

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utval: Kommunestyret
Møtestad: Kommunestyresalen Herøy rådhus
Dato: 22.03.2018
Tid: 16:30

Melding om forfall til tlf. 70081300.

Forfall til møter i kommunale organer skal vere gyldig i hht. Lov om kommuner og fylkeskommuner § 40, nr. 1.

Varamedlemer som får tilsendt sakliste, skal ikkje møte utan nærare innkalling.

Fosnavåg, 15.03.2018

Arnulf Goksøyr
ordfører

SAKLISTE:

Saksnr	Innhold
PS 18/18	Godkjenning av innkalling og sakliste.
PS 19/18	Protokoll frå førre møte.
PS 20/18	Delegerte saker
PS 21/18	Referatsaker
PS 22/18	Ordførarens kvarter
PS 23/18	Slutthandsaming: Detaljreguleringsplan for indre Moltumyr, gbnr 60/32 m. fl.
PS 24/18	Økonomisk avslutning - prosjekt 51350 Veg frå Myklebust til Campus
PS 25/18	Prosjekt 51937 - Leine bustadfelt - Skuletomta - Økonomisk avslutning
PS 26/18	Endringar i Plan- og bygningslova - endring i delegasjonsreglement og planmynde
PS 27/18	Tiltakspakke 2017 - sluttrapport
PS 28/18	Pilot marine naturtypekartleggingar på Søre Sunnmøre
PS 29/18	Sal av kommunale bustadar - reinvestering i nye bustadprosjekt
PS 30/18	Borgarleg vigsel - fleire vigslarar og gebyr på tenesta.
PS 31/18	Digitaliseringsstrategi for kommunane på Søre Sunnmøre.
PS 32/18	Varsling - rutinar på varsling av personer i leiargruppa til rådmannen
PS 33/18	Søknad om fritak frå politiske verv - Magnar Taklo
PS 34/18	Ungdata-undersøkinga i Herøy. Oppfølging etter seminar.

Delegerte saker frå avdelingane:

DS 45/18	Skjenkebevilling - søknad om bevilling for åpent arrangement (enkelt, bestemt anledning). Sildehelg 23.02. - 24.02.2018.
DS 46/18	Frode Hammerseth 45/165 - Ferdigattest
DS 47/18	Steffen Moltu 80/14 - Rammeløyve garasje og terrasse
DS 48/18	Statens Vegvesen Region Midt - 34/98 - Riving av bygg
DS 49/18	Kjartan Berge 29/4 - Løyve til frådeling
DS 50/18	Ferdigattest - 26/237 - seksjon nr 1, 2, 3 og 4
DS 51/18	Stian Skåre Albertsen 45/24 -Løyve til tiltak tilbygg hytte og naust
DS 52/18	Gnr. 30 bnr. 84 - Frådeling av vegareal til 30/105
DS 53/18	Ferdigattest - Vestvangbygget 34/259 og 154
DS 54/18	Knut Ove Aspevik 50/4 - Løyve til endring av tiltak
DS 55/18	Skjenkebevilling - Vår-dans, søknad om bevilling for åpent arrangement (enkelt, bestemt anledning)
DS 56/18	Lene Moen Karlsen og Henning Karlsen - 29/168 - Støyskjerm
DS 57/18	Ragnar Reite 25/27 - Løyve til tiltak rehabilitering pipe
DS 58/18	Mellombels bruksløyve for Molo - gnr 21, bnr 2 - Frøystadvågen
DS 59/18	John Magne Johannesen - 34/259 og 154 - Endring av tidlegare gitt løyve
DS 60/18	Steven Rooney 33/110 - løyve til tiltak
DS 61/18	Vågsholmen Utvikling as - Gnr 33 Bnr 3, 7, 17, 23, 34, 45, 50, 51, 52, 64,, 65, 66, 87, 94, 103, 104, 105, 113, 116, 117, 118,119,120, 121, 122 og 124 - arealoverføring til regulert vegføremål
DS 62/18	Ferdigattest riving av hus
DS 63/18	Cliff Andre Hasfjord 37/107 - Løyve til tiltak garasje
DS 64/18	Statens Vegvesen Region Midt - 34/363 - Riving av bygg
DS 65/18	Tømrer Prosjekt as - 34/361 -Frådeling av 6 parsellar
DS 66/18	Jørn Erik Schanche 4/316 - Igangsettingsløyve
DS 67/18	Paul Karsten Jakobsen - 9/2 - Frådeling av tilleggsareal
DS 68/18	Herøy kommune 37/240 - Ferdigattest
DS 69/18	Jostein Storøy 54/29 - løyve til tiltak
DS 70/18	Thomas Andre Arnesen - 36/124 - Einebustad med integrert garasjedel
DS 71/18	Ecomotive AS 9/113 Tiltak pilotanlegg Runde
DS 72/18	Herøy kommune gnr. 38 bnr. 297 - Frådeling av nærings areal
DS 73/18	Statens Vegvesen Region Midt - 34/64 og 65 - Riving av bygg

DS 74/18	Eggesbø eigedom as - 22/65 - mellombels bruksløyve for del av lokalet
DS 75/18	Sindre Løseth - 29/43 - Endring av tidlegare gitt løyve
DS 76/18	Herøy kommune gnr. 60 bnr. 454 - Frådeling av tilleggsareal til 60/380
DS 77/18	Lars Gunnar Larsen 53/5 - deling grunneigedom
DS 78/18	Herøy kommune 45/44 Frådeling av bustadtomt
DS 79/18	Herøy kommune gnr. 29 bnr. 216 Frådeling av to eigedomar
DS 80/18	Ecomotive AS 9/113 - Løyve til tiltak
DS 81/18	Frådeling av tilleggsareal frå Lena Vågsholm Sævik og Lisbet Notøy 33/113 og Kjellaug Vågsholm 33/3 til Per Kjell Vågsholm 33/50
DS 82/18	Kjerstin L. Nygard 56/25 - Ferdigattest
DS 83/18	Sunnmørshus AS gnr. 30 bnr. 83 Frådeling av tilleggsareal
DS 84/18	Oluf Teige 5/14 Tiltak fritidsbustader - løyve til tiltak
DS 85/18	Herøy kommune 37/240 - Løyve til tiltak
DS 86/18	Herøy kommune 26/97 Frådeling av tomt
DS 87/18	Jostein Storøy 54/29 - ferdigattest

Referatsaker:

RS 2/18	Folkevaltnettverket - referatsak til kommunestyret
RS 3/18	Referatsak til kommunestyret - Nettverkssamling i folkevaltnettverket 7. februar 2018 i Hornindal
RS 4/18	Frostating lagmannsretts årsmelding 2017
RS 5/18	Sunnmøre regionråd - referatsak til kommunestyret -referat frå siste samling i Folkevaltnettver
RS 6/18	Signert avtale - Delavtale 4 - Samarbeid om døgntilbud for øyeblikkelig hjelp
RS 7/18	Pasient- og brukerombudets årsmelding 2017
RS 8/18	AMU-sak 11/18. Særutskrift Sjukefråvær 3. tertial 2017 og heile 2017
RS 9/18	Nettverkssamling i folkevaltnettverket 07.02.2018 i Hornindal
RS 10/18	Jensholmen nord - krav om lovlegheitskontroll.

PS 18/18 Godkjenning av innkalling og sakliste.

PS 19/18 Protokoll frå førre møte.

PS 20/18 Delegerte saker

PS 21/18 Referatsaker

PS 22/18 Ordførarens kvarter

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	ERLEVIK	Arkivsaknr:	2014/1715
		Arkiv:	L12

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
44/18	Formannskapet	13.03.2018
23/18	Kommunestyret	22.03.2018

SLUTTHANDSAMING: DETALJREGULERINGSPLAN FOR INDRE MOLTUMYR, GBNR 60/32 M. FL.

Møtebehandling:

Per Kristian Furø (AP) reiste spørsmål om Camilla Storøy (Krf) sin habilitet. Hennes sambuar har skrive under nabo-/protestskriv i saka. Ho gjekk frå under handsaming av habilitet. Camilla Storøy vart kjend habil mot 2 røyster.

Planleggar Erlend Sporstøl Vikestrand møtte og orienterte i saka.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 13.03.2018

Herøy kommunestyre godkjenner, i medhald av plan- og bygningslova § 12-12, *Detaljreguleringsplan for indre Moltumyr, gnr. 60, bnr. 32 m. fl. med plankart og føresegner datert 15.01.2018.*

Planvedtaket kan påklagast, jf. plan- og bygningslova, § 1-9 og 12-12 og Forvaltningslova kapittel VI innan tre - 3 - veker frå kunngjeringsdato.

Tilråding:

Herøy kommunestyre godkjenner, i medhald av plan- og bygningslova § 12-12, *Detaljreguleringsplan for indre Moltumyr, gnr. 60, bnr. 32 m. fl. med plankart og føresegner datert 15.01.2018.*

Planvedtaket kan påklagast, jf. plan- og bygningslova, § 1-9 og 12-12 og Forvaltningslova kapittel VI innan tre - 3 - veker frå kunngjeringsdato.

Særutskrift:

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Møre og Romsdal Fylkeskommune
Statens Vegvesen, region midt.
Jan og Kristin Truelsen
Marita og Sverre Knotten
Eli og Frode Vilnes
Randi og Geir Rønning
Berit-Ann Lilestøl og Fred Hansen
Rollaug Anja Lillestøl
Bente Kristin Notø

Vedlegg:

- 1 14-1715-Plankart indre Moltumyr (15.01.2018)
- 2 14-1715-Føresegner indre Moltumyr (15.01.2018)
- 3 14-1715 Planomtale indre Moltumyr
- 4 14-1715 Samla innspel til planforslag
- 5 14-1715-Illustrasjonsplan indre Moltumyr (15.01.2018)
- 6 Snitt A
- 7 Snitt B
- 8 Snitt C
- 9 Snitt D
- 10 Snitt E
- 11 Snitt F

Samandrag av saka:

Detaljreguleringsplan for indre Moltumyr er ein privat plan med fam. Truelsen (Jan og Kristin) som tiltakshavar. Planmaterialet er utarbeidd av konsulentfirmaet Per Mulvik AS. Området ligg sentralt i eksisterande byggefelt på Moltustranda (sjå kart i figuren under). Planen legg til rette for etablering av nye bustader, ein ny tilkomstveg med tilhøyrande avkøyrsløp mot fylkesveg 10 til delar av desse og to nye nærleikeplassar.

Rådmannen rår no til at detaljreguleringsplanen vert godkjend av kommunestyret.

Oversikt over Moltustranda, med plasseringa til det nye planområdet innanfor raud firkant i figuren over.

Bakgrunn:

Per Mulvik AS søkte på vegne av fam. Truelsen om oppstart av planarbeid knytt til deira eigedom på Moltumyr. Saka gjeld regulering av eit område som ikkje er regulert tidlegare. I kommuneplanen sin arealdel er området sett av til bustadbebygges (B27).

Det vart halde oppstartsmøte mellom kommunen, tiltakshavar og konsulent på rådhuset 17.12.2014. Området er ikkje tidlegare regulert, men er omhandla i kommuneplanen sin arealdel. Det vart varsla oppstart 16.11.2015. Det kom inn totalt 24 innspel til varsel om oppstart på planarbeid.

Planforslaget vart handsama i F-sak 85/17 (24.05.2017) og lagt ut til offentlig ettersyn til 4. august (2017). Det kom inn sju brev med innspel til planforslaget. Det vart fremja motsegn frå Statens Vegvesen på tre punkt. Desse er no trekt etter omarbeiding av planen (både kart og føresegner).

Det har vore mykje dialog mellom kommunen, konsulent og Statens Vegvesen for å få trekt motsegnene til planforslaget. Det har vore halde avklaringsmøte mellom kommunen og naboane som har levert felles innspel med merknadar til planforslaget (innspel ligg vedlagt saka). Fokuset har vore å finne gode løysingar for alle parter.

Saksopplysningar:

Planforslaget:

Fam. Truelsen ønskjer å legge til rette for nye bustader i planområdet. Planforslaget legg til rette for oppføring av følgjande:

Bustader frittliggande småhus (BFS):

Det er sett av 6 delområde for frittliggande småhus – BFS1-6. BFS1-3 kan samla byggast ut til maksimalt 13 bueiningar. Bustadtypen kan være 2-manns, og/eller einebustadar som frittstående eller kjeda evt. med sekundærhusvære. BFS4 kan byggast ut med inntil tre einebustader som frittstående eller i kjede evt. med sekundærhusvære.

BFS5 og 6 er allereie bygde med einebustadar. Til kvar bueining skal det opparbeidast to parkeringsplassar på eigen grunn, derav ein som overbygt i carport eller garasje.

Plassering og bygningshøgde:

Bygningar skal plasserast innanfor byggjegranser og med høgder som framgår av føresegner og plankart. Av omsyn til utsikt frå bustadrekka bak, er det for BFS1, 4 og 5 gitt maksimalt tillat kote for møne/gesims på plankart og i føresegner.

Utgangspunktet her er innmålt mønehøgd på gnr.60 bnr.458 (c+30,0) og innmålt veranda-dekke (c+30,3) på bustaden bak (gnr.60 bnr.273). Dette gjev ein differanse på 30cm som er lagt til grunn for resten av bakre tomtrekke slik at alle bustadar bak feltet er sikra ein differanse på 30cm mellom den enkelte bustad sitt verandadekke og maks. tillat møne-/gesimshøgd på bustaden som kjem framføre.

- For BFS1,4 og 5 er maksimal møne-/gesimshøgd låst i plan og føresegner med koter.
- For BFS2,3 og 6 skal bustadbygg ha ei møne-/gesimshøgd som ikkje overstig 8,5m i høve gjennomsnittleg planert terreng. For frittstående carportar/garasjer er maks. møne-/gesimshøgd satt til 4,5m.

Grad av utnytting (%-BYA):

For delfelta er det etter avtale med kommunen lagt til grunn slik grad av utnytting:

- BFS1-3: %-BYA=40%.
- BFS4-6: %-BYA=35%.

Parkeringsplassar skal inngå i berekna utnyttingsgrad.

Tal på bueiningar/fordeling:

Innanfor plangrensa kan det oppførast følgjande:

- BFS1: Maks. 4 bueiningar som 2-manns og/eller einebustad som frittstående eller i kjede evt.med sekundærhusvære.

- BFS2: Maks. 4 bueiningar som 2-manns og/eller einebustad som frittstående eller i kjede evt. med sekundærhusvære.
- BFS3: Maks. 5 bueiningar som 2-manns og/eller einebustad som frittstående eller i kjede evt. med sekundærhusvære.
- BFS4: Maks. 3 bueiningar som frittstående eller kjeda einebustad evt. med sekundærhusvære.
- BFS5: Maks. 1 bueining som einebustad evt. med sekundærhusvære (bebygt).
- BFS6: Maks. 1 bueining som einebustad evt. med sekundærhusvære (bebygt).

Leikeplass (o_BLK1, f_BLK2-3):

Gnr.60 bnr.220 i enden av Monsplassen er kommunal og i kommunedelplanen vist som bustadområde. Grendalaget har avtale med kommunen om bruk av tomta til leikeplass, har opparbeidd den deretter og ønskjer å halde fram bruken. For å sikre juridisk vern av leikeplassen er den difor teken inn i planframlegget og regulert til offentlig leikeplass/kvartalsleikeplass o_BLK1.

I samsvar med kommuneplanen sin arealdel pkt. 2.14 er det i tillegg sett av areal til nærleikeplassar slik at kvar bueining innanfor ein gangavstand på maks. 50m har tilgang:

- F_BLK2 (700m²) er felles for BFS1-3 og gir ca. 50m² pr. bueining.
- F_BLK3 (460m²) er felles for BFS4 og gir ca. 150m² pr. bueining.

Kvar leikeplass skal utstyrast med minst ei sandkasse, benk og noko fast dekke.

Køyreveg (f_SKV):

I planframlegget er det lagt til rette for felles private vegar (f_SKV 1-6) for dei eigedomane som er tilknytt vegane. Dei nye bustadane er kopla til to vegtilkomstar for å fordele trafikken på to vegnett, eitt mot Fv10 i nord og eitt mot Monsplassen/Nygjerdevegen i aust. Bueiningane i bustadområda BFS1-3 skal ha tilkomst via f_SKV 2-4, samt f_SKV 6. Bueiningane i bustadområda BFS 4-6 skal ha tilkomst via f_SKV 1 og 5. Det gjerast merksam på at dei to bustadområda ikkje skal ha køyrevegsforbindelse med kvarandre, her legg planen opp til ei sone med arealformålet «SVG – Annan veggrunn, grøntareal» som skal vere eit fysisk hinder for biltrafikk mellom f_SKV1 og 2.

Merknader ved offentlig ettersyn av planforslag:

Planforslaget låg ute i perioden 02.06.2017 - 04.08.2017 der det kom inn brev med innspel frå Statens Vegvesen (SVV), Fylkesmannen i Møre og Romsdal (FM), Møre og Romsdal Fylkeskommune (FK), Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE), Randi og Geir Rønning, felles brev frå nokre av naboane: Marita og Sverre Knotten (gbnr. 60/264), Eli og Frode Vilnes (gbnr. 60/253), Randi og Geir Rønning (gbnr.

60/271), Berit-Ann Lillestøl og Fred Hansen (gbnr. 60/273) og Rollaug Anja Lillestøl (gbnr. 60/272) – heretter omtalt som «Naboar som grensar til planområdet i sør, Monsplassen». Advokat Jørund Knardal leverte på vegne av Fam. Truelsen innspel datert 11.10.2017 (etter at høyringsfristen var utløpt).

Statens Vegvesen :

Kom med motsegner på tre punkt. Første punkt sette krav til etablering av ei meir trygg og funksjonell vegløyning for gåande og syklande frå planområdet til skulen i bygda. Andre punkt sette krav til ei utgreiing på kva alternativ der var til avkøyrsla frå Fv10 til planområdet og eit eventuelt framtidig utbyggingsområde vest for dette planområdet. Tredje punkt sette krav om frisiktsone i avkøyrsla frå planområdet til Fv10.

Kommentar til innspel frå Statens Vegvesen:

Plankart og føresegner er endra for å få trekt motsegnene til Statens Vegvesen. Første krav i motsegna vart diskutert med vegvesenet og ein vart einige om å endre noko av ordlyden i føresegnene § 10.1.3 til å inkludere krav om opparbeiding med breidde 1,6m, fast dekke og belysning på gangvegen SGG før det vert gjeve bruksløyve for bueiningane i BFS 1-3.

Andre punkt i motsegna førte til ei utviding av planområdet mot vest. Her er det regulert inn eit nytt kryss til Fv10 etter utformingskrava i vegnormalen N100. Det er lagt til eit rekkefølgekrav i føresegnene til opparbeiding av krysset før BFS 1-3 får bruksløyve. Krysset kan fungere som tilkomst til eit eventuelt framtidig bustadområde på vestleg side av vegen f_SKV2. Grunneigaren av eigedomen (gbnr. 60/8) er orientert og har gitt sin aksept for at området vert regulert med føreliggande plankart og føresegner.

Tredje punkt utgår som følgje av det nye krysset som er regulert (jf. førre avsnitt). Motsegnene frå Statens Vegvesen vart trekt i brev av 05.02.2018.

NVE og Fylkesmannen i Møre og Romsdal har ingen merknader til planforslaget.

Møre og Romsdal fylkeskommune:

Meiner planforslaget er godt gjennomarbeidd, men hadde nokre planfaglege merknader. Meiner det er utfordrande når det er brukt mange lokale namn i planforslaget som ikkje er å finne i nokre kart. Viser til føresegner § 5.3 der det er vist til frisiktsone for avkøyrsla til Fv10 som ikkje er å finne i kartet. Til slutt visast det til ei juridisk reguleringsgrense kring eit areal som ikkje inngår i planen som det bør ryddast opp i. Ser på planen som positiv for barn og unge då den sikrar fleire leikeplassar.

Kommentar til innspel frå Møre og Romsdal fylkeskommune:

Angående § 5.3 i føresegnene er dette no retta opp i jf. nytt kryss mot Fv10. Angående juridisk reguleringsgrense kring eit areal som ikkje inngår i planen: Dette tolkar ein til å gjelde f_SKV2 som i planforslaget fekk ei utvida plangrense mot Fv10

for å ta med siktlinjer til Fylkesvegen. F_SKV2 er no lagt om med nytt kryss lenger vest og råka grunneigarar/naboar har fått uttale seg.

Randi og Geir Rønning (naboar til planområdet, grunneigar av gbnr. 60/271):

Meiner det må takast omsyn til rettsforliket i tingretten angående mønehøgde på huset som står på gbnr. 60/458. Grunna rettsforliket ønskjer Rønning at maks mønehøgde på nye bustadhus i planområdet vert på kote 30,0. Viser vidare til at der ligg avlaupsledning i bakken på nedsida av gbnr. 60/271 og 60/253 og at dette må takast omsyn til når vegen (f_SKV1) skal byggjast (utvidast). Det må då også takast omsyn til mur mot Rønning sin eigedom.

Kommentar til innspel frå Randi og Geir Rønning:

Byggehøgden er uendra frå planforslaget. I medhald av plan- og bygningslova er det opp til kommunen å i plansamanheng fastsetje gesims- og mønehøgde innanfor høvesvis 8 og 9 meter høgde på nye bygg. Kommunen vurderer det til at eit krav om ytterlegare reduksjon i møne-/ gesimshøgde vil vere urimeleg sett opp mot plasseringa til nye bygg i terrenget og høgden på desse i forhold til nabobygga som er der i dag. Ein vurderer det til at tapet av utsikta det her er snakk om er minimalt og noko ein må rekne med i eit bustadfelt som er sett av til bustadføremaal i kommuneplanen sin arealdel. Det gjerast merksam på at dette er ein ny reguleringsplan og at ein då i utgangspunktet regulerer uavhengig av privatrettslege forlik.

Innspel frå naboane som grensar til planområdet i sør, Monsplassen:

Naboane meiner møne-/ gesimshøgden i planforslaget er for høge då dei taper utsikt mot nord . Dei viser til historikken med rettsforliket som vart inngått i 2014 mellom eigarane av gbnr. 60/458, 60/271 og 60/273 og meiner at huset som i dag er ført opp på 60/458 er for høgt. Naboane meiner at nye hus i områda BFS 1 og 4 må ha ei mønehøgde som er 2,3 meter lågare enn verandadekka på eksisterande bakanforliggande hus. Dette gir følgjande kotehøgder for nye bustadhus:

Hus framfor:

- 60/272: C+ 26,7.
- 60/273: Her er allereie bygt (C+ 30,0).
- 60/271: C+ 28,9.
- 60/253: C+ 29,7.
- 60/264: C+ 29,7.

Figuren viser plasseringa til eigedomane (markert i raudt) til naboane som har levert samla brev med innspel til planforslaget.

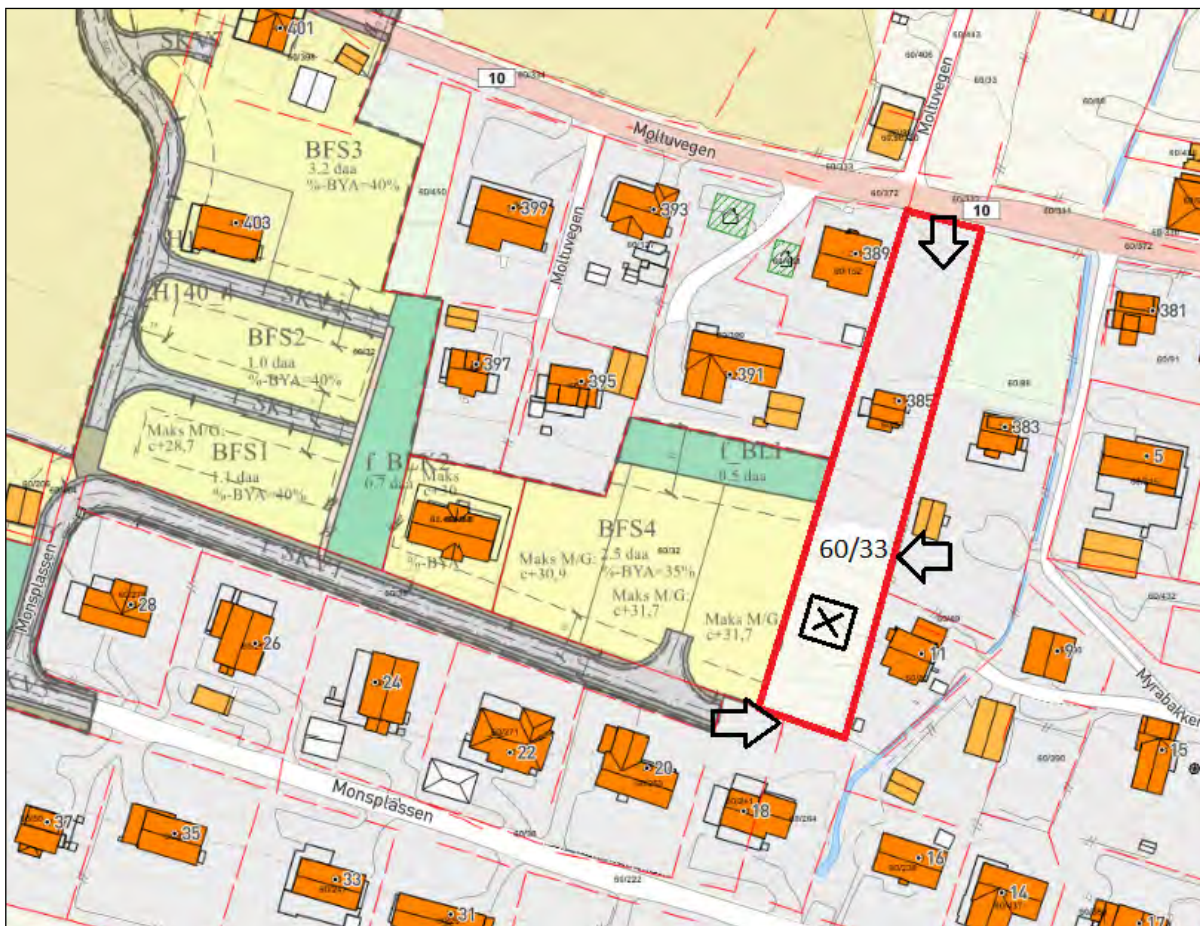
Kommentar til innspel frå naboane som grensar til planområdet i sør, Monsplassen: Byggehøgden er uendra frå planforslaget. I medhald av plan- og bygningslova er det opp til kommunen å i plansamanheng fastsetje gesims- og mønehøgde innanfor høvesvis 8 og 9 meter høgde på nye bygg. Kommunen vurderer det til at eit krav om ytterlegare reduksjon i møne-/ gesimshøgde vil vere urimeleg sett opp mot plasseringa til nye bygg i terrenget og høgden på desse i forhold til nabobygga som er der i dag. Ein vurderer det til at tapet av utsikta det her er snakk om er minimalt og noko ein må rekne med i eit bustadfelt som er sett av til bustadføremål i kommuneplanen sin arealdel. Det gjerast merksam på at dette er ein ny reguleringsplan og at ein då i utgangspunktet regulerer uavhengig av privatrettslege forlik. I forliket frå 2014 vart det inngått einigheit om maksimal mønehøgde på kote C+30.0 for bygg på gbnr. 60/458.

Tiltakshavar har gjennom planforslaget redusert møne-/ gesimshøgde utover det som vert kravd av lova. Det vart laga terrengsnitt som viser møne-/ gesimshøgder på bygg på kvar enkelt tomt samanlikna med bakanforliggande hus som er der i dag. Plasseringa til terrengsnitta er markerte i illustrasjonsplan (vedlagt saka) og er merka A-F. Terrengsnitta ligg også vedlagt saka.

Utgangspunktet for berekning av maksimale tillate gesims- og mønehøgder er her innmålt mønehøgde på gnr.60 bnr.458 (kote c+30,0) og innmålt veranda-dekke (kote c+30,3) på bustaden bak (gnr.60 bnr.273). Dette gjev ein differanse på 30cm som er lagt til grunn for resten av bakre tomterekke slik at alle bustadar bak feltet er sikra

Innspel frå Bente Kristin Notø, eigar av gbnr. 60/33:

Side 9 av 13

Notø sin eigedom (gbnr. 60/33) markert i raudt med alternative tilkomstvegar (køyreveg) for vurdering markert med svarte piler.

Kommentar til innspel frå Bente Kristin Notø, eigar av gbnr. 60/33:

Eigedomen er naboeigedom til planområdet i aust. Om køyrevegen f_SKV 1 skal forlengast mot aust krev dette ei utviding av planområdet og at vegen vert regulert. Det same gjeld om Notø ønskjer å skilje ut ei tomt på 60/33 til bustadhus, då det er krav om reguleringsplan for arealet. Her burde det vore sendt inn merknad ved varsel om oppstart for å få eigedomen med som ein del av planen og utvida plangrensa før planforslaget oversendt kommunen. Notø har ikkje kome med merknader ved varsel om oppstart. Ein tilkomstveg til 60/33 frå vest vil krevje at ein må bygge over eigedomane 60/241 og 60/264. Sjølv om 60/33 ikkje får regulert tilkomst frå vest i denne planen, kan grunneigar av 60/33 gå i dialog med kommunen og grunneigar av 60/241 og 60/264 for å drøfte tilkomst. Eventuelt kan dagens tilkomst frå nord (Fv10) vurderast nærmare eller ein kan sjå på andre moglegheiter frå aust om det er ønskeleg å gå vidare med planane om utbygging.

Innspel frå Advokat Jørund Knardal, på vegne av tiltakshavar Fam. Truelsen datert 11.10.2017 (datert og motteke etter at høyringsfristen var utgått):

Viser til innspel i felles brev frå naboane datert 11.07.2017 og naboane sine protestar frå før planarbeidet var meldt oppstarta. Vidare viser advokat Knardal til det som omhandlar rettsforliket som vart inngått i 2014 mellom eigarane av gbnr. 60/458, 60/271 og 60/273. Her meiner Knardal at rettsforliket er utan betydning for

denne saka og at fam. Truelsen aldri har vore part i saka frå 2014. Truelsen og deira utnytting av eigen eigedom kan ikkje styrast ut i frå eit rettsforlik inngått mellom partane i saka frå 2014. Vidare viser Knardal til plan- og bygningslova § 29-4. Knardal skriv: «*I høve tap av utsikt, er det kun i tilfelle der det kan konstaterast ei betydeleg ulempe at dette er relevant. Og i praksis skal det mykje til før naboar kan verte høyrde med protest mot tap av utsikt*». «*I plan- og bygningslova §29-4 er det i utgangspunktet høve til å føre opp bygning inntil 9 meter mønehøgde*».

Knardal viser til slutt til at området, også naboeigedomane har vore ein del av Herøy kommune sin bebyggelsesplan sidan 1963, og seinast gjennom siste arealdelar av kommuneplanen. Det er difor naturleg at området vert vidare bebygt jf. Kommuneplanen sin arealdel.

Knardal skriv også om eit brev som gjekk til tiltakshavar og konsulent etter at planforslaget låg ute til høyring. Her vert det påstått at kommunen har kravd at tiltakshavar imøtekjem innspelet i felles brev frå naboar av 11.07.2017.

Kommentar til innspel frå Advokat Jørund Knardal, på vegne av tiltakshavar Fam. Truelsen datert 11.10.2017:

Som kommentert til dei to breva med innspel frå naboar til planområdet er det korrekt at rettsforliket i utgangspunktet er utan betyding for denne saka då dette er ein ny reguleringsplan (jf. plan- og bygningslova kap. 12). Det er også kommunen si oppfatning at fam. Truelsen ikkje har vore ein del av prosessen som leia til rettsforliket i 2014. I høve tillatne byggehøgder (møne-/ gesims) i det planforslaget er kommunen samd i at tiltakshavar held seg vel innanfor dei rammene som ligg i plan- og bygningslova. Det er difor ikkje gjort endringar i høgden i forhold til det som var varsla i planforslaget.

Det er korrekt at det omtalte brevet gjekk ut frå sakshandsamar i kommunen 19.09.2017. Det Knardal ikkje har teke til etterretning er at kommunen har gått tilbake på dette etter møte med tiltakshavar og konsulent 29.09.2017. Sakshandsamar vedgjekk då å ha formulert seg dårleg i brevet. I møtet 29.09 vart ein einige om at konsulent/tiltakshavar skulle vurdere andre løysingar i forhold til høgder på nye bustadar. Dette ser kommunen no som utført.

Vurdering:

Planmaterialet som ligg føre, er etter rådmannen si vurdering godt gjennomarbeidd og i tråd til kommunen sine krav. Planen vidarefører rammene frå kommuneplanen sin arealdel og legg til rette for ei vidare utbygging av bustadfeltet i området. Ein ser det som særst positivt at det er lagt fram ei løysing med nytt kryss mot fylkesveg 10 og at denne kan tene som tilkomstveg både for det planlagde bustadfeltet (BFS 1-3), men også for eventuell framtidig utbygging på naboeigedomen mot vest/nordvest.

Vurderingar etter Naturmangfaldslova § 7-12

§7 prinsipp for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved

forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

§8 Kunnskapsgrunnlaget

Ved ein gjennomgang av database for naturmangfald ser ein at utbygging i området ikkje vil vere i konflikt med naturtypar som er nasjonalt eller regionalt viktige områder.

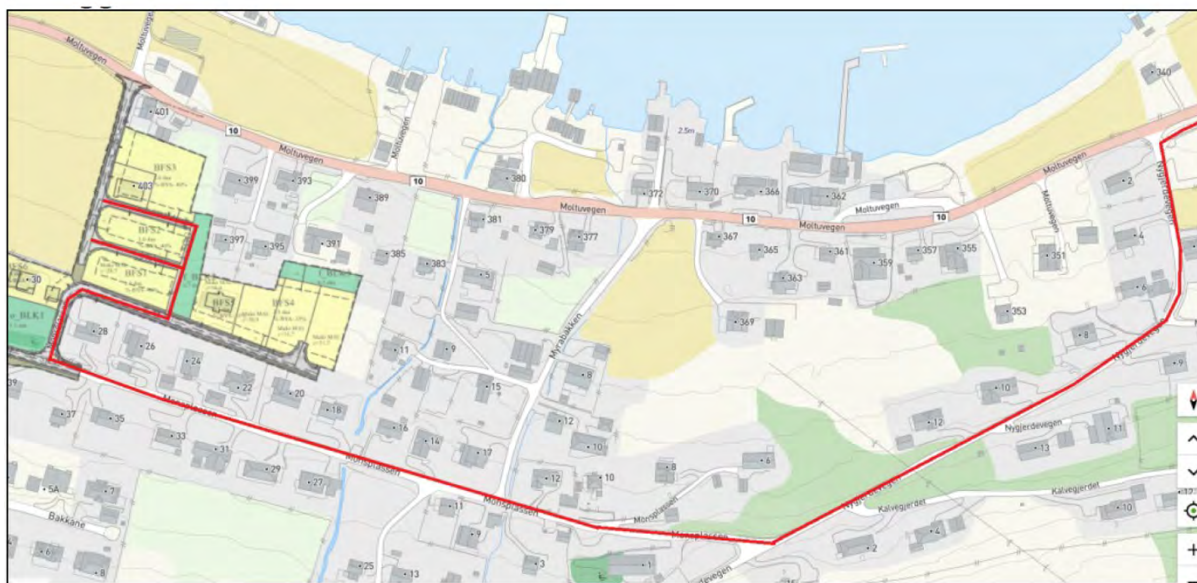
§9, Føre-var-prinsippet

Ikkje relevant då det ikkje er kartlagt naturtypar av nasjonalt eller regionalt viktige områder.

Med bakgrunn i vurderingane som er gjort i §§ 8 og 9 kjem ikkje §§ 10 til 12 som gjeld *Økosystemtilnærming og samlet belastning, kostnad for å avgrense negativ miljøpåverknad, miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar* til bruk i denne saka.

Barn og unge

Forholdet til barn og unge er vurdert og planforslaget vil styrke born og unge sine interesser ved at planen krev to nye leikeareal som skal opparbeidast og møblerst. I tillegg sikrar planen eksisterande leikeplass o_BLK1 juridisk. Ei svakheit med planen er at den ikkje omfattar etablering av gangveg langs fylkesveg 10 i strekninga planområdet-barneskulen på Moltu. Dette vart vurdert som for omfattande for å kunne påleggjast utbyggjar. Etablering av den interne gangvegen f_SGG sikrar likevel gåande og syklande ein mogleg tilkomst til Monsplassen og Nygjerdevegen. Alternativet er å leie gåande/syklande ned til, og langs fylkesvegen, noko vurderast som eit særers dårleg alternativ.

Figuren viser mogleg gangveg (raud linje) frå BFS1-3, via Monsplassen og Nygjerdevegen

Konklusjon:

Rådmannen rår til at kommunestyret godkjenner, i medhald av plan- og bygningslova § 12-12, *Detaljreguleringsplan for indre Moltumyr, gnr. 60, bnr. 32 m. fl. med plankart og føresegner datert 15.01.2018.*

Fosnavåg, 01.03.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Erlend Sporstøl Vikestrand

Detaljreguleringsplan for Indre Moltumyr gnr.60 bnr.32 m.fl.

Planidentifikasjon:

1515-201514

Kartnr. i kartarkivskap nr. 1

Eigengodkjenningsdato

dd.mm.åååå

Eigengodkjend av:

Herøy kommunestyre

§1. – AVGRENSING AV PLANOMRÅDET/GYLDIGHEITSOMRÅDE

Desse føresegnene gjeld innanfor plangrensa slik vist på plankartet. Innanfor denne grensa skal areala nyttast slik som reguleringsplanen (plankart og føresegner) fastset.

§2. – ANDRE BESTEMMINGAR

Føresegnene kjem i tillegg til dei til ei kvar tid gjeldande sentrale og kommunale lover og føresegner.

§3. – PRIVATRETTSLEGE AVTALAR

Etter at denne reguleringsplanen er gjort gjeldande, kan det ikkje gjerast privatrettslege avtalar i strid med planen.

§4. – KULTURMINNE

Dersom det i samband med utbygginga vert oppdaga automatisk freda kulturminne skal arbeidet straks stansast og regionalt kulturvernmynde varslast – jfr.lov om kultur-minne §8 andre ledd.

§5. – REGULERINGSFØREMÅL

Arealet innanfor reguleringsgrensene skal nyttast i samsvar med § 12-5 og 12-6 i plan- og bygningslova (PBL av 2008) til følgjande føremål:

5.1. BYGNINGAR OG ANLEGG (PBL §12-5)

- 1111 Bustader frittliggande småhus (BFS)
- 1610 Leikeplass (BLK)

5.2. SAMFERDSLE OG TEKNISK INFRASTRUKTUR (PBL §12-5)

- 2011 Køyreveg (SKV)
- 2015 Gang-/sykkelveg (SGS)
- 2016 Gangveg/gangareal (SGG)
- 2018 Annan veggrunn – tekniske anlegg (SVT)
- 2019 Annan veggrunn – grøntareal (SVG)

5.3. OMSYNSSONER (PBL §11.8 A.1 , §12-6)

- 140 Frisiktsone (H140_1)

§6. – FELLESFØRESEGNER

- a) Detaljreguleringsplanen fastset hovudstrukturen for utbyggingsmønsteret. I tillegg til regulerte vegar kan mindre korte tilkomstvegar etablerast innanfor byggjeområda som følgje av byggesøknad.
- b) Bebyggelsen skal plasserast innanfor regulert byggjegrænse. %-BYA angir tillate bebygt areal i prosent av tomte sitt nettoareal. Parkeringsareal skal inngå i berekninga.
- c) Alle inngrep skal planleggast og utførast på ein slik måte at verknadane vert så små som mogleg. Bebyggelsen skal tilpassast terrenget på tomte og nødvendige inngrep i terreng og vegetasjon skal utførast så skånsamt som mogleg.

- d) Prinsippa bak universell utforming skal leggst til grunn i størst mogleg grad – jf. Plan- og bygningslova med tekniske forskrifter.
- e) Innanfor byggjeområda kan det om nødvendig oppførast trafokioskar, pumpe-stasjonar, bygg for el- og telenett eller andre tekniske innretningar. Frittstående bygg til slike føremål skal ha dimensjon, form og farge tilpassa bebyggelsen elles i området.
- f) Vegareal er vist i plankartet. I tillegg til vist areal kjem nødvendig areal til skjeringar og fyllingar som følgje av detaljprosjekteringa. Slikt areal kan leggst på tilgrensande grunn.

§7. – SITUASJONSPLAN/DETALJAR VED BYGGESØKNAD

- a) Ved byggjesøknad skal det følgje situasjonsplan som viser:
 - Bygningsplassering også for garasje/carport sjølv om dette ikkje skal byggast samtidig.
 - Interne køyreveggar/avkøyrsløp
 - Ev.terrengmurar
 - Kotehøgder på utvendig terreng (arrondering).
 - Minste uteopphaldsareal MUA (20m² pr. bueining.
 - Snitt som viser terreng og møne-/gesimshøgder i koter.
- b) Der bustaden sine hovudfunksjonar er samla på inngangsplanet skal krav til tilgjengeleg bueining leggst til grunn – jfr. TEK10.

§8. – AREALBRUK

8.1. – BYGNINGAR OG ANLEGG (PBL §12-5 NR.1)

8.1.1 Generelt:

- a) Kommunen skal ved handsaming av byggjemelding sjå til at bygningane får ei god form. Bygningen si form skal samsvare med bygningen sin funksjon og gje uttrykk for tida sin arkitektur med eit godt materialvalg. Bygningar i same gruppe skal gjevast ei harmonisk utforming.
- b) Kommunen krev at det vert lagt særleg vekt på det samla arkitektoniske uttrykket i høve ei harmonisk områdeoppfatning. Det skal ikkje nyttast reflekterande materialar på bygningar eller anlegg. Unnateke er glasfasadar.
- c) Parkeringsbehovet er føresett dekt på eigen grunn iht. dei til ei kvar tid gjeldande kommunale krav. På situasjonsplan skal plassering av garasje (for tal bilar etter parkeringskravet) visast.
- d) Grad av utnytting av tomtene er bestemt av tillate prosent utbygt areal - %BYA slik:
 - BFS1-3: maksimum %-BYA= 40%.
 - BFS4-6: maksimum %-BYA= 35%
- e) Dersom garasje ikkje vert bygt tilsvarande krav til tal parkeringsplassar skal parkeringsplass reknast inn i grunnlaget for BYA med 20m² pr. bilplass.
- f) Som minste uteopphaldsareal ute (MUA) skal det til kvar bueining setjast av minst 20m² eigna for lek. Arealet skal framgå av situasjonsplan i byggjesaka.
- g) Til alle bustadareala høyrer naudsynte anlegg for oppfyljing av bygningane sin funksjon.
- h) Garasjar skal ikkje byggast større enn 48m² grunnflate og berre i ei høgde.
- i) Garasjar skal ikkje ha større gesimshøgde enn 3m og mønehøgde ikkje over 4,5m.
- j) Det er ikkje tillate med ark eller takglas på garasje. Garasje vinkelrett på veg skal plasserast min. 5 m frå regulert trafikkareal.
- k) Garasjer parallelt med veg kan plasserast inntil 2m frå regulert trafikkareal.

8.1.2 Bustader frittliggande småhus (BFS):

- a) Innanfor BFS1-3 kan det oppførast maksimalt 13 bueiningar (inkl. eksisterande) som:
 - 2-mannsbustadar, frittliggande eller kjeda einebustadar evt. med utleigedel og med slik maksimal møne-/gesimshøgde:
 - BFS1: kote c+28,7
 - BFS2-3: 8,5m i høve gj.snittleg planert terreng.

- Garasjer, carport, buder og liknande.
- b) Innanfor BFS4 kan det oppførast:
 - Frittliggende eller kjeda einebustadar – evt. med utleigedel og med slik maksimal møne-/gesimshøgda:
 - Vestre tomt: kote c+30,9
 - Midtre tomt: kote c+31,7
 - Austre tomt: kote c+31,7
 - Garasjer, carport, buder og liknande
- c) Innanfor BFS5 kan det oppførast:
 - Frittliggende einebustad – evt. med utleigedel og med slik maksimal møne-/gesimshøgda:
 - Kote c+30,0
 - Garasjer, carport, buder og liknande.
- d) Innanfor BFS6 kan det oppførast:
 - Frittliggende einebustad – evt. med utleigedel og med slik maksimal møne-/gesimshøgda:
 - 8,5m i høve gj.snittleg planert terreng.
 - Garasjer, carport, buder og liknande.

8.1.3 Leikeplass (BLK):

- a) o_BLK1 er offentlig kvartalsleikeplass.
- b) f_BLK2 er nærleikeplass felles for bustadar innanfor BFS1-3.
- c) f_BLK3 er nærleikeplass felles for bustadar innanfor BFS4.
- d) Leikeplassar opparbeidast i samsvar med utformingskrav i kommunedelplanen slik at dei er eigna for lek og opphald, minimum med sandkasse, benk og noko fast dekke. På nærleikeplassar skal lek for barn i alderen 1-7 år prioriterast.
- e) Der leikeplassane grensar til trafikkareal (gangveg, veg, parkeringsplass etc.) skal det setjast opp klatresikkert gjerde.

§9. – UTEAREAL TILHØYRANDE BYGGEAREAL

- a) Ikkje utbygd del av tomte skal utformast tiltalande. Skjemmande skjeringar og fyllingar er ikkje tillate. Skjeringar som følgjer av utgraving/planering av tomte skal tilplantast med stadeigen vegetasjon. Skråningane skal framstå som vegetasjonsbelte.
- b) Mur mot offentlig veg skal godkjennast av kommunen før oppføring.
- c) Ein bør i størst mogleg grad søkje å ta vare på og nytte eksisterande terreng og lokal vegetasjon i området i samband med utbygging og tilplanting. Der planering krev støttemur mot nabotomt eller veg, kan kommunen krevje at planeringshøgda vert senka eller heva slik at høgda på støttemuren vert redusert.
- d) Opphaldsareal ute skal opparbeidast og ferdigstillast samstundes med bygningane.
- e) Ved ev. trinnvis utbygging skal utbyggingsareal som ikkje vert teke i bruk med ein gong opparbeidast førebels med vegetasjon e.l etter detaljplan. Uteareal skal opparbeidast og ferdigstillast samstundes med bygningane.
- f) Innanfor kvar tomt må utbyggjar syte for naudsynt drenering av overvatn og grunnvatn og føre dette til avløp til bekk/vassdrag eller kommunalt leidningsnett etter godkjenning frå kommunen.
- g) Kommunen og vassverket skal ha rett til å nytte uteareal i samband med naudsynt vedlikehald av kommunaltekniske anlegg som kryssar eller ligg nær inntil byggjeområda.

§10. – SAMFERDSLEANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR (PBL. §12-5, nr.2)**10.1.1 Køyrevegar (SKV)**

- a) Avkøyrslar skal ikkje leggjast til veg med mindre det er vist avkøyrslar eller avkøyrslapil på plankartet.
- b) Ved etablering av nye og utbetring av eksisterande avkøyrslar skal desse utformast etter Statens Vegvesen sine krav til avkøyrslar i handbok N100.
- c) Terreng, gjerde og hekkar langs gater og i kryss skal ikkje vere høgare enn 0,7m over vegnivået. Ved avkøyrslar mot fylkesvegen skal det vere friskt over 0,5m frå vegnivå. Utover dette gjeld Statens Vegvesen sine krav til avkøyrslar i handbok N100.
- d) I tillegg til vist trafikkareal kjem nødvendig areal til vegskjeringar og fyllingar som kan leggjast på tomtegrunn/tilstøytande naboareal – jf. Pbl § kap.16. Evt. skråningsutslag i plankartet kan endrast som følge av detaljprosjekteringa.
- e) I vegareal kan det leggjast VA-leidningar, el-, tele-, og fiberkablar m.m.
- f) Vegar opparbeidast med breidder i samsvar med plankart og kommunal rettleiar slik:
 - f_SKV1-2: med standard som for A1-veg.
 - f_SKV3-4: med standard som for privat felles avkøyrslar.
 - o_SKV6 og kryss mellom o_SKV6 og f_SKV2 skal opparbeidast i samsvar med utformingskrav nedfelt i vegnormalen N100 med tilhøyrande rettleiing i handbok V121.
- g) Eigedomstilhøve:
 - f_SKV1-4: felles for tilknytte eigedomar.
 - o_SKV5 og o_SKV6 er offentleg.

10.1.2 Gang-/sykkelveg (SGS1-2)

- a) Offentleg gang- og sykkelveg.
- b) Opparbeidast med breidde som vist i plankart, med fast dekke og belysning.

10.1.3 Gangveg-/gangareal (SGG)

- a) Felles gangveg for bustadar innanfor BFS1-3
- b) Opparbeidast med breidde 1,6m , fast dekke og belysning før bruksløyve vert gjeve for bueiningane i BFS1-3.
- c)

10.1.4 Annan veggrunn - tekniske anlegg (SVT)

- a) Innanfor området er det høve til opparbeiding av grøfter, skjering, fylling, terrengmurar, sikringsgjerde, autovern og øvrig teknisk anlegg knytt til vegen.
- b) Eigedomstilhøve som for tilgrensande veg.

10.1.5 Annan veggrunn - grøntareal (SVG)

- a) Innanfor området er det høve til opparbeiding av skjering, fylling, terrengmurar.
- b) Jordskråningar skal tilsåast.

§11. – OMSYNSSENER**11.1.1 Frisiktsone (H140):**

- a) Innanfor frisiktsone skal det vere fri sikt på minimum 0,5m over nivået til tilstøytande vegar. Busker, tre, gjerde eller andre konstruksjonar som kan hindre sikta er ikkje tillate. Høgstamma tre, trafikkskilt og lysmaster kan plasserast i sone dersom dei ikkje hindrar fri sikt.
- b) Kommunen kan krevje at sikthindrande vegetasjon og gjenstandar langs privat/felles veg vert fjerna.
- c) Vegstyresmakta for fylkesvegen kan krevje sikthindringar fjerna i krysset i tilknytninga til fylkesvegen.

§12. – FELLESFØRESEGNER

12.1. REKKEFØLGJEKRAV

- a) Leikeplassar skal vere opparbeidde før bruksløyve for første bueining vert gjeve.
- b) Felles tilkomstvegar skal byggast ut samtidig med bustadane.
- c) Krysset i tilknyttinga til fylkesvegen skal opparbeidast før nye bustader innanfor planen får bruksløyve som etter reguleringa skal ha tilkomsten knytt til krysset.
- d) Inntil regulert vegløyving langs fylkesvegen vert realisert skal f_SGG opparbeidast med fast dekke og belysning før det vert gjeve bruksløyve for første bueining innanfor BFS1-3.

12.2. TERRENGBEHANDLING

- a) Nødvendige terrenginngrep skal utførast mest mulig skånsamt og opne terrengsår skal i nødvendig grad tilsåast/tilplantast.
- b) I tilfelle der det førekjem utgravne massar skal desse leggjast på stader der dei ikkje verkar skjemmande.
- c) Ved varige opne utgravingar, som vegskjeringar, der høgdeforskjell mellom topp skjering og botn utgraving er større enn 1,5 m, bør det etablerast støttemur.
- d) Drenering utførast utan ulemper for omgjevnadane.

12.3. VEGETASJON

- a) Eksisterande vegetasjon skal bevarast der det er hensiktsmessig.
- b) Byggjearbeid skal utførast med omsyn til terreng og vegetasjon.

12.4. AUTOMATISK FREDA KULTURMINNE

Dersom det viser seg at tiltak innanfor planen kan skade, øydeleggje, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annan måte utilbørleg skjemme automatisk freda kulturminne eller framkalle fare for at dette kan skje, må arbeida straks stansast og kulturminneforvaltninga varslast umiddelbart. Ansvar ligg hjå tiltakshavar og/eller ansvarshavande leiar på plassen. Kulturminneforvaltninga avgjer snarast mogleg – og seinast innan 3 veker – om arbeidet kan fortsette og vilkåra for det. Fristen kan under gitteforhold forlengast.

Arnulf Goksøyr
-ordførar-

FORSLAGSSTILLAR:
KRISTIN HIDE TRUELSEN
JAN TRUELSEN

PLANOMTALE:

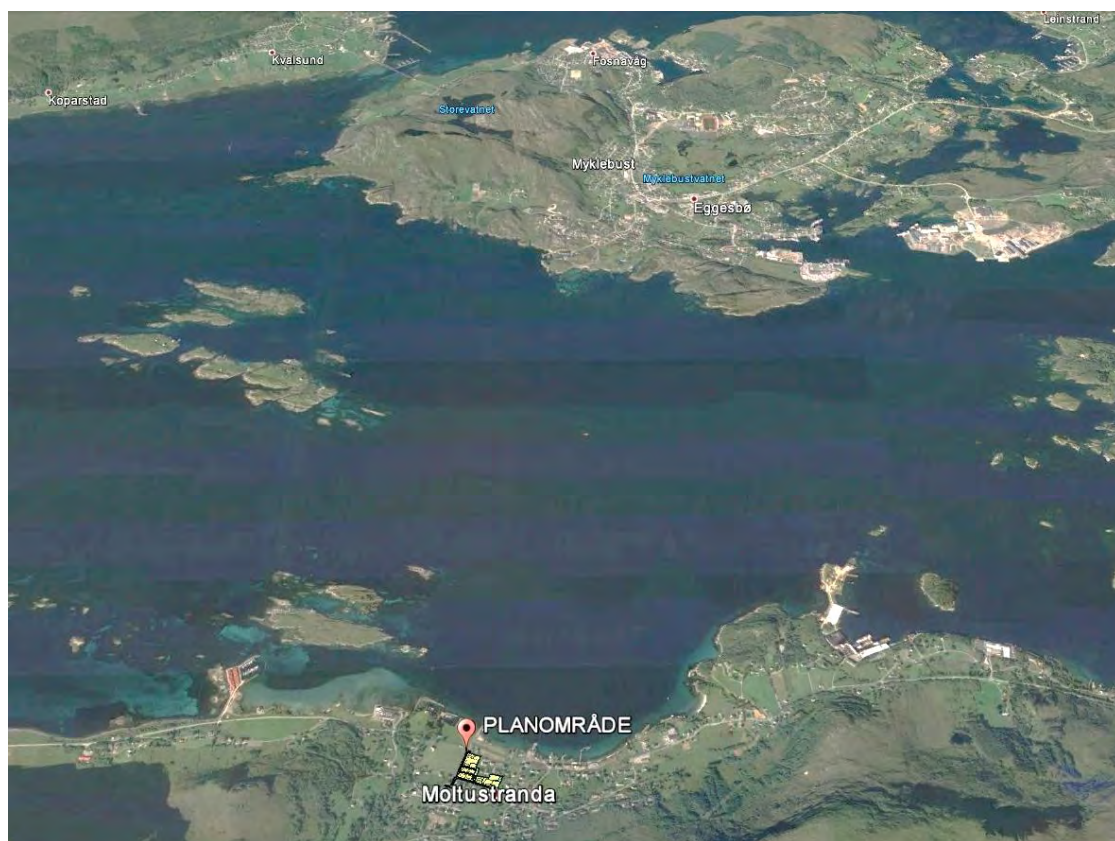
FRAMLEGG TIL DETALJREGULERING FOR:

Indre Moltumyr gnr.60 bnr.32 m.fl –
Herøy kommune

PlanID: 1515-201514

DATO 21.03.2017

Revidert 01.03.2018

Innhold

1	SAMANDRAG.....	5
2	BAKGRUNN	5
2.1	Målet med planen	5
2.2	Forslagsstillar, plankonsulent, eigarforhold	5
2.3	Tidlegare vedtak og øvrig korrespondanse i saka (utdrag/ikkje vedlagt)	6
2.4	Utbyggingsavtalar	6
2.5	Krav om konsekvensutgreiing	6
3	PLANPROSESSEN	6
3.1	Medverknad, varsel om oppstart ev. planprogram	6
4	PLANSTATUS OG RAMMER	8
4.1	Overordna planar	8
4.2	Gjeldande reguleringsplan	8
4.3	Tilgrensande planar	8
4.4	Temaplanar	9
4.5	Statlege planretningslinjer/rammer/føringar	9
5	SKILDRING AV PLANOMRÅDET – EKSISTERANDE TILHØVE	9
5.1	Lokalisering	9
5.2	Dagens arealbruk og tilstøytande arealbruk	10
5.3	Stadens karakter	11
5.4	Landskap	11
5.5	Kulturminne og kulturmiljø	12
5.6	Naturverdiar	12
5.7	Rekreasjonsverdi/-bruk, uteområde	12
5.8	Landbruk	12
5.9	Trafikkforhold	12
5.10	Barn sine interesser	13
5.11	Sosial infrastruktur	13
5.12	Universelt tilgjenge	13
5.13	Teknisk infrastruktur	13
5.14	Grunnforhold	13
5.15	Støyforhold	14
5.16	Luftforureining	14
5.17	Risiko og sårbarheit (eksisterande situasjon)	14
6	SKILDRING AV PLANFRAMLEGGET	14
6.1	Planlagt arealbruk	14
6.2	Gjennomgang av aktuelle reguleringsformål	15
6.3	Bebyggelsen si plassering og utforming	16

6.4	Bumiljø/bukvalitet	17
6.5	Parkering	17
6.6	Tilknytning til infrastruktur.....	17
6.7	Trafikkløysing	17
6.8	Planlagde offentlege anlegg	18
6.9	Miljøoppfølging	18
6.10	Universell utforming	18
6.11	Uteopphaldsareal	18
6.12	Landbruksfaglege vurderingar.....	19
6.13	Kulturminne	19
6.14	Plan for vatn og avløp samt tilknytning til offentlig nett	19
6.15	Avbøtande tiltak/løysingar ROS	19
6.16	Rekkefølgjekrav	19
7	VERKNADER AV PLANFRAMLEGGET	19
7.1	Overordna planar.....	19
7.2	Landskap og omgjevnader	19
7.3	Staden sin karakter.....	19
7.4	Estetikk	19
7.5	Kulturminne og –miljø, ev. verneverdi	19
7.6	Tilhøvet til naturmangfaldslova	20
7.7	Rekreasjonsinteresser/rekreasjonsbruk/uteområde.....	20
7.8	Trafikkforhold	20
7.9	Sosial infrastruktur	20
7.10	Universell tilgjengelighet	20
7.11	Energibehov – energibruk	20
7.12	ROS	20
7.13	Teknisk infrastruktur	20
7.14	Økonomiske konsekvensar for kommunen	20
7.15	Konsekvensar for næringsinteresser.....	20
7.16	Interessemotsetnader/konflikttema	20
7.17	Avveging av verknader	21
8	KONSEKVENSUTGREIING	21
9	INNKOMNE INNSPEL TIL SØKNAD OM PLANOPPSTART.....	22
9.1	Innspel (samandrag med kommentar)	22
9.1.1	Innspel 1: Oppsitjarar Moltu (datert 04.05.2015).....	22
9.1.2	Innspel 2: Oppsitjarar Moltu (datert 04.05.2015).....	22
9.1.3	Innspel 3: Herøy Vasslag (datert 24.04.2015)	22
9.1.4	Innspel 4: Harald Sydhagen m.fl (datert 27.04.2015)	22

10	INNKOMNE INNSPEL TIL VARSEL OM PLANOPPSTART	22
10.1	Innspel (samandrag med kommentar)	23
10.1.1	Innspel 5: Møre og Romsdal fylkeskommune (datert 29.12.2015)	23
10.1.2	Innspel 6: Harald Sydhagen (datert 23.11.2015)	23
10.1.3	Innspel 7: Harald Sydhagen (datert 19.12.2015)	23
10.1.4	Innspel 8: Harald Sydhagen (datert 19.12.2015)	24
10.1.5	Innspel 9: Harald Sydhagen (datert 19.12.2015)	24
10.1.6	Innspel 10: Berit Ann Lillestøl og Fred Hansen (datert 20.12.2015)	25
10.1.7	Innspel 11_Bjørnar Stokseth (datert 22.12.2015)	26
10.1.8	Innspel 12_Bodil Anett Torvholm (datert 28.12.2015).....	26
10.1.9	Innspel 13_Camilla Sydhagen (datert 28.12.2015).....	26
10.1.10	Innspel 14_Frode G.Vilnes, Eli Engebø, Frank Erik Vilnes (18.12.2015)	26
10.1.11	Innspel 15_Tove Moltumyr (Jan-Kato Rooney) (27.12.2015)	26
10.1.12	Innspel 16_Joakim Lien m.fl (27.12.2015)	26
10.1.13	Innspel 17_Randi A. og Geir J. Rønning (21.12.2015)	26
10.1.14	Innspel 18_Randi og Roar Arnesen (22.12.2015).....	26
10.1.15	Innspel 19_Rollaug Anja Lillestøl (21.12.2015).....	26
10.1.16	Innspel 20_Hjalmar Olav Jacobsen (29.12.2015)	26
10.1.17	Innspel 21_Monsplassen Grendalag v/Julie Sydhagen (04.01.2016).....	27
10.1.18	Innspel 22: Marita og Sverre Knotten (datert 11.12.2015).....	27
10.1.19	Innspel 23: Marita og Sverre Knotten (datert 05.01.2016).....	28
10.1.20	Innspel 24: Paul Sindre og Ann Helen Tarberg (30.12.2015)	28
10.1.21	Innspel 25: Fylkesmannen i Møre og Romsdal (datert 17.12.2015)	28
10.1.22	Innspel 26: Statens Vegvesen Region Midt (datert 03.12.2015)	29
10.1.23	Innspel 27: Søre Sunnmøre Landbrukskontor (datert 04.01.2016)	29
10.1.24	Innspel 28: Oppsitjarar i Monsplassen byggefelt (datert 14.11.2015).....	29

Vedlegg:

1. 2178 Plankart
2. 2178 Reguleringsføresegner
3. 2178 Sjekkliste ROS
4. 2178 Referat frå oppstartsmøte
5. 2178 Varslingsbrev
6. 2178 Annonsetekst
7. 2178 Innspel/merknader til søknad om planoppstart
8. 2178 Innspel/merknader til varsel om planoppstart
9. 2178 Sol-/skuggeanalyse1 (illustrasjon)
10. 2178 Sol-/skuggeanalyse2 (illustrasjon)
11. 2178 Resultat av arkeologisk registrering
12. 2178_211 Snitt A (illustrasjon)
13. 2178_212 Snitt B (illustrasjon)
14. 2178_213 Snitt C (illustrasjon)
15. 2178_214 Snitt D (illustrasjon)

16. 2178_215 Snitt E (illustrasjon)
17. 2178_216 Snitt F (illustrasjon)
18. 2178_221 Lengdeprofil f_SKV1 (illustrasjon)
19. 2178_222 Lengdeprofil f_SKV2 (illustrasjon)
20. 2178_223 Lengdeprofil f_SKV3 (illustrasjon)
21. 2178_224 Lengdeprofil f_SKV4 (illustrasjon)
22. 2178_933 Plan frisktlinjer Fv10 (illustrasjon)
23. 2178_931 Illustrasjonsplan (illustrasjon)
24. 2178_941 VA-rammeplan (illustrasjon)
25. 2178 Grovskisse over eksist. ledninger og kablar (illustrasjon)

1 SAMANDRAG

På vegne av Kristin Hide Truelsen og Jan Truelsen fremjar ein med dette framlegg til detaljreguleringsplan for bustadområde på gnr.60 bnr.32 - Indre Moltumyr, Moltustranda i Herøy kommune. Planframlegget er utarbeidd i samsvar med overordna plan og så langt mogleg tilpassa innkomne merknader. Planen har fått namnet «Indre Moltumyr gnr.60 bnr.32 m.fl» og planID «1515-201514»

Som alltid forsøker ein så langt praktisk mogleg å ta omsyn til mottekne innspel, og i dette framlegget har ein strekt seg langt. M.a er talet på planlagde bueiningar kraftig redusert i høve utgangspunktet slik at berre tre nye bueiningar vert tilknytt Monsplassen. Dette gjev minimal trafikkauke og belastning på gata. I tillegg er det lagt inn høgderestriksjonar som minimerer utsiktstapet frå bygningane bak.

Hovudtyngda av ny busetnad vert tilknytt Fv10 i eksisterande avkøyrsløp vest for gbnr.60/398. SVV har vore kritiske til slik utvida bruk, men aksepterer dokumentasjonen vår på tilstrekkeleg friskt. Skepsisen skuldast no i hovudsak frykt for fleire mjuke trafikantar langs Fv10.

Opparbeiding av regulert fortau langs Fv10 i privat regi er ikkje gjennomførleg. Ein er difor blitt utfordra av SVV på å finne alternative gangforbindelsar austover mot butikk, skule og barnehage. Løysinga har vi funne ved å regulere inn ein felles gangsti sørover langs leikeplassen mot det same kommunale vegnettet som resten av bustadområdet nyttar. Dette meiner vi er eit godt alternativ.

Vi legg elles til at forlagsstillar på eige initiativ har betra siktforholda ved avkøyrsla yttarlegare ved fjerning av tre og størstedelen av den gamle løda som stod ved vegen.

Det er elles i merknadane stilt spørsmål ved at den kommunale tomte i enden av Monsplassen, som grendalaget har opparbeidd til leikeplass, er teken inn i planen. Bakgrunnen for dette er at kommunen vil gje tomte eit juridisk vern mot utbygging og slik sikre barn og unge sine interesser i lokalmiljøet. Tomte er i kommuneplanen vist som bustadformål, men blir no regulert til leikeplass i samvar med faktisk bruk.

Det har vore eit sterkt engasjement frå nabolaget i saka. Det er difor brukt store ressursar på å synleggjere korleis ein kjem i møte dei ulike problemstillingane. M.a er det gjort høgdemålingar og utarbeidd snitt som viser korleis ein har teke omsyn til utsiktsforholda frå bustadane bak/sør for feltet. Det er også utarbeidd ein illustrasjonsplan som viser ein av fleire moglege måtar å bygge ut området på. Basert på denne er det i tillegg utarbeidd sol/skuggeanalyse m.a av omsyn til dei som bur nedanfor/nord for planområdet. *Ein vil imidlertid på det sterkaste understreke at illustrasjonar – herunder illustrasjonsplan og snitt - kun viser eit av fleire moglege prinsipp for utbygginga og at verken bygningsform eller plassering på tomte er endeleg.*

Med dette meiner vi at saka er tilstrekkeleg opplyst til at det kan gjerast vedtak om utlegging til offentleg ettersyn.

2 BAKGRUNN

2.1 Målet med planen

Planområdet ligg i området B27 i kommuneplanen sin arealdel og er avsett til bustadformål med krav om detaljregulering før utbygging. Målet med planarbeidet er å legge til rette for oppføring av bustader som er særleg eigna for unge i etableringsfasen eller for eldre som ønskjer enkle og lettstelte husvære framfor større einebustadar. Eit slikt tilbod manglar i denne delen av kommunen. Planområdet omfattar også delar av eksisterande bebyggelse og opparbeidd leikeplass i enden av Monsplassen.

2.2 Forslagsstillar, plankonsulent, eigarforhold

Forslagsstillar og grunneigar er Kristin H. og Jan Truelsen. Per Mulvik AS er plankonsulent.

2.3 Tidlegare vedtak og øvrig korrespondanse i saka (utdrag/ikkje vedlagt)

- 17.12.2014: Oppstartsmøte (ref.vedlagt)
- 04.03.2015: Møte mellom forslagsstillar og kommunen (ref.vedlagt)
- 16.04.2015: Søknad om oppstart oversendt kommunen
- 19.05.2015: Vedtak i FSK (95/15) om oppstart under føresetnad av utvida plangrense austover
- 26.05.2015: mottatt konkret utvida plangrense m.m frå A.Tarberg
- 05.10.2015: Møte med Herøy kommune vedr. reduksjon i plangrense m.m (ref.vedlagt)
- 15.10.2015: Revidert søknad om oppstart og redusert plangrense oversendt kommunen
- 03.11.2015: Vedtak i FSK (196/15) om oppstart iht søknad (redusert plangrense)
- 16.11.2015: Varsel om oppstart av planarbeid utsendt.
- 20.11.2015: Mottatt samla klager på vedtak i FSK 03.11.2015
- 24.11.2016: Mottatt brev frå Harald Sydhagen. Krev varslings også for dei som ikkje grensar til.
- 26.11.2016: Mottatt svarbrev frå J.M.Møller til Sydhagen m.fl. Krev utvida varslings iht. innspel.
- 03.12.2015: Utvida varslings utsendt med utvida frist (03.01.2016).
- 11.12.2015: Svart på e-post frå Sverre Leon ang. planfaglege spørsmål.
- 17.12.2015: Svar frå A.Tarberg til S.Knotten vedr. planfaglege spørsmål.
- 20.12.2015: Mottatt merknad frå H.Sydhagen
- 23.12.2015: Mottatt merknad frå Bjørnar Stokseth
- 27.12.2015: Mottatt merknad frå Tove Moltumyr/J-K.Rooney
- 30.12.2015: Mottatt merknad frå Hjalmar Olav Jacobsen
- 30.12.2015: Mottatt merknad frå Paul-Sindre Tarberg
- 04.01.2016: Mottatt merknad frå MR-fylke
- 04.01.2016: Mottatt merknad frå landbrukssjefen
- 05.01.2016: Mottatt merknad frå Marita og Sverre Knotten
- 14.01.2016: Mottat samling av merknader innsendt til kommunen – A.Tarberg.
- 02.02.2016: Mottatt svarbrev frå kommunen på spørsmål frå grendalaget om kjøp av leikeplassen.
- 05.04.2016: Brev med vedlegg frå Truelsen til SVV v/Sæverud med ønske om møte.
- 08.04.2016: Avklaringsmøte med SVV v/Sæverud.
- 15.08.2016: Bestilt arkeologisk registrering
- 21.09.2016: Brev med dokumentasjon på friskt oversendt SVV v/Sæverud.
- 27.09.2016: Brev med vurdering av tilkomstalternativ mottatt frå Herøy kommune.
- 19.10.2016: Mottatt svar frå SVV
- 19.10.2016: Telefonsamtale til SVV v/Sæverud. Orientering til forslagsstillar.
- 30.11.2016: Mottatt resultat av arkeologisk registrering.

2.4 Utbyggingsavtalar

Det er ikkje inngått utbyggingsavtale med kommunen i denne saka. Vegar planleggast som felles for planområdet, men med ein avtalt standard som oppnar for evnt. kommunal overtaking i framtida.

2.5 Krav om konsekvensutgreiing

Tiltaket er vurdert etter forskrifta om konsekvensutgreiing i samsvar med Pbl kap.4. Sidan både formål og avgrensing er i samsvar med overordna plan og elles utan vesentlege konsekvensar for miljø og samfunn er det ikkje behov for konsekvensutgreiing – jfr. referat frå oppstartsmøte.

3 PLANPROSESSEN

3.1 Medverknad, varsel om oppstart ev. planprogram

Formell saksgang i samsvar med reglane i plan- og bygningslova sikrar at kravet om medverknad vert ivareteke gjennom lovfesta høyringar og offentleg ettersyn. Det er ikkje sett krav om planprogram.

Oppstartsmøte

Det vart halde oppstartsmøte med kommunen 17.12.2014 med drøfting av m.a følgjande tema:

- Planstatus og plantype

- Kvaliteten på teiggrensar
- Avgrensing av planområdet
- Mål for planarbeidet
- Plannamn
- Tilhøvet til overordna plan
- Planprogram og konsekvensutgreiing
- Relevante vedtekter, forskrifter og retningslinjer
- Planfaglege vurderingar: utn.grad, krav til stigning, jordvern, miljø, kultur, ROS, barn og unge, veg og tekniske forhold, kommunalteknikk, vegstatus m.m.
- Makebyte med gnr.60/206.

Referat frå møtet er vedlagt.

Varsel om oppstart

Varsel om oppstart vart annonsert ved annonse i Vikebladet og varslingsbrev datert 16.11.2015 med frist for innspel/merknader: 31.12.2015. Varslingsbrev og annonsetekst er vedlagt. I tillegg vart utvida varslings sendt 03.12.2015 etter krav frå Herøy kommune.

Innspel til søknad om planoppstart

I samband med *søknad om oppstart av planarbeid* kom det inn fire merknader med underskrifter til kommunen. Etter ønskjer frå kommunen er desse vurdert, oppsummert og kommentert som innspel til planoppstart bak i planomtalen. Innspel er også i si heilheit vedlagt.

Innspel til varsel om planoppstart

I samband med *varsel om planoppstart* – herunder utvida varsel – kom det inn 24 innspel. Også desse er vurdert, oppsummert og kommentert bak i planomtalen. Alle innspel er vedlagt.

Vidare saksgang

Etter handsaming av planframlegget i kommunen og vedtak om utlegging til offentlig ettersyn, vert framlegget sendt til berørte parter for uttale normalt med ein frist på 6 veker etter utsending.

Etter høyringsfristen vert framlegg til reguleringsplan evt. justert i samsvar med innkomne innspel før endeleg kommunal handsaming. Nedanfor er ei enkel oversikt over planprosess med planlagt framdrift.

Planfase	Medverknad	Tid
Oppstartmøte	konsulent/kommunen	17.12.2014
Varsel om oppstart av planarbeid, med annonse i avis, kunngjering på kommunen si nettside og varslingsbrev til berørte parter.	konsulent	Varslingsbrev: 16.11.2015 Kunngjeringsannonse: 16.11.2015 Merknadsfrist: 31.12.2015
Vurdering av innkomne merknadar	konsulent	Januar 2016
Utarbeiding av planforslag	konsulent	Januar 2016 – mars 2017
Oversending av planframlegg til kommunen	konsulent	Mars 2017
Kommunal handsaming om utlegging til offentlig ettersyn/høyring (frist 12 veker).	kommunen	Mars 2017 – juni 2017
Offentleg ettersyn/høyring (6 veker)	kommunen	Juni - august 2017
Handsaming av merknader og ev. godkjenning av plan.	kommunen	August - april 2018
Ev. endring av planforslag og nytt offentlig ettersyn.	kommunen/konsulent	
Godkjenning av planforslag	kommunen	April 2018

(Kommunestyret)

Kunngjering av godkjent plan

kommunen

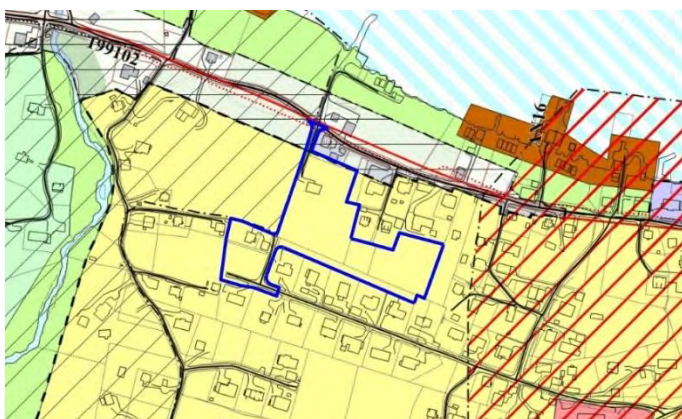
September - 2017

4 PLANSTATUS OG RAMMER

4.1 Overordna planar

Kommuneplanen sin arealdel /kommunedelplanar

PlanID: 201250 «Kommuneplan arealdel for Herøy 2013-2025» – datert 30.10.2014 – er gjeldande for planområdet. Planområdet inngår der i området B27 avsett til bustadområde med krav om utarbeiding av reguleringsplan før bygging.

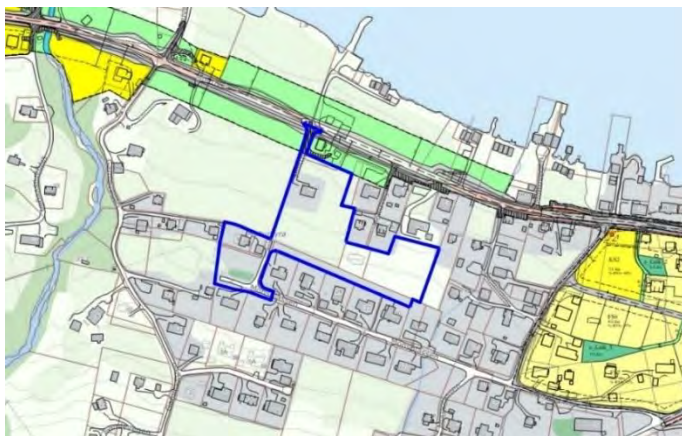
Figur 1 Utsnitt frå gjeldande kommunedelplan – med planavgrensing

4.2 Gjeldande reguleringsplan

Planområdet er frå før uregulert med unnatak av avkøyrsla frå Fv10 som inngår i PlanID 199102 «Tarberg-Moltumyr». Den bebygde eigedomen gnr.60 bnr.398 er der regulert til offentleg park (!). Ein har difor vurdert utviding av plangrensa nordover mot formålsgrense fortau med tanke på omregulering frå park til bustad, men då dette truleg vil utløyse krav om ny politisk handsaming er det i denne omgang utelatt.

4.3 Tilgrensande planar

Mot nord grensar planområdet som nemnt til PlanID 199102 «Tarberg-Moltumyr». Utover dette er områda rundt plangrensa uregulert. Om lag 120m aust for planområde har kommunen sjølv regulert Myrabakken bustadfelt – planID 201312.

Figur 2 Tilgrensande reguleringsplan 1992102 Tarberg-Moltumyr og Myrabakken i aust.

4.4 Temaplanar

Ingen kjende temaplanar med relevans for saka.

4.5 Statlege planretningslinjer/rammer/føringar

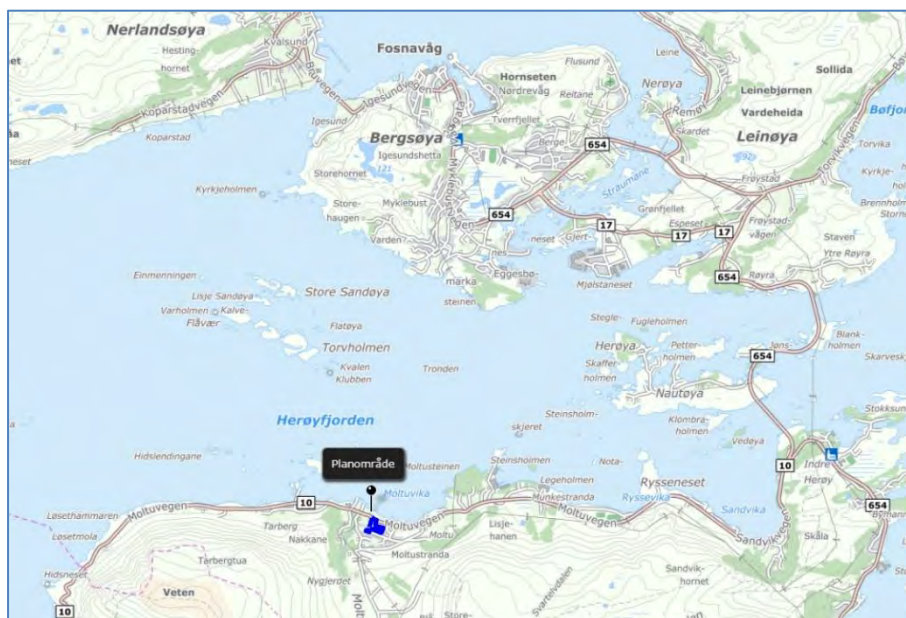
Planarbeidet er basert på gjeldande plan- og bygningslov med forskrifter, rettleiingar samt andre aktuelle lover med forskrifter. I tillegg er SVV sine handbøker nytta ved utforming av vegar og kryss. RPR for barn og unge er lagt til grunn for planarbeidet.

5 SKILDRING AV PLANOMRÅDET – EKSISTERANDE TILHØVE

5.1 Lokalisering

Lokalisering

Planområdet ligg på Moltustranda, Gurskøya i Herøy kommune - nærare bestemt på gnr.60 bnr.32 - Indre Moltumyr.

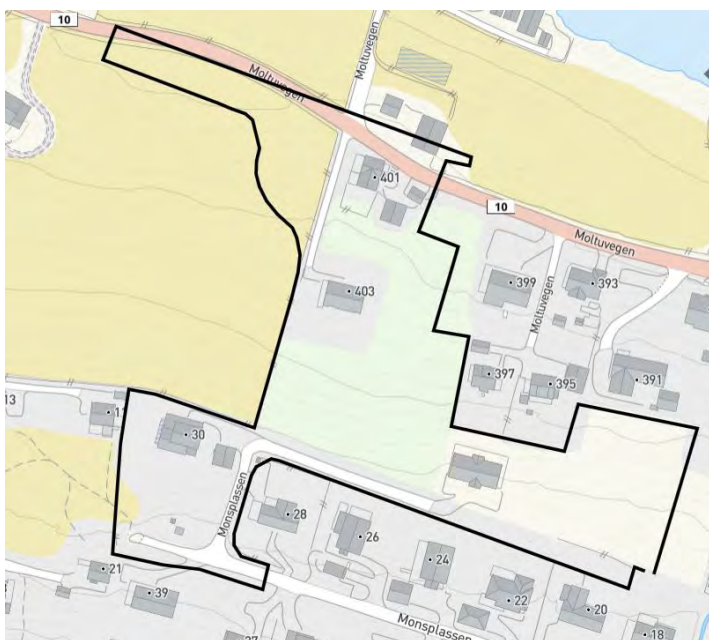

Figur 8 Oversiktskart med avmerkt planområde.

Avgrensning og storleik på planområdet

Planområdet utgjer om lag 14,3 daa, og er avgrensa som vist i kartutsnitt nedanfor.

Mot nord:	I NV mot regulert vegformål i planID 1992102, vidare langs plangrense mot denne planen. Deretter langs grensa mot 60/450, 129, 130 og 399.
Mot sør:	Om lag i teiggrensa mot bustadane 60/276,272,273,271,253 og 241. Vidare sørover langs Monsplassen opp til og langs nordlege grense av gbnr.60/50 og 60/123
Mot aust:	Om lag i teiggrensa mellom 60/32 og 60/450, 129, 33 og 276
Mot vest:	Følgjer i hovudsak grensa mot 60/8, 206 og 220.

Figur 9 Planavgrensing

5.2 Dagens arealbruk og tilstøytende arealbruk

Planområdet er dels bebygt, dels dyrkemark og dels utmark. Vest for planområdet ligg ei stor open, dyrka mark, elles grensar planområdet til bustadtomter. Lengst nord ligg Fv10 og i sør den kommunale bustadgata Monsplassen. Vest for Monsplassen ligg ei kommunal tomt som grendalaget etter avtale med kommunen har opparbeidd og nyttar som leikeplass. Innanfor planområdet er det fire eksisterande bustadar. Dette gjeld gbnr.60/458, 149, 32 og 398. Nokre av desse også med garasjer/uthus. Trasè for hovudvassleidninga og spillvassleidning går gjennom feltet – det same gjer ei steinsett veite og kablar.

Figur 10 Ortofoto av planområde og omgjevnader

5.3 Stadens karakter

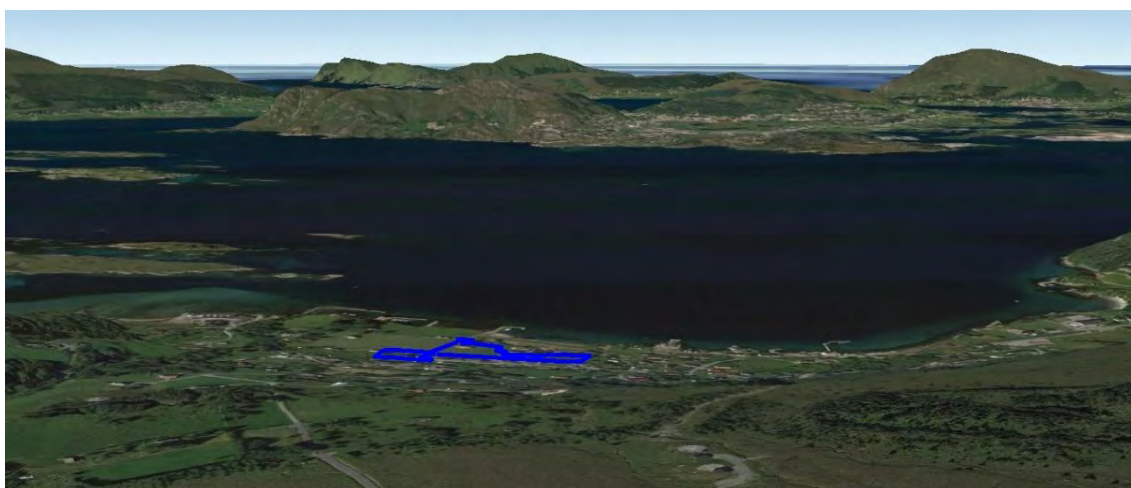
Struktur/estetikk/byform/eksisterende bebyggelse

Eksisterende bebyggelse består hovedsakleg av frittliggende småhus/einebustader med frittstående garasjer - eldre bebyggelse nord for planområdet, noko nyare på sørsida. Den eldre bebyggelsen har gjerne innreidd loft i tillegg til hovudetasje og kjellar medan den nyare etter det vi kan sjå er utan innreidd loft og med relativt slak takvinkel. Etter det vi kan sjå har alle husa i området saltak med eitt unntak med valm-tak. Fleire av husa har arker.

5.4 Landskap

Topografi og landskap

Planområdet ligg ved utløpet av U-dalen mellom fjella Veten (556moh) i vest og Storehanen (491moh) i aust. Terrenget fell naturleg mot Herøyfjorden i nord. Naturleg utsiktsretning er nordover ut fjorden mot Nerlandsøya, Bergsøya og Leinøya. Elles er dette eit typisk kystlandskap – ope og med flott utsikt i alle retningar.

Solforhold/lokalklima

Vedlagt følger sol/skuggeanalyse for området som syner soltilhøva ved eit utval klokkeslett for datoane 20.mars og 21.juni. Det er utarbeidd to analysar der nr.1 er overordna for heile Moltustranda. Nr.2 viser sol/skuggeverknad frå bebyggelse basert på ei utbygging i samsvar med illustrasjonsplanen og innanfor tillatne bygningshøgder og flate tak. *Ein poengterer igjen at illustrasjonar, herunder illustrasjonsplanen, ikkje er juridisk bindande og at val av bygningstypar o.a ikkje er gjort på dette stadiet.*

Som ein ser er Indre Moltumyr svært solrikt, og generelt har eksisterande bebyggelse veranda på nord- og vestsida gjerne også med ein opparbeidd uteplass på sørsida. Beste soltilhøva vil naturleg vere på sør- og vestsida av bygga, med beste utsikt mot nord.

Estetisk og kulturell verdi

Området har ingen registrerte estetisk eller kulturelle objekt, men ein er oppmoda om å – så lang mogleg – ta vare på steingarden langs sørlege grense av gbnr.60/38.

5.5 Kulturminne og kulturmiljø

Ifølgje tilgjengelege kartbasar (www.kulturminnesok.no) er det ingen registrerte kulturminne i planområdet, men som nevnt ovanfor ein steingard som det er ynskjeleg å bevare. Elles er det i samsvar med innspel frå fylkeskommunen gjennomført arkeologiske registreringar utan funn.

5.6 Naturverdiar

I følgje kartbasar som www.naturbase.no er det ikkje registrert artar av forvaltningsinteresse i eller ved planområdet.

5.7 Rekreasjonsverdi/-bruk, uteområde

Sjølve planområdet har etter det vi kjenner til ingen særleg verdi som rekreasjonsområde.

5.8 Landbruk

I følgje www.naturbase.no består hovuddelen av planområdet av overflatedyrka jord og open skrin fastmark. Observasjonar i felt tilseier at vegetasjonen i området hovudsakleg består av torv og lyng.

5.9 Trafikkforhold

Avkøyrsl/tilkomst til planområdet

Planområdet får vegtilkomst frå to sider der vestre del av planområdet vert tilknytt Fv10 i eksisterande avkøyrsl, medan austre del får tilkomst frå vegen Monsplassen.

Vegsystem

I nord ligg Moltuvegen/Fv10, i sør den kommunale vegen Monsplassen som munnar ut i Nygjerdevegen i aust. Nygjerdevegen er hovudsamleveg for bustadfeltet og er opparbeidd med vegbreidde ca 4m. Vegen har blanda funksjon men er regulert med breiddeutviding og fortau heilt frå krysset med Monsplassen og ned til Fv10. Monsplassen er ei bustadgate/sekundærveg med fartshumpar og opparbeidd vegbreidde på ca 3m. Vegen har blanda funksjon.

Trafikkmengde

Årsdøgntrafikken for Fv10 forbi planområdet er ihht SVV sine kartbasar ca 350. Dei kommunale vegane har ein ikkje tal for, men vanleg praksis er å legge til grunn 3,5 bilpasseringar/døgn/bustad.

Ulykkessituasjon/trafikktryggleik for mjuke trafikantar

SVV har ingen registrert personskade ved sjølve planområdet, men i krysset Myrabakken/Fv10 var det i 2004 ei sykkelulukke og i 1998 påkøyrsl av eit barn som leika i vegbana. SVV opplyser at det går ein del tungtrafikk langs Fv10.

Kollektivtilbod

Det går buss langs Fv10 forbi planområdet.

5.10 Barn sine interesser

I enden av Monsplassen har grendalaget avtale om å disponere den kommunale tomte til leikeplass. Denne er opparbeidd og i bruk.

5.11 Sosial infrastruktur

Skulekapasitet

Moltu skule er fådelt (1-7 klasse), har god kapasitet og ligg ca 750m aust for planområdet.

Barnehagedekning

I krysset mellom Nygjerdevegen og Monsplassen – ca 250m frå planområdet - ligg Moltu barnehage. Denne er kommunal, pr. dato med ei avdeling og har god kapasitet.

Butikk

Ved krysset Fv10 og Nygjerdevegen ligg nærbutikken – om lag 500m frå plangrensa.

5.12 Universelt tilgjenge

Planområdet er ikkje universelt tilgjengeleg i dag.

5.13 Teknisk infrastruktur

Vatn og avløp

Området har vassforsyning frå privat vassverk – Moltustranda vassverk, og Herøy vasslag si hovudvassleidning går også gjennom området. Ein viser her til VA-rammeplanen som er lagt ved som illustrasjon der også dimensjonar er påført iht. opplysningar frå Herøy vasslag.

I same trasè har Herøy kommune liggande ei spillvassleidning (160mm. PVC) som vert å knyte seg til. Når det gjeld avløp (spillvatn) er der mange ulike løysingar i området både private og felles herunder septiktankar eller felles private avløpsleidningar. Ein antar likevel at eigedomar nær kommunal SPV-leidning er tilknytt denne. Kommunalt reinseanlegg er elles under planlegging nord for Fv10 og vil ta imot alt avløp frå busetnaden på Moltustranda når ferdig. I samband med arkeologisk kartlegging utarbeidde forslagsstillar ei skisse over rør, kablar og steinsette veiter i planområdet. Denne følgjer som illustrasjon, med atterhald om feil eller manglar.

Trafo

Mørenett har som høyringspart ikkje kome med innspel. Ein legg difor til grunn at straumforsyning til området er ivaretatt. I Myrabakken bustadfelt aust for planområdet finnst både høgspenlinje (22kV), trafokiosk og telekablar i luftspenn.

Energiforsyning og alternativ energi, fjernvarme m.m

Planområdet er ikkje underlagt krav om tilknytning til fjernvarmenett.

5.14 Grunnforhold

Stabilitetsforhold

Planområdet ligg i sona for marine strandavsetningar.

Skredfare

NVE sine aktsemdkart syner at planområdet ligg utanfor aktsemdsona for snøskred.

5.15 Støyforhold

Fv10 har ein ÅDT på 350 og eksisterande bustadhus nærmast Fv10 ligg delvis i gul sone (Ldb 55-60). Planområdet ligg godt utanfor sona og er ikkje utsett for vegtrafikkstøy.

5.16 Luftforureining

Der er ingen kilder til luftforureining i området som utløyser behov for tiltak. Vegstøv frå Fv10 er vurdert til å ligge godt under grenseverdiane i «T-1520 retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging».

5.17 Risiko og sårbarheit (eksisterande situasjon)

I følge NVE sin kartbase består planområdet av marin strandavsetning som kan bety ustabile massar i grunnen. Myrabakken bustadfelt ca 120m aust for planområdet ligg i same sona og i reguleringssaka som kommunen sjølv utførte i 2015 vart det gjort vurderingar rundt stabilitet som kan gjerast gjeldande også for denne planen. Kommunen fekk stadfest frå NVE at det ikkje er særskild fare i dette området knytt til verken grunnforhold eller skred.

I kommunen si utgreiing viste ein m.a til synfaringar i området utan teikn til risiko, herunder synfaringar på gbnr.60/441 i samband med oppføring av ein garasje og samtalar med grunneigar.

Vi legg elles til ein uttale frå Einar Anda – tidlegare fylkesgeolog – i samband med planarbeid i Hareid kommune i 2012:

«NGU sitt kvartærgeologiske kart viser **marint strandmateriale** i området. Denne jordarten er utvikla like etter siste istid med bølgevasking og sortering i strandsona. Dei finkorna partiklane er ført bort med bølger og strau, medan dei grove partiklane ligg att. Marint strandmateriale har normalt høg stabilitet. Fylkesmannen si grunngjeving er at det kan ligge ustabil marin leire under strandmaterialet, noko som er vanleg i område med store marine avsetningar (typisk for låglandet i Trøndelag og på Austkysten). Langs kysten av Møre og Romsdal, og særleg på Sunnmøre, finn ein knapt nok marin leire. Årsaken til dette er den låge marine grensa. Havet har ikkje sått særleg høgt etter den siste istida, kanskje 20 meter over denne lokaliteten som ligg 15-16m.o.h»

Opparbeiding av Myrabakken bustadfelt er no godt i gang utan at der er registrert ustabile massar. I sum vurderer ein difor planområdet som trygt m.o.t stabilitet/grunnforhold, men tek likevel med i føresegnene at det skal utvisast varsemd og gjennomførast grundigare undersøkingar ved mistanke om ustabile massar.

6 SKILDRING AV PLANFRAMLEGGET

6.1 Planlagt arealbruk

§12-5. Nr. 1 - Bygningar og anlegg	Areal (daa)
Bustader frittliggende småhus (BFS)	8,44
Leikeplass (BLK)	2,26
Sum areal denne kategori:	10,70
§12-5. Nr. 2 – Samferdsleanlegg og teknisk infrastruktur	Areal (daa)
Annan veggrunn – grøntareal (SVG)	0,56
Annan veggrunn – tekniske anlegg (SVT)	0,92
Gangveg/gangareal (SGG)	0,09
Køyreveg (SKV)	2,07
Sum areal denne kategori:	3,63
Totalt alle kategoriar:	14,33

6.2 Gjennomgang av aktuelle reguleringsformål

Bustader frittliggende småhus (BFS)

Det er sett av 6 delområde for frittliggende småhus – BFS1-6.

BFS1-3 kan samla byggast ut til maksimalt 13 bueiningar inkl. eksisterande busetnad grunna restriksjonar i høve avkøyrsla mot Fv10 der ein føreset ÅDT<50 i sekundærvegen f_SKV2. Bustadtypen kan være 2-manns, og/eller einebustadar som frittstående eller kjeda evt. med sekundærhusvære.

BFS4 kan byggast ut med inntil tre einebustader som frittstående eller i kjede evt. med sekundærhusvære. BFS5 og 6 er allereie bebygt med einebustadar.

Til kvar bueining skal det opparbeidast to parkeringsplassar på eigen grunn, derav ein som overbygt i carport eller garasje.

Leikeplass (o_BLK1, f_BLK2-3)

Gnr.60 bnr.220 i enden av Monsplassen er kommunal og i kommunedelplanen vist som bustadområde. Grendalaget har avtale med kommunen om bruk av tomta til leikeplass, har opparbeidd den deretter og ønskjer å halde fram bruken. For å sikre juridisk vern av leikeplassen er den difor teken inn i planframlegget og regulert til offentlig leikeplass/kvartalsleikeplass o_BLK1.

I samsvar med kommuneplanen sin arealdel pkt.2.14 er det i tillegg sett av areal til nærleikeplassar slik at kvar bueining innanfor ein gangavstand på maks. 50m har tilgang:

F_BLK2 (700m²) er felles for BFS1-3 og gir ca 50m² pr. bueining.

F_BLK3 (460m²) er felles for BFS4 og gir ca 150m² pr. bueining.

Kvar leikeplass skal utstyrt med minst ei sandkasse, ein benk og eitt leikeapparat.

Annan veggrunn – tekniske anlegg (f_SVT og o_SVT)

Område langs køyreveggar avsett til grøft, snøopplag, autovern, terrengmur m.m.

Gangveg/gangareal (f_SGG) og o_SGS1 og 2

F_SGG: Privat/felles gangveg/gangareal felles for BFS1-3 som alternativ gangforbindelse austover til butikk, skule og barnehage.

O_SGS1 og 2: Offentleg gangveg langs Fv10.

Køyreveg (f_SKV1,f_SKV2, f_SKV3-4, o_SKV5 og o_SKV6)

F_SKV1 og 2 er regulert som fellesveggar, men med snuplassar og breidder i samsvar med kommunale krav til offentlig A1-veg for å sikre tilgjenge for liten lastebil, renovasjons- og utrykningskøyrety m.m.

f_SKV1 er opparbeidd fram til gnr.60 bnr.458, men må hevast og breiddeutvidast gjennom svingen for å møte kommunale krav om tilgjenge for utrykningskøyrety- herunder maksimal stigning 1:8. I følgje kommunen opnar dette for ei framtidig kommunal overtaking. Dei ynskjer difor framleis å eige veggrunnen. Med lenginga austover skal f_SKV1 tene som tilkomst til tre nye bustadar innanfor BFS4 i tillegg til einebustadane på gnr.60 bnr.143, 276 og 458 – altså totalt 6 bueiningar. For å sikre nødvendig vegareal i svingen er det inngått avtale med grunneigarane på begge sider. For gnr.60 bnr.276 inneber avtalen m.a flytting av avkøyrsla til nordsida av tomte og for gnr.60 bnr.143 er det gjennomført makebyte med den kommunale tomte 60/220.

F_SKV2 kan forsyne maksimalt 14 bueiningar (inkl. gnr.60 bnr.398) utfrå grensa på ÅDT50 som er ein premiss i dimensjonering av friskt mot Fv10. Elles får vegen maksimal stigning 1:10 og vegbreidder iht. A1-krava. I enden er avkøyrsla mot f_SKV3 dimensjonert som snuplass som opnar for evt. kommunal overtaking.

F_SKV3-4 regulerast som private felles avkøyrslar med breidder i samsvar med kommunal rettleiar pkt.2.4.

O_SKV5 (lenging av Monsplassen) er offentleg og regulert i samsvar med krav til A1-veg (pkt.2.1)

O_SKV6 er offentleg veg, del av Fv10 som ligg innanfor planområdet og må sjåast i samanheng med kryss til f_SKV2. Frisiklinjer og utforminga av krysset elles er gjort i henhold til vegnormalen N100 etter dialog med statens vegvesen.

6.3 Bebyggelsen si plassering og utforming

Plassering og bygningshøgde

Bygningar skal plasserast innanfor byggjegranser og med høgder som framgår av føresegner og plankart. Av omsyn til utsikt frå bustadrekka bak, er det for BFS1, 4 og 5 angitt maksimalt tillatt kote for møne/gesims på plankart og i føresegner. Utgangspunktet her er innmålt mønehøgde på gnr.60 bnr.458 (c+30,0) og innmålt veranda-dekke (c+30,3) på bustaden bak (gnr.60 bnr.273). Dette gjev ein differanse på 30cm som er lagt til grunn for resten av bakre tomterekke slik at alle bustadar bak feltet er sikra ein differanse på 30cm mellom den enkelte bustad sitt verandadekke og maks. tillatt møne-/gesimshøgde på bustaden som kjem framføre. Ein viser her til vedlagte terrengsnitt som illustrerer dette og understrekar (igjen) at bustadtype ikkje er valt og at illustrasjonar kun viser prinsippet.

For BFS1,4 og 5 er maksimal møne-/gesimshøgde låst i plan og føresegner med koter.

For BFS2,3 og 6 skal bustadbygg ha ei møne-/gesimshøgde som ikkje overstig 8,5m i høve gjennomsnittleg planert terreng.

For frittstående carportar/garasjer er maks. møne-/gesimshøgde satt til 4,5m.

Grad av utnytting (%-BYA)

For delfelta er det etter avtale med kommunen lagt til grunn slik grad av utnytting:

BFS1-3: %-BYA=40%.

BFS3-6: %-BYA=35%.

Parkeringsplassar skal inngå i berekning av utnyttingsgrad.

Antal bueiningar/fordeling

Innanfor plangrensa kan det oppførast følgjande:

BFS1: Maks. 4 bueiningar som 2-manns og/eller einebustad som frittstående eller i kjede evt. med sekundærhusvære.

BFS2: Maks. 4 bueiningar som 2-manns og/eller einebustad som frittstående eller i kjede evt. med sekundærhusvære.

BFS3: Maks. 5 bueiningar som 2-manns og/eller einebustad som frittstående eller i kjede evt. med sekundærhusvære.

BFS4: Maks. 3 bueiningar som frittstående eller kjeda einebustad evt. med sekundærhusvære.

BFS5: Maks. 1 bueining som einebustad evt. med sekundærhusvære (bebygt).

BFS6: Maks. 1 bueining som einebustad evnt. med sekundærhusvære (bebygt).

Innanfor BFS1-3 kan det maksimalt etablerast 13 bueiningar.

6.4 Bumiljø/bukvalitet

Barn og unge

Innanfor planområdet er det sett av tre leikeplassar. o_BLK1 er opparbeidd av grendalaget på kommunal tomt og blir no regulert til offentlig leikeplass. F_BLK2 og 3 er felles nærleikeplassar for planområdet slik at alle bueiningar får tilgang til nærleikeplass innan ein gangavstand på maksimalt 50m. Leikeplassar opparbeidast med minst ein benk, ei sandkasse og noko fast dekke. Vidare er det lagt til grunn minste breidde 10m, største stigning 1:3 og mist 50m² pr.bueining i samsvar med gjeldande krav. Opparbeiding og krav til utstyr er nedfelt som rekkefølgekrav i føresegnene.

Sol-/skuggeanalyse

Vedlagte sol/skuggeanalyser syner soltilhøva ved eit utval klokkeslett for datoane 20.mars og 21.juni. Det er utarbeidd to analysar der nr.1 viser soltilhøva for heile Moltustranda inkl. planområdet. Nr.2 viser korleis sol- og skuggeverknader kan bli basert på ei mogleg utbygging av feltet. Denne analysen byggjer på vedlagte illustrasjonsplan og bygningar med flate tak og maks. tillatt møne-/gesimshøgde slik nedfelt i føresegnene. M.o.t skuggeveknad er flate tak å rekne som eit «worst-case» og difor naturleg å legge til grunn sidan planframlegget opnar for slik takform.

Som ein ser er Indre Moltumyr svært solrikt, og ulemper m.o.t sol/skugge på naboeigedomar nærmast fråverande.

Generelt har eksisterande bebyggelse veranda på nord- og vestsida, og gjerne også opparbeidd uteplass på sørsida. Beste soltilhøva vil naturleg vere på sør- og vestsida av bygga, med beste utsikt mot nord.

6.5 Parkering

Antal, utforming og lokalisering av parkeringsplassar

Til kvar bueining skal det opparbeidast 2 parkeringsplassar på eigen grunn – derav ein overdekt i carport eller garasje.

6.6 Tilknytting til infrastruktur

Vatn og avløp

Gjennom f_BLK2 og vidare nordover gjennom Fv10 går det rør for vatn og spillvatn. Det er privat vassverk i området, og både Herøy vasslag si hovudleidning, Moltustranda vassverk si fordelingsleidning og Herøy kommune si spillvassleidning går gjennom området.

Det er difor lagt til grunn at bustader innanfor BFS1-3 knyter seg til vassverket og kommunen sine leidningar i prinsippet slik vedlagte VA-rammeplan syner.

Dersom ein oppnår avtale med grunneigarar om kryssing av teig og/eller sambruk av leidningar kan tilknyttingane gjerast annleis, men prinsippet om tilknytting til offentlig avløp og vassverket si 110mm PVC-leidning står fast.

Som rammeplanen viser vil det bli nødvendig med ei mindre omlegging av den kommunale SPV-leidninga slik at denne vert flytta inn i den same traseen som vassleidningane i området regulert til leikeplass.

6.7 Trafikkløysing

Køyretilkomst

Det er lagt til grunn køyretilkomst til BFS1-3 via f_SKV2 til eit nytt kryss til Fv10 vest for gnr.60 bnr.398. BFS4-6 får tilkomst frå den kommunale bustadgata Monsplassen like sør for feltet.

Utforming av vegar

F_SKV1 og 2 opparbeidast som fellesvegar, men med standard som for A1-veg. f_SKV3/f_SKV4 opparbeidast som privat felles avkøyrsløp og o_SKV5 som offentlig A1-veg iht. kommunal rettleiar.

Stigningsforhold

Lengdeprofil for dei ulike vegane er vedlagt. Utfrå gjeldande forhold oppnår ein ikkje kommunale krav til stigning for f_SKV1. Sidan vegen skal betene berre eit fåtal eigedomar har kommunen akseptert 1:8 som maks. stigning under føresetnad av at vegen elles dimensjonerast for utrykningskøyrety. Vegen er difor regulert som felles for tilknytte eigedomar, men med breidder som ein A1-veg og med snuplass i enden. Dette opnar i følgje kommunen for evt. kommunal overtaking ved eit seinare høve. Også f_SKV2 er regulert som felles, men med breidder som ein A1-veg og snuplass i enden. Utforming etter vegnormalen N100 «Kryss».

Frisikt

SVV har vore kritisk til utvida bruk av eksisterande avkøyrsløp mot Fv10 og kravd opparbeiding av regulert fortau langs Fv10 før utbygging av BFS1-3. Verken SVV eller kommunen ser føre seg ei snarleg gjennomføring av dette og evt. opparbeidinga vil difor måtte forskotterast av utbyggjar. Kostnadane med dette vil stoppe prosjektet, så i møte med SVV vart ein utfordra på å vurdere alternative tilkomststar og helst sjå planen i samanheng med eigedomen på vestsida. Dette er vurdert, og løysinga som er akseptert er det no innteikna krysset mellom f_SKV2 og o_SKV6 (Fv10).

Mjuka trafikanter

Sjølv om frisikta er ivaretekt, opprettheld SVV sitt krav om opparbeiding av fortau då ein fryktar at utvida bruk vil tilføre fleire mjuka trafikanter langs Fv10. Ein vart difor i ein samtale med SVV sin sakshandsamar utfordra på å finne gode alternativ for mjuka trafikanter, slik at dei kjem seg austover mot skule, barnehage og butikk utan å måtte gå langs Fv10. Dette meiner vi å ha funne ei god løysing på ved å regulere inn ein gangsti langs leikeplassen f_BLK2 sørover mot kommunal veg gjennom Monsplassen. På denne måten kan dei gåande nytte det same vegnettet austover som resten av bustadområdet på Moltu.

Felles tilkomstveg, eigedomsforhold

Alle vegar – unntatt o_SKV5 - regulerast som felles for bustadane innanfor plangrensa. O_SKV5 er offentleg og ei lenging av vegen Monsplassen. Herøy kommune ønskjer framleis å eige grunnen der f_SKV1 vert opparbeidd.

6.8 Planlagde offentlege anlegg

Ingen.

6.9 Miljøoppfølging

Det skal utvisast normalt omsyn til omgjevnadane.

6.10 Universell utforming

Krav:

Bygningar og uteareal opparbeidast i samsvar med gjeldande reglar og der alle bustaden sine hovudfunksjonar ligg på inngangsplanet skal krava til tilgjengeleg bueining gjerast gjeldande – jfr. Tek10.

Løysing:

Avheng av valt bustadtype – avklarast i byggjesak.

6.11 Uteoppholdsareal

Privat og felles uteoppholdsareal

I samsvar med kommuneplanen er det sett av min.50m² til nærleikeplass innanfor ein avstand på 50m frå kvar bustad.

Leikeplassar/grunngjeving for evt. avvik frå vedtekter/normer.

Ingen avvik.

Tilkomst og tilgjenge

Leikeplassane er organisert slik at dei kan nåast trygt av små barn utan å krysse trafikkareal.

Sesongbruk

Både storleik og form på leikeplassane gjev etter vårt syn rom for god og variert leik til alle årstider og for alle brukarar. F_BLK2 har ei form som gjer den eigna til akebakke.

Andre uteopphaldsareal

Øvrig uteareal opparbeidast på eigen tomt tilpassa aktuell bustadtype – primært mot sør og vest.

Krav om utomhusplan og rekkefølgjekrav

Rekkefølgjekrav vedr. opparbeiding av leikeplassar framgår av føresegnene.

6.12 Landbruksfaglege vurderingar

Reguleringsformålet er i samsvar med gjeldande kommuneplan. Ein føreset at landbruksfaglege vurderingar vart gjort i samband med kommuneplanarbeidet.

6.13 Kulturminne

Inga endring som følgje av plan.

6.14 Plan for vatn og avløp samt tilknytning til offentleg nett

Vedlagt VA-rammeplan som prinsippavklaring. Det utarbeidast plan for VA i samband med byggjesak.

6.15 Avbøtande tiltak/løysingar ROS

Ingen.

6.16 Rekkefølgjekrav

Vegar og leikeplassar skal vere opparbeidde før det vert gjeve bruksløyve for bygningane.

7 VERKNADER AV PLANFRAMLEGGET

7.1 Overordna planar

Planframlegget er i hovudsak i samsvar med overordna plan både m.o.t formål og utstrekning. Unnataket er leikeplassen som grendalaget har opparbeidd i enden av Monsplassen (gbnr.60/220) som er lagt ut til bustadområde i kommuneplanen. Denne blir no regulert til offentleg leikeplass i samsvar med faktisk bruk.

7.2 Landskap og omgjevnader

Nedbygging av ubebyggt areal vil nødvendigvis endre landskapet sin karakter. Det er imidlertid lagt til rette kun for småhusbebyggelse med begrensa bygningshøgde som både ivaretek omsynet til utsikt frå bygningar bak og hindrar oppføring av bygg som verkar dominerande i høve omgjevnadane.

7.3 Staden sin karakter

Området rundt er i stor grad bebyggt med einebustader og planframlegget representerer såleis ei naturleg fortetting av eit etablert bustadområde.

7.4 Estetikk

Omsynet til estetikk skal ivaretakast og synleggjerast i den enkelte byggjesaka.

7.5 Kulturminne og -miljø, ev. verneverdi

Inga endring som følgje av plan. Det er ikkje registert verneverdige kulturminne i området, men delar av steingarden langs f_SKV1 vil truleg gå tapt grunna behov for utviding og heving av vegen.

7.6 Tilhøvet til naturmangfaldslova

Oppslag i www.naturbase.no og www.artskart.no viser at det verken i eller ved planområdet er registrert artar av forvaltningsmessig interesse. Utfrå dette konkluderer ein difor med at planlagd arealbruk ikkje kjem i konflikt med forhold knytt til natur og miljø – jfr. naturmangfaldslova §§8-12.

7.7 Rekreasjonsinteresser/rekreasjonsbruk/uteområde

Regulering av opparbeidd leikeplass i enden av Monsplassen gjev denne eit juridisk vern og sikrar vidare bruk. I tillegg er det regulert inn to nærleikeplassar som ivaretek særleg dei minste barna sine behov. Elles er området utanfor plangrensa rikt på rekreasjonsmoglegheiter som t.d fjellturar og fiske.

7.8 Trafikkforhold

Vegforhold

BFS1-3 får køyretilkomst via eksisterande avkøyrsløse frå Fv10 – med noko oppgradering/ breidde-utviding. BFS4-6 får tilkomst frå den kommunale bustadgata Monsplassen like sør for feltet.

Trafikkauke/-reduksjon/-tryggleik

Som omtalt framanfor vert vestre del av planområdet tilknytt Fv10 i eksisterande avkøyrsløse vest for 60/398. Ein føresetnad for utvida bruk er at talet på tilknytte bueiningar ikkje overstig 14 som tilsvarar ein ÅDT på 50. Fv10 har i dag ein ÅDT på 350. Under føresetnad av maks 14 bueiningar er det dokumentert at krava til friskt er ivaretatt i avkøyrsløse og som alternativ for mjuke trafikantar er det regulert inn ein gangsti sørover mot kommunalt vegnett. Med dette er det ingen som treng å gå langs Fv10.

Innanfor BFS4 er det høve til opparbeiding av maksimalt tre einebustader evt. med utleigedel. Desse får tilkomst via den kommunale bustadgata Monsplassen. F_SKV1 gjev i tillegg tilkomst til tre eksisterande einebustadar. I sum gjev dette ein marginal trafikkauke langs kommunale vegar.

7.9 Sosial infrastruktur

Busetjing av barnefamiljar vil kunne styrke driftsgrunnlaget for både barnehage, skule og nærbutikk.

7.10 Universell tilgjengelighet

Ved utbygging vil relevante krav m.o.t tilgjengeleg bueining bli gjort gjeldande.

7.11 Energibehov – energibruk

Det leggst til grunn bruk av elektrisk oppvarming (panelovn/varmepumpe etc.) kombinert med vedfyring.

7.12 ROS

Er området utsett for snø-, jord-, steinskred eller større fjellskred?

Nei.

7.13 Teknisk infrastruktur

Vatn og avløp

Ny busetnad knytast til stamma som går gjennom f_BLK2 – jfr. VA-rammeplan. Ein føreset at leidningane har nødvendig kapasitet. Dimensjonering og plassering av leidningar og kummar – herunder evt. brannkum – avklarast i samråd med Herøy kommune og Moltustranda vassverk i prosjekteringsfasen.

7.14 Økonomiske konsekvensar for kommunen

Ingen kjende økonomiske konsekvensar for kommunen som følge av utbygginga utover drift og vedlikehald av kommunal veg ved evt. kommunal overtaking.

7.15 Konsekvensar for næringsinteresser

Tiltaket vil ikkje ha konsekvensar for næringsinteresser utover at auka busetnad vil kunne styrke driftsgrunnlaget for både skule, barnehage og nærbutikk.

7.16 Interesse motsetnader/konflikttema

Ein registrerer med undring at planarbeidet allereie før varsling utløyse uvanleg sterk aversjon hos enkelte i

nabolaget. Av merknadane ser ein at desse enkeltpersonane har fått med seg fleire i det som framstår nærmast som ein kampanje mot både konsulent, forslagsstillar og Herøy kommune. Vi noterer oss også at nokre av dokumenta inneheld konspiratoriske skuldingar av til dels injurierande karakter. Som planfagleg konsulent må ein imidlertid kommentere alle innspel på ein sakleg måte. Det er å håpe at ein har lukkast.

Mange av argumenta går igjen i fleire innspel og ber preg av manglande kunnskap om planprosessen, kombinert med misforståelsar og feiltolkningar av dokument i saka. Vi ser m.a at eit vedlegg til referat frå oppstartsmøtet er blitt tillagt feil betydning. Vedlegget viser eit utkast til plankart utarbeidd av kommunen i 2013 som ein ikkje gjekk vidare med men som kommunen nytta som underlag/kladd/notatblokk i møtet. I referatet viser ein til desse notatane som dermed måtte følgje med ved varsel om oppstart. Det synest imidlertid som at dette vedlegget er blitt oppfatta som «vårt» plankart og sidan kartet ikkje samsvarar med politiske vedtak har påstanden om feil sakshandsaming kome opp.

Forutan det som framstår som ein generell motstand mot nyetablering, er det 3 konflikttema som utmerkar seg.

1) Utsikt

Frå bustadrekka bak/sør for feltet er det bekymring for å misse utsikt. Her er det difor gjort eit grundig arbeid med å måle inn verandahøgden samt møne- og gesimshøgde på bustaden på 60/458 framfor 60/273. Ein har så lagt til grunn at ingen av bustadane i rekka skal bli påført større utsiktstap enn bustaden bak 60/458. Basert på dette er det sett krav til maksimal møne- og gesimshøgde for nye bustader i reguleringsføresegnene.

2) Trafikkbelastning/vegssystem Monsplassen

Ein teori som har utvikla seg er at SVV vil nekte tilknytning mot Fv10 og at utbyggjar då har til hensikt å føre all trafikk frå feltet oppover mot Monsplassen. Dette sjølv om alle dokument i saka seier noko anna. Så vert det hevda at Monsplassen i realiteten vil få tilført meirtrafikk tilsvarande ÅDT=240 som igjen tilsvarar 68 bueiningar. Sett i lys av dette kan ein forstå uroa, men når realiteten er 3 bueiningar og ein auke i ÅDT på ca 11 er det etter vårt syn liten grunn til uro verken av omsyn til trafikktryggleik eller vegoverbygninga. Ein kan også legge til at tilkomstvegen til 60/458 vil bli vesentleg oppgradert både m.o.t breidde og stigning, og blir også opparbeidd med snuplass.

3) Trafikkbelastning/vegssystem Fv10

Størstedelen av feltet er planlagt med tilknytning til Fv10 via eksisterande avkøyrsløp vest for 60/398. SVV er kritiske til dette då dei fryktar tilførsel av fleire mjuke trafikantar mot Fv10. Her har ein på oppfordring funne eit godt alternativ for gåande å kome seg austover mot butikk, skule og barnehage.

7.17 Avveging av verknader

Ein har i planframlegget teke vesentlege omsyn til innspela som er komne både når det gjeld utsikt og trafikale forhold. I høve opprinnelege planar er talet på bueiningar redusert og låst i høgde slik at utsiktstap frå bustadar bak er minimert. I tillegg er det meste av feltet tilknytt Fv10 og ikkje det kommunale vegnettet som er hevda å ha for dårleg standard til særleg meir trafikk.

Overfor SVV er det dokumentert at med eit øvre tak på 14 tilknytte bueiningar stettar avkøyrsla krav til friskt nedfelt i SVV sine vegnormalar. Ein har i planframlegget også lagt til rette for at gåande skal ha eit betre alternativ enn langs Fv10 austover mot skule og nærbutikk.

Etter vår vurdering finnast det difor ikkje argument som talar i mot at området kan byggast ut innanfor dei rammene som planframlegget set.

8 KONSEKVENSGREIING

Tiltaket er vurdert etter forskrifta om konsekvensutgreiing i samsvar med Pbl kap.4. Då både formål og avgrensing er i samsvar med overordna plan og elles utan vesentlege konsekvensar for miljø og samfunn er det ikkje behov for konsekvensutgreiing. Referat frå oppstartsmøte er vedlagt.

9 INNKOMNE INNSPEL TIL SØKNAD OM PLANOPPSTART

I samband med søknad om oppstart av planarbeid kom det inn 4 innspel til kommunen. Desse er oversendt for kommentar og i si heilheit vedlagt.

9.1 Innspel (samandrag med kommentar)

9.1.1 Innspel 1: Oppsitjarar Moltu (datert 04.05.2015)

Oppsummering av merknad:

Ser føre seg at ei utbygging med 15 bueiningar vil generere ein auke i ÅDT for vegane Monsplassen, Myrabakken, Nygjerdet på ca 240 og at vegane ikkje er dimensjonert for dette eller anleggstrafikken. Spør kven som skal betale reparasjon av vegane etter anleggsperioden. Påpeikar at vegane manglar gangfelt, og ikkje er godt nok opplyst og at trafikken vil kome i konflikt med barnehage/leikeplass. Viser til at vegen vert brukt som skuleveg også for barn som kjem frå ytre/øvre del av bygda pga trafikken langs Fv10. Stiller krav om gangfelt langs Monsplassen/Nygjerdevegen og tettare belysning. Varslar krav om erstatning for verditap langs vegane. Viser til at steingarden må vernast. Stiller seg uforståande til val av tilkomst når det finnast kortare og flatare tilkomst frå Fv10. Krev at kommune kjem på synfaring og at tilkomst må etablerast frå Fv10. Avsluttar med å påpeike at feltet vil kome i konkurranse med det kommunale bustadfeltet like ved, at overskot på tomter vil gje verditap på eksisterande eigedomar.

Kommentar:

- Planframlegget har delt tilkomst med inntil 14 bueiningar frå Fv10 og 6 (inkl. 3 eksisterande) frå Monsplassen. Dette genererer hhv. ÅDT=50 og ÅDT=12.
- Vegar med breidde som Monsplassen er iht. Herøy kommune sin rettleiar dimensjonert for inntil 50 bueiningar. Etter det vi kan sjå av www.sunnmorskart.no er det pr. dato tilknytt ca 30 bueiningar + barnehagen. Med tre ekstra einebustadar evt. med sokkelhusvære vil ein framleis ligge innanfor.
- Steingarden nord for gbnr.60/276 er ikkje registrert som kulturminne, men vil likevel bli bevart så langt praktisk mogleg.
- Val av tilkomst er gjort utfrå moglege alternativ og vi deler ikkje synet på at tilkomst frå Fv10 er flat.
- Når det gjeld konkurranseaspektet i høve kommunale felt og potensielt verditap på eksisterande eigedomar viser vi utan yttarlegare kommentar til kommuneplanen som opnar for bustadbygging både på gbnr.60/32 og i eit langt vidare omfang. Det er dermed eit politisk ønske om bustadbygging i relativt stort omfang på Indre Moltu. .

9.1.2 Innspel 2: Oppsitjarar Moltu (datert 04.05.2015)

Same ordlyd som i 9.1.1, men med fleire underskrifter. Sjå difor kommentar ovanfor.

9.1.3 Innspel 3: Herøy Vasslag (datert 24.04.2015)

Gjer merksam på at hovudvassleidninga til Herøy vasslag går gjennom det omsøkte området og at der er krav om avstand frå den til faste konstruksjonar.

Kommentar:

Iht. Herøy Vasslag sitt reglement pkt. 3.4 er avstandskravet mellom vassleidning og bebyggelse minst 4m. Avstandskravet er sikra ved bruk av byggjegrænse og evt. behov for omlegging vil skje i samråd med vasslaget.

9.1.4 Innspel 4: Harald Sydhagen m.fl (datert 27.04.2015)

Protesterer mot tenkt veg til privat bustadfelt til familien Truelsen og ber om kontaktinfo til saksbehandlar.

Kommentar:

Viser til øvrige merknader frå H.Sydhagen i saka.

10 INNKOMNE INNSPEL TIL VARSEL OM PLANOPPSTART

I samband med varsel om oppstart kom det inn xx innspel. Desse er i si heilheit vedlagt med kommenterte utdrag nedanfor:

10.1 Innspel (samandrag med kommentar)

10.1.1 Innspel 5: Møre og Romsdal fylkeskommune (datert 29.12.2015)

Barn og unge:

Viser til krav m.o.t felles opphald og leik og at det må opparbeidast rekkefølgekrav i føresegnene der opparbeiding er knytt til ferdigattest for første bueining.

Viser til utformingskrav i rundskriv T-2/08 og varslar motsegn om ikkje planframlegget tek tilstrekkeleg omsyn til barn og unge sine interesser.

Automatisk freda kulturminne

Området har potensiale for funn og må kartleggjast.

Kommentar:

Barn og unge: Det er sett av tre område til leikeplass, herunder ein offentleg og to felles nærleikeplassar.

Utformingskrava er innfridde og det er teke inn rekkefølgekrav i samsvar med merknad.

Automatisk freda kulturminne: Det er gjennomført arkeologiske undersøkingar utan funn. Jfr. vedlegg.

10.1.2 Innspel 6: Harald Sydhagen (datert 23.11.2015)

Etterlyser varslingsbrev også til dei som grensar til vegen Monsplassen sidan dette er ei stor utbygging. Etter karta (vedlagt) å dømme er tilknytninga til Fv10 sløyfa utan at planområdet er minske tilsvarande som då betyr at utbyggar har tenkt å nytte Monsplassen som tilkomstveg til heile det planlagde byggefeltet. Viser til vedtak i FS95/15. meiner at utbyggar prøver å omgå vedtaket i FS95/15 ved å kome med tilsynelatande mindre planar men som det no viser seg aldri har hatt planar om tilknytning frå Fv10 eller har tenkt å redusere utbygginga. Forstår ikkje korleis utbyggar kan ta seg til rett, omgå kommunalt vedtak og sende ut varsel til naboar som heilt tydeleg ikkje samsvarar med vedtaket i FS196/15 eller FS95/15 utan at kommunen reagerer og stoppar all planlegging. Har ikkje tillit til planavdelinga og sakshandsamar. Det er heller ikkje sendt kopi av brevet til utbyggar.

Kommentar:

- Utvida varslingsbrev datert 01.12.2015 vart utsendt (vedlegg). Sydhagen fekk utvida frist – 31.12.2015.
- Påstanden om at utbyggar forsøker å omgå politiske vedtak får stå som ein feilaktig og injurierande påstand som kunne vore unngått dersom ein sette seg betre inn i saka.
- I 2013 utarbeidde Herøy kommune eit forslag til plankart som dei av ulike grunnar ikkje gjekk vidare med. Dette plankartet vart nytta som skisse/kladd i oppstartsmøtet og påført ein del kommentarar som det også vert vist til i referatet. Av den grunn var det nødvendig at kladden følgde som vedlegg til referatet ved varsel om oppstart.
- At klagar ignorerer situasjonsplanen og det som står beskrive i tekst, og vel å legge til grunn denne kladden frå oppstartsmøtet som «fasit» på utbygginga stiller vi oss undrande til.

10.1.3 Innspel 7: Harald Sydhagen (datert 19.12.2015)

- a) Plankartet vedlagt varsel om oppstart er ikkje i samsvar med plankartet vedlagt revidert søknad om planoppstart datert 15.10.2015 og som ligg til grunn for vedtaket i F-sak 196/15. Der var det innteikna veg frå Fv10 til nordvestre del av feltet, noko som ikkje er innteikna på plankartet som følgjer nabovarselet. Dette plankartet vil resultere i auka trafikk gjennom Monsplassen.
- b) Understrekar at det må vere samsvar mellom reguleringsplan og politiske vedtak.
- c) Begge plankarta – både det som kommunen tilsendt 15.10.2015 og det som låg ved nabovarselet viser at det vil vere enkelt å bruke vegen gjennom Monsplassen for heile feltet. Ei slik løysing vart avvist i F-sak 95/15.
- d) Dersom vegen gjennom Monsplassen skal godkjennast som tilkomstveg må det vere i samsvar med vedtaket i F-sak 196/15; «tre einebustader med utleigedel/hybel»
- e) Stiller spørsmål ved kvifor leikeplassen på gbnr.60/220 er med og viser til avtale som grendalaget har med Herøy kommune vedr. bruk som leikeplass.

Kommentar:

- a) Det aktuelle plankartet er som omtalt ovanfor altså eit utkast utarbeidd av kommunen sjølv i 2013 (før dette prosjektet starta opp) men som vart brukt som underlag i oppstartsmøtet og påført

diverse notatar. I kommunen sitt referat – som alltid skal følgje varsel om oppstart av planarbeid – vart dette kartet med som eit vedlegg og har på merkeleg vis blitt oppfatta som «fasit» med all trafikk frå feltet ført gjennom Monsplassen. Dette er sjølvsagt ikkje intensjonen, og som ein vil sjå er det ferdige plankartet nærmast identisk med illustrasjonsplanen som følgde varslinga der vestre del av planområdet får tilkomst frå Fv10 og berre tre nye eine-bustader får tilkomst frå Monsplassen.

- b) Viser til punktet ovanfor og legg til at det ikkje er vanleg å utarbeide plankart før ein varslar oppstart av planarbeid. Heile bakgrunnen for slik varsling er å sanke inn synspunkt som ein så forsøker ta omsyn til i det føreståande planarbeidet - herunder utarbeiding av plankart.
- c) Som vist både i situasjonsplanen som følgde varslinga, og det endelege plankartet her er det ingen vegforbindelse mellom vestre del av feltet og Monsplassen. Avkøyrsl plassering til kvar enkelt tomt er dessutan vist med pilsymbol på plankartet. Desse pilene er juridisk bindande og låser kvar ifrå eigedommen skal ha tilkomst. Som ein ser av plankartet er det kun dei tre tomtene lengst aust som – i tillegg til tre eksisterande einbustadar langs vegen - kan opparbeidast med tilkomst frå Monsplassen. Dei øvrige må tilknyttast Fv10.
- d) Jfr. punktet ovanfor. Kun tre einbustader med utleigedel/hybel vert tilknytt Monsplassen.- i samsvar med vedtak i F-sak 196/15.
- e) Leikeplassen er teken inn i planen for å gje den eit juridisk vern som leikeplass då den i gjeldande kommuneplan er utlagt til bustadområde. Leikeplassen skal bestå og er difor no regulert i samsvar med faktisk bruk som offentleg leikeplass.

10.1.4 Innspel 8: Harald Sydhagen (datert 19.12.2015)

- a) Viser til e-post av 26.11.2015 med lovnad frå konsulenten om å sende ut varsling om planoppstart i eit utvida område. Har ikkje mottatt slikt varsel og krev utvida høyringsfrist.

Kommentar:

- Utvida varsling datert 01.12.2015 vart utsendt. Sydhagen fekk utvida frist – 31.12.2015.

10.1.5 Innspel 9: Harald Sydhagen (datert 19.12.2015)

- a) Viser til at plankartet på siste side i nabovarselet ikkje er i samsvar med plankartet som låg ved revidert søknad om oppstart av planarbeidet og som ligg til grunn for vedtaket i F-sak 196/15. Der er det teikna inn tilkomstveg for nordvestre del av feltet via Fv10. Dette er ikkje innteikna på plankartet som ligg ved nabovarselet (vedlagt)
- b) Plankartet vi har fått tilsendt vil gje auka trafikk gjennom Monsplassen byggefelt.
- c) Det må vere samsvar mellom reguleringsplan og politisk vedtak.
- d) Begge plankarta, det kommunen fekk tilsendt 15.10.2015 og det som låg ved nabovarselet viser at det vil vere enkelt å bruke vegen gjennom Monsplassen byggefelt til heile det private feltet. Ei løysing som F-skapet samrøystes gjekk i mot i F-sak 95/15.
- e) Vegen gjennom Monsplassen er ikkje dimensjonert for stor trafikkauke og det er ikkje forsvarleg med mykje tungtrafikk gjennom eit etablert bustadfelt i byggeperioden. Viser til at Monsplassen sin leikeplass ligg tett inntil vegen.
- f) Ved Moltu barnehage er ein trafikkfarleg bakketopp. Ved avlevering/henting av borna vil det ikkje vere forsvarleg med passering av tungtrafikk.
- g) Dersom vegen gjennom Monsplassen skal godkjennast som tilkomstveg, må det være i samsvar med vedtaket i F-sak 196/15; «tre einebustader med utleigedel/hybel»
- h) Stiller spørsmål ved kvifor leikeplassen på gbnr.60/220 er med. Kva er planen med dette? Opplyser om at Herøy kommune har gitt grendalaget bruksrett som ikkje kan overdragast til andre utan eit nytt vedtak i kommunestyret.

Kommentar:

- a) Igjen vert det vist til skissa det vart kladda på i oppstartsmøtet. Jfr. tidlegare kommentarar. Legg også til at det til søknad om planoppstart følgde med ein situasjonsplan for å illustrere prinsippa vi ønskte å arbeide vidare med – altså ikkje noko plankart. Denne situasjonsplanen viste tilkomst frå Fv10.
- b) Viser til ovanstående.
- c) Ja, og det er det.

- d) Jfr. kommentar ovanfor herunder skilnaden på plankart og situasjonsplan. Det er ingen vegforbindelse mellom vestre del av planområdet og Monsplassen – og dermed heller ikkje mogleg å gje tilkomst til heile feltet frå Monsplassen.
- e) Det blir ingen stor trafikkauke gjennom Monsplassen. I byggeperioden vil det bli litt tungtrafikk, men ikkje utover det som må forventast og som vegen er dimensjonert for å tole.
- f) Jfr. punktet ovanfor. Det er snakk om ei begrensa utbygging av tre einebustader og ein vegstubbe.
- g) Planframlegget er på alle punkt i samsvar med vedtaket i F-sak 196/15 – tre einebustader med utleigedel/hybel.
- h) Som omtalt i førre innspel er leikeplassen teken inn i planen for å gje den eit juridisk vern som leikeplass då den i gjeldande kommuneplan er utlagt til bustadområde. Leikeplassen skal bestå og er difor no regulert i samsvar med faktisk bruk som offentleg leikeplass.

10.1.6 Innspel 10: Berit Ann Lillestøl og Fred Hansen (datert 20.12.2015)

Om lag likelydande med pkt.a-d ovanfor – sjå difor samandrag og kommentar der.

Har følgjande tilleggskommentar:

- a) Husa må byggast i trappetrinnsmonster då terrenget fell ned mot fjorden. Krev difor at grunnplanet for husa i øvste rekke ikkje må ligge høgare enn på kote +23 moh. Husa nedanfor må ligge tilsvarende lågare i terrenget.
- b) Krev også at det kun vert bygt ein-etasjes hus med takvinkel 18 grader og mønetak. Ved takvinkel over 18 grader må grunnplanet for husa senkast.
- c) Mønetoppen på dei andre husa i øvste rekke må vere lågare enn det som er bygt på gbnr.60/458.
- d) Kritiserer også plankonsulenten for ikkje å spele på lag med innbyggjarane i Monsplassen som blir berørte, gjennom informasjon om utbygginga i forkant. Vi opplever at dette blir «tredd nedover oss» og er med på å øydeleggje eit heilt bustadfelt.
- e) Det blir også sagt at ein vil tilby rimelege bustadar for unge og eldre, men slik vi ser det er utbyggjar kun ute etter å få flest mogleg bueiningar på minst mogleg areal på bekostning av eksisterande bustadar.
- f) Ber om konsekvensanalyse for eksisterande bustadar – med det alternativet som ligg i plankartet.

Kommentar:

- a) Bygningar må tilpassast terrenget, så vestre del (BFS1-3) er planlagt med avtrapping slik skissert og med høgdebegrensingar som i stor grad kjem merknaden i møte. Som omtalt framanfor er det foretatt innmåling av topp veranda for alle bustadane sør for f_SKV1 samt møne- og gesimshøgda på 60/458. Ein fann då at møne på 60/458 ligg 30cm lavare enn verandadekke på bustaden bak (60/273). Tilsvarende er det sett maks. kotehøgda for møne på resten av bygningane i bakre rekke i forhold til nivå på verandadekke til bustaden bak. Sidan både terreng- og verandanivå stig mot aust kan det tillatast høgare mønehøgda dess lenger aust ein kjem. Tilsvarende vil nivået gå ned mot vest. Dette inneber at tillatt mønehøgda innanfor BFS1 vil ligge ca 1m lavare enn mønehøgda på 60/458. Ein viser til vedlagte snitt som illustrerer dette. .
- b) Ved innføring av maksimal mønehøgda, er omsynet til utsikt frå bygningar bak etter vår vurdering sikra på beste måte. Vi ser difor ikkje behov for yttarlegare regulering av etasjetal, takvinkel, takform etc. Det må t.d vere høve til oppføring av bygningar med flat takform så lenge kravet til maksimal møne-/gesimshøgda er innfridd.
- c) Jfr. punkt a)
- d) Planarbeidet er varsla på vanleg måte og i samsvar med regelverket ved varslingsbrev til naboar og offentleg mynde samt annonse i lokalavisa og på kommunen si heimeside. Vi vonar elles at det i planframlegget kjem fram at omsynet til nabolaget er tillagt stor vekt.
- e) Regulering og utbygging av bustadfelt er kostnadskrevjande. Det krevst difor eit visst tal bueiningar å fordele desse kostnadane på. Alternativet er få men svært dyre tomter. Ved å legge til rette for «mange» bueiningar går stykkprisen ned, og gjer det mogleg både for eldre med ønskje om noko mindre og lettstelt og yngre førstegangsetablerarar å kome i posisjon.
- f) Sidan plankartet ein viser til ikkje har relevans ifht. endeleg planframlegg antar vi at dette punktet går ut. Konsekvensar m.o.t utsikt synest elles belyst gjennom dei vedlagte snitta.

10.1.7 Innspel 11_Bjørnar Stokseth (datert 22.12.2015)

Om lag likelydande med merknadane som er kommentert ovanfor – sjå difor samandrag og kommentar der.

- Viser til plankartet på siste side som ikkje er i samsvar med kartet vedlagt revidert søknad om planoppstart. Fryktar at ein har til hensikt å føre all trafikk frå heile feltet inn på vegen gjennom Monsplassen. Viser elles til at eksisterande vegnett ikkje har standard/kapasitet til slik trafikkauke eller anleggstrafikk og krev at dersom vegen gjennom Monsplassen skal godkjennast som tilkomstveg må det skje i samsvar med vedtak i F-sak 196/15 «tre einebustader med utleigedel/hybel». Resten av feltet må ha annan tilkomst.
- Viser elles til pkt.3.5 ang arkeologiske undersøkingar for området og at dette er viktig.
- Viser til referat frå oppstartsmøtet pkt.3.6 og spør om ikkje resultatet frå ROS-analysen bør ligge ved nabovarselet. Krev denne offentleggjort.
- Påpeker skredfare, at Moltustranda er ein U-dal m.m. Krev geologisk registrering.
- Ønskjer svar på kvifor leikeplassen på gbnr.60/220 er med i planen.

Kommentar:

- Plankartet det visast til er altså ei skisse til plankart utarbeidd av Herøy kommune i 2013 – altså lenge før dette planarbeidet vart sett i gang. I referat frå oppstartsmøtet har kommunen lagt ved dette med kommentarar som eit utgangspunkt for det vidare arbeidet. Situasjonen no er i alle fall den at planframlegget er utforma slik at berre tre einebustader skal ha tilkomst via Monsplassen. Resten skal ha tilkomst frå Fv10. Dette i samsvar med vedtak i F-sak 196/15.
- Arkeologiske registreringar er gjennomført utan funn.
- ROS-analyse er del av planarbeidet og vert innlevert til kommunen saman med det ferdige planframlegget. ROS-analysen er ikkje utført når ein varslar planoppstart.
- Området ligg utanfor aktsemdsona for snøskred.
- For å sikre juridisk vern. Jfr.elles kommentar til Harald Sydhagen ovanfor.

10.1.8 Innspel 12_Bodil Anett Torvholm (datert 28.12.2015)

Viser til merknadar og kommentarar ovanfor.

10.1.9 Innspel 13_Camilla Sydhagen (datert 28.12.2015)

Viser til merknadar og kommentarar ovanfor.

10.1.10 Innspel 14_Frode G.Vilnes, Eli Engebø, Frank Erik Vilnes (18.12.2015)

Viser til merknadar og kommentarar ovanfor.

10.1.11 Innspel 15_Tove Moltumyr (Jan-Kato Rooney) (27.12.2015)

Viser til merknadar og kommentarar ovanfor.

10.1.12 Innspel 16_Joakim Lien m.fl (27.12.2015)

Viser til merknadar og kommentarar ovanfor.

10.1.13 Innspel 17_Randi A. og Geir J. Rønning (21.12.2015)

Viser til merknadar og kommentarar ovanfor.

10.1.14 Innspel 18_Randi og Roar Arnesen (22.12.2015)

Viser til merknadar og kommentarar ovanfor.

10.1.15 Innspel 19_Rollaug Anja Lillestøl (21.12.2015)

Viser til merknadar og kommentarar ovanfor.

10.1.16 Innspel 20_Hjalmar Olav Jacobsen (29.12.2015)

- Viser til forslag til planområdet og at forslaget er missvisande då bustaden deira på gbnr.60/399 ikkje er innteikna.
- Har fått utarbeidd ei analyse som viser tap av sollys i 3-4 mnd.

- c) Har investert mykje i uteområde og fryktar verdiforringelse og varslar søksmål mot Herøy kommune og utbyggjar for dekning av verditap.
- d) Ber difor utbyggjar legge inn desse begrensingane i planen:
 - a. Einebustad med utleigedel BYA 30% istadenfor KS 1,3daa med BYA 40%
 - b. Bustaden trekkast så langt tilbake som mogleg for å redusere mønehøgde/solvinkel.
 - c. Krav til maksimal gesims- og mønehøgde
 - d. Krav til type takkonstruksjon som reduserer mønehøgde og solvinkel.

Kommentar:

- a) *Det blir truleg igjen vist til plankartet/skissa/kladden som låg ved referatet – og som altså ikkje viser planane for vårt prosjekt – jfr. kommentarar rundt dette ovanfor.*
- b) *Merknaden er imøtekomt ved at området nærmast teiggrensa er regulert til nærleikeplass. I tillegg er det lagt inn byggjegrænse i avstand 15m frå teiggrensa som sikrar yttarlegare avstand til bygning. Utfrå tomteinndeling, terreng- og vegnivå er det naturleg at bygningar innanfor BFS4 vert plassert i øvre og ikkje nedre del av tomtene. Slik plassering vil ikkje påverke soltilhøva på 60/399.*
- c) *Viser til punktet ovanfor.*
- d) *Ein opprettheld BYA35% som for øvrige delområde og fridom i val av takkonstruksjon. Mange hus i dag har t.d flate tak eller pulttak. Utover dette er merknaden imøtekomt – jfr. også pkt.b)*

10.1.17 Innspel 21 Monsplassen Grendalag v/Julie Sydhagen (04.01.2016)

Viser til avtalen med kommunen om bruk av gbnr.60/220 til leikeplass og spør om avtalen fortsatt vil gjelde og om grendalaget kan få kjøpe tomta.

Kommentar:

- *Viser til svarbrev frå kommune omkring dette, men legg til at tomta gjennom denne reguleringa vert gitt eit juridisk vern som leikeplass. I gjeldande kommuneplan er den lagt ut til bustad, men i planframlegget her er den foreslått regulert til offentlig leikeplass i samsvar med faktisk bruk.*

10.1.18 Innspel 22: Marita og Sverre Knotten (datert 11.12.2015)

Stiller følgjande spørsmål:

- a) Kvi for er leikeplassen på Monsplassen med i planområdet? Kva er status på tomta og kva vil kommunen gjere med tomta.
- b) Stemmer det at høgda på planlagde bustadar er satt og kva blir den?
- c) Kva rettar har vi som naboar mot å bli innebygt?
- d) Området er myrlendt og her har vore utglidningar og jordras i samband med mykje nedbør mykje pga ei elv i austre enden av planområdet som går over sine breidder. Er ein obs. på dette slik at nødvendige geotekniske underøkingar vert gjort?
- e) Viser til at det i varsel om oppstart på siste side er med eit plankart stempla Herøy kommune 16.11.2013 og at dette forvirrar. Viser til samtale med Heidi Istad som opplyser at dette er eit gammalt kommunalt kart og at det berre forvirrar å ha det med. Kvifor er ikkje det sist godkjende kartet av 15.10.2015 som var godkjent i FSK 03.11.2015 med i «varsel om oppstart» av 16.11.2015. Kva reglar er det for slikt?

Kommentar:

- a) *Som omtalt fleire stader blir tomta gjennom denne reguleringa gitt eit juridisk vern som leikeplass. I gjeldande kommuneplan er den lagt ut til bustad, men i planframlegget her er den foreslått regulert til offentlig leikeplass i samsvar med faktisk bruk. Grendalaget skal framleis disponere tomta.*
- b) *Bustadhøgder framgår av reguleringsføresegnene.*
- c) *I utgangspunktet ingen, men ein søker så langt som råd å ta omsyn til naboar ved planlegging. Utsikt er imidlertid ikkje ein lovfesta rett.*
- d) *Omsynet til geotekniske forhold er ivareteke. Planområdet ligg i sona for marine strandavsetningar.*
- e) *Kartet på siste side var teke med fordi det vart nytta i oppstartsmøtet som underlag og kladd. Det vart påført kommentarar som referatet viser til , og difor nødvendig å nytte som vedlegg ved varslinga. Kartet vart utarbeidd av kommunen sjølv i 2013, men av ulike grunnar ikkje gått vidare med. Elles er det krav til at referat frå oppstartsmøte skal følgje med varsling om oppstart.*

10.1.19 Innspel 23: Marita og Sverre Knotten (datert 05.01.2016)

Oppsummering av merknad:

- Gata er ikkje eigna som anleggsveg til større og langvarige prosjekt.
- Gata er ikkje dimensjonert og eigna som tilkomstveg for vesentleg fleire einingar enn som nemnt i varselet: tre einebustadar evt. med ekstra leiligheit/hybel.
- Det er flott utsikt . Ønskjer fleire velkomne, men ber om å få behalde utsikta. Ber om at bebyggelsen ikkje vbert lyfta opp frå eksisterande terreng/lagt på høge steinfyllingar.
- Ber om at høgden på husa vert omtrent som husa i gata her: ei etasje utan loft.
- Ber om at det vert gjennomført geotekniske vurderingar.

Kommentar:

- Omfanget av utbygginga er svært begrensa – tre einebustader og noko opparbeiding av veg.
- Det er dette som er planlagt.
- Utsikta er ivaretatt. Sjå omtale lenger framme.
- Jfr. utgreiingar i planomtalen.
- Grunnforholda er gjort greie for lenger framme i planomtalen..

10.1.20 Innspel 24: Paul Sindre og Ann Helen Tarberg (30.12.2015)

Oppsummering av merknad:

- Ber om at reguleringa ikkje forringar solforholda på terrasse/plen mot plangrense sør for gbr.60/130.
- Kan ikkje akseptere oppbygging/utfylling av tomter og oppføring av bustadar sør for 60/13 med høgare mønehøgde i moh enn på 60/458.
- Ber også om at områdeast for 60/130 av same grunn vert regulert for bustad med maks. byggehøgde som for ein einebustad slik at total byggehøgde ikkje vert unaturleg høg og skjermande for omgivelsane. Må ikkje fråvike naturleg terreng i stor grad ved oppfylling/utbygging.
- Ved ei evt. oppbygging/utfylling av terrenget for opparbeiding av tomtene i tilknytning til 60/130 ber ein om at det vert framlagt plan for godkjenning m.o.t visuelle forureining.
- Ber også om at utbyggar planlegg drenering av grunnvatn og overvatn slik at dette ikkje vert ført inn på eigedomen.

Kommentar:

- Det er gjennomført sol/skugge-analyse som syner at innanfor tillatt bygningshøgde vil ikkje soltilhøva her bli forringa.
- Som omtalt andre stader er maksimal tillatt kote på møne/gesims satt utfrå verandanivå på bustaden bak.
- Jfr. pkt. ovanfor.
- Det skal ved byggesøknad framleggast situasjonsplan og snitt som viser arrondering av tomta.
- Overvasshandtering er del av søknad og skal sjølvstøtt ikkje påføre naboar ulemper.

10.1.21 Innspel 25: Fylkesmannen i Møre og Romsdal (datert 17.12.2015)

Barn og unge:

Føreset at barn og unge sine interesser vert ivaretekne og viser til gjeldande krav m.o.t krav til fysisk utforming m.m:

- Ved etablering av 5 eller fleire bueiningar skal alle bueiningar innan 50m ha nærleikeplass for dei aller minste barna. Eigna areal må sikrast i plankart og førsegnene må sikre følgjande:
 - Minimum storleik på nærleikeplassen (50m² pr. bueining)
 - Areal smalare enn 10m skal ikkje reknast inn i leikearealet
 - Leikeareal skal ikkje vere brattare enn 1:3
 - Leikeareal skal ha gode sol- og vindtilhøve.
 - Areal som er satt av til køyreveg, parkering, fareområde, og med restriksjonar som hindrar barn i fri leik skal ikkje reknast med.
 - Nærleikeplassar skal oppsbeidast med minimum sandkasse, benk og eit leikeapparat.
 - Nærleikeplassen skal vere opparbeidd før første bustadeining vert ferdigstilt i kvar sine område.

- b) Viser til merknad frå SVV og varslar at ei løysing som ikkje er tilfredsstillande m.o.t trafikktryggleik kan gje grunnlag for motsegn ved offentleg ettersyn.

Kommentar:

- a) *I tillegg til å sikre eksisterande leikeplass i enden av Monsplassen ved å regulere denne til offentleg leikeplass, er det sett av areal til to felles nærleikeplassar for planområdet. Leikeplassane stettar alle fysiske utformingskrav.*
- b) *Viser til merknad frå SVV og kommentarar til denne.*

10.1.22 Innspel 26: Statens Vegvesen Region Midt (datert 03.12.2015)

Oppsummering av merknad:

- a) Slik eksisterande avkøyrsla er lokalisert og utforma er det ikkje særleg tilrådeleg i høve trafikktryggleiken i området med ei løysing der det vert lagt opp til auka trafikk i den private avkøyrsla.
- b) Utfrå trafikale tilhøve på eksisterande fylkesveg er det ikkje tilrådeleg å leggje til rette for ei regulering som vil føre til meir trafikk av gåande og syklande på den aktuelle vegstrekninga. Ein føresetnad for slik auka trafikk vil vere ei realisering av regulert gang- og sykkelveg langs Fv10.
- c) Det er viktig at heile arealet som i kommunedelplanen er utlagt til bustadføre mål og då spesielt den ubygde delen av tilstøytande areal på vestsida av planområdet vert vurdert mest mogleg heilskapleg og samordna med sikte på regulering og etablering av framtidig funksjonell og trygg vegløyning.
- d) Konklusjon: SVV finn utfrå dei trafikale tilhøva på fylkesvegen ikkje å kunne akseptere ei reguleringsløyning der det vert lagt opp til tilkomst for 10-12 bueiningar frå eksisterande private avkøyrsla frå Fv10 og med auka ferdsel av mjuke trafikantar på dagens fylkesveg. SVV føreset at reguleringa vert sett i samheng med tilstøytande bustadareal med sikte på regulering av framtidsretta og trygg vegløyning for heile området som i kommuneplanen er avsett til bustadføre mål.

Dersom det gjennom reguleringa vert lagt opp til ei løysing som fører til særleg auka ferdsel av mjuke trafikantar på og langs fylkesvegen, bør det i reguleringsplanen innarbeidast rekkefølgjekrav om opparbeiding av gang- og sykkelveg langs Fv10.

Statens Vegvesen vil vurdere å fremje motsegn ved offentleg ettersyn til eit planframlegg som ikkje tek omsyn til momenta vi har framheva i høve til vegtilkomst frå fylkesvegen og vegløyninga for mjuke trafikantar.

Kommentar:

- a) *Det vart avholdt møte mellom forslagsstillar/kommunen og SVV med formål å finne ei løysing. I etterkant av møtet utarbeidde plankonsulent dokumentasjon på at krav til friskt i avkøyrsla er innfridd under føresetnad av at talet på tilknytte bueiningar ikkje overstig 14/ADT=50. SVV si skriftlege tilbakemelding var litt tvetydig, men i telefonsamtale same dag kom det fram at avkøyrsla som køyreveg ikkje er optimal, men kan akseptast dersom ein finn ei løysing der ein unngår tilførsel av fleire mjuke trafikantar til Fv10.*
- b) *På bakgrunn av denne tilbakemelding har vi regulert inn ein felles gangsti for vestre del av planområdet langs/gjennom felles leikeplass og sørover mot f_SKV1 som igjen møter Monsplassen. Dette vil gje en trygg gangforbindelse austover som alternativ til Fv10.*
- c) *Utviding av planområdet vestover er ikkje aktuelt i denne omgang. I samråd med planavdelinga legg ein til grunn plangrensa i samsvar med politisk vedtak.*
- d) *Med inntil 14 bueiningar totalt tilknytt avkøyrsla mot Fv10 er krav til friskt innfridd. Når ein også har funne eit godt alternativ til Fv10 for mjuke trafikantar, vonar vi at slik utvida bruk av avkøyrsla kan akseptast.*

10.1.23 Innspel 27: Søre Sunnmøre Landbrukskontor (datert 04.01.2016)

Har ingen merknad til oppstart av planarbeidet.

10.1.24 Innspel 28: Oppsitjarar i Monsplassen byggefelt (datert 14.11.2015)

Samandrag:

Meiner at vedtaket i FS196/15 den 03.11.2015 er teke på feil grunnlag og at det dermed er begått sakshandsamingsfeil. Ber difor om at Herøy FSK avviser vedtaket i FS 196/15 og gjer ei ny handsaming med slik grunngeving:

- 1) Viser til at FSK skulle ta stilling til revidert søknad med tilsynelatande mindre utbygging, men som altså er same området som tidlegare. Meiner det går klart fram av kart og søknad at et er snakk om tre byggesteg og at tre einebustader med utleigemoglegheiter betyr 2 etasjes hus og 6 nye bueiningar i b.trinn 1.Meiner det er tvilsamt at protestane ikkje er vedlagt saka for det nye formannsskapet og at formannsskapet då kan ha gitt løyve på feil grunnlag. Vart også lovde å verte varsla med eige brev i den vidare prosessen. Dette har ikkje skjedd, me har ikkje blitt varsla om nye søknadar, planar etc. Det er berre utbyggar som har blitt varsla og som naboar krev vi fullt innsyn og deltaking i planprosessen.
- 2) Gjeld at protestbrev fra naboar mottatt 11.mai 2015 ikkje kom FSK i hende. Vi vart merksame på dette kvelden før møtet i FSK og sende difor skriva til medlemmane om kvelden 18.mai pr. e-post. Viss ikkje hadde ikkje protestane kome FSK i hende, så kvar har dokumenta vore mellom 13-19.mai. Og kven har ansvaret for at dokumenta vart vedlagt saksdokumenta?
- 3) Når no same saka er oppe i FSK etter små justeringar er ikkje breva våre lagt ved saka. Me har ikkje blitt varsla om dette før enn vi sjølve tek kontakt nokre dagar før møtet i FSK. Får då vite at saka skal opp i FSK den 03.11.2015 og det er for seint å sende inn nokon protest då me heller ikkje veit kva som skal handsamast. Tok det som sjølv sagt at våre brev vart vedlagt saka i den vidare proessen. Det har ikkje skjedd.. Vi har ikkje blitt informert om noko i denne saka og føler oss overkøyrte av både utbyggar og Herøy kommune i saka.
- 4) Eit brev fra H.Sydhaugen datert 27.04.2015 til planavdelinga vart heller ikkje vedlagt saka til FSK 19.mai 2015 med grunngevinga for seint innlevert. Brevet vart sendt pr.e-post 27.04.2015 i god tid før frist for innsending av saker til FSK.møtet 19.mai 2015.
- 5) Kartet viser tre byggesteg der 2 og 3 er tenkt med tilkomst fra Fv10, men slik vi forstår det er det tvilsomt at SVV går med på dette. Kvar skal då 2 og 3 få tilkomst fra? Meiner det blir gjort forsøk på å omgå vedtaket i FSK 19.mai 2015 ved at utbyggar har til hensikt å bygge veg mellom byggetrinn 1,2 og 3 når SVV gir avslag på tilknytning mot Fv10. Meiner at «dette opplegget» som FSK vedtok er same sak som dei gjekk i mot 19.05.2015 og stiller seg uforståande til at FSK med få månaers mellom rom går einstemmig imot og legg krav til utbyggar om vegstandard gjennom byggefeltet for så 5mnd seinare gå einstemmig inn for at utbyggar kan bygge ut det prisvate byggefeltet og likevel nytte vegen gjennom byggefeltet som den er. Føler at kommunen kun passar på utbyggar sine interesser og ikkje naboane.
- 6) Krev at FSK tek vedtaket i F-sak 196/15 opp til ny handsaming og gjer om på vedtaket om bruk av vegen gjennom byggefeltet utan krav til vegstandarden. Nye vedtak må vere i tråde med F-sak 95/15 og at utbyggar må utbetre vegen iht. vedtaket som vart gjort 19.05.2015.
- 7) Merker oss at ny plangrense omfattar gbnr.60/147, 206 og 220. Viser til at bnr.220 vert nytta til leikeplass og at det er avtale om disposisjonsrette mellom grendalaget og kommunen. Om det no er slik at leikeplassen skal overdragast til fam. Truelsen så vert dette oversendt til advokat og fylket. Hevdar at dagens leiar av Monsplassen grendalag ikkje er varsla.
- 8) Ber om at FSK vedtek at grendalaget fortsatt får disponere tomte til leikeplass vederlagsfritt og gir grendalaget forkjøpsrett til ein overkomeleg pris sidan det er grendalaget som har opparbeidd leikeplassen.
- 9) Stiller også spørsmål ved bruken av vegen gjennom Monsplassen bustadfelt for store og tunge køyretøy. Veit nokon kva akseltrykk vegen toler? For ikkje å snakke om vegen fram til Torgeir Hide som er gjort privat og som er smal og uoversiktleg. Også for privatbilar.
- 10) Vegen gjennom Monsplassen vart bygd for transport av lettare bilar og ikkje t.d tunge betongbilar. Dette vil øydelegge vegen og det som ligg under som dreinsveiter, el-kablar, kloakkrør og vassrør. Når det gjeld den private vegstubben fram til T.Hide så ligg den kommunale kloakkledninga rett under eine hjulsporet. Kva om den vert øydelagt av tungtrafikk. Her er også mange born som brukar vegen og dei skal vere trygge.
- 11) Me oppsitjarar finn det merkeleg at kommunen ikkje kjem på synfaring slik at dei kan sjå kor smal og ueigna vegen er til anleggstrafikk i byggjeperioden. Og kva trafikkauken betyr for oss som bur i området.
- 12) Eit moment det er teke lite omsyn til av kommunen er at det er Nyggerdevegen og den bratte

Myrabakken som er tenkt nytta som tilknytingsveg til byggeområdet. Kva med sikkerheita for ambulanse og brannbil vinterstida? Har erfart at slike bilar ikkje har klart å ta seg fram pga glatte og isete vegar sjølv når det vert strødd. Meiner difor at slik desse vegane er i dag er dei ueigna for tilkomst til fleire bustadar.

13) leikeplassen då den er opparbeidd og disponert av grendalaget sidan 1998. Siste punkta i

Kommentar:

- 1) a) Arkivering og intern distribusjon av kommunale dokument ligg ikkje til planleggjar å kommentere. Når det gjeld sjølv prosjektet er det som omtalt fleire stader slik at det kun er dei tre einestadane i aust som får tilknytning mot Monsplassen – saman med eksisterande busetnad.
- b) Som plankartet viser er det ingen vegforbindelse mellom planområdet sin vestre del og Monsplassen. Dette inneber at det vil vere umogleg utfrå dette planframlegget å gje vegutløysing mot Monsplassen frå desse bustadane. Pilsymbola på plankartet er juridisk bindande og viser i frå kva veg den enkelte eigedomen skal tilknyttast. Som ein ser er det ingen slike pilsymbol frå vestre del og sørover.
- c) Når det gjeld merknaden knytt til manglande varsling synest det nødvendig med ei kort orientering om saksgangen ved planarbeid::
Når nokon vil starte reguleringsarbeid er det først eit såkalle oppstartsmøte mellom forslagsstillar, plankonsulent og kommune. Her presenterer ein for kommunen kva formålet med arbeidet skal vere, diskuterer løysingar på eit overordna nivå og blir av kommunen gjort kjent med dei ytre rammene for prosjektet, overordna plan, utgreiingstema etc. Kommunen utarbeider så eit referat frå møtet og sender dette til konsulenten. Så er det slik i Herøy og nokre andre kommunar at konsulenten må søkje kommunen om løyve til å starte reguleringsarbeidet, og som vedlegg til denne søknaden skal m.a referatet frå oppstartsmøtet følgje. Søknaden skal behandlast politisk og først etter eit politisk «grønt lys» kan ein starte sjølv reguleringsarbeidet som alltid startar med varsling av naboar og offentleg mynde, samt annonsering i avis og på kommunen si heimeside.
Det er altså først her at naboar og andre berørte normalt blir gjort kjent med/varsla om at det skal startast opp reguleringsarbeid. Når fristen for merknader er ute, startar sjølv planarbeidet. Då prøver ein alltid så langt mogleg å ta omsyn til merknadane som er komne inn. Alle merknadane skal kommenterast av konsulent og leggst ved oversendinga av planframlegget til kommunen. Deretter vert framlegget behandla av administrasjonen (planavdelinga) som så lagar ei innstilling når framlegget skal til politisk behandling for å avgjere om framlegget skal leggst ut til offentleg ettersyn. Når det blir gjort vedtak om utlegging til offentleg ettersyn vert dei berørte på nytt tilskrivne og igjen gitt høve til å kome med synspunkt. Deretter opplever ein stundom at framlegget må omarbeidast i større eller mindre grad før det anten vert lagt ut til nytt offentleg ettersyn eller godkjent direkte av kommunestyret dersom små eller ingen endringar.
Det er altså fleire høve for naboar til å kome med innspel sine.
- 2) Viser til kommentar ovanfor.
- 3) Viser til kommentar ovanfor.
- 4) Viser til kommentar ovanfor.
- 5) Viser til kommentar ovanfor.
- 6) Viser til kommentar ovanfor. Utover dette vil ei kommunale bustadgate av normal standard tole anleggstrafikk i eit omfang det her er snakk om. Som klagaren sjølv påpeiker legg ikkje vegstandard opp til bruk av store anleggsmaskiner.
- 7) Leikeplassen på gbnr.60/22 er teken inn i planen for å gje den eit juridisk vern slik at den også i framtida kan nyttast som leikeplass. I kommunedelplanen er tomta vist som byggjeområde, men blir no regulert til offentleg leikeplass i samsvar med faktisk bruk. Når det gjeld spørsmål om kjøp viser vi til kommunen sitt svar til grendalaget på dette. Leikeplassen skal ikkje overdragast til familien Truelsen og det er i planframlegget lagt inn eigne såkalla nærleikeplassar forbeholdt dei som høyrer til i planområdet.
- 8) Viser til kommentar ovanfor.
- 9) Viser til kommentar ovanfor. Vegen fram til Torgeir Hide (gbnr.60/458) vert oppgradert i samband med gjennomføring av planen. Vegbreidda vert som for ein kommunal A1-veg, og vegen vert heva/ oppfylt i kurva slik at maksimal stigning opp mot Monsplassen vert 1:8 i samråd med kommunen.
- 10) Viser til kommentar ovanfor. Ved behov vert rør lagt om/senka slik at ein oppnår tilfredsstillande

overdekning og vern mot leidningsbrot.

- 11) *Viser til kommentar ovanfor, og at det er tale om ein marginal trafikkauke/begrensa anleggstrafikk.*
- 12) *Stiller oss undrande til at Myrabakken vert tillagt rolla som tilkomstveg til feltet. Denne vegen er svært bratt. Kommunen stadfestar at det er Nygjerdevegen som er hovudtilkomst til feltet. Dersom nødetatane ikkje er kjende med denne vegen og i staden nyttar Myrabakke, er det uheldig. Legg avslutningsvis til at Nygjerdevegen nyleg vart regulert med fortau frå Monsbakken til Fv10.*

Herøy kommune
Postboks 274
6099 FOSNAVÅG

Herøy kommune
Detaljregulering - reguleringsplan Indre Moltumyr gnr60 bnr32 m.fl.
Offentleg ettersyn - Motsegn

Det er lagt fram detaljreguleringsplan til offentlig ettersyn for indre Moltumyr.

Fylkesmannen har ut frå sine ansvarsområde ingen merknader.

Fylkesmannen viser til forsøk med samordning av statlege motsegner som starta opp i vårt fylke 1. april 2015. Prosjektet er utvida til å gjelde ut 2017. Denne fråsegna er såleis med i ordninga der vi fremmer motsegn på vegne av Statens vegvesen.

Med heimel i plan- og bygningslova § 5-4 fremmer vi motsegn til planen på følgande punkt:

Statens vegvesen:

- Gjennom planen må det regulast og settast krav om etablering av ei meir trygg og funksjonell vegløyning for gåande og syklande på strekninga planområdet – skulen i bygda.
- Det må utgreiast moglege løysingar for overordna vegstruktur, med fokus på tilknytning til fylkesvegen, for tilstøytande ubygde bustadareal på vestsida av planområdet, slik ein får eit meir heilskapleg avgjerdsgrunnlag å vurdere vegløyninga i reguleringsframlegget utifrå.
- Frisiktsonene i avkøyringa frå fylkesvegen må teiknast inn på plankartet og leggst i si heilheit innanfor planområdet. Det må innarbeidast i planføresegna at avkøyrsla skal ha ei geometriske utforming i samsvar med utformingskrava i vegnormalen N100.

Konklusjon:

Statens vegvesen reiser motsegn til planen i 3 ulike punkt. Dersom noko er uklårt ber vi om at det blir teke direkte kontakt med dei.

Med helsing

Lodve Solholm
fylkesmann

Jon Ivar Eikeland
fagsjef-plansamordning

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

Møre og Romsdal fylkeskommune, Fylkeshuset, 6404 Molde
Statens vegvesen, Region midt, pb. 2525, 6404 Molde

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Herøy kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

Dykkar ref:	Dykkar dato:	Vår ref:	Vår saksbehandlar:	Vår dato:
2014/1715	01.06.2017	71758/2017/REGULERINGSPLAN/1515	Johnny Loen, 71 28 02 43	07.08.2017

Herøy kommune - detaljregulering - reguleringsplan - Indre Moltumyr gbnr 60/32 m.fl - fråsegn ved offentleg ettersyn

Møre og Romsdal fylkeskommune har ut frå sine ansvarsområde følgjande merknader:

Planfaglege merknader

Planen er godt gjennomarbeidd. Vi har berre nokre få planfaglege merknader:

- Planomtalen nyttar ei rekkje lokale namn som ikkje er å finne på kartet, og som gjer det vanskeleg for utanforståande å orientere seg.
- I føresegnene, § 5.3 er det vist til frisiktsone. Vi kan ikkje sjå at denne finst i kartet. Det er vist ei frisktlinje i krysset heilt nordvest i planen, men denne ligg utanfor plangrensene. Ein kan ikkje ha føresegner for areal utanfor planen, jamfør 11.1.1.
- Kartet viser også juridisk reguleringsgrense kring eit areal som ikkje inngår i planen. Dette bør ryddast i.

Barn og unge

Næraste areal ikring planen er for ein stor del uregulert, og den nye reguleringa sikrar ein offentleg kvartalsleikeplass også for bustader utanfor planen. Dette er svært positivt. Etter planomtalen er plassen allereie opparbeidd og i bruk (trur vi, men sjå planfagleg merknad).

Leikeplassen f_BLK3 er på grensa til å være for smal i forhold til tilrådingane i rikspolitiske retningslinjer for barn og unge (10 m). Samla sett er likevel tilrettelegginga for barn og unge slik at vi kan tilrå eigengodkjenning.

KONKLUSJON

Planen kan for vår del eigengodkjennast, men vi tilrår nokre mindre opprettingar i plankart, føresegner og planomtale.

Med helsing

Ingunn Bekken Sjøholm
Ass. fylkesplansjef

Johnny Loen
Plansamordnar

Brevet er elektronisk godkjent og vil ikke bli sendt i papir

Kopi:
Statens vegvesen, Region midt
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@heroy.kommune.no]

Sendt: 29.06.2017 13:23:53

Til: Lisbeth Moltu Espeseth

Tittel: Ingen merknad til dtaljreguleringsplan GBnr 60/32 mfl - Indre Moltumyr - Boligfelt - Herøy kommune

Fra: Systad Terje [<mailto:tes@nve.no>]

Sendt: 29. juni 2017 12:42

Til: postmottak

Emne: Ingen merknad til dtaljreguleringsplan GBnr 60/32 mfl - Indre Moltumyr - Boligfelt - Herøy kommune

NVE har ingen merknad til planen.

Med helsing

Terje Systad

Overingeniør

Avdeling: Skred- og vassdragsavdelinga

Seksjon: Arealplan, Region vest

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Telefon: 22 95 95 59

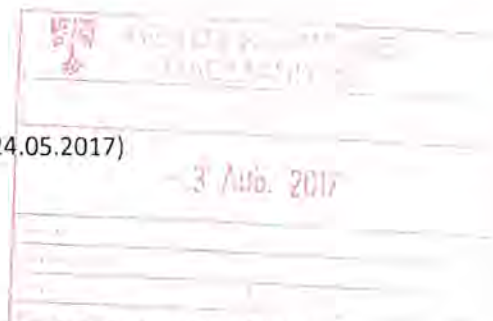
E-post: tes@nve.no

Web: www.nve.no

Innspel på Planforslag for Indre Moltumyr, behandla i F-sak 85/17 (24.05.2017)

Høyringsfrist 4.august 2017.

Frå naboane som grensar til planområdet i sør, Monsplassen. (60/272, 60/273, 60/271, 60/253, 60/264)

Då vi (eigarar av 60/271 og 60/273) skreiv under nabovarsel for hus 60/458, fekk vi klar lovnad på at mønehøgda ikkje skulle vere meir enn det som tilsvarer C+29.0.

Då huset blei oppført viste det seg at mønehøgda ville bli ca C+31.0. Dette var mykje høgare enn lovnaden og Tingretten i Volda var einige med oss.

(viser til rettsforliket (05.09.14) mellom 60/458 og 60/271-60/273)

Det enda med et rettsforlik som gav ei mønehøgd på C+30.0 (som då er 1 meter høgare enn opprinnelig lovnad). Vinkelen på takstolane skulle då vere 18 gr, opprinnelig 26 gr.

(til tross for rettsforliket prøvde dei å sette opp takstoler på 26 gr. Tingretten stoppa dette)

At huset på 60/458 er C+30.0 er eit resultat av rettsforliket og vi meiner at dette derfor ikkje kan brukast som utgangspunkt for mønehøgda på dei andre husa som skal byggast.

Lovnaden på mønehøgda på 60/458 skulle vere det som tilsvarer C+29.0 og det er dette som må vere utgangspunktet for mønehøgda på dei andre husa.

Grunnen til hus 60/458 er fylt opp til et svært unaturlig høgt nivå. (sjå vedlagt bilde)

Mønehøgd C+29.0 på 60/458 , ville då vore 1,3 meter lavare enn verandadekke på hus 60/273 noko vi synest også er for høgt .

Dette må då vere gjeldande for mønehøgda på dei andre husa som skal byggast.

Alle hus må ha ei mønehøgd som er 2,3 meter lavare enn verandadekket på eksisterande bakanforliggande hus.

Mønehøgd på hus framom kvar eigendom må ikkje overstige:

60/272 – C+26,7

60/273- her er allereide bygt

60/271 – C+28,9

60/253 –C+29,7

60/264 – C +29,7

Vi kjem til å sette oss sterkt imot om det vert gitt dispensasjon på Planen i overskuelig framtid (20-30 år.

Det er av eigendomsmeclar vorte forespeila eit verditap på våre eignedomar, størrelseorden 500.000 pr stk pga tap av utsikt.

Vi ser også at veien som er der pr i dag skal utvidast, då vil det mest sannsynlig vert tatt vekk dei hekkane/gjerder som er der pr i dag. (hekken ved 60/272 vart fjerna når 60/458 vart bygd.)

Hagane våre har til i dag vore et område vi kan sleppe ungane uten å vere redde for trafikk, dette vil forandre seg når der kjem 3 hus med evt sokkelleiligheiter, dvs 6 husstander med minimum 1 bil kvar. Vi fryktar også at hagane vår vert brukte som gangvei . Vi vil derfor kreve at utbygger må sette opp fysisk sperre i form av mur (lik den som vert brukt i det andre byggefeltet på Moltu).

Vi håper Herøy Kommune vil imøtekomme oss på dette innspelet slik vi fortsatt kan ha både utsikt og et godt naboforhold.

Mvh

60/264 Marita og Sverre Knotten

*Marita Knotten og
Sverre Knotten*

60/253 Eli og Frode Wilnes

*Eli Engedal Wilnes
Frode Wilnes*

60/271 Randi og Geir Rønning

Randi Rønning, Geir Rønning

60/273 Berit-Ann Lillestøl og Fred Hansen

Berit-Ann Lillestøl

Fred Hansen

Rollaug Anja Lillestøl

60/272 Rollaug Anja Lillestøl

Moltustranda 11/07-17

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@heroy.kommune.no]
Sendt: 03.07.2017 13:13:22
Til: Brit Berge
Tittel: VS: Sak 15/1763:

Fra: Lillestøl, Anja [mailto:Anja.Lillestol@tess.no]
Sendt: 3. juli 2017 12:08
Til: Erlend Sporstøl Vikestrand <erlend.sporstol.vikestrand@heroy.kommune.no>
Emne:

Hei

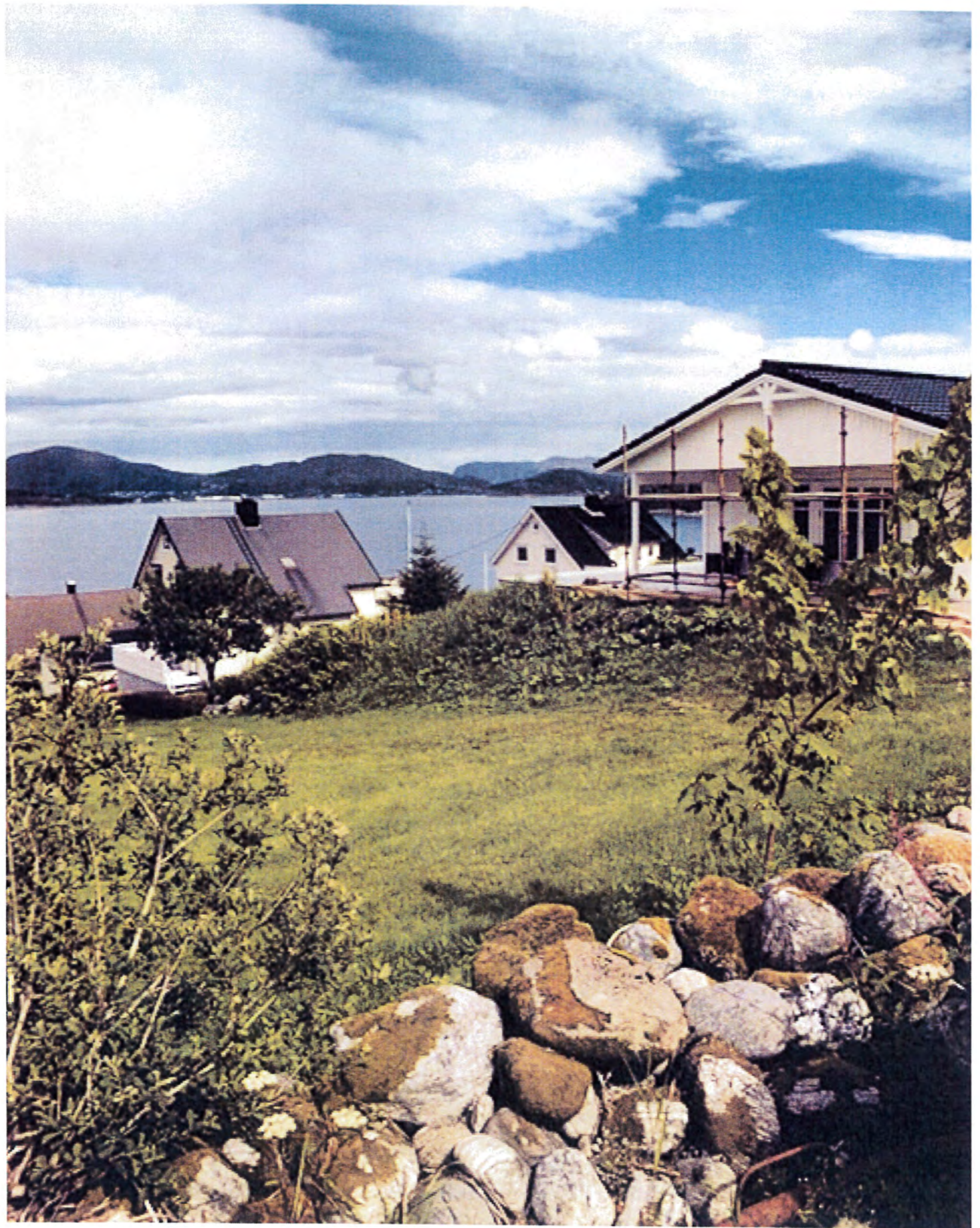
Innspel frå Randi og Geir Rønning:

Vi meiner det må takast omsyn til rettsforliket i Tingretten ang mønehøgde på husa nedanfor 60/271 og 60/253. Pga dette forliket bør maks mønehøgde på desse husa også vere 30.0

Nedanfor oss 60/271 og 60/253 ligg kloakkledning og drengsledning, der det skal byggast veg.

Når vegen skal byggast må det takast omsyn til muren mot eigedomen vår.

Mvh Anja

WTV

Bente Kristin Notø

6394 Fiksdal

26. juli 2017

HERØY KOMMUNE RADMANNEN	
2014/1715	
- 7 AUG. 2017	

Herøy Kommune

Vedr. bygging av Enebolig og leikeplass som grenser til min eiendom gardsnr. 60/33

Viser til hyggelig tlf. samtale med dere i juni der jeg fikk nærmere opplysninger om byggeprosjektet på Monsplassen.

Jeg har ei tomt over for huset mitt, der jeg har lenge hatt tanker og meninger om seksjonere senere til hus evt hyttetomt. Når jeg ser nærmere på skissene så ser det ut som jeg blir innebygd slik at det kan bli vanskelig for meg da å seksjonere til tomter da jeg ikke har tilgang til veg bort til evt. tomt. Jeg har for et par år siden vært i kontakt med dere ang. den tomten og da var dere veldig positivt at jeg skulle sette igang prosjektet.

Når det gjelder meninger om prosjektet så forstår jeg at de fleste i naboområdet har ei mening om det. Jeg har ei ønske og krav at jeg ikke blir innebygd, slik at mine ideer blir spolert pga den byggingen. Derfor blir jeg og berørt av det store byggeprosjektet.

Viser til vedlagte skisse som jeg har merket som viser hva jeg setter som ønske og krav.

Hvis det er noe spørsmål om denne sak, kontakt meg gjerne på mob. 93603318.

Jeg håper dere forstår mitt ønske og imøteser et positivt svar fra dere.

Med vennlig hilsen

Bente Kristin Notø

Bente Kristin Notø

Vedlegg: 1 skisse mrk. om ønske av veg.

Häper der

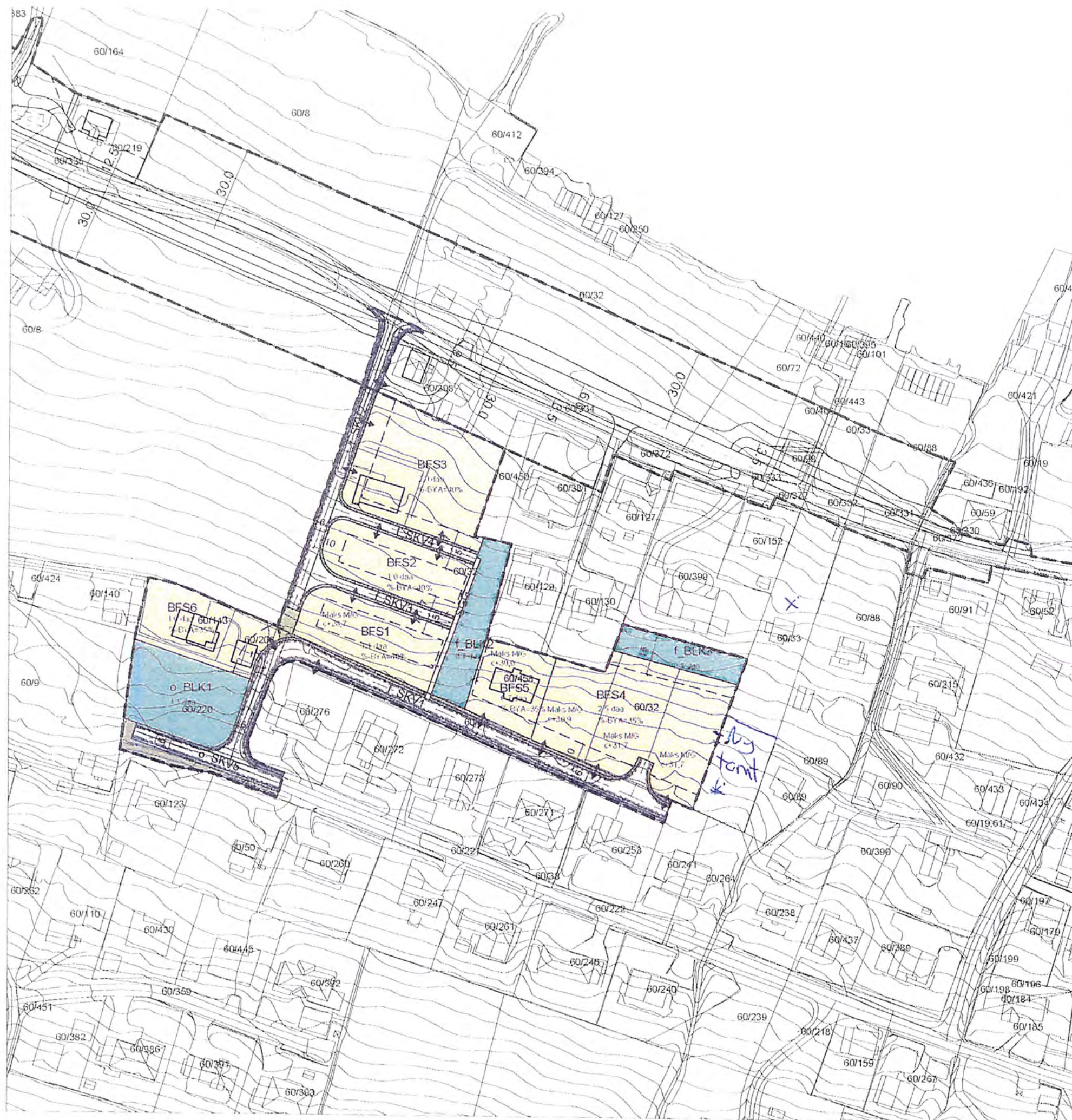
fester mit anst

weer vedlagte skisse

Ring Ølene med 93603318

med

Bentkiste Mett

Reguleringsplan PBL 2008

§12-5. Nr. 1 - Bygninger og anlegg

BFS	Bustader-frittliggende-småhus
BLK	Leikeplass

§12-5. Nr. 2 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

SKV	Køyreveg
SGG	Gangveg/gangareal
SVT	Annan veggrunn - teknisk anlegg
SVG	Annan veggrunn - grøntareal

Linjesymbol

---	RpGrense
---	RpFormålGrense
---	Regulert tomtgrense
---	Byggeline
---	Bebyggelse som inngår i planen
---	Regulert senterlinje
---	Frisklinje
---	Regulert kant kjørebane
---	Måle og avstandslinje

Punktsymboler

↔	Avkjørsel - både inn og utkjøring
---	-----------------------------------

Nye tomter
= Tilkomst til tomt
Huset mitt

Kartopplysninger

Kilde for basiskart:	Herøy kommune	Elevstørrelse:	1 m
Dato for basiskart:	04.11.2014	Kartmålestokk:	1:1000
Koordinatsystem:	UTM zone 32 basert på EUREF89/WGS84		
Høgdegrunnlag:	NN1954		

Detaljregulering Indre Moltumyr gnr.60 bnr.32 m.fl

Med tilhørende foresegner

SAKSHANDSAMING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVA

Dato	Revisjon
Dato	Revisjon
Dato	Revisjon

Kommunestyret sitt vedtak

Ny 2. gangs handsaming	Offentleg ettersyn frå	til
2. gangs handsaming	Offentleg ettersyn frå	til
1. gangs handsaming	Kunngjeving av oppstart av planarbeid	
Oppstartsmøte		

PLANEN ER UTARBEID AV:

molut

Stadfesting av at planen er i samsvar med kommunestyret sitt vedtak

Arealplan-ID:
1515 201514

Forslagstillar:
Kristin H. og Jan Truelsen

SAKS- NR.	DATO	SIGN.
	16.11.2015	HI
	17.12.2014	HI
TEGNNR.	DATO	SIGN.
	21.03.2017	JMO

Herøy kommune
Samfunnsutvikling
Pb. 274
6099 Fosnavåg

2014/1715

STRYN - VOLDA

Advokat Per Maurset
Advokat Jørund Knardal
Advokat Thore Heggen

I kontorfellesskap
Medlemmar av
Den Norske Advokatforening

Volda 11.10.2017

SAK 2014/1715

DETALJREGULERINGSPLAN FOR INDRE MOLTUMYR – KOMMENTAR TIL INNSPEL FRÅ NOKRE FÅ AV NABOEIGEDOMANE

Eg representerer Kristin og Jan Truelsen som arbeider med detaljreguleringsplan på sin eigedom for å utvikle denne til bustadforemål. Planen vil vere eit stort løft for Moltustranda, og vil skape vekst og utvikling. Målet er å leggje til rette for oppføring av bustader som er særleg eigna for unge i etableringsfasen og for eldre som ynskjer enkle og lettstelte husvære. Planområdet er særst godt eigna for bustadbyggjing ved at det ligg sentralt i høve butikk, skule, barnehage og fylkesveg.

Vi ynskjer å kommentere innspel til framlegg for detaljregulering, i fellesbrev datert 11.07.2017, frå nokre av naboane som grensar til planområdet i sør:

1.

Det ein registrerer er at planarbeidet allereide før varsling utløyste uvanleg sterk aversjon hos enkelte av naboane plassert i sør mot plangrensa. Av merknadane ser ein at desse enkeltpersonane har fått med seg fleire i det som framstår nærast som ein kampanje både mot forslagsstillar, Herøy Kommune og konsulent. Vi noterer oss også at nokre av dokumenta inneheld konspiratoriske skuldingar av til dels injurierande karakter. Dette står skrive i sjølve planomtalen. Merknadane det her visast til, vart på lik linje med alle andre, behandla og kommentert på ein sakleg måte. Vi ber kommunen her om å merke seg, at dei fleste av naboane som hadde innspel til planforslaget, ikkje har kome med vidare kommentarer til framlegget til detaljregulering. Ein konkluderar dermed med at sakshansaminga for dei fleste opplevast som vellukka. Trass dette har ei mindre gruppe naboar sør for plangrensa valgt å sende eit innspel til sjølve detaljreguleringsplanen. Innspelet bringer ikkje fram moment som ikkje har vore belyst tidlegare i planprosessen. Vi stiller oss undrande til at kommunen på bakgrunn av dette brevet, ber forslagsstillarane om å ta brevet til vitande, i den forstand at dette medfører ei alvorleg endring i planforslaget på det som gjeld byggehogder.

2.

I innspelet frå desse naboane er det vist til eit rettsforlik. Dette er eit rettsforlik som ikkje vedkjem saka i det heile. Mine partar har ikkje vore nokon part i denne rettssaka, og spørsmålet i den saka dreia seg om det hadde vorte inngått ein bindande privatrettsleg avtale og lovnad vedr. monehogde mellom nokon naboeigedomar. Dette har ingenting med vår sak å

gjere. Og Truelsen kan sjølvsagt ikkje vere bunden av ein evt. privat avtale mellom nokre av naboane, når dei no skal utbyggje sin eigedom.

Det er beklageleg at naboane openbert mot betre vitande framstiller det som at det er inngått eit rettsforlik mellom Truelsen og dei underteikna naboane. Desse naboane kjem også med falske opplysningar om at Truelsen har trassa rettsforliket, og tingretten stansa dette. Og hevdar også at tingretten var samde med dei. Dette er feil - Truelsen har ikkje vore nokon partar i denne saka.

3.

I høve tap av utsikt, er det kun i tilfelle der det kan konstaterast ei betydeleg ulempe at dette er relevant. Og i praksis skal det mykje til før naboar kan verte høyrde med protest mot tap av utsikt.

Det vert her vist til:

«Rundskriv H-8/15 Til plan- og bygningsloven § 29-4. Byggverks plassering, høyde og avstand fra nabogrense

Plan- og bygningsloven § 29-4 forutsettes praktisert slik at tiltakshavers ønske imotekomes der ikke avgjørende grunner taler imot dette. Med avgjørende grunner sikter en særlig til plassering og høyde som medfører betydelig ulempe for f. eks. naboeiendommer og/eller omkringliggende miljø. Det er kun i tilfeller der det objektivt sett kan konstateres betydelig ulempe for naboeiendommer eller omkringliggende miljø at kommunen kan utøve "kan"-skjønn etter plan- og bygningsloven § 29-4 første ledd (fritt skjønn). I praksis skal det mye til for at naboer i tettbygd strøk blir hørt med protest eller klage over tap av utsikt eller reduksjon i solforhold. Dette er forhold som vil være påregnelig i boligfelt, og særlig i forbindelse med kommunal fortetningspolitikk.»

I detaljreguleringsplanen er det teke langt meir omsyn til naboane si utsikt enn det plan- og bygningslova tilseier, og det naboane kan forvente.

I plan- og bygningslova § 29-4 er det i utgangspunktet høve til å føre opp bygning inntil 9 meter monehøgde. Detaljreguleringsplanen har planlagt bygningar godt under kravet til monehøgde i plan- og bygningslova.

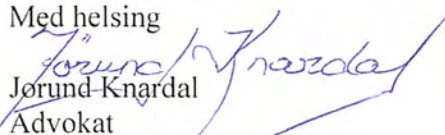
Vidare er endåtil monehøgda på dei nye bygningane 30 cm lågare enn verandadekke til kvar bakanforliggende klagar. Siktelinja for bakanforliggende bustad er berekna til heile 2 meter hogare enn monehøgda på planlagt bygning framføre. Dette er meir enn nokon kan drøyme om når ein vel å busetje seg i eit byggjefelt, og det motsette vil vere eit sterkt inngrep i Truelsen sine rettar.

Til illustrasjon så har klagar Ronning nyleg lagt ut bilete av utsikta teke frå sin veranda, som er utlagt på sosiale media. I hogre biletkant kan ein sjå det omtalte huset som dei hevdar ligg unaturleg høgt. Vi kan legge til at i planen har vi gjort vårt beste for at ingen av dei bakanforliggende husa vil få dårlegare siktelinje enn dette.

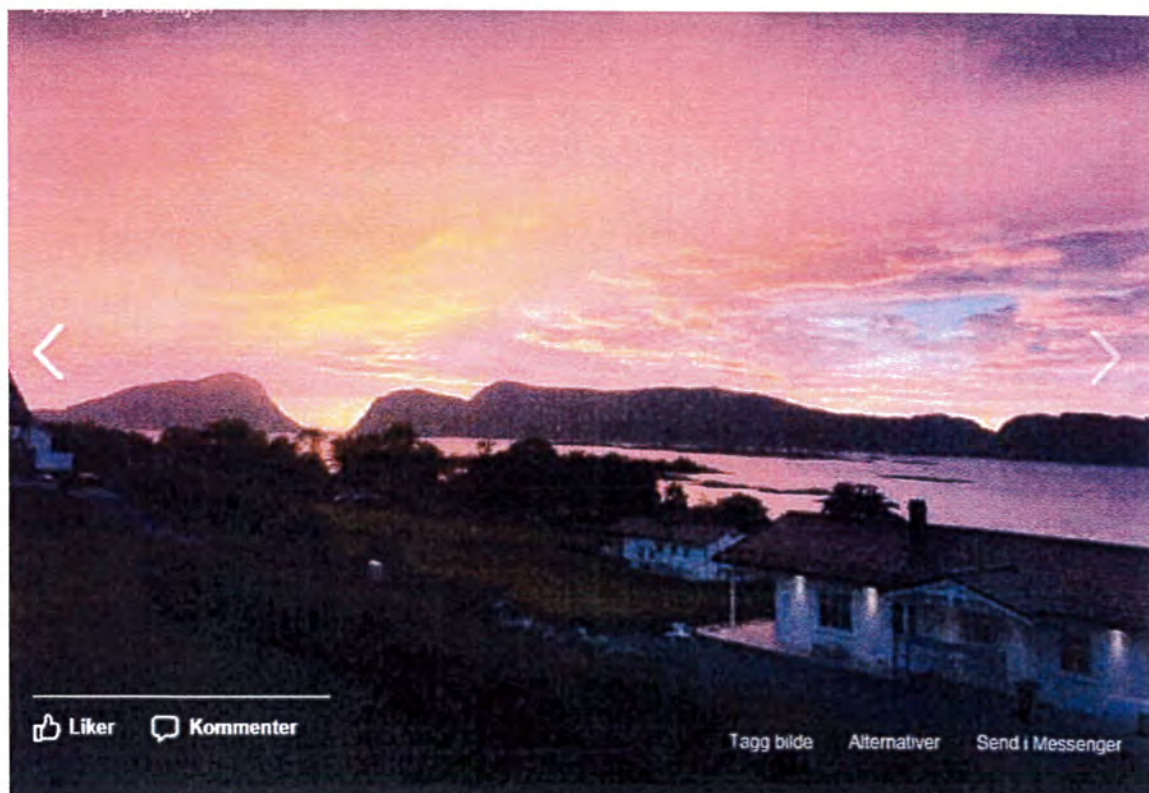
Det er også høgst pårekneleg for naboane at det kjem bygningar framføre dei. Planområdet har vore ein del av Herøy kommune sin bebyggelsesplan sidan **1963**, og har vore avsett i seinare kommuneplanar til bustadføremål t.d. i 1998 og 2004. Alle dei aktuelle naboane har busett seg der lengje etter at arealet vart avsett til byggjeføremål, og samtlege av bustadane deira har også vorte bygd etter bebyggelsesplanen låg føre.

Dersom Herøy kommune vel å etterfylgje dei ekstreme utsiktskrava frå naboane, så ser vi i det vanskeleg føre oss at det kan verte særleg vidare utbygging i Herøy kommune heretter med den presedens dette medfører.

Med helsing

Jørund Knardal
Advokat

Kopi: Klient

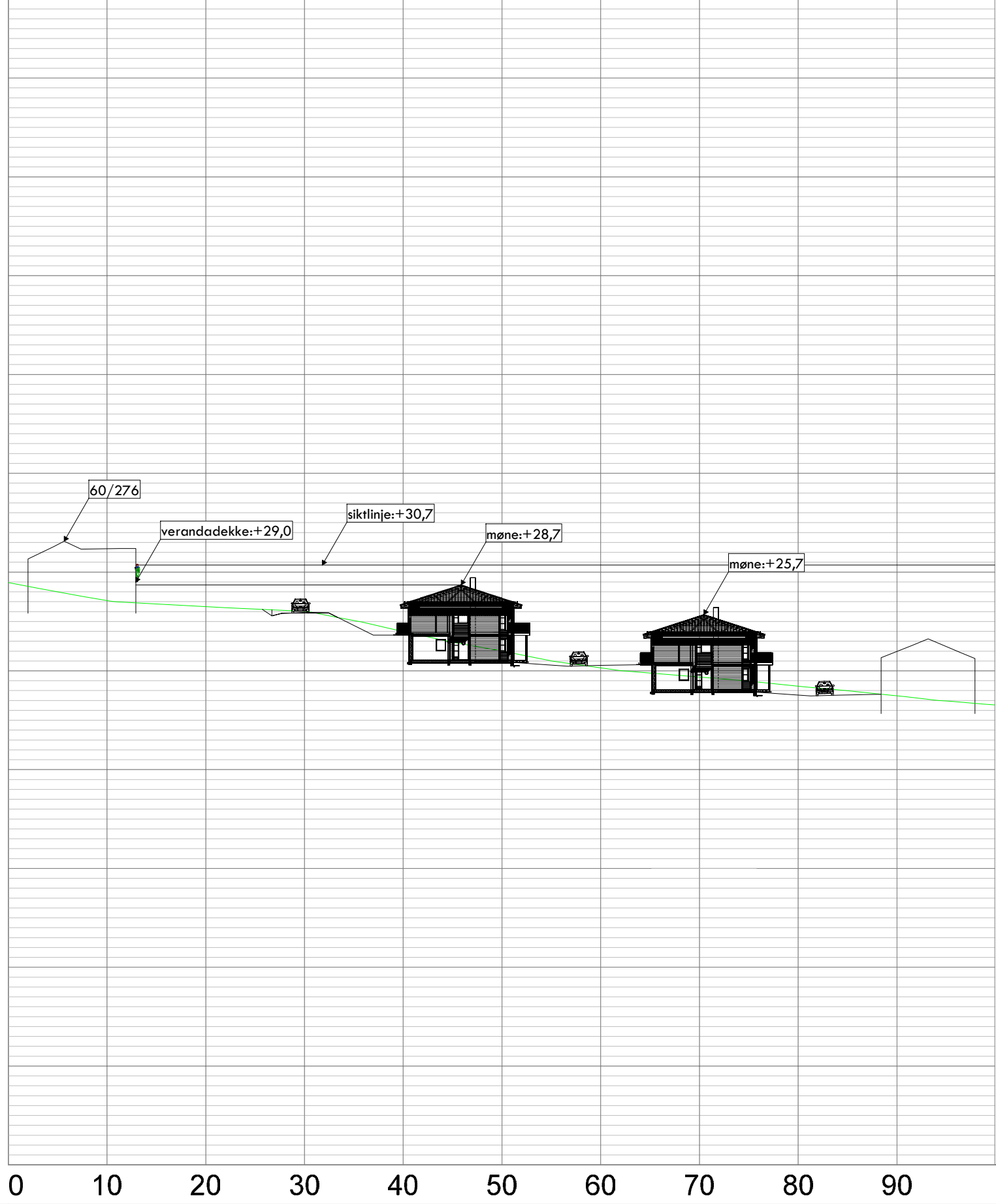
Teiknforklaring

	Veranda/balkong/terrasse
	Bustadbygg - fritliggende småhus
	Garasje/carport
	Leikeplass
	Køyreveg
	Gatetun
	Gang-/ sykkelveg
	Gangveg/gangareal
	Annan veggrunn - tekniske anlegg
	Annen veggrunn - grøntareal
	Parkeringsplassar
	Grønnstruktur
	Eksisterande bygning
	Eksisterande veg
	Regulert tomtegrense
	Byggjegrænse
	Regulert senterlinje
	Frisiktlinje i veikryss
	Regulert kant køyrebane
	Regulert parkeringsfelt
	Gangfelt
	Måle-/avstandslinje
	Teiggrense
	Formålsgrense eks. plan SVV
	Justert plangrense

A	Etter off. ettersyn	JMO	15.01.18
Revisjon	Revisjonstekst	Sign.	Rev.dato
Firma			
Firma:	Per Mulvik AS	Sentralt:	70 07 49 90
Adresse:	Holmen 7	Direkte:	70 07 49 94
Postnr./stad:	6100 Volda	E-post:	jan@mulvik.no
Org.nr.:	941 987 516		
Prosjektnamn:			
Detaljregulering bustadområde Moltu			
Oppdragsgivar:			
Jan og Kristin Hide Truelsen			
Myklebustvegen 39			
6092 Fosnavåg			
Prosjekterande:			
www.mulvik.no			
Tittel:		Teikna av: JMO	
Illustrasjonsplan		Dato: 15.03.17	
(NB! døme på utbygging og hustypar)		Kontr.av:	
		Dato:	
		Erstattar teikn.:	
Teikningstype:			
PLANILLUSTRASJON			
Prosjektnr.:	Teikn.nr.:	Målestokk:	Rev.
2178	931	1:1000	A

HOH.

80
70
60
50
40
30
20
10
0
-10
-20
-30

PROFIL NR.

0.00

TERRENG H.

28.92

27.12

26.51

26.02

23.98

22.01

20.31

19.37

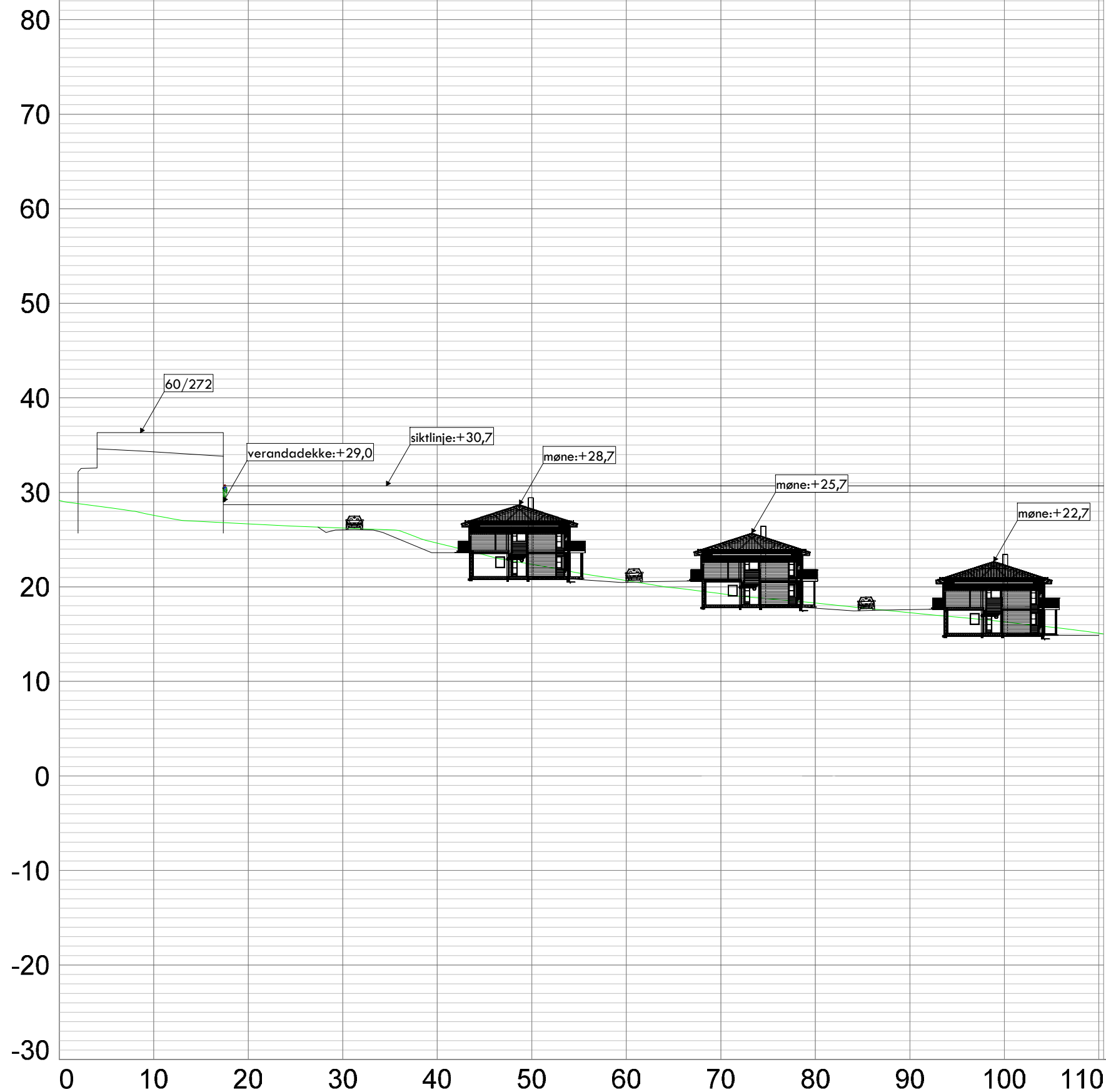
18.45

17.47

16.56

Revisjon	Revisjonstekst	Sign.	Rev.dato
Firma	Firma: Adresse: Postnr./stad: Org.nr.:	Per Mulvik AS Holmen 7 6100 Volda 941 987 516	Sentral: 70 07 49 90 Direkte: 70 07 49 94 E-post: jan@mulvik.no
Prosjektnamn: Detaljregulering bustadområde Moltu			
Oppdragsgivar: Jan og Kristin Hide Truelsen Myklebustvegen 39 6092 Fosnavåg			
Prosjekterande: www.mulvik.no			
Tittel: Snitt A		Teikna av: JMO	
		Dato: 15.03.17	
		Kontr.av:	
		Dato:	
		Erstatter teikn.:	
Teikningstype: PLANILLUSTRASJON			
Prosjektnr.:	Teikn.nr.:	Målestokk:	Rev.
2178	211	1:500	

HOH.

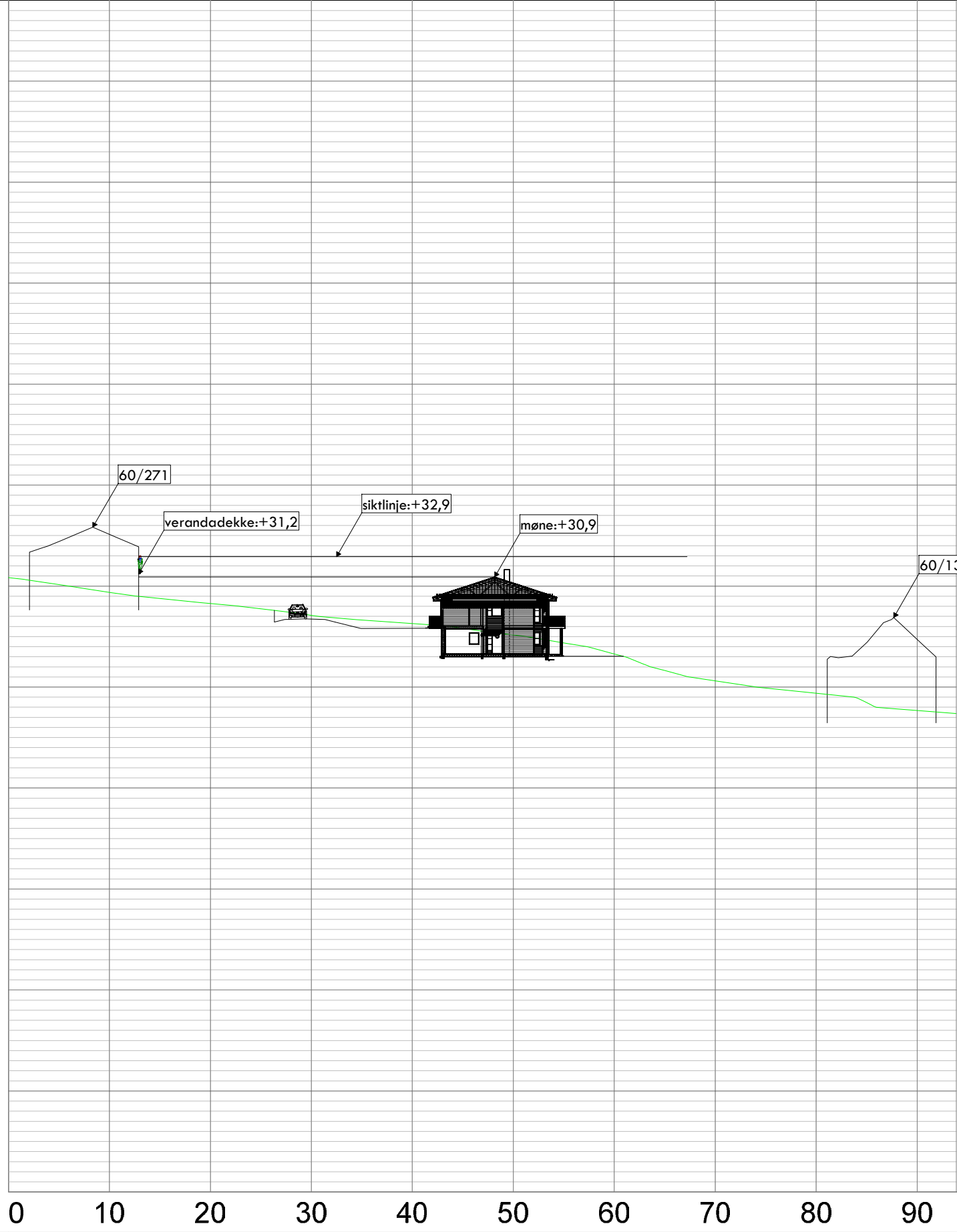

PROFIL NR.	0.00
TERRENG H.	29.15 27.57 26.66 26.22 24.64 22.39 20.66 19.28 18.29 17.27 16.29 15.10 15.03

Revisjon	Revisjonstekst		Sign.	Rev.dato	
Firma	Firma: Adresse: Postnr./stad: Org.nr.:	Per Mulvik AS Holmen 7 6100 Volda 941 987 516	Sentral: Direkte: E-post:	70 07 49 90 70 07 49 94 jan@mulvik.no	
Prosjektnamn:					
Detaljregulering bustadområde Moltu					
Oppdragsgivar:					
Jan og Kristin Hide Truelsén					
Myklebustvegen 39					
6092 Fosnavåg					
Prosjekterande:					
					
Tittel:			Teikna av: JMO		
Snitt B			Dato: 15.03.17		
			Kontr.av:		
			Dato:		
			Erstattar teikn.:		
Teikningstype:					
PLANILLUSTRASJON					
Prosjektnr.:		Teikn.nr.:		Målestokk:	
2178		212		1:500	
				Rev.	

HOH.

80
70
60
50
40
30
20
10
0
-10
-20
-30

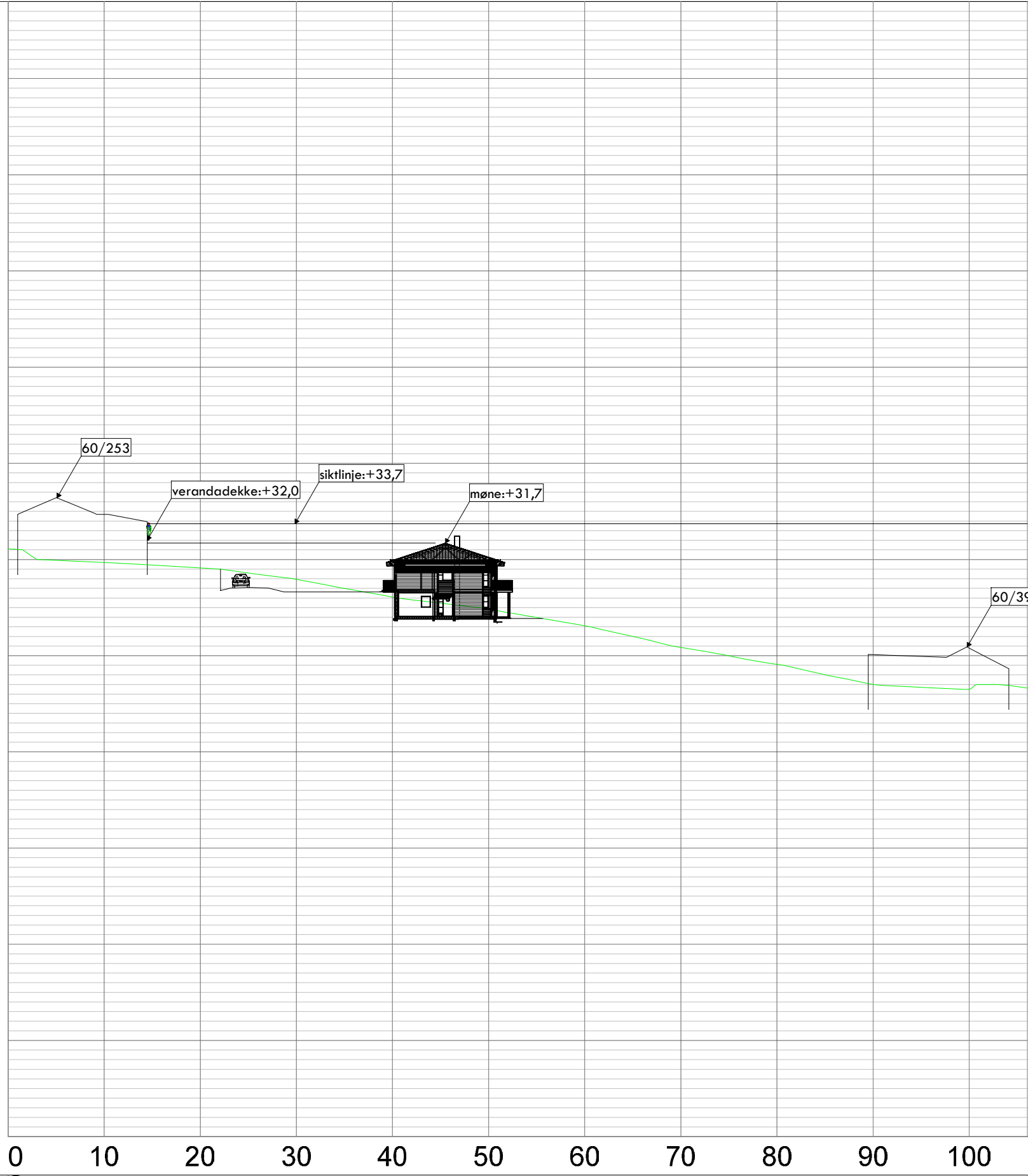

PROFIL NR. 0.00
TERRENG H. 30.83 29.37 28.27 27.10 26.29 25.15 23.28 20.61 19.39 17.68 17.38

Revisjon	Revisjonstekst	Sign.	Rev.dato
Firma	Firma: Adresse: Postnr./stad: Org.nr.:	Per Mulvik AS Holmen 7 6100 Volda 941 987 516	Sentral: 70 07 49 90 Direkte: 70 07 49 94 E-post: jan@mulvik.no
Prosjektnamn: Detaljregulering bustadområde Moltu			
Oppdragsgivar: Jan og Kristin Hide Truelsen Myklebustvegen 39 6092 Fosnavåg			
Prosjekterande: www.mulvik.no			
Tittel: Snitt C		Teikna av: JMO	
		Dato: 15.03.17	
		Kontr.av:	
		Dato:	
		Erstattar teikn.:	
Teikningstype: PLANILLISTRASJON			
Prosjektnr.:	Teikn.nr.:	Målestokk:	Rev.
2178	213	1:500	

HOH.

80
70
60
50
40
30
20
10
0
-10
-20
-30

PROFIL NR.

0.00

TERRENG H.

31.12

29.68

29.13

27.94

26.08

24.82

23.10

20.85

19.09

16.99

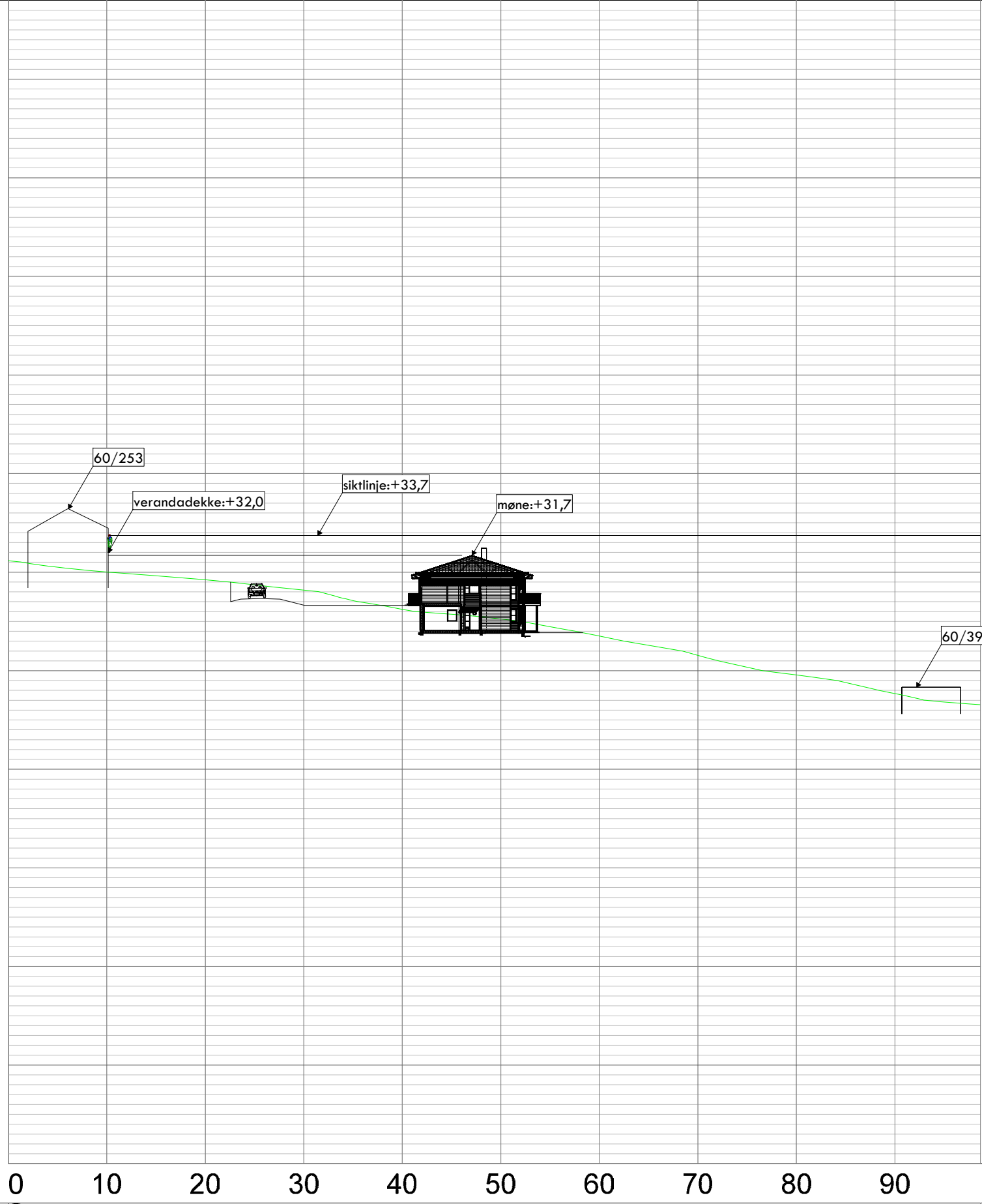
16.50

16.63

Revisjon	Revisjonstekst	Sign.	Rev.dato
Firma	Firma: Adresse: Postnr./stad: Org.nr.:	Per Mulvik AS Holmen 7 6100 Volda 941 987 516	Sentral: 70 07 49 90 Direkte: 70 07 49 94 E-post: jan@mulvik.no
Prosjektnamn: Detaljregulering bustadområde Moltu			
Oppdragsgivar: Jan og Kristin Hide Truelsen Myklebustvegen 39 6092 Fosnavåg			
Prosjekterande: www.mulvik.no			
Tittel: Snitt D		Teikna av: JMO	
		Dato: 15.03.17	
		Kontr.av:	
		Dato:	
		Erstattar teikn.:	
Teikningstype: PLANILLUSTRASJON			
Prosjektnr.:	Teikn.nr.:	Målestokk:	Rev.
2178	214	1:500	

HOH.

80
70
60
50
40
30
20
10
0
-10
-20
-30

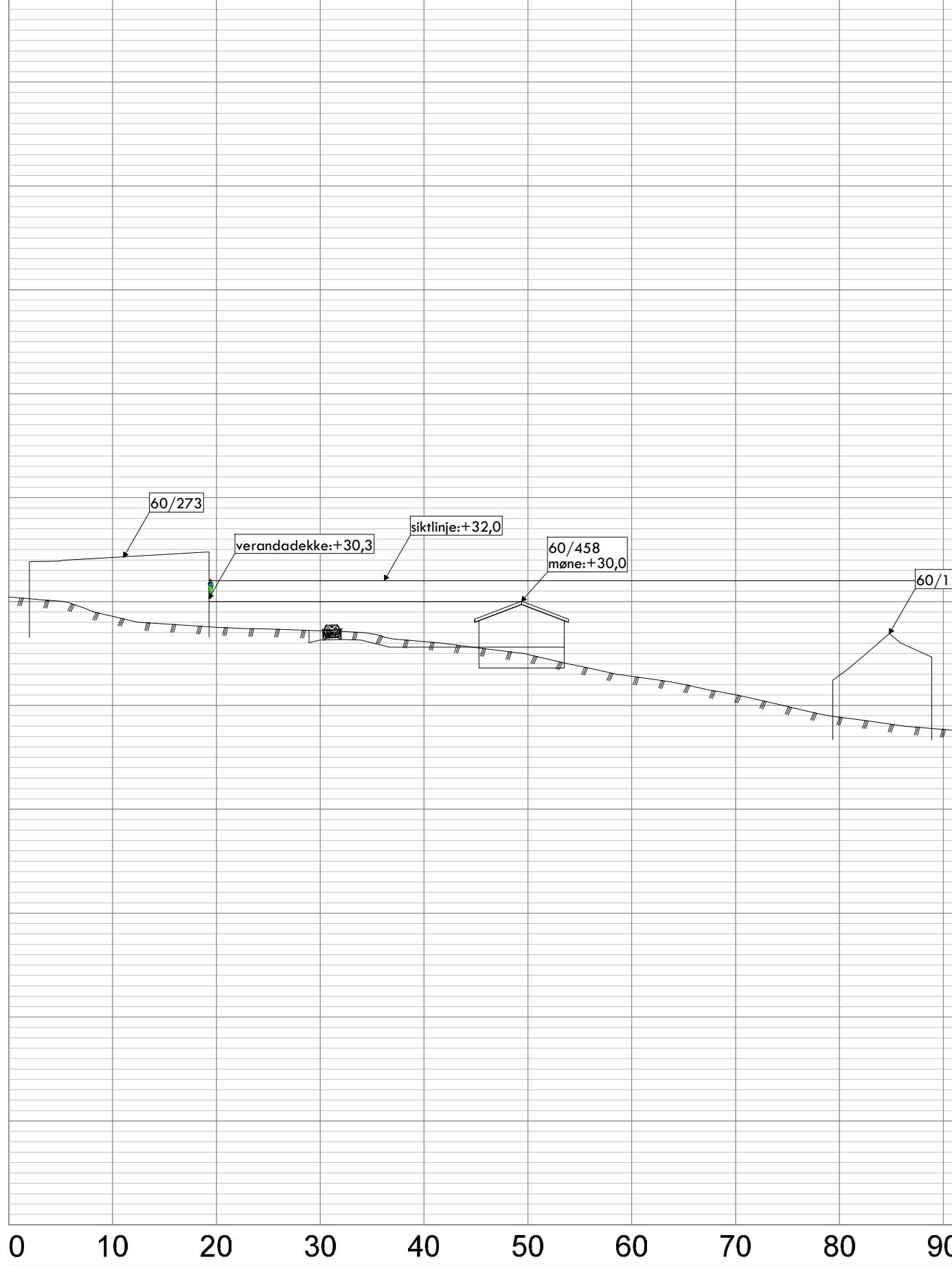
PROFIL NR.
TERRENG H.

0.00
31.15
30.00
29.22
28.17
26.23
25.25
23.51
21.56
19.57
17.68
16.55

Revisjon	Revisjonstekst	Sign.	Rev.dato
Firma	Firma: Adresse: Postnr./stad: Org.nr.:	Per Mulvik AS Holmen 7 6100 Volda 941 987 516	Sentral: 70 07 49 90 Direkte: 70 07 49 94 E-post: jan@mulvik.no
Prosjektnamn: Detaljregulering bustadområde Moltu			
Oppdragsgivar: Jan og Kristin Hide Truelsen Myklebustvegen 39 6092 Fosnavåg			
Prosjekterande: www.mulvik.no			
Tittel: Snitt E		Teikna av: JMO	
		Dato: 15.03.17	
		Kontr.av:	
		Dato:	
		Erstatter teikn.:	
Teikningstype: PLANILLUSTRASJON			
Prosjektnr.:	Teikn.nr.:	Målestokk:	Rev.
2178	215	1:500	

HOH.

80
70
60
50
40
30
20
10
0
-10
-20
-30

PROFIL NR.	0.00
TERRENG H.	30.43
	28.58
	27.52
	27.19
	26.14
	24.90
	22.79
	21.02
	18.87
	17.69
	17.62

Revisjon	Revisjonstekst	Sign.	Rev.dato
Firma			
Firma:	Per Mulvik AS	Sentral:	70 07 49 90
Adresse:	Holmen 7	Direkte:	70 07 49 94
Postnr./stad:	6100 Volda	E-post:	jan@mulvik.no
Org.nr.:	941 987 516		
Prosjektnamn:			
Detaljregulering bustadområde Moltu			
Oppdragsgivar:			
Jan og Kristin Hide Truelsen			
Myklebustvegen 39			
6092 Fosnavåg			
Prosjekterande:			
			
Tittel:		Teikna av: JMO	
Snitt F		Dato: 15.03.17	
		Kontr.av:	
		Dato:	
		Erstatter teikn.:	
Teikningstype:			
PLANILLUSTRASJON			
Prosjektnr.:	Teikn.nr.:	Målestokk:	Rev.
2178	216	1:500	

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	JRV	Arkivsaknr:	2014/14
		Arkiv:	L81

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
45/18	Formannskapet	13.03.2018
24/18	Kommunestyret	22.03.2018

ØKONOMISK AVSLUTNING - PROSJEKT 51350 VEG FRÅ MYKLEBUST TIL CAMPUS

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 13.03.2018

1. Økonomisk avslutning for prosjekt 51350, Veg frå Myklebust til Campus, vert godkjent.
2. Det vert løyvd 502.431 kroner ekskl. mva. til dekning av meirforbruk i forhold til vedtekne løyvingar/finansiering.
3. Meirforbruket på 502.431 kroner vert finansiert ved låneopptak.

Tilråding:

4. Økonomisk avslutning for prosjekt 51350, Veg frå Myklebust til Campus, vert godkjent.
5. Det vert løyvd 502.431 kroner ekskl. mva. til dekning av meirforbruk i forhold til vedtekne løyvingar/finansiering.
6. Meirforbruket på 502.431 kroner vert finansiert ved låneopptak.

Særutskrift:

Vedlegg

1. Kopi av K-sak 157/14 av 17.12.2014
2. Kopi av K-sak 64/15 av 28.05.2015

Samandrag av saka:

Bakgrunnen for bygging av den nye vegen var opning av Sunnmørsbadet med auka trafikkbelastning på Lisjebøvegen. Vegen er også delutbygging av ny innfartsveg til Fosnavåg.

Anleggsarbeida starta opp 9. mars 2015 og anlegget vart overteke av kommunen 26. oktober 2015. Denne saka gjeld økonomisk avslutning av prosjektet.

Saksopplysningar

Som nemnt ovanfor er vegen ei delutbygging av ny innfartsveg til Fosnavåg. Kommunen hadde på førehand fått løyve frå Fylket til å forskottere bygging av vegen. Dvs. at kommunen vil få tilbakebetalt kostnadene med prosjektet når ny innfartsveg til Fosnavåg vert bygd.

Vedtak om oppstart og finansiering av prosjektet vart vedteke i K-sak 157/14 den 17.12.2014 med ein totalkostand på 21,8 mill. kroner ekskl. mva.

Økonomi:

Prosjektet er gitt følgjande finansiering/løyvingar:

RDA-tilskot	10.000.000
K-sak 157/14	11.800.000
K-sak 64/15	160.000
Totalt	21.960.000

Alle summar ekskl. mva.

I anleggsperioden oppstod det ein del avvik/uføresette kostnader som fikk økonomisk konsekvens for prosjektet. M.a. gjaldt dette:

- natursteinsmur langs gangveg
- feilberekna steinmengder i anbodspapira
- kostnader i samband med avtale om makebyte med eigar av gnr. 37 bnr. 506. M.a. riving av løe, planering og drenggrøft
- oppfylling, planering ved kryss med FV654
- diverse mindre justeringar (+/-) av diverse postar i anbudet

Rekneskapen syner følgjande forbruk:

-

Forbruk	Sum
Nyanlegg	20 550 253
Materialer til nyanlegg	244
Konsulenttenester	305 724
Grunnkjøp m.m.	1 491 994
Renteutgifter	114 216
Sum ekskl. mva	22 462 431

Rekneskapen syner ein netto totalkostnad på 22 462 431 kroner ekskl. mva. Med ei ramme/løyving på 21.960.000 kroner ekskl. mva. gir dette eit meirforbruk på 502.431 kroner ekskl. mva.

Meirforbruket må finansierast.

Prosjektgjennomføring:

Prosjektet vart gjennomført innafor avtalte tidsfristar. I samband med prosjektet og i mangel av steinmassar har ein også skote ut og planert eit område ved Ytre Herøy Ungdomsskule. Dette har gitt om lag 30 nye parkeringsplassar i tilknytning til skulen og stadion og auka trafikktryggleik ved avkøyringa til ungdomsskulen.

Vurdering og konklusjon:

Mesteparten av trafikken til Kulturhuset, Sunnmørsbadet, vidaregåande skule, barne- og ungdomsskulane og idrettsområdet ved Kulturhuset som tidlegare gikk etter Lisjebøvegen er no flytta til den nye vegparsellen. Dette har forbetra trafikktryggleiken vesentleg. Den nye vegparsellen har fylkes-/riksvegstandard med gang- og sykkelveg, god belysning og elles dimensjonert/utforma slik at den er formålstenleg som framtidig del av ny innfartsveg til Fosnavåg.

Prosjektet har høg standard og har vorte kostbart. Arkeologiske undersøkingar, grunnnerv, natursteinsmur mot Myklebustvatnet, støyvollar og tilrettelegging for vidare bygging av innfartsveg til Fosnavåg har vore med på å drage opp kostnadane. Dette vil imidlertid forenkle arbeidet med resterande del av ny innfartsveg til Fosnavåg når dette skal gjennomførast.

Rådmannen vil tilrå at den økonomiske avslutninga av prosjektet vert godkjent og at det vert løyvd midlar til å dekke meirforbruket på 502.431 kroner ekskl.mva.

Konsekvensar for drift:

Den nye vegparsellen vil medføre auka drifts- og vedlikehaldsutgifter i tilknytning til veg og veglys. Det er imidlertid ikkje råd å talfeste då ein ikkje har relevante erfaringsdata.

Fosnavåg, 01.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jon Rune Våge

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Fellessekretariatet

Statens vegvesen Region midt

Fylkeshuset
6404 Molde

Saksnr
2014/14

Arkiv
L81

Dykkar ref

Avd /sakshandsamar
FEL / HS

Dato
19.12.2014

K-SAK 157/14. VEG FRÅ MYKLEBUST TIL CAMPUS - GODKJENNING OG FINANSIERING

Vedlagt følger K-sak 157/14.

Kommunestyret handsama saka i møte 17.12.14 og gjorde slikt vedtak:

- 1. Herøy kommune vedtek å bygge vegarm frå Myklebust til Campus.***
- 2. Herøy kommune vedtek å løyve 11,8 mill kroner til prosjektet. Løyvinga vert finansiert ved låneopptak.***

Hilde Bringsvor Skinnnes
e.f.

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Anlegg- og driftsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

-

Sakshandsamar:	LSH	Arkivsaknr:	2014/14
		Arkiv:	L81

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
225/14	Formannskapet	03.12.2014
157/14	Kommunestyret	17.12.2014

VEG FRÅ MYKLEBUST TIL CAMPUS - GODKJENNING OG FINANSIERING

Tilråding frå rådmannen:

1. Herøy kommune vedtek å bygge vegarm frå Myklebust til Campus.
2. Herøy kommune vedtek å løyve 11,8 mill kroner til prosjektet. Løyvinga vert finansiert ved låneopptak.

Møtebehandling:

H, Birger Furesund reiste habilitetsspørsmål då han er medeigar av entrepenørfirma som har gitt anbud på bygging av vegarm frå Myklebust til Campus. Han fråtrer under behandling av habilitet.

Birger Furesund vart samrøystes kjend inhabil etter KL. §40 FVL. §6, 1. ledd bokstav e.

Formannskapet si tilråding vart vedteken mot 3 røyster.

Vedtak i Kommunestyret - 17.12.2014

1. Herøy kommune vedtek å bygge vegarm frå Myklebust til Campus.
2. Herøy kommune vedtek å løyve 11,8 mill kroner til prosjektet. Løyvinga vert finansiert ved låneopptak.

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken

Tilråding i Formannskapet - 03.12.2014

1. Herøy kommune vedtek å bygge vegarm frå Myklebust til Campus.
2. Herøy kommune vedtek å løyve 11,8 mill kroner til prosjektet. Løyvinga vert finansiert ved låneopptak.

Særutskrift:

Anleggs- og driftsavdelinga v/Lene S. Huldal, her

Statens vegvesen v/Arne Leikanger, arne.leikanger@vegvesen.no

Økonomileiar, her

Vedlegg:

- 1 Avtale med SVV
- 2 Oversiktskart
- 3 Avtale med grunneigar gnr/bnr 37/50

Bakgrunn:

Vedtak i K-sak 20/14, 27.02.2014:

1. *Herøy kommunestyre bed administrasjonen hente inn anbod på bygging av vegarm frå FV 654 Myklebust til kulturhusområde/badeland snarast råd. Kostnadsoverslag og finansiering skal leggst fram for kommunestyret for endeleg avgjerd før bygging av vegarma.*
2. *Herøy kommune godkjenner utkast til avtale mellom Herøy kommune og Statens vegvesen.*
3. *Ordførar har fullmakt til å signere avtalen på vegne av kommunen.*

Prosjektet er no detaljprosjektert og anbod er henta inn. Denne saka gjeld finansiering og endeleg vedtak om å byggje vegen.

Saksopplysningar:Dagens situasjon

I februar 2015 skal nytt badeland stå ferdig og vil føre til auka trafikkbelastninga på eksisterande veg (Lisjebøvegen frå kyrkja og ned til Campusområdet). Det er allereie mykje trafikk på denne vegen, hovudsaklig knytt til skule og fritidsaktivitetar. Vegen er ikkje dimensjonert for bussar og det er lite rom for utviding på dei smalaste punkta.

Ny veg

Den nye vegen som er planlagt frå Myklebust til Campus skal i framtida inngå som ein del av ny innfartsveg til Fosnavåg. Kommunen skal etter inngått avtale med Statens vegvesen, drifte vegen fram til fylket tek over når resten av innfartsvegen er utbygd. Som følgje av dette så skal Statens vegvesen ha høve til å møte ved byggemøte og deira tidsbruk skal fakturerast kommunen.

Ny tilkomst til Campusområdet vil medføre ei sikrare trafikkavvikling og inkluderar også gang- og sykkelveg og komplett veglysanlegg. Den nye vegen er også viktig i beredskapssamanheng.

Steinmasser

I samband med utbygging av uteområdet ved Campus har det vorte teke ut store mengder fjell. Overskotsmassane etter at uteområdet og vegbygginga på Campusområdet er ferdig opparbeidd ligg i deponi i/ved rundkøyringa til framtidig innfartsveg. Utsprenging og opparbeiding av uteområde og veg er kosta av kommunen i eit eige prosjekt. Ein ser det som prinsipielt korrekt og formålstenleg at inntekter og utgifter vert postert på det prosjektet dei høyrer til. Dvs. at deponimassane bør ha ein verdi som ei inntekt for uteområdet og som ein kostnad for den nye vegen til Campus.

Med bakgrunn i ovanstående har ein rekna med verdien av steinmassane som ein kostnad for å få fram kommunen sitt reelle bidrag til framtidig innfartsveg. Verdien av steinmassane som ligg i deponi er stipulert med bakgrunn i nyare erfaringstal.

Steinmassane som ligg i deponi er ikkje tilstrekkeleg til bygging av heile vegtraseen. Ein har såleis føresett at eit areal (regulert til parkering) med fjell som ligg inntil parkeringa ved Ytre Herøy ungdomsskule(YHU) vert planert og at fjellmassane (anslagsvis 3500 m3) vert nytta i vegtraseen. Dette vil gi moglegheit for om lag 35 nye parkeringsplassar ved YHU/idrettsområdet. Det må i tillegg truleg hentast ut ein del fjellmasser frå Mjølstadneset.

Status anbodskonkurranse

Det kom inn 6 tilbod. Tilboda er evaluerte og tildeling av kontrakt er gjort. Frist for merknadar på tildeling er ikkje ute når denne saka vert skriven.

Kostnader

Herøy kommune har fått tilsegn på 10.000.000 kr i RDA-midlar til vegutbygginga, noko som er for lite i forhold til total prosjektkostnad. Sjå kostnadsoppsett nedanfor.

Til no har det påløpt kostnader til

- grunnnerv
- grunnundersøking
- arkeologiske registreringar
- prosjektering
- prosjektoppfølgning
- omlegging av eksisterande avlaupsanlegg

Vidare kostnader vil hovudsakleg vere knytt til prosjektoppfølgning både for kommunen og vegvesenet, kostnader med bygging av veg og kostnader som følgje av grunnavtale. I K-sak 114/13 vedtok Herøy kommune grunnavtale med eigar av gnr/bnr 37/50 (sjå vedlegg) som forpliktar kommunen til ein del arbeid på bygget og tilstelling av uteområdet, kostnadane er stipulerte.

Kostnadsoppsett:

Grunnnerv	kr	4 084 127
Stipulert kostnad grunnavtale gnr. 37 bnr.50	kr	500 000
Grunnundersøking	kr	200 860
Arkeologi	kr	1 117 856
Prosjektering	kr	300 000
Masser frå eksisterande deponi	kr	3 900 000
Tilbodssum entreprenør	kr	9 600 000
Uføresett	kr	1 027 157
Prosjektoppfølgning	kr	450 000
Prosjektoppfølgning Statens vegvesen	kr	120 000
Omlegging avlaupsanlegg	kr	500 000
Sum prosjektkostnad	kr	21 800 000

Alle beløp ekskl.mva.

Prosjektkostnad	kr	21 800 000
-Tidlegare tilskot RDA	kr	10 000 000
=Behov for løyving	kr	11 800 000

Alle beløp ekskl.mva

Vurdering og konklusjon:

Campusområdet femnar om både kulturhus, badeland, aktivitetspark og idrettsområde, samt tilkomst vidare til barne- og ungdomsskule. Dette akkumulerer trafikk av både køyrande, gåande og syklende nær sagt heile døgnet. Med den trafikkauken som må påreknast når Sunnmørsbadet opnar vurderer vi den nye vegen som avgjerande for ei forsvarleg trafikkavvikling.

Vi vurderer vegarma som særst viktig for å få ein god tilkomst til området, ikkje berre for mjuke trafikantar og bilistar, men også i beredskapsamanheng. For beredskapen gir den nye vegen auka tryggleik og moglegheit for innsats ved uønska hendingar.

Total prosjektkostnad er stor sett opp mot antal meter veg som skal byggast. Dette må sjåast i samanheng med at vegarma på 300m er ein liten del av ein større innfartsveg. Dei store grunnlagskostnadane knytt til grunnnerv og arkeologi er med på å gi eit skeivt bilete av kostnadane når innfartsvegen vert bygd stykkevis.

Det er til no rekneskapsført det meste av grunnlagskostandar som grunnnerv, arkeologi, prosjektering, grunnundersøkelse og omlegging av avlaupsanlegg på prosjektet. Vidare er det skriven under på avtale med vegvesenet som regulerer kommunen si bygging av vegen. Vi ser det som naturleg at med alt arbeid og kostnader som er lagt i prosjektet til no, samt føringane som er lagt ved at avtalen med vegvesenet er inngått, at vegen vert bygd.

Med bakgrunn i ovanståande saksutgreiing og ei total vurdering av saka vil rådmannen tilrå at kommunestyret vedtek å bygge vegarma frå Myklebust til Campus. Dette inneberer ei løyving på 11,8 mill kroner som må lånefinansierast.

Konsekvensar for folkehelse:

Den nye vegen har gang- og sykkelveg med flott utsikt mot naturreservatet Myklebustvatnet.

Konsekvensar for beredskap:

Vegen bedrar tilkomst for beredskap til Campusområdet, samt gir fleire innsatsmoglegheiter.

Konsekvensar for drift:

Det vert 300m veg som skal vedlikehaldast, noko som utgjør om lag 29.500kr (tal frå 2013) i auka driftsutgifter. Vegarma er ein del av innfartsvegen til Fosnavåg og ved realisering av resten av innfartsvegen vil Statens vegvesen ta over drifts- og vedlikehaldsansvaret for vegarma. Det er ikkje bestemt når dette skal skje.

Konsekvensar for økonomi:

For å utføre utbygginga må det gjerast låneopptak på kr 11.800.000 som gir årlege rente- og avdragskostnader om lag kr 400.000.

Erlend Krumsvik
Rådmann

Jon Rune Våge
Avd.leiar

Sakshandsamar: Lene Søvik Huldal

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	AZT	Arkivsaknr:	2015/588
		Arkiv:	611

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
100/15	Formannskapet	19.05.2015
104/15	Formannskapet	28.05.2015
64/15	Kommunestyret	28.05.2015

INNFARTSVEG FOSNAVÅG. GRUNNAVTALE MELLOM HERØY KOMMUNE OG EIGARAR AV GNR 37, BNR 506.

Tilråding frå rådmannen:

1. Kommunestyret godkjenner avtalen mellom Herøy kommune og eigarane av gnr 37, bnr 506 datert 22.04.2015.
2. Ordføraren får fullmakt til å signere avtalen på vegne av kommunen
3. Det vert løyvd 160.000 kroner ekskl. mva til prosjekt 51350 Vegarm frå Myklebust til Campus.
4. Kostnaden vert finansiert ved låneopptak.

Møtebehandling:

Planleggar Aleksander Zahl Tarberg orienterte.

Tilråding i Formannskapet - 19.05.2015

Møtebehandling:

Formannskapet var på synfaring på eigedomen saka gjeld.
Anleggs- og driftsleiar Jon-Rune Våge var med på synfaringa og
Møte og svarte på spørsmål.
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 28.05.2015

1. Kommunestyret godkjenner avtalen mellom Herøy kommune og eigarane av gnr 37, bnr 506 datert 22.04.2015.
2. Ordføraren får fullmakt til å signere avtalen på vegne av kommunen
3. Det vert løyvd 160.000 kroner ekskl. mva til prosjekt 51350 Vegarm frå Myklebust til Campus.
4. Kostnaden vert finansiert ved låneopptak.

Møtebehandling:

Utskrift av møtebehandling i formannskapet 28.05.2015 vart lagt fram i møte.

Rådmannen orienterte.

Formannskapet si tilråding vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Kommunestyret - 28.05.2015

1. Kommunestyret godkjenner avtalen mellom Herøy kommune og eigarane av gnr 37, bnr 506 datert 22.04.2015.
2. Ordføraren får fullmakt til å signere avtalen på vegne av kommunen
3. Det vert løyvd 160.000 kroner ekskl. mva til prosjekt 51350 Vegarm frå Myklebust til Campus.
4. Kostnaden vert finansiert ved låneopptak.

Særutskrift:

- Martin Bostad
- Utviklingsavdelinga, her
- Anleggs- og driftsavdelinga, her

Vedlegg:

1 - Avtale mellom Herøy kommune og eigar av gnr 37, bnr 506 inkl kartvedlegg.

Saksopplysningar:

Det har gjennom tidlegare saker, mellom anna i K-sak 56/13 og 101/13, gjort vedtak om godkjenning av avtalar for grunnkjøp til ny innfartsveg til Fosnavåg.

I etterkant av arbeidet og i samband med bygging av vegarm frå Myklebust til Campus Fosnavåg, har det i prosjekteringsarbeid vist seg at det har vore naudsynt for Herøy kommune å sikre meir areal til støyvoll mot bustadområde.

Med bakgrunn i kommunen sitt arealbehov knytt til vegbygginga, har det vore ført forhandlingar med representant for eigarane av gnr 37 bnr 506 om makebyte med kommunen sitt areal bnr 165 og 166. Ein har i forhandlingane også kome fram til avbøtande tiltak for ulemper knytt til oppføring av støyvoll mot bnr 506.

Framforhandla avtaleforslag ligg no føre.

Vurdering og konklusjon:

Avtaleforslag som no ligg føre inneber eit makebyte på om lag 477 m² mellom gnr 37 bnr 506 (Martin Bostad m.fl) og Herøy kommune gnr 37 bnr 165 og 166. Endeleg arealstorleik vert bestemt ved oppmåling. Intensjonen er her at arealet som kommunen skal overta skal vere til støyvoll, og at arealet som Bostad skal overta skal inngå som tilleggsareal til bnr 506.

Vidare gir avtalen kommunen rett til å utføre naudsynt drift og vedlikehald av støyvoll og tekniske anlegg m.m og kommunal spillvassleidning som må ligg bak vollen.

Som ein kompensasjon for dei ulempene som måtte oppstå i høve eigedom bnr 506, er det i avtalen framforhandla eit punkt om at kommune tek på seg riving av løa på eigedomen inkl fjerning av bygningsmateriale som ikkje kan nyttast i fyllinga. Kommune skal fyller opp og planere arealet frå topp støyvoll til topp eksisterande lødemur, og vidare arrondere fylling mot eksisterande terreng til sidene av lødemuren. Vidare skal eit avgrensa areal rundt løa gjerast i stand til parkering.

Dei avbøtande tiltak som står i avtaleforslaget medfører at det må løyvast kr 160.000,- ekskl.mva, som er stipulert kostnad frå entreprenør. Det vil vere naturleg at kostnadane som avtalen om makebyte inneber med riving av løde og planering av areal vert lagt til prosjektet 51350 Vegarm frå Myklebust til Campus.

Rådmannen viser til at dei avbøtande tiltaka i avtalen står i eit rimeleg forhold til dei ulempene som blir i høve eigedom gnr 37 bnr 506, og rår til at avtalen vert godkjend slik den no ligg føre.

Konsekvensar for folkehelse:

Nei

Konsekvensar for beredskap:

Nei

Konsekvensar for drift:

Nei

Konsekvensar for økonomi:

Kostnader ved avbøtande tiltak må dekkjast av kommunen.

Fosnavåg, 29.04.2015

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Aleksander Zahl Tarberg

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	JRV	Arkivsaknr:	2013/302
		Arkiv:	L81

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
46/18	Formannskapet	13.03.2018
25/18	Kommunestyret	22.03.2018

PROSJEKT 51937 - LEINE BUSTADFELT - SKULETOMTA - ØKONOMISK AVSLUTNING

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 13.03.2018

Saka vert tatt til vitende.

Tilråding:

Saka vert tatt til vitende.

Særutskrift:

- Økonomi, her

Vedlegg:

- Kopi av F-sak 139/12 av 11.04.2012

Samandrag av saka:

Saka gjeld økonomisk avslutning etter opparbeiding av tekniske anlegg innafor gamle skuletomta i bustadfeltet Leine 1 inkludert riving av gamle Leine skule. Opparbeidinga har gitt 10 nye byggeklare tomter. Pr. d.d. er det kun ei tomt som er ledig. Kostnadane med prosjektet ligg godt innafor løyvinga.

Saksopplysningar:

Planarbeidet starta opp i 2009, men pga manglande løyving stansa arbeidet opp. I F-sak 139/12 den 11.04.2012 vart det imidlertid vedteke at 4,1 mill. kroner skulle nyttast til opparbeiding av Leine bustadfelt, skuletomta. Etter naudsynt planlegging m.m vart anleggsarbeida oppstarta 10. april 2013. Skulen vart riven i 2014. Siste finpuss og tilstelling vart gjennomført i 2016. Ein må sei seg lei for at det har teke så lang tid før ein har fått fram sak om økonomisk avslutning.

Økonomi

Rekneskapen syner følgjande inkl.mva.:

Total løyving – sjå vedlagt F-sak 139/12	kr. 4.100.000,-
Totalt forbruk inkl. riving av gamle Leine skule *)	kr. 3.518.950,-
Mindreforbruk	kr. 581.050,-

*) Av det totale forbruket utgjorde riving av Leine gamle skule 809.689 kroner.

Som det framgår vert prosjektet gjort opp med eit mindreforbruk på 581.050 kroner i forhold til løyving.

Sal av tomter har gitt kommunen ei inntekt på om lag 4,5 mill. kroner pr. 01.03.2018. 1 tomt på gamle skuletomta er ledig og vil gi ytterlegare inntekt.

Vurdering og konklusjon:

Leine bustadfelt har vist seg å vere eit svært attraktivt område for bustadbyggarar.

Konsekvensar for drift: Prosjektet medfører auka driftskostandar i tilknytning til veg, veg- og gatelys og avlaup. Det er imidlertid vanskeleg å talfeste då ein ikkje har gode erfaringstal på dette.

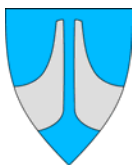
Med bakgrunn i ovanståande saksutgreiing og etter ei samla vurdering vil rådmannen tilrå at den økonomiske avslutninga vert godkjent. Løyvinga til prosjektet er så gammal at der ikkje ligg restløyving i rekneskapen. Mindreforbruket må såleis berre takast til vitande og ein antar at mindreforbruket her har mest sannsynleg gått til å finansiere prosjekt med meirforbruk. Det er først dei to tre siste åra at ein har vidareført unytta løyvingar i investeringsrekneskapen frå eit år til eit anna.

Fosnavåg, 28.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jon Rune Våge

HERØY KOMMUNE

Anlegg- og driftsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	JRV	Arkivsaknr:	2012/904
		Arkiv:	L81

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
139/12	Formannskapet	11.04.2012

UTBYGGING/RESTUTBYGGING AV EKSISTERANDE KOMMUNALE BUSTADOMRÅDE - PRIORITERINGAR M.M.

Tilråding:

1. 4,1 mill. kroner av samla kostnadsramme på 4,25 mill. kroner i 2012-budsjettet vert avsett til opparbeiding av bustadfeltet Leine – skuletomta.
2. Resterande del, 150.000 kroner, vert nytta til omregulering og evt. grunnnerverv innafor Frøystad bustadfelt.
3. Vidare utbygging vert å prioritere i samband med budsjett og økonomiplan med bakgrunn i reelle behov for tomter i dei ulike kommunale bustadfelta.
4. Administrasjonen får i oppdrag å utgreie og legge fram sak om kommunen si framtidige rolle ved planlegging, utbygging og drift av nye bustadfelt både i privat og kommunal regi.

Møtebehandling:

Anlegg- og driftsleiaren orienterte.

Det kom framlegg om slik endring i tilrådinga:

Pkt. i tilrådinga 2 vert stroke.

Rådmannen sitt framlegg med endring vart samrøystes vedteke.

Vedtak i Formannskapet - 11.04.2012

1. 4,1 mill. kroner av samla kostnadsramme på 4,25 mill. kroner i 2012-budsjettet vert avsett til opparbeiding av bustadfeltet Leine – skuletomta.
2. Vidare utbygging vert å prioritere i samband med budsjett og økonomiplan med bakgrunn i reelle behov for tomter i dei ulike kommunale bustadfelta.

3. Administrasjonen får i oppdrag å utgreie og legge fram sak om kommunen si framtidige rolle ved planlegging, utbygging og drift av nye bustadfelt både i privat og kommunal regi.

Særutskrift:

- Egedomsavdelinga, her
- Utviklingsavdelinga, her
- Økonomiavdelinga, her

Vedlegg

1. Kopi av notat frå rådmann til formannskapet datert 10.10.2011 vedk. opparbeiding av infrastruktur i bustadfeltet Bø-Arhaug m.fl.
2. Tabell med oversikt over kommunale bustadfelt, stipulerte utbyggingskostnader, status grunnnerv, ledige/reserverte tomter og nye tomter v/utbygging.

Uprenta vedlegg:

- Oversiktskart og kartutsnitt over kommunale bustadfelt

Bakgrunn

I Formannskapsmøtet 08.11.2011 vart det lagt fram notat vedk. opparbeiding av infrastruktur i bustadfeltet Bø-Arhaug m.fl. I referatet vart det konkludert slik:

Rådmannen vil tilrå at administrasjonen får i oppdrag å utarbeide, og i eiga sak leggje fram, samla oversikt over resterande utbyggingar av eksisterande kommunalt regulerte bustadfelt der det m.a. vert gjort greie for:

- Kalkulerte totale utbyggingskostnader inkl. evt. grunnnerv
- Antal tomter som vert tilgjengelege ved utbygging
- Moglegheitene for sal av tomter i dei ulike felta etter utbygging
- Forslag til utbyggingstakt
- Evt. andre viktige moment

Formannskapet sa seg samd i konklusjonen/vurderinga i notatet og at administrasjonen må få ei slik sak fram for å få samanheng mellom planlegging, økonomi, grunnkjøp og opparbeiding av kommunale bustadfelt.

Rådmannen legg med dette fram forslag til prioritering/bruk av løyvde midlar i 2012 budsjettet samt vidare prioritering av utbygging/restutbygging av eksisterande kommunale bustadområde.

Saksopplysningar

I budsjettet for 2012 er det avsett ei generell løyving på 4.250.000 kroner til utbygging av bustadområde. Finansiering: 1 mill. v/sal av tomter og 3,25 mill. ved låneopptak. Formannskapet har bede om å få denne saka framlagt før bruken av ovanstående løyving vert vedteken.

Saka reiser ei rekke viktige spørsmål, også prinsipielle, i tilknytning til utbygging av kommunale bustadfelt. I og med at svært mange byggefelt i dag er og vert planlagde og utbygde i privat regi reiser saka også spørsmål om kommunen si rolle ved vidare planlegging og etablering av bustadfelt.

I kommunen er det ei rekke eksisterande kommunalt regulerte bustadfelt som er berre delvis utbygde med naudsynt infrastruktur. I eit av desse felta, Bø/Arhaug, er det ikkje gjort noko opparbeiding. Ved vidare utbygging av infrastruktur i desse felta kan ein rimeleg fort få tilgang til eit rimeleg stort antal tomter. Vedlegg 2 gir m.a. oversikt over desse bustadfelta, stipulert kostnad ved full/resterande utbygging og antal nye tomter ved utbygging. Det vert presisert at kostnadene er stipulerte og evt. grunnnerv/uføresett kjem i tillegg. I nokre område kan fleire tomter bli tilgjengelege ved fortetting. Det kan også i større grad leggst til rette for konsentrerte bustadar ved omregulering.

Utbygging av kommunalt regulerte bustadområde i privat regi av grunneigarar, entreprenørar eller byggefirma kan kanskje vere eit alternativ. Dette må imidlertid vurderast nøye i forhold til m.a. lov om offentlege innkjøp og evt. bindast opp i utbyggingsavtalar. Vidare må ein då også avklare om dette prinsipielt sett er ønskeleg. Ved evt. vidare utbygging der ein bygg vidare på tidlegare kommunalt opparbeidd infrastruktur bør kanskje private utbyggarar bidra økonomisk til det som tidlegare er utbygd.

Private utbyggarar har dei seinare åra i større grad regulert eigne bustadfelt med sikte på privat utbygging i sentrale/sentrumsnære område i kommunen. Det største private bustadfeltet i denne samanheng er Myklebuståsen med om lag 200 planlagde bueiningar. I tillegg er det regulert ei rekke mindre private bustadfelt. Dersom ein summerer alle tomter i regulerte bustadfelt i kommunen pr. i dag og legg til frådelt enkelttomter det kan byggast på er det snakk om kanskje 7-800 tomter. Det som imidlertid er, og blir ei stor utfordring framover er finansiering av utbyggingskostnadene for å få byggeklare tomter. Marknaden for sal av tomter er ikkje stor då auken i bustadmassen ligg på 40-60 bustadar pr. år.

Vurderingar:

Regulering av nye bustadområde tek tid og er kostbart. Slik rådmannen ser det er det såleis viktig å utnytte tomtereserven som ligg i eksisterande regulerte kommunale bustadområde. Sentrumsnære tomter er mest etterspurte og ved rett prising og fokus på sal av tomtene, etter kvart som dei vert byggeklare, kan ein finansiere vidare utbygging via tomtefondet. Når det gjeld prising av kommunale bustadtomter går ein ikkje noko nærare inn på det i denne saka då Eigedomsavdelinga vil leggje fram eiga sak om dette.

Utbygging/restutbygging av dei ulike kommunale bustadfelta bør tilpassast etterspurnaden. I enkelte område er det nok å legge til rette for bygging på nokre få tomter i gongen. Dersom alt er avklara i forhold til regulering, grunnerverv, tekniske planar og finansiering er det ei rimeleg kurant sak å bygge ut stegvis etter behov. Statusen i dag, for fleire av dei kommunale bustadfelta, er at det berre er gjort delvis grunnerverv og at tekniske planar ikkje er utarbeidde eller er ufullstendige.

Ut frå ikkje heilt oppdaterte tal er det pr. i dag anslagsvis 60-70 byggeklare tomter i kommunale bustadfelt rundt om i kommunen. Det meste av dette er tomter som bør vere rimeleg attraktive. I dei mest sentrale områda, og då spesielt Bergsøya er det imidlertid mangel på byggeklare tomter. Marknadsføringa av ledige kommunale tomter bør intensiverast og salet forenklast slik at tomtene nær sagt kan "seljast over disk". Sal av tilgjengelege tomter kan gi eit vesentleg bidrag til finansieringa ved vidare utbygging av eksisterande og evt. nye kommunale bustadområde.

Som det framgår av vedlegg 2 vil stipulert samla kostnad ved full utbygging/restutbygging av eksisterande kommunale bustadfelt vere vel 54 mill. kroner inkludert mva. og vil gi omlag 160 nye tomter. Med omsyn til kommuneøkonomien må ein vere rimeleg kritisk til kva ein bygg ut. Eit alternativ kan vere førehandssal av tomter før utbygging slik det ofte vert gjort ved utbygging av bustadfelt i privat regi.

I samband med denne saka finn rådmannen grunn til m.a. å stille følgjande spørsmål som bør avklarast:

- Kva skal vere kommunen si framtidige rolle ved planlegging og utbygging av bustadfelt?
- Bør kommunen i større grad ha ein planstrategi på områdenivå med vekt på utbygging av hovudinfrastuktur, og at detaljregulering og utbygging vert overlate til private grunneigarar og firma?
- Bør kommunen sitt drifts- og vedlikehaldsansvar med tilhøyrande kostnader i framtida avgrensast til hovudinfrastrukturen?

Vurdering av dei ulike kommunale bustadfelta oppsett i vedlegg 2:

Leine 1: Pga. at det tidlegare er gitt løyve til bygging i området vil utbygginga berre gi 1 ny tomt. Det er ikkje gjort grunnerverv. Det ein elles oppnår med ei slik utbygging er betre vegtilkomst og opprydding i avlaupa til eksisterande bustadar. Området er sentralt, men utbygginga er svært kostbar sett i forhold til at ein berre får 1 ny tomt.

Leine-

- skuletomta: Dette er eit nyregulert område inne i bustadfeltet Leine 1. Av dei eksisterande regulerte kommunale bustadområda med utbyggingspotensiale er Leine – skuletomta mest sentrumsnært. Leine – skuletomta er i kommunal eige gjennom tidlegare grunnnerv og ligg elles til rette for snarleg utbygging dersom finansiering kjem på plass. Riving av gamle Leine skule ligg inne i stipulert kostnad med om lag 720' kroner basert på pristilbod.
- Bø-Arhaug: I dette bustadfeltet er det ikkje bygd ut noko kommunal infrastruktur. Sjå vedlegg 1 der det er gjort nærare greie for dette. For å tilrettelegge for nye tomter vil det måtte gjerast ei full utbygging av avlaupsanlegg utanfor feltet. Prioritering/finansiering av dette bør uansett vurderast i samband med pågåande revidering av Kloakkrammeplanen då det alt no er behov for opprydding i kloakktilhøva i området. Eksisterande veg må oppgraderast med tilhøyrande infrastruktur fram til området med nye tomter. Den største utfordringa er imidlertid at det ikkje er tilfredsstillande vassforsyning til bustadfeltet. Herøy Vasslag BA ser området som del av sitt dekningsområde. Slik rådmannen ser det bør kommunen kunne forvente at utbygging av vassforsyninga vert gjort av vasslaget utan vesentlege bidrag frå kommunen. Dvs. bortsett frå der kommunen, vasslaget og evt. andre har felles behov for utbygging av infrastruktur/leidningsnett. Det er ikkje realistisk å bygge ut bustadfeltet før det er etablert tilfredsstillande vassforsyning. Området er ikkje sentralt, men det har vore ei viss interesse for å bygge i feltet.
- Feirelia: Det er framleis ledige tomter i bustadfeltet. Grunnnerv er gjort. Salet av tomter har teke seg opp dei seinare åra. Vidare utbygging vil vere rimeleg enkel då hovudinfrastrukturen er utbygd. Ein ser ikkje behov for vidare utbygging på noverande tidspunkt.
- Trolldalen-Storneset: Vidare utbygging vil medføre behov for grunnnerv. Det kan byggast vidare på tidlegare bygd infrastruktur og ligg såleis godt til rette for stegvis utbygging.
- Kvalsvikeidet: Her er det enno igjen nokre få tomter etter tidlegare utbygging. Kommunen eig grunnen. Vidare utbygging kan iverksetjast innan kort tid dersom det skulle vere behov.
- Frøystad: Vidare utbygging av Frøystad bustadfelt vil krevje grunnnerv og evt. omregulering dersom delar av skuletomta skal nyttast til bustadar.

På grunnlag av saksutgreiinga ovanfor og etter ei samla vurdering vil rådmannen gi følgjande tilråding til vedtak:

3. 4,1 mill. kroner av samla kostnadsramme på 4,25 mill. kroner i 2012-budsjettet vert avsett til opparbeiding av bustadfeltet Leine – skuletomta.
4. Resterande del, 150.000 kroner, vert nytta til omregulering og evt. grunnnerv innafor Frøystad bustadfelt.
5. Vidare utbygging vert å prioritere i samband med budsjett og økonomiplan med bakgrunn i reelle behov for tomter i dei ulike kommunale bustadfelta.
6. Administrasjonen får i oppdrag å utgreie og legge fram sak om kommunen si framtidige rolle ved planlegging, utbygging og drift av nye bustadfelt både i privat og kommunal regi.

Fosnavåg, 27.03.2012

Olaus-Jon Kopperstad

Jon Rune Våge

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	OMR	Arkivsaknr:	2018/20
		Arkiv:	110

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
47/18	Formannskapet	13.03.2018
26/18	Kommunestyret	22.03.2018

ENDRINGAR I PLAN- OG BYGNINGSLOVA - UTVIDING AV DAGENS PLANMYNDE

Møtebehandling:

Leiar utviklingsavdelinga Ole Magne Rotevatn møtte og orientere i saka.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 13.03.2018

Kommunestyret tek orienteringa frå rådmannen om endringa i Plan- og bygningslova til vitande.

Tilråding:

Kommunestyret tek orienteringa frå rådmannen om endringa i Plan- og bygningslova til vitande.

Særutskrift:
Utviklingsavdelinga

Vedlegg

- 1 Rundskriv om behandling av private forslag til detaljregulering etter plan- og bygningsloven
- 2 Rundskriv om ikrafttredelse av endringer i plan- og bygningsloven og matrikkellova

Samandrag av saka:

Det kongelige kommunal og moderniseringsdepartementet(KMD) har i 2017 gjort ein del endringar i Plan- og bygningslova som gjer at rådmannen vil orientere den politiske leiinga.

Rådmannen har i denne saka fokus på endringane plan- og bygningslova som har konsekvens for delegasjonsreglementet til Herøy kommune. Endringar som går på administrasjonen sine krav til gjennomføring eller endringar som har konsekvens for fylkeskommunen er ikkje ein del av saka. Alle endringar og krav kan lesast i si heilheit i vedlegga til saka.

Saksopplysningar:

Hovudreglar for delegasjon

§ 3 – 3 *Kommunal planlegging har til formål å legge til rette for utvikling og samordnet oppgaveløsning i kommunen gjennom forvaltning av arealene og naturressursene i kommunen, og ved å gi grunnlag for gjennomføring av kommunal, regional, statlig og privat virksomhet.*

Kommunestyret selv har ledelsen av den kommunale planleggingen og skal sørge for at plan- og bygningslovgivningen følges i kommunen.

Kommunestyret skal vedta **kommunal planstrategi, kommuneplan og reguleringsplan**. Kommunen organiserer arbeidet med den kommunale planleggingen etter kapittel 10 til 12 og oppretter de utvalg og treffer de tiltak som finnes nødvendig for gjennomføring av planleggingen.

Kommunestyret skal sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen.

Kommunestyret skal sikre at kommunen har tilgang til nødvendig planfaglig kompetanse.

Plan- og bygningsloven er endret for å forenkle og forbedre plan- og byggesaksprosessene. Dette vil gi mindre ressursbruk i forbindelse med plan- og byggesaksbehandlingen, både for kommuner, innbyggere og næringsliv. Regjeringen legger vekt på å skape en enklere hverdag for folk flest. Endringene i plan- og bygningsloven er et viktig bidrag for å oppnå dette.

Stortinget har vedteke følgjande endringar i plan- og bygningslova som trer i kraft 01.07.2017:

1. Adgang for kommunen til å stoppe planinitiativ før varsling og kunngjøring av planoppstart, tydeligere og mer formalisert ramme for oppstarten av planprosessen (§ 12-8).
2. Endringer i reglene for å endre og oppheve reguleringsplan (§ 12-14).
3. Presisering av kommunens adgang til å ta gebyr for behandling av private planforslag.
4. Overtredelsesgebyr for brudd på reglene om konsekvensutredninger (§§ 32-8a og 32-9).

Ny forskrift om oppstartsfasen i planarbeid 08.12.2017

08.12.2017 vart det fastsatt ny forskrift om oppstartsfasen i planarbeid etter plan- og bygningsloven. Forskrifta gir utfyllande reglar om utforming av planinitiativ, om gjennomføring av oppstartsmøte og om referat frå oppstartsmøtet. Forskrifta har også reglar om krav til planforslag, tidsfristar mv.

Forskrifta vil medføre følgjande endringar:

1. Styrke oppstartsmøtet si betydning og krav til gjennomføring.
2. Strengare krav til innhald i planinitiativet som skal oversendast til kommunen før oppstartsmøte kan avhaldast.
3. Kommunen skal skrive referat frå oppstartsmøtet og i referatet skal det går fram korleis ulike tema skal vurderast i det vidare arbeidet.
4. Alle tema som kan vere relevant for det enkelte planforslaget skal klargjerast i behandlast i oppstartsmøtet.
5. Referatet skal angi tydelege rammer for det vidare planarbeidet med framdrift, dokumentasjon og utforming av plan.
6. Usemje mellom kommunen og forslagstillar skal gå fram av referatet og forslagstillar kan krevje at desse vert framlagt og vurdert av kommunestyret eller eit politisk utval som har fått delegert kompetanse.
7. Krav til behandling av planforslag innan tidsfristar og eventuelle sanksjonar er innarbeidd i den nye forskrifta.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen gjentek for ordens skuld vedtak i K-sak 158/09 som klargjer Kommunestyret sitt delegeringsvedtak til Formannskapet:

1. *I medhald av Kommuneleva § 10 nr 1 vedtek Herøy kommunestyre at følgjande oppgåver som etter plandelen i den nye plan- og bygningslova ligg til kommunestyret sitt ansvarsområde skal delegerast til formannskapet:*

§ 1-7, jf. § 12-15	<i>Samordning av plan og byggjetiltak</i>
§ 11 - 13	<i>Fastsetjing av planprogram for kommuneplan</i>
§ 12 - 9	<i>Handsaming av planprogram for planar med vesentlege verknader</i>
§ 12 – 11	<i>Handsaming av private reguleringsplanar</i>
§ 12 - 12	<i>Mindre reguleringsplan i samsvar med overordna å plan</i>
§ 12 - 14	<i>Endring og oppheving av reguleringsplan</i>
§ 19 - 4	<i>Dispensasjonsmynde</i>

2. *I samsvar med delegasjonsreglementet til rådmannen i K-sak 91/02, er ikkje prinsipielle avgjerder delegert til rådmannen. Dette inneber at ikkje prinsipielle saker i medhald av plan- og bygningslova kan handsamast administrativt.*

Kommunestyret vedtek at heile delegasjonsreglementet for Herøy kommune vert gjennomgått i politisk komitearbeid, og ber rådmannen legge fram sak om mandat for kommunestyret.

Rådmannen vurderer denne saka slik at det ikkje vil vere behov for å gjere endringar i sjølve reglementet for Formannskap og komitear, godkjent i K-sak 24/16 og K-sak 158/09.

Rådmannen vil likevel presisere at innanfor dei paragrafane som er delegert frå Kommunestyret til Formannskapet ligg det no eit noko utvida mynde.

Rådmannen ser endringa i § 12-8 som ei innskjerping av krav til gjennomføring av *oppstartsmøte* som det første formelle trinnet i oppstarten av eit planarbeid. Her stillast det konkrete krav til referatet som skal skrivast og innhaldet i møtet. Gjennom ikrafttreding av ny *forskrift 08.12.2017* ligg det heilt klart strengare krav til tiltakshavar og plankonsulent sitt bidrag før det vert avtalt oppstartsmøte. Administrasjonen vil også få eit auka handlingsrom i å stanse forslag til planarbeid før det vert førelagt politisk avgjerd. Dersom administrasjonen og tiltakshavar er usamde skal dette gå fram av referatet og kunne framleggast for politisk vurdering, helst utan ytterlegare sakshandsaming, dersom tiltakshavar krev slik framlegging.

Nytt andre ledd i § 12-8 gir kommunen heimel for å stoppe behandlinga av eit planarbeid både før, under og etter oppstartsmøtet. Kommunen skal såleis ta stilling til spørsmålet om å stoppe planinitiativet så tidleg som mogleg. Avgjersle om å stoppe eit initiativ er ikkje eit vedtak som kan påklagast, men kan krevjast framlagt for politisk vurdering.

Det er likevel viktig for rådmannen å presisere at sjølv om ein tiltakshavar får signal frå kommunen(administrativt) om at ein vil stille seg positiv til å fremje sak om oppstart av planarbeid for politisk vedtak(oppstart av planarbeid) er det ingen garantiar for at politisk leiing faktisk gir løyve til oppstart. På same måte er det heller ingen garantiar for at eit planarbeid som er oppstarta og plankonsulent har sendt eit konkret planforslag til kommunen for utlegging til offentleg ettersyn kan planarbeidet stoppast både administrativt og politisk. Tiltakshavar har heller ingen garantiar for at eit planforslag vert vedteke sjølv om det har vore ute til offentleg ettersyn.

§ 12-14 om oppheving og endring av reguleringsplanar. Det tidlegere kriteriet «mindre endringer» erstattast av formuleringa «når endringene i liten grad vil påvirke gjennomføringen av planen for øvrig, ikke går utover hoveddrammene i planen, og heller ikke berører hensynet til viktige natur- og friluftsområder.» Dette vil gje Formannskapet auka mynde til å vedta endringar i plan med ein forenkla prosess enn det som har vore gitt tidlegare.

Rådmannen vil også påpeike at § 12-14 vil gje Formannskapet mynde til å oppheve eldre reguleringsplanar «*som i det vesentlige er i strid med overordnet plan*». Dette er også ei utviding av mynde frå det som har vore gitt tidlegare.

§ 33-1 første ledd er også endra. Det er føyd til et nytt andre punktum som presiserer at gebyret for behandling av eit planforslag kan omfatte kommunen sitt arbeid fram til det blir avgjort om forslaget skal fremjast, jf. § 12-11. Dette er i tråd med det som har vore departementet si tolking av regelen. Dersom kommunen ser behovet for å kunne ta gebyr for arbeid med planforslag før det er avgjort om saka skal fremjast må det gjerast eige vedtak av nytt gebyrregulativ. Dersom dette er aktuelt vert det fremja eiga sak om endringa av gebyrregulativ eller som ein del av budsjettsaka for 2019.

Endring i §§ 32-8a og 32-9 vil også gje kommunen moglegheit til å gi overtredelsesgebyr i plansakar ved brot på reglane om konsekvensutgreiing. *Første ledd bokstav b* seier at brudd for reglene om konsekvensutredninger kan bestå i at forslagsstiller forsettlig eller uaktsomt gir uriktige eller villedende opplysninger i konsekvensutredningen. Også for dette punktet må det gjerast eige vedtak om endring av gebyrregulativet for å kunne gi eit slikt overtredelsesgebyr.

Rådmannen rår til at Formannskapet og Kommunestyret tek denne informasjonen til vitende og kjem med konkret bestilling dersom administrasjonen skal starte arbeid med endring av gebyrregulativ eller endre delegasjonsreglementet.

Fosnavåg, 04.01.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Ole Magne Rotevatn

Kommunene
Fylkeskommunene
Fylkesmennene

Deres ref

Vår ref
17/3207-22

Dato
8. desember 2017

Forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter plan- og bygningsloven

Det er i dag ved kongelig resolusjon fastsatt en ny forskrift om oppstartfasen i planarbeidet etter plan- og bygningsloven. Forskriften gir utfyllende bestemmelser om utforming av planinitiativ, om gjennomføring av oppstartsmøte mellom forslagstiller og kommunen, og om referatet fra oppstartsmøtet. Forskriften har også bestemmelser om krav til planforslag, tidsfrister mv.

Forskriften har bakgrunn i lovendringene som trådte i kraft 1. juli i år og regjeringens arbeid med å forenkle og effektivisere planprosessene for å legge bedre til rette for boligbygging og nærings- og samfunnsutvikling. Målet er rask, effektiv og forutsigbar offentlig saksbehandling med god kvalitet.

Lovendringene styrker oppstartsmøtets betydning og forskriften gir utfyllende bestemmelser om gjennomføring av oppstartfasen. En styrking av oppstartfasen i planarbeidet skal bidra til mer effektive planprosesser gjennom bedre samarbeid og økt forutsigbarhet for de involverte aktørene, tidligere avklaring og dermed raskere og bedre saksbehandling.

Den nye forskriften stiller krav til innholdet i planinitiativet som forslagsstiller må sende kommunen før oppstartsmøte kan avholdes. Videre stilles det krav til gjennomføringen av oppstartsmøtet og innholdet i referatet fra møtet. Forskriften fastsetter at alle temaer som er nødvendig for å klargjøre forutsetningene for det videre planarbeidet og utformingen av det endelige planforslaget, skal behandles i oppstartsmøtet. Referatet skal angi tydelige rammer for det videre planarbeidet for derved å skape en forutsigbar og omforent prosess, med klare angivelser både når det gjelder fremdrift, dokumentasjon og utforming av planen.

Uenighetspunkter mellom forslagstiller og kommunen skal fremgå av referatet, og forslagsstiller kan kreve at disse blir forelagt og vurdert av kommunestyret eller et politisk utvalg som har fått delegert kompetansen.

Bestemmelsene i gjeldende forskrift 11. juni 2010 nr. 815 om tidsfrister, og sanksjoner ved overskridelse av fristene for private forslag til detaljregulering etter § 12-11 i plan- og bygningsloven, er innarbeidet i den nye forskriften.

Den nye forskriften trer i kraft 1. januar 2018. Samtidig oppheves gjeldende forskrift om tidsfrister mv.

Med hilsen

Kari Strande (e.f.)
avdelingsdirektør

Magnar Danielsen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg: Forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter plan- og bygningsloven, med merknader

Vedlegg

Forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter plan- og bygningsloven

Fastsatt ved kongelig resolusjon 8. desember 2017 med hjemmel i plan- og bygningsloven § 12-1. Fremmet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

§ 1 Krav til planinitiativet

Private forslagsstillere skal sende et planinitiativ til kommunen senest samtidig med forespørsel om oppstartsmøte etter plan- og bygningsloven § 12-8 første ledd andre punktum.

Planinitiativet skal i nødvendig grad omtale premissene for det videre planarbeidet, og redegjøre for

- a) formålet med planen
- b) planområdet og om planarbeidet vil få virkninger utenfor planområdet
- c) planlagt bebyggelse, anlegg og andre tiltak
- d) utbyggingsvolum og byggehøyder
- e) funksjonell og miljømessig kvalitet
- f) tiltakets virkning på, og tilpasning til, landskap og omgivelser,
- g) forholdet til kommuneplan, eventuelle gjeldende reguleringsplaner og retningslinjer, og pågående planarbeid
- h) vesentlige interesser som berøres av planinitiativet
- i) hvordan samfunnssikkerhet skal ivaretas, blant annet gjennom å forebygge risiko og sårbarhet
- j) hvilke berørte offentlige organer og andre interesserte som skal varsles om planoppstart
- k) prosesser for samarbeid og medvirkning fra berørte fagmyndigheter, grunneiere, festere, naboer og andre berørte
- l) vurderingen av om planen er omfattet av forskrift om konsekvensutredninger, og hvordan kravene i tilfelle vil kunne bli ivaretatt

§ 2 Gjennomføring av oppstartsmøte

Oppstartsmøte etter plan- og bygningsloven § 12-8 første ledd andre punktum skal gjennomføres innen rimelig tid etter at kommunen har mottatt forespørsel om dette fra forslagsstilleren.

I oppstartsmøtet skal alle temaer som er nødvendig for å klargjøre forutsetningene for det videre planarbeidet og utformingen av det endelige planforslaget, behandles. Det skal blant annet tas stilling til

- a) hvordan det skal tilrettelegges for samarbeid, medvirkning og samfunnssikkerhet
- b) om planen vil omfattes av forskrift om konsekvensutredninger og hvordan det videre opplegget skal være for arbeidet frem til en slik utredning foreligger
- c) om det skal utarbeides andre utredninger om bestemte temaer, og om kommunen eller forslagsstilleren skal utarbeide rapportene
- d) om det er hensiktsmessig med felles behandling av plan- og byggesak etter plan- og bygningsloven § 12-15

- e) hva kommunen skal bidra med underveis i planarbeidet
- f) om det er behov for senere dialogmøter mellom forslagsstilleren og kommunen
- g) en overordnet fremdriftsplan som skal gjelde for planarbeidet
- h) hvem som er kontaktpersoner hos forslagsstiller og i kommunen
- i) om det kan være aktuelt å stoppe planinitiativet etter plan- og bygningsloven § 12-8 andre ledd

§ 3 Krav til referat fra oppstartsmøtet

Kommunen skal utarbeide et referat fra oppstartsmøtet, som skal sendes til forslagsstilleren innen rimelig tid etter møtet.

Referatet skal inneholde opplysninger om de temaene som ble drøftet i møtet, avklaringer og konklusjoner det ble enighet om, vesentlige punkter det er uenighet om og punkter som gjenstår å avklare. Det skal redegjøres for vurderingen av punktene i § 2 andre ledd bokstav a til i, kommunens vurdering av om kravet til fagkyndighet i plan- og bygningsloven § 12-3 fjerde ledd er oppfylt og om det er aktuelt å berge forslaget inn for regionalt planforum.

§ 4 Foreleggelse for kommunestyret ved uenighet om vesentlige punkter

Dersom det i oppstartsmøtet er uenighet om vesentlige punkter i det videre planarbeidet eller om planinitiativet skal stoppes, kan forslagsstilleren kreve spørsmålet forelagt kommunestyret eller et politisk utvalg som kommunestyret har delegert oppgaven til, til vurdering eller avgjørelse, jf. § 12-8 første og andre ledd. Vedtaket fra behandlingen vedlegges referatet fra oppstartsmøtet.

Kommunen skal sørge for at foreleggelse etter første ledd skjer innen rimelig tid etter at kravet er fremsatt.

§ 5 Kunngjøring og varslings av planoppstart

Varselet om at planarbeidet starter opp etter plan- og bygningsloven § 12-8 første ledd, skal ha vedlagt planinitiativet og referatet fra oppstartsmøtet eller opplyse om hvor det er tilgjengelig.

Kunngjøringen om at planarbeidet starter etter § 12-8 tredje ledd skal gi opplysninger om hvor planinitiativet og referatet fra oppstartsmøtet er tilgjengelig for innsyn.

§ 6 Krav til planforslag

Et planforslag skal tilfredsstille kravene til en reguleringsplan i plan- og bygningsloven § 12-1 og bestemmelsene i forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister (kart- og planforskriften) §§ 9 og 10. Kommunen kan presisere ytterligere krav til fremstilling og innhold. Kravene skal i så fall fremgå av en nærmere spesifikasjon fra kommunen for utarbeiding og behandling av reguleringsplaner. Slike krav skal forslagsstilleren gjøre kjent med senest i oppstartsmøtet.

Kommunen skal ikke pålegge forslagsstiller mer utredning og dokumentasjon enn nødvendig for å fatte et forsvarlig planvedtak.

§ 7 Fristen for behandling av forslag til detaljregulering

Fristen i plan- og bygningsloven § 12-11 første punktum (12 uker) begynner å løpe når forslaget har kommet inn til kommunen. Dette gjelder også dersom det er avtalt en

særskilt frist med forslagsstilleren. Fristen avbrytes når kommunen har fattet beslutning om offentlig ettersyn.

Oppfyller ikke forslaget kravene i § 6 første ledd, stopper fristen å løpe fra det tidspunktet kommunen gir forslagsstilleren melding om manglene i forslaget. Fristen begynner å løpe igjen når den etterspurte informasjonen kommer inn til kommunen.

§ 8 Tilbakebetaling av gebyr

Dersom kommunen med hjemmel i plan- og bygningsloven § 33-1 første ledd har fastsatt gebyr for å behandle private forslag til detaljregulering, skal kommunen ved overskridelse av fristen etter plan- og bygningsloven § 12-11 første punktum, tilbakebetale forslagsstiller 10 % av gebyret i saken for hver påbegynte uke fristen overskrides, maksimalt i 10 uker.

§ 9 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2018.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 11. juni 2010 nr. 815 om tidsfrister, og sanksjoner ved overskridelse av fristene, for private forslag til detaljregulering etter § 12-11 i plan- og bygningsloven.

Merknader til forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter plan- og bygningsloven

Til § 1 andre ledd

Omfanget av ressurser forslagsstiller må legge i planinitiativet styres av begrepet "i nødvendig grad". Ressursinnsatsen må vurderes i lys av at forslagsstiller ofte er helt i startfasen av sitt utviklingsarbeid og derfor ikke kan redegjøre i detalj for alle sider av prosjektet på samme måte som når det foreligger et mer gjennomarbeidet utkast til planforslag. Det er ønskelig at forslagsstiller søker dialog med kommunen tidlig i arbeidet med planinitiativet for å avklare forventninger og omfang, og at dette bl.a. blir tilpasset kompleksiteten i prosjektet og lokale forhold. Det bør tas høyde for at planinitiativet inneholder tilstrekkelig informasjon til at partene vet hva de har å forholde seg til, og at faren for misforståelser senere i prosessen blir vesentlig redusert.

Til § 6

Planen skal ha en forståelig og entydig form som viser reguleringsformål og reguleringsbestemmelser og ha en planbeskrivelse. For fremstilling av arealplan vises til kart- og planforskriften sine bestemmelser med vedlegg, som igjen viser til Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og planregister. Denne spesifikasjonen ligger på Kommunal- og moderniseringsdepartementets hjemmeside. Noen kommuner kan ha en nærmere spesifisering av hva disse kravene innebærer for utarbeiding av private

detaljreguleringsforslag i vedkommende kommune. Disse kravene skal forslagsstilleren gjøres kjent med i oppstartsmøtet med kommunen.

Til § 7

Kommunen må behandle et privat forslag til detaljregulering innen 12 uker etter at forslaget har kommet inn til kommunen. Kommunen må fatte vedtak om å fremme eller ikke fremme et privat forslag om detaljregulering innen denne fristen.

Fristen gjelder bare for private forslag til detaljregulering, og ikke for de tilfeller der kommunen gjør avtale med private om å utarbeide områderegulering.

Et reguleringsforslag er ikke privat når forslagsstilleren har som oppgave å ivareta offentlig interesser og tiltaket det reguleres til skal gjennomføres på grunnlag av bevilgninger fra stat eller kommune eller lån gitt med statlig eller kommunal garanti.

Beslutning om å fremme eller ikke fremme et privat forslag til detaljregulering etter § 12-11 blir i praksis ofte tatt i samme møte som det avgjøres om forslaget skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn etter § 12-9 og § 12-10. Etter loven er dette likevel forskjellige avgjørelser. 12-ukersfristen er knyttet til avgjørelsen om forslaget til detaljregulering skal fremmes.

For at fristen skal begynne å løpe, må det foreligge et forslag som tilfredsstiller visse minstekrav til framstilling og innhold, jf. § 6.

Fristen på 12 uker kan fravikes ved avtale mellom forslagstiller og kommunen, slik det følger av § 12-11 første punktum. I mange saker kan det være hensiktsmessig at planforslaget bearbeides videre før det framlegges for kommunen og eventuelt legges ut til offentlig ettersyn. Der det foregår et konstruktivt samarbeid mellom forslagstiller og kommunen, kan det være aktuelt å avtale en annen framdriftsplan enn lovens hovedregel. Dette er særlig aktuelt når det legges fram planforslag som er spesielt komplisert i forhold til eksisterende situasjon og vil kreve omfattende vurderinger fra kommunens side før saken bør legges ut til offentlig ettersyn. I slike tilfeller vil det være rimelig at det avtales en realistisk frist for behandling av saken. En må regne med at både forslagsstiller og kommunen er tjent med mest mulig forutsigbarhet i framdriften av saken og derfor blir omforent om en frist som står i rimelig forhold til det merarbeidet kommunen vil få.

Kommuneplanens arealdel eller områderegulering skal ligge til grunn for utarbeiding av private detaljreguleringsforslag, jf. plan- og bygningsloven § 12-3 tredje ledd. Dette gir forutsigbarhet for alle parter som er berørt av arealbruken og for planbehandlingen i kommunen. Der det av ulike årsaker likevel er aktuelt å fravike gjeldene kommuneplan eller områderegulering, vil dette føre til behov for ekstra utrednings- og analysearbeid. Dette vil

kreve ekstra tid til vurdering også fra kommunen sin side. I slike saker skal kommunen ha rett til å avtale en annen frist som står i rimelig forhold til det merarbeidet saken vil innebære.

Tidsfrister begynner å løpe fra det tidspunkt kommunen har mottatt et forslag til detaljregulering. Dette vil av bevismessige årsaker måtte være dato for journalføring. Selv om noen kommuner kan ha langdryge journalføringsrutiner, er det ikke grunn til å tro at dette vil medføre noen vesentlig utvidelse av fristen.

Forslag som åpenbart er mangelfulle kan administrasjonen returnere til forslagstiller for supplering. I slike tilfeller avbrytes fristen fra den dato kommunen returnerer planen til det tidspunkt kommunen har mottatt det materialet en har bedt om, jf. andre ledd.

Avslutning av fristen er tidspunktet for kommunen sin avgjørelse om forslaget skal legges ut til offentlig ettersyn.

Enkelte kommuner har delegert til administrasjonen å beslutte at et privat planforslag skal legges ut til offentlig ettersyn. Fristen er i slike tilfeller knyttet til det tidspunktet administrasjonen vedtar å legge planen ut til offentlig ettersyn (dato på brev om at utleggelse skal kunngjøres).

Departementene
Fylkesmennene
Fylkeskommunene
Kommunene

Rundskriv

Nr.	Vår ref	Dato
H-6/17	17/3119	30. juni 2017

Ikrafttredelse av endringer i plan- og bygningsloven og matrikkellova

Dette rundskrivet gir en oversikt over endringer i plan- og bygningsloven og matrikkellova som Stortinget har vedtatt i vårsesjonen 2017. Lovendringene er basert på lovforslag som regjeringen har fremmet for Stortinget i Prop. 149 L (2015-2016) og Prop. 110 L (2016-2017). Lovendringene trer i kraft fra 1. juli 2017, med unntak av ny § 2-3 i plan- og bygningsloven om enklere og bedre tilgang til opplysninger om infrastruktur i grunnen.

Departementet vil fastsette forskriftsbestemmelser om oppstartfasen i planprosessen, jf. plan- og bygningsloven § 12-8 første og andre ledd, i løpet av høsten 2017.

Med hilsen

Jarle Jensen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Magnar Danielsen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Bakgrunn

Plan- og bygningsloven og matrikkellova er endret for å forenkle og forbedre plan- og byggesaksprosessene. Dette vil gi mindre ressursbruk i forbindelse med plan- og byggesaksbehandlingen, både for kommuner, innbyggere og næringsliv. Regjeringen legger vekt på å skape en enklere hverdag for folk flest. Endringene i plan- og bygningsloven er et viktig bidrag for å oppnå dette. I tillegg til endringer i plandelen, er det også vedtatt forenklinger i byggesaksdelen av loven.

Oversikt over endringene

Stortinget har vedtatt følgende endringer i plan- og bygningsloven og matrikkellova:

- Enklere og bedre tilgang til opplysninger om infrastruktur i grunnen (§ 2-3)
- Lovpålagt krav om regionalt planforum (§ 5-3)
- Oppheving av ordningen med sentral godkjenning av regionale planstrategier (§ 7-2)
- Forenklinger i reglene om regionale handlingsprogram (§ 8-1)
- Ny hensynssone for mineralressurser (§ 11-8)
- Presisering som gjelder planprogram (§§ 4-1, 11-13 og 12-9)
- Endringer i reglene for å endre og oppheve reguleringsplan (§ 12-14)
- Etablering av sentral frivillig godkjenningsordning for foretak som utarbeider private planforslag (§§ 12-16 og 12-17)
- Tilføyelse av jordvern i dispensasjonsbestemmelsene (§ 19-2)
- Om tidsbestemt bruksendring (§ 20-1)
- Tilpasninger til endringer i inndelingslova (§ 20-5) (endring også i matrikkellova § 23)
- Endringer som gjelder ved kommunens overskridelse av saksbehandlingsfrister i byggesaker (§ 21-7)
- Presisering av forskriftshjemler (§§ 20-4, 20-5, 21-5, 32-8)
- Klargjøring av fristen for å behandle søknad om rammetillatelse, og endring i fristen for å behandle søknad om endring av gitt rammetillatelse (§ 21-7)
- Tidspunktet for når avledning av overvann må være sikret (§ 27-2)
- Presisering som gjelder overtredelsesgebyr (§ 29-7c)
- Presisering av kommunens adgang til å ta gebyr for behandling av private planforslag
- Mindre rettinger mv. i plan- og bygningsloven (§§ 15-2, 15-3, 16-2, 29-4, 32-8 og 33-2)
- Overtredelsesgebyr for brudd på reglene om konsekvensutredninger (§§ 32-8a og 32-9)
- Endringer som gjelder konsekvensutredninger knyttet til områdereguleringer og detaljreguleringer (§§ 12-2 og 12-3)
- Endringer knyttet til tidspunkt for høring av planprogram (§§ 4-1, 11-13 og 12-9)

Nærmere om lovendringene

Enklere og bedre tilgang til opplysninger om infrastruktur i grunnen (ny § 2-3)

Bestemmelsen er vedtatt av Stortinget, men settes ikke i kraft nå. Departementet la i lovproposisjonen til grunn at plan- og bygningsloven ny § 2-3 ikke vil bli satt i kraft før det foreligger utfyllende forskrifter. Departementet tar sikte på å sende forslag til slike forskrifter på høring i løpet av høsten 2017. Det tas deretter sikte på en snarlig og samtidig iverksetting av lovbestemmelsen og forskriftene.

Lovpålagt krav om regionalt planforum (§ 5-3)

§ 5-3 første ledd er endret. Før lovendringen hadde ikke regional planmyndighet plikt til å etablere regionalt planforum, men gjennom formuleringen "bør" var det i lovteksten gitt en sterk oppfordring til å opprette et slikt forum. Endringen av plan- og bygningsloven § 5-3 første ledd innebærer at formuleringen bør endres til skal slik at regionalt planforum skal være obligatorisk i hver region. Regionalt planforum er en arena for klarlegging og samordning av nasjonale, regionale og lokale interesser i kommunale og regionale planprosesser. En tidlig dialog i planforum vil kunne klargjøre interessekonflikter, og eventuelt løse disse, slik at man unngår innsigelser og innvendinger mot planforslagene i høringsfasen. Regionalt planforum kan brukes i alle faser av planprosessen, men er særlig viktig i tidlig planfase. Regionalt planforum skal være et fleksibelt og målrettet organ, der de statlige og regionale myndigheter, og kommuner som berøres av den enkelte sak, skal delta. Planforumet er viktig for kunnskapsutveksling mellom de ulike aktørene i planprosessen.

Oppheving av ordningen med sentral godkjenning av regionale planstrategier (§ 7-2)

§ 7-2 andre ledd er opphevet. Endringen innebærer at den sentrale godkjenningen av regionale planstrategier i departementet er blitt avviklet. Nåværende tredje ledd er nytt andre ledd. Endringen medfører at fylkeskommunen selv vedtar planstrategien med endelig virkning, og at den straks kan legges til grunn for den videre regionale planleggingen. Endringen er ikke til hinder for at sentrale myndigheter vil kunne gi innspill til regional planstrategi før den blir vedtatt, jf. plan- og bygningsloven § 3-2 tredje ledd.

Forenklinger i reglene om regionale handlingsprogram (§ 8-1)

§ 8-1 fjerde ledd er endret. Endringen innebærer at kravet om årlig rullering av handlingsprogram for regional plan er fjernet og erstattet med et krav til en årlig vurdering av om det er behov for rullering. Det er fylkestinget som er regional planmyndighet og som derfor gjør denne vurderingen. Forhold som tilsier at handlingsprogrammet bør rulleres kan være endrede forutsetninger for oppfølging av handlingsplanen, endring i forpliktelser eller finansiering, tiltak kan være gjennomført eller det er andre aktører som bør trekkes inn. Behovet for rullering og kapasiteten til å gjennomføre en full rullering vil variere fra fylkeskommune til fylkeskommune, og endringen gjør det mulig å begrense ressursbruken ved vurderingen av behovet for endringer i eksisterende handlingsprogram.

Ny hensynsone for mineralressurser (§ 11-8)

§ 11-8 tredje ledd angir hvilke hensynssoner som kan inngå i kommuneplanens arealdel. Hensynene er angitt i hovedkategoriene i bokstav a til f. Ordene "*angivelse av*" innebærer at at det skal konkretiseres hvilke hensyn sonen gjelder innenfor hovedkategorien.

§ 11-8 tredje ledd bokstav c er endret. Bestemmelsen omfatter sone med særlig hensyn til landbruk, reindrift, friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø, med angivelse av interesse. Bestemmelsen endres ved at det tas inn en ny hensynssone for sikring av mineralressurser. Endringen åpner for at kommunene gjennom sin planlegging kan synliggjøre mineralressurser som kan være aktuelle for fremtidig utvinning, og gi retningslinjer om begrensninger av virksomhet og vilkår for tiltak for å ivareta denne interessen. Hensikten er å unngå utbygging eller tiltak som kan vanskeliggjøre senere utvinning av mineralske ressurser.

Adgang for kommunen til å stoppe planinitiativ før varsling og kunngjøring av planoppstart, tydeligere og mer formalisert ramme for oppstarten av planprosessen (§ 12-8)

§ 12-8 første ledd er endret. Ordet «først» er tilføyd i andre punktum for å presisere at oppstartsmøtet er det første formelle trinnet i oppstarten av planarbeidet i de tilfellene hvor forslagsstiller er en annen enn planmyndigheten selv.

I fjerde punktum er det føyd til en bestemmelse om at det skal skrives referat fra oppstartsmøte. Hensikten med dette er å gjøre referatet obligatorisk og sikre at drøftinger, avklaringer og eventuelle gjenstående uavklarte problemstillinger knyttet til planinitiativet og det videre planarbeidet blir nedtegnet og dokumentert. Bestemmelsen må ses i lys av målsettingen om å effektivisere planprosessen ved at partene i oppstartsmøtet skal føre en mer forpliktende dialog omkring planspørsmålene, og at avklaringene som man blir enige om i møtet skal dokumenteres og dermed bidra til større forutsigbarhet i den videre planprosessen for å hindre omkamper og forsinkelser senere. Departementet vil gi nærmere bestemmelser om innholdet i planinitiativet, behandlingen i oppstartsmøtet og referat fra møtet i forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter plan- og bygningsloven.

Det er kommunen som er ansvarlig for å utarbeide referatet og sende det til forslagsstiller etter møtet. Det bør klart fremgå av referatet at det gjelder oppstartsmøte, slik at det i ettertid ikke er tvil om hva møtet gjaldt. Det er ikke satt frist for når referatet skal oversendes forslagsstiller, men departementet forutsetter at det skjer innen rimelig tid, dvs. senest innen 2 uker etter at møtet ble avholdt. Det fremgår av bestemmelsen at annet tidspunkt kan avtales. Denne fleksibiliteten er innført for å gjøre det mulig for partene å få klargjort tema det var tvil om i møtet eksempelvis på grunn av manglende saksopplysninger. Kommunen kan i forbindelse med oppstartsmøtet varsle forslagsstiller om at den ønsker et bedre grunnlag for å avgjøre om planen skal stoppes eller ikke, og inngå avtale med forslagsstiller om å innhente uttalelser fra nærmere angitte regionale organer før kommunen tar stilling til om de vil stoppe planinitiativet eller ikke. Dersom planinitiativet ikke skal stoppes, gjennomføres kunngjøring og varsling på ordinær måte.

Dersom forslagsstiller og kommunen er uenige på punkter som har en viss betydning for det videre planarbeidet, må referatet være så fyllestgjørende og klart at det kan forelegges kommunestyret, eller et politisk utvalg som har fått delegert myndigheten, helst uten en ytterligere saksutredning, dersom forslagsstiller krever slik foreleggelse. Når saken har vært behandlet i kommunestyret eller et politisk utvalg, skal protokollen fra behandlingen følge referatet fra oppstartsmøtet som vedlegg. Dersom referatet f.eks. legges ut på kommunens hjemmeside, må protokollen også legges ut slik at leseren kan få det fulle bilde av sakens status i oppstartfasen. Både referatet og protokollen bør følge med varsel og underretning om planoppstart, eller det må opplyses hvor disse er tilgjengelig, jf. plan- og bygningsloven § 12-8 tredje og fjerde ledd. Dersom det anses hensiktsmessig, kan kommunen nøye seg med å gi et kort resyme av saken og vise til kommunens hjemmeside for mer informasjon.

Nytt andre ledd. Bestemmelsen gir kommunen hjemmel til å stoppe behandlingen av et planinitiativ både før, under og etter oppstartsmøtet. Kommunen skal ta stilling til spørsmålet om å stoppe initiativet så tidlig som mulig. Hensikten med dette er å redusere unødig ressursbruk både hos kommunen, forslagsstiller og andre som må forholde seg til initiativet. Plansaken kan stoppes før, under eller etter oppstartsmøtet, dvs. helt frem til samtykket til å gjennomføre varslings- og kunngjøring av planoppstart, jf. plan- og bygningsloven § 12-8 tredje ledd, er sendt forslagsstiller eller dennes representant. Beslutningen om å stoppe planinitiativet er ikke et enkeltvedtak som kan påklages.

Beslutningen skal være skriftlig. Avgjørelsen skal være basert på et forsvarlig planfaglig eller planpolitisk skjønn, hvor det ikke er tatt utenforliggende eller andre usaklige hensyn.

Forslagsstiller skal bli underrettet om beslutningen innen rimelig tid. Beslutningen skal være begrunnet i en slik grad at forslagsstiller har mulighet for å kreve at avgjørelsen blir forelagt kommunestyret. I de tilfeller hvor beslutningen om å stoppe planinitiativet blir avgjort av administrasjonen i kommunen, kan kommunestyret delegere kompetansen til å behandle spørsmålet til et politisk utvalg. Dersom beslutningen om å stoppe planinitiativet blir fattet av et politisk utvalg, skal kommunestyret selv behandle foreleggelsen. I praksis vil krav fra forslagsstiller om foreleggelse for kommunestyret følgelig bare kunne fremsettes i de tilfeller hvor kommunestyret har delegert avgjørelsesmyndigheten til annen instans i kommunen. Departementet anbefaler kommunen å vurdere behovet for delegasjon.

Det er i prinsippet samme lave terskel for kommunen til å kunne stoppe et planinitiativ etter § 12-8 andre ledd som det er til å unnlate å fremme et planforslag etter § 12-11 andre ledd. Begge avgjørelsene beror på et fritt skjønn. Det fremgår av forarbeidene til lovendringen at planinitiativ likevel ikke bør stoppes dersom kommunen har rimelig grunn til å anta at planinitiativet underveis i den videre planprosessen, gjennom nødvendige justeringer som det er realistisk å få gjennomført, vil bli vedtatt som en endelig plan. Når det gjelder de nærmere vurderingene av planinitiativet, vil eksempelvis byggehøyder være noe som vanligvis er enkelt å justere i løpet av en planprosess. Det samme gjelder plassering av bygninger og volum. Et mer grunnleggende hinder for planens realisering vil imidlertid kunne være at planinitiativet er i strid med gjeldende kommuneplan, eller nasjonale og viktige regionale interesser. Kommunen må gjøre en konkret vurdering, hvor den tar hensyn til statlige og regionale rammer og mål, overordnede planer, lokale bestemmelser og retningslinjer, lokale forhold i planområdet eller tilstøtende arealer, og kommunens praksis i tilsvarende saker.

En forutsetning for at kommunen skal kunne stoppe et planinitiativ, er at den har tilstrekkelig innsikt og forståelse for hva tiltaket går ut på og hvilke konsekvenser det kan få for omgivelsene. Underlagsmaterialet bør derfor være så konkret og godt opplyst som mulig på dette tidlige planstadiet. Det er viktig at forslagsstiller får frem målsettingene med prosjektet sitt og premissene for det videre planarbeidet, på en informativ måte så tidlig som mulig. Det vil på den annen side være uheldig om forslagsstillerne må bruke store ressurser på å «selge inn» sine planer for å sikre å komme videre i prosessen etter oppstartsmøtet. De nye forskriftsbestemmelsene skal således både bidra til gode informative planinitiativ, forutsigbarhet og motvirke unødige ressursbruk.

Bestemmelsen om å kunne stoppe et planinitiativ kan bare anvendes på private planinitiativ, jf. plan- og bygningsloven § 12-11. Planinitiativ som er ment å lede frem til planforslag som skal ivareta offentlige interesser, og som skal gjennomføres med bevilgninger over offentlige budsjetter, regnes ikke som et privat planinitiativ. Det vil typisk gjelde for større samferdselstiltak, men også mange andre tiltak hvor kostnadene ved gjennomføringen blir dekket av offentlige midler.

Dersom kommunen finner at planarbeidet kan videreføres, skal det gis en skriftlig underretning til forslagsstiller om dette og et klarsignal om å gjennomføre varsling og kunngjøring av planoppstart. Det er viktig at kommunen gjør oppmerksom på at interesser som ikke har vært drøftet eller som fortsatt er uavklarte, f.eks. fordi de ligger under statlige eller regionale fagmyndigheters ansvarsområde, kan medføre endringer i forutsetningene for den videre prosessen. Det ligger ingen binding for kommunen til senere å vedta et planforslag selv om det er gitt klarsignal til å gjennomføre varsling og kunngjøring av planoppstart basert på et fremlagt planinitiativ. Kommunens reguleringsmyndighet er undergitt et fritt planfaglig og planpolitisk skjønn. Et planinitiativ som er sluppet gjennom silingskontrollen i oppstartsfasen, og som fører frem til et endelig planforslag som sendes kommunen, kan derfor likevel bli stoppet når kommunen vurderer om planforslaget skal fremmes. Dette vil si at forslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn etter reglene i § 12-11. Kommunen er således ved denne vurderingen ikke bundet av sine tidligere vurderinger av realismen i planinitiativet. Forslagsstiller kan ikke kreve kompensasjon for sine utgifter selv om vedkommende med god grunn kan ha hatt store forhåpninger om å få planforslaget vedtatt.

For planinitiativ som er så stort at det kommer inn under reglene i plan- og bygningsloven §§ 4-1- og 4-2 om planprogram og konsekvensutredning, skal forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsling av planoppstart, jf. § 4-1 andre ledd andre punktum og 12-9 andre ledd. I slike tilfeller kan plansaken altså bli stoppet etter at det er gjennomført varsling og kunngjøring. Kommunens beslutning om ikke å vedta planprogrammet vil dermed de facto ha samme virkning som om kommunen stopper planinitiativett i forbindelse med oppstartsmøtet. Dersom avgjørelsen om ikke å vedta planprogram fattes av en annen enn kommunestyret selv, kan forslagsstiller kreve også denne avgjørelsen forelagt kommunestyret. Det vises for øvrig til omtalen av endringene i § 12-9 nedenfor.

Forslagsstiller kan ikke gjennomføre varsling og kunngjøring av planoppstart før det er gitt skriftlig underretning med klarsignal fra kommunen. Kommunen må derfor ta stilling til dette spørsmålet like etter oppstartsmøtet. Departementet mener dette bør kunne avklares innen

2 uker, så fremt ikke annet er avtalt. Kommunen kan avtale å bruke lenger tid på spørsmålet, og dette er først og fremst myntet på de tilfeller der det er uenighetspunkter som skal bringes inn for politisk vurdering (foreleggelse). Kommunen kan også avtale å gjøre undersøkelser eller innhente uttalelser fra berørte regionale myndigheter. Slike avtaler bør alltid inneholde en tidsbegrensning slik at ikke spørsmålet blir liggende uavklart.

Tidligere andre og tredje ledd er blitt nytt tredje og fjerde ledd.

Presisering som gjelder planprogram (§ 12-9)

§ 12-9 tredje ledd er endret. Bestemmelsen gir forslagsstiller rett til å kreve at beslutning om ikke å fastsette planprogram blir forelagt kommunestyret til endelig avgjørelse. I praksis vil dette bare gjelde der kommunestyret har delegert til annen instans å fastsette planprogrammet. Tilsvarende bestemmelser fremgår av 12-8 andre ledd og 12-11 tredje ledd for de tilfeller der kommunen henholdsvis stopper et planinitiativ eller velger ikke å fremme et planforslag.

Endringer i reglene for å endre og oppheve reguleringsplan (§ 12-14)

§ 12-14 andre ledd endres slik at muligheten til å vedta endring av reguleringsplan etter en enklere prosess utvides. Det tidligere kriteriet «mindre endringer» erstattes av formuleringen «når endringene i liten grad vil påvirke gjennomføringen av planen for øvrig, ikke går utover hoveddrammene i planen, og heller ikke berører hensynet til viktige natur- og friluftsområder.»

Den nye formuleringen er i stor grad i samsvar med det som tidligere har vært lagt til grunn i praksis. Adgangen til å gjøre slike reguleringsendringer utvides noe, ved at de nye kriteriene favner videre enn det som har vært lagt til grunn etter loven av 2008.

Hva som ligger i at endringene "ikke går utover hoveddrammene i planen" må vurderes konkret av kommunen i det enkelte tilfellet. Justering av grenser og arealformål vil som tidligere kunne være aktuelt. Det kan også være mulig å gjøre endringer i arealformål. Det må imidlertid i den konkrete vurderingen tas hensyn til hva slags tiltak det gjelder og hvilke interesser som blir berørt. Dersom det gjelder tiltak i strid med nasjonale eller viktige regionale interesser som gir grunnlag for innsigelse, vil det ikke være aktuelt å gjennomføre endringen etter den enklere prosessen. Dersom endringen får konsekvenser av vesentlig betydning for andre saker som gjør at det er nødvendig å se endringen i en større sammenheng, vil det heller ikke være aktuelt å behandle den uten ordinær prosess.

Det må videre konkret i det enkelte tilfellet vurderes om endringen "i liten grad vil påvirke gjennomføringen av planen for øvrig". En endring som berører viktig infrastruktur eller har sammenheng med andre tiltak planen inneholder vil kunne falle utenfor.

Under behandlingen i Stortinget ble det etter forslag fra Energi- og miljøkomiteen gjort en tilføyelse i andre ledd som ikke var med i det opprinnelige lovforslaget i Prop. 149 L (2015-2016). Tilføyselen gjelder "viktige natur- og friluftsområder". Komiteen uttalte følgende på dette punkt:

Komiteen vil understreke viktigheten av at det gjennomføres gode og forsvarlige planprosesser ved endringer som berører jordvern eller viktige natur- og

friluftsområder. I slike saker kan det derfor være nødvendig å gjennomføre ordinær planbehandling

Komiteen finner det derfor riktig å presisere § 12-14 andre ledd til å lyde:

«Kommunestyret kan delegere myndigheten til å treffe vedtak om endringer i reguleringsplan når endringene i liten grad vil påvirke gjennomføringen av plan for øvrig, ikke går utover hoveddrammene i plan og heller ikke berører hensynet til viktige natur- og friluftsområder».

Viktige grøntstrukturområder som turdrag, friområder og parker er omfattet av delegasjonsforbudet. Det må gjøres en konkret vurdering i det enkelte tilfelle av om det er tale om viktige natur- og friluftsområder og grøntområder. Størrelsen behøver i så måte ikke være avgjørende, både små som store områder kan være viktige. Beliggenheten og menneskenes bruk vil kunne ha betydning, men også "kvalitetene" på området, f.eks. naturtyper og arter, ferdselsretten, oppholdsretten og høstingsretten etter friluftsløven mv. Departementet legger til grunn at også hensynet til jordvern er viktig.

En annen begrensning er at enklere behandling bare er forutsatt å bli benyttet i tilfeller der endringene ikke er spesielt konfliktfylte. Protester fra nabo eller andre berørte vil imidlertid ikke nødvendigvis føre til at endringen ikke kan gjennomføres på den enklere måten. Heller ikke vil enhver merknad fra berørte myndigheter forhindre dette. Imidlertid vil merknader fra berørte myndigheter som har karakter av innsigelse, føre til at endringen må behandles videre etter en ordinær planprosess.

Muligheten til å gjøre endringer etter bestemmelsen omfatter også å vedta utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, selv om ordet utfylling ikke lenger fremgår direkte av ordlyden i bestemmelsen. Ordet utfylling er overflødig, fordi det omfattes av det generelle og mer vidtrekkende begrepet endringer.

Mange kommuner har delegert myndigheten etter tidligere bestemmelse, dvs. knyttet opp mot begrensningen "mindre endring". Departementet legger til grunn at delegasjonen vil gjelde også etter at bestemmelsen er endret. Kommunen bør imidlertid treffe nytt vedtak om delegasjon i samsvar med rammen i den nye bestemmelsen.

Tredje ledd gjelder saksbehandlingen ved endring av reguleringsplaner etter enklere prosess. Kravene til saksbehandling blir nå at forslag til endringer skal forelegges for berørte myndigheter, eiere og festere og andre berørte.

Plikten til foreleggelse er utvidet med «andre berørte». Dette er nødvendig for å sikre tilstrekkelig medvirkning og opplysning av saken før vedtak treffes. Det er viktig når muligheten til enklere prosess ved endringer utvides, jf. forvaltningslovens krav til at saken skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Begrepet «andre berørte» er generelt, og det må derfor vurderes i det konkrete tilfellet hvem som skal få forslag til endring til uttalelse. Rettighetshavere i området og naboer er å anse som berørte. Velforeninger og organisasjoner vil også kunne anses for å være berørt av en reguleringsendring, avhengig av de konkrete forholdene i saken.

Muligheten til å uttale seg vil sikre at alle hensyn kommer frem og blir vurdert. Det er imidlertid ikke slik at enhver negativ uttalelse vil forhindre at saken behandles på en enkel måte. Dersom berørte myndigheter gir merknader som klart har karakter av innsigelse, vil det imidlertid være nødvendig å behandle saken videre som en ordinær planendring.

Bestemmelsen setter ingen spesiell frist for uttalelse, men det må gis en rimelig frist. Det er lagt til grunn at en rimelig frist vil kunne være på 2–3 uker. De ordinære krav til høring og offentlig ettersyn med frist på 6 uker vil ikke gjelde.

Fjerde ledd inneholder ny bestemmelse som gjør det enklere å oppheve uaktuelle reguleringsplaner, f.eks. eldre planer som utviklingen har løpt fra.

Bestemmelsen gjelder oppheving av reguleringsplan «*som i det vesentlige er i strid med overordnet plan*». Dette kan være nyere arealdel i kommuneplan eller kommunedelplan, som er i motstrid med tidligere reguleringsplan. Det er ikke tilstrekkelig at det er motstrid; den nyere planen må «i det vesentlige være i strid med overordnet plan.» Ved behandlingen av saken kan det komme frem om det er elementer i den tidligere vedtatte reguleringsplanen som bør videreføres, slik at det ikke er aktuelt med oppheving etter de enklere reglene. Dette vil avhenge av forholdene i det enkelte tilfellet.

I en del tilfeller vil ny overordnet plan bare delvis sette til side en eldre reguleringsplan og planen kan fortsatt ha vesentlige rettsvirkninger. I slike tilfeller vil det ikke ligge til rette for å begrense saksbehandlingen. Det er vanskelig å angi eksakte grenser for når en gammel reguleringsplan fortsatt har slike vesentlige rettsvirkninger at opphevingen krever en full opphevelsesbehandling etter § 12-14 første ledd. Kommunen må foreta en nærmere konkret vurdering av dette i det enkelte tilfellet ut fra den aktuelle plansituasjonen. Det alminnelige forvaltningsrettslige prinsippet om at en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, vil gjelde.

Eksempel på særskilte forhold som må vurderes nærmere, er der det i eldre reguleringsplaner kan ligge informasjon om kulturminner og annen miljøinformasjon som er innarbeidet som restriksjoner i reguleringsplanens kart og bestemmelser. Det kan være gjort undersøkelser som normalt ikke blir gjennomført i samme grad på kommuneplannivå, for eksempel undersøkelse i medhold av kulturminneloven § 9 av om planen berører automatisk fredete kulturminner. Det er viktig at restriksjoner som ivaretar hensyn av betydning ikke utilsiktet faller bort ved oppheving av reguleringsplanen. Det er kommunen som må vurdere og påse dette. Det kan likevel være aktuelt å forelegge saken for berørte myndigheter, selv om det i utgangspunktet ikke gjelder krav om dette.

Bestemmelsen setter krav om at det skal innhentes uttalelse fra eiere og festere av eiendommer som direkte berøres av vedtaket. Det stilles ikke krav om å forelegge for myndigheter eller andre berørte. For at saken skal bli tilstrekkelig opplyst, kan det likevel være behov for å innhente uttalelse fra andre, jf. henvisningen til plan- og bygningsloven § 1-9 om forholdet til forvaltningsloven.

Bestemmelsen setter ingen spesiell frist for uttalelse, men det må gis en rimelig frist. Det legges til grunn at en rimelig frist vil kunne være på 2-3 uker. De ordinære krav til høring og offentlig ettersyn med frist på 6 uker vil ikke gjelde.

Vedtak om oppheving av en utdatert plan vil være et enkeltvedtak som kan påklages etter reglene i forvaltningsloven, jf. plan- og bygningsloven § 1-9.

Etablering av en sentral frivillig godkjenningsordning for foretak som utarbeider private planforslag (nye §§ 12-16 og 12-17)

Den sentrale godkjenningsordningen for planforetak skal være en frivillig ordning. Sentral godkjenning for planforetak skal kunne gis til foretak som anses kvalifisert til å utarbeide reguleringsplaner. Det vil i forskrifts form bli fastsatt nærmere vilkår i form av krav til utdanning og praksis. I tillegg kan det fastsettes seriøsitetskrav som krav om betalt skatt og merverdiavgift og oppfyllelse av krav i arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven. Det kan også fastsettes krav til kvalitetssikringssystemer.

Selv om bestemmelsene i loven trer i kraft fra 1. juli 2017, vil ikke godkjenningsordningen som sådan bli etablert og være operativ før nødvendige forskrifter er trådt i kraft. Dette vil tidligst kunne skje i 2018. Departementet vil derfor senere komme med nærmere informasjon om godkjenningsordningen.

Endringer som gjelder ved kommunens overskridelse av saksbehandlingsfrister i byggesaker

Samlet fører endringene i lovbestemmelsene til at kommunen og fylkesmannen må legge det plangrunnlaget som gjelder ved saksbehandlingsfristene på 12 eller 3 uker til grunn for avgjørelsen av byggesøknaden og behandling av klage, selv om vedtaket kommer på et senere tidspunkt og det i mellomtiden er vedtatt en ny plan for det aktuelle området.

Kommunen kan heller ikke vedta et midlertidig forbud mot tiltak etter at saksbehandlingsfristene er utløpt annet enn der slikt forbud er varselet innen fristen utløp. Vedtak om midlertidig forbud mot tiltak må dessuten være fattet innen 8 uker deretter.

§ 1-5 første ledd er endret. Endringen er en følge av endringen i plan- og bygningsloven § 21-7 der saksbehandlingsfrister får betydning for rettsvirkningen av nytt plangrunnlag vedtatt etter at en søknad er sendt inn, men før søknaden er avgjort av kommunen. I bestemmelsen i § 1-5 opprettholdes prinsippet om at vedtatte planer skal legges til grunn for etterfølgende saksbehandling fra tidspunktet de er vedtatt, men tilleggset i § 1-5 medfører en viss innskrenkning av dette prinsippet.

Endringen innebærer at nytt plangrunnlag, f.eks. en vedtatt reguleringsplan, ikke kan legges til grunn for byggesaker der kommunen har oversittet tidsfristen for byggesaksbehandling. Der fristen er oversittet skal plangrunnlaget som gjaldt da fristen løp ut, legges til grunn, med mindre kommunen har lagt ned midlertidig forbud mot tiltak eller slik forbud er varslet, jf. kommentarene til endringene i §§ 13-1 og 27-1 nedenfor.

§ 13-1 andre ledd er ny og gir kommunen en frist for å vedta midlertidig forbud mot tiltak etter § 13-1 første ledd. Fristen knyttes til saksbehandlingsfristene for byggesaker etter § 21-7. Normalfristen for kommunal behandling av byggesaker er 12 uker fra fullstendig søknad foreligger, jf. § 21-7 første og fjerde ledd. I enkelte saker er fristen 3 uker, jf. § 21-7 andre og tredje ledd. Dersom kommunen ønsker å gjøre en ny planmessig vurdering, kan den innen utløpet av disse saksbehandlingsfristene sende forhåndsvarsel om midlertidig forbud mot tiltak etter § 13-1 andre ledd. Varselet må være mottatt av tiltakshaver innen utløpet av den aktuelle saksbehandlingsfristen. Vedtak om midlertidig forbud mot tiltak må dessuten være vedtatt senest innen 8 uker etter utløpet av saksbehandlingsfristen. Det er saksbehandlingsfristens lengde i den enkelte sak, henholdsvis 12 og 3 uker, som avgjør

skjæringspunktet for hvilket plangrunnlag som skal legges til grunn, og for fristen for å varsle og nedlegge midlertidig forbud mot tiltak. Der det etter § 21-7 syvende ledd (nytt åttende ledd) er avtalt en særskilt saksbehandlingsfrist utover 12 uker, er det denne fristen som er skjæringspunktet.

Bestemmelsen gjelder ikke for statlige og regionale planbestemmelser etter plan- og bygningsloven §§ 6-3 og 8-5, samt statlig arealplan etter § 6-4.

Nåværende andre og tredje ledd blir nytt tredje og fjerde ledd.

§ 21-7 femte ledd er endret. Endringen gjør at det innføres en ny konsekvens av overskridelse av saksbehandlingsfristene som følger av § 21-7 første til fjerde ledd. Dersom kommunen ikke har avgjort saken innen de frister på 12 eller 3 uker som følger av loven, kan den ikke avgjøre saken på annet plangrunnlag enn det som gjaldt da saksbehandlingsfristen løp ut. Det samme gjelder fylkesmannen ved behandling av klage på vedtak. Dette innebærer også en innskrenkning i prinsippet om at planer gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

Ønsker kommunen likevel en ny planvurdering må det nedlegges midlertidig forbud mot tiltak etter § 13-1 innen utløpet av de fristene som følger av første til fjerde ledd, eller varsel om slik forbud må være kommet frem til tiltakshaver eller hans representant innen utløpet av fristen, og kommunen må ha vedtatt det midlertidige forbudet innen 8 uker etter dette. I det særlig tilfellet at det er varslet midlertidig forbud og kommunen vedtar et nytt plangrunnlag innen utløpet av 8-ukersfristen, bør slikt forbud vedtas før eller samtidig med at ny plan vedtas.

Nåværende femte til syvende ledd blir sjette til åttende ledd.

Det har vært reist spørsmål om det i visse situasjoner vil være riktig likevel å legge det nye plangrunnlaget til grunn også etter fristen utløp. Det gjelder særlig der nytt plangrunnlag er til gunst for tiltakshaver. Det har også vært reist spørsmål om fylkesmannen kan legge til grunn det nye plangrunnlaget i sin klagebehandling, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd første punktum om at klageinstansen kan "*ta hensyn til nye omstendigheter*". Et ytterligere spørsmål i den forbindelse er om det forhold at kommunen fatter vedtak før utløpet av 12-ukersfristen i § 21-7 femte ledd, innebærer at klageinstansen kan legge til grunn ny plan ved behandling av klage. Departementet mener lovens ordlyd er så klar og entydig at hovedregelen i § 21-7 femte ledd første punktum må slå igjennom uavhengig av om det nye plangrunnlaget er til gunst eller ugunst for tiltakshaver. Det opprinnelige plangrunnlaget må derfor også anvendes i en eventuell klagesak. Dette gjelder uavhengig av om kommunen har behandlet og avgjort saken før utløpet av 12-ukersfristen i plan- og bygningsloven § 21-7 femte ledd. Denne forståelsen samsvarer best med bestemmelsens ordlyd og skaper forutsigbarhet.

Videre har det vært reist spørsmål om hvilket plangrunnlag kommunen skal legge til grunn for behandlingen av byggesøknaden dersom fylkesmannen har opphevet kommunens første vedtak som ugyldig, og saken derfor må behandles på ny. Departementet legger til grunn at kommunen i slike tilfeller skal legge det opprinnelige plangrunnlaget til grunn for avgjørelsen ved en fornyet behandling av byggesøknaden etter at fylkesmannen har opphevet kommunens opprinnelige vedtak som ugyldig. Det opprinnelige plangrunnlaget skal likevel bare legges til grunn så langt det er tale om "samme sak". Ved behandlingen av en eventuell ny byggesøknad må det nye plangrunnlaget legges til grunn for avgjørelsen.

Tilføyelse av jordvern i dispensasjonsbestemmelsene (§ 19-2)

§ 19-2 tredje ledd er endret. Det er gjort en tilføyelse om at det skal legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for jordvern ved avgjørelsen av dispensasjon. Endringen er kommet til under Stortingets behandling av Prop. 149 L (2015-2016), og var ikke en del av forslagene i lovproposisjonen.

I Energi- og miljøkomiteens innstilling, Innst. 181 L (2016–2017), er forslaget kort omtalt slik:

"Flertallet finner det videre viktig å synliggjøre at jordvern er av stor betydning. Flertallet foreslår derfor følgende inntatt i § 19-2 nytt tredje ledd «Ved dispensasjon fra loven og forskriften til loven skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet»."

Departementet legger derfor til grunn at en dispensasjon ikke må innebære løsninger til nevneverdig skade for jordvern.

Om tidsbestemt bruksendring (§ 20-1)

§ 20-1 første ledd bokstav d er endret. Plan- og bygningsloven § 20-1 første ledd angir hvilke tiltak som er omfattet av byggesaksdelen av loven. Forslaget innebærer at tidsbestemt bruksendring innføres som et nytt tiltak i første ledd bokstav d i tillegg til varig bruksendring.

Endringen innebærer kun at det er innført et nytt tiltak. Lovens regler om saksbehandling og materielle krav, herunder tekniske krav, gjelder fullt ut også for tidsbestemt bruksendring.

Det er i utgangspunktet ikke satt begrensninger i tid, noe som for øvrig svarer til midlertidig dispensasjon etter § 19-3. Dette vil gi blant annet kommunen økt fleksibilitet til å innvilge tidsbegrenset dispensasjon og bruksendringstillatelse parallelt for eksempel ved behov. Varigheten av den tidsbestemte bruksendringen må fremgå av kommunens vedtak.

Kommunen har for øvrig også hjemmel til å fravike tekniske krav etter § 31-2 fjerde ledd eller dispensasjon etter § 19-2 fra øvrige materielle krav i loven. Det er mulig for kommunen å stille vilkår for å avbøte eventuelle ulemper som kan oppstå som følge av at man gir tillatelse til å fravike tekniske krav eller dispensere fra øvrige materielle krav.

Der kommunen har gitt tillatelse til tidsbestemt bruksendring, vil tillatelsen falle bort når tillatelse utløper. Tiltakshaver plikter da å sørge for å tilbakeføre bruken til opprinnelig tillatt bruk, uten at det er nødvendig for kommunen å fatte vedtak. Manglende tilbakeføring til tidligere tillatt bruk vil etter forslaget medføre at det oppstår et ulovlig forhold som kommunen kan bruke sanksjoner overfor etter kapittel 32.

Presisering av forskriftshjemler (§§ 20-4, 20-5, 21-5, 32-8)

§ 20-4 andre ledd er endret. Bestemmelsen endres slik at det fremgår klart av ordlyden at departementet står fritt til å avgjøre om, og i hvilket omfang, det skal gis forskrifter som presiserer hvilke tiltak som faller inn under første ledd bokstav a – e.

§ 20- 5 andre ledd første punktum er endret. Bestemmelsen endres slik at det fremgår klart av ordlyden i plan- og bygningsloven § 20-5 andre ledd første punktum at departementet står fritt til å avgjøre om, og i hvilket omfang det skal gis forskrifter som presiserer hvilke tiltak som faller inn under første ledd bokstav a – g.

§ 21-5 første ledd andre punktum er endret. Det foreslås en mindre endring som følge av feil henvisning i plan- og bygningsloven § 21-5 første ledd.

§ 32-8 sjette ledd er endret. Departementet mener det kan være grunn for å presisere forskriftshjemmelen i plan- og bygningsloven § 32-8 sjette ledd om overtredelsesgebyr, slik at det ikke er tvil om at det i forskrifter er mulig å angi handlingsnormer så lenge disse ligger innenfor rammen av lovbestemmelsen. Formålet med presiseringen er ikke å endre eller utvide kommunens adgang til å gi overtredelsesgebyr, men å presisere og klargjøre hjemmelen.

Tilpasninger til endringer i inndelingslova (§ 20-5) (endring også i matrikkellova § 23)

§ 20-5 tredje ledd første punktum er endret. Gjeldende tredje ledd gir unntak fra søknadsplikten der nye grunneiendommer mv. opprettes etter jordskifte og i samsvar med bindende plan. Bestemmelsen utvides til å gjelde saker nevnt i matrikkellova § 9 første ledd bokstav g, dvs. saker som gjelder fradeling av hel teig, og saker som gjelder opprettelse eller endring av nye eiendom ved nye administrative grenser etter inndelingslova. Saken må settes fram av stat eller kommune. Grenser bør om mulig fastsettes slik at det ikke opprettes eiendommer som kommer i strid de materielle bestemmelser i plan- og bygningsloven § 26-1.

Matrikkellova § 23 tredje ledd er endret. Gjeldende tredje ledd åpner for at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om tildeling av matrikkelnummer. Det presiseres at departementet også kan tildele matrikkelnummer i konkrete tilfeller. Det vil spesielt kunne være behov for dette ved endringer i gårds- og bruksnummerseriene som følge av endringer i kommuneinndelingen. Departementet tar i de fleste tilfeller sikte på å delegere myndigheten til Statens kartverk.

Klargjøring av fristen for å behandle søknad om rammetillatelse, og endring i fristen for å behandle søknad om endring av gitt rammetillatelse (§ 21-7)

§ 21-7 første ledd er endret. Endringen i første ledd andre punktum presiserer at unntakene i andre og tredje ledd ikke gjelder ved søknad om rammetillatelse. For søknad om rammetillatelse vil fristen dermed alltid være 12 uker, med mindre kommunen har benyttet seg av sin adgang til å forlenge fristen.

§ 21-7 nytt syvende ledd. Bestemmelsen innebærer at søknad om endring av en gitt tillatelse skal behandles innen tre uker dersom vilkårene i andre eller tredje ledd er oppfylt. Bestemmelsen gjelder også for søknad om endring av gitt rammetillatelse.

Det må trekkes et skille mellom søknader om endring av en gitt tillatelse og helt nye søknader. Det er opp til kommunen å avgjøre om en søknad kan behandles som en endringssøknad eller om søknaden må anses som en helt ny søknad. Hvis det sendes inn

en søknad etter at en byggesak er avsluttet og det er gitt ferdigattest, eller det godkjente tiltaket lovlig er tatt i bruk, vil den alltid måtte anses som en helt ny søknad.

En typisk endringssøknad kan for eksempel gjelde søknadspliktige fasadeendringer, terrengendringer, endring av romfordeling eller andre endringer som knytter seg til det godkjente tiltaket. Hvis søknaden innebærer store, omfattende endringer av det godkjente tiltaket, for eksempel vesentlig ombygging eller andre forandringer som i betydelig grad endrer tiltakets karakter, vil dette tale for å anse søknaden som en helt ny søknad.

Kommunens beslutning om søknadstype kan ikke påklages.

Tidligere syvende ledd blir nytt åttende ledd.

Det er vedtatt overgangsbestemmelser slik: Bestemmelsen i nytt § 21-7 syvende ledd gjelder for søknad om tillatelse i medhold av §§ 20-1 og 20-2 sendt kommunen etter at endringen er trådt i kraft.

Tidspunktet for når avledning av overvann må være sikret (§ 27-2)

§ 27-2 første ledd første punktum er endret. Endringen i første ledd presiserer at bortledning av avløpsvann skal være sikret privatrettslig før det gis tillatelse til et tiltak, og at slik bortledning må være i samsvar med forurensningslovens bestemmelser.

§ 27-2 femte ledd første punktum er endret. Endringen klargjør på hvilket tidspunkt i byggesaken avledning av overvann må være sikret, og medfører at håndtering av overvann avklares før tiltaket er ferdig prosjektert. Kravet er at tilfredsstillende overvannssystem for avledning av grunn- og overvann må være sikret før det gis tillatelse til oppføring av bygning.

Der tiltakshaver har valgt å dele opp søknaden i rammetillatelse og igangsettingstillatelse må avledning av grunn- og overvann være sikret før det gis rammetillatelse.

Presisering som gjelder overtredelsesgebyr (§ 29-7c)

§ 29-7 c første ledd første punktum er endret. Formålet med endringen er å gjøre bestemmelsen tydeligere. Endringen er en ren presisering av gjeldende rett og innebærer ikke noen materiell endring.

Presisering av kommunens adgang til å ta gebyr for behandling av private planforslag (§ 33-1)

§ 33-1 første ledd er endret. Det er føyd til et nytt andre punktum som presiserer at gebyret for behandling av et planforslag kan omfatte kommunens arbeid frem til det blir avgjort om forslaget skal fremmes, jf. § 12-11. Dette er i tråd med det som har vært departementets tolking av bestemmelsen og innebærer kun en lovfesting av dagens praksis.

Tidligere andre til femte punktum blir nytt tredje til sjette punktum.

Mindre rettinger mv. i loven (§§ 15-2, 15-3, 16-2, 29-4, 32-8 og 33-2)

§ 15-2 tredje ledd er endret. Bestemmelsen inneholder feil lovhenvvisning. Tredje ledd første punktum viser feilaktig til § 12-12 fjerde ledd. Fjerde ledd omhandler ikke kunngjøring, men underretning til registrerte grunneiere m.fl. Setningen inneholder også feilskrift ved at henvisningene til § 12-12 femte ledd og siste ledd i realiteten viser til det samme leddet i § 12-12, dvs. femte ledd om kunngjøring av reguleringsplan. Endringsforslaget går ut på at henvisningen til § 12-12 fjerde og femte ledd blir endret til § 12-12 femte ledd, og at henvisningen til § 12-12 siste ledd, som gjelder underretning til registrerte grunneiere m.fl., blir rettet til § 12-12 fjerde ledd. For sammenhengens skyld redigeres setningen i § 15-2 tredje ledd slik at henvisningen til § 12-12 fjerde ledd kommer før henvisningen til § 12-12 femte ledd slik at rekkefølgen blir i samsvar med leddenes rekkefølge i § 12-12.

§ 15-3 andre ledd er endret. Bestemmelsen inneholder feil lovhenvvisning. Andre ledd viser feilaktig til § 12-12 fjerde og femte ledd. Fjerde ledd omhandler ikke kunngjøring av reguleringsplan, men underretning til registrerte grunneiere m.fl. Videre inneholder setningen feilskrift ved at henvisningen til § 12-12 siste ledd i realiteten skal være en henvisning til § 12-12 fjerde ledd som gjelder underretning til registrerte grunneiere m.fl. Endringsforslaget går ut på at henvisningen til § 12-12 fjerde og femte ledd blir endret til § 12-12 femte ledd, og at henvisningen til § 12-12 siste ledd, som gjelder underretning til registrerte grunneiere m.fl., blir rettet til § 12-12 fjerde ledd. For sammenhengens skyld redigeres setningen i § 15-3 andre ledd slik at henvisningen til § 12-12 fjerde ledd kommer før henvisningen til § 12-12 femte ledd slik at rekkefølgen blir i samsvar med leddenes rekkefølge i § 12-12.

§ 16-2 første ledd siste punktum er endret. Bestemmelsen inneholder feil lovhenvvisning. Første ledd viser til § 12-12 fjerde og femte ledd. Fjerde ledd omhandler ikke kunngjøring av reguleringsplan, men underretning til registrerte grunneiere m.fl. Endringsforslaget går ut på at henvisningen til § 12-12 fjerde og femte ledd blir endret til § 12-12 femte ledd som gjelder kunngjøring av reguleringsplan.

§ 29-4 fjerde ledd er endret. Bestemmelsen inneholder feil henvisning til samme bestemmelse andre ledd bokstav b. Andre ledd er ikke delt inn i bokstavavsnitt, men det er bestemmelsens tredje ledd. Endringsforslaget går ut på at den feilaktige henvisningen til andre ledd byttes ut med riktig henvisning til tredje ledd. Gyldendal Rettsdata note 832 støtter at det riktige skal være tredje ledd.

§ 32-8 første ledd bokstav h er endret. Bestemmelsen inneholder feil lovhenvvisning til § 31-3 første ledd første punktum. § 31-3 første ledd inneholder kun ett punktum. Henvisningen til første punktum er overflødig og foreslås fjernet.

§ 33-2 andre ledd siste punktum er endret. Bestemmelsen inneholder feil lovhenvvisning. I siste punktum vises det til oreigningslova § 15. Rett henvisning skal være til oreigningslova § 19. Oreigningslova § 15 gjelder ansvaret for kostnadene for saksbehandling, mens § 19 gjelder erstatning for skader som skyldes undersøkelse av fast eiendom. Endringsforslaget går ut på at henvisningen i § 33-2 andre ledd siste punktum til oreigningslova § 15 blir endret til oreigningslova § 19. Endringsforslaget har støtte i at Bygningslovsutvalget i NOU 2005:12 på side 26 viser til § 19, og ikke § 15. I Innjord sin kommentarutgave til loven på side 902 uttales det også at § 15 er en feil henvisning.

Endringer i bestemmelsene om konsekvensutredninger

Regelverket om konsekvensutredninger er endret. Bakgrunnen er et revidert EU-direktiv (2014/52/EU). Endringene omfatter flere bestemmelser i plan- og bygningsloven og ny forskrift om konsekvensutredninger. De nye reglene trår i kraft 1. juli 2017.

Overtredelsesgebyr for brudd på reglene om konsekvensutredninger (§§ 32-8a og 32-9)

Den nye bestemmelsen i plan- og bygningsloven § 32-8a vil innebære at forslagsstiller kan gis overtredelsesgebyr for brudd på reglene om konsekvensutredning. Overtredelsesgebyret ilegges av ansvarlig myndighet, og tilfaller staten. Bestemmelsen i § 32-8a vil ramme uaktsom og forsettlig overtredelse. Det legges til grunn en streng aktsomhetsnorm, i tråd med det som gjelder generelt etter § 32-8. Det må altså foreligge skyld, som det blir opp til myndigheten å bevise. Alvorligheten av et brudd på regelverket må vurderes i hver enkelt sak opp mot forskriften, og da videre hvilken størrelse gebyret skal få. Det er også foreslått en endring i plan- og bygningsloven § 32-9 om straff. I forskrift om konsekvensutredninger presiseres lovbestemmelsen nærmere.

Første ledd bokstav a sier at brudd for reglene om konsekvensutredninger kan bestå i at forslagsstiller forsettlig eller uaktsomt unnlater å følge krav til konsekvensutredning som er gitt i plan- og bygningsloven eller forskrift om konsekvensutredninger. Dette kan f. eks. være at forslagsstiller unnlater å følge saksbehandlingsreglene der en plan eller et tiltak åpenbart faller inn under forskriften, at pålegg fra ansvarlig myndighet under plan- eller søknadsprosessen ikke etterkommes eller at et tiltak igangsettes før konsekvensutredning har vært underlagt offentlighet og medvirkning, der det er krav om konsekvensutredning.

Første ledd bokstav b sier at brudd for reglene om konsekvensutredninger kan bestå i at forslagsstiller forsettlig eller uaktsomt gir uriktige eller villedende opplysninger i konsekvensutredningen.

Andre ledd sier at det er planmyndigheten som ilegger overtredelsesgebyr i saker som gjelder planer etter plan- og bygningsloven. I saker som gjelder tiltak og planer etter annet lovverk, ilegger vedkommende sektormyndighet overtredelsesgebyr. Dersom planmyndigheten eller annen ansvarlig myndighet er forslagsstiller, ilegges overtredelsesgebyr av departementet. Overtredelsesgebyr gitt av kommunen kan påklages til departementet. Når departementet fatter førsteinstansvedtak, er det Kongen i Statsråd som er klageinstans.

Tredje ledd sier at den ansvarlige skal varsles før det treffes vedtak om overtredelsesgebyr. Den ansvarlige skal gis anledning til å uttale seg innen en frist på minst 3 uker. Det skal gis skriftlig forhåndsvarsel.

Fjerde ledd sier at når en overtredelse som kan medføre overtredelsesgebyr er begått av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan overtredelsesgebyret ilegges foretaket. Dette gjelder selv om det ikke kan anvendes overtredelsesgebyr mot noen enkeltperson, f.eks. fordi det ikke er bevist at en eller flere bestemte personer har utvist uaktsomhet eller forsett.

Femte ledd sier at overtredelsesgebyret tilfaller staten. Oppfyllelsesfristen er fire uker fra vedtaket ble truffet, med mindre annet er fastsatt i vedtaket.

Sjette ledd sier at departementet gir forskrift med nærmere regler om illeggelse av overtredelsesgebyr, herunder presisering av hvilke forhold i første ledd som kan medføre overtredelsesgebyr etter første ledd. Det vises til forskrift om konsekvensutredninger som trår i kraft 1. juli. I forskriften går det frem at overtredelsesgebyr kan ikke overstige kr. 400.000 for et tiltak eller en plan. Dette innebærer at det er lagt til grunn en øvre beløpsgrense på inntil kr 200 000 per brudd, og totalt maksimalt kr 400 000 ved flere eller særskilt alvorlige brudd.

§ 32-9 første ledd er endret. Det innebærer at bestemmelsen om straff også kan gjelde for brudd på regelverket om konsekvensutredning. Adgangen til straff gjelder kun for overtredelser som kan medføre overtredelsesgebyr. De må altså ligge innenfor rammen av § 32-8a første ledd, og være nærmere beskrevet i forskrift.

Endringer som gjelder konsekvensutredninger knyttet til områdereguleringer og detaljreguleringer (§§ 12-2 og 12-3)

§ 12-2 tredje ledd oppheves. Bestemmelsen innebar krav om konsekvensutredning for områderegulering som innebærer vesentlige endringer av vedtatt kommuneplan. De detaljerte bestemmelsene om krav til konsekvensutredning samles i forskrift. Det er foretatt endringer i forskrift om konsekvensutredninger som innebærer at nye bolig- og fritidsboligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan omfattes av forskriften vedlegg I pkt. 25, dvs. at planer for slike tiltak alltid skal konsekvensutredes.

§ 12-3 tredje ledd andre punktum oppheves. Bestemmelsen innebar krav om konsekvensutredning for detaljreguleringer som avviker fra overordnet plan. De detaljerte bestemmelsene om krav til konsekvensutredning samles i forskrift. Det er foretatt endringer i forskrift om konsekvensutredninger som innebærer at nye bolig- og fritidsboligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan omfattes av forskriften vedlegg I pkt. 25, dvs. at planer for slike tiltak alltid skal konsekvensutredes.

Endringer knyttet til tidspunkt for høring av planprogram (§§ 4-1, 11-13 og 12-9)

§ 4-1 andre ledd andre punktum endres. Endringen innebærer at "senest samtidig" endres til "normalt samtidig". Det legges til grunn at det i de fleste tilfeller vil være hensiktsmessig at høring av forslag til planprogram skjer senest samtidig med varsling av planoppstart. Det kan imidlertid være situasjoner der det vil være hensiktsmessig at innspill ved varsel om planoppstart legges til grunn for utarbeidelse av forslag til planprogram. Dette vil f.eks. kunne gjelde ved planleggingen av større samferdselsprosjekter.

§ 11-13 første ledd andre punktum endres. Endringen innebærer at "senest samtidig" endres til "normalt samtidig". Det legges til grunn at det i de fleste tilfeller vil være hensiktsmessig at høring av forslag til planprogram skjer senest samtidig med varsling av planoppstart. Det kan imidlertid være situasjoner der det vil være hensiktsmessig at innspill ved varsel om planoppstart legges til grunn for utarbeidelse av forslag til planprogram. Dette vil f. eks. kunne gjelde ved planleggingen av større samferdselsprosjekter.

Det er også foretatt en språklig justering der "*elektroniske medier*" erstattes av "*elektronisk tilgjengelig på nett*".

§ 12-9 andre ledd første punktum endres. Endringen innebærer at "senest samtidig" endres til "normalt samtidig". Det legges til grunn at det i de fleste tilfeller vil være hensiktsmessig at høring av forslag til planprogram skjer senest samtidig med varsling av planoppstart. Det kan imidlertid være situasjoner der det vil være hensiktsmessig at innspill ved varsel om planoppstart legges til grunn for utarbeidelse av forslag til planprogram. Dette vil f.eks. kunne gjelde ved planleggingen av større samferdselsprosjekter.

Sammenstilt oversikt over Stortingets lovvedtak 56 (2016-2017) og 126 (2016-2017)

I lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling gjøres følgende endringer:

§ 1-5 første ledd skal lyde:

Virkningen av vedtatt plan etter denne lov for videre planlegging, forvaltning og vedtak om virksomhet, utbygging og vern framgår av bestemmelsene for de enkelte plantypene, jf. §§ 6-3, 8-2, 8-5, 11-3, 11-6 og 12-4, med den begrensning som fremgår av § 21-7 femte ledd.

Ny § 2-3 skal lyde:

§ 2-3 *Opplysninger om infrastruktur i grunnen mv.*

Eieren av infrastruktur i grunnen, sjø og vassdrag skal dokumentere opplysninger om plasseringen av og egenskaper ved infrastrukturen, slik at den kan lokaliseres på en effektiv og sikker måte.

Eieren skal på forespørsel utlevere opplysninger om plasseringen av og egenskaper ved infrastrukturen til den som har et saklig behov for opplysningene. Opplysningsplikten gjelder uavhengig av taushetsplikt, men omfatter ikke informasjon som er sikkerhetsgradert etter sikkerhetsloven, eller informasjon om objekter som er klassifisert etter sikkerhetsloven. Den som mottar opplysninger etter første punktum, kan bare gi opplysningene videre dersom det er saklig behov for det. Mener eieren at et bestemt arbeid ikke kan utføres uten fare for skade på infrastrukturen, skal han påvise hvor infrastrukturen er plassert.

Den som under arbeid avdekker eksisterende infrastruktur i grunnen, sjø eller vassdrag, skal dokumentere opplysninger om plasseringen av og egenskaper ved infrastrukturen og rapportere opplysningene til berørte kjente eiere.

Det kan ikke kreves betaling for utlevering av opplysninger, påvisning og dokumentasjon, uten at dette framgår av forskrift etter femte ledd at det er adgang til å kreve betaling.

Departementet kan gi forskrift om hvilke anlegg som omfattes av paragrafen her, om dokumentasjon av og behandling av opplysninger om slike anlegg og om frister for

dette, herunder regler om utlevering og påvisning etter andre ledd, rapportering etter tredje ledd og betaling etter fjerde ledd.

§ 4-1 andre ledd andre punktum skal lyde:

Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn normalt samtidig med varslings av planoppstart.

§ 5-3 første ledd første punktum skal lyde:

I hver region skal det være et regionalt planforum.

§ 7-2 andre ledd oppheves.

Nåværende tredje ledd blir andre ledd.

§ 8-1 fjerde ledd skal lyde:

Handlingsprogrammet skal vedtas av regional planmyndighet. Behovet for rullering skal vurderes årlig.

§ 11-8 tredje ledd bokstav c skal lyde:

c) Sone med særlig hensyn til landbruk, reindrift, mineralressurser, friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø, med angivelse av interesse.

For randsonen til nasjonalparker og landskapsvernområder kan det, samtidig med fastsetting av verneforskrift for nytt verneområde eller revisjon av verneforskrift eller forvaltningsplan for etablerte verneområder, fastsettes bestemmelser for å hindre vesentlig forringelse av verneverdiene i verneområdet.

Det kan gis retningslinjer om begrensninger av virksomhet og vilkår for tiltak for å ivareta interessen i sonen.

Det kan gis retningslinjer om hvilke hensyn som skal vektlegges ved praktisering av annen lovgivning så langt kommunen er tillagt myndighet etter vedkommende lov.

§ 11-13 første ledd andre punktum skal lyde:

Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn normalt samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet, og gjøres elektronisk tilgjengelig på nett.

§ 12-2 tredje ledd oppheves.

§ 12-3 tredje ledd andre punktum oppheves.

§ 12-8 første ledd og nytt andre ledd skal lyde:

Når planarbeidet igangsettes, skal berørte offentlige organer og andre interesserte varsles. Når forslagsstilleren er en annen enn planmyndigheten selv, skal planspørsmålet først legges fram for planmyndigheten i møte. Kommunen kan gi råd om hvordan planen

bør utarbeides, og kan bistå i planarbeidet. Det skal skrives referat fra møtet. Dersom det er uenighet på vesentlige punkter i oppstartsmøtet om det videre planarbeidet, kan forslagsstilleren kreve spørsmålet forelagt kommunestyret til vurdering.

Finner kommunen at et privat planinitiativ ikke bør føre frem, kan kommunen beslutte at initiativet skal stoppes. Slik beslutning må tas så tidlig som mulig i oppstartsfasen, og hvis ikke annet er avtalt, senest like etter at oppstartsmøte er avholdt. Beslutningen kan ikke påklages, men forslagsstilleren kan kreve å få den forelagt for kommunestyret til endelig avgjørelse. Forslagsstilleren kan ikke foreta varslings- og kunngjøring etter tredje ledd før kommunen har tatt stilling til spørsmålet, og forslagsstilleren har mottatt skriftlig underretning.

Nåværende andre og tredje ledd blir tredje og nytt fjerde ledd.

§ 12-9 andre ledd første punktum skal lyde:

Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn normalt samtidig med varsel om oppstart av planarbeidet.

§ 12-9 tredje ledd skal lyde:

Kommunen avgjør om planprogram skal fastsettes. Planprogrammet fastsettes ordinært av kommunestyret. Kommunestyret kan delegere myndigheten til å fastsette planprogram i samsvar med kommunelovens regler. Beslutning om ikke å fastsette planprogram kan ikke påklages, men forslagsstilleren kan kreve å få den forelagt for kommunestyret til endelig avgjørelse.

§ 12-14 skal lyde:

§ 12-14. *Endring og oppheving av reguleringsplan*

For utfylling, endring og oppheving av reguleringsplan gjelder samme bestemmelser som for utarbeiding av ny plan.

Kommunestyret kan delegere myndigheten til å treffe vedtak om endringer i reguleringsplan når endringene i liten grad vil påvirke gjennomføringen av planen for øvrig, ikke går utover hoveddrammene i planen, og heller ikke berører hensynet til viktige natur- og friluftsområder.

Før det treffes slikt vedtak, skal saken forelegges berørte myndigheter, og eierne og festerne av eiendommer som direkte berøres av vedtaket, og andre berørte, skal gis anledning til å uttale seg. Jf. for øvrig § 1-9.

Kommunestyret kan delegere myndigheten til å treffe vedtak om å oppheve plan som i det vesentlige er i strid med overordnet plan. Før det treffes slikt vedtak, skal eierne og festerne av eiendommer som direkte berøres av vedtaket, gis anledning til å uttale seg. Jf. for øvrig § 1-9.

Ny § 12-16 skal lyde:

§ 12-16. *Sentral godkjenning for planforetak*

Sentral godkjenning for planforetak gis til foretak som er kvalifisert til å utarbeide reguleringsplaner. Godkjenning gis når foretaket kan dokumentere at det oppfyller krav fastsatt i forskrift.

Departementet kan gi forskrift om krav for å få sentral godkjenning, herunder krav om nødvendige kvalifikasjoner, betalt skatt og merverdiavgift, oppfyllelse av krav i arbeidsmiljøloven, allmenngjøringsloven og revisjon av kvalitetssikringssystemer. Departementet kan gi forskrift om at den sentrale godkjenningen også kan inneholde opplysninger om foretakenes forsikringer, godkjenninger foretakene har etter andre ordninger mv.

Departementet kan gi forskrift om behandlingen av søknader om sentral godkjenning, tilbaketrekking, ordningens omfang og organisering, tidsfrister for behandling av søknader om sentral godkjenning og konsekvenser av fristoverskridelse. Departementet kan gi forskrift om innholdet i registeret over sentralt godkjente foretak. Departementet kan gi forskrift om gebyr for sentral godkjenning. Gebyret skal ikke overskride selvkost.

Sentral godkjenning for planforetak gis av det godkjenningsorganet som departementet bestemmer. Vedtak om godkjenning registreres i et sentralt, åpent register.

Ny § 12-17 skal lyde:

§ 12-17. Tilbaketrekking av sentral godkjenning for planforetak

Sentral godkjenning for planforetak skal trekkes tilbake dersom godkjent foretak ikke lenger innehar de nødvendige kvalifikasjonene for å ha godkjenning for planforetak. Før det treffes vedtak om tilbaketrekking, skal foretaket gis varsel med frist til å uttale seg. Når særlig formildende hensyn gjør seg gjeldende, kan tilbaketrekking av sentral godkjenning for planforetak likevel unnlates. Ved mindre alvorlige overtredelser kan det gis advarsel.

§ 13-1 nytt andre ledd skal lyde:

Dersom en søknad om tillatelse til tiltak ikke er avgjort, kan kommunen bare vedta et midlertidig forbud dersom søkeren er varslet om dette innen utløpet av de saksbehandlingsfrister som følger av § 21-7, og dersom forbudet vedtas senest innen åtte uker etter utløpet av fristen.

Nåværende andre og tredje ledd blir tredje og nytt fjerde ledd.

§ 15-2 tredje ledd skal lyde:

Krav etter første ledd må være satt fram senest tre år etter at reguleringsplanen er gjort kjent etter § 12-12 fjerde ledd, eller vedtak er kunngjort etter § 12-12 femte ledd. Er grunnen bebyggd, har eieren eller festeren det samme krav når bebyggelsen er fjernet. Kravet må i så fall være satt fram senest tre år etter dette tidspunkt.

§ 15-3 andre ledd skal lyde:

Krav om erstatning må være satt fram senest tre år etter at vedtak er gjort kjent etter § 12-12 fjerde ledd, eller at reguleringsplanen er kunngjort etter § 12-12 femte ledd. § 16-2 første ledd skal lyde:

Kommunestyret kan foreta ekspropriasjon til gjennomføring av reguleringsplan.

Kommunestyrets adgang til å foreta ekspropriasjon i medhold av reguleringsplan bortfaller dersom ikke kommunestyrets vedtak om ekspropriasjon er gjort innen 10 år etter at planen er kunngjort etter § 12-12 femte ledd.

§ 19-2 tredje ledd skal lyde:

Ved dispensasjon fra loven og forskriften til loven skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet.

§ 20-1 første ledd bokstav d skal lyde:

d) varig eller tidsbestemt bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak som nevnt under bokstav a

§ 20-4 andre ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om hvilke tiltak som omfattes av bestemmelsen.

§ 20-5 andre ledd første punktum skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om hvilke tiltak som omfattes av bokstav a-e.

§ 20-5 tredje ledd første punktum skal lyde:

Tillatelse er heller ikke nødvendig for tiltak som nevnt i § 20-1 bokstav m når tiltaket skjer som ledd i jordskifte i samsvar med rettslig bindende plan, eller når tiltaket skjer etter krav som nevnt i matrikkelloven § 9 første ledd bokstav g.

§ 21-5 første ledd andre punktum skal lyde:

Kommunen kan også gi rammetillatelse innenfor sitt myndighetsområde, med forbehold om at igangsettingstillatelse ikke vil bli gitt før forholdet til andre myndigheter er brakt i orden, jf. § 21-4 tredje ledd.

§ 21-7 første ledd skal lyde:¹

Søknad om tillatelse etter § 20-2 skal avgjøres av kommunene innen 12 uker etter at fullstendig søknad foreligger, med mindre annet følger av andre, tredje eller fjerde ledd. Ved overskridelse av fristen skal kommunen tilbakebetale byggesaksgebyret etter nærmere bestemmelser i forskrift, jf. § 21-8 tredje ledd.

§ 21-7 nytt femte ledd skal lyde:

¹ Feiltrykk korrigert 14.08.2017.

Plangrunnlaget som gjaldt ved utløpet av fristen, skal ved overskridelse av fristen legges til grunn for avgjørelsen. Dette gjelder ikke dersom tiltakshaveren innen utløpet av fristen har mottatt forhåndsvarsel om midlertidig forbud mot tiltak, og dette forbudet deretter blir vedtatt innen åtte uker, jf. § 13-1 første ledd. Denne bestemmelse gjelder ikke for statlige og regionale planbestemmelser etter §§ 6-3 og 8-5, eller for statlig arealplan etter § 6-4.

Nåværende femte til syvende ledd blir sjette til åttende ledd.

§ 21-7 nytt syvende ledd skal lyde:

Søknad om endring av en gitt tillatelse, herunder rammetillatelse, som oppfyller vilkårene i andre eller tredje ledd, skal avgjøres av kommunen innen tre uker. Har ikke kommunen avgjort søknaden innen fristens utløp, regnes tillatelse som gitt.

Nåværende syvende ledd blir nytt åttende ledd.

§ 27-2 første ledd første punktum skal lyde:

Før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse eller oppføring av bygning blir godkjent, skal bortledning av avløpsvann være sikret og i samsvar med forurensningsloven.

§ 27-2 femte ledd første punktum skal lyde:

Før oppføring av bygning blir godkjent, skal avledning av grunn- og overvann være sikret.

§ 29-4 fjerde ledd skal lyde:

Nærmere bestemmelser, herunder regler om avstand mellom byggverk, beregningsmåten for høyde, avstand fra nabogrense og areal på bygning som nevnt i tredje ledd bokstav b, gis ved forskrift.

§ 29-7c første ledd første punktum skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer eller medvirker til overtredelse av bestemmelsene i § 29-7 første ledd.

§ 32-8 første ledd bokstav h skal lyde:

h) tross skriftlig pålegg ikke oppfyller plikten etter § 31-3 første ledd til å holde byggverk og installasjoner i stand.

§ 32-8 sjette ledd skal lyde:

Departementet gir forskrift med nærmere regler om gjennomføring av denne bestemmelsen, herunder når overtredelsesgebyr kan ilegges, utmåling, renter og registrering av ilagt overtredelsesgebyr. Det skal fastsettes et maksimumsbeløp for overtredelsesgebyret.

Ny § 32-8a. skal lyde:

§ 32-8a. Overtredelsesgebyr for brudd på reglene om konsekvensutredninger

Den som fremmer forslag til reguleringsplan eller tiltak og planer etter annet lovverk, kan ilegges overtredelsesgebyr dersom den forsettlig eller uaktsomt:

- a) unnlater å følge krav til konsekvensutredning som er gitt i bestemmelser i eller i medhold av denne lov, eller
- b) gir uriktige eller villedende opplysninger i konsekvensutredningen.

I saker som gjelder planer etter denne loven, legger planmyndigheten overtredelsesgebyr. I saker som gjelder tiltak og planer etter annet lovverk, legger ansvarlig myndighet overtredelsesgebyr. Dersom planmyndigheten eller annen ansvarlig myndighet er forslagsstiller, legger departementet overtredelsesgebyr.

Den ansvarlige skal varsles særskilt før det treffes vedtak om overtredelsesgebyr, og gis anledning til å uttale seg innen en frist på minst 3 uker. Forhåndsvarsel skal gis skriftlig.

Når en overtredelse som kan medføre overtredelsesgebyr er begått av noen som har handlet på vegne av et foretak, gjelder § 32-8 femte ledd tilsvarende.

Overtredelsesgebyr tilfaller staten. Oppfyllelsesfristen er 4 uker fra vedtaket ble truffet, med mindre annet er fastsatt i vedtaket.

Departementet gir forskrift med nærmere regler om illeggelse av overtredelsesgebyr, herunder presisering av hvilke forhold i første ledd som kan medføre overtredelsesgebyr. Det skal fastsettes et maksimumsbeløp for overtredelsesgebyret.

§ 32-9 første ledd første og andre punktum skal lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt opptrer som nevnt i § 32-8 første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år dersom overtredelsen er vesentlig. Tilsvarende gjelder den som utfører handlinger som kan medføre overtredelsesgebyr etter § 32-8a.

Nåværende andre til fjerde punktum blir tredje til femte punktum.

§ 33-1 første ledd skal lyde:

Kommunestyret selv kan gi forskrift om gebyr til kommunen for behandling av søknad om tillatelse, utferdigelse av kart og attester og for andre arbeid som det etter denne lov eller forskrift påhviler kommunen å utføre, herunder behandling av private planforslag. Gebyret for behandling av slikt planforslag kan omfatte kommunens arbeid frem til det blir avgjort om forslaget skal fremmes, jf. § 12-11.

§ 33-2 andre ledd skal lyde:

Eieren eller brukeren må varsles før undersøkelse finner sted, og kan i tilfelle kreve bekreftelse fra kommunen om at den har gitt samtykke til undersøkelsen. Om gjennomføring av undersøkelsen gjelder forvaltningsloven § 15. Lider en eier eller rettighetshaver tap ved undersøkelsen, gjelder oreigningslova § 19 om erstatning.

Endring i matrikkellova

§ 23 tredje ledd i lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering (matrikkellova) skal lyde:

Departementet kan gi forskrift og fatte enkeltvedtak eller avgjerd om tildeling av matrikkelnummer.²

Bortfall av kommunale vedtekter

Departementet gjør oppmerksom på at fra og med 1. juli 2017 gjelder ikke lenger kommunal vedtekter etter tidligere plan- og bygningslov av 1985 § 3, § 67 nr. 3, § 69 nr. 4, § 78 tredje ledd, § 85 tredje ledd og § 91a første ledd, jf. overgangsbestemmelsen i plan- og bygningsloven § 34-2 niende ledd.

² Rettet gjengivelsen av ordlyden 05.07.2017

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	JMM	Arkivsaknr:	2017/264
		Arkiv:	024

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
48/18	Formannskapet	13.03.2018
27/18	Kommunestyret	22.03.2018

TILTAKSPAKKE 2017 - SLUTTRAPPORT

Møtebehandling:

Kommunalsjef Jarl Martin Møller møtte og orienterte i saka.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 13.03.2018

Herøy kommunestyre tek sluttrapport for tiltakspakke 2017 til vitande.

Tilråding:

Herøy kommunestyre tek sluttrapport for tiltakspakke 2017 til vitande.

Særutskrift:

Vedlegg:

Vedlegg

- 1 TILTAKSPLAN UTFØRT 2017 - EIGEDOMSAVDELINGA
- 2 TILTAKSPLAN UTFØRT 2017 - UTVIKLINGSAVDELINGA
- 3 Prosjekt utført for Herøy Kyrkjelege Fellesråd.

Samandrag av saka:

Saka med vedlegg gir ei oppsummering av arbeidet som har vore utført i samband med tiltakspakke 2017.

Saksopplysningar:

Stortinget vedtok 17. desember 2016 statsbudsjettet for 2017 og vedtok i den samanheng eit øyremerka tilskot til kommunane på Sørlandet og Vestlandet på 650 mill. kroner. Midlane skal nyttast til vedlikehald og rehabilitering av vegar, bygg og anlegg som er eigd av kommunen, kommunalt foretak eller kirkelig fellesråd.

400 mill. kroner vart fordelt på bakgrunn av ledigheitstal fra NAV per august 2016, då arbeidsledigheita var 3,1 prosent. I statsbudsjettet vart det varsla at regjeringa ville kome tilbake til fordelinga av dei resterande 250 mill. kronene på nyåret. Dei resterende 250 mill. kronene er no fordelt til kommunane på Sørlandet og Vestlandet som hadde en arbeidsledighet per februar 2017 på meir enn 3,1 pst.

For Herøy kommunes del inneber ovannemnde ei samla tildeling for 2017 på totalt kr. 6,9 mill. Den samla tildelinga for 2016 var til samanlikning på totalt kr. 5,2 mill. Pengane vart utbetalt frå departementet 05.04.2017.

I K-sak 70/17 vart det i tillegg gitt ei føring frå kommunestyret på fordeling av midlar til ordinær anskaffelse mellom Sektor samfunnsutvikling og Sektor stab-eigedomsavdelinga slik:

- a. Sektor Samfunnsutvikling – Kr. 1 250 000,-
- b. Sektor Stab – Eigedomsavdelinga – Kr. 1 250 000,-

Vurdering og konklusjon:

Samarbeidet mellom eigedomsavdelinga, utviklingsavdelinga og NAV Herøy la i 2016 til rette for at 22 arbeidslause vart mellombels tilsette i prosjektet. Av desse 22, gjekk 7 deltakarar over i fast arbeid i løpet av prosjektperioden. I 2017 har arbeidet vorte vidareført med god framdrift der nye har fått kome til og nye har fått fast arbeid.

Samarbeidet har vore så godt at sektorar har no i 2018 engasjert fleire i arbeidstrening i ordinært arbeid innan fleire fagfelt.

Gjennomføring av kommunal tiltakspakke har medført at mange arbeidslause og økonomisk sosialhjelpsmottakarar har fått verdifull arbeidspraksis samtidig som kommuna har fått utført vedlikehald på kommunale bygg og anlegg. Fleire prosjektdeltagarane har gått over til ordinært arbeid i perioden.

Rådmannen viser til vedlegga i saka som omtalar dei ulike oppgåvene som er gjennomført i regi av dette prosjektet og konkluderer med at prosjektet har vore verdifullt for fleire parter.

Fosnavåg, 15.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jarl Martin Møller

TILTAKSPLAN UTFØRT 2017 - EIGEDOMSAVDELINGA

Ytre Herøy Ungdomsskule - Lisjebøvegen 14

Utandørs:

Generell rydding utandørs.

Fjerna alt lauv og andre buskvekstar frå dreneringskummer slik at vi fekk opna dei som var tette.

Grov vekk grønske / mose / torv langs alle ytterveggar og ved volleyballbana.

Tok opp alle ristene ved inngangane og gjorde det reint under.

Spylte godt rundt dei uteområda vi rakk med slange. Kosta opp resten.

Klypte vekk busker og greiner som var til hinder for vanleg ferdsel.

Raka vekk lauv ved alle grøntområda.

Grov vekk torv og ugras ved sykkelstativa.

Alt «rusk og rask» vart kjørt til miljøstasjonen på Mjølstadneset og levert der.

Mala utvendig fasade mot parkeringsplass og veg.

Bergsøy skule, Borga - Lisjebøvegen 23

Utandørs:

Generell rydding utandørs.

Fjerna alt lauv og andre buskvekstar frå dreneringskummer slik at vi fekk opna dei som var tette.

Grov vekk grønske / mose / torv langs alle ytterveggar.

Tok opp alle ristene ved inngangane og gjorde det reint under.

Spylte godt rundt dei uteområda vi rakk med slange. Kosta opp resten.

Klypte vekk busker og greiner som var til hinder for vanleg ferdsel.

Raka vekk lauv ved alle grøntområda.

Alt «rusk og rask» vart kjørt til miljøstasjonen på Mjølstadneset og levert der.

Innvendig:

Internasjonal skule:

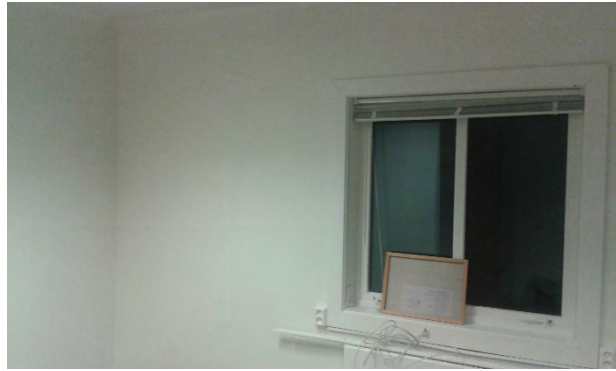
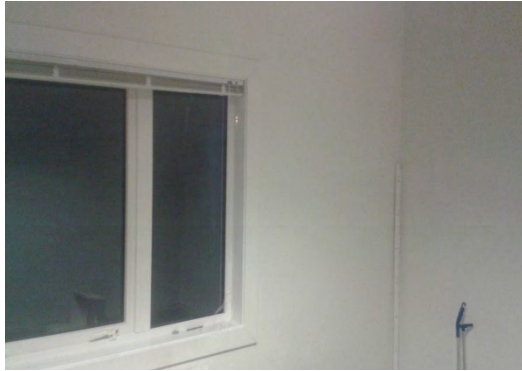
Diverse sparkling av veggjar ved pauserom og rektors kontor.

Alle veggane på roma måla med 3 strøk akrylmåling, farge Eggekvit.

Andre etasje:

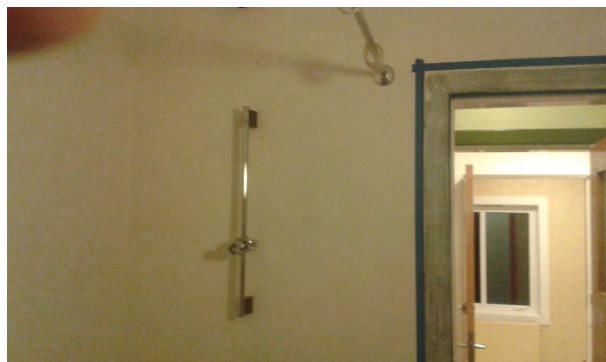
Diverse sparkling av vegg og tak ved to rom (kontor).

Måla veggane og taket på begge rom med 3 strøk akrylmåling, farge Eggekvit.

Starta på oppussing med toalettet og badet. Badet vart ferdig.

Sparkla og tetta hol i veggane. Måla dei med to strøk akrylmåling, farge eggekvit.

Kjellar:

Fjerna gamle matter ved nedre inngang, mot hovudveg.

Målte til og la nye gummimatter ved inngangen.

Bergsøy skule, Blåhaugen – Lisjebøvegen 24

Utandørs:

Generell rydding utandørs.

Fjerna alt lauv og andre buskvekstar frå dreneringskummer slik at vi fekk opna dei som var tette.

Grov vekk grønske / mose / torv langs alle ytterveggar.

Tok opp alle ristene ved inngangane og gjorde det reint under.

Spylte godt rundt dei uteområda vi rakk med slange. Kosta opp resten.

Klypte vekk busker og greiner som var til hinder for vanleg ferdsel.

Raka vekk lauv ved alle grøntområda.

Alt «rusk og rask» vart kjørt til miljøstasjonen på Mjølstadneset og levert der.

Utsifting av øydelagt gjerde ved kunstgrasbana.

Demontere øydelagt gjerde ved kunstgrasbana.

Støypete nye fundament for nedsetjing av nye gjerdestolpar.

Sette opp **16** nye gjerdestolpar.

Monterte ny netting langs heile longsida av bana.

- Stolpar: T-profil, galvaniserte, 16 stk. H = 3m,
- Netting: Grøn plastbelagt flettnetting, L = 50 m, H= 2,50m.

Stokksund skule

Utandørs:

Generell rydding utandørs

Fjerna alt lauv og andre buskvekstar frå forskjellige område rundt skulen.

Grov vekk grønske, mose, gras og torv langs alle ytterveggar og ved parkeringsplassen og aktivitetsplassane.

Sette på plass lause kantsteinar langs parkeringsplassane og langs dei ymse aktivitetsplassane ved skulen.

Tok opp alle ristene ved inngangane og gjorde det reint under.

Kosta opp sand og småstein rundt dei forskjellige uteområda (leikeplassar, aktivitetsområde o.l.)

Raka vekk mykje lauv og smågreiner ved dei forskjellige leikeplassane.

Spylte områda ved inngangene og ellers der vi kunne rekke med vasslange.

Klypte vekk busker og greiner som var til hinder for vanleg ferdsel.

Kutta ned nokre småtre ved leikeplassane

Reparerte rastebord ved sørsida av skulen.

Alt «rusk og rask» vart samla i biltilhengar og køyrt vekk.

Nytt gjerde på vestsida av skulen, langs gangvegen:

Tok ned den gamle og svært rusta gjedenettinga.

Kutta vekk 12 gjerdestolpar som var skada og deformerte.

Fekk laga oss nye stolpar og støypte dei ned i betongfundamentet.

Alle stolpane vart vaska og reingjorde med rødsprit.

Måla so alle stolpane med Gjøko Emaljelakk, farge svart.

Kjøpte inn ny gjerdenetting av typen flettnetting med grønt plastbelegg. Høgd; 90 cm.

Monterte opp ca.120 meter gjerde langs heile vestsida.

Innandørs:

Bar ut stolar og benkar frå «bomberommet» og la dei i biltilhengar som skulens rektor kjørte vekk. Hjelppte til og demontere noko av dette før det vart køyrt bort.

Fjerna gamle matter ved inngangen mot nord og inngangen til symjehallen

Målte til og la nye gummimatter ved begge inngangane.

Moltu Skule

Utandørs:

Generell rydding utandørs

Fjerna alt lauv og andre buskvekstar frå forskjellige område rundt skulen.

Grov vekk grønske / mose / gras og torv langs alle ytterveggar og ved aktivitetsplassane.

Tok opp alle ristene ved inngangane og gjorde det reint under.

Jamna og planerte opphopa sandhaugar ved leikeplassen ovanfor skulen.

Kosta opp sand og småstein ved ballbana og ved leikestativa.

Klypte vekk busker og greiner som var til hinder ved leikeplassane.

Fylte mold og sand i enkelte holer i bakken nedom skulen.

Alt «rask og rask» vart samla i biltilhengar og køyrt vekk.

Innandørs:

Mala gangane i både fyste og andre etasje.

Jobben delvis utført på dugnadsarbeid av foreldra til borna.

Einedalen Skule

Utandørs:

Generell rydding utandørs

Fjerna alt lauv og andre buskvekstar frå dreneringskummer slik at vi fekk opna dei som var tette.

Grov vekk grønske / mose / torv langs alle ytterveggar ved skulen og SFO.

Tok opp alle ristene ved inngangane og gjorde det reint under.

Spylte godt rundt dei uteområda vi rakk med slange. Kosta opp resten.

«Friska opp» utvendige avfallsløysingar (bosstativ, containerar o.l.)

Klypte og «trimma» buskar og greine rundt om heile skuleområdet.

Raka vekk lauv ved alle grøntområda.

Grov vekk torv og ugras langs parkeringsplassane

Alt «rusk og rask» vart kjørt til miljøstasjonen på Mjølstadneset og levert der.

Leikanger Skule

Utandørs:

Generell rydding utandørs.

Fjerna alt lauv og andre buskvekstar frå forskjellige område rundt skulen.

Grov vekk grønske / mose / gras og torv langs alle ytterveggar og ved aktivitetsplassane.

Tok opp alle ristene ved inngangane og gjorde det reint under.

Tok vekk stein og mold på nordsida av skulen. Fylte så i singel og sand og planerte langs heile veggen.

Kosta opp sand og småstein ved leikestativa og områda ned mot kunstgrasbana/fotballbana.

Raka vekk stein og planerte skråsida ned mot den private dyrka marka nedanfor kunstgrasbana. I løpet av sommaren har vi slått denne skråsida tre gongar med kantklippar.

Støypete til ein såle oppbygd av forskalingsblokker på nordsida av skulen. Denne er fundament til ei reiskapsbod som verte bygd der. Det vart kjøpt inn ei ytterdør av aluminium som skal monterast på boda.

Nerlandsøy Skule

Utandørs:

Generell rydding utandørs

Fjerna alt lauv og andre buskvekstar frå forskjellige område rundt skulen.

Grov vekk grønske / mose / gras og torv langs alle ytterveggar og ved parkeringsplassen aktivitetsplassane.

Tok opp alle ristene ved inngangane og gjorde det reint under.

Kosta opp sand og småstein rundt dei forskjellige uteområda (leikeplassar, aktivitetsområde o.l.)

Raka vekk mykje lauv og smågreiner langs alle inngjerdingane ved skulen.

Klypte vekk busker og greiner som var til hinder for vanleg ferdsel.

Kutta ned nokre småtre ved parkeringsplassen.

Reparerte nett på fotballmåla.

Hjelppte til og bære ut stolar og benkar frå gamleskulen. Kjørt vekk av vaktmesterane.

Alt «rusk og rask» vart samla i biltilhengar og køyrt vekk.

Monterte opp eit nytt leikeapparat/reieapparat.

Grov ut håler for fundament og fylte i med betongklossar.

Bolta apparatet godt fast i fundamentet og planerte over med jord og sand.

Fekk tilkøyr 2 m3 ekstra fallsand.

Myrsnipa Barnehage.

Utandørs:

Reparerte tre mindre leikeapparat ved barnehagen.

Eit større multifunksjonelt leikeapparat vart demontert og bygd opp att på nytt med nytt trevirke og nye boltar/skruar. Treverket vart beisa med to strøk oljedekkbeis. Skifta også ut klatrenettet og diverse turnringar.

«Moldskred Renovasjon» kom med pumpebil og saug vekk 12 m³ med fallsand og grus ved eit 36 m³ område der det var planlagt nytt dekke under leikeapparatet.

Monterte so opp igjen leikeapparatet og sikra det med solide betongfundament i grunnen.

Støyppte so ein kvadratisk sålekant rundt området.

Planerte og komprimert med grus og sand.

La ned nye gummimatter, 92 x 92 cm, og limte dei saman med CRT-1.

Skrudde 75 mm trekantlister ned i betongkanten for og halde mattene på plass.

Bergslia Barnehage.

Utandørs:

Grov ut eit ca. 80 m³ området ved den nordlige del av barnehageområdet.

Dette vart utført av Aurvoll & Furesund.

Planert heile området vassrett, fyst med pukk og deretter grus på toppen.

Bygde opp ein 60 cm. høg murkant rundt nordenden av plassen. Dette for og hindre jord og leirmassar innsig på området.

Støyppte so ei betongplate over heile plassen. Betongen levert av Ulstein Betong.

Monterte opp to nye multifunksjonelle leikeapparat og festa dei med kraftige boltar ned i betongplata.

La deretter gummimatter, av variert storleik, på heile plata. Limte dei saman med CRT-1.

Skrudde 75 mm trekantlister ned i betongkanten for og halde mattene på plass.

Moltu Barnehage.

Utandørs:

Demonterte og fjerna eit av leikeapparata ved barnehagen.

Dette var gammalt og slite/råte og såleis farleg for borna og leike seg ved.

Planerte deretter området der apparatet stod med grus og sand.

Fylte opp eine sandbingen med ca. 1 m³ fallsand.

Herøy kulturhus og idrettshall - Lisjebøvegen 10A

Utandørs:

Generell rydding ved uteområdet.

Grov vekk mose/gras og torv langs alle ytterveggar.

Tok opp alle ristene ved inngangane og gjorde det reint under.

Klypte vekk busker og greiner ved grøntområdet til venstre for hovudinngang.

Reiv ned og fjerna reiskapsbu til høgre for hovudinngangen.

Ryddda ventilasjonssjakta (utanfor tavlerom i kjellaretasjen) for mykje rusk og søppel. Spylte veggane og kosta opp sand og småstein frå botnen av sjakta.

Innandørs:

Rom 104 og 112, Kioskområdet og garderobeavdelinga i hovudetasjen:

Fylte sparkel i diverse hol i veggjar og tak.

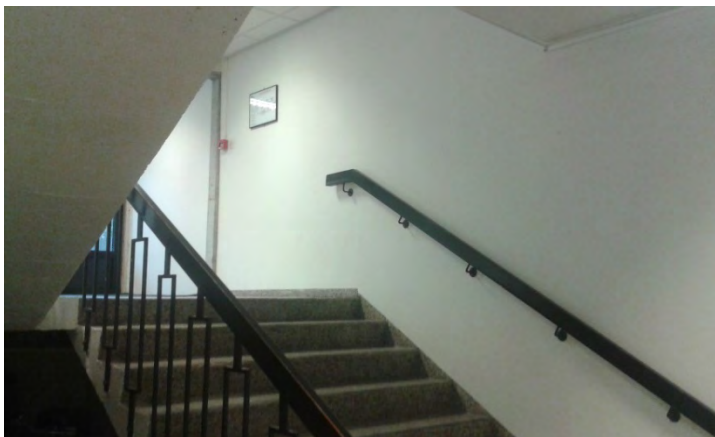
Måla veggjar med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Trappeoppgang nord ved kulturskolen:

Fylte sparkel i diverse hol i veggjar og tak.

Måla under trappeoppgangen med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Rom 013, Scenesalen ved kulturskolen.

Fylte sparkel i diverse hol i veggane.

Måla 3 veggjar med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Rom 015, Personalrom gang

Måla veggjen over kjøkkenbenken. Fylte Silicon i skøyten på benkplata

Fylte sparkel i diverse hol i veggjar og tak.

Måla alle veggane og taket med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Rom 111 / 109, Gang mellom Frivillig sentralen og trappeoppgang nord:

Fylte sparkel i diverse hol i vegg og tak.

Måla alle veggane med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Rom 110, «Nye» Frivillig sentralen.

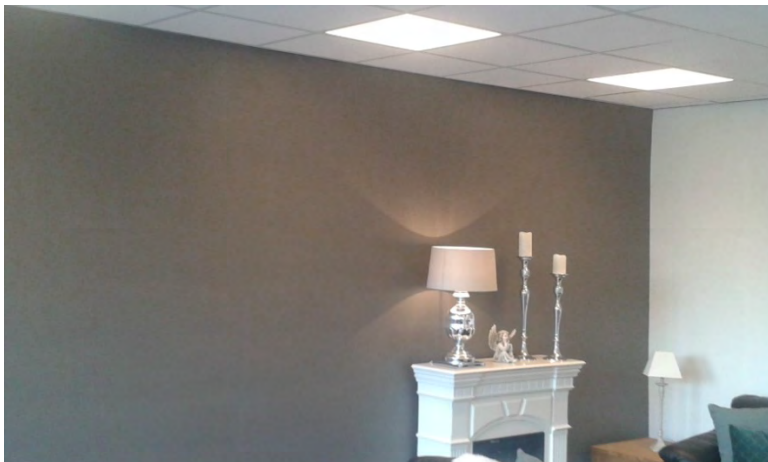
Flytta alt inventar frå den gamle frivillig-sentralen til den nye ved Kulturhuset.

Noko av inventaret vart kasta og køyrt til Miljøstasjonen.

Ved den nye sentralen vart fylgjande arbeid utført:

Fylte sparkel i diverse hol i eine kortveggen.

Måla den med 3 strøk Jotun Lady, farge Sober (kode: 6303-Y43R).

Herøy Rådhus – Rådhusgata 5

Utandørs:

Reinska alle drens ved balkong og terrasse for lauv, grønske og sand.

Måla balkongrekkverka og terrasserekkverka med Gjøko Oljemaling, farge brun.

Måla sittebankane utanfor hovudinngang med same maling, Gjøko Oljemaling, farge brun.

Olja/lakka rekkverket ved hovudinngang med 2 strøk blank Benar olje.

Demonterte og tok ned ventilasjonspumpe på utsida (utvendig) av det gamle IKT/serverrommet (rom 121 ved nordfløya).

Innandørs:

Etasje U1 - Kjellar

Rom 008 – Lager.

Demonterte materialbod og flytta mykje av inventaret til lager 011 og til reinhaldslager 010.

Ryddda ut og fjerna/kasta mykje gammalt material og utstyr som var lagra der.

Vaskemaskina og tilhøyrande utstyr som vask og servant vart flytta til nytt reinhaldslager rom 010.

Etter at lageret var heil tømt vart alle veggane måla med Gjøko murmaling, farge eggekvit.

Rom 010 – Lager Reinhald.

Ryddda ut og fjerna mykje gammalt material og utstyr.

Kvalsvik Elektro kom og ordna med uttak for diverse elektriske komponentar.

Eine veggan vart so kledd med våtromspanel.

Monterte ny benkplate langs heile veggan.

Vaskemaskina frå lager 008 vart installert her, samt nye vask.

Rom 011 – Lager.

Ryddet ut og fjerna/kasta mykje gammalt material og utstyr som var lagra der.

Monterte 12 nye systemreolar langs to av veggane.

Etasje 1 – Inngangsparti / Servicetorg / Økonomiavdeling.

Rom 120 – Korridor / Trapp.

Tok ned nokre gamle bilete og anna oppheng frå veggane.

Fylte sparkel i hola der hengefesta var.

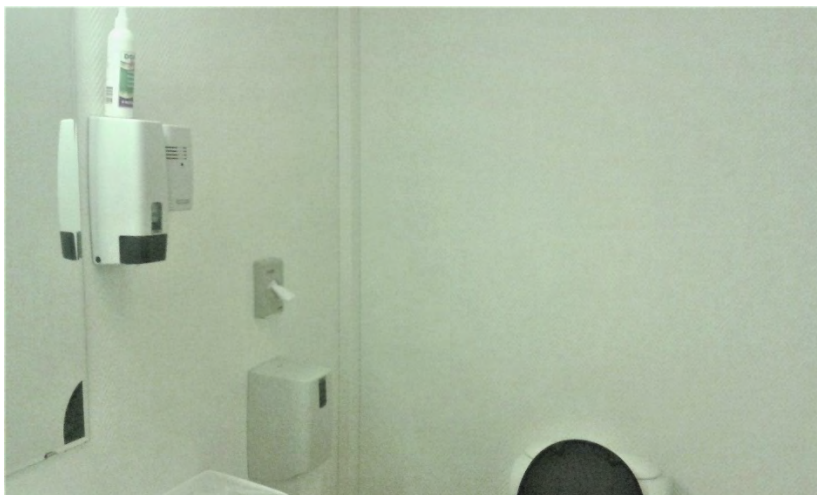
Måla so alle veggane langs korridoren med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit.

Rom 119 - WC.

Fylte sparkel i diverse hol i vegg og tak.

Måla alle veggane med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Rom 118 – WC Handikap.

Fylte sparkel i diverse hol i vegg og vindaugekarm.

La ny plastfolie på innsida av vindauga. Dette for og hindra innsyn til toalettet utanfrå.

Måla alle veggane med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Karmene ved vindauga måla med Gjøko Eksklusive Emaljelakk, farge kvit.

Rom 121 – Kontor, tidlegare Server/IKT rom.

Fylte sparkel i diverse hol i veggar og tak.

Måla alle veggane og listene med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Karmene ved vindauga måla med Gjøko Eksklusive Emaljelakk, farge kvit.

Rom 133 – Møterom Servicetorget.

Fekk Kadir frå IKT avdelinga til og kome og fjerna gamle kablar frå diverse uttak i veggane.

Han monterte so opp nye kablar til nettverk og vi hengde opp nytt TV .

Fylte sparkel i diverse hol og ujamnheiter i veggane.

Måla alle veggane, taket og listene med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit.

Rom 134 – Sentralbord Servicetorget.

Fylte sparkel i diverse hol i vegg og tak.

Måla alle veggane med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Lakka taklistene med Jotun klarlakk.

Rom 135 – Kontor Servicetorget.

Fylte sparkel i diverse små hol i veggane.

Måla alle veggane og listene og taket med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit.

Rom 105 – Kontor Økonomiavdelinga

Fylte sparkel i diverse hol i to veggar og heile taket..

Måla to av veggane og heile taket alle listene med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Karmane ved vindauga måla med 3 strøk Gjøko Eksklusive Emaljelakk, farge kvit.

Diverse:

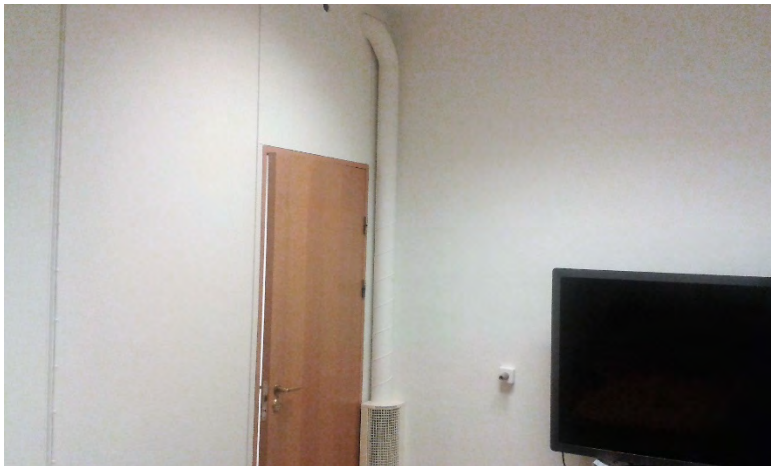
Målte til og fekk lagt nye gummimatter innvendig ved Hovudinngang og Personalinngang.

Etasje 2 – Samfunnsutvikling avdelinga.

Rom 212 - Møterom

Fylte sparkel i diverse hol i veggar og tak.

Måla alle veggane og taket med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Etasje 3 – Egedomsavdeling.

Rom 305 - Kontor

Fylte sparkel i diverse hol i veggar og tak.

Måla alle veggane og taket med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

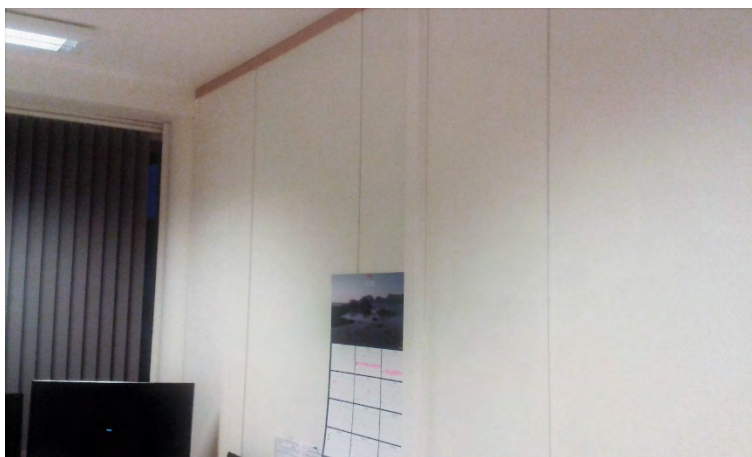

Rom 307 - Gjestekontor

Flytta nøkkelskap til rom 308 – Kontor.

Fylte sparkel i diverse hol i veggar og tak.

Måla alle veggane og taket med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Rom 303 – Bøttekott

Ryddet ut diverse material og reinhaldsutstyr. I samarbeid med Reinhaldspersonalet.

Monterte opp hylle ved vasken.

Etasje 4 – Kulturavdelinga

Rom 403 – Reinhald

Ryddet ut diverse gammalt reinhaldsutstyr. I samarbeid med Reinhaldspersonalet.

Monterte opp to nye hyller.

Rom 406 - Kjøkken

Ryddet ut diverse gammalt kjøkenutstyr. I samarbeid med kantine/kjøkken ansvarleg.

Etasje 5 – Teknisk

Rom 502 – Teknisk rom

Ryddet ut diverse material og utstyr. Noko av dette vart lagra i kjellaren.

Kosta opp støv og smuss.

Herøy Produksjon – Kvithaugsmyra 2.

Rom 010 – Kjøkken

Demonterte gammel kjøkkeninnreiing. Leverte den ved Miljøstasjonen på Mjølstadneset.

Fylte sparkel i diverse hol i vegg og tak.

Måla alle veggane med 2 strøk Gjøko Interiør Vegg 10, farge Skagen (kode: 2105)

Måla taket med 2 strøk Gjøko Interiør Tak 02, farge Eggekvit (kode:1001)

Herøy Helsesenter – Eggesbøvegen 11

Grov ut og fjerna plante-/blomsterbedd på begge side av hovudinngangen.

Bedet til høgre for inngangen vart fylt med betong og støypet jamt med steinhellene rundt.

Bedet på venstre side vart fylt med grus, singel på toppen. Planert jamt med steinhellene rundt.

Måla rundt alle inngangspartia (4 stk.) til senteret, med 3 strøk Gjøko Oljedekkbeis, farge eggekvit (kode; 0502Y).

Vaska bordkledninga på baksida med Kraftvask.

Måla også bordkledninga ved terrassane på baksida (austsida) av senteret med 2 strøk Gjøko Oljedekkbeis, same farge som ved inngangane.

Herøy Omsorgssenter (grøn og raud avdeling), Sjukeheimsvegen 5A

Rom 120 – Pasientrom

Flytta ut alt inventar i rommet.

Fylte sparkel i diverse hol i veggar og tak.

Måla alle veggane og taket med 3 strøk Gjøko Proff Akryl, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

Fjerna alle golvlistene og la nye av plast.

Ureint Skyljerom.

Flytta vaskemaskina. Fjerna betongplatået ho stod på.

Tok vekk gipsplatene i veggen bak.

«Kvalsvik Elektro» kom og flytta stikkontaktene, samt monterte nye uttak.

«Fosnavåg Rør» kom og flytta vassuttaka.

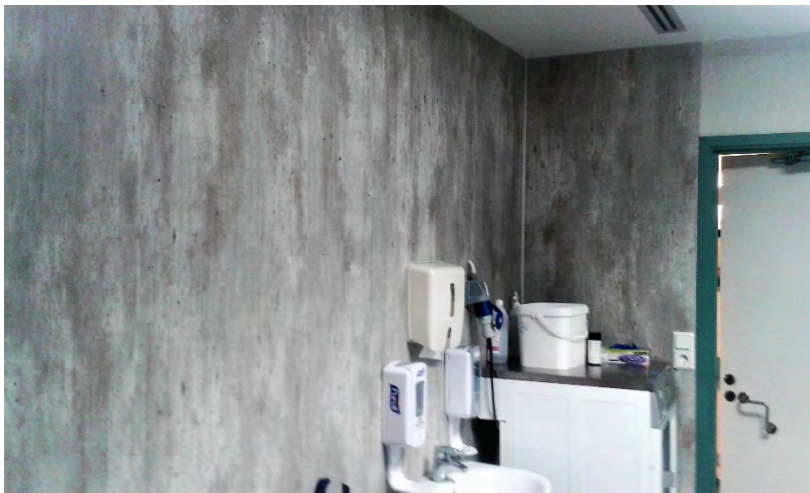
La nytt våtromspanel på halve veggen.

Vaskemaskina plassert på ny plass og kopla opp mot vatn og elektrisitet.

Fjerna gipsplate i taket.

Monterte ny systemhimling med nytt lysarmatur.

Nye vinyllister lagt langs veggen.

Laga også til ny «himling» ved inngangane, garderober, vaktrom og skyljerom på begge avdelingane (grøn og raud).

Solheim Dagsenter – Klokkargardsvegen 4

Hovudhuset.

Vaska bordkledninga på sør og vestsida med Kraftvask.

Måla so veggane på sør og vestsida med Gjøko Oljedekkbeis, farge eggekvit (kode; 0502Y).

Måla og terrassane med same farge.

Garasjen.

Demonterte og fjerna begge garasjeportane. Dei var rotne og skada.

Reiv ned resten av sørveggen opp til mønevinkelen.

Sette opp nye bjelkar og stend.

Støyppte ein 10 cm. høg murkant nede ved bakken.

La so nye bordkledning på heile veggen.

Sette inn ny dør i veggen, av typen «hyttedør».

Loftet vart rydda. Mykje av det vart lagra ved Sjukeheimsvegen 10 (lageret).

Noko vart kasta og levert ved Miljøstasjonen på Mjølstadneset.

Ny trapp, med repo, vart laga opp til loftetasja.

innvendig.

Laga og hyller langs nord-veggen

Ryddes rundt garasja utandørs.

Klippte gras, kutta greiner og buskar langs heile eignedomen.

Diverse småjobbar utført innan kommunen:

Solheim Omsorgsbustad

Nestunet

Eggesbøtun

Myklebusttunet

Toftetunet

På alle desse stadane vart takrennene og drengs/avlaup reinska for gras, lauv og sand.

Enkelte stadar var takrennene skada eller hadde manglar.

Desse vart reparerte og satt på plass.

Ryddas elles rund grøntområda ved desse stadane.

Omsorgssenteret / Sanitetshuset:

Grov opp ei 30 cm djup og 25 meter lang grøft mellom Omsorgssenteret og Sanitetshuset.

La ned eit 5 cm tjukt plastrør langs grøfta.

Kvalsvik Elektro og folk frå IKT avdelinga kom og strekte fiberkabel gjennom røret og kopla den opp mot Sanitetshuset.

Dekte så til røret (og kabelen) med sand og torv og planerte det fint.

EMA – lokalet (Sunnmørsfisk):

Flytta ut stolar, bord, skap, tavler, kateter, hyller og prosjektørar frå lokalet ved EMA skulen.

Alt dette vart køyrt vekk og omplassert til forskjellige skular og barnehagar rundt om i kommunen.

Rabbegjerdet:

Kutta vekk tre og buskar langs vegen.

Klypte også vekk buskar som hindra utsikta ved krysset mot gangvegen.

Ryddas grøftene for gras, greiner og sand.

Biltilhengarar:

Reparerte ein av bil-tilhengarane.

Ny bilhengar innkjøpt då eine hengaren var i for dårleg tilstand til å reparerast.

TILTAKSPLAN UTFØRT 2017 - UTVIKLINGSAVDELINGA

HK Verkstad / Uteseksjon - Sjukeheimsvegen 12

Rampe til tøming av slamavfall frå reinseanlegga:

Ryddda og planerte eit område der rampa skulle plasserast. Utført av HE Teknisk/Drift Anlegg.

Grov ut og fylte i pukk og grus. Deretter komprimert til fast og fint vassrett flate.

Forskala og armerte og tilrettelagde for støyping av ei U-forma rampe med høgd på 2 meter.

Breidd 1,5 meter.

Fekk levert til saman 14 m³ med betong frå «Ulstein Betong» og fylte i forskalinga.

Etter et betongen var tørr vart rampen plassert oppe på fundamentet og bolta fast.

Binge for strøsand:

Ryddet og planert eit område der sandbingen skal stå.

Forskala for ein såle rundt området.

Fekk levert betong frå Ulstein Betong og fekk støypt ei 100 m³ stor grovplate.

Laga ein 2 meter høg murkant rundt 3 av sidene på plata.

Brukte «Breivik Forskalingsblokker» til dette.

Diverse:

Generell rydding ein gong i veka.

Ryddda og sorterte material og utstyr inne på området.

Fekk laga oss eit trelast lager med tett tak på baksida av eine lager- containeren.

Plasthallen vart rydda, hyller og reolar monterte inne.

Brannstasjonsbygget vart og rydda og hyller og stålseksjonar for lagring monterte.

Reparerte også ein av personbil-tilhengarane ved HK verkstaden.

Fosnavåg sentrum

Generell rydding:

Kvar fredag tok vi ei runde rundt sentrumsområdet og plukkar opp søppel og anna rot og rask som måtte ligge rundt omkring.

Allmenningskaia indre:

Slipte/børsta vekk rust og laus måling frå kai-skiner.

Vaska kai-skinne med tynner nr.7.

Prima kai-skiner med 2 strøk Intergard 269.

Måla kai-skiner med 2 strøk Interthane 990, farge signalgul
(kode: RAL 1003).

Vedlikehald:

Måla og lakkerte diverse benkar og rastebord rundt om i sentrum.

Benkane ved Fosnavåg Brygge vart olja med 2 strøk Kokt Linolje, blanda med Lynol.

Ujamnheiter på steinheller og brusteinsparti ved gangfelt, parkeringsplassar og andre ferdselsområder vart rette opp og jamna slik at det vert trygt for «mjuke trafikantar» og rørslehemma og ferdast trygt i sentrumsområdet.

Plassert 4 rastebenkar ved det planert området rett ovanfor Hotell Thon.

Har montert eit utandørs bordtennisbord som vil vert plassert der til våren.

Også ei stor blomsterkrukke/panne vil kome på plass der etter kvart.

Aktivitetsparken ved Herøy Kulturhus

Generell rydding:

Kvar fredag tar vi ei runde rundt Aktivitetsparken og plukkar opp søppel og anna rusk og rask som måtte ligge rundt og i området.

Diverse:

Tok kantslått 3 gongar i løpet av sommaren, rundt områda ved Aktivitetsparken.

Elles vart luking og stell av grøntareal gjort med jamne mellomrom.

Ryddda og reinska sandvolleyball-bana for steinar og ugras.

Kjørte til meir sand i bana og planerte.

Reparerte nokre øydelagde bord i ballbingen og sette inn 5 nye bord.

Reparerte målnetta både ved sandhandballbana og ved ballbingen.

Kosta opp mykje sand som hadde lagt seg i områda mellom dei ulike aktivitetsplassane. Spesielt rund sandhandballbana. Dette på grunn av at det ikkje var noko gjerde eller mur som hindrar vinden i og blåse sanden ut av bana. Det vart derfor bestemt at det skulle byggjast eit gjerde rundt bana for og hindre dette.

Meisla og fekk fjerna ein 15 meter lang betongkant nede mot kunstgrasbana.

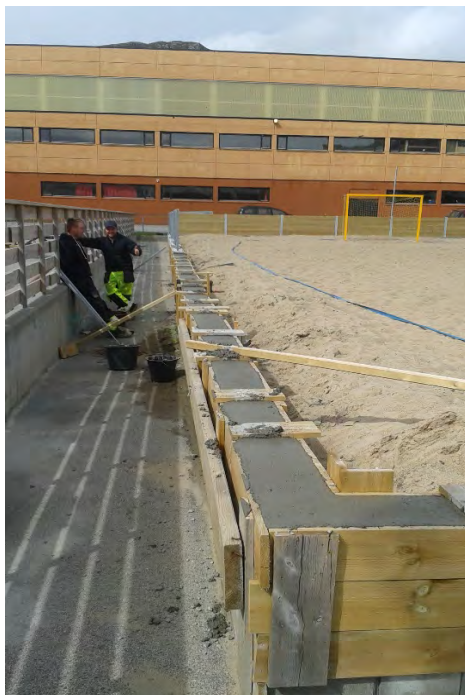
Fjerna ca. 10 meter av eit gjerdet som var til hinder for tilgangen til aktivitetsparken frå kunstgrasbana.

Laga til ei rampe, av betong, utanfor inngangen til skatebana.

Sandhandballbana:

Starta med og forskale resten av det på-begynte arbeidet med og lage murkant/såle rundt bana.

Fikk tilkøyr 5 m3 med betong frå «Ulstein Betong» og fylte i forskalinga.

Etter at betongen var tørr starta vi arbeidet med og bore hol i sålen for og sette ned gjerdestolpar.

Støyppte ned 55 stk. H-profil stolpar med 2 meters mellomrom rundt sålen/murkanten.

Fekk ordna med bordplankar (20 x 5 x 200 cm) og kilte dei mellom stolpane slik at vi fekk eit solid og tett gjerde rundt heile bana.

Bygde og sittetribune av tre langs begge langsiden av bana.

Det er no plass til ca. 200 tilskodarar.

Tennisbana:

Tennisbana var humpete og ujamn rund det meste av bana.

Det vart derfor bestemt at me skulle gjere eit forsøk på og fjerne dekket og planere/jamne ut dekket under bana.

Dette arbeidet viste seg og verte svært vanskeleg og utføre. Spesielt sidan dekket var fylt med finkorna sand som vart ekstra tungt når det vart vått.

Vi klarte til slutt og få fjerne dekket og rulla det saman. Det vart frakta til HK verkstads området der me skulle prøve og få ut sanden.

Etter mange iherdige forsøk på og få fjerna sanden, utan at dekket vart øydelagt, vart det teke ei avgjersle om at det beste var og få bestille eit nytt dekke og få det lagt av fagfolk.

Etter at dekket var fjerna fekk vi firmaet «Aurvoll og Furesund» til og kome og fjerna all sanden. Dei la på ny fyllmasse (pukk og singel) og planerte/komprimerte det vassrett.

Fekk så firmaet NCC til og kome og legge drengasfalt over heile baneområdet, og planerte vassrett.

Kontakta fleire leverandørar på tennisbanedekket og inviterte tre av dei til anbodsrunde. Etter anbodsrunde fall valet på UNISPORT AS.

Dekket vart levert og lagra ved HK verkstad 27.11.2017.

Fyllsanden vart levert same stad 11.12.2017.

Det trengs 2-3 dagar samanhengande med temperatur mellom 5 til 10 plussgrader for at dekket kan verte lagt og limt saman.

Tennisbana er klar for legging av dekket. Når været tilet det vil ferdigstillinga av dekket verte utført så snart som mogeleg.

PUMPESTASJONAR OG REINSEANLEGG:

RA 1 - Kleivaneset

Vaska utvendige listverk med kraftvask.

Måla alle utvendige lister med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Eggekvit
(kode: 0502Y).

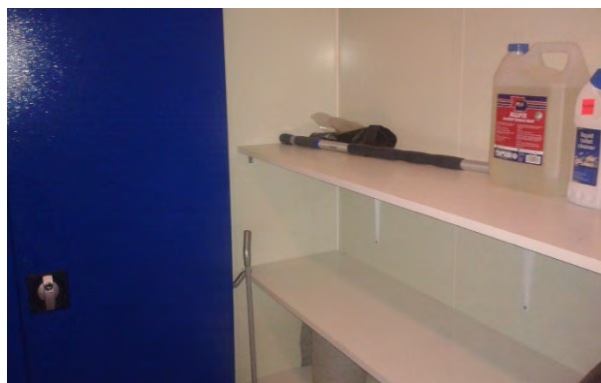
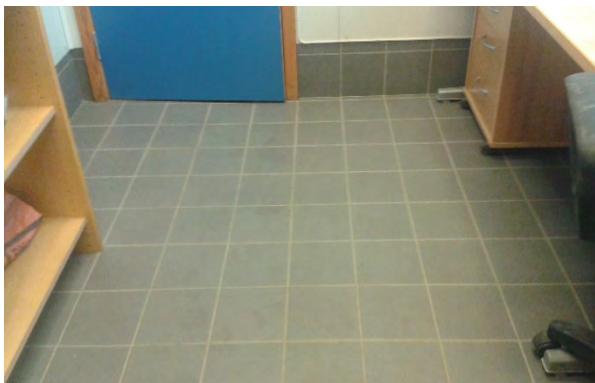
Sette inn nytt baderomsvindauge. Fora og lista rundt vindaug

Monterte nye reolar og sette inn nytt verktøyskap på lageret innanfor kontoret.

Fjerna golvbelegget inne på kontoret. Gjorde reint og vaska grundig.

La nye flisar på heile golvplata.

Fjerna beslaga og børstane rundt garasjeporten.

Fikk opp nye beslag og børster. Måla beslaga svarte med Gjøko Emaljelakk.

Demonterte sjøleidningsskiltet. Reparerte og retta ut ein del skade på det.

Fekk ordna med nye sterkare boltar til staga.

Støypa ned nye betongfundament i berget.

Skrudde skiltet på plass og sikra det med eit ekstra støttestag inn mot bergknausen.

Kjøpte nye gjerdestolpar og tilhøyrande netting for planlagt arbeid framover med og sette opp eit gjerde oppe på bergknausen langs vegen til reinseanlegget.

Arbeidet med oppsetjing av gjerdet er på begynt.

Det vart ikkje tid nok til og ferdigstille dette innan prosjektet med Tiltakspakken vart avslutta.

PSP 5 - Kunstgrasbana

Vaska utvendige flater med kraftvask.

Måla kledning med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Eggekvit
(kode: 0502Y).

PSP 22 – Eggesbøvaulen

Vaska utvendige flater med kraftvask.

Måla kledning med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun
(kode: 7706Y43R).

Måla dør med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun
(kode: 7706Y43R).

Måla over rust på takplater

Gjøko Antirust-primer, farge svart.

PSP 8 – HK Verkstad

Skrapa vekk laus måling.

Vaska utvendige flater med kraftvask.

Måla kledning med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun
(kode: 7706Y43R).

Måla dør med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun
(kode: 7706Y43R).

Måla over rust på takplater

Gjøko Antirust-primer, farge svart.

PSP 10 - Hjelmeseth

Vaska utvendige flater med kraftvask.

Måla kledning med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun
(kode: 7706Y43R).

Måla dør med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun
(kode: 7706Y43R).

Måla over rust på takplater med

Gjøko antirustprimer, farge svart.

PSP 11 - Bergsneset

Vaska utvendige flater med kraftvask.

Måla kledning med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun
(kode: 7706Y43R).

Måla dør med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun
(kode: 7706Y43R).

Måla over rust på takplater med

Gjøko antirustprimer, farge svart.

PSP 21 – Tjørnvåg sentrum

Vaska utvendige flater med kraftvask.

Måla kledning med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Eggekvit
(kode: 0502Y).

Måla dør med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Eggekvit
(kode: 0502Y).

PSP 7 – Eggesbøvalen

Vaska utvendige flater med kraftvask.

Måla kledning med 2 strøk

Måla dør med 2 strøk

Måla over rust på takplater med

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun (kode: 7706Y43R).

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun (kode: 7706Y43R).

Gjøko antirustprimer, farge svart.

PSP 24 – Moltu

Vaska utvendige flater med kraftvask.

Måla kledning med 2 strøk

Måla dør med 2 strøk

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun (kode: 7706Y43R).

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun (kode: 7706Y43R).

PSP 26 – Kvalsund

Vaska utvendige flater med kraftvask.

Måla kledning med 2 strøk

Måla dør med 2 strøk

Måla over rust på takplater med

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun (kode: 7706Y43R).

Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Mørk brun (kode: 7706Y43R).

Gjøko antirustprimer, farge svart.

Rundt alle reinseanlegg og pumpestasjoner var det rydda og klipt vekk buskar og greiner som hadde vokse seg til ved stasjonane.

DIVERSE:

Busskur Frøystad / Remøya:

Skrapa og vaska eit busskur ved Frøystadtoppen.

Måla det med to strøk Gjøko Herregård Oljemaling, farge brun.

Dette busskuret var ikkje i bruk lenger og vart derfor gitt til Remøy Bedehus.

Det vart kjørt til bedehuset på Remøya og satt på plass der.

Toftestøda:

Vi fekk fjerna eit stort jonsokbål som ikkje hadde godkjent løyve.

JKB Transport kom med lastebil og kran og fekk kjørt det vekk.

Det vart køyrt vekk heile 2 krokkasser med til saman 70 m3 blanda usortert avfall.

Prosjekt utført for Herøy Kyrkjelege Fellesråd.

RUNDE GRAVPLASS

- Reve tre veggar (nord, aust og vestveggen) på grunn av råta bordkledning.
- Lekta ut med 23 mm lekter og satt opp ny bordkledning på dei tre veggane.

- Reve kassekledninga på alle fire veggane og sette opp ny.
- På to av sidene var det lekta ut med 23 mm lekter. Dette for betre lufting.
- Reiv ned heile klokketårnet og tok ned klokka.
- Bygd opp att med nye bærebjelkar og sette klokka på plass igjen.
- Loddbord skifta ut på vestsida.
- Skifta ut det meste av troden.
- Alle takspærre i tårnet skifta ut med nye.
- Laga ny luke i tårnet.

- Skifta ut heile taket utvendig, både i klokketårnet og på sjølve huset.
- Ny kasseledning montert.
- La nytt shingeltak over heile bygget
- Laga heilt ny ytterdør.
- Sette opp dørstoppar utvendig.

- Skifta ut himlinga på hovudromet.
- Skifta ut alle nødvendige låsepinnar og krokar i dører og vindauge.
- Skifta ut heile vasssystemet. Det var eira og delvis øydelagt.
- Monterte ny kran utvendig og innvendig.
- Skifta ut alt treverk på benken utanfor. Og måla den.
- Måla heile bygget med 2 strøk Gjøko Herregård Exclusive Oljemåling, farge Eggekvit (kode: 0502Y).

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	JMM	Arkivsaknr:	2017/1636
		Arkiv:	K50

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
49/18	Formannskapet	13.03.2018
28/18	Kommunestyret	22.03.2018

PILOT MARINE NATURTYPEKARTLEGGINGAR PÅ SØRE SUNNMØRE

Møtebehandling:

Kommunalsjef samfunnsutvikling Jarl Martin Møller møtte og orienterte i saka.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 13.03.2018

Herøy kommunestyre går inn med kommunal medfinansiering i prosjektet - «Pilot marine naturtypekartleggingar på Søre Sunnmøre».

Finansiering av prosjektet vert ved å nytte tildelte midlar frå Havbruksfondet samt bruk av egne planleggingsmidlar over driftsbudsjettet.

Tilråding:

Herøy kommunestyre går inn med kommunal medfinansiering i prosjektet - «Pilot marine naturtypekartleggingar på Søre Sunnmøre».

Finansiering av prosjektet vert ved å nytte tildelte midlar frå Havbruksfondet samt bruk av egne planleggingsmidlar over driftsbudsjettet.

Særutskrift: Fylkesmannen MR

Vedlegg:

Samandrag av saka:

Pilot marine naturtypekartleggingar på Søre Sunnmøre bygger på dei frigjevne, høgoppløyselege grunnkarta i området. Prosjektet er nasjonalt og kommunane i Møre pilot vert invitert med i eit spleiselag der kunnskapen som vert opparbeidd vil vere svært nyttig når det gjeld å avklare bruken av desse områda. Vi viser spesielt til arealplanlegging, byggesak og tiltak på land og ut i sjø. Prosjektet kan direkte nyttast i vedtatt interkommunalt kystsoneplanarbeid samt andre private planarbeid i strandsona.

Saksopplysningar:

Pilot marine naturtypekartleggingar på Søre Sunnmøre bygger på dei frigjevne, høgoppløyselege grunnkarta i området. Prosjektet er nasjonalt, og har som målsetnad å:

- skaffe meir kunnskap om det marine naturmiljøet på Søre Sunnmøre
- utvikle metodar for å kartlegge marin natur etter «Naturtyper i Norge» (NiN-metodikk), vedtatt av Stortinget

Desse måla skal nås ved å kartlegge, teste og utvikle eit utval av marine naturtypar som finst på Sør Sunnmøre etter ny NiN-metodikk. Dei høgoppløyselege marine grunnkarta som føreligg gjer det mogleg å realisere pilotprosjektet.

Prosjektet har eit samla budsjett på 6.380.000, kor følgjande forslag til fordelingsnøkkel føreligg:

	2017	2018	SUM
Fiskeridirektoratet	1 000 000	1 000 000	2 000 000
Miljødirektoratet	700 000	900 000	1 600 000
Møre og Romsdal fylkeskommune	750 000	750 000	1 500 000
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	780 000		780 000
Kommunane		500 000	500 000
SUM	3 230 000	3 150 000	6 380 000

Fiskeridirektoratet og Fylkeskommunen arbeider no for å avklare sine bidrag inneverande år, og det er forventa at dette er ferdigbehandla innan medio februar. Miljødirektoratet har avklart sitt bidrag.

Organisering og gjennomføring

Pilotprosjektet er nasjonalt, og leiast av ei styringsgruppe som består av Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, Møre og Romsdal fylkeskommune og Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Fylkesmannen har ansvar for å koordinere prosjektet.

Arbeidsgruppa består av Norsk institutt for vannforskning (NIVA), Havforskningsinstituttet (HI) og Norges geologiske undersøkelse (NGU). NIVA har ansvar for å leie arbeidsgruppa. I tillegg deltek Artsdatabanken i prosjektet for å sikre arbeidet med å utvikle og kvalitetssikre ny kartleggingsmetodikk.

Ved kommunal medfinansiering er det naturleg at kommunane får éin representant i styringsgruppa.

Fylkesmannen og dei andre prosjektpartnerane vonar kommunen vil delta i spleiselaget for å sikre kunnskap om dei marine naturtypene i området. Deltaking og samfinansiering vil gi meir forvaltningsretta kunnskap om naturtilhøva i dei grunne, marine områda. Dette vil vere særst nyttig når det gjeld arealplanlegging, byggesak og tiltak i dei grunne områda.

Med bakgrunn i planlegging i gjenståande arbeid i 2018 og feltarbeid til våren håpar vi de har anledning til å behandle søknaden så snart som mogleg, og helst innan utgangen av februar.

Vurdering og konklusjon:

Miljødirektoratet har alt vedtatt sitt bidrag for 2018, og legg til grunn at dei øvrige etatene kan innfri forslaget til budsjett for 2018 slik at arbeidspakkene i forslaget kan gjennomføres uavkortet.

Utviklingen av ny NiN-metodikk vil ha stor nytteverdi ved kartlegging av marin natur. Ein viser til Statens Kartverk sin søknad til KMD om støtte til pre-MAGIN. NiN-metodikken som utvikles på Søre Sunnmøre i 2018 vil vere viktig for å kunne få full effekt av pre-MAGIN-kartleggingen som planlegges gjennomført i Rogaland, Møre og Romsdal og Troms med oppstart i 2019. Det er derfor viktig og av stor verdi å opprettholde aktivitetsnivået i Pilotprosjekt Søre Sunnmøre som foreslått ut 2018.

Fordeling av kommunal bidrag:

Fordeling av kostnadene mellom kommunane vere slik:	Basisfinansiering	Sjøareal	%	Arealfinansiering	Totalt
Ulstein	50 000	92	15	38 206	88 206
Hareid	50 000	56	9	23 256	73 256
Herøy	50 000	235	39	97 591	147 591
Sande	50 000	136	23	56 478	106 478
Vanylven	50 000	83	14	34 468	84 468
Sum	250 000	602	100	250 000	500 000

Kva får vi:

Som kjent er dei grunne marine områda i kommunane nett kartlagt med grøn-laser metodikk. Dersom kommunane vel å gå inn i pilotprosjekt marine naturtypekartleggingar på Søre Sunnmøre, vil ein få anledning til å tolke og bearbeide desse dataene slik at vi får ny kunnskap om dei marine naturtilhøva i dei grunne områda.

Bearbeiding og tolking av grøn-laser data vil gi kommunane kunnskap om naturmiljøet i dei grunne kystområda. Denne kunnskapen vil vere svært nyttig når det gjeld å avklare bruken av desse områda. Vi viser spesielt til arealplanlegging, byggesak og tiltak på land og ut i sjø.

Erfaringane og resultata frå pilotprosjektet vil ha stor verdi for planlegging og gjennomføring av kartlegging i andre område i Noreg. Ein nemner spesielt arbeidet med å realisere marine grunnkart og naturtypekart (MAGIN) på Nordre Sunnmøre.

Pilotprosjektet marine naturtypekartleggingar på Søre Sunnmøre er av toårig varigheit, og avsluttast 31.12.2018.

Det er planlagt at resultata vil overleverast gjennom eigna kartlag i nasjonale databaser. Desse vert implementert i dei kommunale GIS-løysingane.

Finansiering av prosjektet vert for Herøy kommune å nytte tildelte midlar frå Havbruksfondet samt bruk av egne planleggingsmidlar.

Rådmannen rår til at ein deltek i prosjektet slik det går fram av tilrådinga.

Fosnavåg, 08.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jarl Martin Møller

Pilotprosjekt - Kartlegging av marin natur i Møre og Romsdal

Årsrapport 2017

Trine Bekkby (red.)¹, Sigurd Heiberg Espeland², Margaret Dolan³, Eli Rinde¹, Frithjof Moy², Sigrid Elvenes³, Hege Gundersen¹, Thijs C van Son², Guri Sogn Andersen¹, Jonas Thormar², Helene Frigstad¹, Siri Moy¹, Bjørnar Beylich¹, Jon Albretsen², Lars Naustvoll², Lise Tveiten¹

¹ Norsk institutt for vannforskning, NIVA

² Havforskningsinstituttet, HI

³ Norges geologiske undersøkelse, NGU

Styringsgruppen består av Fylkesmannen i Møre og Romsdal (ved Karoline Valle), Møre og Romsdal fylkeskommune (ved Arne Håkon Sandnes), Miljødirektoratet (ved Egil Postmyr) og Fiskeridirektoratet (ved Lårus Thór Kristjánsson).

Arbeidsgruppen består av NIVA (ved Trine Bekkby, Eli Rinde og Hege Gundersen), HI (ved Sigurd Heiberg Espeland, Frithjof Moy og Thijs C van Son) og NGU (ved Margaret Dolan og Sigrid Elvenes). NIVA og Trine Bekkby er prosjektleder.

Årsrapporten ble oversendt Fylkesmannen i Møre og Romsdal 06.12.2017. En eventuell oppdatering av rapporten vil skje innen 15.01.2018. Den rapporten vil i så fall erstatte denne som gjeldende årsrapport for 2017.

Innhold

1.	Bakgrunnen for og målet med prosjektet	2
2.	Status for arbeidet i de ulike arbeidspakkene	3
3.	Synergi med andre prosjekter og aktiviteter	17
4.	Budsjett og fordeling av midler i 2017	18
5.	Vedlegg 1 – Leveranser på arbeidspakken i hht. Prosjektbeskrivelsen	19
6.	Vedlegg 2 – Faggruppens forslag til prosjekt for 2018	21

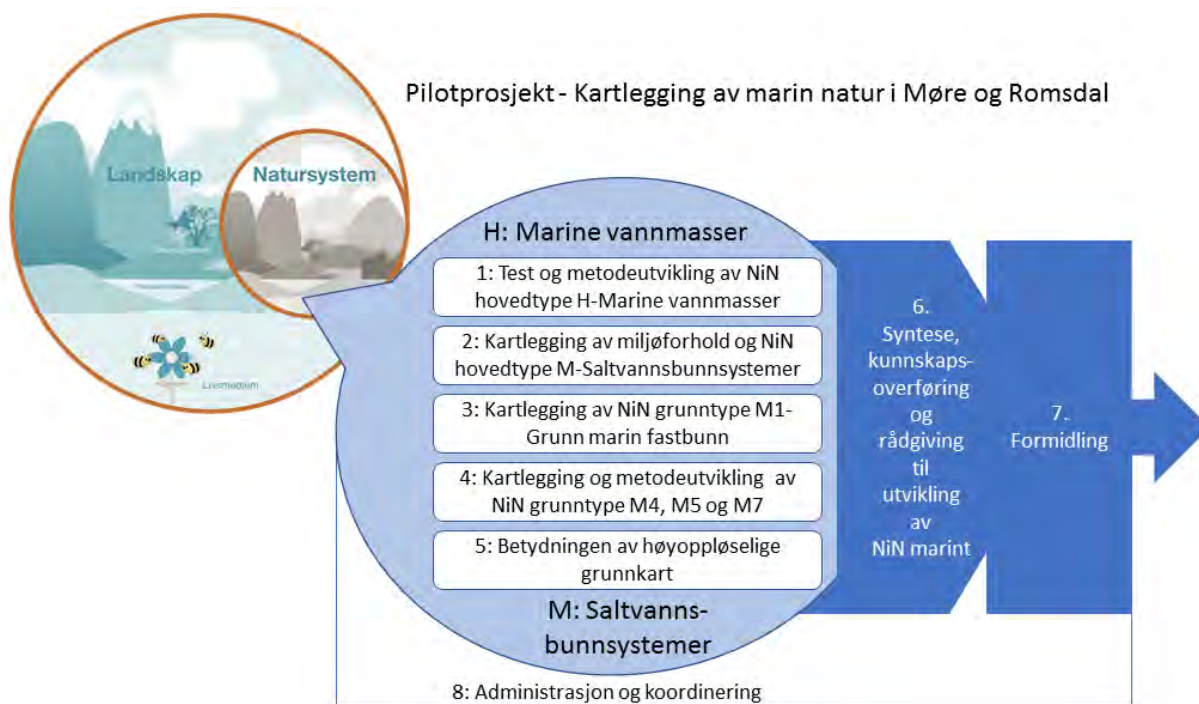
1. Bakgrunnen for og målet med prosjektet

Hovedmålet med prosjektet er å

1. Øke det marine kunnskapsgrunnlaget i Møre og Romsdal
2. Utvikle metoder for kartlegging av marine naturtyper etter «Naturtyper i Norge» (NiN)

Disse målene skal nås ved å kartlegge, teste og utvikle et utvalg av marine NiN hoved- og grunntyper som finnes på Søre Sunnmøre, der det eksisterer marine grunnkart av god kvalitet og høy oppløsning.

Prosjektet er delt inn i åtte arbeidspakker (Figur 1). To arbeidspakker inkluderer kartlegging på hovedtype- og grunntypenivå (kartlegging av grunntyper er med feltevaluering), to arbeidspakker skal teste, utvikle og revurdere grunntypeinndelingen i frie vannmasser og bunnsystemer, én skal se på betydningen og behovet for høyoppløselige grunnkart, én skal bidra med råd til forvaltningen knyttet til NiN, typeinndeling og kartlegging, særlig i forbindelse med utvikling av nasjonal veileder og kartleggingsinstruks og de to siste dekker administrasjon, både overordnet og for hver av arbeidspakkene, og formidling.

Figur 1. Oversikt over prosjektets organisering i arbeidspakker, hvilke nivåer i klassifiseringssystemet «Naturtyper i Norge» (NiN) som inngår i hver arbeidspakke, og hvordan de ulike pakkene henger sammen.

2. Status for arbeidet i de ulike arbeidspakkene

I dette kapittelet beskrives status for arbeidet innen hver av de åtte arbeidspakkene i prosjektet (Figur 1). Leveransene til prosjektet, i tråd med prosjektbeskrivelsen, er vist i Vedlegg 1. Arbeidsgruppens (NIVA, HI og NGU) forslag til videreføring av prosjektet i 2018 er vist i Vedlegg 2.

Status for arbeidspakke 1 – Test og metodeutvikling for NiN hovedtype H-Marine vannmasser

Arbeidspakkeleder: HI

I hovedtypegruppe H *Marine vannmasser* er det et stort behov for å teste og eventuelt justere og/eller oppdatere de foreslåtte komplekse miljøgradientene (LKMene i NiN) og deres relasjon til gradienter i artssammensetning. Denne arbeidspakken vil i første omgang konsentrere seg om hovedtype H1 *Havvannmasser* og H2 *Vannmasser i fjorder, poller og littoralbasseng*, men med spesielt fokus på den siste. Arbeidspakken vil analysere allerede eksisterende data innsamlet i Kystovervåkingsprogrammet i ytre og indre Oslofjord. Planteplankton og en rekke fysiokjemiske og oseanografiske variabler vil danne grunnlaget for uttestingen av eksisterende hypoteser om forholdet mellom miljøgradienter og artslister for H2.

Vi har hatt to møter der vi har diskutert tilgjengelig data og hvilken tidsperiode vi skal analysere. Vi kommer til å konsentrere oss om data innsamlet sommeren 2016 og planteplankton i de øverste vannmassene (på ca. 5 m). Modellene som er relevante skal først kjøres for Oslofjorden før de overføres til Søre Sunnmøre. På møtene har vi også diskutert hvilke miljøvariabler vi trenger for å eventuelt kunne teste eksisterende og eventuelt nye komplekse miljøvariabler. Fagrådet for Indre Oslofjord sitter på mye av dataene og NIVA har et pågående prosjekt for å integrere disse. Vi har valgt planteplankton, fordi de lokale komplekse miljøvariablene best beskriver variasjonen i planteplankton. Det er også betydelig dårligere med data på zooplankton.

Videre arbeid – Sammenstilling av data og innhenting/modellering av miljøvariabler vil starte i januar 2018. Begrepene og metodene som benyttes i NiN er ikke benyttet for de marine vannmassene tidligere. Dette gjør det ekstra utfordrende å komme i gang med analysene, men vi anser potensialet for å finne viktige sammenhenger mellom fytoplankton og komplekse miljøvariabler som stort.

Status for arbeidspakke 2 – Kartlegging av miljøforhold og NiN hovedtype M-Saltvannsbunnsystemer

Arbeidspakkeleder: NGU

Kartlegging på et overordnet nivå innebærer å benytte seg av de detaljerte dybdemodellene og kartlag som foreligger på Søre Sunnmøre. Basert på dybdeforhold kan vi utlede modeller over terreng (f. eks. skråning) og lysforhold på bunnen (basert på skydekke, lyssvekking og detaljert dybdemodell utviklet i samarbeid med EU-prosjektet EMODnet). I tillegg finnes det andre modeller over miljøforhold, f. eks. bølgeeksponering og strømforhold. En slik overordnet kartlegging og modellering av miljøforhold sammenfaller i stor grad med NiN hovedtypenivå. Eksempler på tilgjengelige modeller for området er vist i Figur 2 og 3.

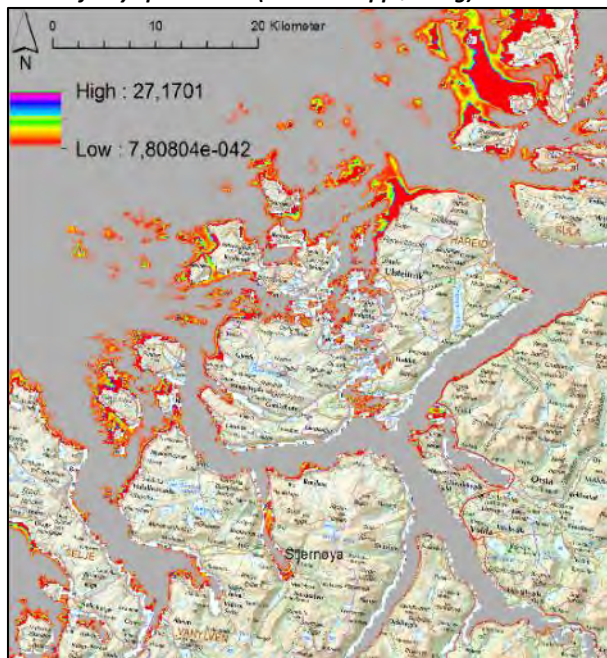
Dybdemodell (høyoppløselig, her 2 m oppløsning)

Skråningsmodell (basert på høyoppløselig dybdemodell)

Modell for lys på bunnen (med 2 m oppløsning)

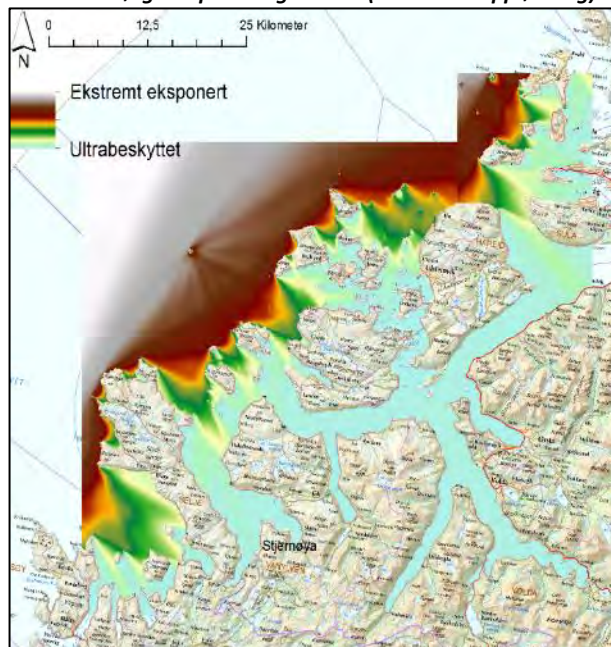

Substratskart (med NGUs standard for fargekodning)

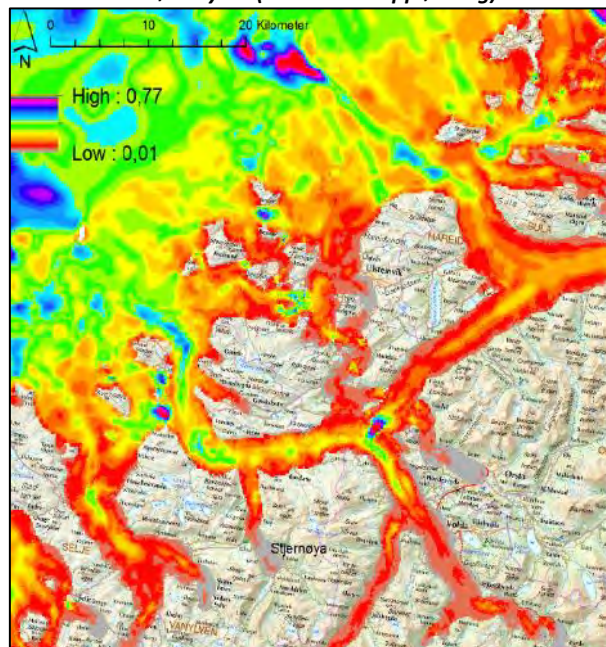

Figur 2. Arealdekkende høyoppløselige modeller (kartlag) som sammenstilles i arbeidspakke 2. Dybdemodellen (vist med terrengskygge) stammer fra Kartverket, skråningsmodellen er avledet fra denne. Modellen for lys på bunnen er laget av NIVA basert på europeiske modeller for overflatelys og lyssvekking i vannmassene. Substratskartet er utarbeidet av NGU og inneholder flater med ulike kornstørrelses-/substratklasser. Tegnforklaring for substratskart: www.ngu.no/Mareano/Kornstorrelse.html. Modellene har en oppløsning horisontal oppløsning på 2 m.

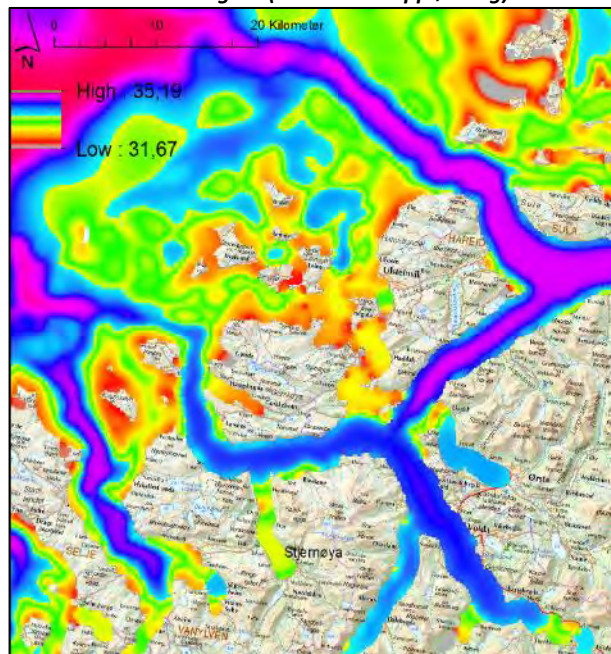
Modellert bølgeeksponeringsindeks (med 25 m oppløsning)

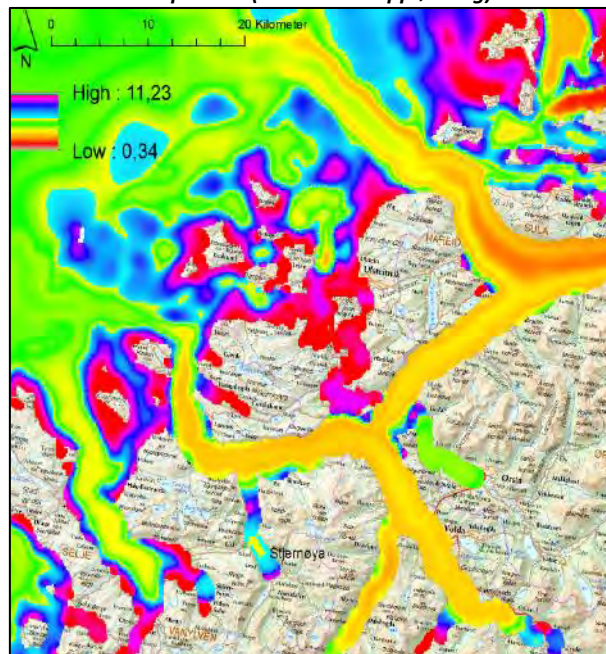
Modell over strømstyrke (med 160 m oppløsning)

Modell over saltholdighet (med 160 m oppløsning)

Modell over temperatur (med 160 m oppløsning)

Figur 3. Arealdekkende modeller (kartlag) som sammenstilles i arbeidspakke 2. Modellene over bølgeeksponeringsindeks har 25 m horisontal oppløsning, er utviklet av NIVA og forekommer både som overflatemodell (vist) og som en modell for på bunnen. Modellen som angir strømstyrke (m/s), saltholdighet og temperatur (°C) har 160 m horisontal oppløsning, er utviklet av HI basert på modell-systemene NorKyst800 og NorFjords160 og foreligger både som verdier for bunnen (vist) og overflaten og som gjennomsnittsverdier (vist), median, minimum, maksimum, 90-percentilene og standard avvik basert på flerårig simulering.

Så langt har vi gjort følgende arbeid.

- Sammenstilling av data i GIS og gjennomgang av eksisterende data.
- Gjennomgang av hovedtyper som finnes på Søre Sunnmøre.
- Vurdering av ulike metoder for inndeling på hovedtypenivå.
- Vurdering av ulike metoder for avgrensing mellom afotisk (lyse)/eufotisk (mørke) områder – inkludert vurdering av satellittdata, videodata osv.
- Vurdering av sedimentfraksjonskart som ble produsert av HI (basert på metoder som van Son utviklet da han jobbet på NGU).

Vi har også gjort en midlertidig analyse av testdata fra GLaSS-prosjektet (grønn laser) for å kunne vurdere om de er tilstrekkelig gode til å gå videre med.

Videre arbeid vil bestå i å fortsett med å integrere og prosessere de eksisterende modellen slik at vi får et sett med arealdekkende modeller for de miljøvariablene som trengs for å kartlegge på hovedtypenivå og for kartlegging og modellering i de andre arbeidspakkene.

Status for arbeidspakke 3 – Kartlegging av NiN grunntype M1-Grunn marin fastbunn

Arbeidspakkeleder: NIVA

Kartlegging av grunn marin fastbunn innebærer å benytte seg av de detaljerte marine grunnkartene og modellene som foreligger på Søre Sunnmøre og å gjøre disse tilgjengelige for analyser av naturtypene. Arbeidspakken inkluderer også feltkartlegging og testing av hvilke feltdesign som best egner seg for formålet. De grunneste områdene ligger under typen «Fast fjæreltebunn» og er ikke dekket av dette prosjektet. Til arbeidet med fjæresonen er det behov for marine grunnkart for de grunneste områdene, noe faggruppen har spilt inn i prosjektforslaget for 2018.

NIVA var på tokt 28. august til 3. september 2017. Figur 4 viser noen bilder og Figur 5 viser kart over kartlagte stasjoner.

Hva gjorde vi og hva fant vi – I felt besøkte vi sagtangbunn, fingertarebunn (få stasjoner, se neste punkt om utfordringer for de grunneste områdene), sukkertareskog, stortareskog, rødalgebunn og svært eksponert fastbunn. Data fra Nasjonalt program for kartlegging av biologisk mangfold – kyst (som kartlegger tareskog) blir også gjort tilgjengelig for prosjektet. Vi fant ikke grønnalgebunn (som finnes på de mest beskyttede områdene). Vi fant heller ikke svært eksponerte områder *uten* alger. Pga. bølgeeksponeringsforholdene på Søre Sunnmøre fant vi lite sukkertareskoger, men ofte sukkertare og stortare i blandingsskog på litt beskyttede lokaliteter. Vi observerte ofte stortareskog med mye påvekstalger. På de meste eksponerte stasjonene fant vi blandingsskog av stortare og butare.

Utfordringer med kartlegging i de grunneste områdene - Planleggingen av toktet har blitt utført vha. de høyoppløselige dybdekartene og NGUs substratkart. Dette har gjort at de helt grunneste områdene helt inne ved land i liten grad ble besøkt, siden disse områdene ennå ikke er dekket av de marine grunnkartene. Dette gjorde at vi fikk samlet lite data fra sagtang- og fingertarebunn. Disse områdene var i tillegg vanskelige å besøke pga. en del vind og vanskelige forhold inne ved land. Tangbeltene og fingertarebeltet inne ved land er gjerne også ganske smalt, noe som gjør det vanskelig å undersøke fra båt ved sterk vind. Vi anbefaler derfor at sagtangbeltet/fingertarebeltet kartlegges sammen med naturtypene under «Fast fjæreltebunn» (med spiraltang, grisetang, blæretang etc.).

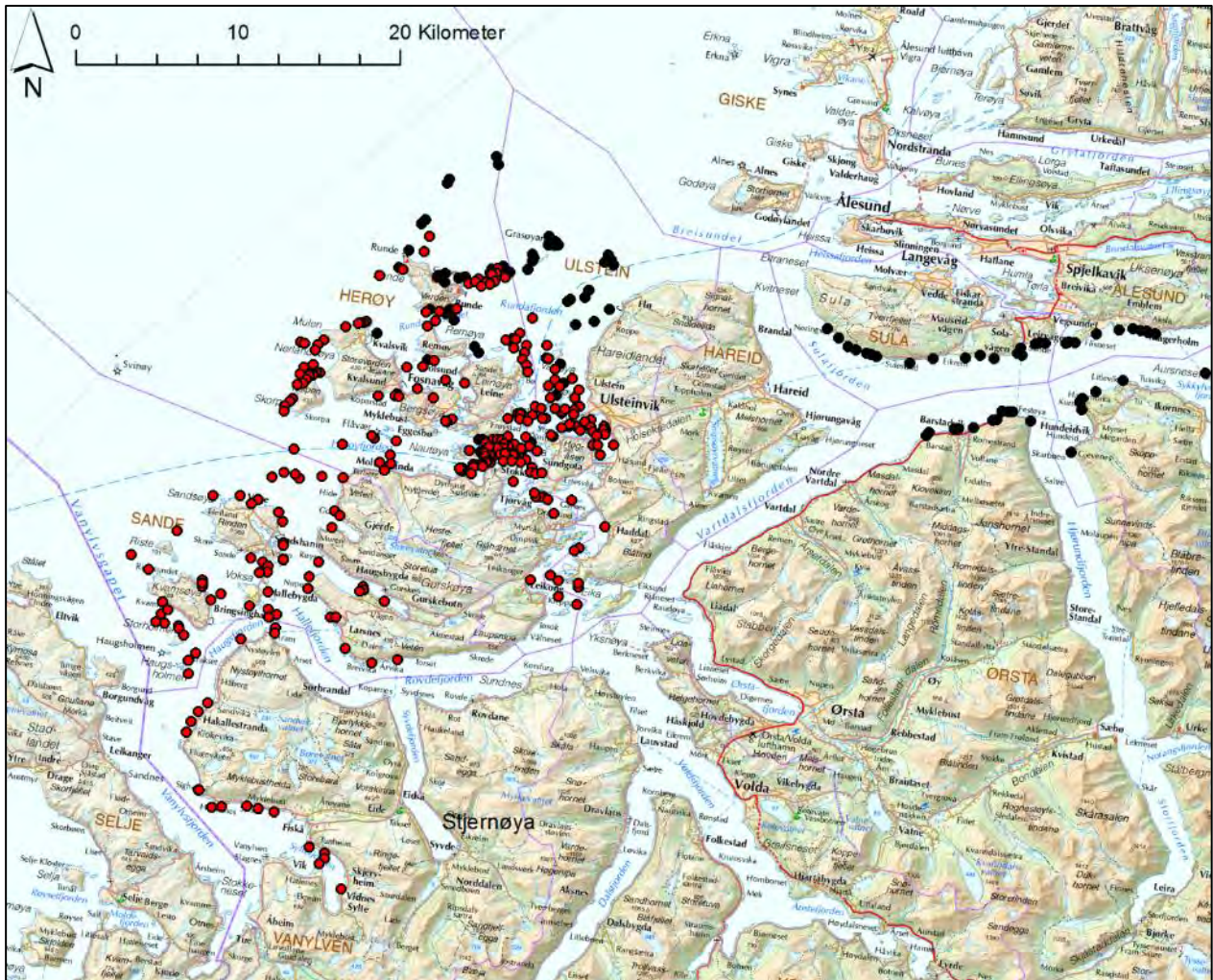

Figur 4. Tang i fjæresoner, på grunt vann og i tareskogen på Mørkekysten. Foto: NIVA.

Utfordringer med kartlegging i de dypeste områdene - Rødalgebunn er en type som det kan være vanskelig å kartlegge. Både fordi den er på dypet, der lysforholdene er dårlige (og det dermed er vanskelig å se ved bruk av undervannskamera), fordi man lett (ved avdrift) kommer inn i tareskogen eller ut på sedimentbunn, og fordi definisjonen av rødalgebunn ikke er helt klar.

Sammenligning av innsamlingsdesign – De to viktige marine kartleggingsprosjektene Nasjonalt kartleggingsprogram (kyst) og MAREANO (hav) samler inn data for å fastsette utbredelse av marine naturtyper ved bruk av ulike metoder. Vi har derfor valgt å gjøre en liten test på om valg av design har noen effekt på analyser av relasjonene mellom miljøvariable og forekomst av naturtypene, og på hvilken avgrensing og utbredelse de ulike naturtypene får. Vi har derfor kartlagt området rundt Ulsteinvik og nordvest til Runde med tre ulike innsamlingsdesign: 1) det som brukes av NIVA i Nasjonalt program for kartlegging av tareskog, 2) GRTS («Generalized Random Tessellation Stratified»), som er den metoden som brukes i MAREANO og 3) cLHS («Conditioned Latin Hypercube sampling»), som er en relativt ny metode som ligner litt på GRTS, men som ikke er avhengig av at miljøvariablene deles opp i strata. Vi valgte derfor ut 30 stasjoner (som er litt få, men vi måtte sørge for å ha nok tid til selve kartleggingen) som skulle undersøkes med hver av de tre metodene. Så skal vi modellere ut typer og se om det er noen forskjell i hvordan de tre metodene representerer miljøvariabelrommet og utbredelsen av ulike naturtyper.

Videre arbeid – Integrering av modellene for de ulike miljøvariablene er snart ferdig. De statistiske analysene vil starte i 2018. Noen av klassene i «Grunn marin hardbunn» kan identifiseres direkte basert på de fysiske miljøforholdene og modellene for disse miljøvariablene, mens andre krever analyse og modellering basert på feltdata. Vi vil dermed kunne teste i hvilken grad NiN grunntyper kan deles inn basert på allerede tilgjengelige marine grunnkart/modeller.

Figur 5. Kart over stasjonene kartlagt på M1 Grunn marin fastbunn (røde punkter) og punktene besøkt i forbindelse tareskogskartleggingen på Nasjonalt program for kartlegging av biologisk mangfold – sjø (sorte punkter).

Status for arbeidspakke 4 – Kartlegging og metodeutvikling for NiN på grunntype M4 (Grunn marin sedimentbunn), M5 (Dyp marin sedimentbunn) og M7 (Marin undervannseng)

Arbeidspakkeleder: HI

I denne arbeidspakken er målet å gjennomføre en kartlegging etter NiN på marin sedimentbunn/bløtbunn og testet de anslåtte viktige komplekse miljøgradientene for hovedtypene:

- M4 Grunn marin sedimentbunn
- M5 Dyp marin sedimentbunn
- M7 Marin undervannseng

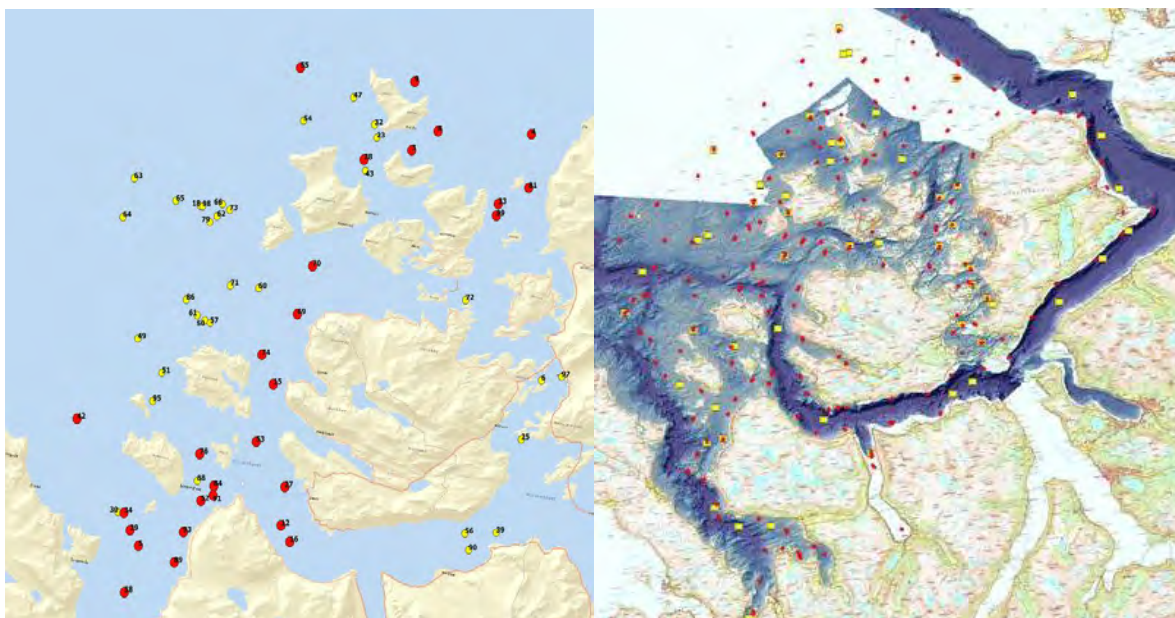
og utvalgte grunntyper innen disse.

M4 Grunn marin sedimentbunn

Vi har vært nødt til å utsette feltarbeidet for denne typen til neste år. Vi har søkt om toktid og planlegger å gjennomføre feltarbeidet i løpet av neste års feltsesong, mest sannsynlig til våren.

M5 Dyp marin sedimentbunn

HI gjennomførte et tokt med «Kristine Bonnevie» 5-7. november. Det ble samlet 28 grabbprøver/stasjoner etter et innsamlingsdesign som relativt godt dekket de ulike miljøvariablene og kombinasjoner av disse på Søre Sunnmøre. På toktet samlet NIVA og HI også inn sedimentprofilbilder (SPI-bilder) og informasjon om andre viktige miljøvariabler. Sedimentprofilbilder viser et tverrsnitt av de øverste centimeterne av sedimentet og gir verdifull informasjon om tilstanden i sedimentet. I tillegg ble 84 sedimentprøver samlet inn i forbindelse med NGUs kartleggingen og opparbeidet av Runde Miljøsenters med sikte på artsidentifisering. Videre analyser fullføres i 2018.

Figur 6. Venstre: røde punkter viser stasjoner hvor det ble samlet inn bunnprøver i 2017, gule punkter er tentative stasjoner for utfyllende prøvetaking i 2018. Høyre: gule punkter viser sedimentstasjoner innsamlet av NGU og opparbeidet for artsidentifisering av Runde Miljøsenters.

M7 Marine undervannsenger

HI gjennomførte kartlegging av marine undervannsenger i perioden 28. august til 1. september 2017. Pilotområdet på Søre Sunnmøre inneholder ikke alle de 4 grunntypene i denne hovedtypen, siden brakkvannsenger mangler. Vi fikk derfor bare samlet inn saltvannsenger, som alle bestod av ålegressenger (Figur 7). Valg av enger var basert på kartlagte forekomster i Nasjonalt program for kartlegging av marint biologisk mangfold – kyst.

Totalt samlet vi inn 36 prøver fra 13 lokaliteter (Figur 8). Vi samlet inn kjerneprøver (infauna, dvs. dyr som lever i sedimentene) og ålegressprøver (epifauna, dvs. dyr som lever oppå sedimentene) og organisk karbon fra ålegressenger som dekket et vidt spenn av bølgeeksponering og dyp. Bunnforholdene varierte fra vandig mudder til små stein og noen steder vokste ålegras bare dypere enn 4 m og andre steder kun grunnere enn 4 m. I tillegg samlet vi inn sedimentprøver fra både innenfor engene og utenfor. Den store spredningen i miljøforhold mellom de undersøkte stasjonene gir et bra utgangspunkt for de statistiske analysene.

Karbonprøvene er opparbeidet, men det gjenstår å opparbeide faunaprøvene og deretter analysere disse for å se hvordan artssammensetningen eventuelt endrer seg med endrede miljøforhold. Det er disse analysene som vil gi grunnlag for å evaluere og eventuelt revurdere hvordan endringen i artssammensetning forholder seg til foreslåtte komplekse miljøvariabler i NiN. Fremtidig innsamling fra brakkvannsenger og grunn (hydrolitoral) saltvannseng er påkrevet for testing og revidering av typeinndelingen av grunntyper i hovedtypen M7.

Figur 7. Eksponert blandingseng med ålegras og stortare- Foto: HI

Figur 8. Oversikt over de 13 lokalitetene fra Runde til Ørsta med ålegress som ble valgt til testing av M7 Marine undervannsenger. På alle lokalitetene ble det samlet materiale både i og utenfor eng, og på fire stasjoner ble det i tillegg tatt prøver på to dyp, hvilket samlet ga 36 prøver.

Status for arbeidspakke 5 – Betydningen av høyoppløselige grunnkart

Arbeidspakkeleder: NIVA

Denne arbeidspakken skal illustrere effekten av skala og vise betydningen og behovet for høyoppløselige marine grunnkart. Resultatet har blitt et skriv om verdien av detaljerte kart oversendt oppdragsgiver. Skrivet er gjengitt her i Boks 1.

Boks 1

Verdiskaping i kystsonen krever detaljerte havbunnskart

Hvordan ville du planlagt bruken av et område med bind for øynene? Forsvarets hemmelighold av kartlagt sjøbunn hemmer både kunnskapsutvikling, fordeling av ressurser og utviklingsmulighetene for verdiskaping i kystsonen.

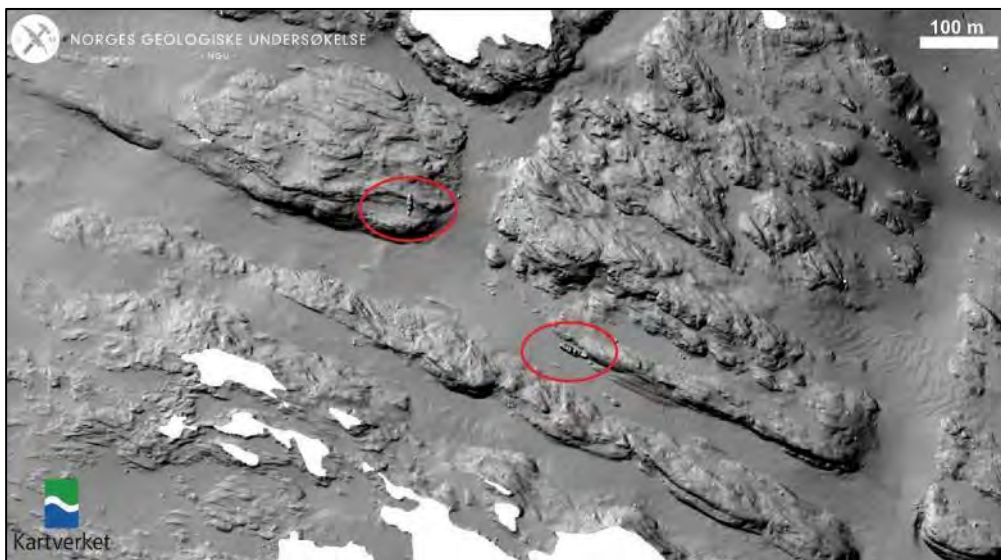
For effektiv forvaltning, bruk og vern av kystområdene er det nødvendig med god tilgang på kunnskap av høy presisjon. Forslag til ny lov vil begrense tilgangen til eksisterende detaljerte dybde data. Slike data er essensielle for oppbygging av mer detaljert kunnskap om ressursene i havet.

Stortinget har mål om økt vekst i havbruksnæringen og annen marin næring innenfor bærekraftige rammer. For å lykkes med det er det avgjørende at det sivile samfunnet får tilgang til høyoppløselige dybde data, både i grunnere og dypere områder. Man vil da kunne planlegge plassering av for eksempel oppdrettslokaliteter og vurdere interessekonflikter effektivt og formålstjenlig. Dette vil være vanskelig å gjennomføre uten tilgang til detaljerte dybde data.

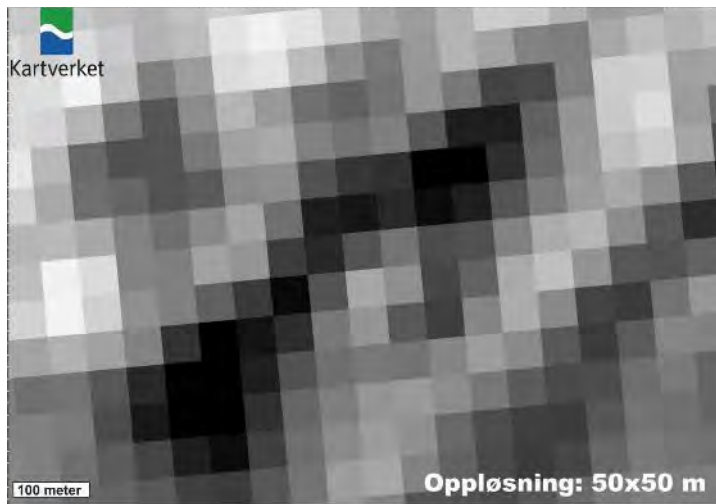
Per i dag er dybde data med informasjon mer detaljert enn ett dybdepunkt hver 50. meter konfidensielle innenfor 12-mils-grensen. Man kan søke om bedre oppløsning for enkelte områder og prosjekter, men dette er ikke noe som er allment tilgjengelig. Prosessen for å få tilgang til detaljerte dybde data er også omstendelig og som regel ikke forenlig med de tidsfrister forvaltning og FoU-prosjekter opererer på.

Hvis vi klarer å etablere og forvalte ny kunnskap om arealene våre under vannflaten, kan vi ta ut kystens utviklingspotensial på en lønnsom og bærekraftig måte i mange generasjoner framover. Verdiskaping i kystsonen krever derfor tilgang til detaljerte (høyoppløselige) dybde data. For å unngå begrensinger for kunnskapsutvikling og innovasjon, og for at det offentlige skal kunne utføre sitt samfunnsansvar, må slike dybde data være tilgjengelige.

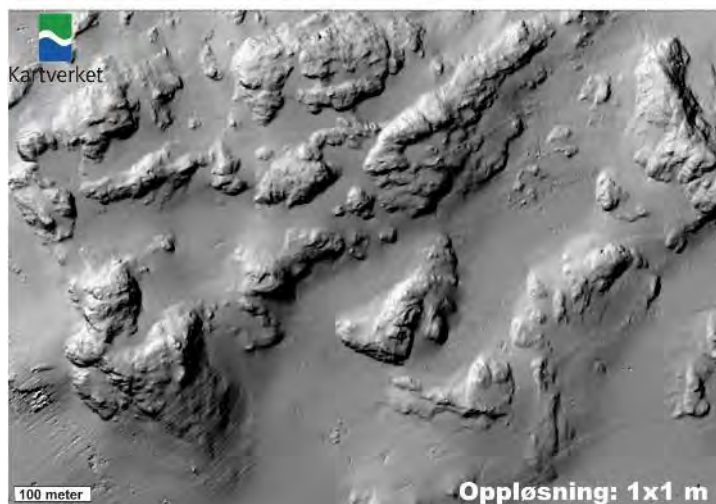
Et pilotprosjekt på Søre Sunnmøre viser viktigheten av detaljerte havbunnskart i kystsonen, se illustrasjoner på de neste sidene. Et lett tilgjengelig kunnskapsgrunnlag er avgjørende for å lykkes med å ta vare på kystområdene gjennom bærekraftig bruk og vern.

Kart som viser hvor detaljert man ser terrenget med høyoppløselige dybdekart. Skipsvrak i Årøysundet er ringet inn.

Kart som illustrerer hva som kan sees med den oppløsningen som foreslås å være tilgjengelig (50 m oppløsning) dypere enn 30 m og hva som kan ses med detaljert dybdemodell (1 m oppløsning).

Status for arbeidspakke 6 – Syntese, kunnskapsoverføring og rådgiving til utvikling av NiN marint

Arbeidspakkeleder: NIVA

I og med at det ikke finnes noen kartleggingsveileder/-instruks for marin kartlegging etter NiN-systemet eller erfaring med bruk av systemet i praktisk kartlegging er det vanskelig å vurdere om kartleggingen i hht. NiN fungerer. Faggruppen har derfor mottatt finansiering fra Artsdatabanken for i 2018 å utvikle en nasjonal veileder for praktisk kartlegging i sjø i tråd med NiNs type- og beskrivelsessystem for naturvariasjon. For at denne veilederen skal bli så god og praktisk nyttig som mulig, er det viktig med en tett dialog med de som planlegger, kartlegger, prosesserer, analyserer, modellerer, avgrenser og kartfester på Pilot Møre-prosjektet. Faggruppen på Pilot Møre sørger for at arbeidet foregår på en gjennomiktig og etterprøvbar måte, slik at metodikk og resultater kan diskuteres og bidra til en slik veileder. Det har blitt gjort et godt arbeid i forkant av kartleggingen og inndelingen, slik at framgangsmåten blir godt planlagt og dokumentert. Vi har dialog med NHM (UiO) som har utviklet NiN-systemet sammen med Artsdatabanken og har startet en dialog med gruppen som jobber på ferskvann, slik at eventuelle prinsipielle likheter og forskjeller kan diskuteres.

Vi har hatt flere arbeidsmøter for å diskutere NiN-kartlegging med de som kartlegger på land (NHM, UiO) og ytterlige møter for å diskutere hvordan vi går fram i arbeidet. Vi avholdt et 2-dagers arbeidsmøte hos NIVA i mai som inkluderte gjennomgang av lærdom fra terrestrisk bruk av NiN, toktplaner, statistisk basert prøvetaking, generaliserte artslister, samt generelle planer for kartleggingsprosjekter. Naturen har få helt klare grenser, men består stort sett av glidende overganger mellom naturtypene. Det er derfor viktig at vi lager oss noen definisjoner av typene, slik at kartleggingen blir heldekkende. Mer arbeid med definisjoner av de ulike typene og grensene mellom dem er nødvendig for kartleggingen.

Status for arbeidspakke 7 – Formidling

Arbeidspakkeleder: NIVA

Denne arbeidspakken inkluderer formidling på tvers av alle arbeidspakkene. Vi har levert illustrasjoner om verdier av høyoppløselige kart og vi har hatt diverse presentasjoner. De tre faginstitusjonene har levert underveisrapporter.

Fiskeridirektoratet var med NIVA på tokt i perioden 28. august til 3. september 2017.

Publikasjoner, formidling og kurs/undervisning

2017

- Bekkby, T. Marine naturtyper i våre kystområder. Foredrag på konferanse om naturmangfold i sjø, Rørvik, Vikna, Nord-Trøndelag, 07.12.2017.
- Bekkby T. Naturtypekartlegging etter NiN-metodikk – pilotprosjekt Søre Sunnmøre. Foredrag på Nasjonal plankonferanse, Molde 14-15.11.2017.
- Bøe, R. & Elvenes, S. 2017. Marine grunnkart i kyst-Norge. Nasjonal plankonferanse – kampen om sjøareala. Molde, 14.-15.11.2017.
- Kristjánsson L. Arealplanlegging og kunnskapsgrunnlaget. Foredrag på Nasjonal plankonferanse, Molde 14-15.11.2017.
- Moy, F. Kartlegging av marine naturtyper. Foredrag på Nasjonal plankonferanse, Molde 14-15.11.2017.

- Bøe, R. Marine Geology at the Geological Survey of Norway – 2017. Foredrag, EuroGeoSurveys Marine Geology Expert Group. Roma, 29.09.2017
- Bekkby, T forelese på kurset BIO4120 – “Norsk naturvariasjon - typeinndeling, beskrivelse og kartlegging av natur basert på Natur i Norge (NiN)”. Kursleder: Prof Rune Halvorsen, Univ of Oslo.
- Bøe, R. Marine grunnkart fra NGU. Foredrag for Norge Digitalt, Regionmøte i Rogaland. Aksdal, 08.02.2017.
- Bøe, R. Marine grunnkart fra NGU. Foredrag for Norge Digitalt, Regionmøte i Rogaland. Sandnes, 09.02.2017.
- Bøe, R. Geologi på havbotnen – viktig for sjøfuglane. Foredrag på Sjøfuglseminar. Runde Miljøsentier, 28.02.2017.
- Bøe, R. Marine grunnkart for næring og forvaltning. Foredrag for Fiskeriministerien og NFD, 17.01.2017.
- Bekkby, T. Alle bør ha rett til dybde data for norskekysten. Blogg, forskning.no/profil/trine-bekkby-0
- Bekkby, T. Hva er nytteverdien av å kartlegge marin natur egentlig? Blogg, forskning.no/profil/trine-bekkby-0
- Bekkby, T. Søre Sunnmøre først ute med å kartlegge marint miljø etter nytt system. Blogg, forskning.no/profil/trine-bekkby-0

2016

- Bekkby T. Marin NiN 2.0-presentasjon Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Video-møte 24.06.2016
- Bøe, R. Marine grunnkart Norskekekysten – eksempler på data, metoder og prosjekter. Marine grunnkart for Søre Sunnmøre nevnt i foredrag på oppstartsmøte i Nasjonalt program– Møre og Romsdal, Runde miljøsentier, 07.06.2016.
- Bekkby, T. Kartlegging av natur etter NiN–men ikke marin? Blogg, forskning.no/profil/trine-bekkby-0
- Bekkby, T foreleser på kurset BIO4120 – “Norsk naturvariasjon - typeinndeling, beskrivelse og kartlegging av natur basert på Natur i Norge (NiN)”. Kursleder: Prof Rune Halvorsen, Univ of Oslo.

Status for arbeidspakke 8 – Administrasjon og koordinering

Arbeidspakkeleder: NIVA

Denne arbeidspakken inkluderer

- administrasjonen av hovedprosjektet, inkludert planlegging og møtevirksomhet
- Administrasjon og koordinering av arbeidspakkene
 - o Feltdesign samkjørt mellom arbeidspakke 4, 6 og Nasjonalt program
 - o Feltarbeid integrert og koordinert med aktiviteten til Nasjonalt program
 - o Det må utarbeides felles feltprotokoller for å definere tetthetsklasser etc.
- kommunikasjon med oppdragsgivere, forvaltere og NiNs arbeidsgruppe

3. Synergi med andre prosjekter og aktiviteter

Faggruppen (NIVA, HI og NGU) har mange prosjekter og aktiviteter som ligger tematisk og/eller geografisk nær dette prosjektet. Koordinering av pilotprosjektet og disse andre prosjektene og aktivitetene vil derfor medføre synergi og kostnadsbesparelse. Dette omfatter både tidligere og pågående aktiviteter og tilgjengelige data.

- NGUs prosjekt «Marine grunnkart – Søre Sunnmøre», finansiert av NGU (50%), 5 kommuner, Fylkesmannen i Møre og Romsdal og Møre og Romsdal Fylkeskommune. Totalbudsjettet har vært på 2,5 millioner kroner. Prosjektet har detaljkartlagt 560 km² av kystsonen i fylket.
- Allerede pågående og planlagt arbeid med innsamling av data på tareskog og ålegras i fylket (kartlegges av NIVA og HI) gjennom Nasjonalt program for kartlegging av biologisk mangfold – kyst (Totalbudsjett for kartlegging av tareskog, ålegras og skjellsand i fylket: 6,2 mill.).
- Modeller/data for miljøforhold
 - hydrodynamiske modeller; inkludert strømstyrke, temperatur og saltholdighet, utviklet av HI og delfinansiert av Nasjonalt program (Totalbudsjett: 1,9 mill.)
 - Modellerte lysforhold på bunnen (finansiert av EMODnet Seabed Habitats og NIVA)
 - HIs pågående arbeid med lysmodell for Søre Sunnmøre (beregnet å være ferdig i 2017)
 - Pågående arbeid med analyse og klassifisering av NGUs marine grunnkart i hht. NiN
 - Modellert bølgeeksponering (utført av NIVA og finansiert av NIVA og Nasjonalt program)
 - HIs modell for bølgeeksponering, utført og finansiert av HI i samarbeid med met.no (modell ferdigutviklet, kjøres for det valgte området)
- Allerede planlagt arbeid med innsamling av data på tareskogsbiomasse i området (HI, Totalbudsjett: 400 000)
- Prosjektet fra Artsdatabanken til nasjonal veileder for kartlegging i sjø i hht. NiN. Dette prosjektet er finansiert av Artsdatabanken og har sin hovedaktivitet i 2018
- NIVAs prosjekt for å teste typeinndelingen på tidligere innsamlede data for sedimentbunn, finansiert av Artsdatabanken.

Det tverrsektorielle arbeidet i dette prosjektet har gitt økt forståelse, både mellom ulike forvaltningsnivå og -etater, mellom forvaltning og forskningsinstitusjoner og mellom ulike forskningsinstitusjoner. Dette ser vi som viktig i arbeidet med å fremskaffe forvaltningsrettet og presis kunnskap, med videre mål om bærekraftig bruk og vern av kystområdene.

Faggruppen har, sammen med Kartverket, fremmet et forslag om «Marine grunnkart i kystsonen», med håp om finansiering fra 2019. Prosjektet Pilot Møre er svært viktig for dette arbeidet, med metodeutvikling relevant for typeinndeling, beskrivelse og kartlegging i hht. NiN. En av de foreslåtte pilotprosjektene i «Marine grunnkart i kystsonen» er på Nordre Sunnmøre. Dette prosjektet er ennå i en tidlig fase, men det er viktig å hente ut det som har vært positivt (organisering og innhold) på Søre Sunnmøre og overføre det til Nordre Sunnmøre og de andre pilotområdene, med den hensikt å få kartlagt kystområdene videre.

4. Budsjett og fordeling av midler i 2017

Totalt budsjett for prosjektet er 3,235 mill. kr. Faggruppens budsjett for 2017 har vært som vist i Tabell 1.

På styringsgruppemøte 31.03.2017 ble det bestemt at følgende faktureringer skulle legges til grunn:

- NIVA: Fakturerer Fylkesmannen i Møre og Romsdal 785.000,-, Møre og Romsdal fylkeskommune 115.000,- og Miljødirektoratet (tilskudd til lokale vannmiljøtiltak) kr 300.000,-
- HI: Fakturerer Fiskeridirektoratet 1.000.000,- og Møre og Romsdal fylkeskommune 260.000,-
- NGU: Fakturerer: Miljødirektoratet 400.000,- og Møre og Romsdal fylkeskommune 375.000,-

Tabell 1. Fordelingen av midlene på de ulike arbeidspakkene og mellom de tre faginstitutionene.

Arbeidspakk e	Tema	Pakkeleder	NIVA	HI	NGU	SUM
1	NiN hovedtype H-Marine vannmasser	HI	100	290	100	490
2	NiN hovedtype M-Saltvannsbunnsystemer	NGU	100	100	290	490
3	NiN grunntype M1-Grunn marin fastbunn	NIVA	520	65	40	625
4	NiN grunntype M4 og M5 (grunn og dyp marine sedimentbunn og M7 Marin undervannseng)	HI	100	600	100	800
5	Betydningen av høyoppløselige grunnkart	NIVA	80	40	80	200
6	Syntese, kunnskapsoverføring og rådgiving	NIVA	120	75	75	270
7	Formidling	NIVA	80	40	40	160
8	Administrasjon og koordinering	NIVA	100	50	50	200
		SUM	1 200	1 260	775	3 235

5. Vedlegg 1 – Leveranser på arbeidspakken i hht. Prosjektbeskrivelsen

I Prosjektbeskrivelsen foreligger det lister over leveranse for arbeidspakke 1-7. Arbeidspakke 8 (Administrasjon og koordinering) har ingen spesifikke leveranser.

Arbeidspakke 1 – Test og metodeutvikling for NiN hovedtype H-Marine vannmasser

Arbeidspakkeleder: HI

Leveranser

- Ved hjelp av multivariate studier om fytoplanktonsamfunn ønsker vi i første omgang å teste og eventuelt justere eller oppdatere NiNs inndeling av hovedtype H2. Det er sannsynlig at arbeidspakken vil komme til å generere ny kunnskap om hvilke komplekse miljøgradienter som er viktige for å forklare endringer i artssammensetningen av fytoplanktonsamfunn, både i NiN sammenheng, men også på et generelt vitenskapelig grunnlag.
- Arbeidspakken vil også bidra til å generere generaliserte artslister for de ulike grunntypene i hovedtype H2.
- Resultatene fra Oslofjordstudiet ønskes å testes for deres allmenngyldighet i like områder innenfor pilotområdet på Søre Sunnmøre. Dette skal gjennomføres ved å samle inn data i 2018 fra de aktuelle frie vannmassene på Søre Sunnmøre.

Arbeidspakke 2 – Kartlegging av miljøforhold og NiN hovedtype M-Saltvannsbunnsystemer

Arbeidspakkeleder: NGU

Leveranse

- GIS-kart over miljøvariablene basert på de kartene som foreligger på Søre Sunnmøre (terreng, lysforhold på bunnen, bølgeeksponering, strømforhold o.l.).
- GIS-kart over NiN hovedtyper basert på modeller og marine grunnkart som foreligger på Søre Sunnmøre
- Innspill til rapport med en vurdering av om NiN hovedtyper kan inndeles på bakgrunn av allerede tilgjengelige marine grunnkart/modeller, inkluderte diskusjon av hvilke data/modeller som mangler

Arbeidspakke 3 – Kartlegging av NiN grunntype M1-Grunn marin fastbunn

Arbeidspakkeleder: NIVA

Leveranse

- Kunnskap og statistiske sammenhenger mellom NiN grunntyper og miljøforholdene slik de er inndelt i grunntypetabellene
- GIS-kart over NiN grunntyper basert på feltkartlegging, statistiske analyser og utbredelsesmodellering basert på data som foreligger på Søre Sunnmøre
- Innspill til rapport med en vurdering av om NiN grunntyper kan inndeles på bakgrunn av allerede tilgjengelige marine grunnkart/modeller, inkluderte diskusjon av hvilke data/modeller som mangler

Arbeidspakke 4 – Kartlegging og metodeutvikling for NiN på grunntype M4 M5 og M7 (Marine sedimentbunn)

Arbeidspakkeleder: HI

Leveranser arbeidspakke 4

- Kunnskap og statistiske sammenhenger mellom utvalgte NiN grunntyper og miljøforholdene slik de er inndelt i grunntypetabellene innen M4, M5 og M7
- GIS-kart over NiN grunntyper basert på feltkartlegging, statistiske analyser og utbredelsesmodellering basert på data som foreligger på Søre Sunnmøre
- Innspill til rapport med en vurdering av kartleggbarhet og av komplekse miljøgradienter og deres relasjon til endringer i artssammensetningen i hovedtypene M4, M5 og M7. Dette vil gi verdifulle tilbakemeldinger til utviklingen av en kartleggingsveileder for marin NiN.
- Generaliserte artslistene for de utvalgte grunntypene i de aktuelle hovedtypene.

Status for arbeidspakke 5 – Betydningen av høyoppløselige grunnkart

Arbeidspakkeleder: NIVA

Leveranse

- Innspill til rapport med en vurdering av effekten av skala og betydningen av høyoppløselige grunnkart.
- Vi problemstillinger som kan utvikles videre til prosjektet for 2018

Arbeidspakke 6 – Syntese, kunnskapsoverføring og rådgiving til utvikling av NiN marint

Arbeidspakkeleder: NIVA

Leveranse

- oversikt over hva vi har og hva vi mangler av grunnlagsdata/kart/modeller som er nødvendig for å få oversikt over de miljøforhold og lokale komplekse miljøvariable i NiN
- Vurdering av NiN-systemet i praktisk kartlegging og en diskusjon rundt ulike behov. Dette inkluderer en diskusjon av skala-tilpassede enheter, noe som gjør at ulike miljøer kan kartlegges etter ulike behov for presisjon (romlig og temporært)
- Veiledning om hvordan planlegging av marine feltarbeid skal foregå for å få en god kartlegging av marin natur på NiN grunntypenivå.
- Pilotprosjektet vil også bidra til arbeidet med en veileder/ kartleggingsinstruks for marin kartlegging, en.

Arbeidspakke 7 – Formidling

Arbeidspakkeleder: NIVA

Leveranse

- Illustrasjoner, foredrag og presentasjoner
- Rapporter og skisser til enkelte fagfelleverderte publikasjoner

6. Vedlegg 2 – Faggruppens forslag til prosjekt for 2018

Pilotprosjekt - Kartlegging av marin natur i Møre og Romsdal

Oversikt over behov som bør dekkes for å avslutte pilotprosjektet i 2018 utover det som ligger i allerede godkjent arbeidsplan for 2017

Arbeidsgruppen består av

- Norsk institutt for vannforskning (NIVA; Trine Bekkby, Eli Rinde, Hege Gundersen, Guri Sogn Andersen, Lise Tveiten, Siri Moy, Helene Frigstad og Harald Bonaventura Borchgrevink)
- Havforskningsinstituttet (HI; Sigurd Heiberg Espeland, Frithjof Moy, Thijs C van Son og Jonas Thormar)
- Norges geologiske undersøkelse (NGU; Margaret Dolan og Sigrid Elvenes).
- NIVA og Trine Bekkby er prosjektleder. Mer detaljer om hensikten og bakgrunnen for pilotprosjektet er presentert i egen prosjektbeskrivelse.

1. Kort oppsummering av budsjettforutsetningene

Det foreligger allerede et pilotprosjekt med totalt budsjett på 3.23 mill., med oppgaver fordelt over 2017 og 2018. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeskommunen, Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet finansierte prosjektet, les mer om dette i egen prosjektbeskrivelse.

NIVA har blitt bedt av Fylkesmannen i Møre og Romsdal om å lage en oversikt for hvilke behov som bør dekkes for å avslutte pilotprosjektet i 2018 utover det som ligger i allerede godkjent arbeidsplan.

Rammen ble antydnet til være 2.2 mill. I dette dokumentet foreslår vi ulike arbeidspakker med et totalt budsjett som overstiger denne rammen. Meninger er å få i gang en dialog på hvilke arbeidspakker som er mest relevante og ønskelige, slik at vi sammen kan komme fram til et prosjekt med de arbeidspakkene som ønskes diskutert videre. Hver arbeidspakke har derfor et budsjett koblet til seg.

Arbeidsplanen for det som ligger i det allerede eksisterende prosjektet (2017/2018) har blitt delt inn i åtte arbeidspakker:

- arbeidspakke 2 (Saltvannsbunnsystemer) og arbeidspakke 3 (Grunn marin fastbunn) inkluderer kartlegging på hovedtype og grunntypenivå (kartlegging av grunntyper er med feltevaluering)
- arbeidspakke 1 (Marine vannmasser) og arbeidspakke 4 (Grunntype M4, M5 og M7; Sedimentbunn) tester, utvikler og revurderer grunntypeinndelingen
- arbeidspakke 5 ser på betydningen og behovet for høyoppløselige grunnkart
- arbeidspakke 6 bidrar med råd til forvaltningen knyttet til NiN, typeinndeling og kartlegging, særlig i forbindelse med utvikling av nasjonal veileder og kartleggingsinstruks
- arbeidspakke 7 og 8 dekker administrasjon og formidling

Vi ønsker å beholde denne arbeidspakkestrukturen, slik at det blir lettere å se sammenhengen mellom pågående og foreslått arbeid. Vi vil derfor fortsett på arbeidspakke 9 i denne beskrivelsen. **Arbeidspakke 9** dekker en full analyse av verdien av høyoppløselige kart sammenlignet med de grovere kartene offentlig tilgjengelig etter lov, et arbeid som så vidt ble startet med noen illustrasjoner i 2017.

Arbeidspakke 10 inneholder NGUs prosessering, analyse og tolking av data fra grønn laser i de grunneste områdene. **Arbeidspakke 11 og 12** består av en *biologisk* analyse og tolking av grunnkartene fra arbeidspakke 10 i kartlegging av marin hard- og bløtbunn i de grunneste områdene. **Arbeidspakke 13** skal teste og revidere typeinndelingen for grunn marin hardbunn og fjæreltebunn vha. eksisterende

data. **Arbeidspakke 14** dekker videreføring av arbeidspakke 4 fra 2017 for testing og videreutvikling av NiN på marin sedimentbunn. **Arbeidspakke 15** dekker publisering og kommunikasjon, noe som ble nedprioritert i budsjettet for 2017.

2. Budsjettforslag

Faggruppens forslag til budsjett

Arbeidspakke	Tema	Pakkeleder	NIVA	HI	NGU	SUM
9	Analysere betydningen av høyoppløselige grunnkart	NGU	25	25	100	150
10	Tolkning av data fra grønn laser for utvidelse av marine grunnkart (<i>batymetri, substrat</i> o.l.) i de grunneste områder	NGU	20	20	170	210
11	Biologisk analyse og tolking av grønn laser-dataene i kartlegging av <i>marin hardbunn</i> i de grunneste områdene	NIVA	400	20	20	450
12	Biologisk analyse og tolking av grønn laser-dataene i kartlegging av <i>marin bløtbunn</i> i de grunneste områdene	HI	20	200	20	240
13	Teste/revidere typeinndelingen for grunn marin hardbunn og fjæreltebunn vha. eksisterende data	NIVA	300	50	20	370
14	Videreføring av arbeidspakke 4 (fra 2017) med utvidet feltarbeid, opparbeiding av innsamlede prøver og testing/videreutvikling av NiN på marin sedimentbunn	HI	180	600	80	860
15	Publisering og kommunikasjon	NIVA	300	200	200	700
	Workshop – diskusjon/gjennomgang av data, metoder og resultater	HI	50	50	50	150
SUM - Totalt			1295	1165	660	3120

Arbeidspakke 9 – Analysere betydningen av høyoppløselige grunnkart

Arbeidspakkeleder: NGU

Søre Sunnmøre har nå svært detaljerte marine grunnkart. Men de fleste områder har ikke det. I 2017 presenterte vi en visuell illustrasjon på forskjellen mellom det man ser med høyoppløselige kart og det man ser vha. de kartene som vil være offentlig tilgjengelig etter lov. Vi foreslår herved å se mer detaljerte på betydningen av høyoppløselige grunnkart. Planen er å analysere feltdata mot grunnkartene med den beste oppløsningen vi har i området *og* mot det offisielle 50 m-datasettet. Dette vil gi oss kunnskap om hvor viktig disse detaljerte grunnkartene egentlig er for modellering og NiN-kartlegging, noe som vil være til stor nytte for å kunne gi råd til hvordan man bør kartlegge etter NiN.

Leveranse arbeidspakke 9:

- kvantifisert mål for verdien av høyoppløselige kart sammenlignet med de grovere kartene offentlig tilgjengelig etter lov.

Arbeidspakke 10 – Tolkning av data fra grønn laser for utarbeidelse av marine grunnkart i de grunneste områdene

Arbeidspakkeleder: NGU

Grønn laser (LiDAR) + RGB-data (flyfoto) fra GLaSS-prosjektet blir tilgjengelig fra Kartverket i oktober 2017. GLaSS-datasettet gir grunnlag for å kunne utvide eksisterende marine grunnkart (terreng og bunnsedimenter pluss avledede kart) i de grunneste områdene. Arbeidet vil inkludere teknisk forberedelse av LAS-data for bruk i geologisk tolkning, vurdering av datakvaliteten i ulike områder (f. eks.

flat eller bratt bunn) og sammenligning av LiDAR-data med eksisterende data og RGB-data. Geologisk tolkning (sedimentkartet) vil baseres på alle tilgjengelige data, og der dataene er gode vil området som dekkes av marine grunnkart kunne utvides helt inn til land.

Leveranse arbeidspakke 10:

- Marine grunnkart som dekker de grunneste områder satt sammen med tidligere utarbeidede kart
- Kort teknisk rapport med vurdering av GLaSS-data (LiDAR/RGB) til geologisk tolkning

Arbeidspakke 11 – Biologisk analyse og tolking av grønn laser-dataene i kartlegging av marin hardbunn i de grunneste områdene – avhenger av finansiering av arbeidspakke 10

Arbeidspakkeleder: NIVA

Arbeidspakke 10 dekker arbeidet med prosessering, analyse og tolking av Kartverkets data fra grønne laser (LiDAR) for å få kart over terreng, bunnsedimenter og avledede kart i de grunneste områdene.

Arbeidspakke 11 forutsetter at denne arbeidspakken finansieres.

Basert på NGUs prosessering, analyse og tolking av grønn laser-dataene (arbeidspakke 10) skal denne arbeidspakken utarbeidet biologiske marine grunnkart i de grunneste områdene ved bruk av biologisk analyse, modellering og tolking av de marine naturtypene i de grunneste områdene helt inne ved land (M3 Fast fjæreltebunn, inkl. tangbeltet)

Leveranse arbeidspakke 11:

- Kunnskap og statistiske sammenhenger mellom utvalgte NiN grunntyper og miljøforholdene slik de er inndelt i grunntypetabellene innen Fjæreltebunn
- Kart over utbredelse av marine naturtyper på hardbunn helt inne ved land (fjæreltebunn), inkl. tangbeltet

Arbeidspakke 12 – Biologisk analyse og tolking av grønn laser-dataene i kartlegging av marin bløtbunn i de grunneste områdene – avhenger av finansiering av arbeidspakke 10

Arbeidspakkeleder: HI

Arbeidspakken bygger på og forutsetter at arbeidspakke 10 finansieres.

Basert på NGUs prosessering, analyse og tolking av grønn laser-dataene (arbeidspakke 10) og i samarbeid med arbeidspakke 11 (NIVA) skal denne arbeidspakken utarbeidet biologiske marine grunnkart i de grunneste områdene ved bruk av biologisk analyse, modellering og tolking av de marine naturtypene i de grunneste områdene helt inne ved land med fokus på grønne bløtbunnsområder inkludert ålegressenger (M4, M7). Arbeidspakke 12 utfyller arbeidspakke 10 og 11.

Leveranse arbeidspakke 12:

- Kunnskap om sammenhenger mellom utvalgte NiN grunntyper og miljøforholdene slik de er inndelt i grunntypetabellene innen Grunn marin sedimentbunn og Marin undervannseng
- Om mulig, kart over utbredelse av marin undervannseng (ålegress) ved bruk av grønn laser kartlegging

Arbeidspakke 13 – Teste/revidere typeinndelingen for grunn marin hardbunn og fjæreltebunn vha. eksisterende data

Arbeidspakkeleder: NIVA

En ting er å kartlegge naturtypene i hht. NiN, en annen ting er å teste om denne inndelingen er riktig. Jo mer detaljert og flere typer NiN deler inn i, jo mer arbeid må legges i å kartlegge i felt og skille arter fra hverandre. Hvis dette er forvaltningsrelevant og i tråd med NiN, så er dette et viktig og riktig arbeid. Men hvis det ikke er faglig grunnlag for denne inndelingen, så er det mer kostnadseffektivt å slå klasser sammen slik at kartleggingen og avgrensingen går lettere.

Typeinndelingen i NiN er bestemt av i hvor stor grad artssammensetningen skiftes ut når man går fra en type til en annen. Målet med denne arbeidspakken er å teste om det er nok variasjon i artssammensetningen mellom to typer til at denne inndelingen bør opprettholdes, eller om det er såpass mye variasjon i artssammensetning innenfor en type at denne types bør deles opp i flere.

Det er stort behov for marin kunnskap om en slik analyse som vi beskriver her vil nok trenge nyinnsamling av data. Men det foreligger også allerede eksisterende data på tang- og taresamfunn, og vi ønsker først å se om disse dataene oppfyller kravene til NiN (for artslistedatasett), slik at det kan brukes til å teste inndelingen for NiN-typerne M1 Grunn marin fastbunn og M3 Fast fjæreltebunn. Etter at dette arbeidet er ferdig vil vi kunne identifisere kunnskapshull, slik at mer effektivt feltarbeid kan planlegges for innsamling av nye data i felt for test/revidering av typeinndelingen i NiN.

Leveranse arbeidspakke 13:

- Kunnskap og statistiske sammenhenger mellom utvalgte NiN grunntyper og miljøforholdene slik de er inndelt i grunntypetabellene innen Grunn marin hardbunn og Fjæreltebunn
- Forslag til eventuelle endringer i typeinndelingen for tang-, tare- og rødalgebeltet (M1 Grunn marin fastbunn og M3 Fast fjæreltebunn)

Arbeidspakke 14 – Videreføring av arbeidspakke 4 (fra 2017) med utvidet feltarbeid, opparbeiding av innsamlede prøver og testing/videreutvikling av NiN på marin sedimentbunn

Arbeidspakkeleder: HI

Denne arbeidspakken er en videreføring av arbeidspakke 4 fra 2017. Arbeidet med marin sedimentbunn krever ytterligere datainnsamling og analyser for å levere svar på om NiN fungerer i sin nåværende form eller om nye hypoteser må formuleres. Innsatsen i arbeidspakke 14 (omfang, innsamlingsdesign og prøveparametere) bygger på grundig innsamling og analyse av data gjennomført i arbeidspakke 4 i 2017. Arbeidspakken vil dekke feltarbeid i tidligere ikke undersøkte brakke undervannsenger (grunntyper i hovedtype M7 Marine undervannsenger) og marin sedimentbunn.

I 2017 ble det også samlet inn prøver, men det var ikke budsjett til å opparbeide disse. Arbeidspakke 14 vil derfor dekke opparbeiding av disse prøvene, noe som vil bidra til testing og videreutvikling av NiN på marin sedimentbunn. Det er spesielt viktig å teste sammenheng mellom NiN grunntyper og bunnsamfunn med sikte på biologiske naturtypekart. Feltprøver og innsamlet data vil lage grunnlag for en grundig statistisk analyse og testing av NiN klassifisering inkludert generaliserte artslister.

Leveranse arbeidspakke 14:

- Kunnskap og statistiske sammenhenger mellom utvalgte NiN grunntyper og miljøforholdene slik de er inndelt i grunntypetabellene innen M4, M5 og M7
- Kart over NiN grunntyper basert på feltkartlegging, statistiske analyser og utbredelsesmodellering basert på data som foreligger på Søre Sunnmøre
- Generaliserte artslister for de utvalgte grunntypene i de aktuelle hovedtypene.

Arbeidspakke 15 – Publisering og kommunikasjon

Arbeidspakkeleder: NIVA/HI

Det er viktig både å publisere resultater i fagfellevurderte journaler og kommunisere funn i populærvitenskapelige tidsskrifter og til et bredere publikum. Denne arbeidspakken skal derfor både produsere diverse illustrasjoner, foredrag og presentasjoner, samt publisere innen temaene kunnskap om sammenhengen mellom arter/naturtyper og miljøforholdene metodeutvikling, både innen NiN-klassifisering, romlig statistikk og utbredelsesmodellering Effekten av skala til de marine grunnkartene
Workshop for diskusjon og gjennomgang av data, metoder og resultater

Leveranse arbeidspakke 15:

- Publisering av resultater i fagfellevurderte journaler og populærvitenskapelige tidsskrifter
- Kommunikasjon av arbeidet til et bredere publikum
- Workshop

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Eigedomsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	RMY	Arkivsaknr:	2018/259
		Arkiv:	614

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
7/18	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	21.03.2018
8/18	Eldrerådet	12.03.2018
9/18	Komite for helse og omsorg	08.03.2018
50/18	Formannskapet	13.03.2018
29/18	Kommunestyret	22.03.2018

SAL AV KOMMUNALE BUSTADAR - REINVESTERING I NYE BUSTADPROSJEKT

Møtebehandling:

Eigedomsleiar Robert Myklebust møtte og orienterte i saka.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 13.03.2018

1. Kommunestyret vedtek avhending av fylgjande gjennomgangsbustadar:

Gjennomgangsbustadar	Bueiningar
Eggesbøvegen 53	1
Igesundvegen 21	3
Rabbegjerdet 3	2
Storebakken 3	4
Storenesvegen 30-36	4
Tjørvgåvegen 274-276	2
Vatnevegen 6-12	4

2. Kommunestyret ber om at eksisterande leigetakar får tilbod om å kjøpe bustadane til takst. Kommunestyret ber rådmannen vurdere om det einskilde sal kan finansierast heilt eller delvis med startlån frå kommunen.
3. Formannskapet vert styringsgruppe for sal av dei einskilde bueiningane. Salsgevinst skal avsetast på bustadfond for reinvestering i nye bustadprosjekt.
4. Reinvestering i nye bustadprosjekt vert å handsame på ordinær måte i kommunestyret basert på slik geografisk prioritering:
 - a. Fosnavåg sentrum frå Skarabakken til Igesund.
 - b. Utbyggingsområder langs FV 654:
 - Eggesbønes
 - Buholmvegen
 - Tjørnvåg
 - Myrvåg
5. Kommunestyret vedtek "leige til eige" som overordna strategi for eigarskapet i nye bustadprosjekt.

Møtebehandling:

Eigedom sleiar Robert Myklebust møtte og orienterte.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for helse og omsorg - 08.03.2018

6. Kommunestyret vedtek avhending av fylgjande gjennomgangsbustadar:

Gjennomgangsbustadar	Bueiningar
Eggesbøvegen 53	1
Igesundvegen 21	3
Rabbegjerdet 3	2
Storebakken 3	4
Storenesvegen 30-36	4
Tjørnvågvegen 274-276	2
Vatnevegen 6-12	4
Øvre Myklebust 15	2

7. Kommunestyret ber om at eksisterande leigetakar får tilbod om å kjøpe bustadane til takst. Kommunestyret ber rådmannen vurdere om det einskilde sal kan finansierast heilt eller delvis med startlån frå kommunen.
8. Formannskapet vert styringsgruppe for sal av dei einskilde bueiningane. Salsgevinst skal avsetast på bustadfond for reinvestering i nye bustadprosjekt.
9. Reinvestering i nye bustadprosjekt vert å handsame på ordinær måte i kommunestyret basert på slik geografisk prioritering:
 - a. Fosnavåg sentrum frå Skarabakken til Igesund.
 - b. Utbyggingsområder langs FV 654:
 - Eggesbønes
 - Buholmvegen
 - Tjørnvåg
 - Myrvåg
10. Kommunestyret vedtek "leige til eige" som overordna strategi for eigarskapet i nye bustadprosjekt.

Møtebehandling:

Eigedomsleiar Robert Myklebust møtte og orienterte.

Tilråding i Eldrerådet - 12.03.2018

Eldrerådet støttar rådmannen si innstilling i sal av kommunale bustader og reinvestering i nye bustadprosjekt.

Eldrerådet anmodar om at reinvestering i nye bustadprosjekt blir oppført mest mogleg sentralt med tilknytning til gode kommunale tenester og offentleg kommunikasjon.

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Råd for menneske med nedsett funksjonsevne - 21.03.2018

11. Kommunestyret vedtek avhending av fylgjande gjennomgangsbustadar:

Gjennomgangsbustadar	Bueiningar
Eggesbøvegen 53	1
Igesundvegen 21	3

Rabbegjerdet 3	2
Storebakken 3	4
Storenesvegen 30-36	4
Tjørnvågsvegen 274-276	2
Vatnevegen 6-12	4
Øvre Myklebust 15	2

12. Kommunestyret ber om at eksisterande leigetakar får tilbod om å kjøpe bustadane til takst. Kommunestyret ber rådmannen vurdere om det einskilde sal kan finansierast heilt eller delvis med startlån frå kommunen.

13. Formannskapet vert styringsgruppe for sal av dei einskilde bueiningane. Salsgevinst skal avsettast på bustadfond for reinvestering i nye bustadprosjekt.

14. Reinvestering i nye bustadprosjekt vert å handsame på ordinær måte i kommunestyret basert på slik geografisk prioritering:

a. Fosnavåg sentrum frå Skarabakken til Igesund.

b. Utbyggingsområder langs FV 654:

- Eggesbønes
- Buholmvegen
- Tjørnvåg
- Myrvåg

15. Kommunestyret vedtek "leige til eige" som overordna strategi for eigarskapet i nye bustadprosjekt.

Tilråding:

16. Kommunestyret vedtek avhending av fylgjande gjennomgangsbustadar:

Gjennomgangsbustadar	Bueiningar
Eggesbøvegen 53	1
Igesundvegen 21	3
Rabbegjerdet 3	2
Storebakken 3	4

Storenesvegen 30-36	4
Tjørvågvegen 274-276	2
Vatnevegen 6-12	4
Øvre Myklebust 15	2

17. Kommunestyret ber om at eksisterande leigetakar får tilbod om å kjøpe bustadane til takst. Kommunestyret ber rådmannen vurdere om det einskilde sal kan finansierast heilt eller delvis med startlån frå kommunen.

18. Formannskapet vert styringsgruppe for sal av dei einskilde bueiningane. Salsgevinst skal avsettast på bustadfond for reinvestering i nye bustadprosjekt.

19. Reinvestering i nye bustadprosjekt vert å handsame på ordinær måte i kommunestyret basert på slik geografisk prioritering:

a. Fosnavåg sentrum frå Skarabakken til Igesund.

b. Utbyggingsområder langs FV 654:

- Eggesbønes
- Buholmvegen
- Tjørvåg
- Myrvåg

20. Kommunestyret vedtek “leige til eige” som overordna strategi for eigarskapet i nye bustadprosjekt.

Særutskrift:

Sektor Stab v/ kommunalsjef

Sektor Stab - Eigedomsavdelinga v/ eigedomsleiar

Sektor Helse og omsorg v/ kommunalsjef

Eldrerådet

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne

Vedlegg:

Prenta vedlegg

1. Kommunale utleigebustadar - geografisk oversikt

Uprenta vedlegg

1. K-sak 165/17 - Budsjett 2018 og Økonomiplan 2018-2021
2. K-sak 44/16 - Kommunedelplan for bustadpolitikk

Samandrag av saka:

Saka gjeld sal av kommunale bustadar, strategi for reinvestering i nye bustadprosjekt og strategi for framtidig eigarskap og drift.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Saka er utarbeidd på bakgrunn av kommunedelplan for bustadpolitikk og kommunestyrets vedtak av budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021.

I K-sak 165/17 Budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 fatta kommunestyret slikt vedtak:

Kommunestyret ber om at det innan 31.03.2018 vert lagt fram sak om sal av kommunale bustadar og andre kommunale eigedomar.

Inntekter frå sal av kommunale bustadar skal avsettest på investeringsfond for reinvestering i nye bustadprosjekt der kommunen er byggherre eller deltakar i på anna vis.

Vedtaket byggjer på gjeldande kommunedelplan for bustadpolitikk, jf. K-sak 44/16.

Utgangspunkt

I kommunedelplanen for bustadpolitikk vart fylgjande målsetting for bustadpolitikken vedteken:

Alle skal ha ein god og trygg stad å bu.

Målsettinga vart i same kommunedelplan fylgd opp gjennom fylgjande strategi:

1. *Herøy kommune sin bustadpolitikk skal vere heilskapleg og nyskapande og gjennomførast i samarbeid med næringslivet. Det bustadsosiale arbeidet skal vere ein integrert del av bustadpolitikken.*
2. *Herøy kommune skal gjennom kommuneplanens arealdel og ulike reguleringsplanar legge til rette for bustadbygging i alle bygdelag.*
3. *Herøy kommune skal som byggesaksmyndigheit og planmynde sikre bukvalitet for alle og heilskapleg samfunnsutvikling.*
4. *Herøy kommune skal som tilretteleggar, koordinator og utbygger vurdere ulike*

former for samarbeid med grunneigarar og utbyggerar for å sikre realiseringa av planlagde prosjekt.

- 5. Herøy kommune skal gjennom planarbeid og samarbeid om utbygging, særleg arbeide for ei bærekraftig vidareutvikling av Fosnavåg sentrum.*
- 6. Kommunale bustadtomter skal seljast til marknadsverdi, alternativt til redusert marknadspris og utbyggingsvilkår som bidreg til auka bukvalitet og attraktivitet.*
- 7. Kommunale bustadar skal vere eit mellombels tilbod og kombinerast med bustadosiale tenester som medverkar til at einskildmennesket tek ansvar for eige liv.*
- 8. Herøy kommune skal selje utleigebustadar til leigetakarane til takst og reinvestere eventuell salsgevinst i nye byggeprosjekt for å sikre vidareutvikling av bustadmassen, herunder auka tilgang på kommunale utleigebustadar.*

Sak om sal av kommunale bustadar fylgjer opp ovannemnde strategipunkt, særleg pkt. 1, 4, 5, 7 og 8 og er basert på fylgjande faktiske forhold, slik desse er omtala i kommunedelplanen for bustadpolitikk:

Herøy kommune har færre bustadar til utleige enn nabokommunane. Mange av bustadane er også i dårleg teknisk stand, uhensiktsmessig store og tidvis ueigna for den aktuelle brukargruppa.

Bustadane er lokalisert til Bergsøy, Frøystad og Tjørnvåg og ikkje nødvendigvis optimalt plassert i forhold til offentleg transport og tenestetilbod.

Bustadane er dels eigd av kommunen sjølv, dels inngår bustadane i eit sameige der kommunen må forhalde seg til eit styre og eit årsmøte på lik linje med øvrige eigarar. I sistnemnde tilfelle ligg ansvaret for drift og vedlikehald av bygningskroppen til sameiget, medan kommunen som eigar av einskilde leilegheiter har det same ansvaret som øvrige andelseigarar.

(...)

Behovet for nye bustadar er primært knytta til gjennomgangsbustadar for brukargrupper under NAV og barn-, familie- og helseavdelinga. Desse avdelingane melder eit behov for fleire og mindre bueiningar med sentrumsnær plassering. Pleie- og omsorgsavdelinga og bu- og habiliteringsavdelinga har ikkje meldt behov for fleire bustadar i planperioda.

I tida etter at kommunedelplanen vart vedtatt, har rådmannen gjennomført intern omorganisering slik at noverande Sektor Helse og omsorg omfattar ovannemnde avdeling for barn, familie og helse, avdeling for pleie- og omsorg og avdeling for bu- og habilitering. Likeins har eigedomsavdelinga og Sektor Helse og omsorg sett i verk ein prosess for å overføre ansvaret for sakshandsaming knytt til søknad om og tildeling av kommunal bustad til Sektor Helse og omsorg, uavhengig av kva type kommunal bustad søknaden gjeld. Dette som ledd i å redusere den fragmentariske

organiseringa som har vore til no og som fyrst og fremst har vore ei ulempe for brukarane.

Det interne samarbeidet om kommunale bustadar vil såleis i framtida verte delt mellom Sektor Helse og omsorg - som ansvarleg for handsaming av søknad og vedtak om tildeling - og Sektor Stab v/ Eigedomsavdelinga - som ansvarleg for kontraktsinngåing og kontraktsoppfølging av den einskilde leigetakar basert på dei vedtaka som er gjorde. Sektor Helse og omsorg vil fortsatt ha hovudansvaret for den bustadsosiale oppfølginga av den einskilde leigetakar.

I utgangspunktet bør eigedomsavdelinga ha ansvaret for søknad, vedtak om tildeling, kontraktsinngåing og kontraktsoppfølging av brukargrupper som ikkje krev bustadsosial oppfølging, eksempelvis unge nyetablerarar. Organiseringa må difor vurderast på nytt dersom kommunestyret vedtek at andre brukargrupper skal prioriterast for kommunale bustadar i framtida.

Oversikt over kommunale utleigebustadar

Kommunens portefylgje av utleigebustadar er fordelt slik innanfor den såkalla "omsorgstrapp-modellen":

Bueiningar kategorisert etter "omsorgstrappa"		Bygg	Bueiningar
A	Gjennomgangsbustadar	14	36
B	Omsorgsbustadar	7	50
C	Omsorgsbustadar med fellesdel	7	50
D	Omsorgsbustadar med heildøgns omsorgstilbod	1	15

Gjennomgangsbustadar og omsorgsbustadar (B) er i utgangspunktet likestilte bueiningar med tanke på tekniske fasilitetar. Hovudforskjellen ligg i kva brukargrupper som er prioritert for tildeling. Gjennomgangsbustadar vert primært leigd ut til personar med eit mellombels behov for kommunalt butilbod. Omsorgsbustadar vert leigd ut til personar med eit meir permanent behov for kommunalt tilbod, i kombinasjon med vedtak om tenester etter helse- og omsorgstenestelova.

Omsorgsbustadar med fellesdel (C) innebær fyrst og fremst eit tilbod om fellesareal med visse kvalitetar for bebruarane, primært eit felles opphaldsrom. Omsorgsbustadar med heildøgns omsorgstilbod (D) er direkte samanlignbare med tradisjonelle institusjonsplassar, men bebruarane er leigetakarar på lik linje med bebruarar i bustadkategori A, B og C.

Etter Rådmannen si vurdering er det gjennomgangsbustadane ein bør vurdere å avhende. Ei geografisk oversikt over plasseringa av desse fylgjer som prenta vedlegg 1.

Strategi for sal

Av dei gjennomgangsbustadar kommunen eig sjølv, foreslår rådmannen å avhende bustadar som er markert med blå tekst i tabellen nedanfor.

Gjennomgangsbustadar	Bueiningar
Eggesbøvegen 9	1
Eggesbøvegen 53	1
Igesundvegen 21	3
Rabbegjerdet 3	2
Sjukeheimsvegen 10	3
Sjukeheimsvegen 14	8
Solbergvegen 2-4	2
Solbergvegen 6-8	2
Storebakken 3	4
Storenesvegen 30-36	4
Tjøråvegen 274-276	2
Trolldalsvegen 16-18	2
Trolldalsvegen 20-22	2
Vatnevegen 6-12	4
Øvre Myklebust 15	2

Vi foreslår bustadane avhenda fordi eksisterande leigetakarar kan vere i stand til å kunne kjøpe eigen bustad, dels fordi bustadane er hensiktsmessige å avhende for å frigjere kapital til reinvestering i betre eigna utleigebustadar. Dei andre bustadar tilrår vi å behalde i kommunalt eige av fylgjande årsaker:

Eggesbøvegen 9

Eggesbøvegen 9 vart kjøpt i samband med bygginga av omsorgsbustadar og base for heimetenesta og er plassert innanfor helse- og omsorgsområdet på Eggesbønes. Bustaden bør behaldast i kommunalt eige med tanke på vidareutvikling av området til dette formål.

Sjukeheimsvegen 10

Sjukeheimsvegen 10 har totalt 3 bueiningar i tillegg til å huse dagens Aktivitetssenter og Vaksenopplæring. Bygget må difor behaldast i kommunalt eige inntil andre lokale for aktivitetstilboda er etablert.

Sjukeheimsvegen 14

Sjukeheimsvegen 14 har totalt 8 bueiningar over to plan og bør behaldast i kommunalt eige som potensiell hardbruksbustad, sjå nærmare i avsnittet om behovet for nye bustadar.

Trolldalsvegen 16-18 og 20-22 - Solbergvegen 2-4 og 6-8

Desse bustadane er avsett til flyktningar. Bustadane er eigna til dette formål på grunn av storleiken, men kanskje mindre eigna med tanke på geografisk beliggenheit. I mangel av andre alternativ, tilrår vi difor å behalde desse i kommunalt eige.

* * *

Bustadane kan seljast på det opne marknaden etter bodrunde. Alternativt kan bustadane seljast direkte til noverande leigetakar etter takst. Begge salsmodellar utløyser behov for meklerbistand og/eller takstmann.

Sal av kommunal bustad til eksisterande leigetakar føreset at leigetakar har naudsynt finansiering, anten i form av oppspart eigenkapital og lån i ordinær bank eller med fullfinansiering med startlån. Leigetakar må ha betjeningsevne.

Dersom eksisterande leigetakar ikkje har betjeningsevne for eit lån, eller av andre årsaker ikkje ynskjer å kjøpe eigedom, kan det vere aktuelt å selje bustaden til ein 3. part. Eksisterande leigeavtalar bør då transporterast til ny eigar som ny utleigar. Dersom ny eigar seier opp leigetakar, kan dette medføre ny søknad om kommunal bustad frå vedkomande. Dette fordi bustadane - medan dei var i kommunalt eige - har vore avsette til personar med behov for kommunal bustad.

Eventuell gevinst frå sal av kommunale bustadar bør avsettast på bunde fond (bustadfond) for investeringar i nye utleigebustadar.

Behovet for investeringar i nye kommunale utleigebustadar

Ved sal av kommunale gjennomgangsbustadar er det behov for reinvestering for å stette dei behov som i dag ikkje er dekkja opp som kommunalt butilbod. Etter drøftingar med Sektor Helse og omsorg er det særleg behov for fylgjande reinvesteringar innanfor tradisjonelt bustadsosialt arbeid:

Akuttbustad

Det er behov for ein akuttbustad for personar som av ulike årsaker har eit umiddelbart behov for mellombels bustad og som av ulike årsaker ikkje bør bu i nærleiken av andre.

Ein slik bustad bør etablerast på kommunal grunn og bør i prinsippet også vurderast etablert som flyttbar løysing (modulbygg). Uansett løysing bør bustaden leigast ut på fast basis til NAV Herøy som framleiger den for maksimalt 3 mnd. av gongen til dei aktuelle einskildpersonar.

Hardbruksbustad

Det er behov for hardbruksbustadar knytt til brukargrupper som administrasjonen ikkje vurderer eigna til å bu i ordinære bustadar. Dette skuldast leigetakarens ekstraordinære slitasje på bygg og inventar med tilhøyrande fare for skade på tilgrensande bustadar.

Eigedomsavdelinga tilrår at Sjukeheimsvegen 14 vert avsett til dette føremål. Bygget er med sin primærkonstruksjon i betong eigna for formålet, og kan gradvis tilretteleggast for styrka butilbod til gruppa. Allereie i 2018 vil oppgradering av yttertak mm. iverksettast. Den einskilde bustad vert tilrettelagt for ny utleige ved leigetakerskifte.

Mindre gjennomgangsbustadar

Det er behov for mindre gjennomgangsbustadar for einslege. Etter eigedomsavdelinga si vurdering bør såleis sal av større bueningar - eksempelvis rekkehus eller 3-roms leilegheiter - delvis erstattast med mindre bueningar i nye prosjekt.

Flyktningar

Det er behov for å sette av einiskilde kommunale bustadar til flyktningar. Per i dag er det særleg 2-manns bustadar på Frøystad og i Trollaldalen som er avsette til føremålet. Desse kan i utgangspunktet også nyttast vidare, sjølv om bustadane bør tilretteleggast noko meir med tanke på hard bruk.

Flyktningar kan også vere einslege med behov for eit mellombels butilbod. Dei inngår forsåvidt i gruppa som har behov for mindre gjennomgangsbustadar. Likeins kan flyktningar i prinsippet busettast privat. Dette vert vurdert i den einiskilde sak.

Ovannemnde behov for kommunale bustadar, sett i samanheng med kommunens moglegheit til å nytte sin eigarposisjon strategisk, danner utgangspunktet for fylgjande forslag til strategi for kjøp av bustadar og reinvestering i nye prosjekt

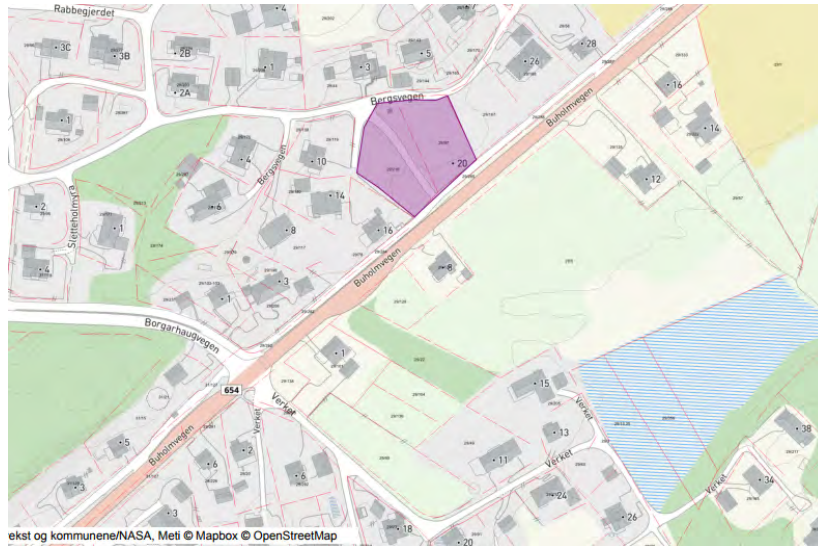
Strategi for reinvestering i nye prosjekt

Ovannemnde behov for kommunale bustadar sett i samanheng med kommunens moglegheit til å nytte sin eigarposisjon strategisk, danner utgangspunktet for kjøp av nye bustadar og reinvestering i nye prosjekt.

Med nye bustadar meiner administrasjonen bustadar som reduserer vedlikehaldsbehovet for kommunen som eigar og som er betre tilpassa det behov som er meldt inn administrativt og som er betre tilpassa dei brukarar som er prioritert for tildeling.

I nye prosjekt bør kommunen vurdere tradisjonell gjennomføring med kommunal byggherre, men også andre former for samarbeid med private. Særleg kjøp av bustadar under planlegging kan vere aktuelt, for å bidra og/eller sikre at desse planane faktisk vert realisert.

Prioriterte område for reinvestering er, etter administrasjonens vurdering, dei ulike sentra langs FV 654 samt Fosnavåg sentrum. Sentrale tomter og prosjekt på Eggesbønes, Tjørvåg og Myrvåg er såleis av interesse. Kommunens eigen grunneigedom ved Buholmvegen er i den samanheng ei mogleg tomt for eit nytt prosjekt:

Nye investeringar kan finansierast gjennom bustadfondet, ordinært låneopptak, Husbanktilskot og med kostnadsdekkande husleige for kommunens etterfylgjande driftskostnader. Husbankfinansiering føreset at vilkåra for dette er oppfylt i tillegg til at det legg føringar for etterfylgjande eigarskap og bruk, så det må vurderast i kvart einssilde tilfelle om slik finansiering er hensiktsmessig.

Strategi for framtidig eigarskap og drift

Ved reinvestering i nye bustadprosjekt, bør kommunen ha som utgangspunkt at eigarskapet skal vere kortvarig. Perioden for eigarskap og eventuelt vidaresal må vurderast i den einssilde sak. Det einssilde kontraktsforhold bør i den samanheng vurderast opp mot ulike former for "leige til eige"-kontrakter slik at kommunale leigetakarar i større grad enn før vert eigarar av eigen bustad.

Medverknad og involvering

Saka er utarbeidd av eigedomsleiar og bustadkonsulent og har vidare vore drøfta med kommunalsjef helse- og omsorg og avdeling for koordinerande tenester.

Eigedomsleiar har orientert eldrerådet og rådet for menneske med nedsett funksjonsevne om saka i møte 15.01.2018. Dette som førebuing til etterfylgjande formell handsaming av saka.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen rår kommunestyret til å vedta sal av kommunale gjennomgangsbustadar i samsvar med saksutgreiinga.

Eit prinsippvedtak om sal i samsvar med saksutgreiinga medfører at det vert iverksett ein prosess for sal av den einssilde bustad. I den praktiske gjennomføringa av dette rår rådmannen til at formannskapet vert styringsgruppe. Dette for å sikre ei forsvarleg handsaming av den einssilde sak om avhending.

Konsekvensar for folkehelse:

Sal av einssilde bustadar kan skape utryggheit for den einssilde leigetakar. God informasjon på førehand kan kompensere for dette.

Konsekvensar for beredskap:

Ingen særskilt konsekvens.

Konsekvensar for drift:

Sal av uhensiktsmessige utleigebustadar, kan redusere driftsutgiftene for Herøy kommune. Nye bustadar kan betre tenestetilbodet for innbyggjarane

Fosnavåg, 21.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Robert Myklebust
Eigedomslar

Sakshandsamar: Robert Myklebust

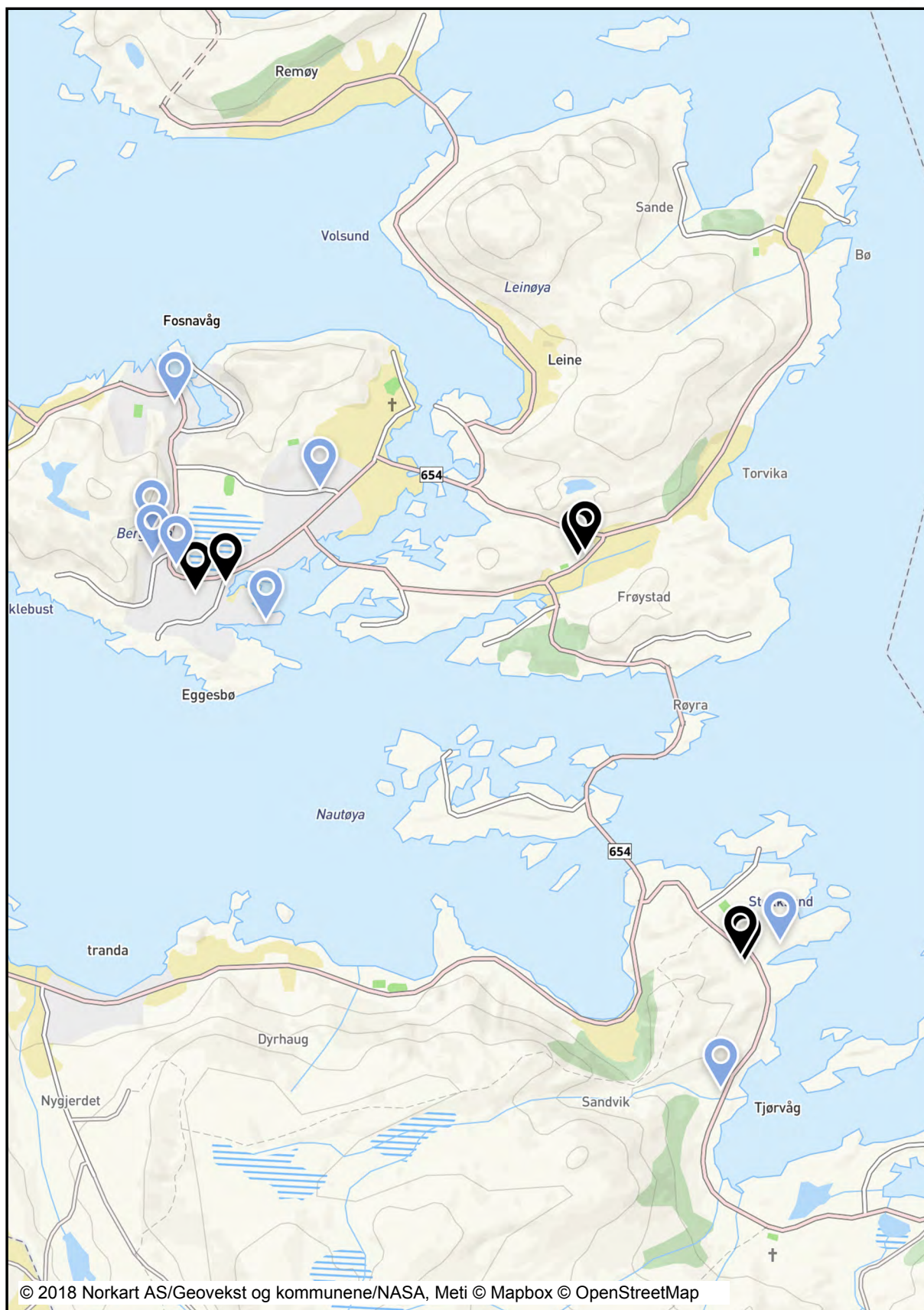

Utskrift fra Norkart AS kartklient

Dato: 23.02.2018

Målestokk: 1:50000

Koordinatsystem: UTM 32N

Tegnforklaring

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Serviceforretning

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	WM	Arkivsaknr:	2017/1314
		Arkiv:	C80

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
51/18	Formannskapet	13.03.2018
30/18	Kommunestyret	22.03.2018

BORGARLEG VIGSEL - FLEIRE VIGSLARAR OG GEBYR PÅ TENESTA.

Møtebehandling:

Kommunalsjef stab Jan Vidar Dammen Hjelmseth møtte i saka.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 13.03.2018

1. I tillegg til ordførar og varaordførar vert den kommunale vigselretter gitt rådmann Olaus Jon Kopperstad og kommunalsjef samfunnsutvikling Jarl Martin Møller.
2. Det vert gebyr på vigsel i Herøy slik:
 - Gratis kvardagar i tida 08.00-16.00 dersom eit av brudefolket har bustadadresse i Herøy kommune.
 - Tilreisande kr. 1 000,-.
 - Andre tider og laurdag, sundag og heilagdag kr. 1 500,-.

Tilråding:

3. I tillegg til ordførar og varaordførar vert den kommunale vigselretter gitt rådmann Olaus Jon Kopperstad og kommunalsjef samfunnsutvikling Jarl Martin Møller.
4. Det vert gebyr på vigsel i Herøy slik:

- Gratis kvardagar i tida 08.00-16.00 dersom eit av brudefolket har bustadadresse i Herøy kommune.
- Tilreisande kr. 1 000,-.
- Andre tider og laurdag, sundag og heilag dagar kr. 1 500,-.

Særutskrift: Servicetorget
Ordførar
Varaordførar
Rådmann Olaus Jon Kopperstad
Kommunalsjef samfunnsutvikling, Jarl Martin Møller

Saksopplysningar:

I kommunestyret vart det i oktober 2017 gjort slikt vedtak (K-sak 131/17):

«Vedtak i Kommunestyret - 26.10.2017

1. Den kommunale vigselsretten blir i Herøy teke hand om av ordførar og varaordførar eller ein annan som ordføraren utnemner.
2. Vigseltidspunktet blir fastsett etter forutgåande dialog mellom brudefolket og vigslaren.
3. Vigselstad blir fastsett etter forutgåande dialog mellom brudefolket og vigslaren.
4. Vigsel i andre lokale/andre stader enn på rådhuset og til tidspunkt utanfor ordinær arbeidstid må avtalast med vigslaren, og der kommunen fakturerer dei faktiske utgiftene.
5. Det administrative ansvaret for vigselsordninga blir delegert til rådmannen. Rådmannen får i oppgåve å tilrettelegge for at vigslane kan finne stad innanfor verdige rammer.»

Borgarleg vigsel er for kommunen nytt. Administrasjonen har sett seg inn i arbeidsoppgåvene som skal gjerast og har gjort ei arbeidsdeling. I tillegg har ein sett på kva andre kommunar har sett som praksis ved vigsel.

I møte mellom ordførar, varaordførar og administrasjonen har ein konkludert med at punkt 1 og 4 bør justerast.

- Ordførar og varaordførar har vigslerett gjennom lovverket. For å ikkje vere sårbar ved sjukefråvær og ev. anna fråvær kom ein i møte fram til at det bør

vere 4 med vigslere. Mange kommunar har rådmann og assisterande rådmann som vigslar i tillegg til ordførar og varaordførar.

- I møtet var det semje om at skal vere gebyr på vigsel. Fleire kommunar har dette og gir brudefolket opplysningar om kostnader før ein bestiller vigsel. Med bakgrunn i gebyr som andre kommunar har var det semje i møte om at det i Herøy kommune skal vere gratis å gifte seg alle kvardagar mellom kl. 08.00 og 16.00 dersom eit av brudefolket har budstadsadresse i kommunen. For tilreisande utan bustadsadresse i kommunen vert gebyret kr. 1000,- Dersom vigsel skal skje på laurdag, sundag og heilagdagar vert gebyret kr. 1 500,-.

Vurdering og konklusjon:

For å ikkje vere så sårbar ved eventuelt fråvær vert det foreslått at rådmann og kommunalsjef for samfunnsutvikling får vigslere i tillegg til ordførar og varaordførar. Mange andre kommunale tenester har gebyr, og rådmannen finn det ikkje urimeleg å leggje eit gebyr på vigselstenesta.

Fosnavåg, 02.03.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jan Vidar Dammen-Hjelmeseth
Kommunalsjef stab

Sakshandsamar: Wenche Moltu

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Rådmannen

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	OJK	Arkivsaknr:	2018/328
		Arkiv:	060

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
52/18	Formannskapet	13.03.2018
31/18	Kommunestyret	22.03.2018

DIGITALISERINGSSTRATEGI FOR KOMMUNANE PÅ SØRE SUNNMØRE.

<Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 13.03.2018

Kommunestyret godkjenner felles digitaliseringsstrategi for kommunane på Søre Sunnmøre med handlingsplan for perioden 2018-2021.

Tilråding:

Kommunestyret godkjenner felles digitaliseringsstrategi for kommunane på Søre Sunnmøre med handlingsplan for perioden 2018-2021.

Særutskrift:

- SSIKT
- Rådmannen si leiargruppe

Vedlegg:

- Digitaliseringsstrategi
- Digitalisering i kommunane
-

Samandrag av saka:

Kommunane på søre Sunnmøre har siste femten åra arbeidd stadig tettare om ikt-løysingar, og har sidan 2013 hatt eit formalisert samarbeid gjennom SSIKT. Med grunnlag i hovudsatsingar for nasjonal ikt-politikk og rettleiing frå KS er det utarbeidd ein felles digitaliseringsstrategi for samarbeidskommunane.

Saksopplysningar:

Kommunane på Søre Sunnmøre skal vere mellom dei fremste i landet på nyskaping gjennom digitalisering og bruk av ny teknologi. Kommunane har dels ulike satsingar innanfor feltet, men alle har ambisjonar om at digitalisering m.a. skal bidra til å

- Styrke demokratiet og innbyggardialogen
- Levere brukartilpassa tenester meir effektivt
- Heve kompetansen og omstillingsevna til samfunn og arbeidsliv
- Vere ein pådrivar for utvikling av smarte lokalsamfunn

Med felles plattform gjennom SSIKT er vår region bra rusta til å løfte samfunn og arbeidsliv vidare inn i den digitale tidsalder gjennom bruk av ny teknologi. Digitaliseringsstrategien er eit godt verkty i dette arbeidet. Det er sentralt å sikre god forståing for og forankring av satsingane, sikre at retninga er nokså lik, og samtidig gje rom for at den enkelte kommune kan prøve, teste og dele velvillig med andre.

Kommunane i vår region har ulik innovasjonskultur, men har etter kvart lang tradisjon med å samordne seg og prioritere satsingar som gjev effekt for innbyggjarar, brukarar og kommunen sjølv.

Bakgrunn

Store trendar i samfunnet påverkar digitaliseringa i vår tid. Tre viktige er *demografi, teknologi og haldningar*. Talet på godt vaksne innbyggjarar aukar jamnt, vi lever lenger, arbeider lenger og fleire bur åleine. Innanfor EU er 80 % av jobbane som er skapte etter år 2000 fylt av kvinner, og rundt år 2030 vil nær 10 % av verda si befolkning bu i berre 40 byar, alle med meir enn 10 million innbyggjarar. Korleis vi arbeider og lever er altså i stor endring, og det påverkar også oss i Norge og på Søre Sunnmøre.

Teknologi endrar grunnleggjande kva vi gjer, og korleis. Vi har - også i vår region - sett utviklinga akselerere innanfor t.d. automatisering og robotisering. Elevar i grunnskulen i dag kjem til å jobbe med oppgåver om nokre år som ikkje finst no. Vi samhandlar på nye måtar og sosiale teknologiar har snudd tradisjonell kommunikasjon på hovudet. Endringane skjer raskare enn nokon gong. Kommunane må i langt større grad ta digital posisjon for å sikre berekraft i offentlege tenester, legge til rette for smarte lokalsamfunn og smart arbeidsliv, og utdanne ein arbeidsstokk for framtida, for å nemne nokre område.

Med nye oppgåver og nye behov vil haldningane til samfunn og arbeidsliv også endre seg. Det vert hevda at 20 % av dei yrkesaktive ikkje vil vere tilsett i ei bedrift om ti år. Samstundes vil makta i kunnskapen om *big data* kunne skape utryggleik om privatlivet. Ein ser også at store globale selskap veks enormt raskt og at eigarskapen er på få hender. Når dei 100 rikaste i verda eig meir enn dei 3,5 mrd. fattigaste kan dette gapet skape større uro og ustabilitet. Den nordiske velferdsmodellen kan verte ei viktig motkraft til desse strøymingane, og Norden og Norge blir lagt merke til mange stader i verda som ei viktig motvekt til dei globale utviklingstrekk.

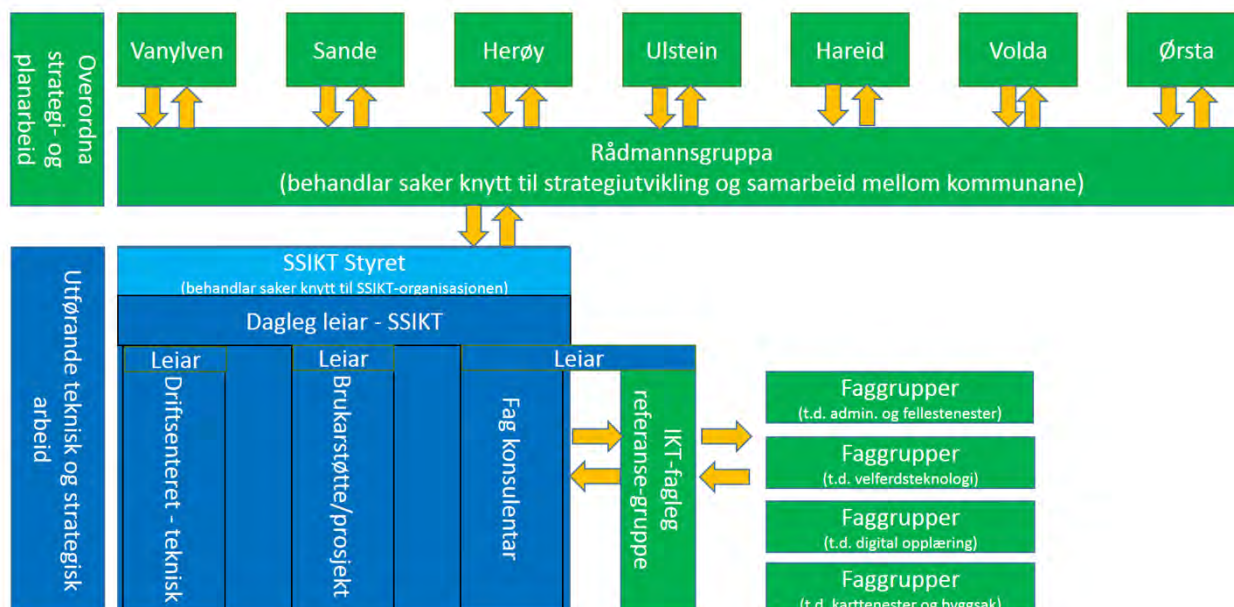
Dei store trendane er relevant også i lokal kontekst. Vi kan som lokalsamfunn kan ta store steg inn i det grønne skiftet og inn i den havbaserte framtida ved å ta digital posisjon. Innovasjon, teknologiutvikling og haldningsendringar er nøklar i dette arbeidet. Både tenester, arbeidsprosessar og teknologi må endrast. Dette føreset eit tydeleg leiarfokus der digitalisering vert ein integrert del av vår visjon og våre ambisjonar. Strategiane må følgjast opp med gode styringsmodellar og raskare prosessar gjennom smidige samarbeid og ein endringskultur med fokus på gjennomføringskraft. Auka kompetanse i kommunane er nødvendig for å identifisere behov og moglegheiter med klart fokus på gevinstrealisering.

Organisering

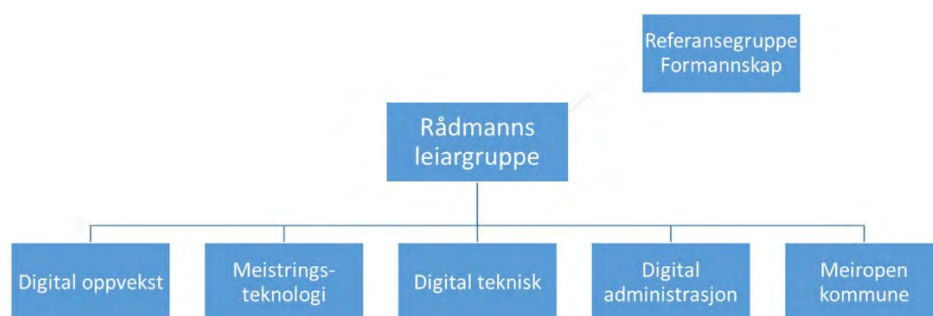
Kommunane på søre Sunnmøre såg for fleire år sidan at samarbeid om ikt-løysingar var beste og mest økonomiske arbeidsmåte for alle. SSIKT har primært vore eit driftssamarbeid, men har i aukande grad fått betydning for utvikling av retninga og samordninga av våre digitale satsingar. Her er det viktig å få til gode prosessar som ivartek innbyggarperspektivet, at folkevalde organ er orientert om og kan bidra i strategiutforminga. Rådmennene må evne å samordne dei behov som utviklar seg i eigen organisasjon og balansere desse med regionale tilhøve og økonomisk situasjon.

I dag fungerer prosessane knytt til digitalisering og teknologiutvikling på Søre Sunnmøre om lag slik som illustrert nedanfor. Ei handfull faggrupper er etablert med representasjon frå alle kommunane på fagnivå og løftar inn nye prosjekt og behov. Den ikt-faglege referansegruppa (tidl. strategigruppa) er breiare samansett med både fag, økonomi og leiing og har bestillarfunksjon overfor SSIKT. Den blå strukturen er sjølv SSIKT, som altså frå 2018 er eit eige rettssubjekt, med ein desentralisert struktur ved at tilsette har tilhald over heile regionen. Desse driftar maskiner og serverar for 15.000 (!) unike daglege brukarar.

Rådmannsgruppa har over denne strukturen eit særleg ansvar for å samordne kommunane, prioritere, og sikre innsikt og forankring i eigen kommune og overfor folkevalde organ. Og med digitaliseringsstrategien skal det i utgangspunktet verte lettare å «halde tråden» i satsingane våre for perioden 2018-2021.

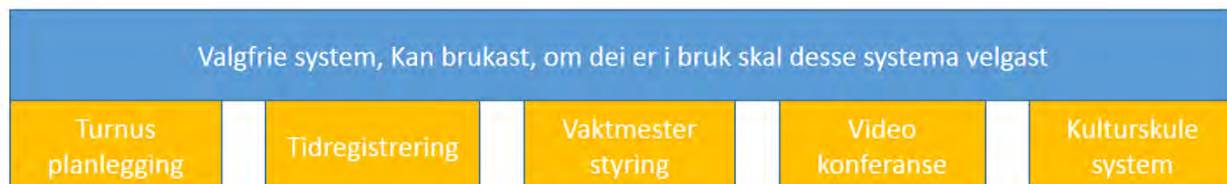
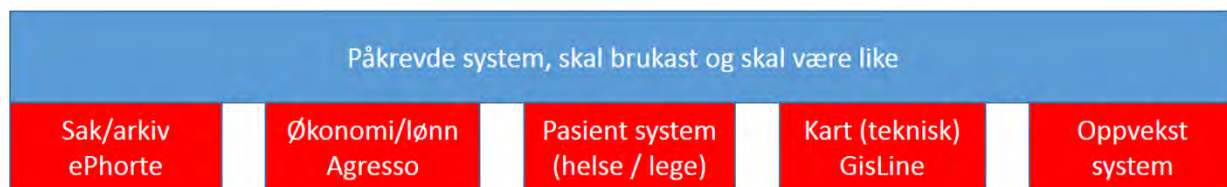

Den enkelte kommune må sjølv vurdere korleis ein skal organisere arbeidet med digitalisering lokalt. Enkelte kommunar har avsett egne ressursar til dette arbeidet, medan andre ikkje har høve til det, eller arbeider på andre måtar. Det sentrale er at kommunane har digital kunnskap frå fagnivå og opp til politisk nivå, at målsettingane for arbeidet er kjende og at det er forståing for at innovasjonsarbeid inneber prøving og feiling. Giske kommune har kome langt innanfor digitalisering med relativt beskjedne ressursar, og har valt å organisere satsingane slik som illustrert her:

Så lenge ein har til hensikt å ivareta dei felles målsetingane i digitaliseringsstrategien og legg vinn på å dele erfaringar med gode grannar, er lokal organisering av det digitale utviklingsarbeidet mindre viktig.

Det er elles sentralt at vi dyrkar kulturen som har utvikla seg siste 15 åra i ikt-samarbeidet, nemleg å i størst muleg grad velje like system og prosessar i kommunane. Med slik disiplin vil effektiviseringsgevinstar vere langt lettare å realisere enn om det er full valfridom på alle nivå. Nokre program og system må vere like, andre er valfrie. Atter andre kan testast ut som pilot eller brukast i ei eller fleire kommunar utan at det påverkar drift av system og infrastruktur i vesentleg grad. Dette er godt illustrert i skissa her:

Om digitaliseringsstrategien

Framlegget til felles digitaliseringsstrategi for kommunane på søre Sunnmøre har eit tydeleg brukarperspektiv og det vert fokusert på satsingar med størst antatt effektiviseringsgevinst. Strategien er delt i i fem satsingsområde i kvart sitt kapittel og der kvart av desse har klare mål.

Desse er:

- Brukaren i sentrum
- Digitalisering for innovasjon og produktivitet
- Styrka digital kompetanse og deltaking
- Effektiv digitalisering av kommunane
- Informasjonstryggleik og personvern

I siste del er det formulert nokre konkrete målsettingar for tenesteområda

- o Administrasjon og fellestenester
- o Helse- og omsorgstenestene
- o Læring og oppvekst
- o Tekniske tenester

Planen er «jordnær» og bra lettfatteleg lesnad. Det er grunn til å forvente at strategien vert eit godt styringsdokument for kommunane i dette viktige arbeidet.

Vurdering og konklusjon:

Eg rår til at kommunestyret godkjenner felles digitaliseringsstrategi for kommunane på Søre Sunnmøre med handlingsplan for perioden 2018-2021.

Konsekvensar for folkehelse:

I det store biletet påverkar dette både folk og miljø.

Konsekvensar for beredskap:

Det er utan tvil eit beredskapsmessig løft at SSIKT no har gode system som gir driftsstabilitet og tryggleik for eigarkommunane.

Konsekvensar for drift:

Ein legg til grunn at kommunane følgjer opp med løyvingar til drift og investering i samsvar med ambisjonane i planen.

Fosnavåg, 06.03.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

DIGITALISERINGSTRATEGI

Samarbeidskommunane i SSIKT
2018-2021

4 / 5
BAKGRUNN

6 / 7
BRUKAREN I SENTRUM

8 / 9
DIGITALISERING ER VIKTIG FOR INNOVASJON
OG AUKA PRODUKTIVITET

10 / 11
STYRKA DIGITAL KOMPETANSE OG DELTAKING

12 / 13
EFFEKTIV DIGITALISERING AV KOMMUNANE

14 / 15
INFORMASJONSTRYGGLEIK, PERSONVERN OG
DOKUMENTFORVALTNING

16 / 17
MÅLSETTINGAR OG SATSINGAR FOR
TENESTEOMRÅDA

Bakgrunn

Dei sju kommunane på Søre Sunnmøre har sidan 2013 hatt eit formalisert IKT-samarbeid gjennom Søre Sunnmøre IKT, SSIKT. Samarbeidet har utvikla seg til å vere eit fullverdig driftssenter for alle kommunale IKT-tenester, inkludert eigd kommunikasjon mellom kommunane og faglege ressursar. Det er gjennomført mange store fellesprosjekt med gode resultat. På nokre område har kommunane hatt ulik progresjon i bruken av nye IKT-løysingar, og gevinsten ved å ta dei i bruk er varierende. SSIKT vil difor ha stort fokus på betre koordinering og tettare samarbeid mellom kommunane for å kunne hauste gevinstane i perioden fram mot 2020.

Frå 2018 vert SSIKT eige rettssubjekt og dei tilsette innanfor IKT-fagområdet vert overførte til ny organisasjon. Dette gjev nye moglegheiter for organisering, spesialisering for dei tilsette og evne til utvikling.

Strategigruppa i SSIKT har ansvar for koordinering mellom kommunane i IKT-samarbeidet og set dagsorden for utvikling og digitalisering av tenestene. Strategiarbeidet skal sikre god effekt

og utvikling av IKT-løysingane for dei kommunale tenesteområda. Nye eller endra behov skal meldast inn til strategigruppa via dei etablerte fag- og sjustjernegruppene eller via kvar kommune sin representant i strategigruppa. Sakene skal handsamast i tråd med dette dokumentet, IKT-strategi og følgjast opp i årleg handlingsplan.

Digitaliseringsstrategi baserar seg på KS sin digitaliseringsstrategi for kommunar 2017-2020 som tek utgangspunkt i Meld. St. 27 (2015–2016) Digital agenda for Norge.

Stortingsmeldinga formulerar fem hovedprioriteringer for den nasjonale IKT-politikken, som også er gyldige for kommunane. Dokumentet skal leggjast til grunn for det kommunale plan- og utviklingsarbeidet i medlemskommunane. Strategien har brei forankring i samarbeidskommunane gjennom sjustjernerfellesskapa, faggrupper, leiargrupper og ordførarar.

Digitaliseringsstrategi for samarbeidskommunane i SSIKT 2017-2020 erstattar tidlegare strategiar frå 2012.

- / Kommunane skal tilby driftssikre, heilskaplege, moderne og effektive løysingar.**
- / Tiltak med stor grad av sjølvbetening og automatisering, der gevinstpotensialet for både innbyggjarar og kommunane er størst, skal prioriterast og gevinstane hentast ut.**
- / Kommunane skal i samråd med kvarandre og SSIKT legge ein plan for standardisering av innkjøp og forvaltning.**

Brukaren i sentrum

For å betre og utvikle digitale løysingar må behova til dei som brukar løysingane ligge til grunn. Brukarane må difor takast med i utviklinga av tenestene.

For brukarane vil gode digitale løysingar gjere kvardagen enklare og meir effektiv. Med omgrepet brukar meiner ein både innbyggjarar, tilsette, frivillig sektor og offentlege og private verksemdar.

Kommunane i SSIKT skal i samarbeid gjennom gode og samanhengande digitale tenester bidra til heilskaplege og gode tenestetilbod. Mange brukarar er vane med avanserte digitale løysingar og forventar at det offentlege kan levere sameleis. Innbyggjarane sine behov for dei ulike kommunale tenestene vil i stor grad vere avhengig av kva livssituasjon dei er i.

I dag kan mykje av sakshandsaminga automatiserast og tilpassast livsfasar. Det kan gjerast gjennom å tilby såkalla «pushtenester». Dette er tenester der innbyggjaren ikkje sjølv treng å gjere noko for å ta i mot tenesta, fordi kommunen veit når innbyggjaren har behov for tenesta og tildeler den automatisk. Automatiserte regelstyrte prosessar og kunstig intelligens kan hjelpe dei tilsette i forvaltninga. For brukarane

betyr det raskare svar og enklare sjølvbetening. For at ei teneste skal verte opplevd som nyttig av brukarane, må utviklinga av tenesta vere basert på ei grunnleggjande forståing av brukarane sine behov. Samarbeidskommunane må utfordre etablerte arbeidsprosessar og tenester. Rådmannen med si leiargruppe i den einskilde kommune har hovedansvaret for gjennomføringa. Ein anbefalt metode er å nytte tenestedesign. Dette inneber ei systematisk kartlegging av kva behov dei som brukar tenesta har. Ofte syner det seg at etablerte løysingar er utilgjengelege, vanskelege og ikkje møter faktiske behov. Bruk av tenestedesign gjev nyttig innsikt for å kunne forbetre og utvikle gode digitale tenester. SSIKT skal støtte opp om prosessane og vere katalysator for å sette endringane i drift.

Nye digitale tenester skal vere universelt utforma, og dei eksisterande skal følgje krava om universell utforming innan 1. januar 2021. Universell utforming skal bidra til å gjere løysingane lette å forstå og enkle og bruke. **Enkelt og klart språk, responsiv design tilpassa brukaren sine arbeidsflater og at rett informasjon er lett tilgjengeleg, er ein føresetnad for god kommunikasjon og brukartilfredsheit.**

- 1 / Kommunane skal digitalisere sine tenester med utgangspunkt i brukarane sine behov**
- 2 / Kommunane skal automatisere regelstyrte prosessar**
- 3 / Kommunane skal syte for at digitale løysingar følgjer krava om universell utforming**
- 4 / Kommunane skal kommunisere i eit klart og forståeleg språk**

Digitalisering er viktig for innovasjon og auka produktivitet

Det er leiarane og tilsette si evne til å endre og utvikle organisasjon, arbeidsprosessar og tenester som skapar verdi. Digitalisering er eit vesentleg virkemiddel for verdiskapinga. Digitalisering gjer det mogleg å løyse samfunnsutfordringar på nye måtar og dermed skape samfunnsmessige gevinstar.

SSIKT skal vere ein kompetent innkjøpar og nytte innkjøpsprosessar som sikrar nye dei beste tenestene. Nye framtidsretta og innovative innkjøp av høg kvalitet handlar om å nytte høva regelverket gjev i alle fasar av prosessen. **Når innkjøpar er tydeleg på sine behov og etterspør innovasjon i sine nyinnkjøp, vert marknaden utfordra til å utvikle løysingar som møter morgondagens behov.** Fellesutfordringar må løysast i lag gjennom felles løysingar. Dette opnar for raskare implementering, betre kvalitet og lågare totalkostnad.

For å kunne tilby gode tenester til ei stadig eldre befolkning, må velferdsteknologi takast i bruk og tenestene i omsorgssektoren endrast. Velferdsteknologi kan bidra til auka mestring, tryggleik og kontroll over eigen helsetilstand for

innbyggjarane, i tillegg til å førebyggje belastningsskadar hjå dei tilsette. SSIKT og sjusterna omsorg skal vere pådrivar og legge til rette for føremålstenleg bruk av velferdsteknologi.

Stordata er alt fra offentlege data og informasjon som vert lagt ut på internett, til data frå bedrifter og sanntidsinformasjon frå sensorar i det offentlege rom. Analyse av store datamengder kan nyttast til å vurdere om tenestene har effekt og møter brukarane sine reelle behov, og til å planlegge framtidige tenester og løysingar. Å gjere data tilgjengeleg for ekstern bruk, bidreg til at næringslivet, forskings- og utviklingsmiljø og innbyggjarane sjølve kan få tilgang til data og bruke dei i nye samanhengar. Næringslivet og kommunane får høve til å utvikle nye produkt og tenester, og innbyggjarane kan få større tilgang til informasjon.

«Smarte lokalsamfunn» involverer innbyggjarar og næringsliv og nyttar teknologiske løysingar for å sikre betre oppgåveløysing, meistre utfordringar i samfunnet og automatisere prosessar. I tillegg legg dei til rette for sjølvhjelp og mestring.

- 1 / Kommunane skal ta i bruk teknologi som gjev effektive tenester og tenesteinnovasjon**
- 2 / Kommunane skal gjennom innovative nyinnkjøp syte for nyskaping og auka produktivitet**
- 3 / Kommunane skal syte for at sektoren sine opne offentlege data vert gjort tilgjengelege**
- 4 / Kommunane skal ta i bruk velferds-teknologiske løysingar som gjev auka produktivitet, betre tryggleik og betre tenestekvalitet for brukarane**
- 5 / Kommunane skal sjå på moglegheitene stordata gjev til planlegging og styring av tenester**
- 6 / Kommunane skal ta i bruk digitale løysingar som gjer at brukaren finn informasjon om egne saker i «ei» løysing.**

Styrka digital kompetanse og deltaking

Kommunane skal i all hovudsak kommunisere med innbyggjarar og næringsliv gjennom digitale kanalar. Teknologi gjev nye moglegheiter for auka demokratisk deltaking og betre tenester, men gjer det samstundes vanskelegare for dei som ikkje heng med i den digitale utviklinga.

Digital kompetanse er ein føresetnad for å lukkast med digitalisering. Kommunane skal bidra til at alle innbyggjarar får grunnleggjande digital kompetanse.

Arbeid med kvalitetsutvikling og effektivisering ved hjelp av digitalisering set krav til ny kompetanse. Når kommunane legg vekt på tverrfaglegheit og ei samanhengande offentleg forvaltning, vert det skapt eit behov for å forstå organisasjonsutvikling og endringsprosessar på tvers av sektorar.

Medarbeidarar i alle fagområde må vere budde på å løyse oppgåver på nye måtar for å møte krav og forventningar om effektive tenester av høg kvalitet. Dette stiller krav til dei tilsette sin kompetanse. Kompetente medarbeidarar er ein viktig ressurs i vidareutviklinga av tenester og arbeidsprosessar. Ein føresetnad for vellykka

endringsprosessar er medverknad, god informasjonssjøslyft og opplæring.

Leiarane sin kompetanse og handtering av digitale omstillingsprosessar er avgjerande for å skape meir effektive arbeidsprosessar, levere høg tenestekvalitet, redusere sårbarheita, gje økonomisk gevinst og framstå som ein attraktiv arbeidsgjevar for arbeidstakarar i framtida.

Leiarane må sjå samanhengen mellom tenesteproduksjon og teknologibruk, og bruke dette til tenesteutvikling. Evne til omstilling og digital kompetanse må vektleggast i tilsettingsprosessar.

- 1 / Kommunane skal legge til rette for naudsynt digital kompetanse hjå innbyggjarane**
- 2 / Kommunane skal ha leiarar og tilsette med kompetanse til å innføre og bruke digitale verkty og andre teknologiske løysingar til utvikling av kommunen sine tenestetilbod**
- 3 / Kommunane skal legge til rette for at ein beheld kompetanse lokalt**

Effektiv digitalisering av kommunane

Dei digitale tenestene skal opplevast som samanhengande og heilskaplege for brukarane. Dei digitale tenestene kommunane tilbyr etterspør ofte den same informasjonen frå brukarane. Digitalisering av tenester til innbyggjarar og næringsliv har difor eit stort gjenbrukspotensiale. For å få til gjenbruk må dei kommunale systema snakke betre saman internt i forvaltninga og mot statlege system. Ein føresetnad for å

lukkast er gode innkjøpsprosessar, samordning mellom kommunane i SSIKT og godt samarbeid på tvers av sektorane. Ein må ta i bruk funksjonalitet i dei systema ein har. Dei nasjonale og kommunale felleskomponentane skal leggest til grunn for utviklinga av digitale tenester i SSIKT. Kommunane skal arbeide for best mogleg breidbandsdekning for innbyggjarane for å realisere moglegheitene digitale tenester gjev.

- 1 / Kommunane skal tilby heilskaplege tenester**
- 2 / Kommunane skal gjenbruke data på tvers av systema for å sikre gode tenester**
- 3 / Kommunane skal vere ein tydeleg premissleverandør i digitaliseringsarbeid gjennom bruk av felleskomponentar**
- 4 / Kommunane skal dele resultat og erfaringar frå eige digitaliseringsarbeid**
- 5 / Kommunane skal ta i nytte eksisterande løysingar sin funksjonalitet fullt ut**
- 6 / Kommunane skal ha ein breidbandsplan for utbygging av digital infrastruktur**
- 7 / Kommunane skal ha ei open saks- handsaming. Det skal leggst til rette for ein heildigital saksgang med innsyn, medverknad og sjølvbetening**

Informasjonstryggleik, personvern og dokumentforvaltning

Informasjonstryggleik og personvern på alle område er ein føresetnad for tillit til digitale løysingar. Kommunane må ha personvernombod, og nye løysingar skal ha innebygd personvern frå 2018.

Med heildigital kontakt med innbyggjarar og næringsliv aukar kravet, men også moglegheitene, til å gje innsyn i eigne saker. Opplysningar om den enkelte skal vere tilgjengeleg ved behov samtidig som opplysningane ikkje skal kome på avvegar.

Innbyggjarane skal i størst mogleg grad ha råderett over eigne personopplysningar.

Datakriminalitet, sabotasje og digitale innbrot på kommunale og fylkeskommunale IKT-system kan få store samfunnsmessige konsekvensar. Handtering av hendingar krev system for avvik- og krisehandtering. SSIKT skal samarbeide og dele informasjon om hendingar.

Automatisering av sakshandsaming og moglegheiter for kommunikasjon på tvers av IT-system vil kunne påverke korleis offentlege oppgåver vert organiserte og utforma i framtida. Skytteneste og innsamling og bruk av stordata utfordrar informasjonstryggleik og personvern.

Kommunane sin dokumentasjon skal vere tilgjengeleg på kort og lang sikt for alle som har rettmessige krav. For å oppnå dette må kommunane ha forsvarleg og effektiv arkiv- og dokumentasjonsforvaltning no og i framtida. Det er krav om langtidsbevaring av dokumentasjon og arkiv frå alle delar av verksemda. Heilskapleg dokumentasjons- og arkivforvaltning skal sikre rett tilgang, hensiktsmessig bruk, rettidig sletting og at arkivverdige opplysningar faktisk vert arkiverte. Planar for avslutning, sletting, arkivering og tilgjengeleggjering skal ligge føre ved utskifting eller avslutning av IT-system.

- 1 / Kommunane skal syte for informasjons-tryggleik og personvern på alle område**
- 2 / Kommunane skal sikre at rett informasjon er tilgjengeleg for rett person**
- 3 / Kommunane skal sørge for innebygd personvern i nye løysingar i tråd med til ei kvar tid gjeldande lovverk**
- 4 / Kommunane skal ha styringssystem for informasjonstryggleik**
- 5 / Kommunane skal dele informasjon om tryggleikshendingar dei har vore utsett for**
- 6 / Kommunane skal ha heilskapleg dokumentasjons- og arkivforvaltning**

Målsettingar og satsingar for tenesteområda

ADMINISTRASJON OG FELLESTENESTER

Kommunane på Søre Sunnmøre har eit eit godt samarbeid om dei fellesadministrative løysingane. Dette gjeld mellom anna felles sak/arkivløysing, økonomisystem og intranett. For å hente ut kompetansemessige og økonomiske gevinstar fram mot 2020 skal det leggjast planar for samling av avvikande løysingar. Tettare faglege samarbeid må utgreiast.

Tilsette skal ha effektive, brukarvenlege og trygge verkty som støttar arbeidsflyten i organisasjonen.

Data skal i størst mogleg grad kunne gjenbrukast mellom systema. Ein skal jobbe for å integrere mot andre grunnsystem og automatisere dei arbeidsprosessar der det gjev effekt.

HELSE- OG OMSORGSTENESTENE

Helse- og omsorgstenestene på Søre Sunnmøre har over fleire år hatt eit fruktbart samarbeid i Sjustjerna omsorg og frå SSIKT. Mobil pleie og mel-
dingsløftet er gode døme på fellessatsingar.

Dei tilsette skal ha tilgang på føremålstenlege verky slik at dei når pasi-
entopplysningar når dei treng det. Tilgjengelegheit aukar datakvalitet og
betrar pasientforløpet.

Norm for informasjonssikkerheit i helse- og sosialtenesta og personvern-
forordninga skal ligge til grunn for trygging av personopplysningar.

Dei tilsette skal ha tilstrekkeleg digital kompetanse for å trygge god
bruk av elektronisk pasientjournal (EPJ) og velferdsteknologiske
løysingar i tenesta.

Kommunane i SSIKT-samarbeidet skal i fellesskap drive tenesteinnovasjon
og løyse utfordringar knytt til ei eldre befolkning gjennom gode velferds-
teknologiske løysingar.

OPPVEKST

Oppvekstsektoren på Søre Sunnmøre har eit godt samarbeid som har eksistert i mange år gjennom Sjustjerna Oppvekst.

Barnehagar og skular på Søre Sunnmøre skal utvikle borna sine digitale ferdigheter slik at dei vert betre rusta til å bruke digitale verkty, medium og ressursar.

Dette er spesielt viktig for dei som ikkje har erfaring med digitale verkty heime. Her kan barnehage og skule vere med å utjamne den sosiale skilnaden. Digitale verkty kan gi betre læring i fag og soleis gi meirverdi for borna si læring. Digitale verkty skal gje betre moglegheiter for tilpassa opplæring og variasjon.

Barnehageborn og elevar skal oppnå mål i rammeplanar og læreplanar. Digital ferdigheit er nedfelt i læreplanverket som ein av fem grunnleggjande ferdigheiter i skulen og skal vere integrert i alle fag.

Kommunane skal i samråd med kvarandre og SSIKT legge ein plan for standardisering, innkjøp og forvaltning av digitale læremiddel og utstyr, samt legge planar for kompetanseutvikling for tilsette.

TEKNISK

Innbygger og næringsliv forventar at kommunane legg til rette for ei utvikling som sikrar optimalisert arealbruk og utbygging. Kartdata og informasjon som ligg i karta er vesentleg input for tenestene som vert levert av teknisk sektor.

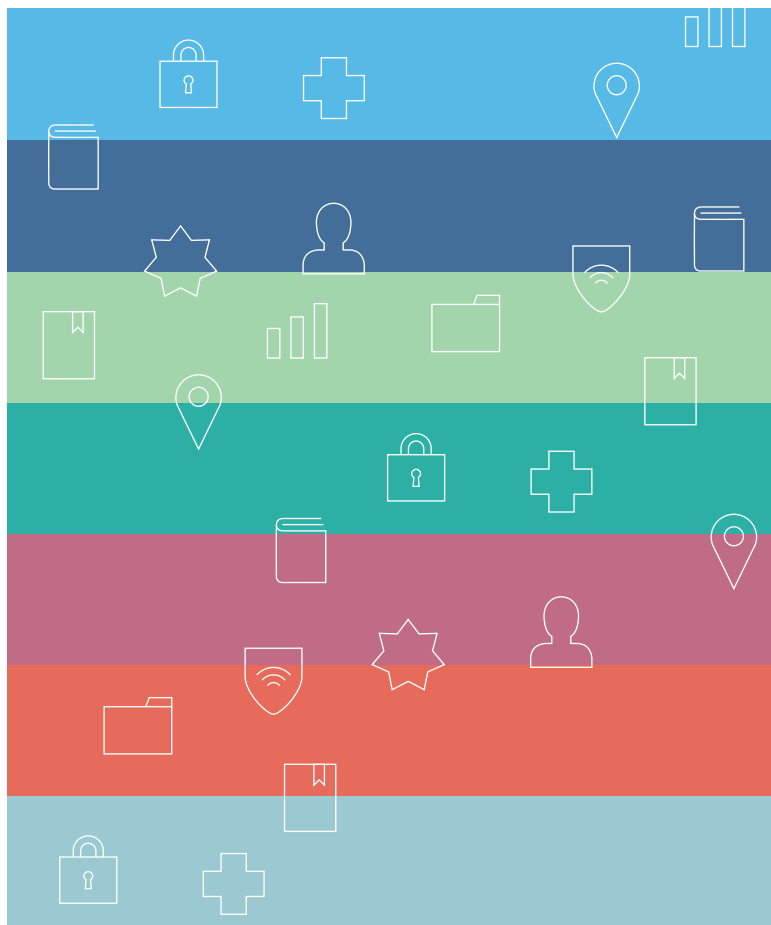
Overordna mål er å syte for at digitale kartbaser med relevante informasjonslag er integrert med andre relevante system og tilgjengelege for kommunen sine innbyggjarar. Dette gir betre kvalitets-sikring og nøyaktig planlegging, betre byggesakshandsaming og eit forbetra kartenestetilbod til ålmenta og næringsliv.

Det skal etablerast eit overordna samarbeidsorgan for koordinering og utvikling av IKT-tenester for teknisk sektor. Programvaren teknisk sektor nyttar skal standardiserast for å samle kompetansen og lette utviklingsarbeidet.

Kommunane skal ha ei open sakshandsaming i plan- og byggesaksprosessar. Det skal leggjast til rette for ein heildigital saksgang med innsyn, medverknad og sjølvbetjening.

Innad i kommunane skal ein ved å utnytte det potensialet som ligg i å koble digitale kartdata med tabelldata, gjere nyttig informasjon meir tilgjengeleg også for andre sektorar, noko som vil bidra til å både effektivisere og kvalitetssikre kommunale oppgåver.

Kommunane skal legge ein plan for å betre integrasjonen mellom fagsystema innanfor teknisk sektor og mot matrikkelen, samt legge til rette for gjenbruk og deling av kommunaltekniske fagdata.

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kommuner
Fylkeskommuner
KS

Deres ref

Vår ref
17/4008-2

Dato
11.09.2017

Digitalisering i kommunal sektor

Digitalisering skaper helt nye måter å levere offentlige tjenester på, og er en viktig drivkraft for forenkling og forbedring av offentlig sektor. Det er behov for en raskere digitalisering av offentlig sektor og et løft i kommunesektoren. Derfor må stat og kommune samarbeide mer og bedre for å tilby innbyggere og næringsliv gode, brukervennlige og helhetlige digitale tjenester.

Dette brevet inneholder en kort gjennomgang av de viktigste tiltakene med relevans for kommunal sektor i den statlige digitaliseringspolitikken.

1. Digital agenda for Norge

Departementet ønsker å løfte frem følgende områder og tiltak fra Meld. St. 27 (2015-2016) *Digital agenda for Norge. IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet*¹:

Mer helhetlige løsninger

Mange offentlige tjenester forutsetter et utstrakt samarbeid mellom statlig og kommunal sektor. Når det gjelder oppgaver som løses på tvers av statlig og kommunal sektor, vil regjeringen at de statlige virksomhetene skal ta et større ansvar for at det utvikles helhetlige, digitale løsninger som også kan benyttes av kommuner og fylkeskommuner, og som dekker behovene i kommunal sektor. I

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-27-20152016/id2483795/>

tillegg skal statlige virksomheter ta mer hensyn til kommuner og fylkeskommuner i sitt digitaliseringsarbeid.

Ordning for finansiering av kommunale IKT-prosjekter

I Kommuneproposisjonen ble det varslet at departementet setter av 25 mill. kroner over prosjektskjønnet på kap. 571 post 64 i 2017 til en KS-administrert ordning for finansiering av kommunale IKT-prosjekter. For 2018 tar departementet sikte på å sette av 100 mill. kroner til formålet. Ordningen skal bidra til finansiering av IKT-prosjekter som kan komme hele kommunal sektor til gode.

KS skal informere kommunesektoren høsten 2017 om hvordan ordningen skal legges opp og hvordan prosjektene skal finansieres.

Digital postkasse til innbyggere

Digital post gjør innbyggerens kommunikasjon med det offentlige raskere, tryggere og enklere. *Digital postkasse til innbyggere* er en sikker løsning, og kommuner og fylkeskommuner kan sende både vedtak og andre viktige henvendelser, inkludert sensitive personopplysninger. Med digital post sparer kommunal sektor penger, mens innbyggerne får bedre tjenester. KS SvarUT kan videresende post til *Digital postkasse til innbyggere*. Kommuner som ikke har tatt i bruk digital postkasse ennå, kan ta kontakt med KS og få hjelp til å koble seg på.

I 2014 ble forvaltningsloven² og eForvaltningsforskriften³ endret slik at forvaltningen som hovedregel skal kommunisere digitalt med innbyggere og næringsdrivende. Forvaltningsorganet skal sørge for at parten blir varslet om at enkeltvedtak er fattet, og hvor og hvordan vedkommende kan skaffe seg kunnskap om innholdet. Vedtaket kan for eksempel bli gjort tilgjengelig i mottakers digitale postkasse. Hvis mottaker ikke har skaffet seg tilgang til enkeltvedtaket innen én uke fra det tidspunktet vedtaket ble gjort tilgjengelig, og varsel ble sendt, skal parten varsles digitalt en gang til (per e-post eller sms). Det vil si at det ikke lenger er slik at vedtak og lignende må sendes på papir til mottaker dersom han eller hun ikke har åpnet det i den digitale postkassen.

ID-porten

ID-porten er en innloggingsløsning som gir innbyggerne sikker tilgang til over 1300 netjtjenester fra ca. 700 statlige og kommunale etater. Innbyggerne kan bruke MinID, BankID og BankID på mobil, Buypass og Buypass på mobil samt Commfides. I gjennomsnitt gjennomføres det 200 000 innlogginger hver dag. For

² Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

³ Forskrift 25. juni 2004 nr. 988 om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften).

mer informasjon se <https://www.difi.no/fagomrader-og-tjenester/digitale-felleslosninger/id-porten>.

eSignering

Difi har etablert en felles tjeneste for elektronisk signering. eSignering er en frittstående tjeneste som er tilgjengelig for offentlige virksomheter. Tjenesten bidrar til en brukervennlig, sikker og effektiv håndtering av dokumenter som krever signatur fra innbyggere, og tilbyr både avansert elektronisk signatur og autentisert elektronisk signatur. Signeringstjenesten kan brukes både ved integrasjon mot KS SvarUT og kommunens egne fagsystemer, eller som en frittstående tjeneste fra Difi. Tjenesten forvaltes av Difi og leveres av Posten Norge AS.

Altinn for kommunal sektor

Altinn er en nasjonal felleskomponent som statlige etater som hovedregel skal bruke ved produksjon av relevante digitale tjenester. Kommunal sektor kan også bruke Altinn, og i januar 2016 inngikk Brønnøysundregistrene og KS en avtale som gjør det enklere for kommunesektoren å tilby nye, nettbaserte tjenester. Kommuner som ønsker å benytte denne avtalen kan ta kontakt med KS for mer informasjon.

Nytt folkeregister i 2019

Skatteetaten vil i 2019 ferdigstille arbeidet med et modernisert Folkeregister. Det innebærer bl.a. nye tekniske grensesnitt, bedre kvalitet og nye tjenester for Folkeregisterets konsumenter og produsenter. Nytt folkeregister kan tilrettelegge for enklere saksbehandling for kommunene, siden opplysninger i Folkeregisteret blir raskere oppdatert enn tidligere. Kommunene kan dermed igangsette egne prosesser tidligere enn i dag og utvikle nye innbyggervennlige tjenester. Som en del av arbeidet trer også ny lov og forskrift for folkeregistrering i kraft 1. oktober 2017. Den nye loven vil forenkle tilgangen til personopplysninger om personer både i og utenfor egne kommunegrenser. Skatteetaten samarbeider med KS om kommunal sektors behov for tilgang til opplysninger i et modernisert Folkeregister. I tillegg jobbes det for at kommunal sektor i produsentrollen (helse, barnevern og vigsels) skal kunne sende opplysninger til Folkeregisteret på en mer sikker og effektiv måte. KS har etablert et eget prosjekt for å ivareta kommunal sektors behov opp mot modernisert Folkeregister. Den enkelte kommune oppfordres til å selv kartlegge endringsbehovet som følger av et modernisert Folkeregister.

Bruk av IT-standarder

Kommunal sektor skal bruke obligatoriske IT-standarder slik de framgår av standardiseringsforskriften.⁴ I tillegg bør kommuner og fylkeskommuner også

⁴ Forskrift 5 april 2013 nr. 959 om IT-standarder i offentlig forvaltning. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-04-05-959>.

benytte de anbefalte standardene. Standardene legger til rette for og fremmer elektronisk samhandling med og i forvaltningen. *Referansekatalogen* gir en oversikt over anbefalte og obligatoriske IT-standarder i offentlig sektor.⁵ Spørsmål om bruk av standarder kan rettes til Difi.

Ny løsning for Offentlig elektronisk postjournal (OEP) – eInnsyn

Ved årsskiftet 2017/2018 vil den nye løsningen bli satt i produksjon. Løsningen er et samarbeid mellom Difi og Oslo kommune for å utvikle en felles publikasjons- og innsynsløsning som skal erstatte dagens Offentlig Elektronisk Postjournal (OEP) og Søk i politiske saker (SIPS).

Løsningen er utviklet med sikte på etter hvert å kunne benyttes av alle kommuner og fylkeskommuner.

Oslo kommune er i dialog med kommunal sektor og vil invitere til deltakelse i piloter. Kommuner og fylkeskommuner som ønsker informasjon, som vil prøve ut tjenesten eller ønsker å publisere i en felles tjeneste som eInnsyn kan ta kontakt med Oslo kommune eller Difi. Se <https://einnsyn.difi.no/>.

Kommunale veiledningstilbud

KMD har gjennomført et toårig program for økt digital deltakelse og kompetanse (Digidel, <http://digidel.no/>). Programmet utviklet bl.a. ulike opplæringsressurser som nå overtas og videreutvikles av Kompetanse Norge (tidligere Vox). Disse opplæringsressursene er fritt tilgjengelige for alle som vil tilby etter- og videreutdanning innen digital kompetanse.

KS og KMD samarbeider om å etablere tilbud om veiledning og opplæring i digital kompetanse i alle landets kommuner (Digihjelpen). Kommunene bestemmer selv hvordan de ønsker å gi grunnleggende opplæring i digital kompetanse til innbyggerne. Digihjelp-prosjektet vil innen utgangen av januar 2018 utarbeide en «håndbok» som bl.a. vil beskrive hvordan et kommunalt tilbud om veiledning innen digital kompetanse kan etableres og driftes på en kostnadseffektiv måte ved bruk av eksisterende ressurser og bistand fra bl.a. Kompetanse Norge, NAV, Skatteetaten, Seniornett og med bidrag fra ulike frivillige og private aktører.

«Én innbygger - én journal»

Helse- og omsorgssektoren er i gang med å realisere en løsning for «Én innbygger – én journal». Arbeidet er omfattende og vil ta lang tid. Utviklingen må derfor skje stegvis. Første steg på veien er Helseplattformen i region Midt-Norge. Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Direktoratet for e-helse om å utarbeide et veikart for den samlede gjennomføringen av arbeidet med én innbygger – én

⁵ <https://www.difi.no/fagomrader-og-tjenester/digitalisering-og-samordning/standarder/referansekatalogen>.

journal. Direktoratet skal videre gjennomføre et forprosjekt om en nasjonal løsning for kommunal helse- og omsorgstjeneste som er integrert med spesialisthelsetjenestens løsninger. Arbeidet skal foregå i tett samarbeid med kommunesektoren, spesialisthelsetjenesten, øvrige nasjonale fagmyndigheter og pasient- og brukerorganisasjoner. Forprosjektet og veikartet vil gi grunnlag for beslutninger om videre gjennomføring av én innbygger – én journal.

Velferdsteknologi

Gjennom nasjonalt velferdsteknologiprogram har over 30 kommuner prøvd ut trygghets- og mestringsteknologi i omsorgstjenesten. Programmet ledes av Helsedirektoratet i samarbeid med Direktoratet for e-helse og KS. En viktig del av prosjektet er følgeforskning, hvor gevinster og effekter ved bruk av velferdsteknologi synliggjøres. Det er utgitt to gevinstrapporter med anbefalinger fra prosjektet (IS-2416, IS-2557). Rapportene er entydige, og viser at bruk av velferdsteknologi har store gevinster når den brukes riktig. Prosjektet gikk i 2017 over fra pilotering og utprøving, til implementering og drift i nye kommuner. Om lag 200 nye kommuner er nå en del av det nasjonale velferdsteknologiprogrammet med mål om å innlemme trygghets- og mestringsteknologi i kommunens ordinære tjenestetilbud de neste årene. Brukerne opplever større mestring, trygghet og selvstendighet ved bruk av teknologien. Kommunene rapporterer om økt omsorgskapasitet og bærekraft. Dokumentasjonen på dette teknologiområdet er god, og det er derfor viktig at kommunene utnytter denne teknologien i omstillingen av helse- og omsorgstjenestene.

Kommunestruktur og IKT

Kommunesammenslåing foregår i en digital kontekst. Digitalisering berører alle tjenestoområder i en kommune, og tjenesteproduksjon foregår i økende grad digitalt. Bruk av digitale tjenester og IKT-systemer har mye å si for kommunens evne til å utføre lovpålagte oppgaver med god kvalitet på mest mulig effektiv måte. Håndtering av IKT ved kommunesammenslåing er derfor kritisk, og samtidig et sentralt virkemiddel i omstillingsarbeidet ved etablering av den nye kommunen.

Ved sammenslåing av kommuner eller fylkeskommuner vedtas som hovedregel nye kommune- og fylkesnumre, og det er viktig at systemene er tilstrekkelig fleksible til å håndtere endringer av denne typen.

Som del av kommunereformen har Kartverket fått i oppdrag fra KMD å ivareta rollen som teknisk koordinator av statlige etater om IKT-spørsmål i kommune- og regionreformen, og være kontakt med faglig støtte for kommunene i forbindelse med endringer av kommunenummer og adressering som følge av kommune- og regionreformene. Dette innebærer blant annet å koordinere samarbeidet mellom statlige virksomheter og involverte kommuner, og avdekke avhengigheter mellom ulike IT-løsninger. Det er blant annet utarbeidet en sjekkliste for kommuner som

skal gjennomføre sammenslåing, med oversikt over oppgaver og tidsfrister. Nyttig informasjon om kommunereform og digitalisering finnes på <http://www.kartverket.no/kommunereform/>.

2. Digitaliseringsrundskrivet for statlige virksomheter

Digitaliseringsrundskrivet (rundskriv H-7/17) er en sammenstilling av pålegg og anbefalinger vedrørende digitalisering i offentlig sektor, og gir et helhetlig bilde av hvilke føringer som gjelder. Det gjelder for statlige virksomheter, og har blitt sendt ut hvert år siden 2009.

Rundskrivet henviser til en rekke krav som er hjemlet i lov, og som derfor også gjelder kommunene. De øvrige kravene i rundskrivet gjelder ikke for kommunene. Rundskrivet er vedlagt.

Departementet oppfordrer kommunene til å gjøre seg kjent med kravene som stilles til statlige virksomheter på digitaliseringsområdet, og også til å vurdere om noen av anbefalingene kan være relevante for kommunenes digitaliseringsarbeid.

Med hilsen

Jan Hjelle (e.f.)
ekspedisjonssjef

Timothy Szlachetko
seniorrådgiver

1 vedlegg: Digitaliseringsrundskrivet (H-7/17)

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Rådmannen

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	OJK	Arkivsaknr:	2018/320
		Arkiv:	000

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
53/18	Formannskapet	13.03.2018
32/18	Kommunestyret	22.03.2018

VARSLING - RUTINAR PÅ VARSLING AV PERSONER I LEIARGRUPPA TIL RÅDMANNEN

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 13.03.2018

Rådmannen i Vanylven vil vere administrativt ansvarleg ved varsel på tilsette i leiargruppa til rådmannen, og kommuneadvokaten vil fungere som varslingsseining – og vil vere rådgjevar i desse sakene.

Tilråding:

Rådmannen i Vanylven vil vere administrativt ansvarleg ved varsel på tilsette i leiargruppa til rådmannen, og kommuneadvokaten vil fungere som varslingsseining – og vil vere rådgjevar i desse sakene

Særutskrift:

- Vanylven kommune
- Rådmannen si leiargruppe
- Hovudtillitsvalde
- Kontrollutvalet

Vedlegg:

- Varslingsplakat

Samandrag av saka:

Dersom det vert varsla om kritikkverdige forhold når det gjeld tilsette i leiargruppa til rådmannen, vil det vere rådmannen i Vanylven som handterer dette administrativt, med kommuneadvokaten som rådgjevande organ.

Saksopplysningar:

Kommunestyret i Vanylven har gjort slikt vedtak:

«Rådmannen i Herøy vil vere administrativt ansvarleg ved varsel på tilsette i leiargruppa til rådmannen, og kommuneadvokaten vil fungere som varslingsseining – og vil vere rådgjevar i desse sakene.

Rådmannen i Vanylven kan vere administrativt ansvarleg ved varsel på tilsette i leiargruppene i andre kommunar, dersom desse kommunane ynskjer det.»

Varsling er å seie frå om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Lovreglar om varslingsplakat var gjort gjeldande frå 1. januar 2007, arbeidsmiljølova (AML) §§ 2-4, 2-5 og 3-6. Reglane lovfestar retten til å varsle om kritikkverdige forhold i verksemda, og gir arbeidstakaren vern mot gjengjelding. Arbeidsgjevar vert pålagt å legge forholda til rette for intern varslingsplakat. Lova vart endre i 2017 med styrking av vern og ei utviding av kven som vert omfatta.

Kommunane bør vere opne organisasjonar der medarbeidarane vert oppfordra til å varsle internt om alle kritikkverdige forhold. I ein open organisasjon vil det vere kultur for å stille spørsmål, også ved kritikkverdige forhold, og behovet for å varsle vert mindre.

Dei varslings- og oppfølgingsrutinane som er utvikla, skal vere i samsvar med arbeidsmiljølova sine reglar og ha legitimitet i organisasjonen. Vidare skal dei vere kjende for alle, vere enkle å bruke, og dei skal sikre rettstryggleiken, både for varslaren og dei personane det vert varsla om.

Retten til å varsle:

Eit hovudmål med varslingsreglane om kritikkverdige forhold er å signalisere at varslingsplakat både er lovleg og ønska.

Eksempel på kritikkverdige forhold kan vere:

- Forhold som kan medføre fare for liv og helse
- Mobbing og trakassering
- Korrupsjon
- Maktmisbruk
- Underslag, tjuveri og økonomisk misbruk
- Brot på teieplikt
- Diskriminering

I nokre tilfelle ligg det føre varslingsplikt. Dette medfører at lova pålegg ei plikt til å gje opplysning om nærare bestemte forhold til andre offentlege styresmakter.

Eksempel på slik lovreglar er:

- Arbeidsmiljølova § 2-3 nr. 2
- Helsepersonellova § 17
- Barnevernlova § 6-4

Framgangsmåten ved varsling skal vere forsvarleg. Det vil normalt vere forsvarleg å varsle internt til ansvarleg person i verksemda. Det same gjeld dersom ein tilsett varslar i tråd med interne rutinar eller til tilsynsstyresmakter eller liknande offentlege organ.

Plikt til å legge til rette for intern varsling:

Arbeidsgjevar skal legge forholda til rette for intern varsling i tilknytning til det systematiske HMS- arbeidet i kommunen. I kommunane er det utarbeidd skriftlege rutinar og prosedyrar for **når det skal varslast, kven det skal varslast til og korleis varslinga skal følgjast opp.**

Det er utarbeidd rutinar for varsling og oppfølging, jfr. vedlegg.

Dei ordinære varslingskanalane vil vere

- Leiinga i lina
- Tillitsvalde
- Verneombod

Dersom varslinga gjeld eigen leiar eller leiar ikkje gjer noko med forholda, kan det varslast forbi leiaren, eventuelt til rådmannen. Dersom varslaren vurderer varsling i lina som utilstrekkeleg, eller varslaren ikkje ønskjer å ta opp forholda på eigen arbeidsplass, kan det varslast til tillitsvalde eller verneombod.

For dei tilfelle der det vert avdekt grove kritikkverdige forhold, kritikkverdige forhold som ikkje vert tekne alvorlege av den øvste administrative leiinga eller som vert utført av denne, vil også kontrollutvalet vere ein instans å varsle. Dette gjeld særleg saker innan økonomiforvaltninga, kjøp og liknande saker, og alvorlege saker på område der det ikkje finst andre tilsynsorgan. Saka vert då løfta opp på politisk nivå dersom kontrollutvalet ser så alvorleg på saka at det vel å gå til kommunestyret med ho.

Det er utarbeidd rutinar for korleis varslaren skal få tilbakemelding på behandlinga av varslinga. Varslaren skal få korrigerande opplysningar frå arbeidsgjevar der det er nødvendig, m.a. dersom undersøkinga viser at forholdet ikkje var kritikkverdig. Det skal takast omsyn til rettstryggleik og personvern for personen det vert varsla om, retten til å verte gjort kjend med påstandar retta mot seg sjølv og høve til å imøtegå dei.

Vurdering og konklusjon:

Det viser seg ved varsel på leiarar i rådmannen si leiargruppe, så er det vanskeleg å oppnå tilstrekkeleg organisatorisk avstand til den som skal handtere varselet. Dette er viktig for å sikre truverdet i handsaminga, og dette er rutinar som må vere på plass før det kjem varsel mot tilsette i leiargruppa. Eg rår difor til at rådmannen i Vanylven vert administrativt ansvarleg ved varsel på tilsette i leiargruppa til

rådmannen, og at kommuneadvokaten vil fungere som varslingsseining – og vil vere rådgjevar i desse sakene

Fosnavåg, 05.03.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

VARSLINGSPLAKAT – RUTINE FOR VARSLING OG OPPFØLGING

Nærværende rutine er oppdatert 12.12.2017 i tråd med endringer i Arbeidsmiljølova § 2 A-3 og gjeldende saksgang i Compilo.

Intern varsling

- Medarbeidarane vert oppmoda om å varsle om kritikkverdig forhold.
- Varslinga skal vere forsvarleg, og det skal ikkje straffast som følge av varslinga.
- Varsling via skjemaet i Compilo er forsvarleg.
- Varsling i samsvar med varslingsplikt, eller varsling til tilsynsstyresmakt eller anna offentlig styresmakt, er også alltid forsvarleg.
- Varselet skal leverast til rådman, nærmaste leiar og tillitsvald/verneombod kan få kopi av varselet.
- Arbeidsgjevar ynskjer at varselet skal underskrivast med namn, for at arbeidsgjevar kan innhente ytterlegare opplysningar frå varslar og gje tilbakemelding til varslaren om kva som vert gjort med forholdet. Det kan likevel varslast anonymt.
- Medarbeidar skal ha tilbakemelding innan 14 dagar om kva som skjer med saka du har varsla om.

Intern oppfølging

Trinn	Oppfølging av forholdet	Dato
1.	Varselet motteke av.....	
2.	Undersøking gjennomført	
3.	Konklusjon	
4.	Tilbakemelding til varslar	
5.	Nødvendig informasjon gitt til den eller dei det er varsla om	
6.	Tiltak	
7.	Vidare oppfølging planlagt	
8.	Vidare oppfølging gjennomført	

VARSLING

Å varsle er å melde frå om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen til nokon som kan gjere noko med det jf. AML § 2 A-1 (1).

- Du har rett til å varsle munnleg eller skriftleg.
 - Skriftlege varsel skal som hovudregel gjerast via Compilo.
 - Varsling skal skje til:
 - Rådmann
 - Det kan i *tillegg* varslast til næraste leiar, verneombod og tillitsvald
 - Ved munnleg varsel skal mottakar skrive ned dei opplysningane i saka.
 - Varslar skal ha tilbakemelding om utfallet.
 - Varslar er verna mot negative reaksjonar. Dette gjeld alt som har karakter av straff eller sanksjon jf. AML § 2 A-2.
 - Det vert vist til HMS-handboka og rutinar for HMS-arbeid i Herøy kommune i Compilo.
-

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Dokumentsenter og politisk sekretariat

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	LME	Arkivsaknr:	2018/226
		Arkiv:	033

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
6/18	Valnemnd	22.03.2018
33/18	Kommunestyret	22.03.2018

SØKNAD OM FRITAK FRÅ POLITISKE VERV - MAGNAR TAKLO

Tilråding:

Magnar Taklo frå fritak frå politiske verv i Herøy kommune.

Som ny varamedlem i Felles forliksråd for Herøy og Sande 2015-2019 vert vald:

Særutskrift:
Magnar Taklo
Den valde
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Felles forliksråd for Herøy og Sande

Saksopplysningar:

Magnar Taklo har flytta frå Herøy kommune og ber difor om fritak frå politiske verv. Han er varamedlem i Felles forliksråd for Herøy og Sande.

Kommunelov § 15.Uttreden. Suspensjon.

«1. Den som taper valgbarheten til et folkevalgt organ i valgperioden, trer endelig ut av dette. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra kommunen eller fylkeskommunen for to år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.»

Felles forliksråd for Herøy og Sande har slik samansetning:

Medlemer:

Ann Kathrin (Tine) Storøy, leiar
Oddbjørn Vinjevoll
Anker Hagen

Varamedlemer:

Thor Sigmund Garvik
Magnar Taklo
Gro Brandal

Fosnavåg, 13.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Hilde Bringsvor Skinnes
Avd.leiar

Sakshandsamar: Lisbeth Moltu Espeseth

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	TR	Arkivsaknr:	2016/1669
		Arkiv:	C10

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
34/18	Kommunestyret	22.03.2018

UNGDATA-UNDERSØKINGA I HERØY. OPPFØLGING ETTER SEMINAR.

Tilråding:

Herøy kommunestyre ynskjer å legge til rette for tiltak for å betre dei unge sine oppvekstvilkår i Herøy kommune.

Av tiltak som vart foreslått på Ungdata-seminaret at kommunen kan gjere, vil kommunestyret arbeide vidare med desse tiltaka snarleg:

1. Sjå på strukturen i ungdomsrådet og vurdere om det bør setjast opp som eit ordinært politisk organ, på lik linje med t.d. eldrerådet og råd for funksjonshemma.
2. Invitere ungdomsrådet til dialog med aktuelle kommunale organ for å få til møteplassar for ungdom i tråd med dei ynskja som er signalisert i gruppearbeidet.
3. Etablere ei dialogplattform med ungdomsrepresentantar og andre aktuelle aktørar. Dialogplattforma skal arbeide vidare med tiltak i ungdomsarbeidet.
4. Vurdere kollektivtilbodet og gjere eksisterande tilbod meir kjent gjennom kommunen sine kanalar.
5. Skule/helse vurderer om enkle grep kan betre tilhøva med helsestasjon/helsesøster som er signalisert i gruppearbeidet.

I samband med budsjettarbeidet for 2019 vil kommunestyret vurdere muligheita for å få følgjande tiltak inn i budsjettet for 2019:

1. Midlar til tilrettelegging for «SFO»/lekseplass på kulturhuset.
2. Midlar til auke av hall-kapasiteten (er under arbeid).
3. Midlar til tilrettelegging for fleire møteplassar for uorganisert aktivitetar for ungdom.
4. Midlar til etablering av mobbeombud / fokus på tiltak mot mobbing

Ungdomane har også gitt tilbakemelding om tiltak som ligg på sida av kommunen sine ansvarsområde. Av desse oppmodar kommunen til følgjande:

Næringslivet:

Oppmodar næringslivet om å legge til rette for lærlingeplassar, sommar- og deltidsjobbar for ungdom, også ung ungdom. Dette vil bidra til læring, ansvar og muligheter for ungdom.

Oppfordrar til rausheit med å sponse gode prosjekt som kjem all ungdom i Herøy til gode, også utanfor organisert idrett.

Oppfordrar bedrifter til å invitere skulane/ungdomane på omvisning i bedrifta og til å delta på skulearrangement for å vise fram kva mulegheiter ungdomen har for framtida i Herøy.

Lag og organisasjonar:

Oppmodar all organisert idrett i Herøy om å utøve sitt virke i tråd med visjonen «Idrettsglede for alle» i idrettspolitisk dokument 2015-2019.

Særutskrift:

Herøy ungdomsråd

Lag og organisasjonar (i følgje adresseliste på invitasjon til seminar)

Vedlegg:

- 1 Program Herøy 15.2.
- 2 INVITASJON TIL OPE MØTE / DIALOGSEMINAR. OPPFØLGJING AV UNGDATA-UNDERSØKINGA I HERØY 2017.
- 3 KoRus sin presentasjon av resultat. Seminar 15.02.2018
- 4 Oppsummering Gruppearbeid Temadag Ungdata 15.02

Samandrag av saka:

Ungdataundersøkinga viser at innan einskilde tema er det behov for oppfølging for å betre oppvekstvilkåra for Herøyungdommen.

Det har vore heldt ein temakveld med gruppearbeid og her kom det opp mange gode forslag til kva ein kan gjere.

Saka foreslår tiltak som kommunen kan begynne med og i tillegg ei oppmoding til andre aktørar om vere bevisste på sine roller og kva dei kan bidra med. Tiltaka tek utgangspunkt i forslag frå gruppearbeida på temakvelden, der 80 personar frå ulike fora møtte.

Saksopplysningar:

Innleiing/ Bakgrunn for saka

I mars 2017 gjennomførte Herøy kommune Ungdataundersøking for andre gang (førre i 2014). Ungdata-undersøkinga var gjennomført blant alle ungdomsskuleelevar og vidaregåande elevar i kommunen.

Undersøkinga er gjennomført av Høgskulen i Oslo og Akershus v/NOVA og Kompetansesenter rus – region Midt-Norge (KoRus). Undersøkinga vert bestilt av kommunar frå heile landet.

Resultata av undersøkinga viser Herøyungdomane sine svar, også samanlikna med svar for andre kommunar, fylket og landet. Dette gir oss ein peikepinn på korleis vår ungdom har det, også samanlikna med andre.

Sak «Ungdata 2017 – Rapportar frå undersøkinga» var først oppe i komiteane og formannskapet, for så å bli behandla i kommunestyret i sak 127/17 den 26. oktober 2017.

På kommunestyremøtet vart det orientert om resultata frå undersøkinga, både frå ungdomsrådet og administrasjonen. Saka hadde vore oppe i Ungdomsrådet og fleire merknader derifrå følgde kommunestyresaka.

Tilrådinga var at «Kommunestyret tek resultata til vitande».

Vedtaket frå kommunestyret vart:

Vedtak i Kommunestyret - 26.10.2017

Kommunestyret tek resultata til vitande med følgjande kommentarer til oppfølging:

*Arbeidsmøte mellom administrasjon, politikarar, ungdomsråd og andre aktuelle.
(Foreldreutval, fritidsorganisasjonar m.m.)*

Tema på leiarmøte

Skal sette ned ei interkommunal arbeidsgruppe

OPPFØLGING AV VEDTAK I KOMMUNESTYRET

Til oppfølging av punkt 1 i kommunestyrevedtaket vart det gjennomført ein Temakveld på konserthuset torsdag 15. februar. Møtet vart annonsert breitt og eigen invitasjon var sendt til alle aktuelle lag og organisasjonar. KoRus presenterte resultata av Ungdata-undersøkinga og det vart arbeidd i grupper med forslag til tiltak.

Litt om gruppearbeidet på temakvelden

På temakvelden møtte om lag 85 personar og om lag 70 var med på gruppearbeidet som var etter presentasjonen.

Gruppearbeidet bestod av 8 grupper med 7-10 personar på kvar gruppe. Kvar gruppe presenterte sine svar i plenum og svararka vart levert inn til sekretariatet.

På temakvelden og i etterkant har det vorte stilt spørsmål om korleis denne saka vil bli følgt opp.

Hovudpunkt frå gruppearbeid (kopi av gruppearbeida vert lagt ved saka) Resultat av gruppearbeida på Temakvelden.

Alle gruppene leverte inn tre ark kvar, med svar på følgjande åtte spørsmål:

- Kva kan dei unge gjere sjølve?
- Kva kan foreldra gjere?
- Kva kan skulen gjere?
- Kva kan lag og organisasjonar gjere?
- Kva kan kommunen gjere?
- Kva kan næringslivet gjere?
- Kva kan ulike aktørar samarbeide om?
- Kva for nokre tiltak bør vi prioritere å gjere aller først?

Svara er samanfatta i dokumentet «Oppsummering gruppearbeid Temadag Ungdata 15.02». Sjå vedlegg.

Nokre innspel går att fleire gongar fordi dette var nemnt av fleire av gruppene. Tiltak/punkt som går att fleire gongar kan då vere ekstra viktig å merke seg.

OPPSUMMERING AV HOVUDPUNKT-/UTFORDRINGAR SOM KOM FRAM I UNGDATA-UNDERSØKINGA OG SOM KORUS LA VEKT PÅ I SI ORIENTERING.

- Herøyungdom flest ser ut til å ha det bra –positive fritidsaktivitetar og gode relasjonar til foreldra
- Hovudtala samsvarer stort sett med lands- og fylkesgjennomsnitt

Det er nokre funn som det kan vere grunn til å diskutere nærare:

Fråfall i organisert idrett og dårleg kollektivtilbod

Herøy elevar har større fråfall frå organisert idrett enn fylket/landet. Grunnen som oppgiast mest er at «*tidene ikkje passar*».

Kommentar: Idrettslag som opplever fråfall bør ta ein dialog med utøvarane om treningstidene. Kanskje er her klare kollisjonar som fører til unødvendig stort forfall? Ein kan tenkje seg at dette også kan ha bakgrunn i kollektivtilbodet som kanskje ikkje er godt nok, eller om treningstidene passar med tidspunkt foreldre har høve til å køyre barna. Ein ringbuss er ynskt. Her er lite orientert om dei tilboda som eksisterer i «FlexX og heim for ein 50-lapp». Mange kjenner ikkje til ordninga, i alle fall er terskelen høg for å nytte den.

«Trenarprioritet på dei flinkaste» oppgir ungdomen er nest største grunn til fråfall frå organisert idrett. Tredje størst grunn er at «*vennane slutta*». Dette kan også henge saman med at når nokon ikkje vert prioritert av trenaren, så sluttar dei og dreg med seg andre vener som også sluttar.

Kommentar: Organisert idrett bør ha meir fokus på breidde og la alle få delta. Dette kan hindre fråfall og gi større idrettsglede for alle. Det vil vere i tråd med nasjonal idrettspolitisk handlingsplan 2015-2019. Link: [Idrettspolitisk dokument for perioden 2015-2019.](#)

Ansaret her ligg på leiinga i idrettslag og trenarar.

Fleire av punkta som kom fram i gruppearbeidet er at «*Foreldre må ikkje godta forskjellsbehandling*» og at dei må «*engasjere seg og bry seg*» og «*vere vaken for korleis ungdomane har det*». Dette kan signalisere at det ikkje er lett å varsle frå sjølv, men at ein kanskje treng nokon som står opp for seg og seier frå.

Eit av tiltaka på foreldrelista er «*køyre til og frå*». Det gjer nok mange foreldre i stor grad, men kanskje ikkje alle? Kollektivtilbodet er truleg ikkje godt nok, og her er ordningar som ikkje er godt nok kjent og brukt. Først bør ein få betre kjennskap til eksisterande ordningar og ta ei evaluering på om dei vert nytta, eventuelt kvifor ikkje. Sidan kan ein vurdere om det kan vere aktuelt å få på plass andre (kollektiv)ordningar.

Mobbing, skulking og trivsel på skulen

Ein svært stor andel av ungdomsskuleelevane, 9 av 10 elevar, trivst på skulen. Det er likevel eit aukande tal på elevar som føler seg mobba, utan at talet på dei som oppgir at dei mobbar aukar. KoRus oppgir ei mulig forklaring på dette med at den som vert mobba ser på det som mobbing, medan den som mobbar ikkje ser at det faktisk opplevast som mobbing.

Fleire, særleg gutar, oppgir å ha skulka skulen. Bakgrunnen kjem ikkje fram av undersøkinga, men det kan vere eit varsko og noko ein bør vere merksam på og ta ein dialog på, både på skulen og i heimane.

Kommentar: Mobbing har vore tema og arbeidd med i skulen i lang tid. Likevel viser tala frå undersøkinga ein auke frå 2014 til 2017 i Herøyungdom som føler seg

mobba.

Det går ikkje fram av undersøkinga *kvar* mobbinga føregår, om det er på skulen, skulevegen, fritida eller netthets. Temaet bør takast opp breitt, på fleire arenaer. Vi bør vurdere kva andre verkemiddel vi kan ta i bruk enn dei vi allereie nyttar. Kanskje kan vi sjå til kommunar som har redusert mobbinga. Kva grep har dei gjort?

I vidare dialog bør ein ikkje «kriminalisere» mobbarane, men fokusere på kva som *opplevast* som mobbing og at ein difor bør unngå det. Kanskje kan kulturskulen sette opp stykke om temaet og invitere skuleelevar på ungdomsskulen og vidaregåande? Ofte kan visualisering beskrive godt situasjonar som elevane kjenner seg att i og får stor overføringsverdi. Ungdomar som ser eller opplever mobbing må snakke med foreldre eller andre tillitspersonar, slik at omfanget og metodene vert kjent. Foreldre bør vere på vakt, både for om ditt barn vert mobba eller om ditt barn mobbar. Ofte kan det vere begge delar, og ofte kjem dette aldri foreldra for øyra.

Einsemd, depressive følelsar og mykje datatid.

Tal på ungdomar som føler einsemd og depresjon aukar, særleg oppgir jentene ei auke. KoRus la vekt på at mange av dei som oppgir følelse av depresjon, nok ikkje er deprimerte i sjukdoms forstand, men at det er ein betegnelse på følelse av tristheit eller nedstemtheit. Undersøkinga gir ikkje svar på grunnane til desse følelsane.

Undersøkinga viser at Herøyungdomen brukar meir tid på data enn landet forøvrig. I eit folkehelseperspektiv kan dette vere negativt om det reduserer fysisk aktivitet. Det kan også vere antisosialt og verke negativt på psykisk helse, dersom det fører til einsemd. Levd liv via sosiale media er *forholdsvis* nytt og kanskje vil det dabbe av i tida framover? Menneska er sosiale vesen, og forskning viser at det å vere sosiale ansikt til ansikt er svært viktig for oss menneske. Om vi synes vi er for lite sosiale, så gir gruppearbeidet mange enkle tips til korleis ein kan bli meir sosial. Inviter ein ven eller fleire til felles samvær. Tiltak som går att i gruppearbeidet som ungdomane sjølve kan gjere er: *«vere inkluderande med alle, ver ein ven og hjelp til med å få med unge som er litt aleine/passive, ver sosial, seie frå om behov, tenkje seg om kva ein seier, vere bevisst på bruken av sosiale media, ta tak i problema og gjere noko med det»* Dette viser at ungdomane er bevisste på at samhandlinga mellom ungdomane kan bli betre. Kanskje kan ungdomane avtale å møtast oftare og fleire i staden for å sitte på data? Anten heime hos kvarandre eller på andre møtestader.

Konklusjon

I gruppearbeidet oppfordrar ungdomane også seg sjølve til å vere aktive og gjere ein jobb sjølv. Ungdom ynskjer å bli meir inkludert og ha medverknad. Ungdomsrådet er ein fungerande arena, men bør inn i systemet på lik linje med andre politiske råd (eldreråd, råd for funksjonshemma). I tillegg var det etterlyst ein arena for fleire slike dialogar som vi hadde på temakvelden. Det finst sikkert mange måtar ein slik dialogarena kan organiserast på. Eit forslag er to frå ungdomsrådet, folkehelsekoordinator, MOT-koordinator, helsesøster, skulerepresentant og næringslivsrepresentant. Ein kan prøve seg fram og justere seg til etter kvart.

Resultata frå gruppearbeida ligg føre som vedlegg til saka og ein oppmodar alle om å gjere seg kjent med kva ungdomane oppmodar den enkelte om.

Fosnavåg, 12.03.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Tanja Rafteseth

Temakveld, 15.2.2018, kl. 18.30 – 21.00 i Herøy konserthus:

Korleis kan vi saman bidra til eit godt oppvekstmiljø i Herøy, og til at dei unge skal trivast endå betre?

Program

- 18.30 Innleiing v/kommunen og ungdomsrådet.
- 18.50 Presentasjon av Ungdataundersøkinga i Herøy. Ved Paul Gabor og Kolbjørn Gjære, Kompetansesenter rus – Midt-Norge (KoRus).
- 19.30 Pause.
- 19.40 Gruppearbeid:
Korleis kan unge sjølve, foreldra, skulen, lag og organisasjonar, kommunen og næringslivet(?) bidra til eit godt oppvekstmiljø i Herøy, og til at dei unge skal trivast endå betre?
- 20.20 Presentasjon av gruppearbeid, med diskusjon (Ved KoRus).
- 20.45 Oppsummering ved KoRus, ungdomsrådet og kommunen.

Alle er velkomne!

«MOTTAKERNAVN»
«KONTAKT»
«ADRESSE»
«POST «POSTSTED»
»

Saksnr
2016/1669

Arkiv
C10

Dykkar ref
«REF»

Avd /sakshandsamar
UTV / TR

Dato
31.01.2018

**INVITASJON TIL OPE MØTE / DIALOGSEMINAR.
OPPFØLGJING AV UNGDATA-UNDERSØKINGA I HERØY 2017.**

TID: TORSDAG 15. FEBRUAR KL. 18:30
STAD: FOSNAVÅG KONSERTHUS, KONSERTSALEN

Herøy kommune har gjennomført ei stor undersøking blant ungdommane våre både i 2014 og i 2017. Så å seie alle ungdomsskuleelevar og elevar ved Herøy vidaregåande skule har delteke og gitt sine svar på korleis dei har det i kvardagen. Spørsmåla ungdommane har svart på gjeld blant anna tema som skule, lekser, fritidsaktivitetar, trening, databruk, bruk av rusmidlar og mental helse.

Herøy kommune har engasjert Kompetansesenter Rus, KoRus, til å presentere resultata av undersøkinga på dette møtet. KoRus driftar undersøkinga på landsbasis og sit på mykje kunnskap om korleis ungdomane våre har det.

Etter at vi har fått presentert resultata av Ungdata-undersøkinga, ynskjer vi å gjennomføre ein aktiv dialog/gruppearbeid med innspel frå publikum. Då vil vi først finne ut kva våre viktigaste utfordringar er, vidare ynskjer vi å belyse ulike moglege tiltak vi kan gjennomføre, og til slutt vil vi prioritere mellom tiltaka og skissere ein veg vidare. Målet er å styrke barn og unge sitt oppvekstmiljø.

Vi håper på full konsertsal og ivrig engasjement i denne viktige saka. Møtet er ope for alle og vert annonsert, men med dette skrivet ynskjer vi spesielt å invitere ungdomane, deira føresette og lag og organisasjonar som arbeider med og for barn og unge.

Vi håper at nettopp **DU** vil kome og få innsikt i korleis det står til med Herøy-ungdommen. Det vil glede oss mykje og vere til stor nytte om du vil bidra med **DINE** forslag til kva som kan styrke Herøy-ungdomane sitt oppvekstmiljø!

Hjarteleg velkomen den 15. februar!

Med helsing

Camilla Storøy
Varaordfører/politiker

Tanja Rafteseth
Planleggar/Folkehelsekoordinator/
Koordinator for Ungdata Herøy

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Kopi:
Ungdomsrådet
Sektor for helse og omsorg
Sektor for oppvekst
Sektor for samfunnsutvikling
Sektor for stab

Ung i Herøy

ungdata

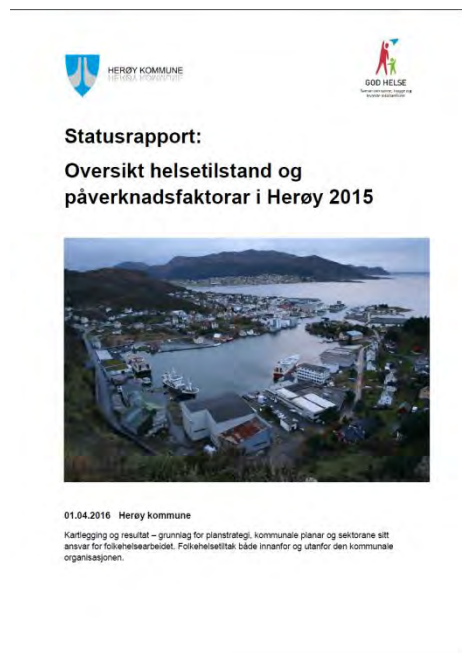
Tidspunkt: Mars 2017
8. – 10. kl.: 318 elever deltok. Svarprosent: 89
VG1: 72 elever deltok. Svarprosent: 55

Hovudtrekk i 2017-undersøkinga

- Herøyungdom flest ser ut til å ha det bra – positive fritidsaktivitetar og gode relasjonar til foreldra
- Hovudtala samsvarer stort sett med lands- og fylkesgjennomsnitt
- Nokre funn som det kan vere grunn til å diskutere nærare

Hovudutfordringar etter Ungdata 2014

- Gode oppvekstkår, trygge lokalsamfunn og gode levevanar er viktig satsing for folkehelsa.
- Enkeltfaktorar som lite fysisk aktive, røyking, snus, psykiske plagar og overvekt har relativt stor påverknad på folkehelsa.
- Andelen elevar som driv fysisk aktivitet, er sterkt minkande fram mot vidaregåande skule.
- Høgare andel jenter enn gutar slit med den psykiske helsa.

Kommunestyret, administrasjon, politikarar, komitear, råd og utval

- Politisk og faglig ansvar
- Utarbeiding og vedta rusmiddelpolitisk handlingsplan

AKAN
NAV
BHT

Fylkesmannen (FM) og fylkeskommune

- ansvar for oppfølging og rådgjeving i kommunas arbeid med rusførebygging

Kompetansesenter rus

- stimulere til å utvikle gode rusførebyggjande tiltak og bidra til kompetanseutvikling

Fastlegar

- delta i planarbeid
- samtaler om rusmiddelbruk med pasienter

Spesialisthelsetenesta

- behandling

Ungdomsråd/-kommunestyre

- delta i planarbeid
- «stemme» for å legge til rette for møtarenaer for barn og unge.

Media

- sette saker på dagsorden
- bidra til å spre

Frivillige lag og organisasjoner

- Medverknad i rusmiddelførebyggjande arbeid
- Aktivisere lokalmiljø

Primærhelsetenesta

- utøvande funksjon
- helsestasjon for ungdom

God helse for alle

- folkehelsearbeid i praksis

Lokal rusførebygging

- eit felles samfunnsansvar

Kilde: God Rusførebygging - Helsedirektoratet

Frivilegsentral

Utekontakt

- kunnskap gjennom erfaring og tilstedeværelse

Natteravnar

Næringsliv

- Følge alkoholoven
- Førebyggjande arbeid for innbyggjarar og ansatte
- HMS plan/rusmiddelpolicy på arbeidsplassen

Herøy ungdomsråd etter Ungdata 2017:

- Fråfall organiserte fritidsaktivitetar
- Mobbing
- Trivselen på skulen
- Leksetid
- Skulking
- Rusmiddel
- Sosiale medier
- Depresjon, einsemd og det å ikkje bli sett
- Færre som trur dei vil få eit lykkeleg liv, færre som vil ta høgare utdanning og fleire som trur dei blir arbeidsledige
- Kollektivtilbodet!

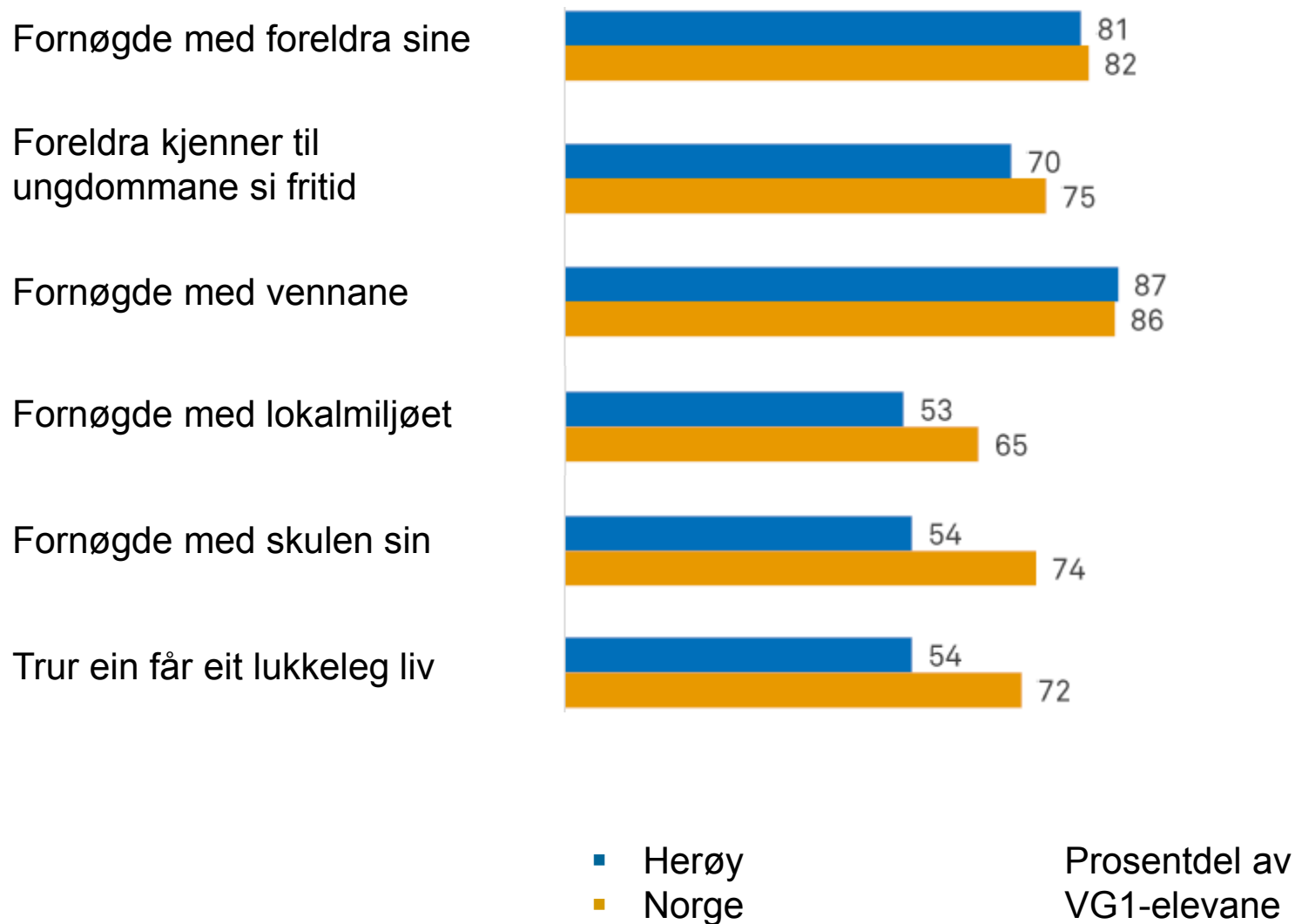
Fornøgde og optimistiske ungdomsskuleelevar?

- Herøy
- Møre og Romsdal
- Norge

Prosentdel av
ungdomsskuleelevane

Mindre fornøgde og optimistiske VG1-elevar?

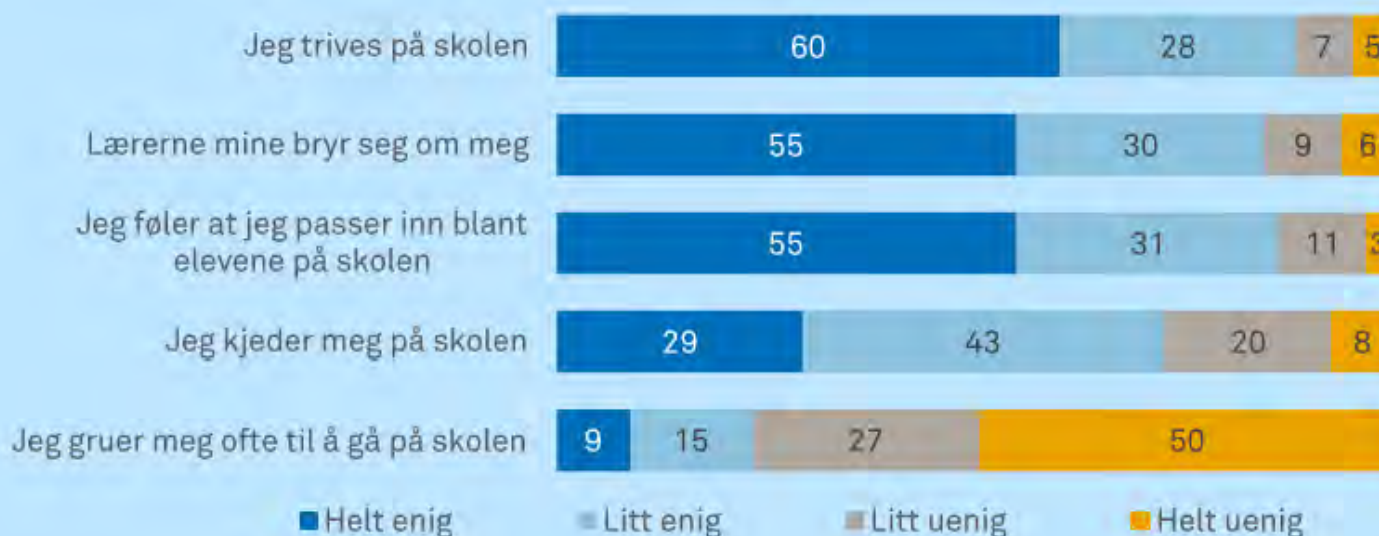

Skule og trivsel

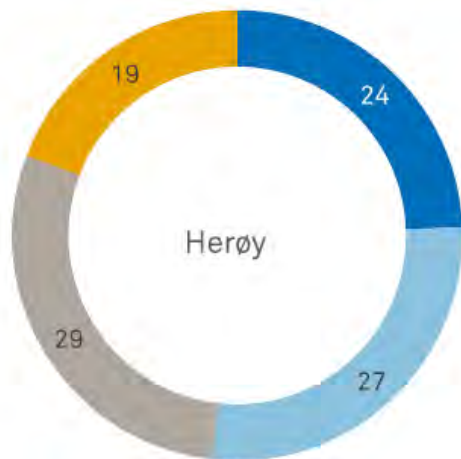
Prosentdel gutar og jenter på ungdomssteget som er «litt fornøgde» eller «svært fornøgde» med skulen dei går på:

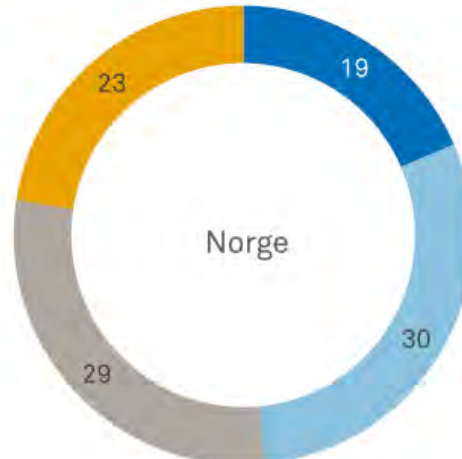
Hvordan ungdom opplever skolen

Leksetid og leksemengd

■ Mindre enn en halv time ■ En halv til en time ■ En til to timer ■ To timer eller mer

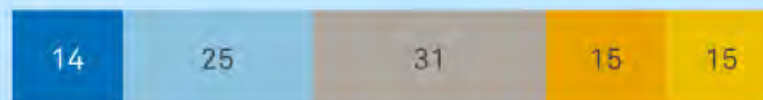

Tidsbruk pr. dag til lekser og anna skolearbeid (utanom skuletida).

Ungdomsskuleelevar i Herøy og Norge

Hvor ofte har du hatt det slik de siste månedene?

Jeg har mer skolearbeid enn jeg klarer å gjøre

Jeg føler meg utslitt på grunn av skolearbeidet

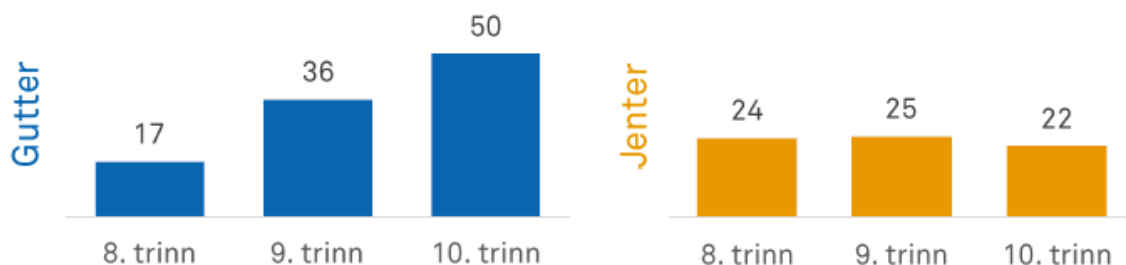

Jeg blir stresset av skolearbeidet

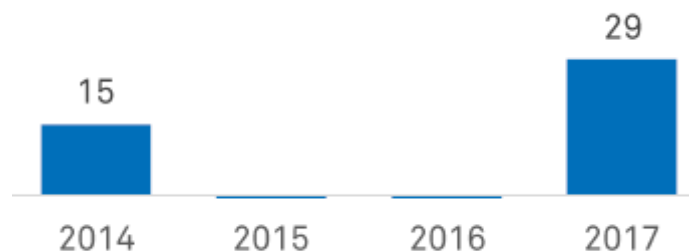
■ Aldri ■ Sjelden ■ Av og til ■ Ofte ■ Svært ofte

Skulk

Prosentdel gutar og jenter som har skulka skulen siste året, etter klassesteg

Trend: Prosentdel ungdomsskuleelevar som har skulka skulen siste året

Psykisk og fysisk helse

Ungdomsskuleelevar i Herøy
som svarer at dei er mykje
plaga av:

- «depressive symptom»
- einsemd

Psykisk og fysisk helse, elevar i VG1:

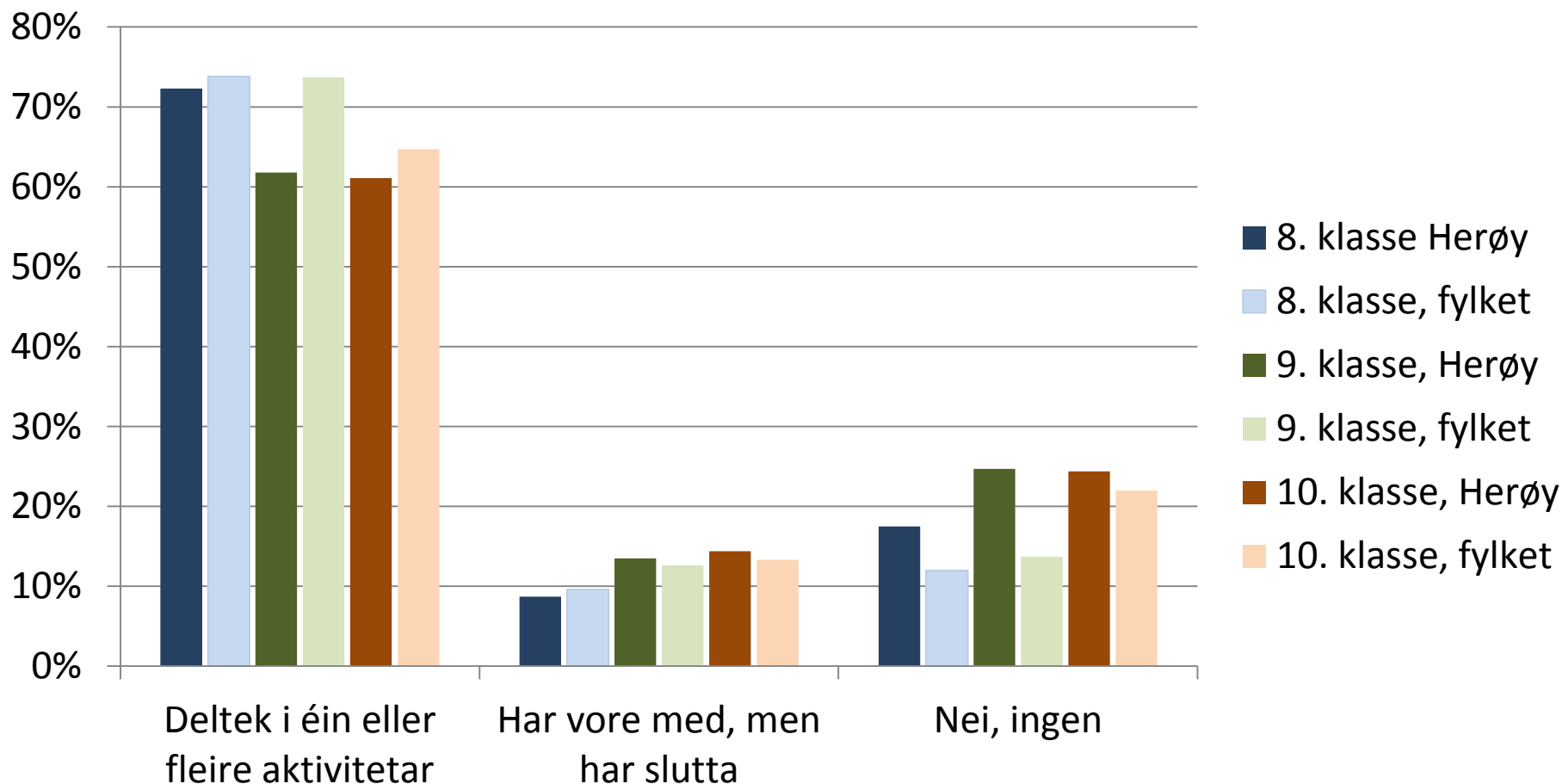
- Herøy
- Norge

Trender: Aktiviteter og aktivitetstilbud

	2014	2015	2016	2017
Prosentandel som den siste måneden har vært med på aktiviteter i...				
Idrettslag	52			53
Fritidsklubb/ungdomshus/ ungdomsklubb	37			58
Religiøs forening	22			32
Korps, kor, orkester	17			11
Kulturskole/musikkskole	34			23
Annen organisasjon, lag eller forening	26			30
Prosentandel som har drevet med noe av dette i løpet av siste uka				
Vært sammen med venner hjemme hos meg	74			59
Vært sammen med venner hos dem	79			68
Brukt størstedelen av kvelden ute sammen med venner/kamerater	66			67
Spilt onlinespill med andre størstedelen av kvelden	38			47
Vært sosial på nett eller mobil størstedelen av kvelden (snakket, chatte)	88			90
Kjørt eller sittet på med bil, motorsykel eller moped for moro skyld	38			38
Vært hjemme hele kvelden	97			94
Prosentandel som opplever at tilbudet til ungdom er bra når det gjelder ...				
Lokaler for å treffe andre unge på fritida (fritidsklubb, ungdomshus e.l.)	54			68
Idrettsanlegg	71			79
Kulturtilbudet (kino, konsertscener, bibliotek e.l.)	65			84
Kollektivtilbudet (buss, tog, trikk e.l.)	42			34

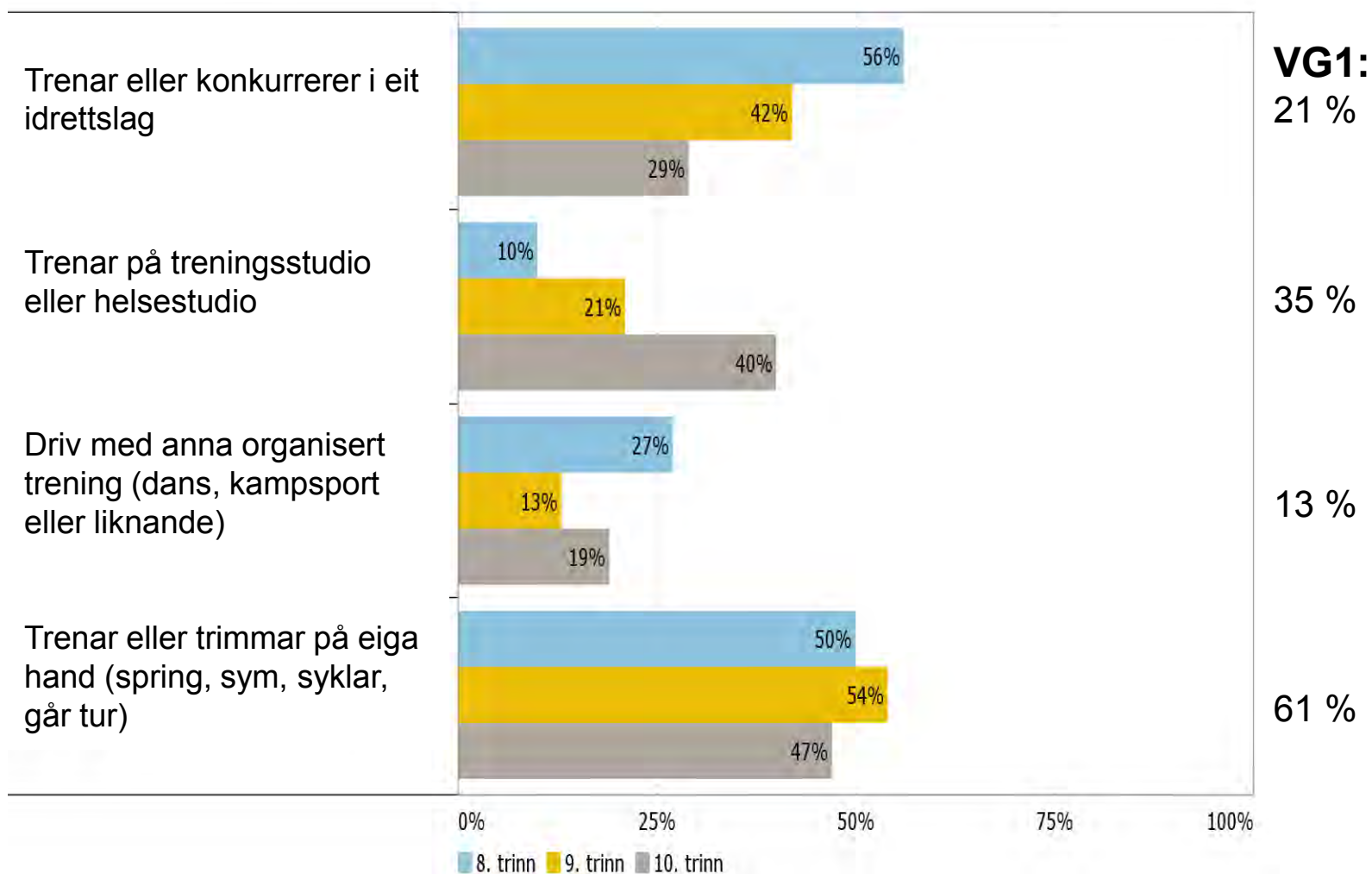
Deltaking i organisert fritidsaktivitet etter alder, Herøy og Møre og Romsdal*

* Deltaking i løpet av dei siste to åra. (Herøy har for lav svarprosent i vidaregåande skule.)

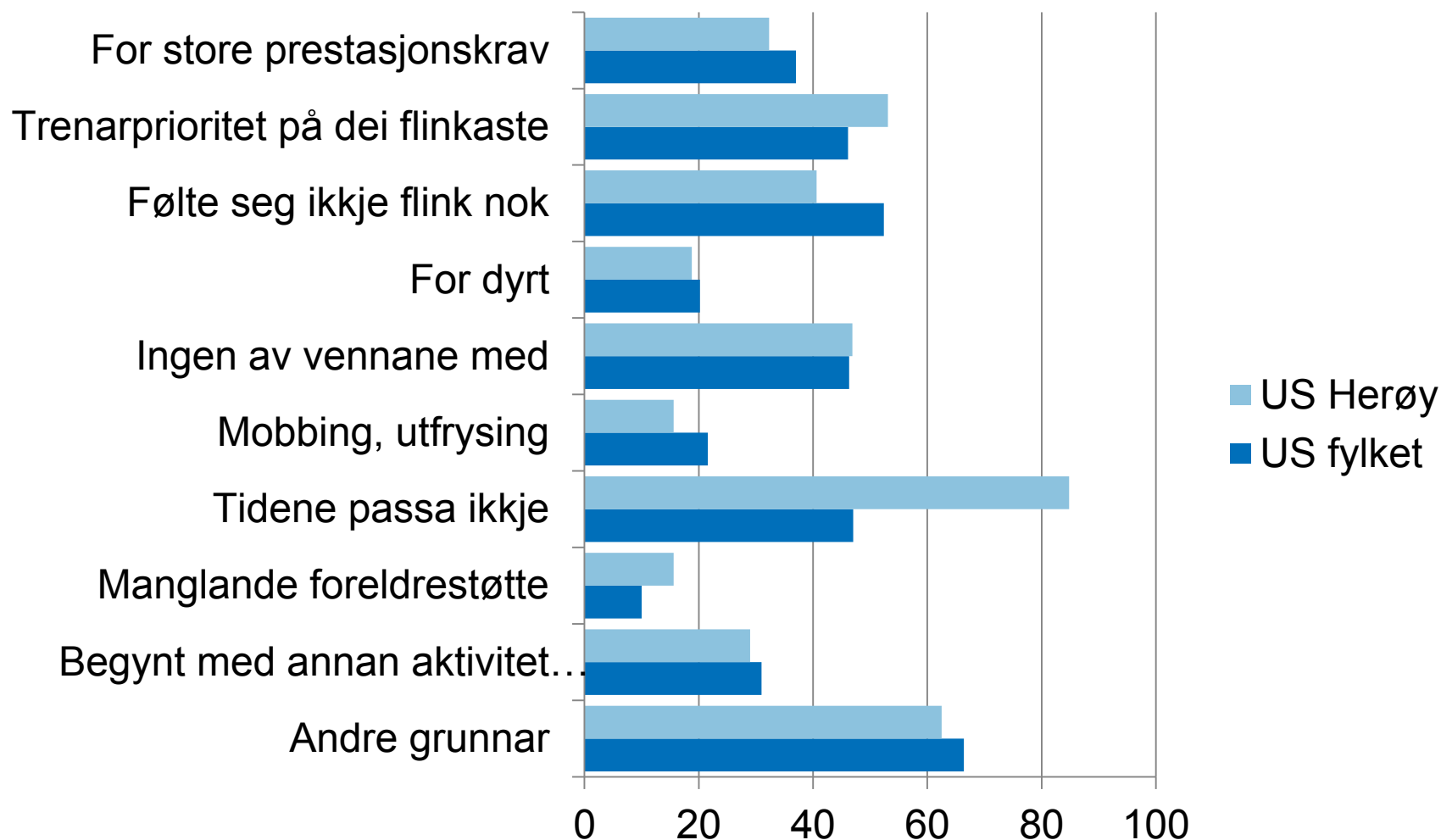
Trening

Kor ofte trenar du eller driv du med desse aktivitetane?
(Prosentdel som har svart: 'éin gong i veka' eller oftare)

Grunnar til å slutte med aktivitet*

Prosentdel ungdomsskuleelevar som har slutta med aktivitet og har svart:
«Svært viktig grunn» eller «Litt viktig grunn»

Trender: Rusmiddelbruk, ungdomssteget

	2014	2017
Hender det at du drikker noen form for alkohol?		
Aldri/har bare smakt noen få ganger	89	89
Av og til, men ikke så ofte som månedlig	7	6
Nokså jevnt 1-3 ganger i måneden	3	3
Hver uke	1	2
Får du lov av foreldrene dine å drikke alkohol?		
Ja	3	3
Nei	84	81
Vet ikke	12	16
Har du gjort noe av dette det siste året (de siste 12 månedene)?		
Drukket så mye at du har følt deg tydelig beruset	4	7
Brukt hasj eller marihuana	4	2
Har du i løpet av det siste året (de siste 12 månedene) blitt tilbudt hasj eller marihuana?		
Ja, flere ganger	3	3
Ja, en gang	4	7
Nei, aldri	93	90

Ungdom og alkohol – kva seier nyare forskning?

- Alkohol ein risikofaktor
- Foreldra påverkar
- Russetida bidreg i høg grad til å forme alkoholvanane – «...en skjult læreplan».

actis
NORGETS SAMRÅDSORGAN

Actis arbeider for å redusere skadene ved bruk av alkohol, narkotika og pengespill.

HJEM OM ACTIS ACTIS MENER KUNNSKAPSBANK IN ENGLISH

Actis > Notat > 10 ting du bør vite om ungdom og alkohol

ALKOHOL, UNGDOM, FAKTA. MENING-NOTAT

10 ting du bør vite om ungdom og alkohol

Norsk ungdom drikker gjerne mer når de først drikker, og i enkelte miljøer er bruken av både alkohol og andre rusmidler høy.

18. DESEMBER 2017 DEL: f t

Ungdoms alkoholbruk har vært fallende siden 2000-tallet. Unge i Norge drikker mindre alkohol totalt sett, og sjeldnere, enn sine europeiske jevnaldrende. Det er positivt.

Men unge drikker større mengder alkohol når de drikker. Risikofyllt bruk av alkohol og narkotika er koblet til dårlige skoleresultater og mer fravær, og kan også forsterke en påbegynte negativ utvikling.

Skader hjernen

Ungdom tåler alkohol dårligere enn voksne. Kroppene deres er mindre, og alkoholen kan dermed ha en annen effekt. Et drikketilvå som en voksen tåler godt, kan være skadelig for en som er yngre.

Ungdoms kropp er dessuten under utvikling, og alkohol kan ha en negativ påvirkning. Dette gjelder spesielt for hjernen, som gjerne ikke er ferdig utviklet for i midten av 20-årene.

Unge hjerner er mer sårbare for alkoholeffektene endringer som kan føre til dårligere nøyaktighet og svakere læringsevne. Dette er uheldig i en livsfase der mange er under utdanning.

Alkohol påvirker også hjernens evne til å styre impulser. Dårligere impulskontroll er assosiert med større risiko for å utvikle en rusmiddelavhengighet senere i livet. Unge som drikker mye alkohol er også i risikozonen for å utvikle psykiske lidelser.

Unge mer utsatt

Særlig er unge mer utsatt for andre negative konsekvenser av alkohol. Unge som drikker har større risiko for å bli utsatt for vold, uønskede seksuelle hendelser, skader og ulykker.

Denne rapporten er en forskningsoppsummering der i tar for oss hva vi vet om alkohol og dens virkning på unge kropp.

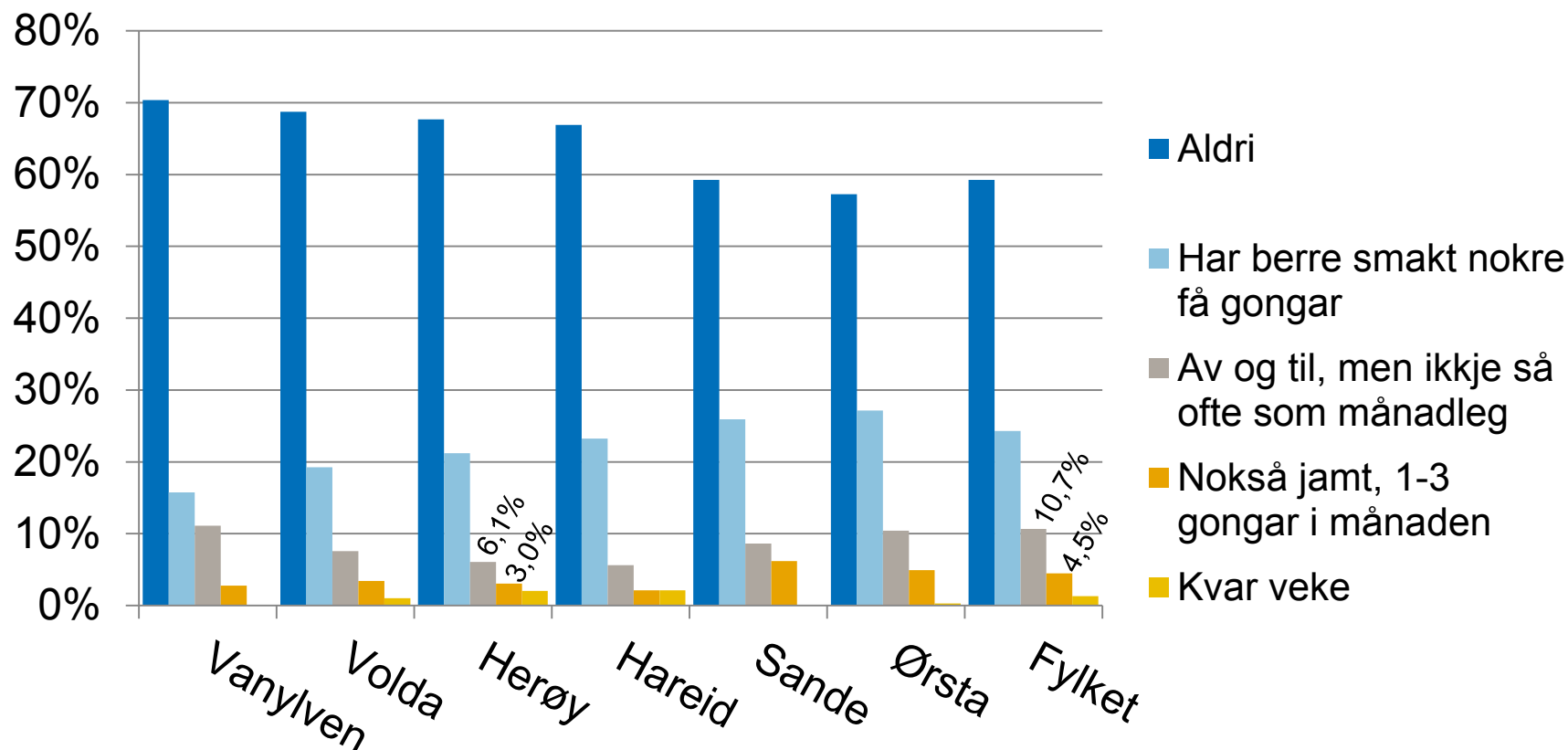
I tillegg presenterer vi en undersøkelse gjort av Opinion blant 1000 ungdommer i Norge mellom 15 og 20 år. Resultatene tyder på at ungdom i stor grad opplever at deres jevnaldrende drikker alkohol, og at venner er den vanligste kilden til alkohol.

Undersøkelsen viser også at ungdom opplever negative konsekvenser av jevnaldrende drikking. For jentene var uønskede seksuelle oppmerksomhet og å ha fort seg unngodt eller radd de vanligste konsekvensene. Guttene opplevde i større grad å ha blitt truet, fysisk skadet og fått klær eller andre eiendeler ødelagt.

Del saken på Facebook Del saken på Twitter

Har smakt – eller ikkje smakt – alkohol*

*Prosentfordeling for *ungdomsskuleelevar*, siste undersøking i kommunen

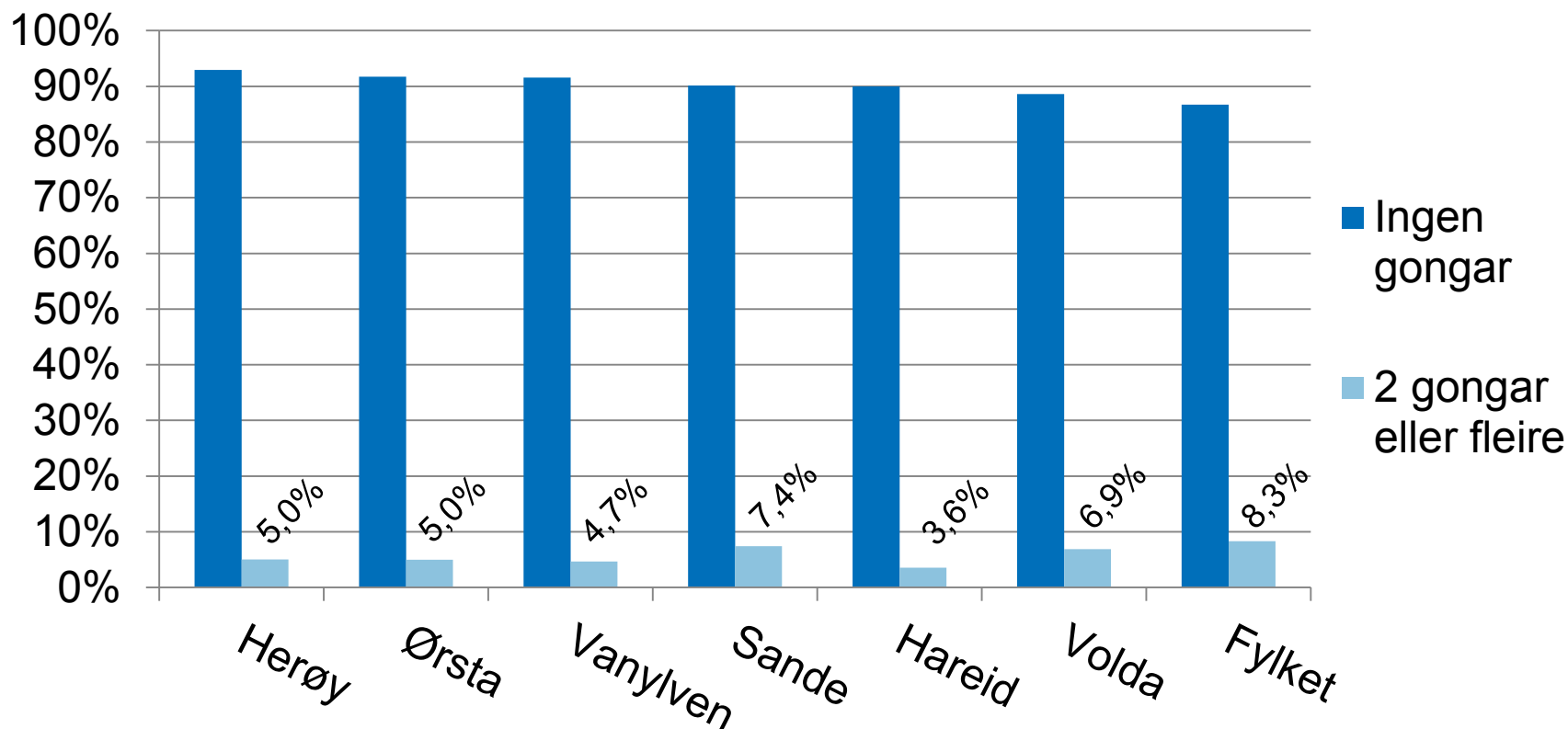
VG1 Herøy:

28 % hadde aldri smakt alkohol

54,6 % hadde smakt av og til eller oftare

Har vore rusa på alkohol siste året*

*Prosentfordeling for *ungdomsskuleelevar*, siste undersøking i kommunen

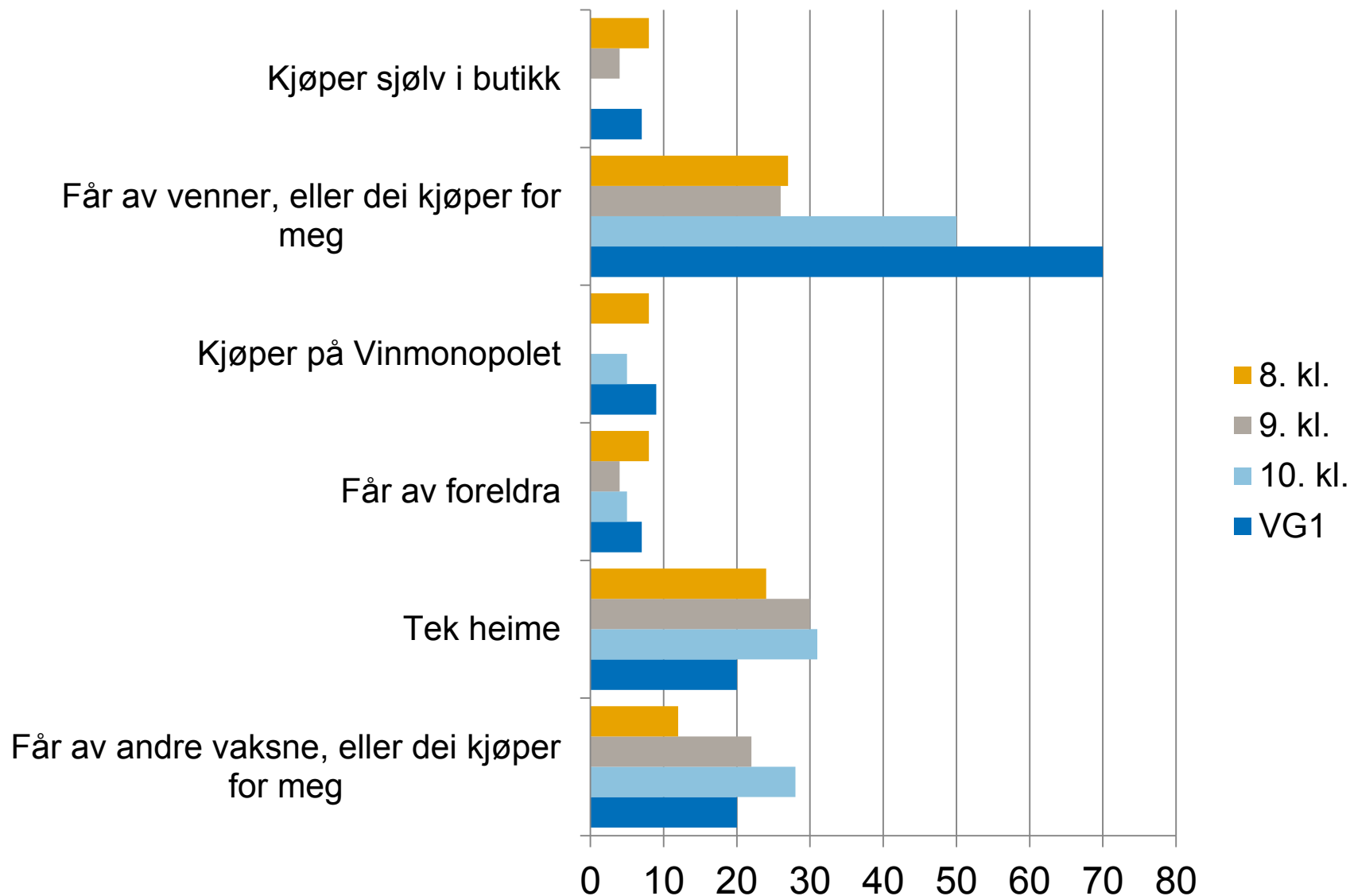
VG1 Herøy:

32 % hadde aldri smakt alkohol i løpet av det siste året.

25 % hadde drukke så mykje at dei kjende seg rusa 2 eller fleire gongar

Korleis unge skaffar seg alkohol

Prosentdelen er utrekna blant dei som har svart at dei har smakt alkohol.

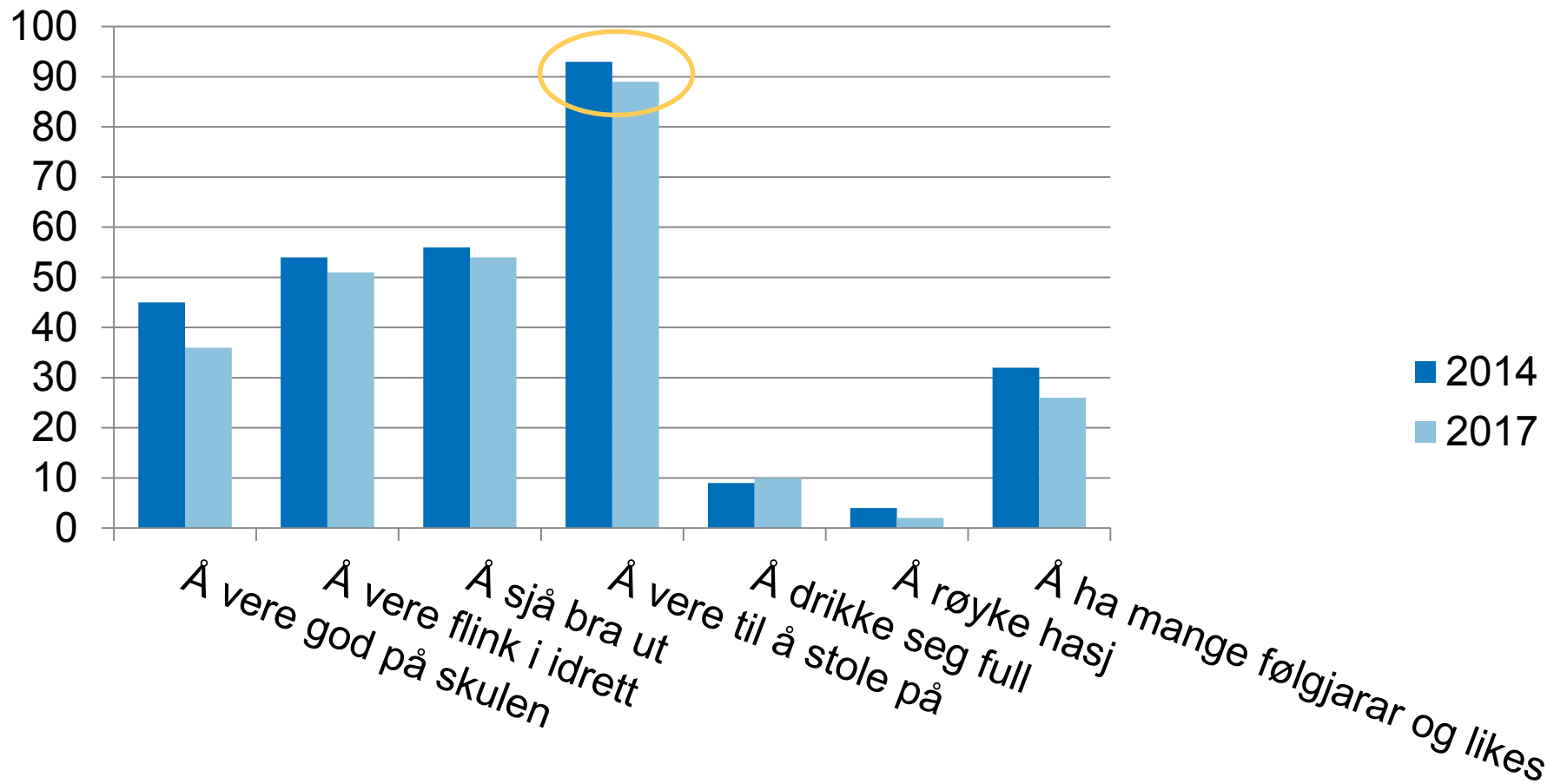

Trender: Risikoåtfærd og mobbing

	2014	2017
Prosentandel som har gjort noe av dette det siste året		
Tatt med deg varer fra butikk uten å betale	4	6
Med vilje ødelagt eller knust vindusruter, busseter, postkasser e.l.	7	11
Sprayet eller tagget ulovlig på vegger, bygninger, tog, buss e.l.	1	2
Lurt deg fra å betale på kino, idrettsarrangement, buss, tog e.l.	17	17
Vært borte en hel natt uten at foreldrene dine visste hvor du var	8	10
Skulka skolen	15	29
Hender det at du er med på plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?		
Minst ukentlig	3	3
Omtrent hver 14. dag	1	2
Omtrent en gang i måneden	2	2
Aldri eller nesten aldri	95	94
Blir du selv utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?		
Minst ukentlig	5	11
Omtrent hver 14. dag	1	2
Omtrent en gang i måneden	6	4
Aldri eller nesten aldri	88	83
Prosentandel som har blitt utsatt for vold/trusler det siste året		
Jeg har blitt utsatt for trusler om vold	9	9
Jeg har blitt slått uten å få synlige merker	11	18
Jeg har fått sår eller skade på grunn av vold uten at jeg trengte legebehandling	7	10
Jeg har blitt skadet så sterkt på grunn av vold at det krevde legebehandling	3	1

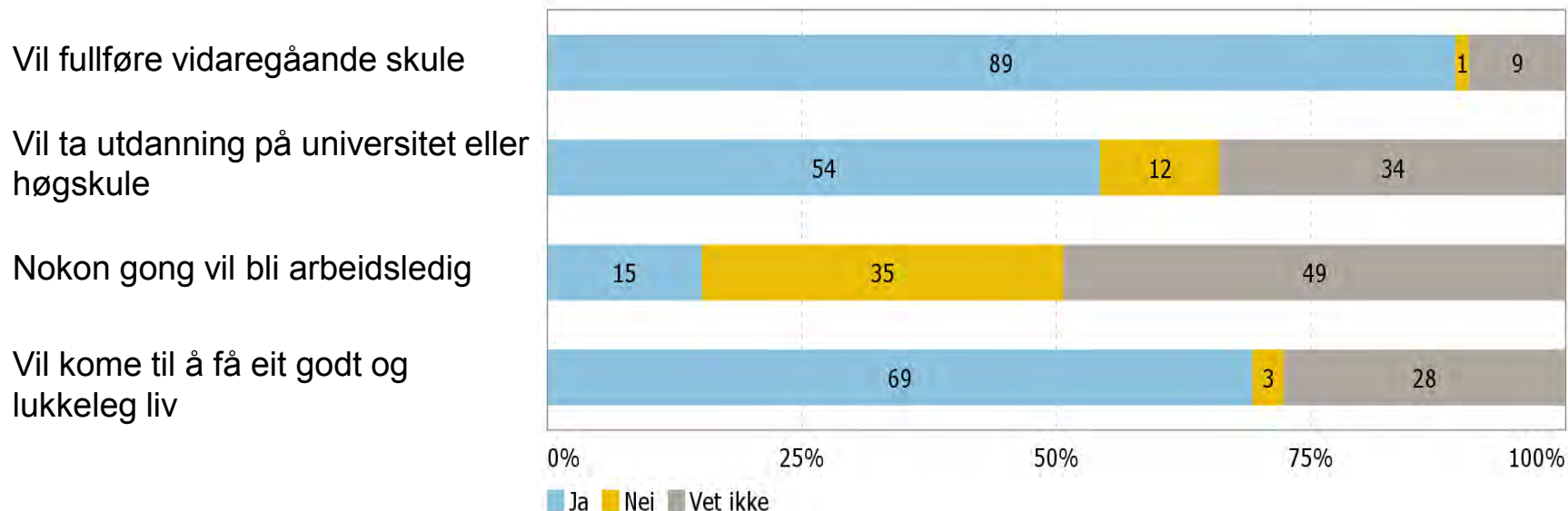
Trender: Kva er viktig for å få status i vennemiljøet?

Prosentdel,
Ungdomssteget, Herøy

Tankar om framtida

Korleis trur du at framtida di vil bli? Trur du at du...

		2014	2017
Ungdomssteget	Prosentandel som trur at de vil		
	Komme til å ta utdanning på universitet eller høyskole	63	54
	Noen gang vil arbeidsledig	3	15
	Få et godt og lykkelig liv	81	69
VG1	Prosentandel som trur at de vil		
	Komme til å ta utdanning på universitet eller høyskole	42	36
	Noen gang vil arbeidsledig	9	6
	Få et godt og lykkelig liv	69	54

Gruppearbeid på Temakveld, 15.2.2018

***Korleis kan vi saman bidra til eit godt oppvekstmiljø
i Herøy, og til at dei unge skal trivast endå betre?***

Kva kan dei unge sjølve gjere?

Bruke medbestemmelsesretten sin
Engasjere seg i ungdomsrådet
Vere meir inkluderande med alle
Engasjere seg meir i ulike aktivitetar
Tenkje seg om kva ein seier
Ta tak i problema og fysisk gjere noko med det
Seie frå om behov
Ta ansvar sjølve for å skape noko eller lage tilbod
Involvere seg meir
Gjere seg kjent med kva muligheiter som finst
Vere bevisst på bruken av sosiale media
Vere meir aktiv på fritida
Vere positiv til å prøve nye ting
Ta initiativ og vere delaktig
Tore å vere ærlege og seie frå korleis ein har det
Nytte seg av muligheita til å ha ein god dialog med foreldra
Engasjere seg i nye ting, møte opp

Kome med forslag om kva vi kan forbetre
Nytte dei tilboda som finst
Inkludere og få med dei som ikkje alltid er med
Ver ein ven og hjelp til med å få med unge som er litt aleine/passive
Vere med å lage arenaer
Vere eit godt menneske, til å stole på
Vere sosial

Kva kan foreldra gjere?

Kan bry seg meir
Ikkje ta unna barna sine ved tilbakemeldingar
Lytte til barna sine
Vise omsorg
Bygge tillit
Tillate seg å vere teite
Engasjere seg
Bidra til gode haldningar ved å vere gode førebilete
Involvere andre sine barn/ungdommar
Halde kontakt med andre sine foreldre
Vere vaken for korleis ungdomane har det
Gå føre som gode eksempel
Unngå dobbeltmoral på/i sosiale media
Vere deltakande i unge sine fritidsaktivitetar
Ha god dialog med skulen
Vere positiv til nye aktivitetar og arrangement
Ikkje vere belærande eller dømmande
Ikkje bli sinte, meir forståelse
Vise at ein kan stole på kvarandre
Respekt
Tørre å stille krav
Setje klare grenser
Ta initiativ, vere delaktig i livet deira
Setje seg inn i interesser, forstå kva dei held på med
Spele «2-player» med ungdomane
Køyre til og frå

Vere der, stille opp
Vere gode forbilder
Husk på at det er kort tid
Vise interesse
Hjelpe ungdomane til å ta initiativ
Oppfordre eigne ungdomar til å delta sjølv om dei er usikre
Viktig at foreldre etterspør og bryr seg om kva som foregår og kven ungane er med
Konsekvensar ved negativ åtferd
Engasjere seg og bry seg
Gode haldningar, ikkje godta forskjellsbehandling
Snakke positivt om ting
Ikkje legge for mykje press
Vere inspirator
Snakke fram/opp
Ha realistiske forventningar til barn/unge

Kva kan skulen gjere?

Bygge tillit
Motiverande lærarar
Lærarar ein kan stole på
Ha mulighet til å snakke med ein lærar du stolar på, heller enn ei helsesøster
Implementere «F-ane» til Spurkeland, ikkje berre fokus på fag
Legge til rette for at alle kjenner meistring
Lærarane kan fokusere på trivsel og psykisk helse, ikkje berre sende ungdomane til helsesøstra. Helsesøstra er der ikkje resten av veka, manglar kontinuitet
Miljøarbeidarane i skulen må vere synlege og tilgjengelege
Flytte helsesøstra til ein plass som er mindre «synleg» for andre
Fast time for alle med helsesøster?
Lærarane skal legge betre til rette for at ingen skal føle seg annleis
Lærarane må kommunisere: Ikkje 4 prøver same veke
Inkludering

Spele på lag og vere oppdaterte på for eksempel fritidsklubb

Aktivitetsvakter

Skulen må ha god dialog med foreldre

Bry seg! Vere interessert.

Bygge gode relasjonar

Bygge tillit

Sjå heile mennesket

Samarbeid/relasjon skule-heim

Investere tid i ungdomane – La dei kjenne seg høyrte og sett

(lettare å ta kontakt når ein kjenner seg sett)

Meir helsesøster/psykisk helse i skulen

Få opp status på leksehjelp

Ikkje straffing

Øve unge på korleis ein kan ta gode initiativ

Gi god informasjon til både unge og foreldre

Gode vaktordningar

Konsekvensar ved negativ åtferd

Engasjerte og tilstedeverande lærarar

Ta elevar på alvor, vis respekt

Plassere skulehelsetenesten meir anonymt

Obligatorisk helsesøsterbesøk 1 gang i året

Relasjonsledelse (Jamfør Spurkeland)

Sjå den enkelte elev

Skulen tilpassast kvar enkelt elev

Praktisk tilrettelegging

Haldningsskapande arbeid

Fleksibel bruk av lærarkompetanse

Kva kan lag og organisasjonar gjere?

Fotballen bør ikkje ha «toppa» lag i 12-års alderen

Ungdomen bytter til handball pga topping

Få til arrangement som ungdomen har interesse for, sjå og dekke alle behov

Samarbeid mellom organisasjonane og lage , t.d. faste dagar/tider på idrettslag/kor/korps

Store organisasjonar må ta hensyn til dei små

Sosiale møteplassar, klubbkveldar i samarbeid med kommunen, for eksempel på Leikong etc.

Trenarprioritet: Dei prioriterte gir dei svakare dårleg sjølvtilitt

Breiddeidrett i ordet sitt rette forstand

God dialog med foreldra

Marknadsføring

Vere obs på baksnakking

Sjå kvar enkelt

Unngå «topping» av lag

Spele på lag med andre organisasjonar

MOT inn i idretten?

Drive idrett/lagspel for alle

Viktig at alle kjenner at dei får vere med og at dei kjenner at dei er viktige

Skape ein lagfølelse – vinne og tape som eit lag

Meir plass til alle

Fleire aktivitetar – som når ut til fleire. Større breidde

Organisert idrett - utan konkurranse

Alle med

Få lov å vere engasjerte på sine nivå

Imøtekomande

Skape gode relasjonar

Sjå alle

Idrettslaga må dyrke alle, ikkje berre dei beste

Haldningsskapande arbeid i idrett

Vere synlege og aktive
Ha tilstrekkeleg med tilbod
Samkøyre og samarbeide om tilbod rundt om i kommunen
Organisasjonane må vise seg og vere tilstades
Breiare tilbod innan fritidstilbod
Nedtoning av prestasjon

Kva kan kommunen gjere?

Kartlegge kva ungdomen FAKTISK vil ha
Få informasjon ut til dei som treng det
Lekse- og venteplass på kulturhuset/frivilligsentralen med sal av sunn og billig mat
Ringbuss som organiserer transport til aktivitet
Opplyse meir om Fram/Flexx (eksisterande ordning)
Folkehelsekoordinator stimulere til meir aktivitet, t.d. sykkel
Hjelpe til med å etablere tiltak i Indre Herøy (t.d. sosiale kveldar i klubblokala til Gurskøy IL, innkjøp av bordtennisbord/andre spel)
Lokalsamfunn med MOT
Medverknad
Bruke ungdomsrådet
Fortsette å legge til rette for ungdomsarbeid
Spele på lag
Legge til rette for fleire og større breidde i aktivitetar/fritidstilbod
Kollektivtilbod
Legge til rette for turn, kampsport (Bø skule?)
Større hallkapasitet. Ny idrettshall?
Ha dialog med ungdomen
Bruke kommunale lokale
Ta ungdomen på alvor
Dialog med lag og organisasjonar
Veit kva som foregår rundt i kommunen
Legge til rette for varierte aktivitetar for ungdom
Sørge for gode møteplassar for uorganisert aktivitet
Klubb/leksehjelp/møtestad mellom skuleslutt kl 14 og

trening/kulturskulestart i 16-17-tida
Lenger opningstid minst ein gong i veka på helsestasjonen
Omplassere helsesøstra i kommunen
Prioritere undersøkingar som Ungdata
Fleire konsertar for ungdom
Spele på lag med ungdomane
Vere imøtekomande mot ungdomane

Kva kan næringslivet gjere?

Vere flinke til å støtte arrangement som krev midlar
Sponse gode arrangement
Vise seg fram i arbeidsveka, vise realitetane
Stille som sponsorar
Vere synlege, også slik «vi» vil kome tilbake
Tilby lærlinge plassar
Fordele si støtte til fleire
Vere positive til utplassering og sommarjobbar
Legge til rette for at ungdomar skal finne sin veg. Kva vil ein bli? Kva yrkesval skal ein velje?
Sponsing/fordele likt med sponsing
Legge til rette for sommarjobbar, slik at alle som vil får eit tilbod
Vere på skulane og jobbe haldningsskapande, fortelje kva som er viktig for å få ein jobb og forhold til kollegaer og arbeidsgivar.
Bidra økonomisk
Samarbeid med vidaregåande skule
Legge til rette for bedriftsbesøk
Lærlingeordningar
Samarbeid med skule
Hospitering
Hjelpe å synleggjere

Kva kan ulike aktørar samarbeide om?

La for eksempel fritidsklubben få bestemme meir sjølv. Sleppe å kjempe for smådetaljar

Buss/kommune: Bestille buss, heim for ein 50-lapp

Aktivitetar

Arrangement

Skape felles mål

Samarbeide med tidene

Betre samarbeid

Haldningsskapande arbeid

Bry seg og tørre å gripe inn når noko negativt skjer

Løfte fram nyskapande idear

Synleggjere

Kva for nokre tiltak bør vi prioritere å gjere aller først?

Fokus på mobbing/inkludering

«SFO» for ungdomsskulen på frivilligsentralen/kulturhuset med internett, litt matsal, gode leksearbeidsplassar

Kommunen må slutte å detaljstyre

Skape felles plattform for private, organisasjonar, kommunale.. for å skape felles mål, intensjon og samhandling for unge i kommunen

Viktig å samarbeide om aktivitetar

Inkludering av alle: Skulen, organisasjonar, kommune og private

Turn

Meir hall-kapasitet

Næringslivet må vere positive til å vise kva muligheiter ungdomen har for framtida i Herøy

Foreldre meir bevisste på si rolle

Skape meistring og tryggleik

Meir/betre dialog med ungdom

Viktig med meir/god informasjon på skulane i forhold til både rus, krenkingar, overgrep, konsekvensar

Alle har eit ansvar inn mot tiltak

God helseteneste/-informasjon i både fysisk og psykisk helse

Delegerte saker frå avdelingane

DS 45/18 Skjenkebevilling - søknad om bevilling for åpent arrangement (enkelt, bestemt anledning). Sildehelg 23.02. - 24.02.2018. 14.02.2018 00:00:00 KVALSVIK BJARNE

DS 46/18 Frode Hammerseth 45/165 - Ferdigattest 19.02.2018 00:00:00 Frode Hammerseth

DS 47/18 Steffen Moltu 80/14 - Rammeløyve garasje og terrasse 13.02.2018 00:00:00 Steffen Moltu

DS 48/18 Statens Vegvesen Region Midt - 34/98 - Riving av bygg 21.02.2018 00:00:00 AURVOLL OG FURESUND AS

DS 49/18 Kjartan Berge 29/4 - Løyve til frådeling 14.02.2018 00:00:00 Kjartan Bjørn Berge

DS 50/18 Ferdigattest - 26/237 - seksjon nr 1, 2, 3 og 4 26.02.2018 00:00:00 TØMRER SERVICE AS

DS 51/18 Stian Skåre Albertsen 45/24 -Løyve til tiltak tilbygg hytte og naust 15.02.2018 00:00:00 Stian Skåre Albertsen

DS 52/18 Gnr. 30 bnr. 84 - Frådeling av vegareal til 30/105 11.12.2017 00:00:00 HERØY BYGGSETER AS

DS 53/18 Ferdigattest - Vestvangbygget 34/259 og 154 19.02.2018 00:00:00 PROSJEKTBYGG AS

DS 54/18 Knut Ove Aspevik 50/4 - Løyve til endring av tiltak 14.12.2017

00:00:00 Harald Tømmerbakk

DS 55/18 Skjenkebevilling - Vår-dans, søknad om bevilling for åpent arrangement (enkelt, bestemt anledning) 26.02.2018 00:00:00 BERGSØY SKULEKORPS

DS 56/18 Lene Moen Karlsen og Henning Karlsen - 29/168 - Støyskjerm 09.03.2018 00:00:00 Lene Moen Karlsen

DS 57/18 Ragnar Reite 25/27 - Løyve til tiltak rehabilitering pipe 14.02.2018 00:00:00 CEMENTPRODUKT AS

DS 58/18 Mellombels bruksløyve for Molo - gnr 21, bnr 2 - Frøystadvågen 06.03.2018 00:00:00 B. Tarberg as

DS 59/18 John Magne Johannesen - 34/259 og 154 - Endring av tidlegare gitt løyve 16.02.2018 00:00:00 PROSJEKTBYGG AS

DS 60/18 Steven Rooney 33/110 - løyve til tiltak 28.02.2018 00:00:00 Steven Jon Rooney

DS 61/18 Vågsholmen Utvikling as - Gnr 33 Bnr 3, 7, 17, 23, 34, 45, 50, 51, 52, 64,, 65, 66, 87, 94, 103, 104, 105, 113, 116, 117, 118,119,120, 121, 122 og 124 - arealoverføring til regulert vegføremaal 12.02.2018 00:00:00 VÅGSHOLMEN UTVIKLING AS

DS 62/18 Ferdigattest riving av hus 26.02.2018 00:00:00 B TARBERG AS

DS 63/18 Cliff Andre Hasfjord 37/107 - Løyve til tiltak garasje 12.02.2018 00:00:00 Cliff Andre Hasfjord

DS 64/18 Statens Vegvesen Region Midt - 34/363 - Riving av bygg 21.02.2018 00:00:00 AURVOLL OG FURESUND AS

**DS 65/18 Tømrer Prosjekt as - 34/361 -Frådeling av 6 parsellar
19.02.2018 00:00:00 TØMRER PROSJEKT AS**

**DS 66/18 Jørn Erik Schanche 4/316 - Igangsettingsløyve 12.03.2018
00:00:00 SPORSTØL ARKITEKTER AS**

**DS 67/18 Paul Karsten Jakobsen - 9/2 - Frådeling av tilleggsareal
05.03.2018 00:00:00 Paul Karsten Jakobsen**

**DS 68/18 Herøy kommune 37/240 - Ferdigattest 13.02.2018 00:00:00
AURVOLL OG FURESUND AS**

**DS 69/18 Jostein Storøy 54/29 - løyve til tiltak 28.02.2018 00:00:00
Jostein Paulus Storøy**

**DS 70/18 Thomas Andre Arnesen - 36/124 - Einebustad med integrert
garasjedel 12.02.2018 00:00:00 SUNNMØRSHUS AS**

**DS 71/18 Ecomotive AS 9/113 Tiltak pilotanlegg Runde 01.03.2018
00:00:00 ECOMOTIVE AS**

**DS 72/18 Herøy kommune gnr. 38 bnr. 297 - Frådeling av nærings areal
15.01.2018 00:00:00 Herøy kommune**

**DS 73/18 Statens Vegvesen Region Midt - 34/64 og 65 - Riving av bygg
21.02.2018 00:00:00 AURVOLL OG FURESUND AS**

**DS 74/18 Eggesbø eigedom as - 22/65 - mellombels bruksløyve for del
av lokalet 13.03.2018 00:00:00 PROSJEKTBYGG AS**

**DS 75/18 Sindre Løseth - 29/43 - Endring av tidlegare gitt løyve
16.02.2018 00:00:00 KVADRATBYGG AS**

DS 76/18 Herøy kommune gnr. 60 bnr. 454 - Frådeling av tilleggsareal til 60/380 06.02.2018 00:00:00 Herøy kommune

DS 77/18 Lars Gunnar Larsen 53/5 - deling grunneigedom 09.01.2018 00:00:00 Lars Gunnar Larsen

DS 78/18 Herøy kommune 45/44 Frådeling av bustadtomt 06.03.2018 00:00:00 Herøy kommune

DS 79/18 Herøy kommune gnr. 29 bnr. 216 Frådeling av to eigedomar 08.12.2017 00:00:00 Herøy kommune

DS 80/18 Ecomotive AS 9/113 - Løyve til tiltak 26.02.2018 00:00:00 ECOMOTIVE AS

DS 81/18 Frådeling av tilleggsareal frå Lena Vågsholm Sævik og Lisbet Notøy 33/113 og Kjellaug Vågsholm 33/3 til Per Kjell Vågsholm 33/50 01.03.2018 00:00:00 Lena Katrin V Sævik m.fl.

DS 82/18 Kjerstin L. Nygard 56/25 - Ferdigattest 21.12.2017 00:00:00 Kjerstin M Lilleøy Nygard

DS 83/18 Sunnmørshus AS gnr. 30 bnr. 83 Frådeling av tilleggsareal 15.12.2017 00:00:00 SUNNMØRSHUS AS

DS 84/18 Oluf Teige 5/14 Tiltak fritidsbustader - løyve til tiltak 11.12.2017 00:00:00 MYKLEGARD CONSULT AS

DS 85/18 Herøy kommune 37/240 - Løyve til tiltak 21.12.2017 00:00:00 AURVOLL OG FURESUND AS

DS 86/18 Herøy kommune 26/97 Frådeling av tomt 06.03.2018 00:00:00

Herøy kommune

DS 87/18 Jostein Storøy 54/29 - ferdigattest 28.02.2018 00:00:00 Jostein Paulus Storøy

**DS 88/18 Herøy Kommune/Telenor - 9/13 - Ny basestasjon og mast
12.03.2018 00:00:00 AURVOLL OG FURESUND AS**

Referatsaker

RS 2/18 Folkevaltnettverket - referatsak til kommunestyret

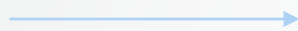

Samspill mellom politikk og administrasjon

-må vi endre oss?

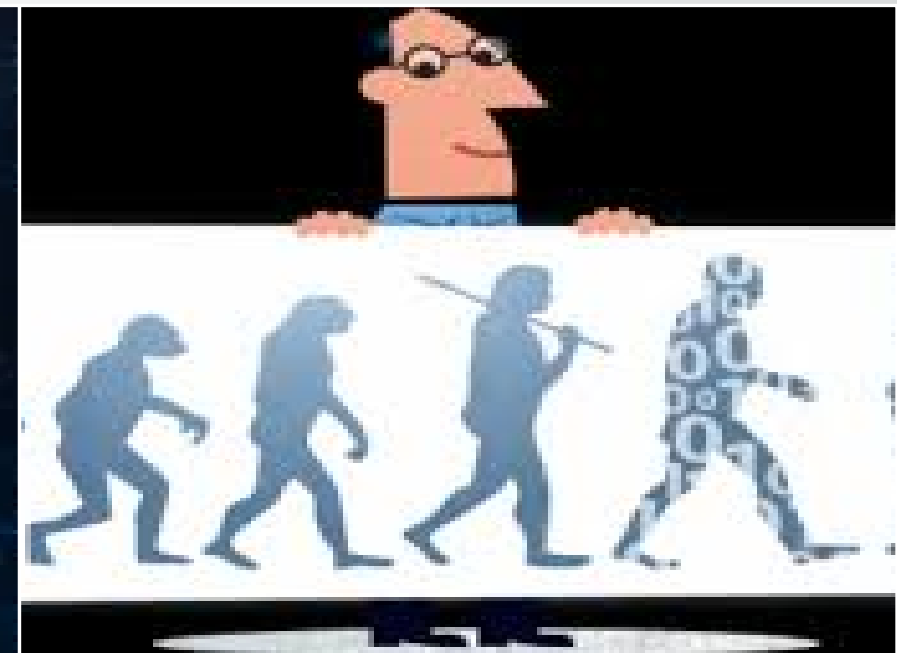
Oppgåvene vi skal løyse har endra karakter

Regelstyrt forvaltning

Komplekse og samansette problemstillingar utan fasitsvar

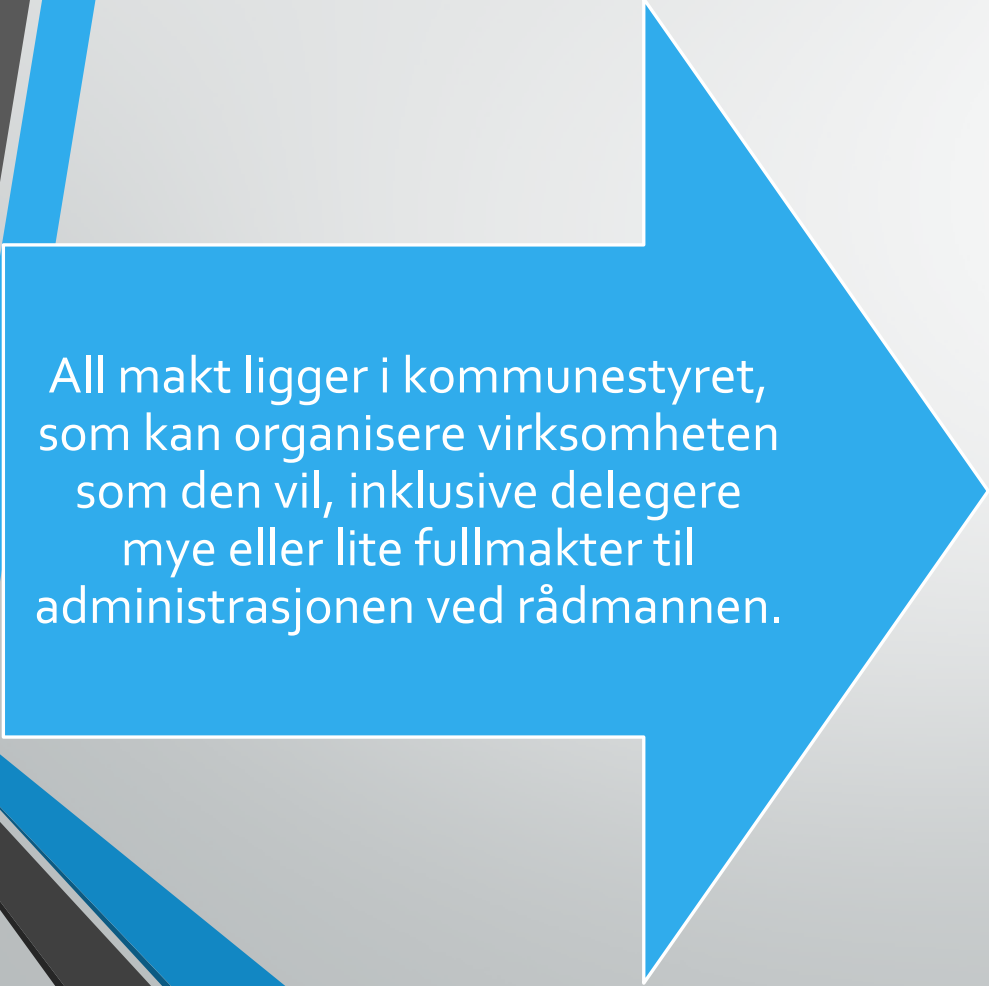
Demografi og økonomi

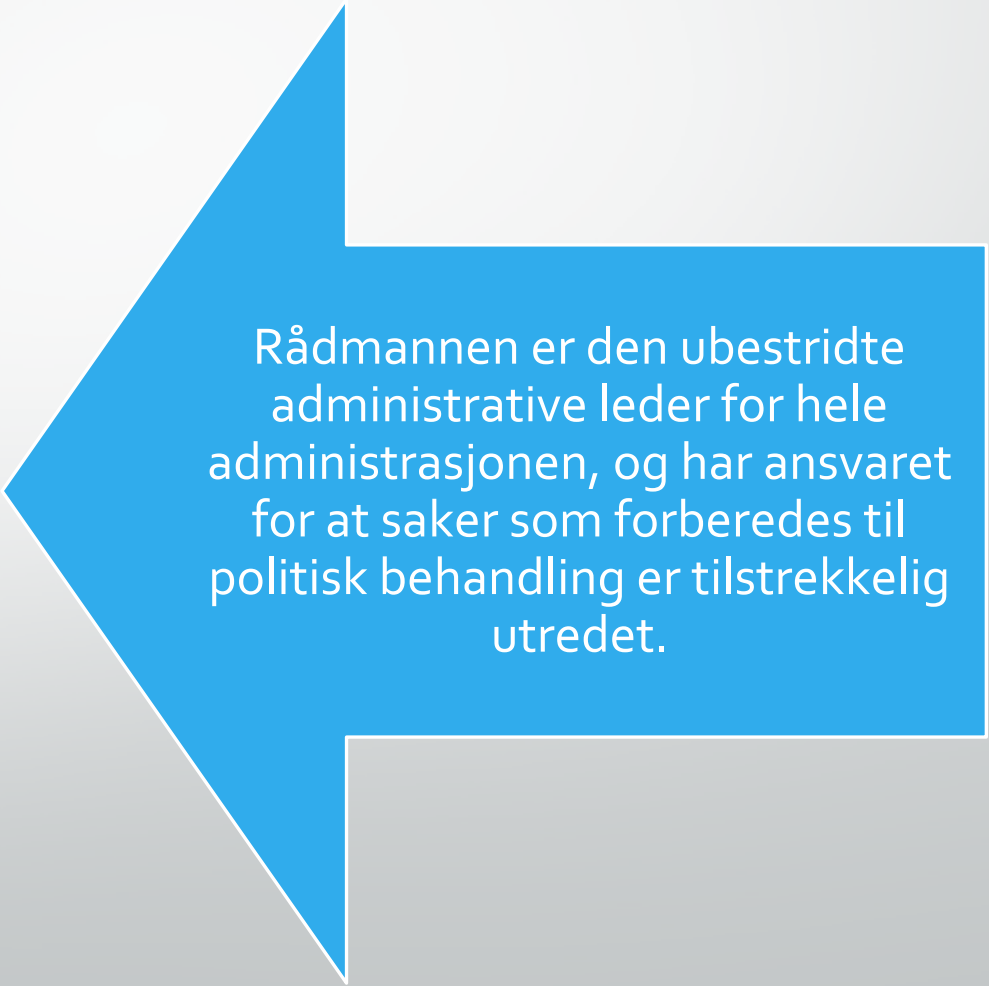
Må VI endre oss?

Kommunelov

All makt ligger i kommunestyret, som kan organisere virksomheten som den vil, inklusive delegere mye eller lite fullmakter til administrasjonen ved rådmannen.

Rådmannen er den ubestridte administrative leder for hele administrasjonen, og har ansvaret for at saker som forberedes til politisk behandling er tilstrekkelig utredet.

Logikken bak kommunelova legg til grunn:

- At menneske tek sine beslutningar på bakgrunn av fakta
- At politikk vert skapt gjennom å fatte vedtak
- At «tilstrekkelig» saksutgreiing fører til at ein finn det rette svaret
- At tillit mellom politikk og administrasjon vert skapt gjennom gode skriftleg saksutgreiingar

– Bygdene må revitaliseres, sier Aslaug Haga, foran en stor samling bilder av stygge bygg som preger mange tettsteder over hele landet. I bakgrunnen Noreg Jan Thorsen (Sp). Helt til høyre kunstner Knut Bry.

- Ta tilbake makten

■ Kommunalministeren ønsker sterkere lokalpolitikere

Aslaug Haga mener lokalpolitikerne har gitt for mye makt til rådmann og kommuneansatte. Rett før valgkampen ber hun dem brette opp ermene.

LARS NEHRU SAND
CHARLOTTE WING (foto)

Riksvei 36/E134 i Telemark

Kommunal- og regionalminister Aslaug Haga ber lokalpolitikerne ta et oppgjør med rådmannsveldet i norske kommuner. Den heltidsansatte og stadig mer profesjonaliserte admi-

nistrasjonen har fått for mye makt over prosesser der hvor politikere skulle vært hands-on, synes hun.

– Rådmannen har svært ofte for mye makt. Det er delegert for mye fra politikere, de må ta tilbake makten. Det er politikernes ansvar å se til at administrasjonen gjør jobben sin,

minner Haga om. Rett før rundt 63 000 kandidater om noen få uker stiller til lokalvalg, ber kommunalministeren dem opptre som profesjonelle folkevalgte.

– Jeg vil gjenreise den stolte lokalpolitikeren. I trange tider kan det ikke kuttes i antallet politikere, sier Haga. Hun nekter for at norske kommuner er for trauste.

«Undervurderte». – Norske kommuner er betydelig undervurderte. Det er mye dynamisk

ble kommunene fortalt at de var ineffektive, endringsuvilige og bakstreverske og for mange. I tillegg ble de økonomisk sulteføret. Det er å dra det litt langt å si at kommunene ble depressive, men det hersket en pessimisme, mener Haga om rikets tilstand før hun overtok.

Ikke tvang. Selv vil hun ikke flagge kommunal sammenslåing og offensiv regionreform i valgkampen.

– Jeg vil utvikle og bevisstgjøre kommunene i sin samfunns-

ge løser oppgave vern interkommuna. Hun mener lokalpolitikere må bevisstgjøres samfunnsrolle ko ha. Haga vil ha skalejustispolitikere.

– Tenk deg politisk ansvar for forebyggende arbeid mellom politisk sektor, politikere sjekker at oljefyrer sier kommunalministeren.

lars.nehru.s

Anders Røberg-Larsen og Jack Grimsrud fra Grorud Ap og Karl P. Olsen fra Stovner Ap vil ikke være med og støtte en betalt journaliststilling i en avisredaksjon. Nå føler representanter i alle fire bydelsutvalg seg overkjørt av administrasjonen, som har skrevet under avtalen uten politisk behandling.

Det vi ofte gløymmer er :

At møteplassar for dialog er avgjerande for tillit, innovasjon og effektiv forvaltning

At «tilstrekkelig» utgreiing er vanskeleg å få til utan å ha dialog undervegs

At endring må skapast, det kan ikkje vedtakast

Tillit vert skapt gjennom transparens og dialog på tvers av hierarki og roller

Paradigmeskifte: Frå offentlig styring til samstyring

Formynderkommunen

Kommunen bestemmer
"ovenfra-og-ned".

Kommune 1.0

1945 ->

Servicekommunen

Brukeren bestemmer.
"Kommunen bærer
deg gjennom livet".

Kommune 2.0

1970 ->

Samskapingskommunen

Vi bestemmer sammen.
"Hva skal vi få til i
fellesskap i dag?".

Kommune 3.0

2005 ->

Eva Sørensen

Offentleg sektor er en...	Myndighets-utøver	Service-leverandør	Arena for samskaping
Politikkens oppgave er...	Lage lover, og avgjere enkeltsaker	Å prioritere og kontrollere anvendelsen av gitte ressurser	Lede samskapt politikkinnovasjon
Administrasjonens er gode til...	Å huske reglene	Å lage effektiv styring	Å koordinere tverrgående samarbeid mellom politikk og tenester
Medarbeiderne er opptatt av...	Å gjere ting korrekt og rettferdig	Å vere imøtekommende overfor innbyggernes behov	Understøtte samskapingsprosjekter
Frivillig sektor og næringslivet blir sett på som...	Lobbyister	Leverandører	Partnere i skaping av offentlig verdi

Vi har endra oss litt....

Utdrag frå «Styringsprosessar i Skodje kommune»

I Skodje kommune ønskjer vi å skape eit godt tenestetilbod og eit godt lokalsamfunn i samarbeid med andre.

Å finne gode løysingar på komplekse utforingar handlar om å mobilisere breitt, ta vegval, gjennomføre noko ein har tru på, evaluere korleis det gjekk, for så å justere kursen.

Desse styringsprosessane skaper mest tillit og best resultat dersom dei vert gjennomført i eit samspel mellom politikk, administrasjon, tilsette, tillitsvalde, innbyggjarar, frivillige og næringsliv. Dei ulike aktørane har ulike roller og ulikt ansvar, men er alle viktige bidragsytarar.

Det er ikkje alle beslutningar som krev like brei mobilisering og involvering. Komplekse og samansette problemstillingar der avgjerda vil berøre mange krev størst involvering. Målet med brei mobilisering er å få:

- betre idear
- betre forankra beslutningar
- effektiv bruk av dei samla ressursane

Oppgåveutval:

- «Korleis utvikle samarbeidet mellom kommune og frivillige»
- «Korleis utvikle demensomsorga i Skodje kommune»
- «Korleis bli ei inkluderande kommune»

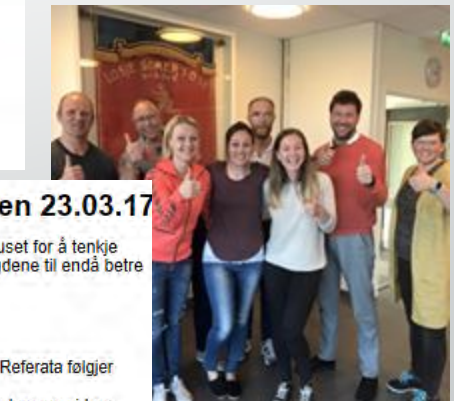
Nytt prosjekt i Skodje kommune

Nytt spennande prosjekt i gong, der ein skal sjå på korleis ein skal utvikle demensomsorga i kommunen. Første møtet var i går 19.04.16.

Arbeidsgruppa er noko utradisjonelt samansett og har medlemmar som representerer pårørende, politikarar, tilsette og administrasjonen. Vi har tru på at dette vil gje eit godt sluttprodukt og ønskjer gruppa lukke til med arbeidet.

Øvst frå venstre: Einingsleiar Per Løkkeborg og politikar Kari Grindvik (leiar). Nedst frå venstre: Tilsett Elisabeth Longva, pårørende Ole-Morten Giske og politikar Aase Kristin. Borstad ikkje på bildet: Pårørende Gullbjørg Helle og assisterande rådmann Kristian Skårheim.

Mange kreative innspel på idedugnaden 23.03.17

Rundt 40 personar sette seg saman på Gomerhuset for å tenkje kreativt om korleis vi saman kan gjere skodjebygdene til endå betre plassar å bu og trivast.

Etter diskusjon i seks grupper kom det fram forslag til mange gode tiltak. Referata følgjer under.

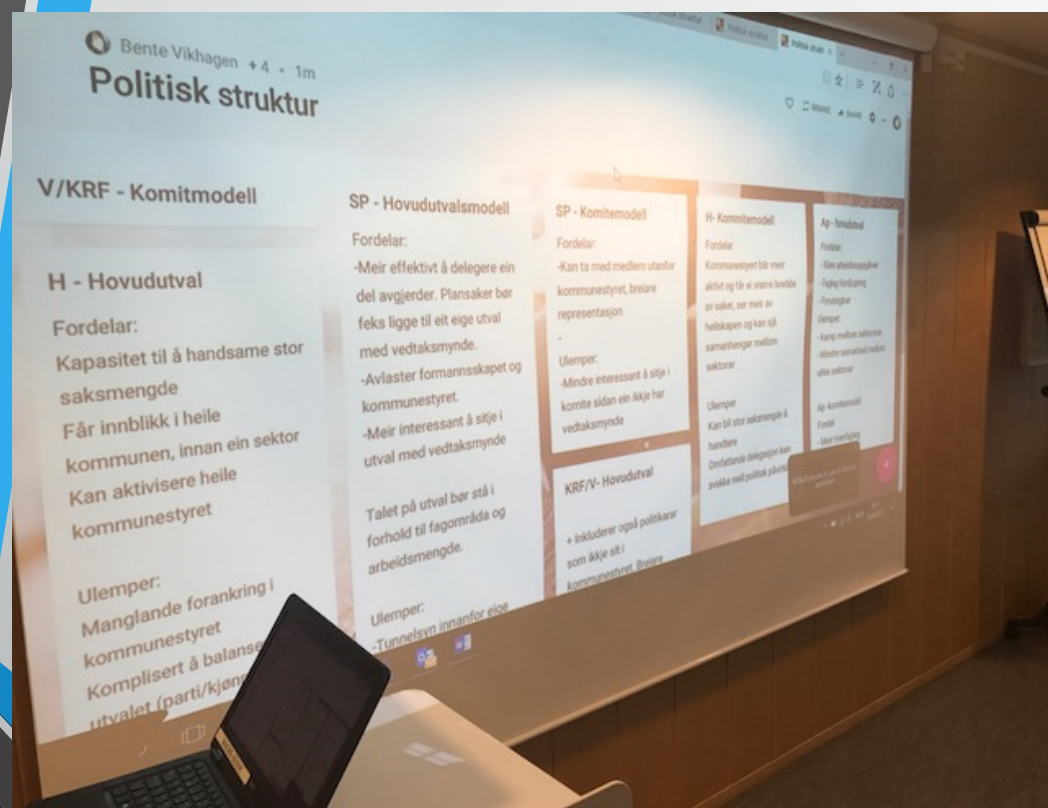
Det blei i møtet sett ned ei referansegruppe som skal vere med og stake ut vegen vidare.

Kva for tiltak kan vi setje ut i livet straks? Kva tiltak treng vi meir tid på?

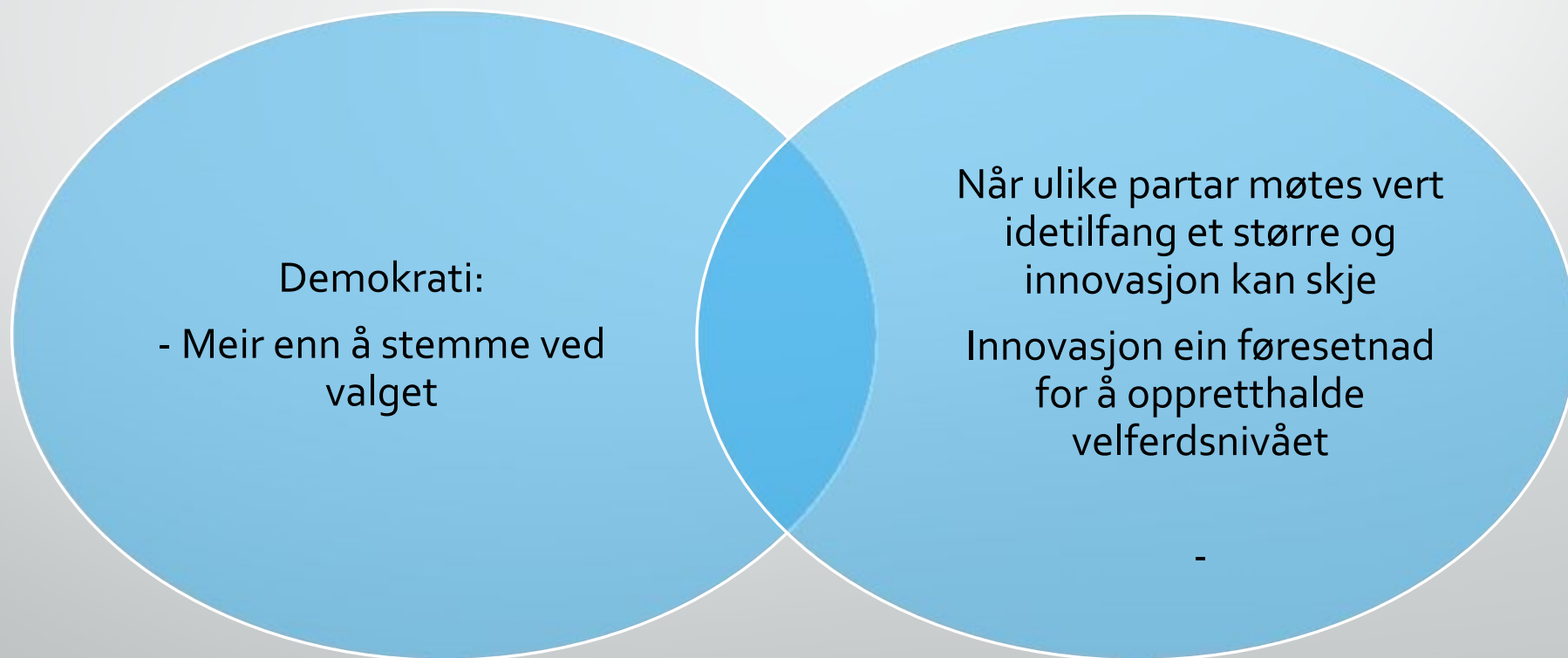
Referansegruppa som blei valt: Jeanett Kristiansen, Lillian Keiseraas, Hallgeir Øvrebus, Mariann Ødegård, Mari Støhle Schjelderup og Lennart Floyd Berge.

[Referat 1](#) [Referat 2](#) [Referat 3](#) [Referat 4](#) [Referat 5](#) [Referat 6](#)

Dialog

Filosofien bak styringssystemet

Dei ulike aktørane Ansvar og rolle		Møteplassar for styringsdialog
Politikarar	Ansvar for å vedta overordna mål og strategiar: Politikk må skapast, ikkje berre vedtakast. Dette inneber at politikarane treng møteplassar og arbeidsformer som gjev eit breiare beslutningsgrunnlag enn kva ei skriftleg saksutgreiing kan gje.	Ordinære vedtaksmøte Dialogmøter Strategisamlinger Ad-hoc/ oppgåveutval Folkemøter Idedugnadar
Leiarar:	Ansvar for å sette iverk tiltak og prosessar som føre til måloppnåing Leiarar har ansvar for å utøve leiing som bidreg til motivasjon og inspirasjon i arbeidet mot dei overordna måla Leiarar har ansvar for å synleggjere det handlingsrommet som fins knytt til kvalitetsutvikling av dei kommunale tenestene Leiarar har respekt for, og skal leggje til rette for at folkevalde får ivareta både ombodsrolla, strategrolla, arbeidsgjeverrolla og enkeltsaksrolla.	Leiarmøter Utvida leiarmøter med mellomleiarar Lyst og læring (digitalisering) Leiarsamlingar Leiarutviklingsprogram Kvalitetssamtalar Medarbeidersamtalar
Medarbeidarar:	Bidra med sin kompetanse og i arbeidet mot måloppnåing Våre medarbeidarar har eit grunnleggjande ønske om å gjere ein god jobb, og å bidra mot overordna mål Medarbeidarane ønsker tydeleg mål og forventningar, og opplever motivasjon og meistring gjennom å få ansvar og handlingsrom.	Medarbeidersamtalar 10- faktor undersøking Personalmøter Tverrfaglege møteplassar

Dei ulike aktørane	Ansvar og rolle	Møteplassar for styringsdialog
Tillitsvalde:	Vere talerør mellom arbeidsgjevarar og tilsette Tillitsvalde er ein ressurs som ønsker å ver trekkhund meir enn vaktbikkje. Arbeidsgevar nyttar tillitsvalde sine innspel i arbeidet med å skape gode arbeidsplassar	Kontaktmøter med rådmannsnivå Medverknadsmøter i einingane Strategisamling med kommunestyret og leiarar
Brukarar:	Bidra med erfaringar og innspel i arbeidet med å utvikle gode kommunale tenester Kommunen og dei kommunale tenestene er til for brukarane. Kommunen skal ikkje berre vere ein myndighetsutøvar eller tilbydar av tenester, men også ein tilretteleggjar for at tenestene vert utvikla i samskaping med brukarane.	Brukarforum i einingane Deltak i ad-hoc/oppgåveutval for utvikling av tenestene Delta i einingsvise samskapingsprosessar for utvikling av tenestene Delta i folkemøter/ idedugnadar osv
Innbyggjarar, frivillige og næringsliv:	Bidra med ulike perspektiv og ressursar i arbeidet mot å utvikle eit godt lokalsamfunn Eit godt lokalsamfunn kan ikkje skapast av kommunen åleine. Engasjement for lokalsamfunnet kan utøvast på ulike måtar. Skodje kommune skal bidra til at desse alternative medverknadsformene vert synleggjort.	Skodjeinitiativet gjennom «mi Sak» Innbyggjarpanel Folkemøte/idedugnadar Spørjetid i kommunestyret Oppgåveutval Stemme ved valet Bli med i eit politisk parti Engasjer deg i frivillig innsats Delta i næringsforeninga

Påstand

Dette utfordrar oss alle
- men neppe vårt demokrati

Frå motstandsdemokrati til medspillsdemokrati?

Fornyning av strategi- og budsjettprosessen

- Fordi:
- Budsjettet er ikkje eit like relevant styringsverktøy som det var for nokre år sidan

1. Frå samansausing av diskusjonar som skulle ende i eit tal til å skilje diskusjonen i tre:

a) Mål: Kva vil vi skape : Handlingsplan

b). Prognose: Kva har vi av samla ressursar

c). Ressursallokering: Korleis skal vi fordele ressursane

2. Frå kalender styring til forretningsstyring

Prinsipper for prosessen:

- **Verdier** – styre gjennom noen tydelige verdier, mål og grenser, ikke detaljerte regler og budsjetter
- **Transparens** – åpen informasjon og dialog, ikke avgrense informasjonen hierarkisk
- **Organisasjon** – organisere som et nettverk av tverrfaglige møteplassar for diskusjon
- **Autonomi** – gi nettverka frihiet til å handle, ikke detaljstyr dei
- **Planlegging** – gjøre planlegging til en kontinuerlig prosess, ikke ein årlig happening som vert styrt ovanfrå og ned.
- **Ressurser** – gjer ressursar tilgjengelig ved behov, ikke gjennom årlege budsjettallokeringer

Positive endringar

- **Bedret dialog med politisk leiing og betre rapportering**

Politikarane vedtek handlingsplan med hovudsatsingar for året og for planperioden, ikkje berre kroner og øre.

Budsjettvedtaker er berre eit utgangspunkt for året. Det er heilårleg rapportering, prognosar og budsjettrevisjonar sikrar politisk styring og oversikt.

- **Frå økonomisjefen sitt dokument til eit tverrgfagleg redskap**

Dette krev eit svært tett samarbeid på strategisk leiarnivå.

Det skal utøvast virksomhetsstyring og organisasjonsutvikling, og ikkje berre økonomistyring.

MÅ vi endre oss?

JA:

- Fordi nye idear og innovasjon ikkje oppstår i desse møta.
- Fordi dei tradisjonelle politiske arbeidsformene i kommunane ikkje sikrar reell politisk styring i ei tid med eksponensiell endringsfart
- Fordi arbeidsforma ikkje innbyr til den tillitsbaserte relasjonen vi i treng mellom partane i ei tid med stor usikkerhet og krav om risikovilje

Takk for meg!

FOLKEVALTNETTVERKET PÅ SUNNMØRE

Kort om Håvard

- Seniorrådgiver KS-Konsulent AS
 - Forretningsansvarlig for *Styring og analyse* og *Politikk og samfunn*
 - Jobber særlig med spørsmål knyttet til strategi, ledelse- og organisasjonsutvikling, samt økonomiske, administrative og politiske analyser.
- 14 år i KS-Konsulent as
- 3 år i KS Forskning
- Ledererfaring fra Oslo kommune
- Utdannet cand.mag UiO (sosiologi, historie, statsvitenskap) og Master of Management BI (strategi, økonomi, ledelse og scenarier).

havard.moe@ks.no

[@havardmoe](https://www.instagram.com/havardmoe)

[Håvard Moe](https://www.linkedin.com/in/Håvard Moe)

Endring - er det noe å mase med da?

9500 - 8000 f.Kr./BC

4500 - 3700 f.Kr./BC

1800 - 900 f.Kr./BC

Kilde: Alta Museum

***Virkeligheten forandrer seg –
hvor mye har vi forandre oss?***

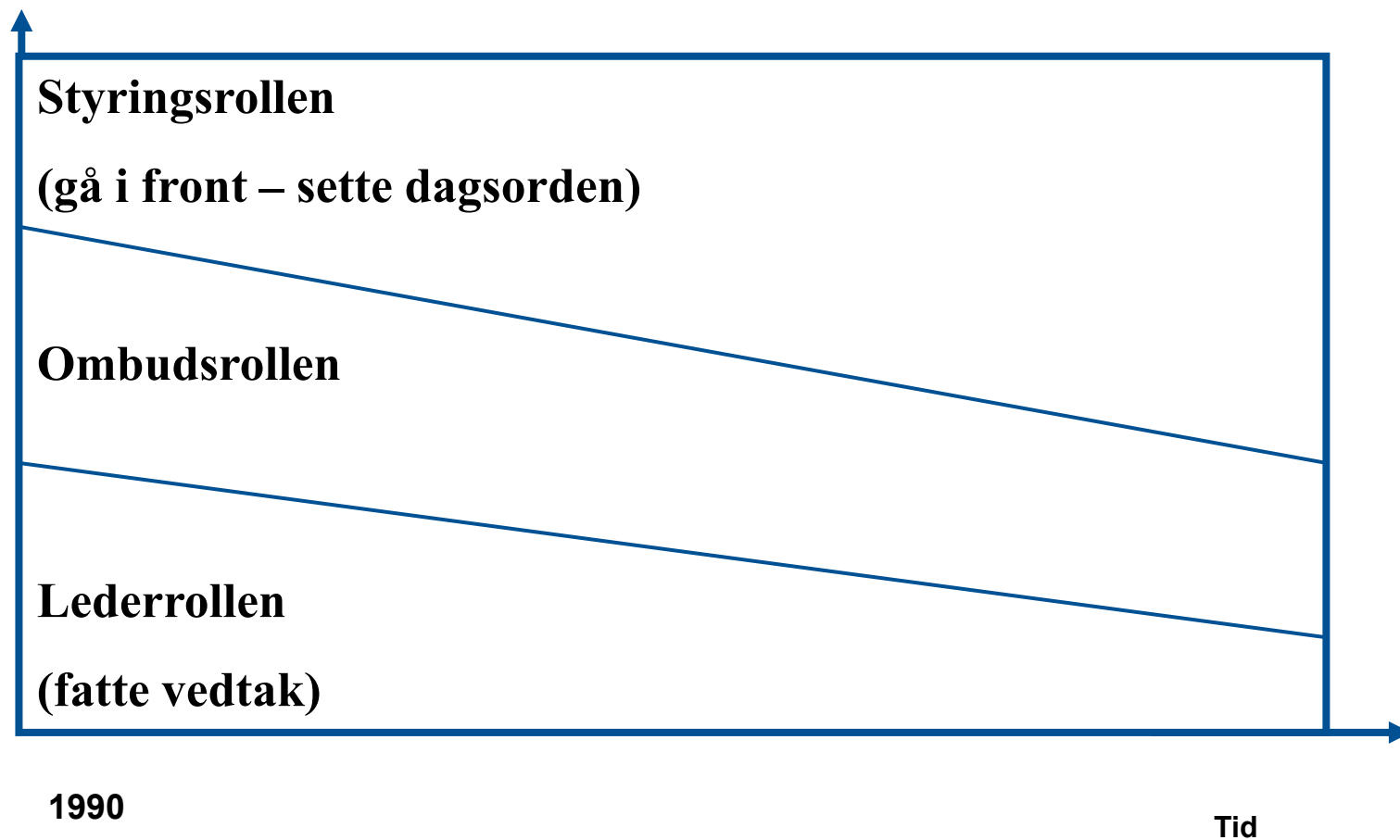
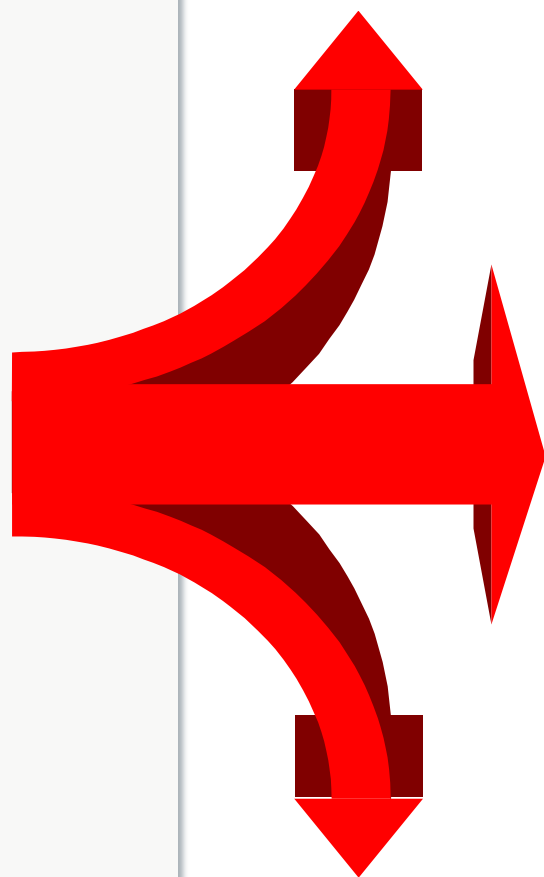
Tre (fire) roller

- Styringsrollen
 - Strategi
- Lederrollen
 - Ta beslutning i enkeltsaker
- Ombudsrollen
 - Representere innbyggerne
- (Arbeidsgiverrollen)

Hvilken
rolle er
viktigst
for deg?

Politisk kompetanse

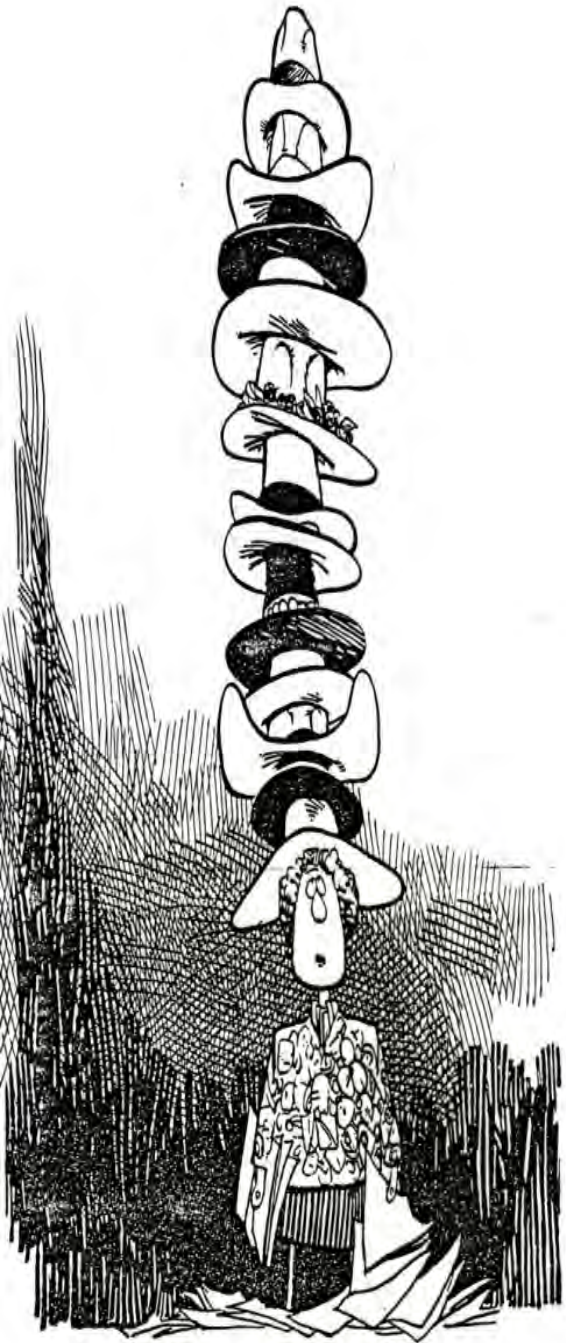

Hva *er* godt lokaldemokrati?

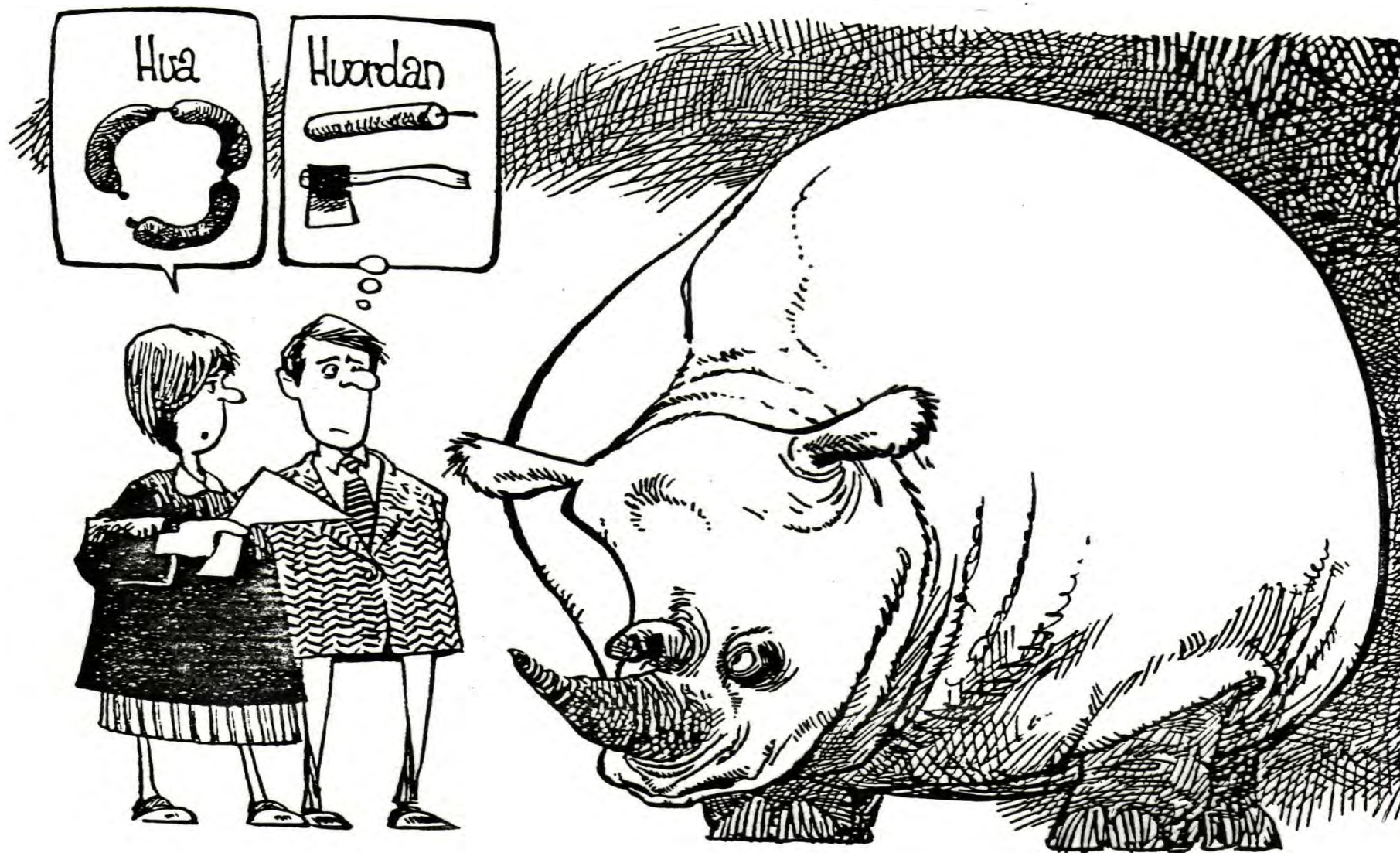
KS KONSULENT

Politikernes ulike dilemmaer

- Strategisk tenkende **vs** engasjement i enkeltsaker
- Driftsfokus **vs** utviklingsfokus
- Politiske leder og beslutningstagere **vs** rollen som ombud og enkeltpersonenes talsmann
- Bestiller av tjenester **vs** arbeidsgiver for de ansatte

Folkevalgtrollen i endring?

Godt lokaldemokrati med høy tillit har vi når...

- innbyggerne får informasjon om kommunens virke og er sikret innsyn
- innbyggerne kan påvirke politiske prosesser
- innbyggerne kjenner seg godt representerte
- de folkevalgte setter dagsorden, styrer, og er ombud for innbyggerne
- kommunen har god forvaltningspraksis og leverer det som er lovet

Ytre vs Indre motivasjon

Ytre motivasjon:

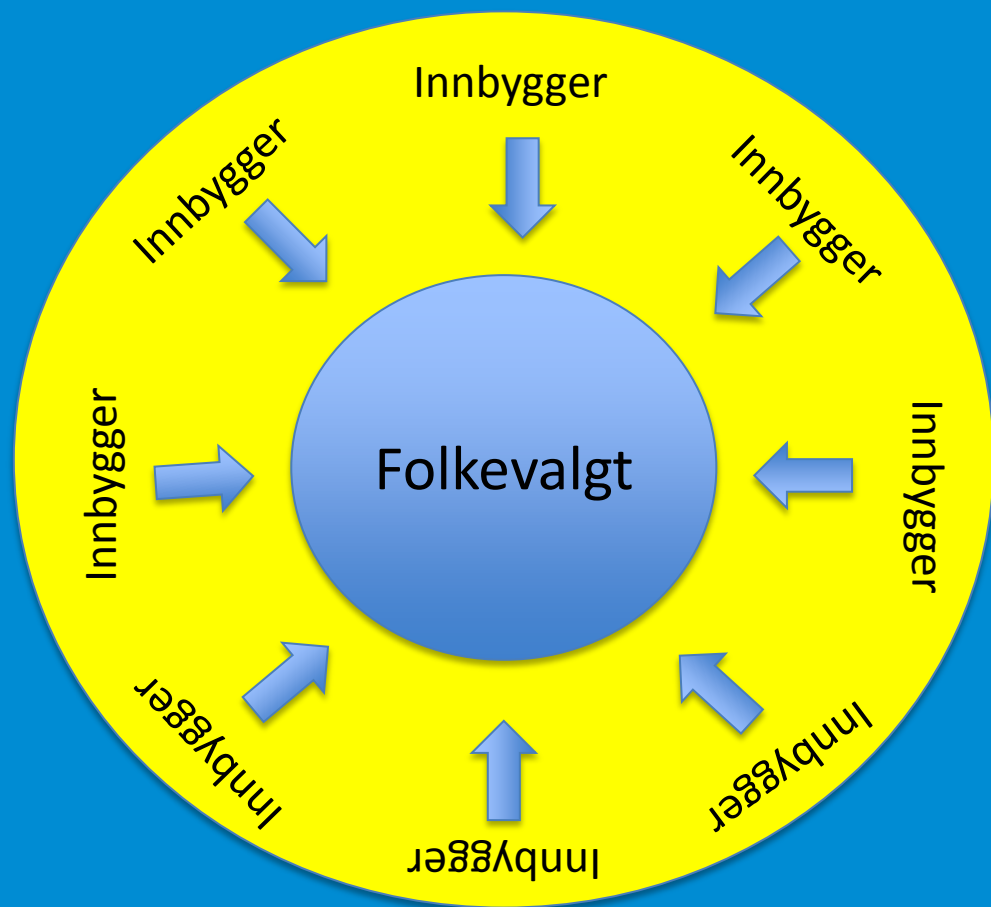
- Motivert av faktorer utenfor oppgavene, f.eks. lønn, status, annerkjennelse, omdømme, posisjoner, makt, etc.

Indre motivasjon:

- Motivasjon for oppgavene i seg selv, dvs at man opplever oppgaven som
Oppleve dem som interessante, spennende, energigivende, meningsfulle e.l.

Man behøver både indre og ytre motivasjon for å lykkes over tid. Men Indre motivasjon regnes ofte som den viktigste formen for motivasjon for å sikre en rekke positive effekter over tid

KS Lokaldemokratiundersøkelse

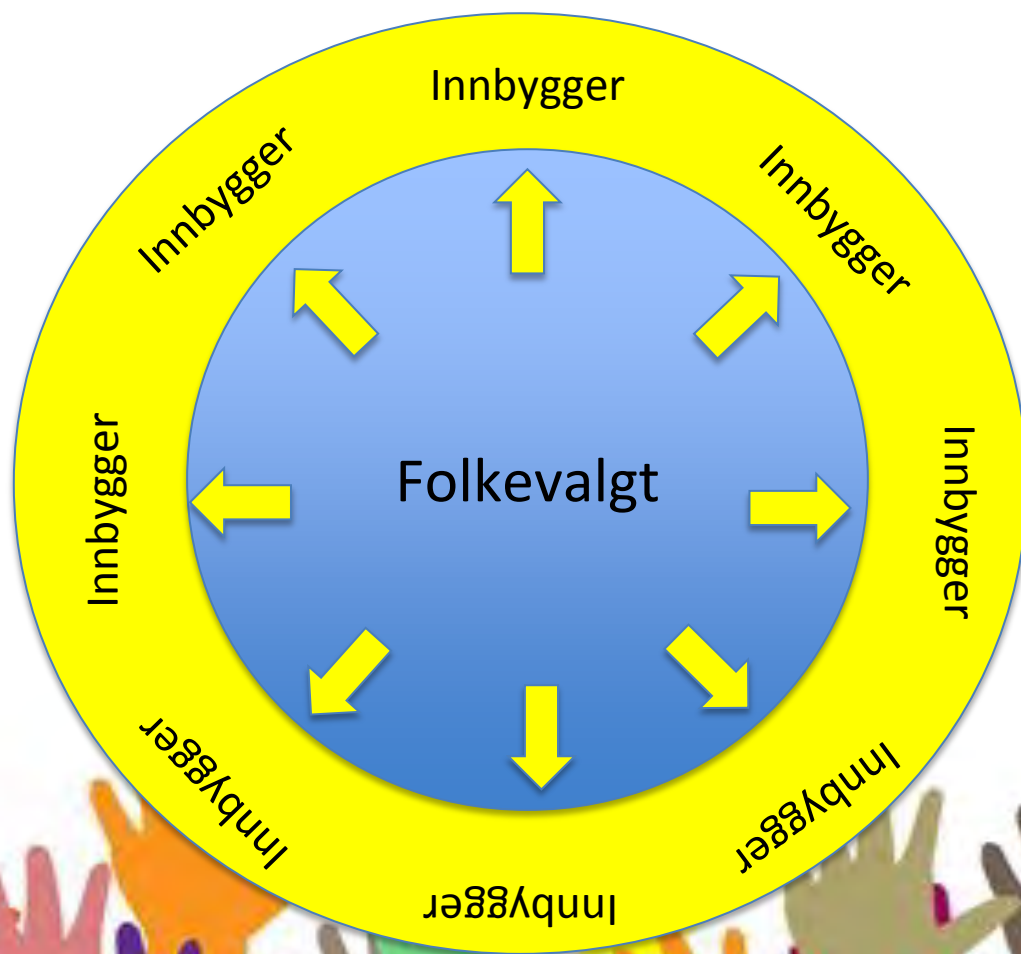

**YTRE
MOTIVASJON**

Målestokk for godt lokaldemokrati – Ytre motivasjon

• Pålitelig styre
– har borgerne tillit til styret?
• Ansvarlig styre
– kan borgerne føre kontroll med styret?
• Borgernært styre
– blir borgerne hørt av de styrende?
• Effektivt styre
– hva får borgerne igjen av styret?

Folkevaltundersøkinga på Sunnmøre

**INDRE
MOTIVASJON**

Målestokk for godt lokaldemokrati – Indre motivasjon

• Pålitelig styre
– har borgerne tillit til styret?
• Ansvarlig styre
– kan borgerne føre kontroll med styret?
• Borgernært styre
– blir borgerne hørt av de styrende?
• Effektivt styre
– hva får borgerne igjen av styret?
• Engasjert styre
- Trives de folkevalgte i rollen og har de forutsetningene for å gjøre en god jobb?

Formålet med undersøkinga

- Folkevaltundersøking er ein del av Demokratiprojektet til Sunnmøre Regionråd. Det fyrste og viktigaste formålet til prosjektet er:
 - «Utvikle politikerrollen for «fritidspolitikeren»»
- Bakgrunnen for folkevaltundersøking var å gjennomføre ei «klimaundersøking» om korleis det står til med arbeidsforholda til kommunestyrerepresentantane på Sunnmøre + Hornindal kommune.
 - Dette som innspel til ein **lokal debatt** om korleis arbeidsforholda til folkevalte er i dei einskilde kommunene, og korleis ein kanskje vil ha det vidare.

Kort om datagrunnlaget

- Spørjeskjema er eit felles prosjekt mellom Håvard Moe/KS Konsulent og Erlend Krumsvik/Sunnmøre Regionråd IKS.
- Elektronisk datainnsamling har blitt utført gratis av Kommuneforlaget, og politisk sekretariat i kommunen har levert e-postadressene til dei folkevalte.
- Totalt antall respondentar er 206, av ein distribusjon til 474 folkevalte.
 - Dette gir ein svarprosent på 43,5%
- Datagrunnlaget gir eit godt grunnlag for å skildre det politiske klima på Sunnmøre + Hornindal, men det er knytt metodiske utfordringar til å bryte ned tallgrunnlaget på kommunens nivå.
 - Hovedfunn for heile utvalet er samanlikna med totalt gjennomsnitt for kommunen.

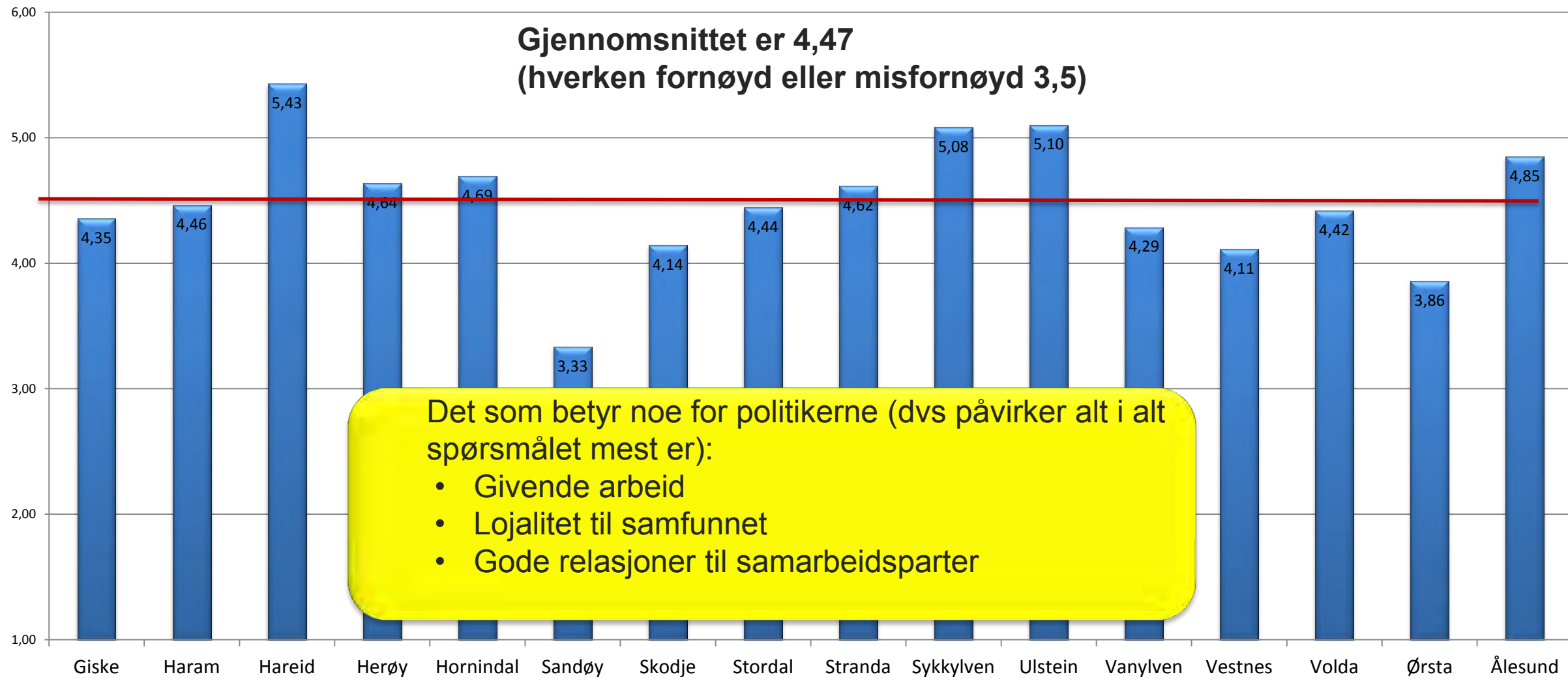
Data for alle kommuner

- Det finnes data for alle kommuner unntatt:
 - Norddal, Sande, Sula og Ørskog
 - Disse har ikke nok respondenter til at man kan benyttet tallene
- Alle kommuner har fått tilsendt sine tall
 - Målsettingen (håpet..) er at hver enkelt kommune bruker litt tid på dette på hjemmebane og diskuterer hvordan man kan utvikle folkevalgrollen i årene som kommer

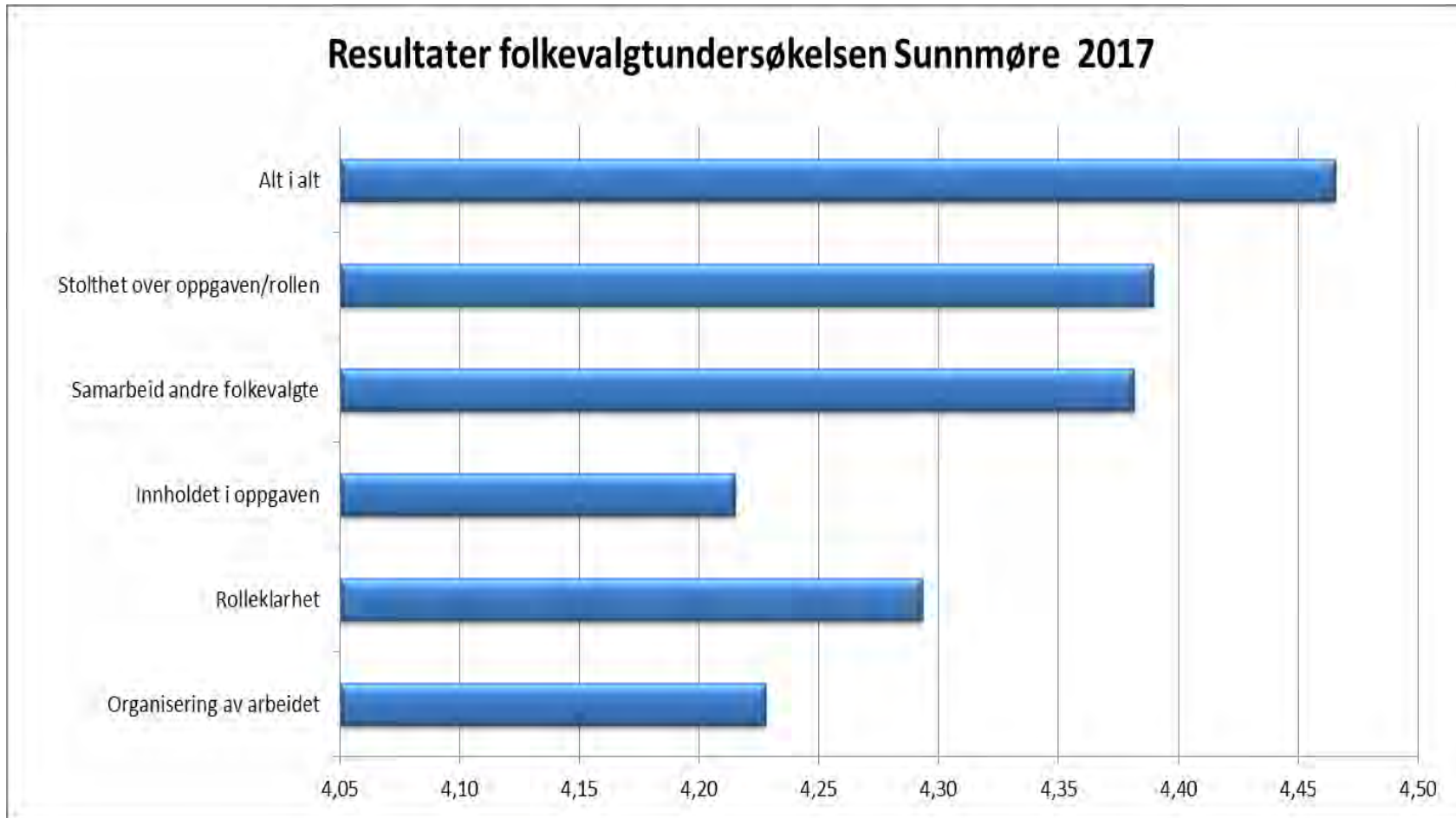
Hovedfunn

Politikerne på Sunnmøre er godt motivert og har høy indre motivasjon!

Hovedspørsmål: Alt i alt, jeg er svært fornøyd med å være lokalpolitiker

Resultat «alt i alt» + 5 hovedgrupper (indikatorer)

- «Hverken eller» er en skår på 3,5

Hvem er politikerne på Sunnmøre?

KS KONSULENT

- Hvem jobber i en organisasjon.
 - 29% ildsjeler
 - 55% passasjerer
 - 16% motspillere

Tall fra en liten og «useriøs» undersøkelse KS-K gjorde for 15 år siden

THREE TYPES OF EMPLOYEES

Engaged

29%

Loyal and **psychologically committed**. More productive, higher retention.

**Not
Engaged**

52%

Productive, but **not psychologically connected** to their company. Miss more workdays, more likely to leave.

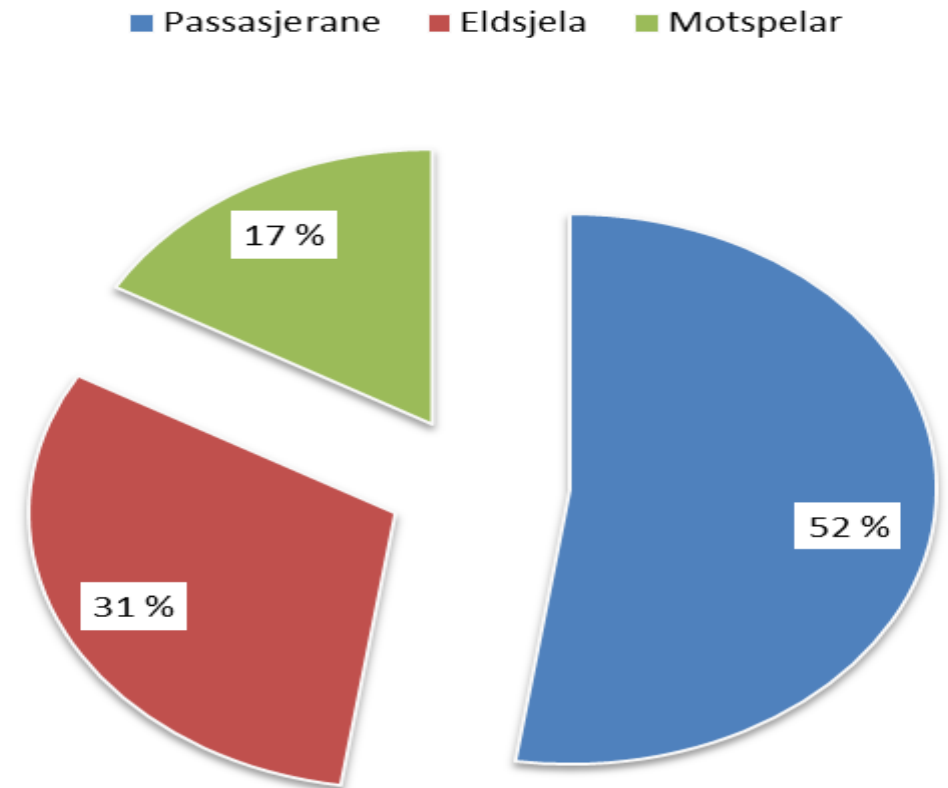
**Actively
Disengaged**

19%

Physically present, but **psychologically absent**. Unhappy and insist on sharing this unhappiness with others.

3 Politikertyper

- Med bakgrunn i spørsmålsgrunnlaget har det blitt identifisert tre ulike typer politikarar på Sunnmøre:
 - **ELDSJELA** er positiv til det meste, er trygg i rolla som politiker, og opplever at det er lett å sette saker på dagsorden. Dei har god relasjon til administrasjonen.
 - **PASSASJERANE** ligg mellom dei to øvrige på det meste, og representerer den store gruppa av politikarar. Meningane deira står i vippeposisjon.
 - **MOTSPELAR** er kritisk til det meste, synes å bruke for mykje tid på politikk, og har dårlig relasjon til administrasjonen. Dei meiner det er vanskelig å sette saker på dagsorden, men er elles fornøgd med eigen innsats.

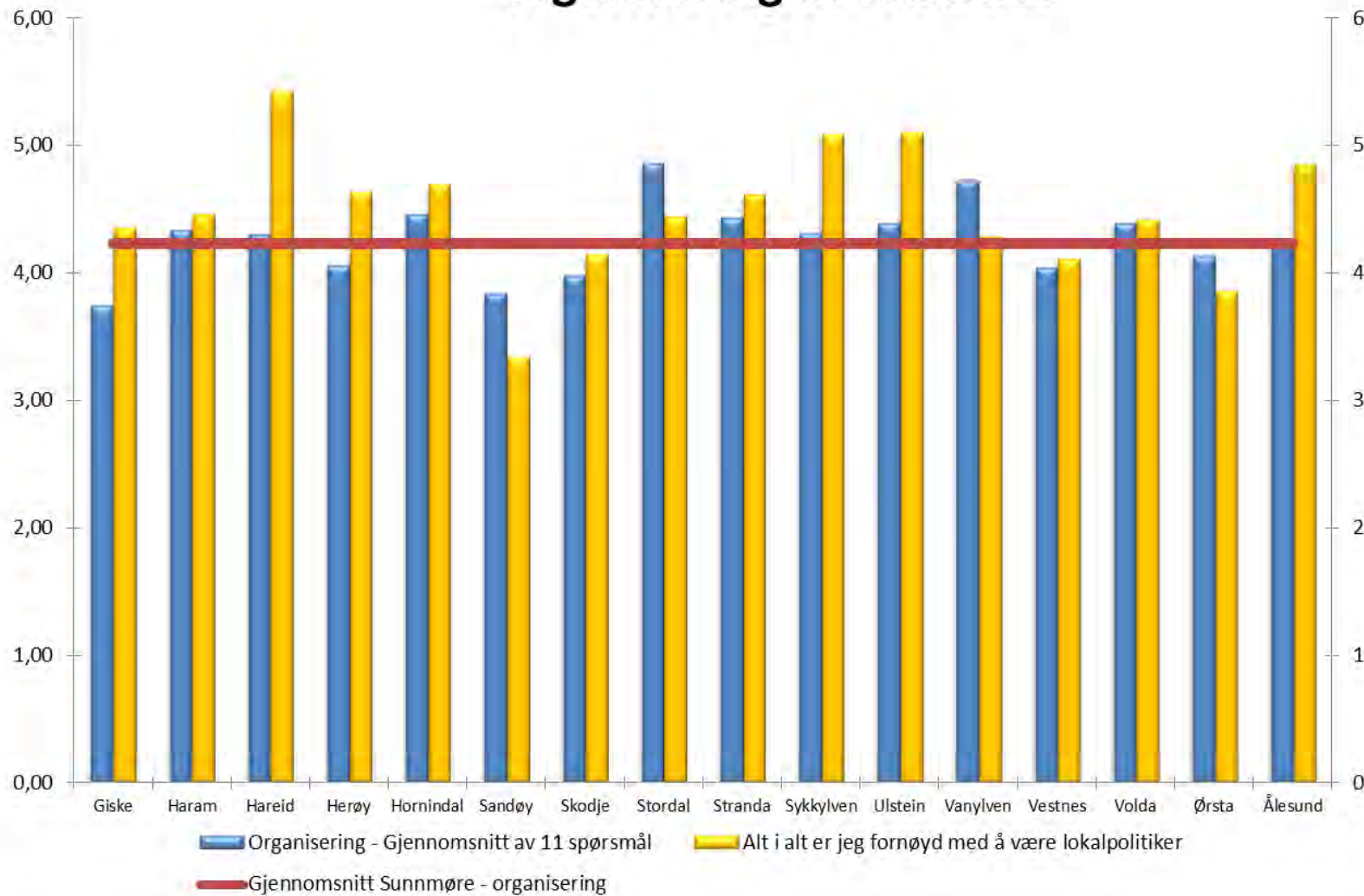

Mer detaljerte resultater

Indikatorer – og spørsmål

Organisering av arbeidet

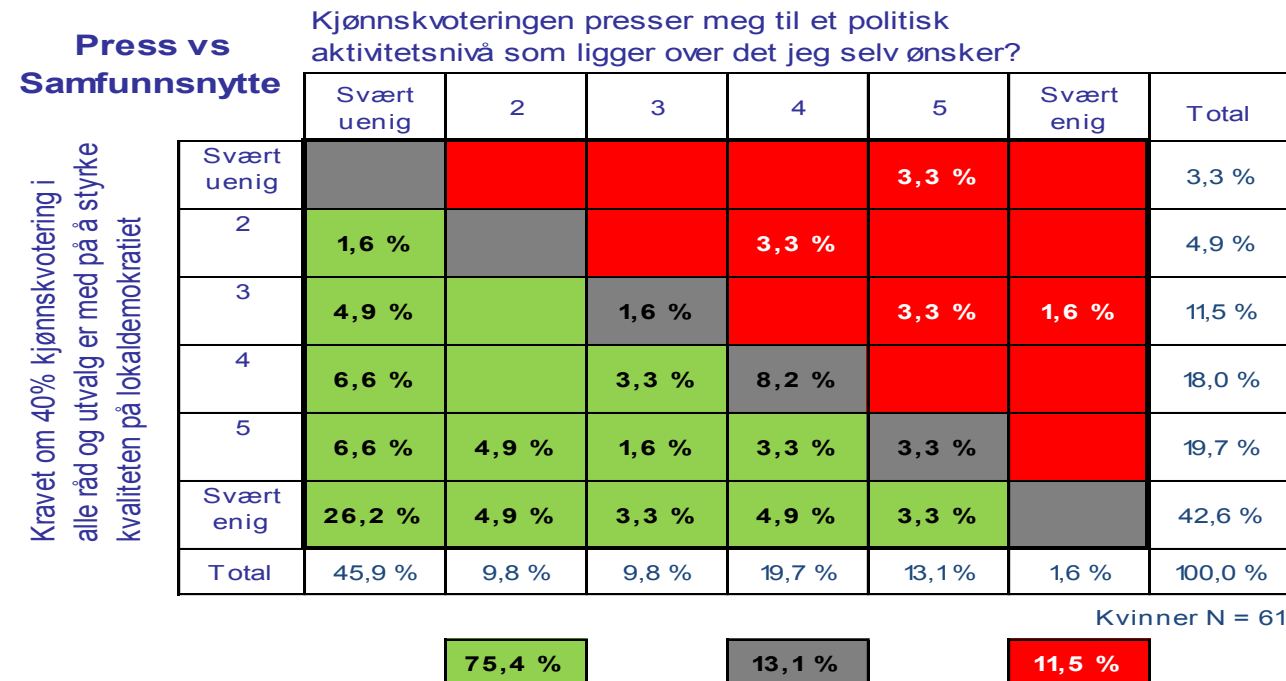

1. Vi har organisert det politiske arbeidet (fordeling av utvalg/komiteer) på en god måte
2. Ordføreren leder kommunestyremøtene på en god måte
3. Vi som politikere blir tidlig nok koblet på i prosessen med å få frem sakene
4. Det er god dialog mellom politikere og innbyggere
5. Kommunestyremøtene avholdes på et hensiktsmessig tidspunkt for meg
6. Jeg har det det tekniske utstyret (IKT-verktøy og andre hjelpemidler) jeg behøver for å få gjort en god jobb som lokalpolitiker
7. Jeg synes godtgjørelsen som folkevalgt står i forhold til arbeidsinnsatsen
8. Vervet som folkevalgt er for tidkrevende
9. Frikjøpsordningene i kommunen er en viktig faktor for meg i å kunne utføre politisk arbeid

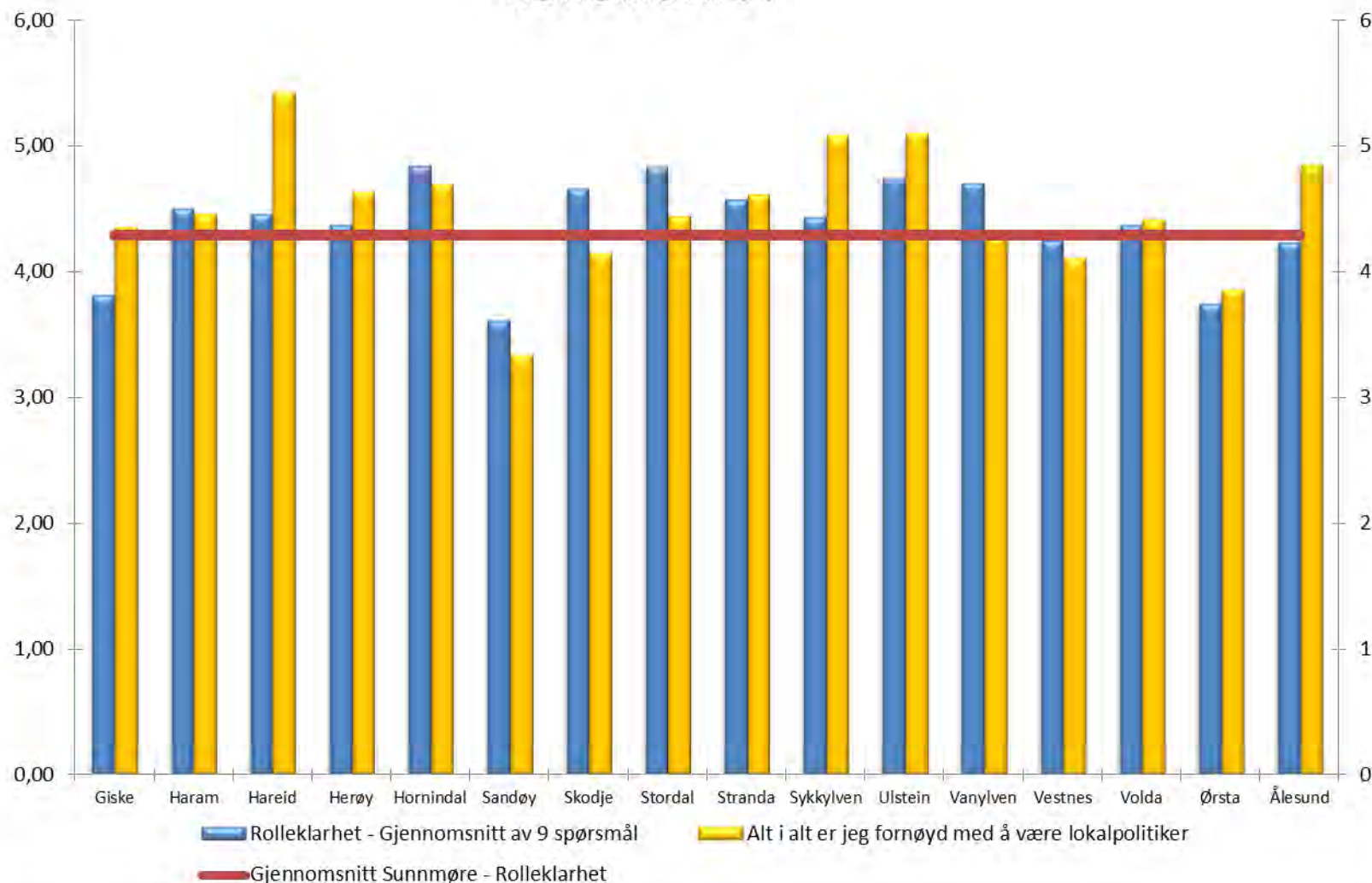
Kjønnskvoltering - *Kvinnenes perspektiv*

- 65,6% av kvinnelige politikarar seier at kjønnskvolteringa ikkje gir press på deira politisk aktivitetsnivå.
- 11,5% er kritiske til kjønnskvolteringa, sett i lys av opplevd samfunnsnytte.
- 9 av 10 kvinnelige politikarar ser kjønnskvolteringa som positiv og samfunnsnyttig.

- Kjønnskvolteringen presser meg til et politisk aktivitetsnivå som ligger over det jeg selv ønsker?
- Kravet om 40 % kjønnskvoltering i alle råd og utvalg er med på å styrke kvaliteten på lokaldemokratiet

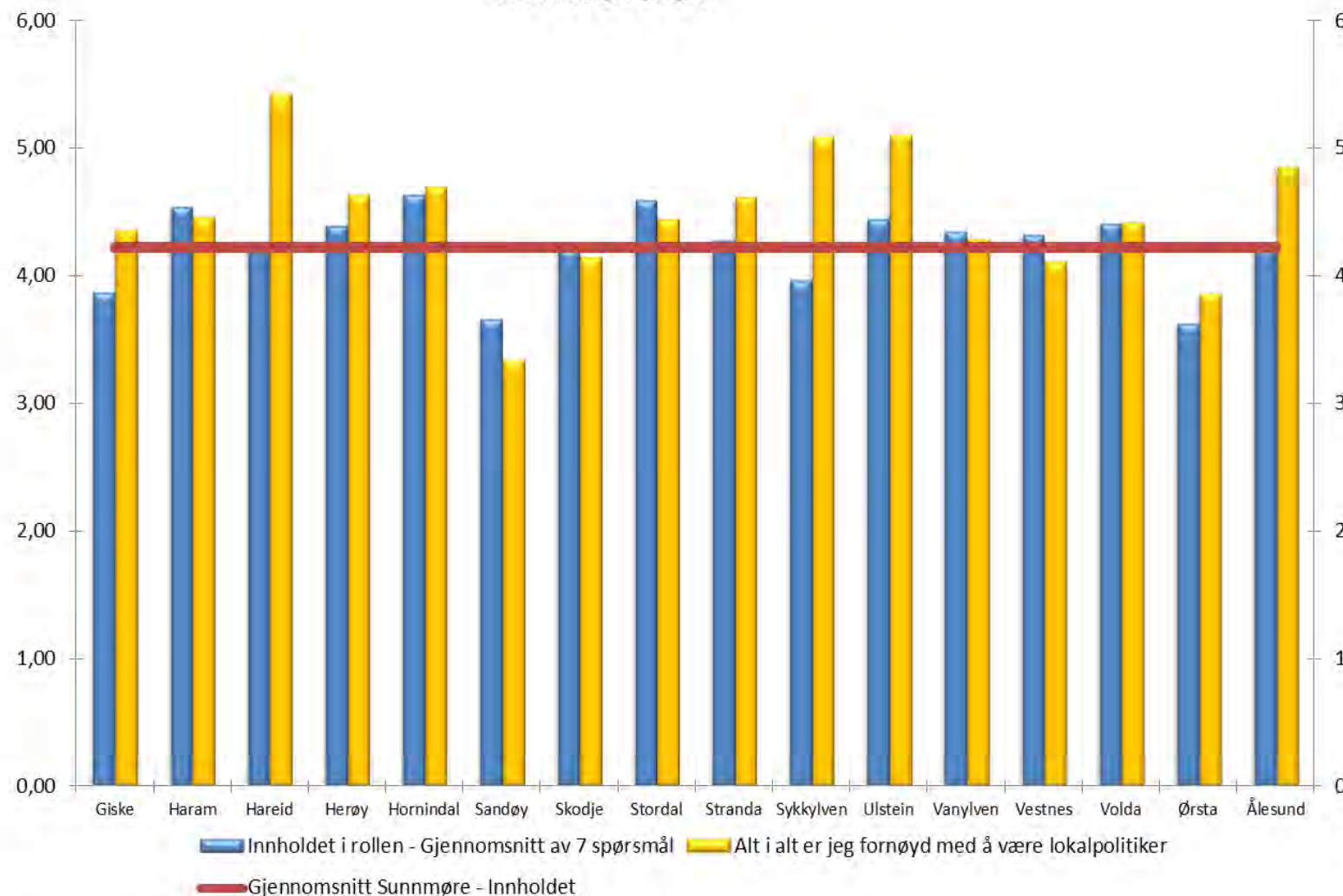
Rolleklarhet

13. Jeg synes min rolle som folkevalgt er klar
14. Det er en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom de politiske organene
15. Jeg føler meg trygg i rollen som folkevalgt
16. Det er klare ansvarslinjer i forholdet mellom politikk og administrasjon
17. Det er god dialog mellom politisk og administrativ ledelse
18. Administrasjonen er flink til å fange opp politiske signaler fra de folkevalgte
19. Det er lett for de folkevalgte å få satt en sak på dagsorden
20. Folkevalgtopplæringen har gitt meg tilstrekkelig kompetanse til å fungere som politiker
21. Vi som politikere er beviste vår rolle for å skape god tillitt mellom politikk og administrasjon

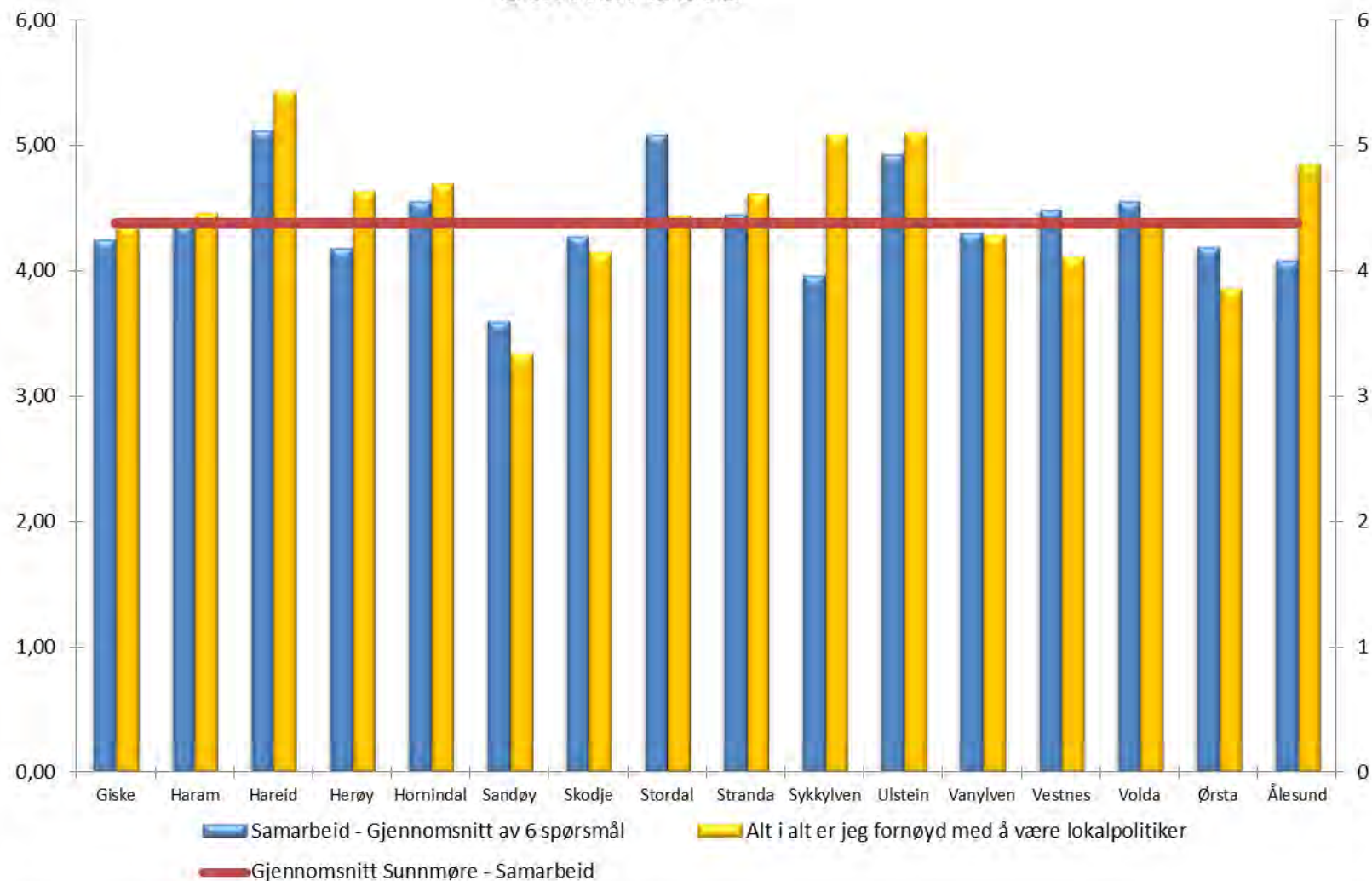
Innholdet

22. Vi får god og tilstrekkelig informasjon om den kommunale virksomheten
23. Jeg kjenner delegeringsreglementet godt
24. Vi jobber med saker som jeg synes er viktig
25. Saksframleggene til kommunestyret er tilstrekkelig utredet.
26. Administrasjonens forslag til vedtak er lettfattelige
27. I saksframleggene til kommunestyret er det lokalpolitiske handlingsrommet godt synliggjort
28. I vårt kommunestyre er det gode politiske debatter

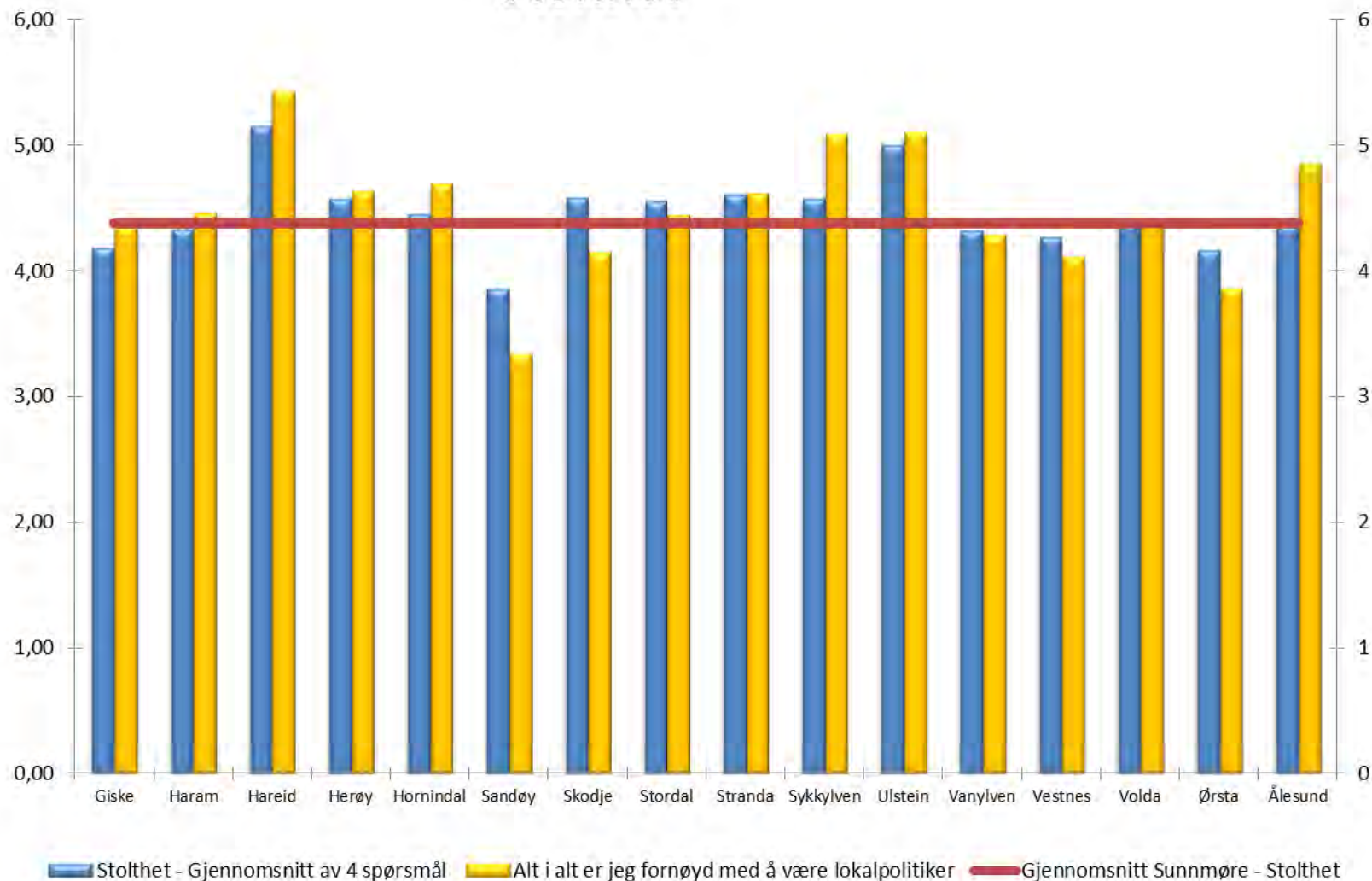
Samarbeid

- 22. Jeg trives sammen med øvrige kommune- styremedlemmer
- 23. Jeg blir behandlet med respekt av mine kolleger i kommunestyret
- 24. Her i kommunen er det gode relasjoner mellom posisjon og opposisjon
- 25. Jeg ser fram til å delta på våre politiske møter
- 26. Jeg er godt fornøyd med samarbeidet i lokalpolitikken
- 29. Kommunestyret har et godt omdømme blant innbyggerne i kommunen

Stolthet

35. Jeg tror velgerne er godt fornøyd med den jobben jeg gjør som folkevalgt

36. Jeg selv er godt fornøyd med den innsatsen jeg utfører som politiker

37. Jeg føler at det er meningsfullt for meg å være lokalpolitiker

38. Jeg vil anbefale andre å bli folkevalgt

Positivt politisk lederskap i omskiftelige tider

6 prinsipper for organisasjoner som begeistrer!

Er glasset
halvfullt
eller *halvtomt*?

1. Språk skaper virkelighet

Språk skaper virkelighet!

- Problemprat skaper problemer
- Løsningsprat skaper framdrift

2. Positive spørsmål skaper positiv forandring

**3. Å undersøke er
samtidig å forandre**

428 kommuner blir til 358

Jeg er en bra leder for jeg
HAR
de beste løsningene

Jeg er en bra leder for jeg

FINNER

de beste løsningene

4. Organisasjoner er fortellinger som vi kan fortelle på mange måter

KS KONSULENT

KS KONSULENT

5. Helheten får frem det beste i mennesker

6. Våre bilder av framtiden former våra handlingar i nåtiden

Seks prinsipper for positivt politisk lederskap:

1. Det språket vi bruker, skaper den verden vi lever i
2. Å undersøke er samtidig å forandre
3. Positive spørsmål skaper positiv forandring
4. Organisasjoner er fortellinger som vi kan fortelle på mange måter
5. Helhet får fram det beste i mennesker
6. Våre bilder av framtiden former våre handlinger i nåtiden

Takk for oppmerksomheten!

KS KONSULENT

Notat

Til: Kommunestyra på Sunnmøre
Frå: Folkevaltnettverket i regi av Demokratiprojektet til Sunnmøre Regionråd IKS
Dato: 6. desember 2017
Tema: Referat frå gruppearbeid knytt til andre samling i Folkevaltnettverket.
Vedlegg: Foredraget til:

- Håvard Moe, KS Konsulent
- Rådmann Bente G. Vikhagen, Skodje kommune

Folkevaltnettverket i regi av Demokratiprojektet til Sunnmøre Regionråd IKS hadde sin tredje samling ved Radisson Blu Hotel i Ålesund kommune. Representantar frå alle kommunar møtte, med unntak av Ørskog og Vestnes.

Det vart gjennomført to foredrag:

- Håvard Moe, KS Konsulent
- Rådmann i Skodje kommune, Bente G. Vikhagen

Med utgangspunkt i dei to aktuelle foredraga vart det gjennomført to gruppearbeid, med gruppepresentasjonar.

Alle deltakarar er oppfordra til å gi eige kommunestyre ein muntleg rapport fra samlinga.

Interkommunale grupper

Oppgåve:

- A. Kva er dykkar ansvar som folkevalte for å sikre god samhandling med administrasjonen?
- B. Kva kan de gjere betre enn i dag?

Tilbakemelding frå gruppene er lista opp nedanfor:

- Vere tydelege når vi delegerer saker
- Stille spørsmål for å få utfyllande opplysningar slik at vi forstår sakene betre.
- Tett dialog også utanom vedtakssaker.
- Sende spørsmål til adm. før møta.
- «Gå i gangane» for å snakke uformelt med ulike personar i adm.
- Gi tydelege signal tidleg i prosessen.
- Snakke på ein positiv og konstruktiv måte.
- Ikkje snakke stygt om.
- Vere sakleg i sin kritikk.
- Undersøkjande og spørjande språk.
- Vere løysingsorientert.
- Ver saklege. Ikkje skuld på administrasjonen.
- Bruke gruppemøte i K-styremøte for å få debattert saker.
- Møteskikk og språkbruk.
- Ikkje akseptere hersketeknikkar
- Vere godt førebudde.

- Betre tid til prosessar.
- Dialog – bedre, tidlegere innvolvering
- Kultur/ukultur. Bygge tillitt – stille positive spørsmål i staden for å kritisere. Finne løysningar i saman.
- Politikarane må ta tilbake meir av makta – vere meir med i saksutgreiing, ikkje berre i vedtaka.
- Respekt
- Folkeskikk
- Lojalitet (ifbm arb. giverrolla)
- Tydelig språk
- Søke kunnskap/fakta
- Stille gode spørsmål
- Dialog og kunnskapsdeling om drift/struktur i planane.
- Involvere partar
- Fokus på gode relasjonar.
- Tidlegere innvolvering i saker og planer.
- Respekt og tillit/gjensidig mellom administrasjon og politikar.
- Gode dialogmøteplasser.
- Bidra til bedre og mer dynamiske budsjettbehandling.
- Bli flinkere til å bestille saker.
- Dialogmøte.
- Tydeligere bestillingar frå politikarane.
- Rolleavklaring mellom politikarar og administrasjon.
- Målsetting/planlegging
- Møteplassar/dialog
- Gode møteplassar
- Betre møteformer og møtekultur.
- Klare bestillingar.
- Møte godt budd
- Innhente informasjon
- Kvalitetssikre planverk.
- Skape møteplassar
- Takhøgde
- Prioritere arbeidet med delegeringsreglementet.
- Informasjonsflyt.
- Åpenheit – streame alle møter
- Dra i same retning
- Konstruktiv dialog/tilbakemeldingar.
- God samhandling med administrasjonen.
- Framsnakking
- God dialog politikar/adm/innbyggjar.
- Bidra til nytenking og innovasjon.
- Vere framoverlent – ildsjel
- Fylgje kommunens retningslinjer
- Gje tydelige styringssignal
- Skape gode relasjonar
- Skape lojalitet i samfunnet
- Oppfølging
- Vurdere arbeidsforma i kommunestyremøter og/eller utval.
- Respektare gitte rammer for kommunikasjonen, også å utfordre det.
- Ikkje ha for stor respekt heller
- Utfordre dei fastsette rammene når desse ikkje underbygge god samhandling.
- Etablere nye arenaer å møtast i
- Skape rom for erfaringsutveksling
- Vere nysgjerrige og oppsøkande.
- Etablere møteplassar mellom folket/politikken/administrasjonen.
- Administrasjonen er i utgangspunktet dei ansvarlege for informering!
- Ordførarens kvarter i starten kommunestyremøta.
- Flinkare til å gi tilbakemelding til administrasjonen.
- Vite om namna på dei i administrasjonene, det fører til betre samhandling.
- Sikre god kommunikasjon.
- Skape tillitt med adm.
- Tydelig bestiller/vedtak
- Spille på lag
- Forutsigbarhet
- Bedre dialogen
- Møteplasser, regelmessig
- Klarere vedtak

- Skape møteplasser
- Følgje opp vårt ansvar for dialog
- Ved konstituering av nytt kommunestyre, drøfte/avklare samspel mellom politikk og administrasjon.
- Skape enighet om de overordna prioriteringer.
- God dialog
- Stille positive spørsmål og kritiske spørsmål.
- Rolleavklaring
- Klare grenser/ansvar/roller
- Passe på at lovverket følges
- Politiske vedtak blir fulgt opp
- Påse at ressurser blir rett forvalta.
- Delegering av mynde etter behov.
- Idemylding og innovasjon i kommunestyremøtet. Snakke sammen over partigrensene. Dialog som ein del av kommunestyremøtet, gjerne med de som jobber i kommunen.
- Helskapstenkning.
- Kommunen må ha ny handlingsplan hvert år.
- Møteplasser adm/politikere/innbygger.
- Vere villig til å tore å feile/endre oss.
- Vi må prioritere/vegvalg/veien videre.
- Einingsegoisme er ikkje bra.
- Månedlige rapporter. Skal vi flytte midler?
- Gjensidig respekt
- God kommunikasjon
- Team-mentalitet.
- Personavhengig.
- Dialogmøter
- Møteplasser
- Politisk kvarter
- Idemyldring/dugnadsånd

Kommunale grupper

Formålet med gruppearbeid i eiga kommunal gruppe er at ein skal kunne diskutere korleis dagens innlegg er relevant for eiga kommune og eigen situasjon. Det er også gitt ei forventning til ordførar og deltakarar at det blir gitt eit muntleg referat frå samlinga til eige kommunestyre.

Oppgåve:

- A. Kva av dagens kunnskap er relevant for vår kommune?

Tilbakemelding frå gruppene er lista opp nedanfor:

- Klar bestilling
- Tilhørighet i budsjettbehandlinga
- Einingsleiarane møter i kommunestyret i budsjettplanlegging for å legge fra behov.
- Halde seg orientert om kva som rør seg på grasrota.
- Bygge gode møteplassar.
- Tidlegare politisk involvering for å oppnå større eigarskap.
- Bruke oppgåveutvalg innan enkelte områder for å oppnå betre medverkning.
- Vurdere bruk av dialogmøter både generelt og knytt til enkelttema/saker.

- Ta med ideene om oppgåveutvalg og dialogmøter inn i arbeidet med å skape ny organisering i ny kommune.
- Involvere brukere/pårørende/næringsliv (alt etter) i prosessene, i større grad.
- Bruke dialogmøter i ennå større grad enn i dag.
- Skape kultur for endring.
- Vi kan ta diskusjoner om t.d. etikk i vårt kommunestyre (måten vi snakker på til kvarandre).
- Kome med eigne innspel/spørsmål
- Kome med oversendingsforslag.
- Temaarbeid med breidt samansette grupper for å jobbe med spørsmål/mål – t.d. få ned privatbilisme. (Diverse planar, folkehelseperspektiv m.m.) – (Og arealplan)
- Strategisk jobbing saman adm/pol fram mot budsjett.
- Tydelege prosesser.
- Skape møteplasser og dialog
- Digitalisering for innsyn, innvolivering, henge med i lovgivning og utvikling.
- Evaluere delegerings med politkar og administrasjon dialog underveis.
- Endringskompetanse i ny kommunestruktur.
- Jobbe med nye møteplasser
- Bedre dialog mot/mellom adm. polit, innb. og næringsliv.
- Involvere fleire utenom kommunestyret. Kan bli for mange verv for politikere.
- Møtekultur. Usaklig er ikkje greit, uenig er greit.
- Konkrete signalprosjekt. Folkemøte i krinsane. Integrering.
- Obs på kven som set dagsorden (ildsjela, passasjer eller motspelar).
- Dialogmøte i kommunestyre
- Budsjettjustering/dynamisk.
- Muligens digitale møteplasser.
- Politikk blir ikke skapt gjennom vedtak, men i prosessen.
- Tenke positivt
- Språkbruk
- Klarer vi å følge med i tida?
- Finne bedre løysinger gjennom dialog.
- Utnytt/bruke kompetanse/ressurser på rett måte/sted.
- Videreføre dialogmøta (kommunestyre/adm). Videreføre det til enkelte saker.
- Møteplasser der innbyggerne kan involvere seg
- Kommune APP!
- Samskapingskommune
- Vi streamer kommunestyremøtene
- Politikerne må involverest tidligere i budsjettbehandling. Delta i prosessen.
- Gå gjennom folkevaltundersøkinga for å endre arbeidsmøtane og samspelet mellom aktørar i kommunen.
- Fleire dialogmøte – temabaserte der ein kan ivitere inn etter tema – næringsliv, organisasjonar, innbygarar.
- Fokusere meir på mål vi vil nå. Nedfelle det i ein handlingsplan.
- Politikarar må ver flinkare til å sette dagsorden.

Notat

Til: Kommunestyra på Sunnmøre
Frå: Folkevaltnettverket i regi av Demokratiprojektet til Sunnmøre Regionråd IKS
Dato: 7. februar 2018, Grodås, Hornindal kommune
Tema: Referat frå gruppearbeid knytt til fjerde samling i Folkevaltnettverket.
Vedlegg: Foredraget til:

- Marianne Andreassen, adm. dir i Lånekassen
- Rådmann Andreas Chr. Nørve, Vanylven kommune

Folkevaltnettverket i regi av Demokratiprojektet til Sunnmøre Regionråd IKS hadde sin fjerde samling ved Raftevoll Hotell i Vanylven kommune. Representantar frå alle kommunar møtte, med unntak av Ørskog og Vestnes.

Det vart gjennomført to foredrag:

- Marianne Andreassen, adm. dir i Lånekassen
- Rådmann Andreas Chr. Nørve, Vanylven kommune

Ordførar i Hornindal kommune, Stig Olav Lødemel ønska velkomen til eiga kommune.

Med utgangspunkt i dei to aktuelle foredraga vart det gjennomført to gruppearbeid, med gruppepresentasjonar.

Alle deltakarar er oppfordra til å gi eige kommunestyre ein muntleg rapport fra samlinga, og ordførar er oppfordra til å gi delegatane taletid til orienteringssaka.

Interkommunale grupper

Oppgåve:

Korleis kan de som folkevalte få til at digitalisering blir:

- ..ein naturleg arena for medvirkning, og
- ..ein naturleg del av kommunal organisasjonsutvikling.

Tilbakemelding frå gruppene er lista opp nedanfor:

..ein naturleg arena for medvirkning

- TV
- Fokusere på arbeidet som skal endrast, arbeidaren skal ikkje fjernast – nye oppgåver.
- Involvere arbeidarane det frå fyrste dag.
- Informere om evt. naudsynt skulering t.d. vaksarar som kan verte «overføldige» pga robotar – omskulering til andre oppgåver.
- Meir involvering og eigarskap.
- Kva arbeidsoppgåver er det du gjer som du kan digitalisere, og kva kan du ha lyst til å gjere i staden – Medbestemmelse – kan minske motstand? NB Unngå «Styringsretten».
- Eks. Apper
- Logisk oppbyggd
- Innbyggjarane kunne gi tilbakemelding på tenester.
- Han en kanalstrategi for medvirkning
- Vi som folkevalte må (vise vilje) være positive til forandring/utvikling
- Etterspørre kostnadseffektivitet i tenesteyting – eks. omfordeling av rutineprega oppgåver som kan digitaliserast.
- Etterspørre kvalitetsundersøkelser på servicenivå i forskjellige tenesteområder – utarbeide kvalitetsbegrep.
- Begynn med dei ienkle ting på ein gang (og maratonløp ☺)
- Spørr de ansatte om kva det er som kan innførast nå (enkelt)
- Lage veien mens vi går
- Facebook – info ut/chat
- Politiske møter – web m/chat
- Streaming av andre politiske møter, med mulighet for å gi innspel.
- Utvikling vi ikkje kan stoppe
- Snakke positivt om det (framsnaking)
- Opplæring
- Tas i bruk av politikere, digiale møtereistreringar/reiserekningar.
- Vi må skape digitale møteplassar, t.d. kommuneappen, Twitter, Facebook, Snapchat
- Rom for fleksibilitet
- Lytte til dei som skal yte/gjennomføre tenestene.
- Skjema må vere tenlege, ot t.d. stoppe viss ein ikkje har lagt inn nødvendige opplysninger.
- Trepartsamarbeid
- Forankring i det politiske systemet
- Samarbeid med frivilligheita

..ein naturleg del av kommunal organisasjonsutvikling

- Endre «kultur» og haldningar.
- God leiing
- Tydelige som politikarar
- Opplæring/vidareutdanning/kurs for tilsette.
- Kompetanse-oversikt over ansatte
- Tenke kvalitet i bestillinger og løsnings
- Samspel/samarbeid (leiing/adm/tilsette/tilittsvalte/politikarar)
- Strategimøte
- Haldningsendring, sjå fordelane, Vi – ikkje eg, Kollegialt
- Skape endringsvilje – vere meir dynamisk
- Positive politikarar
- Bestilling frå politikare med tidsfrist
- Steg for steg
- IT-kompetanse for å få ting til å fungere på tvers av alle fag
- Politikere må fokusere på at adm. holder seg oppdatert på aktuelle digitale løysingar, og legger til rette for opplæring.
- Tenke langsiktig
- Rom for prøving og feiling
- Bruk av sosiale medier
- Ryddige heimesider
- Dialog mellom ulike partar.
- Oppleve medeigarskap. Ein må ha rådmannen på lag.
- Bruke media
- Plan for kompetanseutvikling.
- Informering om kva som er gjort
- Effektivisering (kva for effektar har vi fått)
- Politikarar:bestille tiltak for digitalisering
- Bruk av Skype (mindre aktuelle saker)
- Kompetanse- og handlingsplan for digitalisering
- Forstå og kjenne ulike arb. prosessar
- Etablere gode 3.partssamarbeid
- Ta større del i utvikling av planar og løysningar (jfr. Skodje kommune)
- Bidra til innsalg av (endring) digitaliseirng som virkemiddel for å optimalisere og nå mål.

Kommunale grupper

Formålet med gruppearbeid i eiga kommunal gruppe er at ein skal kunne diskutere korleis dagens innlegg er relevant for eiga kommune og eigen situasjon. Det er også gitt ei forventning til ordførar og deltakarar at det blir gitt eit muntleg referat frå samlinga til eige kommunestyre.

Oppgåve:

Kva for moment/kunnskap i dagens to foredrag er viktig å ta med heim til eige kommunestyre?

For kvart einsild moment: Korleis kan de som politikarar implementere dette i politikk eller administrasjon?

Tilbakemelding frå gruppene er lista opp nedanfor:

Kva for moment/kunnskap i dagens to foredrag er viktig å ta med heim til eige kommunestyre?

- Fleire «kalde hender» gir fleire «varme hender» - t.d. helse og skule)
- Ikkje ta dei store spørreundersøkingane. Mindre for å få meir nyansert svar.
- Ikkje tenkje økonomi, men mål/resultat.
- Brukar/behov øverst – løysingar deretter.
- Definere brukarar som kundar
- Definer hovedkanalar for kontakt
- Bruke kampanjer for å stimulere til auka bruk
- Enkle og intuitive platfomer/grensesnitt (sjølvforklarande)
- Tenke oppgåver – prosess, ikkje nødvendigvis økonomi
- Starte med oppnåelige mål.
- Gjennom politiske vedtak kan vi (1) initiere prosessar i kommunen, (2) sørge for at tilsette får medeigarskap til prosessen gjennom kunnskapsformidling og behovskartlegging, (3) Vise kva muligheiter som finst no, for å vidareutvikle og tilpasse desse.
- Kompetanseplan
- Ansvarliggjere for iverksetting
- Få med alle tilsette og brukarar
- Største utfordring: Motstand mot endring
- Bestilling til rådmannen om å spørre ansatte om hvilke arbeidsoppgåver som kan digitaliseres (eks. reiserekning).
- Begynne med oss sjølv, som lokalpolitikere kan vi kanksje punche egne møter.
- Involvere ansatte, forsøk på «bottom up».
- Positive støttende politikere
- Poengtere at det handler om flere «kalde hender» for å få flere «varme hender».
- Kartlegge/status for kva som er digitaliserg.
- Sjå på kompetanse – kven set kompetensen for å drive digitalisering.
- Bruke rådmannen i Vanylven til gjesteforeleser.
- Små skritt gir endring.
- Konkrete prosjekt eks. reiserekningar.
- Utnytte samarbeidsmuligheiter
- Rettigheter uten skjønn trenger ikkje omsøkes.
- Lover og forskrifter kan endres.
- Kundefokus – også ved forbedringsarbeid.
- Rådmannen frå Vanylven kjem til Ørsta neste K-styremøte
- Lage oversikt over starttiltak.

- Kva kan digitalisering/kvar starte (Kneist/Kveik – Ørsta, partsamansett gruppe)
- Forankring, framsnaking.
- Innføringane er i små steg – langt opp og fram til store innsparringar.
- Ta i bruk teknologien ein alt har og vidareutvikle den.
- Lær opp folket til å nytte digitale hjelpemiddel (80kr ved personleg oppmøte, 40kr per telefon, 3kr per digital bruk).
- Reiserekning
-

Korleis kan de som politikarar implementere dette i politikk eller administrasjon?

- Bruk rette kompetanse for behovet innad i kommuna. Sjå kva ressursar ein har.
- Bedre intranett i kommuna.
- Vidareføre informasjon frå kommunestyra på video
- Sette dagsorden
- Tydelig kommunikasjon
- Styrke treparts samarbeidet
- Vi må utnytte potensialet som ligg i samarbeid mellom kommunane betre – også mellom dei ulike etatane i eigen kommune.
- Vi må bli meir effektive i måten vi yter tenester til innbyggjarane på.
- Regelmessige folkemøte i krinsane for å få innspel på ulike planar.
- Digitalisering implementert i alle planar og prosessar.
- Ta det opp på politisk plan (låse alle skuffer).
- Tiltak må visast att i budsjettet.
- Vi må vere pådrivarar – passe på at det kjem inn i sakshandsaming.
- IKT – har kompetanse på huset og er med i planlegging.
- Mobilar til heimebassert, forenklar kvardagen.
- Cromebook til elevane
- Vil ha «Helsesys» - Helsesyster tilgjengelig

Innovasjon og tydelig kanalstrategi

Sunnmøre Regionråd IKS

Marianne Andreassen, adm. dir. Lånekassen

Felles utfordring: Nå brytes trendene

Vi må få til mer for mindre i offentlig sektor

Styring og ledelse under svake pressmekanismer

- Ikke «røde tall» eller tap av markedsandeler
- Ikke konkurranse, men vi utnytter likevel ikke samarbeidsmulighetene
- Ikke krise
- Svak kultur for ta ut gevinster som innebærer ubehagelige omstillinger
- Sterk kultur for å unngå feil, svakere kultur for å ta muligheter med risiko
- Svake strukturer for løsninger på tvers

Solid drift

Utvikling og
innovasjon

Mer samhandling
på tvers

Innenfor trangere økonomiske rammer

- ABE-reformen
- Områdegjennomganger
- Andre typer kutt

1 087 465 kunder

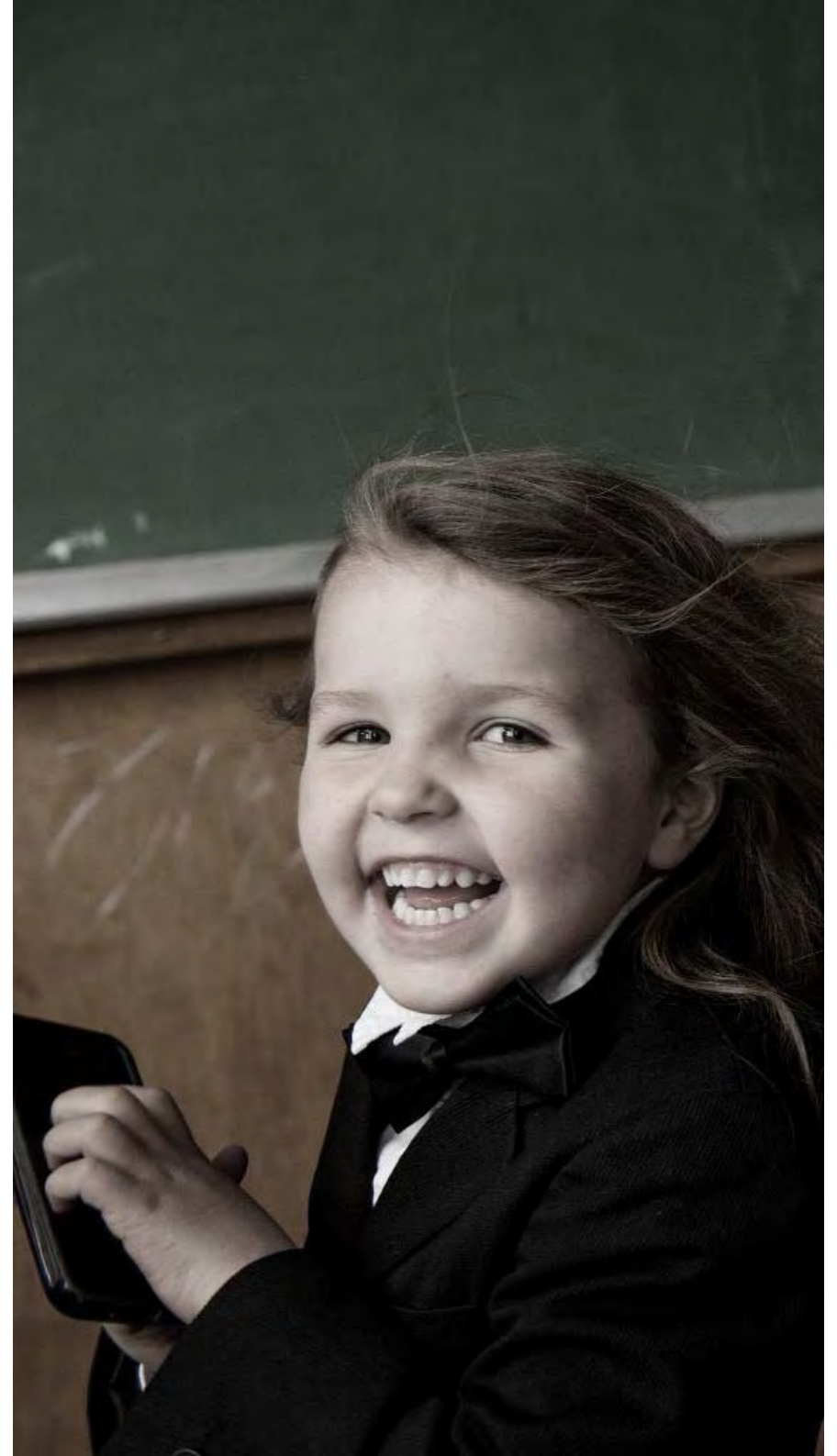
Visjon: Lånekassen skal bli oppfattet som Norges mest moderne offentlige virksomhet

Samfunnsansvar: Vi skal gi unge mennesker et godt møte med offentlige tjenester, og slik bidra til at de utvikler en god forståelse av rettigheter og plikter

Lånekassen

Tydelig kanalstrategi

**Lett å finne
Lett å forstå
Lett å få til**

Løsninger i digital kundefront

2006

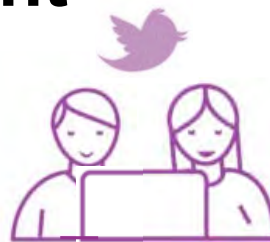
Elektronisk utbetaling
til konto

Postkasse på Dine sider

2008

Digital søknad
for elever på
videregående

2009

Digital søknad om
støtte for alle

Lånekassen på
Twitter

2011

Lånekassen på
Facebook

2013

Elektronisk
signering

Helårig avtale
om støtte

2014

Månedlig betaling
Fleksibel forfallsdato
Avtalegiro

2015

Nye Dine sider

2016

Elektronisk
signering for
foreldre til elever
under 18 år

2017

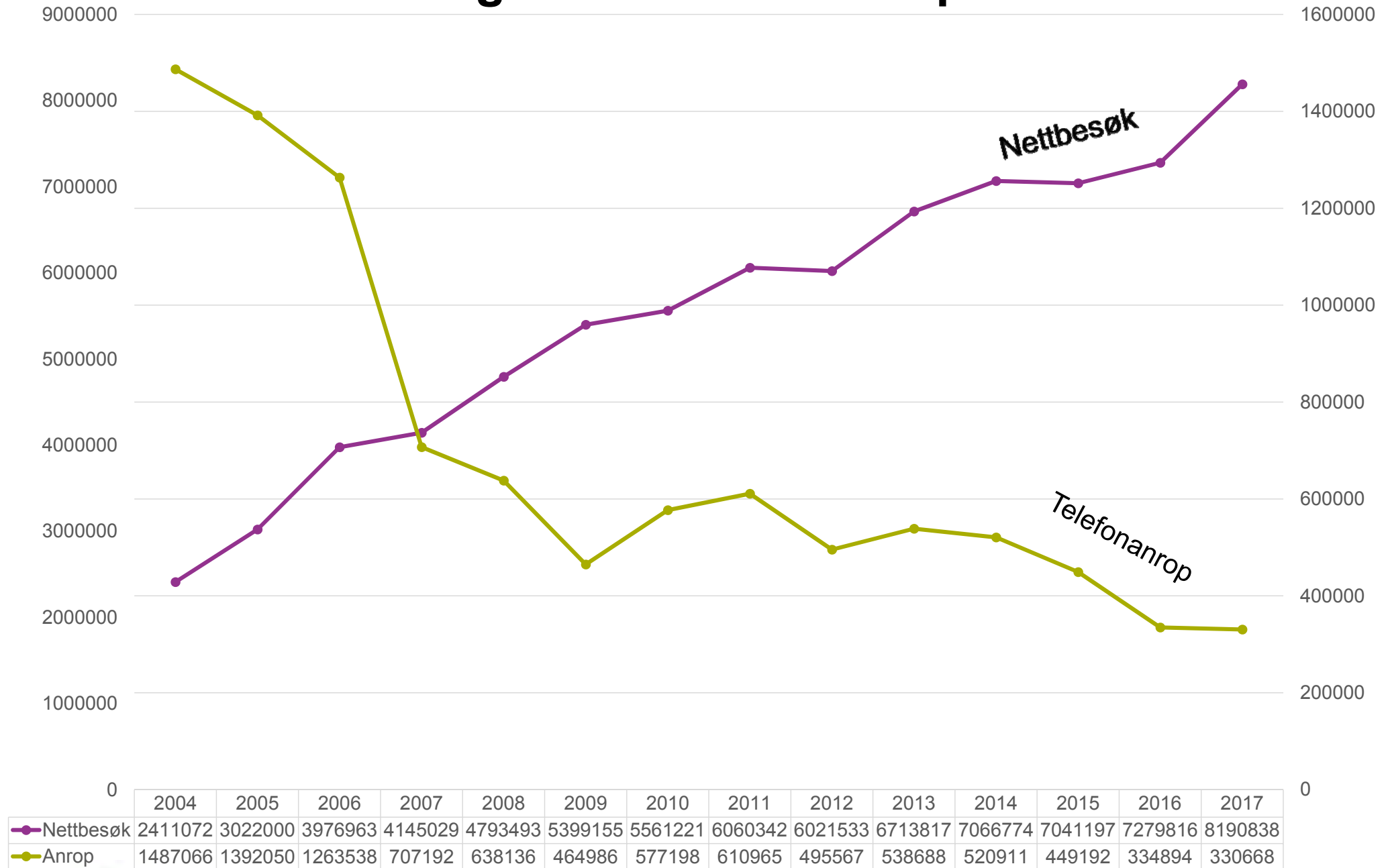
E-signering
med BankID
på mobil

Digitalt enevalg

99 % har digital dialog med oss
8,1 mill. besøk på lanekassen.no
3,5 mill. innlogginger til Dine sider

Nettbesøk og antall telefonanrop 2004-2017

Kundeinnsikt

Intern kunnskap og erfaring

- Kundesenteret
- Erfaring og summing i sosiale media
- Datavarehus

Analyser

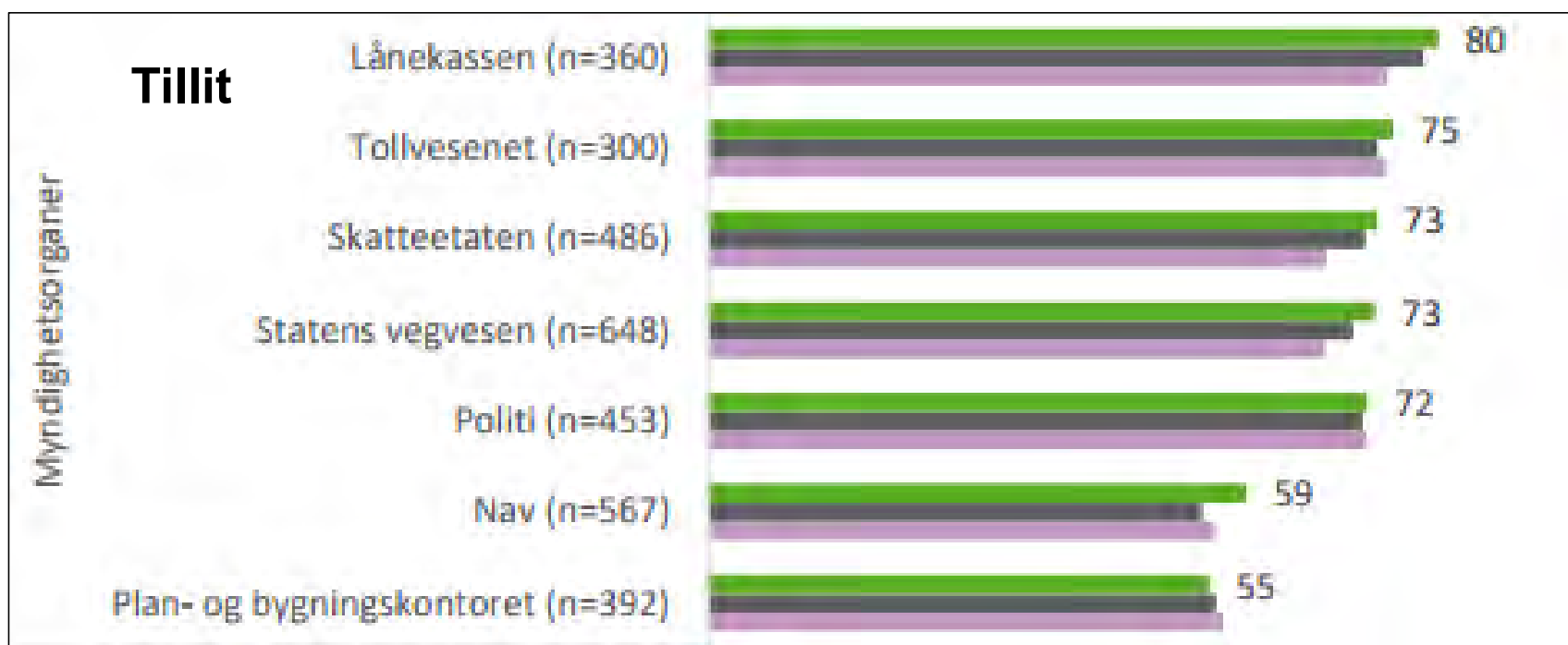
- Nettanalyse
- Henvendelseslogg
- Innbyggerundersøkelsen (Difi)

Direkte fra kunden

- Brukertesting
- Spørreundersøkelser
- Beta
- Kundereiser

Innbyggerundersøkelsen 2017

Faktorer som påvirker tilfredshet med Lånekassen

Smilefjesene indikerer hvor fornøyde brukerne er med de ulike faktorene.

Stor betydning

Forstå informasjon

Middels betydning

Digitale løsninger

Finne informasjon

Svært fornøyd

Fornøyd

Delvis fornøyd

Nøytral/misfornøyd

Lånekassen

Mest innovativ 2017: Lånekassen en av to offentlige virksomheter

Dette er Norges 25 mest innovative virksomheter

By INNOVAG Newsroom - 14. juni 2017

- Vi mener at dette er Norges desidert mest omfattende oversikt over hvem som faktisk ER innovative i motsetning til de som nøyer seg med å prate om innovasjon. ⭐ Vi

Inviterer Truls Bera, InnoMags ansvarlige redaktør

Klarspråkpris for 2017: formidling av et vanskelig budskap

Kunnskapsdepartementet (Norge) ✓

@kunnskapsdepartementet

Home

About

Posts

Videos

Events

Notes

Photos

Community

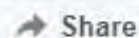
Create a Page

Like

Follow

Share

...

Kunnskapsdepartementet (Norge)

November 1 at 9:35am · 🌐

Lånekassen fyller 70 år i november. Kunnskapsminister Henrik Asheim forteller om betydningen av Lånekassen for det Norge vi lever i i dag.
#Lånekassen70år

21K Views

Like

Comment

Share

Marit B. Gjevik, Tonje Taylor and 122 others

Chronological ▾

70 Shares

View 3 more comments

Adrien Lenerand Simen Murud

Like · Reply · November 1 at 1:09pm

Forfatter Agnes Ravatn brukte pengene på øl, kaffe og romandebut. Askil Holm skaffet seg eget studio og ble musiker. Hva skulle vi gjort uten Lånekassen?

Kassasuksess

FAKTA

Lånekassen

ET STATLIG FORVALTNINGSORGAN underlagt Kunnskapsdepartementet. Lånekassen gir stipend og lån til utdanning i Norge og utlandet. Renten i Lånekassen er markedsstyrt.

LÅNEKASSEN I ÅRSTALL:

1947- BYGGES LANDET:

Lånekassen åpner med tre ansatte og kontor i Oslo.

7200 personer får innvilget lån.

1956- GRATIS:

Man kan søke om stipend (hvis mor og far ikke kan hjelpe deg).

1972- OPPRØR:

68'erne er sinte fordi foreldrenes inntekt skal gjelde. Behovsprøvingen avvikles.

1986 - LIKESTILT:

Kvinner som blir mamma i studietiden, får mulighet til fødselsstipend.

1995 - ONLINE:

Lånekassen får sine første internettider.

2003 - SKJERPINGS:

Studentene får lån, som delvis omgjøres til stipend hvis de tar eksamen.

TEKST: MARGRETHE ZACHO HAARDE
frelansjournalist

ILLUSTRASJON: TORD TORPE

Jeg lurte på hvordan jeg kom meg fra Volda til Oslo. Vi hadde jo ingen penger. Jon Kornberg er 91 år og pensjonert lege. Det siste hadde han antagelig ikke vært hvis det ikke var for at akkurat høsten 1947, da Kornberg hadde fått plass på medisinstudiet i Oslo, så åpnet Statens lånekasse, 2300 norske menn og kvinner fikk innvilget tidens første, norske studielån. De fleste av dem skulle bli leger eller tannleger. – Det eneste problemet var at utbetalingen ikke kom før i november. Kornberg husker det tydelig, 1900 kroner skulle rekke til hele det første studieåret.

– Moren min ordnet sånn at jeg fikk låne 350 kroner av en hun kjente, som bodde i Oslo. Da hadde jeg til mat og husleie gjennom høsten.

Fra studenthybel til Vuitton-veske
Hvis du googler «Jeg brukte studielånet mitt til» får du opp mange historier som beriser at en god del av de 472,7 milliarder kronene som er utbetalt de siste 70 årene, er gått til alt annet enn pensumbøker og husleie.

Regissør Askil Vogt, for eksempel, brukte pengene på å gå på kino i Paris, ifølge et gammelt Afterposten-intervju. Bloggeren Pilotfrue skrev for et par år siden en anekdote der hun fortalte at hun brukte sin første stipendutbetaling på en veske fra Louis Vuitton. Det er et bilde av vesken under innlegget, og i bildeteksten står det: «Sender en stor takk til Lånekassen. Min aller første Louis Vuitton.»

Musiker Askil Holm skaffet seg et musikstudio, og forfatter Agnes Ravatn satt på kafe i Bergen mens forelesningene gikk sin gang uten hennes nærvær. Lånekassedirektør Marianne Andreassen skjelte mindre ut. Hun hadde hybel på Sogn og lav sigarforing.

– Jeg tror min generasjon studenter var en mer homogen masse, og at vi tok til takke med litt enklere forhold. I dag kommer studenter i mange flere utgaver. De er unge og eldre, med barn eller uten barn. Mange bor ikke gjerne i egen leilighet lenger i sentrum, som på en studentby tilknyttet universitetet.

Etter krigen var det stort behov for friske krefter i norsk arbeidsliv, derfor var det bred politisk enighet om å etablere Statens lånekasse for utdanning. Siden den gang har den statlige organi-

Der man en gang sirlig registrerte lån med håndskrift i store protokoller, er det nå bare et fåtall av avtaler og transaksjoner som er rørt av menneskehånd. – Ingen statlig organisasjon i Norge er mer digitalisert enn Lånekassen, forteller Andreassen.

Faresignal

Tallene viser at gjennomsnittsstudenten får utbetalt nærmere 560.000 kroner i lån og stipend i løpet av fem år i det norske utdanningssystemet. Det er knapt hva mange av dem ville godta som startlønn når de kommer ut i arbeidslivet. Andreassen kan godt se at Lånekassens rolle har endret seg. – I fremtiden vil vi kanskje ha noen flere eldre låntagere. Omstruktureringer i arbeidslivet fører til behov for omskolering. Det kan vi spille en viktig rolle, mener hun og peker på endringene i oljebransjen som et eksempel.

– Samtidig ser vi at flere unge leier seg på foreldrene og får mer støtte hjemmefra enn tidligere. – Hva tenker du om det? – Det er et faresignal, fordi det kan tyde på at vi går mot større forskjeller igjen, som Lånekassen i utgangspunktet er til for å utjevne.

Må jobbe mer

– Det ville være underlig om ikke studentene tok del i den økende velstanden. Økonomiprofessor ved Norges Handelshøyskole i Bergen, Kjell G. Salvanes, mener at han selv neppe hadde hatt professorbrillene så godt plantet på nesen om ikke det hadde vært for Lånekassen. – Det er likevel ingen tvil om at dagens studenter er mindre avhengig av Lånekassen enn mange i min generasjon. I dag er Lånekassen en betydelig mindre del av gjennomsnittsstudentens budsjett. De reiser til Syden og har mer enn fire puber å velge mellom når de skal ta seg en øl, sier Salvanes og mimrer tilbake til den gangen han selv frekventerte Bergens uteliv uten de allfor store valgmulighetene.

– Studenter i dag jobber mye mer enn de gjorde før og tjener penger selv ved siden av studiene, i tillegg til hva de måtte få fra foreldre.

Vi gjør som pappa

I etterkrigs-Norge, som i dag, ville politikerne at flere av dem som kom fra familier uten høyere utdanning, skulle brette opp ermene, bryte den sosiale arven og bli med å bygge landet. Lånekassen skulle være en viktig brikke i denne mobiliseringen.

Samtidig begynte man å stille spør-

det bli slutt på. Og hvorfor skulle ikke alle tvinges til å gå på skolen i minst ni år og få samme grunnlag for en videregående utdanning? Slutt på den forskjellen, og.

– Hvis vi går til forskningen er det vanskelig å slå fast hvor stor betydning Lånekassen har hatt for rekruttering til høyere utdanning. Grunnskoleformen har antagelig vært like sentral. Det vi vet sikkert, er at den viktigste faktoren når unge mennesker bestemmer seg for utdanning, er den samme i dag som for 70 år siden: Foreldres bakgrunn, og da særlig det far valgte, sier Salvanes. – Men hvis faren din har høy utdanning, mange barn og høyt forbruk, så kunne det blitt vanskelig uten Lånekassen?

– Det skulle vi tro ja, for bankene åpner selvsagt ikke opp for en student uten sikkerhet.

På den andre siden har vi nøyaktig de samme tallene å vise til når det gjelder sosial mobilitet, som amerikanerne. Der er det vanlig at foreldrene sparer til barnas universitetsutdanning. Andreassen gir økonomiprofessoren rett i at det fremdeles eksisterer skjevhet i rekruttering til høyere utdanning.

– Foreldrenes bakgrunn spiller en rolle, men så i at Lånekassen ikke har gjort noen forskjell de siste 70 år, med tanke på å gi mennesker fra økonomisk svake familier mulighet til utdanning, faller på egen urimelighet, mener Andreassen og lurte på om det er mulig å tenke seg at forskjellene hadde vært like små i det norske samfunnet uten Lånekassen og utbygging av høyere utdanning.

– Sosial mobilitet er komplekst, men det er ingen tvil om at mange mennesker de siste 70 årene hadde manglet penger å leve for under utdanning, hvis Lånekassen ikke hadde vært der.

Flaks i loddtrekning

Jon Kornberg tror ikke hans egen klassereise hadde vært mulig uten Lånekassen.

– Faren min bygget havneanlegg hele sommerhalvåret og var ikke hjemme. Moren min tok seg av ungene. Vi hadde ingenting. Høyere utdanning var ikke noe jeg snakket med foreldrene mine om, sier Kornberg og legger til:

– Jeg manglet faktisk noen poeng for å komme inn på medisn, men fikk plass gjennom en loddtrekning. Det er ingen tvil om at jeg har vært heldig.

– Hva med de andre søsknene dine? – De har vært veldig flinke de, og. Men jeg er den eneste i familien som tok høyere utdanning.

FAKTA

Så mye låner en typisk masterstudent

SÅ MYE LÅN HAR DU I DAG ETTER FEM ÅR VED ET NORSK UNIVERSITET: Totalt vil du motta i underkant av 500.000 kroner. Hvis du tar alle eksamen, kan inntil 40 prosent gjøres om til stipend. Da vil total gjeld være i underkant av 335.000 kroner.

SÅ MYE LÅN HAR DU HVIS DU TAR EN FEMÅRIG MASTER VED UNIVERSITET UTENFOR NORDEN: Totalt, forutsatt at du får maks støtte til å betale skolepenger, som man gjerne må på utenlandske studiesteder, mottar du i overkant av 1,1 millioner kroner. Etter endt utdanning vil gjelden være på ca. 790.000 kroner.

KILDE: Lånekassen

Dette brukte vi Studielånet på:

AGNES RAVATN (34)
Forfatter

Øl og kaffe

– Jeg var ikke på en eneste forelesning, men satt på kafe i Bergen og drakk øl og kaffe. Jeg brukte også noen penger på bøker og CD-er, forteller forfatter Agnes Ravatn som debuterte med romanen *Veke 53* i 2007, samme år som hun avla sine siste eksamen og fikk en bachelor i Nordisk. – Har du hatt bruk for utdanningen din?

– Ja, har jeg det? Studietiden var en viktig tid for meg, men ikke av de grunnene jeg hadde forventet. Jeg trodde at jeg skulle møte masse intelligente, spennende mennesker, også syntes jeg bare de satt der i russegenset og kastet lapper til hverandre.

«Dette glider jeg ikke», tenste jeg, «men får dere ikke se mer til.» Også forsvant jeg ut av trikken og da kjøpte jeg meg en tung risikoløs, altså en japansk motorcykel for pengene.

– Har du betalt ned lånet? – Jada, jeg slo opp med Lånekassen da jeg kom i panikkalderen, sånn rett etter 40. Det var faktisk litt vemodig.

– Hvorfor just?

– Nordmarka var egentlig ganske avgjørende. På den tiden var det ingen som førte fraværskontroll på studiene, så jeg var mye på ski. Det bar karakterene på i avdeling sterkt preg av.

ASKIL HOLM (38)
Låtskriver, musiker og lærer ved Universitetet i Agder

Musikkstudio

– Jeg og en kompis hadde veldig lyst til å starte plateselskap og designbyrå og det var ikke riktig noe støtte til sånt. Du kan derfor si at det også var et «studielån». Men jeg tok medliten-skap ved NTNU og fikk etter hvert en bachelor.

Holm er usikker på om musik-

arrireren hadde blitt der den er blitt uten Lånekassen. – Alle dører var låst i forhold til at vi var totalt uten sikkerhet. Ikke hadde noen av oss rike foreldre heller. Etter hvert begynte vi å levere til TV2 og NRK, og så kom sikkerheten. Den gangen fantes det ikke en utdanning som var tilpasset det vi drev med. – Var studielån nok?

– Det holder ikke så langt, men vi jobbet dag og natt. Jeg sov i studioet. Jeg husker at studielånet gjorde at jeg endelig hadde råd til å kjøpe PC, printer og en mobil med kontantkort.

JENS JOHAN HJORT (53)
Leder i Den Norske Advokattforening

Motorcykel

– Studielånet ble pens fordelt mellom Akademiene da jeg kjøpte Japansk, Holmenkollbanen, kost og kjøl. Etter hvert ble jeg lei av trikken og da kjøpte jeg meg en tung risikoløs, altså en japansk motorcykel for pengene.

– Har du betalt ned lånet? – Jada, jeg slo opp med Lånekassen da jeg kom i panikkalderen, sånn rett etter 40. Det var faktisk litt vemodig.

– Hvorfor just?

– Nordmarka var egentlig ganske avgjørende. På den tiden var det ingen som førte fraværskontroll på studiene, så jeg var mye på ski. Det bar karakterene på i avdeling sterkt preg av.

BJØRNAR MOXNES (35)
Politiker og leder av Rødt med mester i sosiologi

Studentester

– Skal vi se her, jeg har fortsatt 182.000 kroner i gjeld og skal etter planen være

ferdig med å betale

– Hva brukte du?

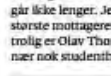
– I min tid fikk hele semesteret i var veldig mye pei husker at jeg brukte på å markere studielånet. Dette var en pause og da jeg igjen seks år senere månedlige utbetalte ordnede former.

– Kunne du lev?

– Nei! Jeg jobbet desken i Klasseka

– Noen mener i tiden tok til takke livsstil og dermed kassens tilskudd?

– Ja, men i dag der unge mennesker ikke lenger. Je største motlagere trolig er Olav Thon nær nok studietid

SVEIN STØLEN (9)
Rektor ved Universitetet i Tromsø

Å leve livet

– Jeg brukte studielånet. I motsatt retning. Det var ikke så mye. – Nei, så via en etter hvert søndag Det gikk ut på å ri tater i alle divisjoner tabeller. Veldig god

– Kunne du bli uten Lånekassen?

– Nei, med min helt nødvendig. I støtte hjemmefra leve i.

– Hvorfor valgt?

– Det var realia

Og jeg ville gjerne doktorgrad og S.S. Japan og var der s

TILBAKE TIL UNGDOMMEN
THE KEY BROTHERS

POPSENTERET

Pris: 100,-/Gratis for honnør

10. NOV
Dørene åpner
kl 12.00

Utvikling og innovasjon

- Skape verdi for kundene og faglig merverdi for departementet
- Forbedre tjenester og arbeidsprosesser
- Aktiv gevinstrealisering
- Regelutvikling som understøtter tjenesteutvikling

Fremtidens kundeopplevelse - ett eksempel

I dag

I morgen

Digitale tjenester er åpne 24/7

«Alle» tjenester er tilgjengelige 24/7

Jeg må finne frem i fragmenterte prosesser

Jeg opplever sømløse prosesser

Jeg får informasjon

Jeg får tjenester

Jeg bruker den kanalen Lånekassen tilbyr

Jeg bruker den kanalen jeg ønsker

Jeg får samme informasjon som alle andre

Jeg får relevant informasjon i riktig kontekst

Jeg søker om ytelser jeg har krav på

Jeg trenger ikke søke på tjenester jeg har rett på

Jeg oppgir samme informasjon om meg selv til flere

Jeg oppgir samme informasjon om meg selv kun en gang

50 millioner brukere på verdensbasis:

75 years

35 years

13 years

4 years

3 years

1/2 year

35 days

Larnekassen

10 days

(Digital) transformasjon

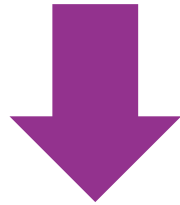
**Standardbrukeren svekkes
«masseindividualisering»**

**Tjenester i et
livshendelsesperspektiv**

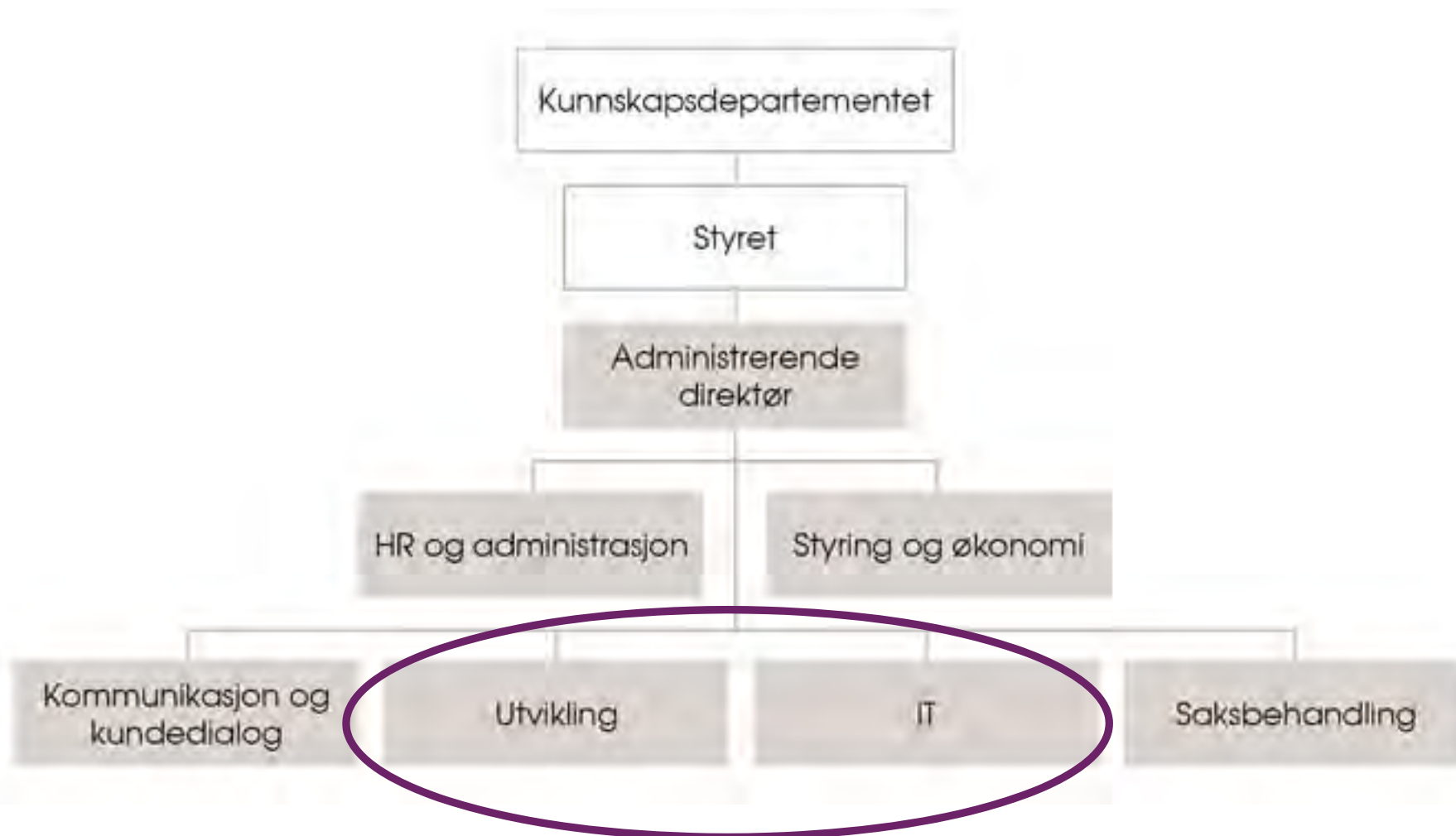
Forbedring, utvikling og innovasjon - organisering

- Drift
- Kontinuerlig forbedring
- Utvikling og innovasjon

Skaffe kompetanse utenfra og bruke kompetanse internt på tvers

**Tydelig ansvar og roller
i samspill med en fleksibel
arbeidsform med bruk av
kompetanse på tvers**

**Godt samarbeid med tillitsvalgte, men fremdrift
fremfor harmoni**

A word cloud on a purple background featuring various Norwegian terms related to workplace culture and networking. The words are arranged in a non-uniform, overlapping manner. The largest words are 'yammer', 'una', 'produktteam', 'superbrukernetttverk', and 'faglunsj'. Other visible words include 'erfaringsutveksling', 'fagdag', 'faggruppemøter', 'kompetansenettverk', 'møter', 'lunsj', 'ledersamling', 'teamarbeid', 'meetups', 'mellomledersamling', 'avdelingsmøter', 'kaffemaskinen', 'pluralsight', 'medsitt', 'internseminarer', 'fagdag', 'brukerråd', 'google', 'fagnettverk', 'webinarer', 'plansesjon', 'tech', 'td', 'blogger', 'scrummer', 'delve', 'servicenow', 'møter', 'lunsj', 'ledersamling', 'teamarbeid', 'meetups', 'kompetansenettverk', 'mellomledersamling', 'avdelingsmøter', 'kaffemaskinen', 'pluralsight', 'medsitt', 'internseminarer', 'fagdag', 'brukerråd', 'google', 'fagnettverk', 'webinarer', 'plansesjon', 'tech', 'td', 'blogger', 'scrummer', 'delve', 'servicenow'.

yammer
una
produktteam
superbrukernetttverk
erfaringsutveksling
faglunsj
fagdag
faggruppemøter
kompetansenettverk
møter
lunsj
ledersamling
teamarbeid
meetups
mellomledersamling
avdelingsmøter
kaffemaskinen
pluralsight
medsitt
internseminarer
fagdag
brukerråd
google
fagnettverk
webinarer
plansesjon
tech
td
blogger
scrummer
delve
servicenow

Forbedring, utvikling og innovasjon: arbeide i ulike modus

Modus 1

Tenke maraton

Modus 2

Tenke sprinter

Innovasjon og utvikling

Kontinuerlig forbedring

Idéfase
Utprøving/testing
Forstudier
Prosjekter
Realisering

Løpende endringer
innenfor
eksisterende
løsninger - mange
små skritt

Investeringsplan: Ledergruppens prioriteringsverktøy

		2017		2018			
Type	Tiltak	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Kontinuerlig forbedring / produktutvikling							
Nytt TD/TB år og andre pålegg							
Helhetlig kundeopplevelse, effektive kundetjenester og -dialog	Målbilde og handlingsplan helhetlig kundeopplevelse						
	Nye lanekassen.no						
	Ny tildelingsprosess (dagens nettsøknad)						
	Kundeoppgaver						
	Fremtidige betalingsløsninger						
Analyse og informasjon, innsikt og kunnskap	Målbilde og handlingsplan BI / virksomhetsetterretning						
	Effektivisering vha kunstig intelligens						
	Grunnlag for «"Kun en gang"»						
	Enkelttiltak og utredning "åpne data"						
	Målbilde og handlingsplan LK som ekspertorgan						
	Satsingsforslag til KD						
	Kartlegging integrerte tjenestekjeder						
Tekniske forutsetninger og drift	Alternativer til P360 i Modulis						
	Digitalt førstevalg: Muligheter ved innføring av sikkerhetsnivå 4						
	Nye driftsavtaler						
	Anonymisering av testdata						

Konseptfase

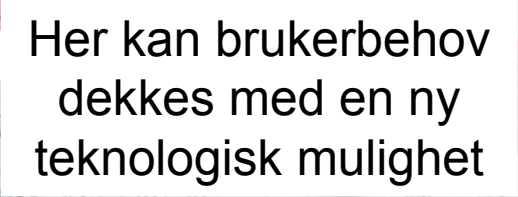
Planfase

Gjennomføringsfase

Autonome arb.grupper

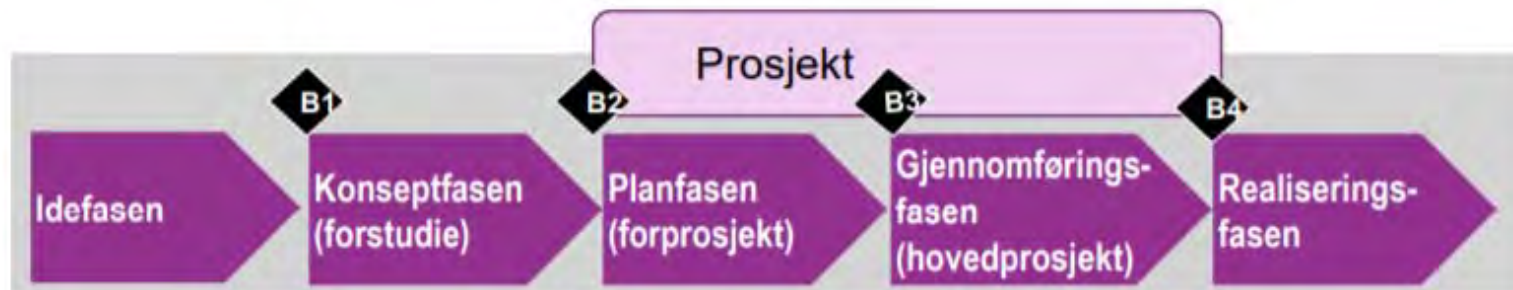
Skravert område = ikke besluttet

FØR
Før tjenesten blir tatt i bruk

Her oppstår et «smertepunkt»

Metoder i utviklings- og innovasjonsarbeidet

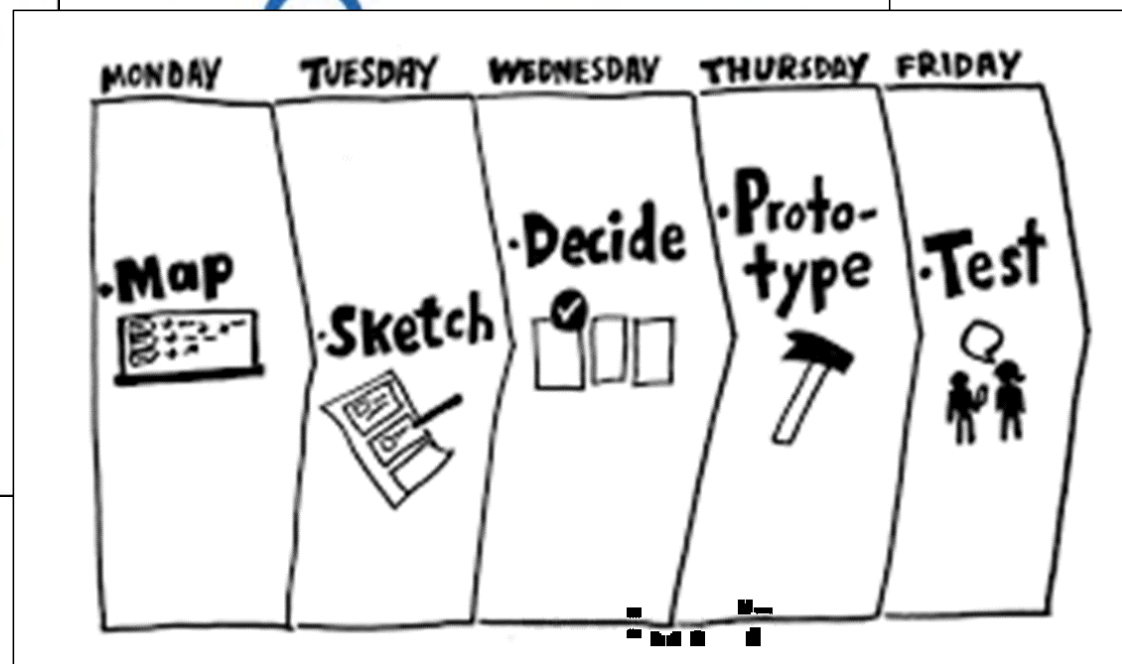
Utredningsinstruksens punkt 2-1

En utredning skal besvare følgende spørsmål:

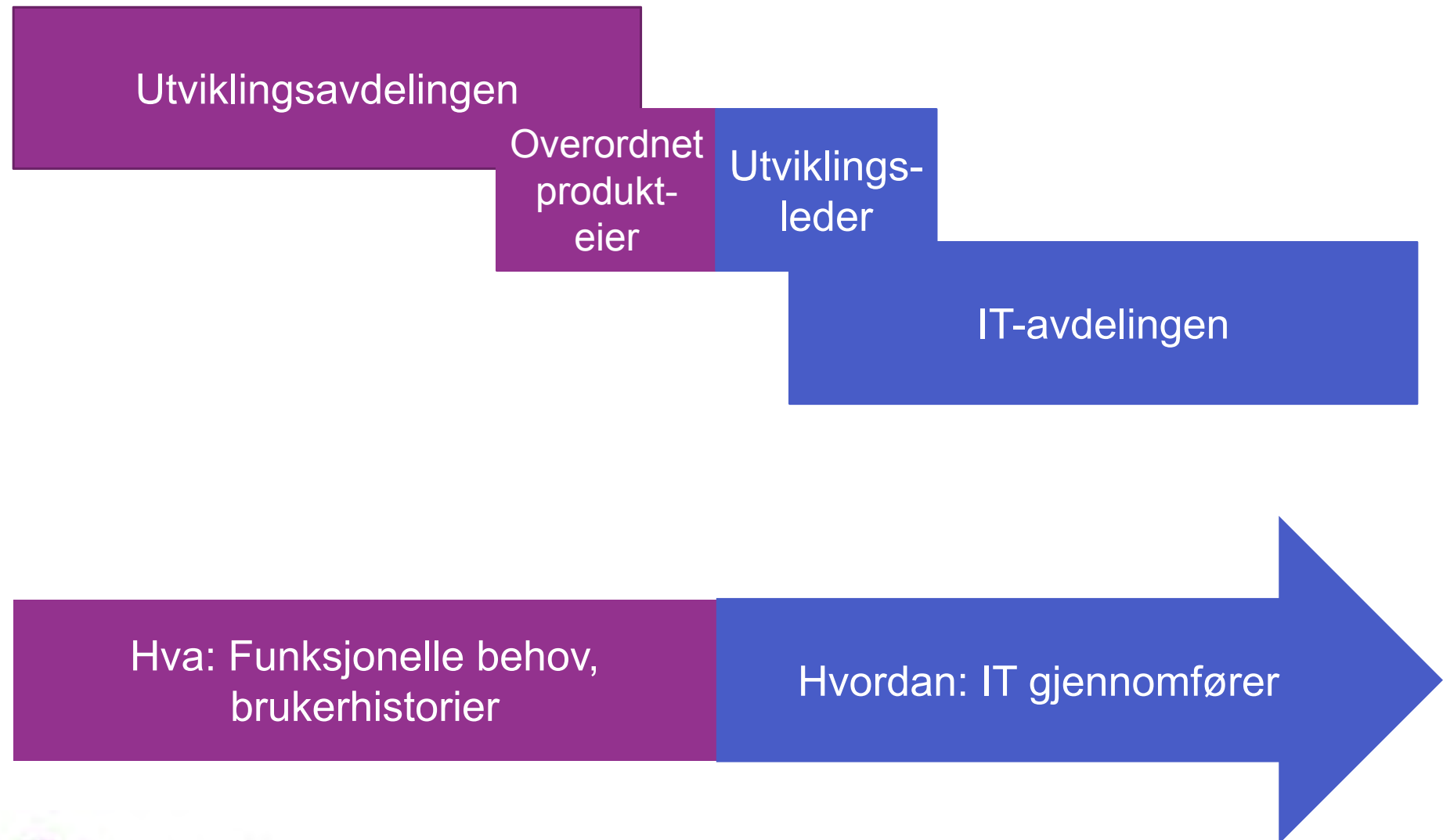
1. Hva er problemet, og hva vil vi oppnå
2. Hvilke tiltak er relevante?

Smidig utvikling

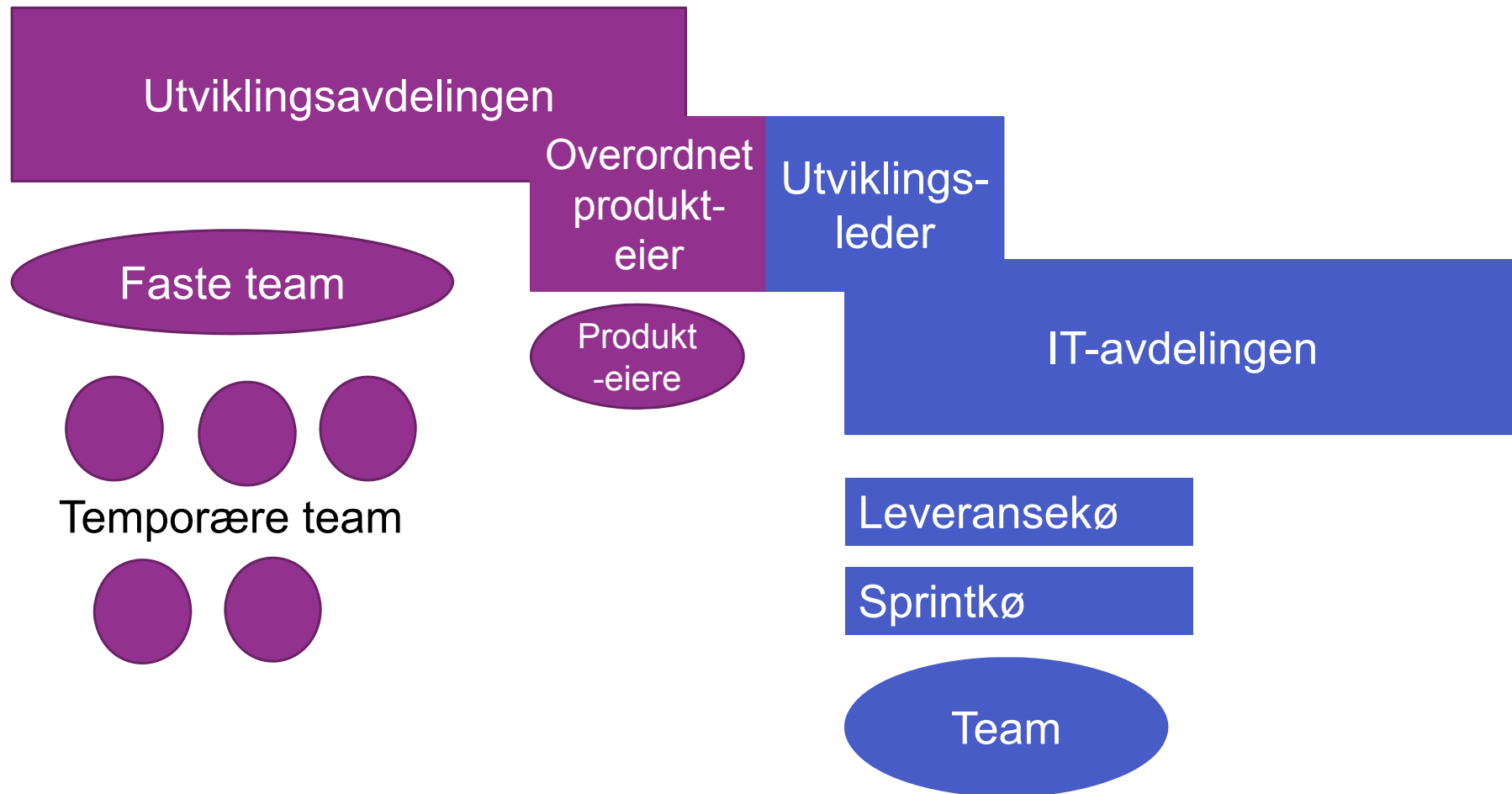
Daglig gjennomgang

Organisering - utviklingsavdelingen og IT-avdelingen styrer utviklingsprosessene

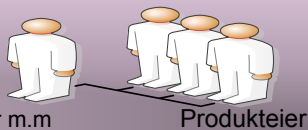
Organisering – utviklingsavdelingen og IT-avdelingen styrer utviklingsprosessene

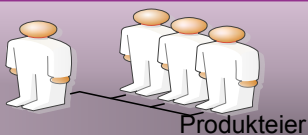
Funksjonell side med produktteam

TD/TB (2 prod.eiere)

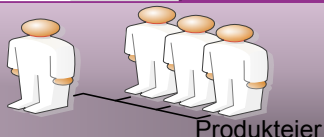
- Funksjonelle ressurser
- Saksbehandler
- Fagansvarlig
- Regelverksforvalter
- Brukerstøttemedarbeider m.m

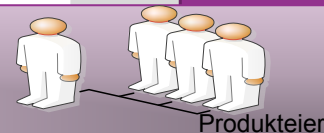
Lån

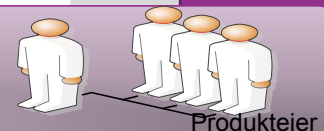
Lærested

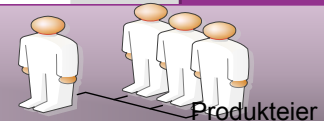
Kundefront

Nettsøknad og Kundeopplysninger

Datavarehus

Overordnet produkteier

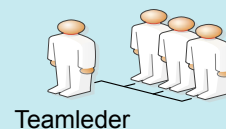

IT med utviklingsteam

Utviklingsleder

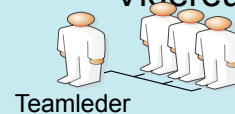

Forvaltningsteam

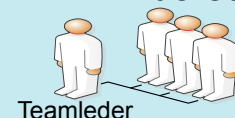

- Løsningsarkitekter
- Utviklere
- Stabiliseringstestere

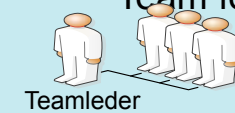
Videreutviklingsteam 1

Videreutviklingsteam 2

Team for tekniske tiltak

Utviklingsavdelingen

Faste team

Administrasjon

Forretnings-
utvikling

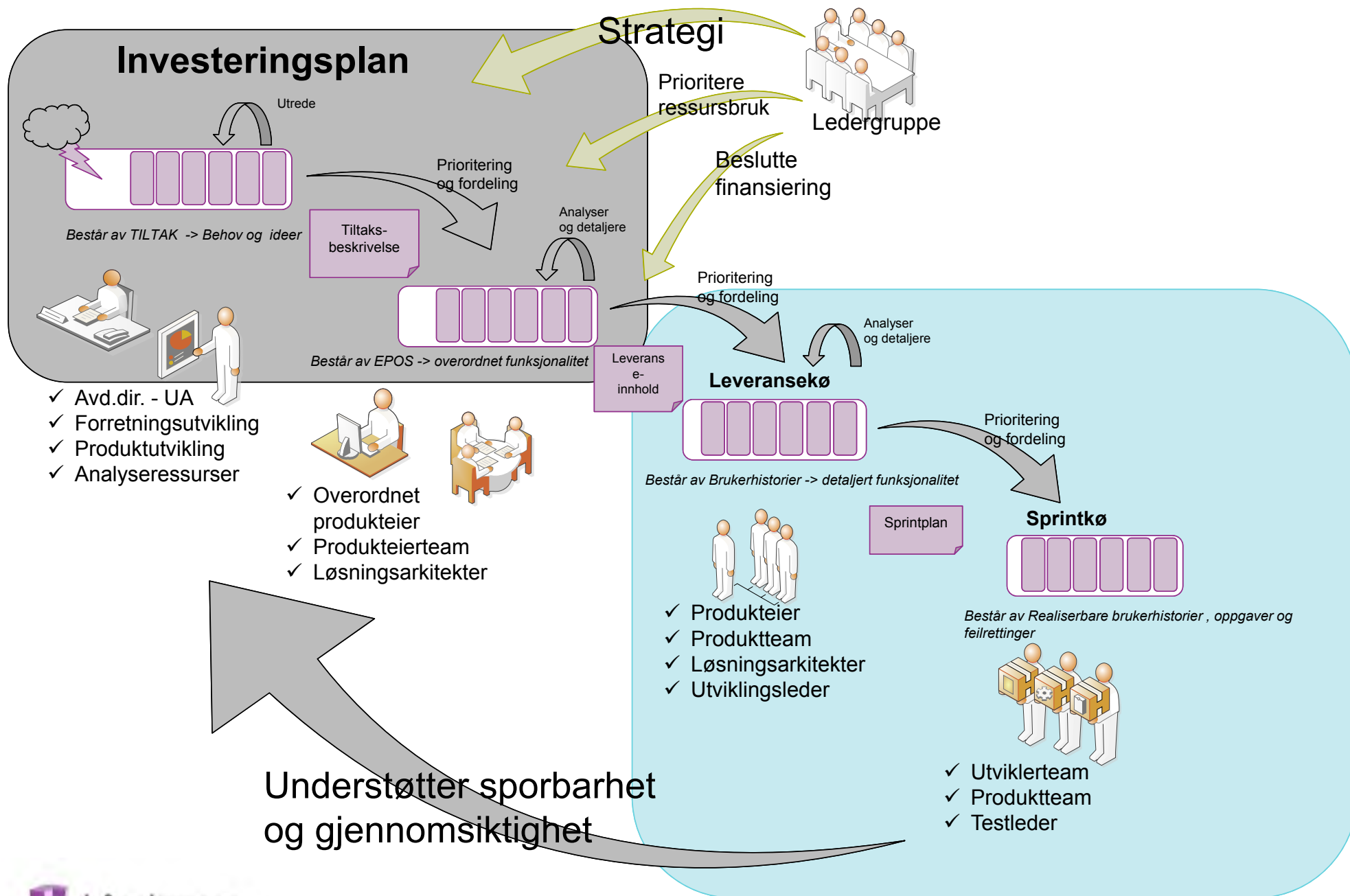
Produkt-
utvikling

Analyse og
kunnskap

Støtte-
budsjett og
utredning

Regel

Temporære team

Være i forkant: Involvere medarbeidere i utprøving

Lånekassen er
på «sky»

Funn og anbefalinger

Kommunene har i liten grad digitalisert sine tjenester

R. 2016

OSLO-BUDSJETTET 2017

Ny IT-plattform skal følge Oslo-innbyggerne fra vugge til grav

Kommunene i Troms velger Azure

Kommunene Gratangen, Lavangen og Sørreisa velger Microsoft Azure.

...gjøre sine egne tjenester tilgjengelige for innbyggerne. Dette er en høyeste prioritet for kommunene, og de har allerede gjort store investeringer i IT. Men de har også en høyeste prioritet for å sikre at de ikke arbeider systematisk med å realisere digitalisering.

drift til

Aktiv gevinstrealisering

Ta ut gevinster i forkant

Tre prognosegjennomganger
i året: manuelt arbeid skal ned

Årlig helhetlig effektivitetsgjennomgang

**Å være resultatvinnere for innbyggere
og samfunn er viktigere enn å være
budsjettvinnere**

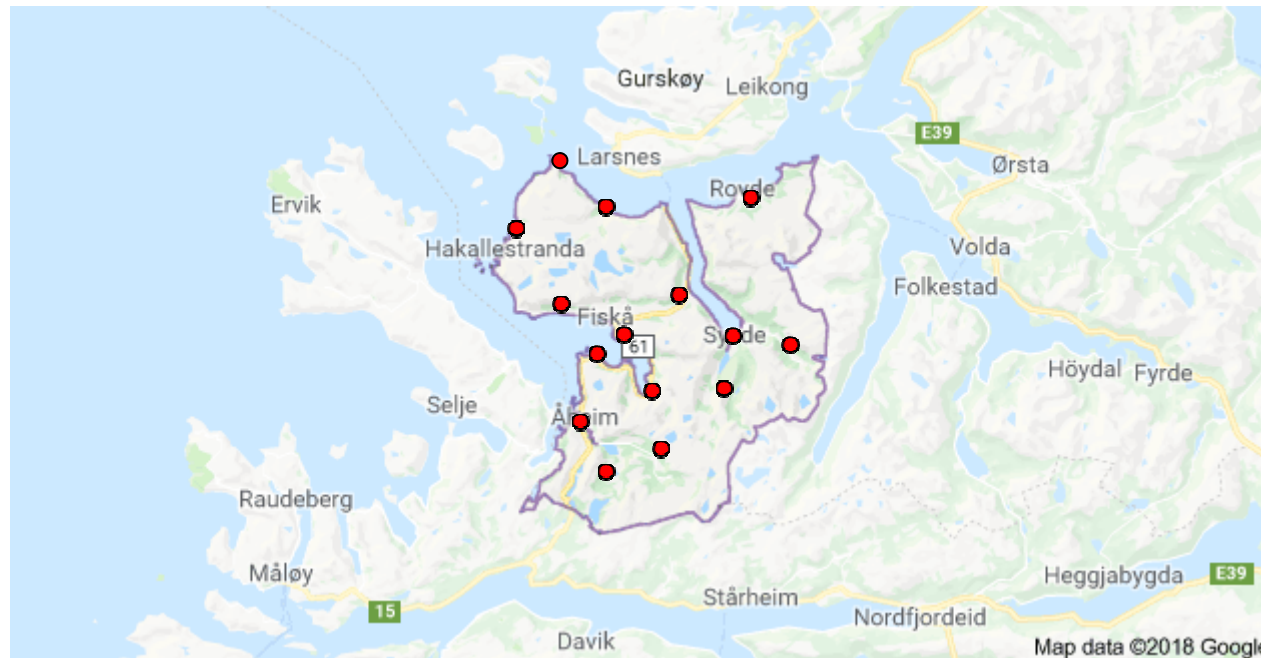

Digitalisering – korleis lykkast

Vanylven kommune – litt om meg

Vanylven kommune – ei øy i regionen?

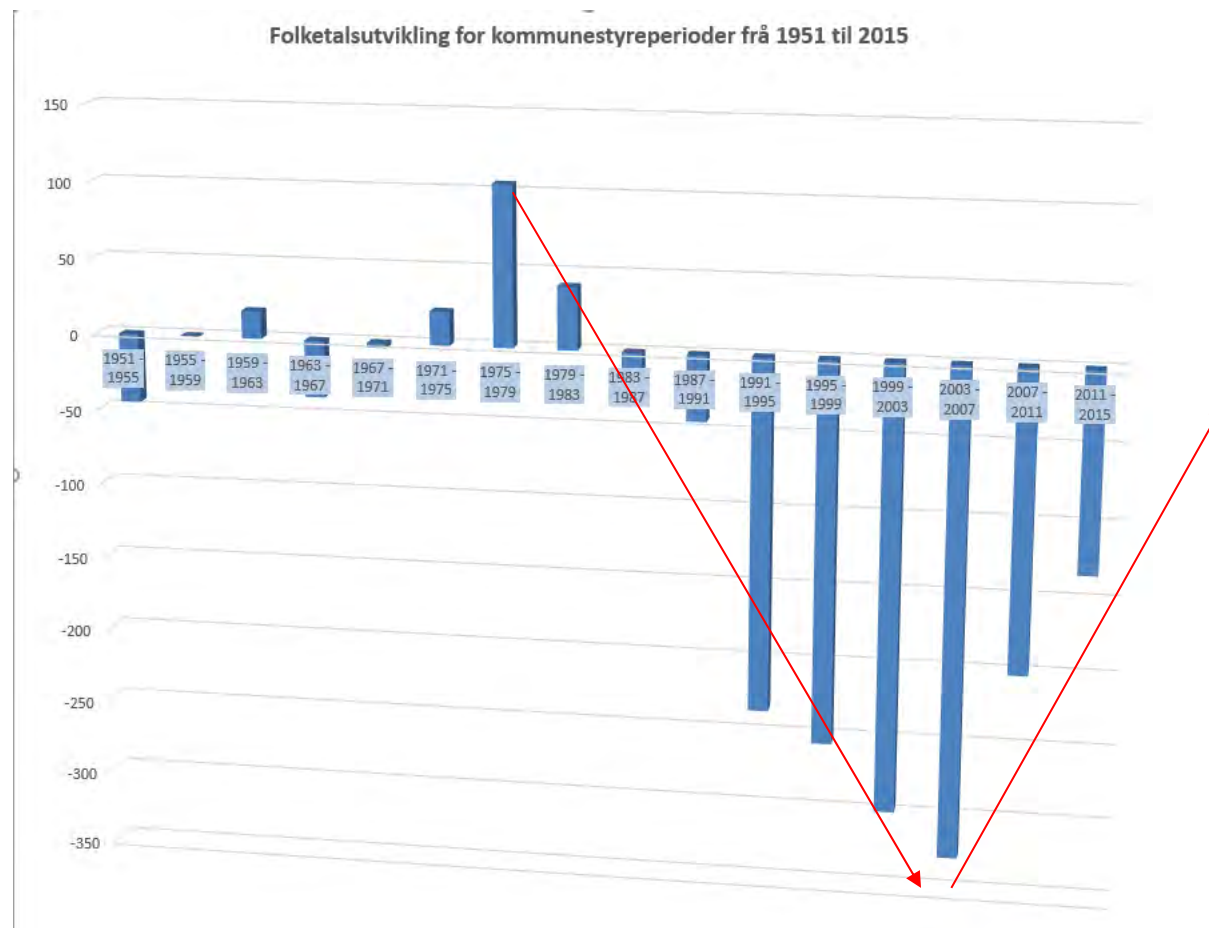
Vanylven – negativ folketalsutvikling

Folkemengde og endringer, etter region, statistikkvariabel og år

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vanylven – kan vi sjå noko anna i tala?

Digitalisering – korleis skal vi lykkast

Digitalisering – korleis skal vi lykkast?

- forankring hos dei tilsette
- kostnadsanalyse av arbeidsprosessane
- kompetanseplan for kommunen
- digitaliseringsstrategi med handlingsplan

Kvifor er det slik?

- det er berre ei oppskrift.

Digitalisering – forankring hos tilsette

Digitalisering – forankring hos tilsette

Det er vanskeleg å skulle forklare at arbeidsprosessar kan effektiviserast gjennom bruk av digitale verktøy.

Reis

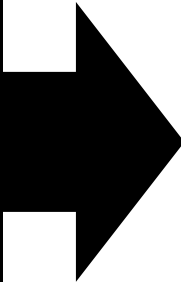
el

The image shows a yellow office tray with four compartments. The top compartment has a yellow label that says "Faktura-mottak". The second compartment has a label "HALLVARD TAKSET". The third compartment has a label "REISEREKNINGAR ELEKTRONISKE L" and contains some papers. The bottom compartment has a label "SIGRID MARIE". To the right of the tray is a screenshot of a Norwegian accounting software window. The window title is "56a94...". It shows a transaction for "LØNN" with the following details:

Periode	Val	Beleg
19.08.2015	82,00	82,00
	82,00	82,00

The window also shows a "Sign" button at the bottom.

100

Digitalisering – vurdering av reiserekningsmodul

Uttale frå ein arbeidstakar som har gått frå reisrekning på «papier» til reiserekning på «mobil»:

«Det går fortare å fylle ut reiserekning på papir» - Håvard Moe

KS KONSULENT

Digitalisering – vurdering av reiserekningsmodul

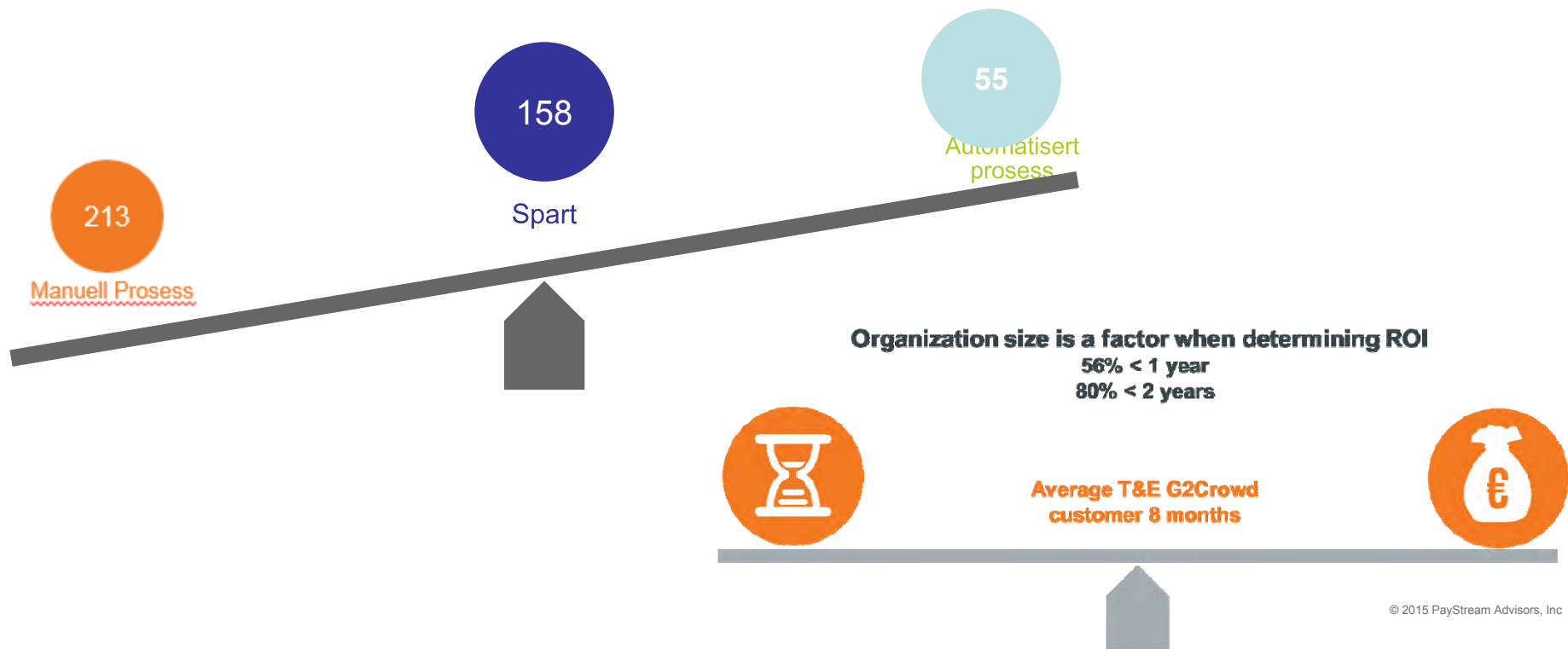
Er det riktig at det går like fort for Håvard Moe å fylle ut på papir, og korleis skal du eventuelt argumentere i mot dette?

Digitalisering – kostnadsanalyse

Dette kan kommunane gjere på to måtar:

1. Konkrete tidsmålingar av arbeidsprosessane
2. Finne tidsmålingar eller analysar gjort av andre

Kostnadsanalyse av reiserekninger i kroner

Kostnadsanalyse av reiserekningar

Kva betyr ei innsparing av kr 158 per reiserekning for den enkelte kommune.

Vanylven kommune har 550 reiser, og vi sparar kr 90 000 per år.

Kostnadsanalyse av reiserekningar

Det vil seie at ein kommune på 50 000 innbyggjarar vil spare kr 700 000 på å leggje om til dette systemet.

Men hugs. Mange tilsette vil likevel vise til at det går «like fort å fylle ut reiserekning på papir».

Kompetanseplan

Kva kompetanse må kommune sette fokus på for å lykkast med digitaliseringa:

- leiarutdanning
- medarbeidarskap
- leggje til rette for fagutdanningar

Kompetanseplan - leiarutdanning

Leiar i kommunal sektor møter ein kompleks kvardag med eksterne og interne utfordringar og krav.

Vi må ha fokus på s
kommunen å ha ku
endring, læring, sar
digitalisering og inn

Stad: Vanylven kommune

Omfang: 2 x 10 studiepoeng

Deltid over eitt år

Søknadsfrist: 14.12.17

er nyttige for ein leiar i
som til dømes leiing,
d, brukarmedverknad,

Vanylven kommune – leiarutdanning 2018-2020

Første modul:

Organisasjonsforståing, leiing og læring i kommunal sektor,
her lærer du om:

- skiftande og komplekse utfordringar for leiarar i kommunal sektor
- innsikt i typiske leiardilemma og korleis ulike krav og forventningar kan bli handtert
- teori som verktøy for å få innsikt i ulike aspekt av endringsprosessar
- læring gjennom praksis i organisasjonen, og korleis leiar kan legge til rette for individuelle og kollektive læringsprosessar

Vanylven kommune – leiarutdanning 2018-2020

Andre modul:

Samhandling, digitalisering, implementering og evaluering i kommunal sektor, her lærer du om:

- tverrfagleg og tverretatleg samarbeid og samhandling, samt brukarmedverknad og kva implikasjonar auka forventningar om dette har for leiing
- kva utfordringar og mulegheiter digitalisering gir, og korleis leie digitale endringsprosessar
- leiarrolla når nye idear og pålegg skal bli implementert, følgt opp og evaluert

Kompetanseplan – medarbeidarskap

Det hjelper lite om kommunen har gode leiarar, prosessar og system, dersom det forventta samspelet og dei riktige haldningane til medarbeidarane uteblir.

Medarbeidarskap handlar om kva for ei innstilling tilsette har til arbeidsgjevaren, arbeidsoppgåvene og kollegaene. Samspelet vert mest effektivt viss alle medarbeidarane forstår forventingar frå leiar og kollegaer. Man unngår misforståingar, konfliktrar og «støy» som bidreg til lågare produktivitet.

Medarbeidarskap handlar òg om å ta ansvar for eigne prestasjonar og korleis ein handterer relasjonar.

Kompetanseplan – andre viktige tankar

Kommer jobben din til å forsvinne?

Automatisering og robotisering truer ikke bare jobbene til ufaglærte, også advokater, journalister og leger får konkurranse.

Kompetanseplan – fagutdanningar

ELDREPLAN: Den nye regjering bør utarbeide en fem-årig handlingsplan for et kompetanseløft i eldreomsorgen

Vi er ikke forberedt på eldrebølgen

DEBATT: Norge mangler allerede flere tusen helsefagarbeidere og sykepleiere til eldreomsorg. Og langt verre vil det bli.

Digitaliseringsstrategi med handlingsplan

E24

-2,27%

OSLO 784,79

0,25%

OLJE 67,36

1,74%

S&P 2 695,14

0,02%

EURO 9,67

0,01%

DOLLAR 7,82

17,70%

BITCOIN 7 372,73

SPED

LOGG INN

MENY

Digitalisering handler minst av alt om teknologi

For å lykkes med digitalisering er det viktig å se på teknologi som et verktøy for å nå målet fremfor målet i seg selv.

DIGITALISERING: Digitalisering griper stadig om seg både innen privat og offentlig sektor. Her ser vi en mann i arbeid med en server.

FOTO: JAN HAAS NTB SCANPIX

Digitalisering – oppskrifta på å lykkast

- forankring hos dei tilsette
- kostnadsanalyse av arbeidsprosessane
- kompetanseplan for kommunen
- digitaliseringsstrategi med handlingsplan

Men kor skal vi begynne?

Vanylven kommune – kva har vi gjort

I 2010 så var det mange arbeidsprosessar som kunne effektiviserast, og få digitale løysingar.

Det var slik at uansett kva digital løysing du tok i bruk, så lykkast du.

I dag har vi fleire digitale løysingar enn det er utfordringar.

Kommunane må velje mellom i eit hav av løysingar, og kan gå lett velje feil.

Digitalisering – kva har Vanylven kommune gjort

Vi starta i 2011 med å lese inn filer frå datasystemet til helse og rett inn i økonomisystemet. Det vil seie fakturagrunnlaget som skulle fakturerast kvar månad.

Var det vanskeleg å få dette til?

- tilsette hadde optimalisert punchinga og kunne ikkje sjå ein gevinst
- leverandøren av helseprogrammet var ikkje spesielt interessert
- leverandøren av økonomisystemet var ikkje engasjert

Gav det innsparing. Ja, det gav ei innsparing på 0,5 årsverk for Vanylven kommune. Kontoret til vedkommande som gjorde denne jobben er i dag tomt.

Dei andre kommunane på Søre Sunnmøre tok dette i bruk først i 2017.

Digitalisering – kva har Vanylven kommune gjort

Vi starta i 2010 med å lese inn filer frå datasystemet til helse og rett inn i økonomisystemet. Det vil seie fakturagrunnlaget som skulle fakturerast kvar månad.

Var det vanskeleg å få dette til?

- tilsette hadde optimalisert punchinga og kunne ikkje sjå ein gevinst
- leverandøren av helseprogrammet var ikkje spesielt interessert
- leverandøren av økonomisystemet var ikkje engasjert

Gav det innsparing. Ja, det gav ei innsparing på 0,5 årsverk for Vanylven kommune. Kontoret til vedkommande som gjorde denne jobben er i dag tomt.

Dei andre kommunane i samarbeidet tok dette i bruk først i 2017.

Digitalisering – kva har Vanylven kommune gjort

Vi har gjort følgjande «digitaliseringstiltak» i perioden 2010 – 2018:

År	Tiltak	Årsverk
2010 -	fakturagrunnlag frå helsesystem til økonomisystem	0,4
2011 –	fakturagrunnlag frå skulesystem til økonomisystem	0,1
2012 –	digitale reiserekningar	0,1
2013 –	videokonferansesystem	0,1
2014 –	Innlesing av lønsdata frå helsesektor til økonomisystem	0,1
2015 –	SvarInn	0,1
2016 –	eFakturarabatt	0,1
2017 –	Innlesing av filer frå NAV inn i økonomisystemet	0,1
2018 -	Full elektroniske reiserekningar utan kontroll (feb 2018)	0,1
2018 -	Intelligent «chatbot» ved sentralbordet (jun 2018)	0,1
2018 -	Innlesing av lønsdata frå skulesektoren til økonomisystem	0,1

Digitalisering frigjør ressurser

København kommune har beregnet gjennomsnittlig kostnad for kommunen ved ulike former for kontakt med publikum. Beregningene tyder på at det er mulig å spare mye ved å styre kontakten med publikum over til den digitale kanalen der dette er egnet.

Disse beregningene tar kun med de løpende kostnadene for kommunen. De tar ikke hensyn til hvordan publikum opplever nytten ved ulike kanaler, og heller ikke eventuelle investeringskostnader knyttet til etablering av alternative kanaler.

Digitaliseringsprogrammet.

Digitalisering – eFaktura

VISMA

Nyheter Bilde & Video Kontaktpersoner Arkiv

Spasere 27 mrd. i året

«Dersom man legger til grunn en innsparing på 83 kroner per inngående faktura og 56 kroner per utgående faktura, anslår Visma et innsparingspotensiale på nærmere 27 milliarder per år ved full overgang til e-faktura.»

Vanylven kommune – korleis bør vi jobbe

Kva blir det snakka om no?

Det blir sagt at digitaliseringa er eit ”lappeteppe” og at vi må no må starte på nytt. Nytt sak- og arkivsystem er eit døme på ønske om å starte på nytt.

Eg trur ikkje dette er rett!

Dersom vi skal byggje grunnmuren, så må det vere infrastrukturen som ligg i grunn for digitaliseringa.

Vanylven kommune – korleis bør vi jobbe

Fokus på utvikling av arbeidsplassen, ikkje på resultat. Det vil seie at det må utarbeidast planar for:

- kompetanseheving
- brukarorientering
- medarbeidarskap

Dersom du lykkast med utviklingsarbeidet, så vil du oppnå resultat

Vanylven kommune – korleis bør vi jobbe

«Seier venter den, som har alt i orden – hell kaller man det.

Nederlag er en absolutt følge for den, som har forsømt å ta de nødvendige forholdsregler i tide – uhell kalles det.»

PROGRAM

FOLKEVALTNETTVERKET PÅ SUNNMØRE

Onsdag 7. februar 2018 – Raftevoll Hotel, Grodås i Hornindal kommune

11:00 til 11:45	Felles varm lunsj i matsalen på hotellet (møt presis).
12:00 til 12:15	Presentasjon av dagsorden og foredragshaldarar Prosjektleder Erlend Krumsvik, Sunnmøre Regionråd IKS
12:15 til 12:30	Velkomen til Hornindal kommune v/ordfører Stig Olav Lødemel
12:30 til 13:15	Hovedforedrag: « Innovasjon og tydelig kanalstrategi for bedre brukeropplevelse » Administrerende direktør Marianne Andreassen, Lånekassen
13:15 til 14:00	Kommuneforedrag: « Digitalisering i egen organisasjon – korleis lykkast? » Rådmann Andreas Christian Nørve, Vanylven kommune
14:00 til 14:30	Pause/Mingling/Mat
14:30 til 15:30	Gruppearbeid og gruppepresentasjonar
15:30 til 16:15	Kommunalt gruppearbeid og aktualisering av tema for eigen kommune
16:15 til 16:30	Oppsummering v/prosjektleder

Folkevaltnettverket

Ein del av demokratiprojektet

Raftevoll hotell, Grodås

7. februar 2018

11:00 til 11:45	Felles varm lunsj i matsalen på hotellet (møt presis).
12:00 til 12:15	Presentasjon av dagsorden og foredragshaldarar Prosjektleiar Erlend Krumsvik, Sunnmøre Regionråd IKS
12:15 til 12:30	Velkomen til Hornindal kommune Ordførar Stig Olav Lødemel
12:30 til 13:15	Hovedforedrag: «Innovasjon og tydelig kanalstrategi for bedre brukeropplevelse», Marianne Andreassen, adm. dir i Lånekassen
13:15 til 14:00	Kommuneforedrag: ««Digitalisering i eigen organisasjon – korleis lykkast?»» Andreas Chr. Nørve, Rådmann i Vanylven kommune
14:00 til 14:30	Pause/Mingling/Mat
14:30 til 15:30	Gruppearbeid og gruppepresentasjonar
15:30 til 16:15	Kommunalt gruppearbeid og aktualisering av tema for eigen kommune
16:15 til 16:30	Oppsummering v/prosjektleiar

Prosjektets formål

1. Utvikle politikerrollen for «fritidspolitikeren»
2. La digitalisering bli;
 - ..ein naturleg arena for medvirkning, og
 - ..ein naturleg del av kommunal organisasjonsutvikling.
3. Legge til rette for betre innovasjonsklima i kommunene
4. Skape grunnlag for samskaping mellom kommuner og andre samfunnsaktørar
5. Auke tillit mellom offentleg sektor og samfunnet for øvrig.

Folkevaltnettverket

Møteplan V-18

- Februar (Hornindal)
 - Lånekassen
 - «Praktisk organisering av digitalisering»
- Mars (Norddal)
 - Helseinnovasjonssenteret
 - «Helseinnovasjon i kommunene»
- April
 - Møte med næringslivet

Lokale case

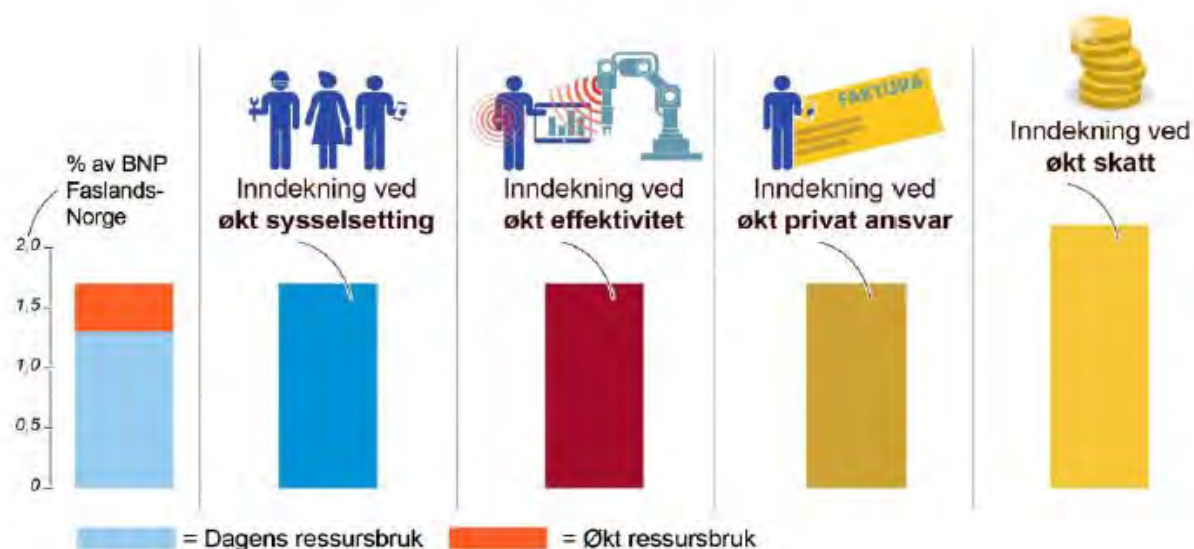
- I tillegg til foredrag frå relevante foredragshaldarar vil ein nytte lokale kommunale case i tillegg.
- Samlingane er ein kombinasjon av forelesing og gruppearbeid.

Kva er «Digitalisering»?

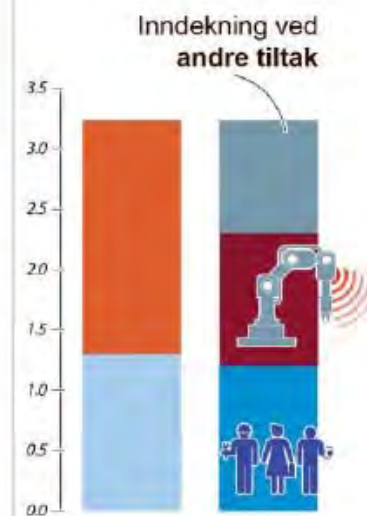
- Digitalisering en samlebetegnelse for overgangen fra **analoge**, **mekaniske** og **papirbaserte** løsninger, prosesser og systemer, til **elektroniske** og **digitale** løsninger.
- Begrepet digitalisering rommer derfor også etablering av nye IT-systemer som oppretholder rutiner som utføres manuelt, selv om noen av de største besparelsene ved digitalisering ofte kommer når rutiner ikke bare blir digitale, men også kan **automatiseres**.
- Slik begrepet blir brukt i dag, omfatter det dessuten også **oppgradering** av gamle og utdaterte løsninger, selv om gamle IT-systemer strengt tatt allerede er digitale.

Norge må jobbe mer, og mer effektivt

Litt mer enn dagens velferdstilbud

Styrket velferdstilbud

Finansdepartementet

nyhetsgrafikk.no

Interkommunale grupper

- Spørsmål til gruppearbeid:
 - Korleis kan de som folkevalte får til at digitalisering blir:
 - ..ein naturleg arena for medvirkning, og
 - ..ein naturleg del av kommunal organisasjonsutvikling.

Kommunale grupper

- Spørsmål til gruppearbeid:
 - Kva for moment/kunnskap i dagens to foredrag er viktig å ta med heim til eige kommunestyre?
 - For kvart einsild moment:
 - Korleis kan de som politikarar implementere dette i politikk eller administrasjon?

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@ssikt.no] Sendt: 12.02.2018 08:38:24 Til: Hilde Bringsvor Skinnes Tittel: Referatsak til kommunestyret - Nettverkssamling i folkevaltnettverket 7. februar 2018 i Hornindal

----- Opprinnelig melding -----

Fra: Erlend Krumsvik <Erlend.Krumsvik@sunnmoreregionrad.no>

Dato: 09.02.2018 18:54 (GMT+01:00)

Til: Anders Riise <Anders.Riise@hareid.kommune.no>, Camilla Storøy <camilla.storoy@heroy.kommune.no>, Dag Vaagen <dag.vaagen@sande-mr.kommune.no>, eva.hove@stordal.kommune.no, geir.inge.lien@vestnes.kommune.no, Harry Valderhaug <hava@giske.kommune.no>, Jan Ove Tryggestad <jantry@stranda.kommune.no>, Knut Helge Harstad <Knut.Helge.Harstad@orskog.kommune.no>, Lena Landsverk Sande <lena.landsverk.sande@vanylven.kommune.no>, odd.jostein.drotninghaug@sykkylven.kommune.no, Oddvar Myklebust <Oddvar.Myklebust@sandoy.kommune.no>, Knut Erik Engh <knut.erik.ENGH@ulstein.kommune.no>, Stein Aam <stein.aam@orsta.kommune.no>, Eva Mariann Vinje Aurdal <Eva.Mariann.Vinje.Aurdal@alesund.kommune.no>, Dag Olav Tennfjord <Dag.Olav.Tennfjord@skodje.kommune.no>, Jim Arve Røssevoll <Jim.Arve.Rossevoll@sula.kommune.no>, Jørgen Amdam <jorgen.amdam@volda.kommune.no>, Arne Sandnes <Arne.Sandnes@norddal.kommune.no>, Vebjørn Krogsæter <Vebjorn.Krogsaeter@haram.kommune.no>, stig.olav.lodemel@hornindal.kommune.no
Ko: Ragnhild Velsvik Berge <ragnhild.velsvik.berge@hareid.kommune.no>, Olaus-Jon Kopperstad <olaus-jon.kopperstad@heroy.kommune.no>, Asle Giske <asle.giske@sande-mr.kommune.no>, anne.berit.loset@stordal.kommune.no, tone.roaldsnes@vestnes.kommune.no, Marit Elisabeth Larssen <mela@giske.kommune.no>, AseHol@stranda.kommune.no, Synnøve Vasstrand Synnes <Synnove.Synnes@orskog.kommune.no>, "Andreas Chr. Nørve" <andreas.chr.norve@vanylven.kommune.no>, mhmg@sykkylven.kommune.no, Anny Sønderland <Anny.Sonderland@sandoy.kommune.no>, Verner Larsen <verner.larsen@ulstein.kommune.no>, Wenche Solheim <Wenche.Solheim@orsta.kommune.no>, Astrid Eidsvik <Astrid.Eidsvik@alesund.kommune.no>, Bente Glomset Vikhagen <Bente.Glomset.Vikhagen@skodje.kommune.no>, Leon Aurdal <Leon.Aurdal@sula.kommune.no>, Rune Sjurgard <Rune.Sjurgard@volda.kommune.no>, Karl Andre Birkhol <Karl.Andre.Birkhol@norddal.kommune.no>, Turid Hanken <Turid.Hanken@haram.kommune.no>, ann.kristin.langeland@hornindal.kommune.no, Postmottak Hareid <postmottak@hareid.kommune.no>, Postmottak Herøy <postmottak.heroy@heroy.kommune.no>, Sande Kommune <sande.kommune@sande-mr.kommune.no>, postmottak@stordal.kommune.no, postmottak@vestnes.kommune.no, Post giske kommune <post@giske.kommune.no>, postmottak@stranda.kommune.no, Ørskog kommune <Post@orskog.kommune.no>, Postmottak Vanylven <postmottak.vanylven@vanylven.kommune.no>, postmottak@sykkylven.kommune.no, Servicetorg Sandøy <post@sandoy.kommune.no>, Ulstein Postmottak <postmottak@ulstein.kommune.no>, Ørsta postmottak <postmottak@orsta.kommune.no>, Postmottak Ålesund <Postmottak@alesund.kommune.no>, Postmottak Skodje kommune <Postmottak@skodje.kommune.no>, Postmottak Sula <postmottak@sula.kommune.no>, Postmottak Volda <postmottak@volda.kommune.no>, Postmottak Norddal kommune <post@norddal.kommune.no>, Haram Postmottak <postmottak@haram.kommune.no>, post@hornindal.kommune.no
Emne: Referatsak til kommunestyret - Nettverkssamling i folkevaltnettverket 7. februar 2018 i Hornindal

Ordfører

Kopi: Rådmann og postmottak

Vedlagt dokument bør gå ut til kommunestyret som referatsak. Dette er frå nettverkssamling i Folkevaltnettverket si samling i Hornindal 7. februar 2018.

Delegatane frå dykkar kommune er oppfordra til å gi kommunestyret eit muntleg referat frå samlinga, når referatsaka er oppe til orientering i kommunestyremøtet. Eg oppfordrar ordfører om å ta med dette til dagsorden.

Dersom det er spørsmål til vedlagt dokument, ta kontakt med undertekna.

Med vennleg helsing

Erlend Krumsvik
Rådgjevar
Sunnmøre Regionråd IKS

«[Utvikling gjennom samarbeid!](#)»

Mob: 410 40 838
www.sunnmoreregionrad.no

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@ssikt.no]
Sendt: 16.02.2018 15:52:35
Til: Brit Berge
Tittel: VS: Frostating lagmannsretts årsmelding 2017

Fra: Frostating internservice [<mailto:fros.service@domstol.no>]
Sendt: 16. februar 2018 09:25
Emne: Frostating lagmannsretts årsmelding 2017

Vedlagt følger vår årsmelding for 2017.

Vennlig hilsen Frostating

Årsmelding 2017

Ratatosk var norrøn

mytologis svar på e-post

Ratatosk (Ratatoskr) er i norrøn mytologi et ekorn som levde i verdenstreet Yggdrasil.

Ratatosk sprang som budbringer mellom toppen og rota av treet. Han var budbringer mellom verdenene.

Han snakket med alle, fra æsene til nornene.

Foto forside:

En av seks grupper av figurer som pryder inngangspartiet til Trondheim tinghus:

Jon Raude, erkebiskop i Nidaros 1267-1282. Han motsatte seg at bestemmelser om kirkelige forhold ble medtatt i Magnus Lagabøters landslov og utstedte eget kanoisk lovverk, Jon Raudes kristenrett. Det var lang maktstrid mellom kirke og stat, som den gang endte med at kongen overlot kirkelige rettssaker til geistlige domstoler, mens erkebiskopen ga avkall på deltakelse i kongevalg. Forliket skjedde ved Sættargjerden i Tønsberg 1277.

Over ham to anonyme representanter for geistlig jurisdiksjon. En archidiaconus, med straffemyndighet over prestene, og en officialis, dommer i verdslige saker (ekteskap, sedelighet).

Øverst: Nidaros domkapitels segl.

Frostating lagmannsrett 2017

Innhold

Innledning	3
Førstelagmannen har ordet	5
Organisasjon og medarbeidere	8
Den dømmende virksomheten	14
Saksavvikling – Statistikk	20

Aktuelt:

• 2017: Noen saker fra året som gikk	25
• Digitale Frostating	28
• Service og sikkerhet	29
• Blant verdensarv, åser og slott i det skotske lavlandet	30
• Leve uavhengigheten	33
• Nye dommere	35
• Faguttrykk – ordliste	36

Frostatingsseget er tolket på to måter:

Den ene er at det viser kong Magnus Lagabøter mens han sitter på tronen og mottar den nye Frostatingslova fra lagmannen for Frostatinget. Tingbøndene står til venstre for kongen, kongen i midten med kronen på hodet og seperet i hånden, og med den norske løven under føttene. En annen tolking er at Magnus Lagabøter på Frostatinget på St. Hans dag i 1274 overleverer lagmannen den nye Landslov

Innledning

Frostating lagmannsrett er en av landets seks lagmannsretter. Lagdømmet omfatter fylkene Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag (fra 1. januar 2018 – Trøndelag) og Møre og Romsdal. I embetskretsen var det pr. 1. oktober 2017 i alt 724 584 innbyggere, fordelt på 137 691 i Nord-Trøndelag, 320 119 i Sør-Trøndelag og 266 774 i Møre og Romsdal. Lagdømmet har to lagsogn; Trondheim lagsogn, som omfatter begge Trøndelagsfylkene, og Møre og Romsdal lagsogn.

Domstolen har sitt hovedsete i Trondheim tinghus, hvor også Sør-Trøndelag tingrett har sine lokaler. Ankeforhandlinger i saker fra Trondheim lagsogn holdes her eller i Erling Skakkes gate 60, hvor vi også disponerer en rettssal. Ankeforhandlinger i saker fra Møre og Romsdal lagsogn gjennomføres normalt i Kristiansund, Ålesund og Molde, hvor lagmannsretten har egne rettsaler i sambruk med de lokale tingrettene. Ankeforhandling kan også holdes andre steder når praktiske hensyn, særlig befaringsforhold, tilsier det.

Lagmannsretten er ankedomstol for til sammen 8 tingretter:

- Namdal tingrett, Namsos
- Inntrøndelag tingrett, Steinkjer
- Sør-Trøndelag tingrett, Trondheim
- Fosen tingrett, Brekstad
- Nordmøre tingrett, Kristiansund
- Romsdal tingrett, Molde
- Sunnmøre tingrett, Ålesund
- Søre Sunnmøre tingrett, Volda

Lagmannsretten er dessuten ankedomstol for følgende jordskifteretter:

- Nord-Trøndelag jordskifterett, Steinkjer
- Sør-Trøndelag jordskifterett, Trondheim
- Nordmøre jordskifterett, Surnadal

- Romsdal jordskifterett, Molde
- Sunnmøre jordskifterett, Ørsta

*Vinterstemning ved Nidelva i Trondheim.
Foto Nils Valland.*

Lagmannsrettene er også førsteinstans for overprøving av Trygderettens avgjørelser.

Trondheim tinghus ble totalrenovert tidlig på 1990-tallet, og det ble gjort betydelig ombygging i 2002/2003. Det er sambruk med tingretten om møterom og de store rettssalene. En ytterligere ombygging, for en mer rasjonell arealutnyttelse, bedre publikumsservice og større krav til sikkerhet og beredskap, er påkrevet. Ledig kapasitet i

første etasje er delvis utnyttet til nye møterom og rettssaler. Det foreligger planer om ytterligere renovering og ombygging av lokalene i 1. etasje, blant annet for å imøtekomme behovet for en rettssal med forsterket sikkerhet og moderne tolkefasiliteter. I løpet av 2017 har vi fått på plass en egen skranke i tinghushallen for tinghusets sikkerhetspersonell.

Alle våre rettssaler i Trondheim tinghus og i Ålesund, er klargjort for digitale saker.

Trondheim tinghus har trådløst gjestenett til bruk for advokater, journalister og andre besøkende. Dette er også tilgjengelig i tinghusene i Ålesund, Molde og Kristiansund.

Domstolloven har bestemmelse om at saker som hovedregel skal behandles der de har sitt utspring. Vi har følgelig rettssteder/saler i Ålesund, Kristiansund og Molde, og reiseutgifter utgjør den største driftskostnaden ut over lønn. Grunnet gjentatte årlige økonomiske innstram-

ninger (særlig ABE-reformen), er reisebudsjettet langt fra tilstrekkelig til å dekke behovet. Vi forøker å bøte på dette, blant annet ved å flytte saker fra Møre og Romsdal lagsogn inn til Trondheim.

Over domstolens regnskap ble det i 2017 utenfor budsjett utbetalt totalt ca. 13,2 mill. kroner i forbindelse med straffesaksavviklingen. Tilsvarende tall for 2016 var ca. 15,8 mill. kroner. Av beløpet utgjør ca. 7,5 mill. kroner godtgjørelse og reiseutgifter til forsvarere og bistandsadvokater. Det resterende dekker godtgjørelse og reiseutgifter til sakkyndige, meddommere, tolker og vitner.

I sivile saker hvor en eller begge parter har fått innvilget fri rettshjelp, ble det utbetalt totalt ca 5 mill. kroner til dekning av salær mv til oppnevnte prosessfullmektiger, tolker, meddommere og sakkyndige m.m. Det er særlig i barne- og familiesaker det kan være aktuelt å innvilge fri rettshjelp.

MOLDE: Lagrettesalen i Fylkeshuset.

Førstelagmannen har ordet

Domstolene har en svært viktig rolle i vårt moderne samfunn. I de sivile sakene er vi en arena for sivilisert konfliktløsning hvor kontradiksjon og likebehandling står sentralt. I straffesakene skal vi på samfunnets vegne straffe uønsket atferd på en respektfull, åpen og betryggende måte, og i en prosess hvor tiltalte og fornærmedes rettigheter blir respektert og ivaretatt – i hver eneste sak. Domstolene smører samfunnsmaskineriet. Vi sørger for at det å ha rett, også gir rett. Vanlige folk kan gå til domstolene og få sine tvistesaker løst på en betryggende og upartisk måte. Næringslivet kan få sine saker avgjort raskt og effektivt, og i hastesakene kan vi treffe midlertidige avgjørelser. Domstolene utgjør grunnpillaren i det system vi kan kalle «rettsstaten Norge», og har en helt avgjørende rolle for at vårt samfunnsmaskineri fungerer godt. Vi bidrar til at våre innbyggere har en reell opplevelse av å leve i en rettsstat.

*FØRSTELAGMANN:
Sven-Jørgen Lindsetmo.*

Selvsagt er det også innenfor domstolene rom for forbedringer, og selvsagt skjer det feil også i vårt daglige virke. Men det store bildet står fast: Norske domstoler leverer avgjørelser av høy kvalitet, raskt og effektivt. Vi har dyktige, engasjerte og effektive dommere og medarbeidere. Domstolene nyter svært stor tillit i befolkningen, hvilket i seg selv er et uttrykk for at vi lever opp til de forventninger samfunnet har til oss.

Dette må vi verne om. Vi må verne om dette ved å gi domstolene det nødvendige økonomiske handlingsrom. Våre budsjetter må gi oss en realistisk mulighet til å ha en saksavvikling som holder tritt med saksinngangen, slik at restansene ikke øker. Vi må få rom til å modernisere oss og foreta nødvendige investeringer i utstyr og lokaler. De domstolene som har kommet skjevt ut med alt for lang saksbehandlingstid må få hjelp til å få rettet opp skuta. Det er vanskelig å forstå at våre politikere tilsynelatende ikke skjønner dette – år

etter år opplever vi i domstolene at vi er taperne i budsjettkampen i justissektoren. DA har vært nødt til å møte utilstrekkelige budsjetter med tilsetningsstopp og andre budsjettkutt. Dette fører til en langsom årelating av domstolene, noe vi også ser i saksbehandlingsstatistikken rundt om i domstolsnorge. Restansene øker og saksbehandlingstidene går opp.

Dette kan ikke fortsette. Nå må politikerne lytte til oss. Vi ser noen tegn til økt politisk forståelse

for vår situasjon, så det er grunn til en forsiktig optimisme. Men vi må holde trøkket oppe i media og i vårt daglige virke, i visshet om at vi kjemper for en god sak, ikke bare på egne vegne, men først og fremst på vegne av våre brukere – som fortjener domstoler som også i fremtiden skal være ajour, moderne og tillitsskapende.

Frostating lagmannsrett har i 2017 med stor innsats fra dommere og saksbehandlere greid å holde restansene på samme nivå som i 2016. Våre

Årets førstelagmannsmøte ble arrangert av Agder lagmannsrett.

saksbehandlingstider har på enkelte områder gått noe opp, men noen dramatisk negativ utvikling er det ikke tale om. På ett område har vi hatt en gledelig positiv endring – og det er saksbehandlingstiden i lagrettesakene som har gått ned fra 196 dager til 137 dager. Det skyldes et godt samarbeid med statsadvokatene og forsvarerne, som gjør at vi i hele 2017 forhåndsberammer lagrettesakene stort sett før sakene var pådømt i tingretten. Dette vil vi fortsette med også etter at juryordningen bortfaller.

En vanskelig budsjettssituasjon har for øvrig preget 2017. Vi har hatt en utfordrende bemanningssituasjon, med noen langtidssykemeldinger. Vi har holdt reisevirksomheten på et minimum, og har de siste tre årene redusert vår reisevirksomhet med omtrent 1/3-del. Det synes å være lite rom for ytterligere reduksjon av reisevirksomheten, uten at dette får for store konsekvenser for våre brukere, men dette er det budsjettet som styrer. Til tross for disse utfor-

dringene har vi hatt et svært godt og produktivt år. Våre saksavviklingstall, som det gjøres nærmere rede for lengre ute i årsmeldingen, er vi i store trekk godt fornøyde med – bemannings- og ressursituasjonen tatt i betraktning. Alle ansatte ved domstolen skal ha stor takk for den imponerende innsats som er lagt ned i løpet av 2017.

Selv om vi går inn i 2018 med stramme budsjetter, og varsel om at vi må holde ett dommerembete ledig for å spare penger, gjør vi det med optimisme og pågangsmot. Vi *må* tro dette går seg til, at politikerne tar til fornuft og gir domstolene bedre rammevilkår. Hvis det ikke slår til, risikerer vi at domstolene blir en «propp» i samfunnsmaskineriet og straffesakskjeden. Det vil gi seg utslag i økte restanser og lengre saksbehandlingstider, til stor belastning for de som må vente på at vi får tid til å behandle deres sak. Det er i alles interesse å unngå at dette skjer.

”

Vi *må* tro dette går seg til, at politikerne tar til fornuft og gir domstolene bedre rammevilkår.

Organisasjon og medarbeidere

Domstolen er i 2017 ledet av førstelagmann Sven-Jørgen Lindsetmo, lagmann Kari Lynne, lagmann Arne K. Uggerud og administrasjonssjef Lars Kirksæther.

Frostating lagmannsrett i desember 2017. Magne Reiten, Mats Stensrud, Ivar Sølberg, Arne K. Uggerud, Ragnhild Vada, Birthe E. Røed Buarø, Anne-Grethe Johansen og Elisabeth Wråli var ikke til stede da bildet ble tatt.

Lagmann Kari Lynne er tillagt et særlig ansvar for behandlingen av sivile saker og lagmann Arne K. Uggerud tilsvarende ansvar for behandlingen av straffesaker. Hilde Vibeke Enger har siden 1. juni 2017 vært konstituert som lagmann i Arne K. Uggeruds fravær.

Domstolen har i tillegg til ledergruppen 16 faste lagdommere, en jordskiftelagdommer, en jordskifteutreder og 10 saksbehandlere.

Lagmannsretten har en moderat spesialisering i form av at overskjønn behandles av spesielt utvalgt dommer (overskjønnsbestyrer), for tiden lagdommer Arve Rosvold Alver. Jordskiftelagdommeren er selv sagt også spesialist innen sitt fagområde. En egen gruppe dommere gjennomfører de aller fleste rettsmeklingene. Vi har også faggrupper innen henholdsvis sivilprosess og straffeprosess.

Oversikt over lagmannsrettens medarbeidere i 2017:

Ledergruppe

FØRSTELAGMANN

SVEN-JØRGEN LINDSETMO, f. 1960 i Levanger, cand. jur. 1988, utnevnt lagdommer 2008, førstelagmann fra 2014. Lovrådgiver i Justisdepartementets lovavdeling, dommerfullmektig ved Stjør- og Verdal tingrett, advokat i eget firma i Steinkjer.

Verv 2017:

Ingen

LAGMANN KARI LYNNE, f. 1956 i Ski, cand. jur. 1981, utnevnt lagdommer 2002, lagmann fra 2010. Konsulent i Handels- og skipsfartsdepartementet, politiinspektør/påtaleleder ved Trondheim politidistrikt, dommerfullmektig hos Byfogden i Trondheim, statsadvokat i Trondheim, kst. sorenskriver i Orkdal, tingrettsdommer i (gamle) Sør-Trøndelag tingrett.

Verv 2017:

Ingen

LAGMANN ARNE K. UGGERUD, f. 1957 i Lærdal, cand.jur. 1984, utnevnt lagdommer 2001, lagmann fra 2016. Saksbehandler i Justisdepartementet, dommerfullmektig i Sør-Østerdal, politijurist ved Uttrøndelag politikammer, advokatfullmektig i Oslo, statsadvokat i Trondheim.

Verv 2017:

Ingen

ADMINISTRASJONSSJEF

LARS KIRKSÆTHER, f. 1967 i Trondheim. Administrasjonssjef fra 2013.

Verv 2017:

Ingen

Dommere

LAGDOMMER SVERRE ERIK JEBENS, f. 1949 i Bergen, cand.jur. 1977, utnevnt 1988. Vit.ass. ved Nordisk institutt for sjørett og Institutt for offentlig rett ved UiO, dommerfullmektig i Inderøy, advokatfullmektig i Trondheim. Politijurist i Trondheim, førstekonsulent i Justisdepartementets lovavdeling, kommuneadvokat i Trondheim. Dommer ved Den europeiske menneskerettsdomstol i perioden 2004–2011.

Verv 2017:

- *Foreleser ved Universitetet i Bergen, Juridisk fakultet*
- *Medlem av redaksjonsrådet for Tidsskrift for erstatningsrett*
- *Ad hoc-dommer ved Den europeiske menneskerettsdomstol fra 2017*

LAGDOMMER MATS STENSRUD, f. 1950 i Trondheim, cand.jur. 1977, utnevnt 1989. Vit. ass. ved Institutt for privatrett ved Universitetet i Oslo, førstekonsulent i Justisdepartementets lovavdeling, leder for juridisk avdeling i Forretningsbanken AS, dommerfullmektig i Midt-Trøndelag, advokat i eget firma i Trondheim.

Verv 2017:

- *Kretsmekler (Trøndelag og Møre og Romsdal)*
- *Medlem av fagutvalget for sivilprosess, Juristenes Utdanningssenter*

LAGDOMMER RANDI GRØNDALEN, f. 1952 i Åmot i Østerdalen, oppvokst i Løten, cand.jur. 1979, utnevnt 1989. Konsulent i Miljøvern-departementet, dommerfullmektig hos byfogden i Trondheim, advokat i Forretningsbanken AS.

Verv 2017:

- *Medlem av Tilsynsutvalget for dommere*

LAGDOMMER ARVE ROSVOLD ALVER, f. 1951 i Stjørdal, cand.jur. 1976, utnevnt 2000. Dommerfullmektig i Lofoten, leder for juridisk avdeling Forretningsbanken AS og Fokus Bank AS region nord. Advokatvirksomhet i Bergen, Stjørdal og Trondheim. Møterett for Høyesterett fra 1994.

Verv 2017:

- *Medlem av Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA)*

LAGDOMMER DAG BRATHOLE, f. 1951 i Haugesund, cand.jur. 1977, utnevnt i 2000. Konsulent i Justisdepartementet, dommerfullmektig ved Nordmøre herredsrett, advokat i Kreditkassen, advokat i eget firma i Kristiansund. Internasjonal juridisk rådgiver i NORLAG i 2007–2008 og i NORLAM 2010–2012, internasjonal dommer i Kosovo 2013–2014. Tjenestegjøring for NORLAU i Ukraina i 2016.

Verv 2017:

Ingen

LAGDOMMER KNUT RØSTUM, f. 1948 på Byneset, cand.jur 1974, utnevnt 2002, politifullmektig i Trondheim, dommerfullmektig i Orkdal, advokat i eget firma i Trondheim. Møterett for Høyesterett fra 1997.

Verv 2017:

- *Styremedlem i Trondheim Solistene (til 25.04.2017)*

LAGDOMMER ROGER FAANES, f. 1951 i Trondheim, cand.jur. 1976, utnevnt 2003. Dommerfullmektig i Fosen tingrett, konsulent i Aust-Agder fylkeskommune, advokat i Ørland, tingrettsdommer i Nordmøre tingrett.

Verv 2017:

Ingen

LAGDOMMER IVAR SØLBERG, f. 1956 i Ålesund, cand. jur. 1984, utnevnt 2004. Konsulent i Justisdepartementet, politifullmektig i Østerdal og Hamar politidistrikter, dommerfullmektig i Sør-Hedmark, førstekonsulent hos fylkesmannen i Hedmark, advokat i eget firma i Ålesund.

Verv 2017:

- *Leder av Domsutvalget for Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite*

LAGDOMMER MARIT FORSNES, f. 1968 i Kristiansund, cand. jur. 1995, utnevnt 2010. Dommerfullmektig hos byfogden i Trondheim og i Midt-Trøndelag tingrett. Advokat i forskjellige firma i Trondheim.

Verv 2017:

- *Nestleder i Domsutvalget til Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité*
- *Styremedlem i Den norske Dommerforening*
- *Varamedlem i Innstillingsrådet for dommere.*

LAGDOMMER BJØRN O. BERG, f. 1969 i Levanger, cand.jur. 1996, dr. juris 2004, utnevnt 2014, Vit.ass. Institutt for Offentlig rett, førstekonsulent Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, universitetsstipendiat Universitetet i Oslo, utvalgssekretær Stortinget, advokat i Trondheim, tingrettsdommer/konst. nestleder i Sør-Trøndelag tingrett.

Verv 2017:

Ingen

LAGDOMMER SISSEL FINSTAD, f. 1966 i Steinkjer, cand.jur. 1994, utnevnt 2013. Utvalgssekretær i Helse- og Sosialdepartementet, rådgiver i Justisdepartementets polaravdeling, seniorrådgiver og konstituert assisterende sysselmann hos Sysselmannen på Svalbard, dommerfullmektig ved Nord-Troms tingrett. Konstituert lagdommer i Hålogaland lagmannsrett 2008, lagdommer i Hålogaland lagmannsrett 2010.

Verv 2017:

Ingen

LAGDOMMER ERLEND MALVIK MOEN, f. 1967, cand.jur. 1994, utnevnt 2014. Konsulent i Kommunal- og arbeidsdepartementet og Justisdepartementet, dommerfullmektig ved Senja tingrett og Oslo tingrett, advokat i flere firma i Trondheim, politijurist i hhv. Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag politidistrikt, tingrettsdommer ved Nordmøre tingrett.

Verv 2017:

Ingen

LAGDOMMER HILDE VIBEKE ENGER, f. 1970 i Oslo, cand.jur. 1996, utnevnt 2014. Politijurist ved Ringerike og Sør-Trøndelag politidistrikt, dommerfullmektig i Levanger, statsadvokat i Trondheim, seniorrådgiver i Domstoladministrasjonen, fylkesnemndsleder i Trøndelag. Konstituert lagmann fra 1. juni 2017.

Verv 2017:

- *Medlem av Nidaros bispedømmes fagetiske personalråd*

LAGDOMMER OLAV MAGNUS HOHLE, f. 1962 i Oslo, cand.jur. 1989, utnevnt i 2015. Førstekonsulent i Statens forurensningstilsyn, dommerfullmektig hos Byfogden i Trondheim og Gauldal sorenskriverembete, advokat i eget firma i Trondheim, konstituert lagdommer, tingrettsdommer i Sør-Trøndelag tingrett.

Verv 2017:

- *Leder av Tilsynsrådet for Kriminalomsorgen region nord*

JORDSKIFTELAGDOMMER

MAGNE REITEN, f. 1961 i Midsund, jordskiftekanidat (NLH) i 1987, utnevnt i 2015. Stipendiat ved institutt for jordskifte, NLH, jordskiftedommer Romsdal jordskifterett, utredningsleder Landbruksdepartementet, jordskifteoverrettsleder Frostating jordskifteoverrett.

Verv 2017:

Sensor, NMBU-Ås.

LAGDOMMER RAGNHILD VADA, f. 1961 i Steinkjer, cand.jur 1988, dr. juris 2007, utnevnt i 2016. Konsulent i Sosialdepartementet, kontorsjef hos Fylkeslegen i Nord-Trøndelag, førsteamanuensis ved Høgskolen i Nord-Trøndelag, gjesteforsker ved EUI, Firenze og UCLA Los Angeles, tingrettsdommer ved Inntrøndelag tingrett.

Verv 2017:

Ingen

LAGDOMMER KJERSTI RISEM-JOHANSEN, f. 1971 i Trondheim, cand.jur 1997, utnevnt 2016. Vit.ass. Institutt for Offentlig rett, advokatfullmektig i Oslo, dommerfullmektig i Sør-Trøndelag tingrett, advokat/partner i Trondheim.

Verv 2017:

Ingen

Domstolen har i perioder hatt følgende konstituerte lagdommere i 2017:

- ADVOKAT ANNIKEN MELLEGAARD DOUGLASS
- TINGRETTSDOMMER OLE INGAR ØDEGÅRD
- ADVOKAT KJELL SAGEN BERG

- SORENSKRIVER HANS HUGO KRISTOFFERSEN

Som ytterligere dommerressurs har domstolen i løpet av året dessuten hatt følgende ekstraordinære lagdommere (pensjonerte dommere, eventuelt andre jurister, konstituert for to år om gangen til å gjøre tjeneste i lagmannsretten etter domstolens behov):

- SORENSKRIVER INGOLV JOA
- SORENSKRIVER MAGNE NERLAND
- LAGDOMMER HANS CHRISTIAN HOFF
- LAGDOMMER HANS O. KVELI
- SORENSKRIVER MORTEN GUNNES
- AVDELINGSDIREKTØR WILLY NESSET
- FØRSTELAGMANN AAGE RUNDBERGET
- LAGMANN GUNNAR GREGER HAGEN
- LAGDOMMER JON KAPELRUD
- LAGDOMMER SISSEL ENDRESEN
- SORENSKRIVER ODD BARTNES
- TINGRETTSDOMMER LEIF HOLM
- SORENSKRIVER ROLF KARSET

I tillegg har tingrettsdommere innen lagdømmet blitt tilkalt for å tjenestegjøre i lagmannsretten.

Utreder

JORDSKIFTEUTREDER VIGGO FINSET,
ansatt 2016

Saksbehandlere

RÅDGIVER MORTEN VÆRNES,
ansatt 2008, IKT/informasjon/økonomi/adm.-
sjefens stedfortreder.

RÅDGIVER ELISABETH WRÅLI,
ansatt 1998, regnskap/økonomi

RÅDGIVER BIRTHE E. RØED BUARØ,
ansatt 2002, leder av berammerkontoret/
reisebestillinger/adm.sjefens stedfortreder.

FØRSTEKONSULENT BERIT K. HØGNES,
ansatt 1990, saksbehandling/beramming

FØRSTEKONSULENT MARIA ELENA
SOTUYO,
ansatt 1995, Straffesaker/meddommerkontakt/
saksbehandling/beramming

FØRSTEKONSULENT TURID A. M. MEIDELL,
ansatt 2003, ekspedisjon/saksbehandling

FØRSTEKONSULENT ANNE-GRETHER
JOHANSEN, ansatt 2005, saksbehandling/
ekspedisjon/bibliotek

FØRSTEKONSULENT KJERSTI STRAND,
ansatt 2007, saksbehandling/ekspedisjon

FØRSTEKONSULENT SYLVI ELTOFT,
ansatt 2012, saksbehandling/ekspedisjon/
økonomi

FØRSTEKONSULENT LENA KJØSNES,
ansatt 2015, saksbehandling/ekspedisjon

STUD.JUR. JASMIN GHESLAGHI,
tilkallingsvikar

RETTSBETJENT: Torstein Arntzen.

Rettsbetjenter

Trondheim:

PER BJØRGUM

ALBERT GRANUM

ODD HARALD NYSETER

TORSTEIN ARNTZEN

Molde/Kristiansund:

GUNNAR HØGSETH

Ålesund:

LARS TOLO

Den dømmende virksomheten

Frostating lagmannsrett er en ankedomstol, som behandler anker over avgjørelser fra tingrettene som ligger innenfor vårt lagdømme, dvs Trøndelag og Møre og Romdal fylker. Vår virksomhet kan inndeles i to hovedområder – behandling av straffesaker og sivile saker.

TINGHAUGEN: Bautaer på Frosta.

Straffesaksbehandlingen

Alle straffesaker starter i tingretten. Tingrettens avgjørelser kan ankes til lagmannsretten.

Ankeprøving

En anke til lagmannsretten over tingrettens straffedom behandles først av tre dommere som ankeprøvingssak. De tre dommerne avgjør da om anken skal henvises til ankeforhandling eller nektes fremmet.

Anke fra siktede som angår forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn seks år, skal henvises til ankeforhandling.

Anke over forhold hvor påtalemyndigheten ikke har påstått, og tingretten ikke har idømt, annen reaksjon enn bot, inndragning eller tap av retten til å føre motorvogn, kan ikke fremmes til ankeforhandling uten lagmannsrettens samtykke.

I andre saker kan siktedes anke nektes fremmet når lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre fram.

En anke fra påtalemyndigheten kan alltid nektes fremmet til ankeforhandling når lagmannsretten finner at anken gjelder spørsmål av mindre betydning, eller det ellers ikke er grunn til at anken blir prøvd.

En avgjørelse om å nekte en anke fremmet til ankeforhandling treffes ved en begrunnet beslutning. Det kreves enstemmighet.

Lagmannsretten kan også, på visse vilkår, avgjøre anken allerede under ankeprøvingen uten at det holdes ankeforhandling. Det mest praktiske er at lagmannsretten finner at tingrettens dom må oppheves eller at straffen bør settes ned.

Under ankeforhandlingen vil lagmannsretten ha forskjellig sammensetning, alt avhengig av saks-type og hvilke spørsmål som står til behandling. Det sondres her mellom meddomsrettsaker og fagdommersaker.

Behandling av skyldanker

Fra og med 2018 skal i utgangspunktet alle anker hvor skyldspørsmålet er henvist til ny behandling, behandles av såkalt stor meddomsrett. Denne erstatter også juryordningen. Overgangsreglene innebærer at vi i 2018 fremdeles vil behandle noen saker med jury, det er de sakene som ble anket i løpet av 2017 (og som etter gammel ordning skulle behandles med jury). Overgangsordningen gjelder bare i 2018 og fra og med 1. januar 2019 er juryordningen definitivt et avsluttet kapittel.

Stor meddomsrett består av fem lekdommere og to fagdommere. De to fagdommerne skal være faste dommere i lagmannsretten.

Domfellelse i disse sakene forutsetter at minimum fem av rettens medlemmer, hvorav minst en av fagdommerne, finner tiltalte skyldig. En domfellelse skal begrunnes skriftlig. Svares det ja på skyldspørsmålet, skal den samlede rett også utmåle straffen og ta stilling til et eventuelt erstatningskrav fra fornærmede i saken. Ordningen innebærer en vesentlig forenkling av lagmannsrettenes behandling av skyldanker i de alvorligste straffesakene.

Særlig om meddommerutvalgene

Utvalgene av meddommere er sammensatt etter forslag fra den enkelte kommune, med et antall som er avhengig av kommunens innbyggertall. Det totale antall jurymedlemmer og meddommere til disposisjon for Frostating lagmannsrett er i overkant av 1500. Det er da lagt til grunn at den enkelte meddommer gjør tjeneste 2–3 ganger i løpet av året.

Vi har de senere år registrert at det ikke har blitt lettere å bemanne straffesakene med det lovbestemte antallet lekdommere. Dette gjelder særlig i jursakene, der det på forhånd skal trekkes ut seksten lekdommere fra meddommerutvalget, åtte av hvert kjønn, som må møte ved oppstart av forhandlingene. Etter habilitetsvurdering, såkalt utskyting og eventuelt loddtrekning, skal man så sitte igjen med en jury med ti medlemmer for tjeneste i den enkelte sak. Vilåårene for fritak er strenge.

En avvikling av juryordningen og innføringen av stor meddomsrett vil derfor være en vesentlig forenkling for lagmannsretten og klart mindre ressurskrevende.

Fagdommersaker

I ankesaker som ikke krever behandling med meddommere, jf. ovenfor, settes lagmannsretten bare med tre fagdommere. Fagdommersakene utgjør i all hovedsak henviste anker over straffutmålingen i saker med strafferamme inntil 6 års fengsel.

Anke over kjennelser og beslutninger i straffesaker

De vanligste sakene er overprøving av tingrettens kjennelser om varetektsfengsling, førerkortbeslag og besøksforbud.

Behandlingen av disse ankene skjer normalt skriftlig på grunnlag av sakens dokumenter. Avgjørelsen treffes av tre fagdommere.

Gjenåpning av straffesaker

Begjæringer om gjenåpning av straffesaker behandles av «Gjenopptakelseskommisjonen for straffesaker». En gjenopptatt straffesak skal behandles ved en annen (sideordnet) domstol enn den som sist behandlet saken.

Behandling av sivile saker

Anke over dom

Lagmannsretten er ankeinstans for sivile dommer i tingrettene. Når anken gjelder en formuesverdi under 125 000 kroner kan den ikke fremmes uten rettens samtykke. Anke i barnevernsaker kan ikke fremmes uten samtykke fra lagmannsrettens ankeutvalg.

Ankegebyret var i 2017 27 120 kroner for én rettsdag, med en moderat økning etter antall rettsdager. Noen sakgrupper, f. eks. familiesaker, er fritatt for gebyr.

Ankesakene avgjøres som hovedregel etter muntlig ankeforhandling. Retten settes alltid med tre juridiske dommere. Som regel er to av dommerne faste embetsdommere og den tredje en ekstraordinær lagdommer (pensjonist) eller en tilkalt tingrettsdommer. Partene kan i tillegg begjære retten satt med to meddommere trukket av lagsognets meddommerutvalg. Hvis det kreves fagkyndighet, kan retten oppnevne meddommere med særlig kunnskap innen det område saken gjelder. I noen saker, for eksempel barnevern og arbeidsrettssaker, skal som hovedregel meddommere – også fagkyndige meddommere – delta.

Lagmannsretten kan beslutte skriftlig behandling av en sivil ankesak. Tre fagdommere treffer da avgjørelse på grunnlag av sakens dokumenter.

Anke over avgjørelser fra jordskifterettene

Lagmannsretten ble fra 01.01.2016 ankeinstans for alle avgjørelser i jordskifteretten, inkludert jordskifteavgjørelser. Jordskiftelagdommeren deltar alltid ved behandlingen av jordskifteavgjørelser, og i de fleste av de andre sakene.

Grensetvist på Fårøya, ved Bolsøya like utenfor Molde

På vei til befaringen. Til høyre: Grensefuru med kors innhogd på siste halvdel av 1700-tallet, trolig på 1780-tallet. Korset er fortsatt synlig på stammen innenfor barken.

Fra befaringen. Rettens leder styrer også denne. Foto Viggo Finset.

Overskjønn

Lagmannsretten er overskjønnsinstans. Overskjønn settes med en lagdommer som rettens leder og to eller fire skjønnsmedlemmer oppnevnt for den enkelte sak. Det er egne utvalg av skjønnsmedlemmer for hvert lagsogn.

Skjønnsakene knytter seg ofte til det offentliges erverv (ekspropriasjon) av fast eiendom og rettigheter. I all hovedsak gjelder dette grunnerverv til større vegprosjekt og kommunale erverv av utbyggingsområder. Innenfor «privat sektor» behandles først og fremst overskjønn over odelstakster (odelsovertakst) og skjønn knyttet til veglovens bestemmelser om bruksrett til veg.

I Frostating lagmannsrett behandles overskjønnene av to dommere i turnus på to – tre år. Saksbehandlingstiden for overskjønn må ses i sammenheng med at disse sakene vanligvis behandles i befaringssesongen april – oktober, uavhengig av når de kommer inn til lagmannsretten.

Førsteinstanssaker (trygdesaker)

Etter trygderettsloven § 26 kan domstolene prøve lovligheten av Trygderettens kjennelser. Søksmål til prøvelse av slike avgjørelser bringes inn for lagmannsretten som førsteinstans. Behandlingen av disse sakene følger de samme bestemmelser i tvisteloven som styrer tingrettens behandling av sivile saker.

Landets lagmannsretter har overfor Domstoladministrasjonen og Justisdepartementet foreslått at også disse sakene starter i tingretten.

Gjenåpning av sivile saker

Etter tvisteloven kap. 31 kan lagmannsrettens rettskraftige avgjørelser på visse vilkår kreves

gjenåpnet. Begjæring om dette sendes til en annen lagmannsrett, med grense til den lagmannsrett som har avsagt avgjørelsen. Frostating lagmannsrett behandler derfor begjæringer om gjenåpning av avgjørelser både fra Hålogaland lagmannsrett, Gulating lagmannsrett og Eidsivating lagmannsrett, da vi grenser til disse lagdømmene. Dersom en avgjørelse tillates gjenåpnet, fortsetter saken etter de regler som gjelder for den aktuelle sakstypen.

Anke over sivile kjennelser og beslutninger

Anke over sivile kjennelser og beslutninger avgjøres av tre fagdommere, som hovedregel etter skriftlige innlegg. Retten kan imidlertid beslutte å holde muntlig forhandling hvis det anses hensiktsmessig. De fleste anker over kjennelser retter seg mot tingrettens prosessuelle avgjørelser, samt sakskostnadsavgjørelser. Ut over dette kan sakene gjelde alle rettsområder, og de kan være både omfattende og kompliserte.

Rettsmekling

Lagmannsretten tilbyr rettsmekling i alle sivile ankesaker med fri rådighet. Rettsmeklingen foretas av dommere med særlig interesse for og erfaring med rettsmekling. Vi har god erfaring med rettsmekling og i 2017 ble det meklet i 13 saker, med vellykket utfall i 10 saker. Flere av sakene var større sivile saker mellom næringsdrivende, som egner seg spesielt godt til mekling. Lagmannsretten ønsker å mekle i flere i saker, og vi mener det her ligger et ubenyttet potensiale både for partene og retten.

I tillegg til rettsmekling kommer de forlik som inngås før eller under ankeforhandlingen, ofte etter initiativ fra saksforberedende dommer eller fra rettens leder, jf. tvisteloven § 8-1, hvoretter retten på et hvert trinn av saken skal vurdere muligheten for å få saken løst i minnelighet.

Anker til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser. Lagmannsretten utfører en del forberedende behandling av disse, så som innhenting av tilsvaret og innkreving av gebyr.

Høyesteretts behandling av anker over Frostating lagmannsretts avgjørelser hadde i 2017 slikt utfall:

SIVILE SAKER - Anker over dommer	
Totalt antall behandlede	64
Nektet fremmet	42
Forkastet	3
Opphevet	4
Tatt til følge	15

STRAFFESAKER - Anker over dommer	
Totalt antall behandlede	39
Nektet fremmet	28
Forkastet	3
Opphevet	4
Tatt til følge	4

SIVILE SAKER - Anker over kjennelser og beslutninger	
Totalt antall behandlede	47
Avvist	0
Nektet fremmet	15
Forkastet	31
Opphevet	1
Tatt til følge	0

STRAFFESAKER - Anker over kjennelser og beslutninger	
Totalt antall behandlede	60
Avvist	8
Forkastet	50
Opphevet (tatt til følge)	2

Saksavvikling – statistikk

Hovedtrekk 2017

Saksinngangen i 2017 har vært litt mindre enn i 2016. Vi fikk inn til sammen 1039 saker, og har avsagt 218 dommer i 2017, fordelt på 113 dommer i straffesaker og 105 dommer i sivile saker. Det er litt færre enn i 2016 og i 2015. På den annen side, så har antallet ankeforhandlingstimer økt fra 2016 til 2017, hvilket tyder på at vi bruker lengre tid i retten pr. sak nå enn før. Året sett under ett har vært preget av stor arbeidsbelastning og travle dager for både dommere og saksbehandlere.

Takket være denne innsatsen har vi lyktes med å holde restansesituasjonen under kontroll i 2017. Ved årsskriftet 2017/2018 har vi en restanse på ca 100 sivile ankesaker (anke over dom) og bare 34 henviste straffesaker. Med en så vidt lav restanse av ubehandlede saker, har vi en relativt kort berammingshorisont. Normalt berammer vi sakene med ankeforhandling omtrent 3-4 måneder etter at saken har kommet inn, litt avhengig av sakens størrelse og kompleksitet og tidspunktet den kommer inn på.

Rambo har tatt plass og er klar til innsats.

I 2017 har vi hatt en svak oppgang i våre saksbehandlingstider i sin alminnelighet. Det er ikke tale om noen stor og dramatisk økning, men likevel nok til at vi må ha fokus på dette i 2018. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for henviste straffesaker var i 2017 på 151 dager. Dette er langt unna Stortingets krav på tre måneder. Hensett til vår ressursituasjon synes vi likevel dette er akseptabelt, både isolert sett og sammenlignet med de øvrige lagmannsrettene. Når det gjelder de sivile ankesakene, var vår gjennomsnittlige saksbehandlingstid 165 dager.

Generelt – saksbehandlingstider

Justisdepartementet fastsatte i sin tid, med tilslutning fra Stortinget, mål for saksbehandlingstiden ved domstolene. Dette er uttrykt i form av normer for lengste gjennomsnittlige saksbehandlingstid for henholdsvis straffesaker og sivile saker.

For lagmannsrettene er kravet for *straffesaker* tre måneder fra saken kom inn til dom er avsagt. Var siktede under 18 år da handlingen ble begått eller er han/hun varetektsfengslet, skal ankeforhandlingen være påbegynt innen åtte uker etter at anken ble henvist til ankeforhandling. I straffesaker med slike lovbestemte frister har det i de fleste sakene ikke vært mulig å få berammet saken innenfor fristen. Verken Frostating lagmannsrett eller noen av de øvrige lagmannsretter oppfyller Stortingets krav til saksbehandlingstid i straffesakene. For vår del skyldes dette flere faktorer. Dels den generelle ressursituasjon

hva gjelder bemanning og dommerkapasitet, men dels også at eksterne aktører, dvs aktører, forsvarere og bistandsadvokater ikke har kunnet møte i retten når lagmannsretten har hatt ledig kapasitet. På grunnlag av vår samlede ressurs-situasjon, herunder de besparelser vi er pålagt gjennom tilsetningsstoppen, er vårt mål for 2018 en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 150 dager for alle henviste straffesaker – dvs om- trent som i 2017.

For *sivile saker* stilles krav om at ankeforhan- dling skal holdes senest seks måneder etter at anken kom inn. Dom skal være avsagt innen fire uker etter avslutning av ankeforhandlingen.

For *anke over kjennelser og beslutninger* er ikke saksbehandlingstiden tilsvarende målsatt, men for fengslingsaker gjelder det selvsagte at anken skal behandles snarest mulig. Det samme gjelder f.eks førerkortbeslag. Det følger ellers av sakens karakter at enkelte typer midlertidige avgjørelser må treffes hurtig, mens andre avgjørelser uten større skade kan vente, f. eks. anke over ting- rettens sakskostnadsavgjørelser. Også i disse sakene har vi i inneværende år greid å redusere gjennomsnittlig saksbehandlingstid i forhold til tidligere år.

Et forhold som påvirker saksbehandlingstiden i negativ retning, er utsettelse av berammede ankeforhandlinger. I 2017 ble 10 av 122 beram- mede straffesaker, og 18 av 196 berammede sivile ankesaker, utsatt. Samtlige utsettelser var tving- ende nødvendig og utenfor lagmannsrettens kontroll. En utsettelse medfører gjerne en for- lengelse av saksbehandlingstiden med 2–3 måneder. I tillegg ble 9 berammede straffesaker trukket, og 36 berammede sivile ankesaker trukket/forlikt før ankeforhandling. Sett fra lagmannsrettens ståsted er det svært uheldig at

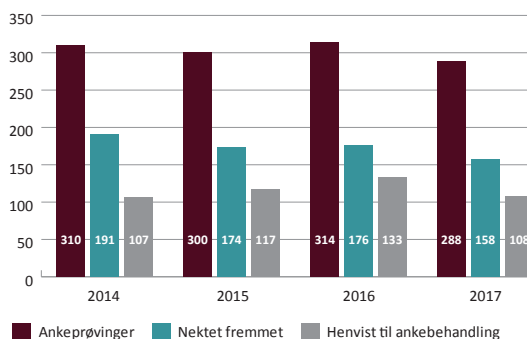
saker utsettes eller trekkes på et tidspunkt som ligger så nært den planlagte ankeforhandling at det ikke er mulig å erstatte saken med en ny sak. Lagmannsretten driver derfor med en viss over- booking, dvs at vi berammer noen flere saker enn det vi egentlig har kapasitet til, for å sikre en best mulig ressursutnyttelse. Helt unntaksvis kan dette føre til at vi må utsette saker pga dom- mermangel, selv om vi strekker oss så langt vi kan for å unngå dette.

Straffesaker

I 2017 mottok ankeutvalget 288 anker over dom i straffesaker. Ankeutvalget behandlet 266 saker, og henviste 108, noe som gir en henvisnings- prosent på 40,6%. Dette er et par prosentpoeng lavere enn i 2016. Av de 108 sakene var 51 saker såkalt 6-årssaker hvor domfelte har en ubetinget rett til ankebehandling.

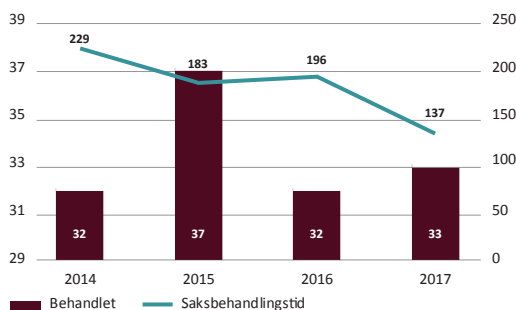
I 2017 realitetsbehandlet lagmannsretten 114 straffesaker. I 74 av sakene ble skyldspørsmålet behandlet på nytt, og 33 av disse sakene ble behandlet med lagrette, de øvrige med meddoms- rett. Ved utløpet av 2017 hadde vi 73 straffesaker i restanse, hvorav 34 saker er henvist til anke- forhandling i 2018. Det er en restansesituasjon vi er godt fornøyd med.

Ankeprøvinger

JURYSAKER

Jurysaker

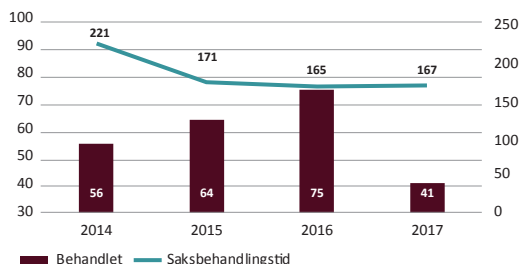

Det har innkommet 37 lagrettesaker i 2017, hvorav 35 saker har blitt henvist. Dette er en markant økning fra 2016 (28). Vi har realitetsbehandlet 33 saker. Ved årets utløp har vi 11 ubehandlede lagrettesaker i restanse. Saksbehandlingstiden har gått ned fra 196 dager i 2016 til 137 dager i 2017. Denne nedgangen skyldes at vi i samarbeid med statsadvokatembetene og forsvarerne har forhåndsberammet juriesakene. Juryordningen er opphevet og i 2018 vil vi bare behandle saker med lagrette hvor anke over skyldspørsmålet ble inngitt i 2017. Vi regner med at det dreier seg om ca 15 saker, og formodentlig vil den siste lagrettesaken bli behandlet før sommeren 2018.

MEDDOMSRETTSAKER

Bevisanker

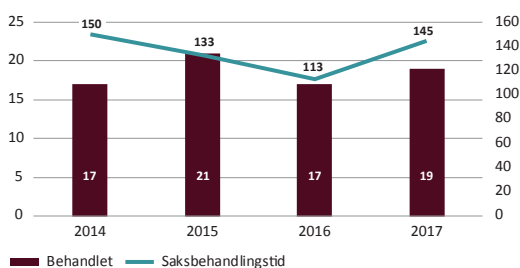
Meddomsrett - Bevisanke

Det innkom (ble henvist) 36 meddomsrettsaker i 2017, noe som er en markant nedgang fra 2016 hvor det ble henvist 58 saker. Vi behandlet 41 saker med en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 167 dager. Det er omtrent samme saksbehandlingstid som i 2016 (165). Ved årsskiftet har vi en restanse på 14 henviste meddomsrettsaker hvor skyldspørsmålet skal prøves på nytt.

Begrensede anker

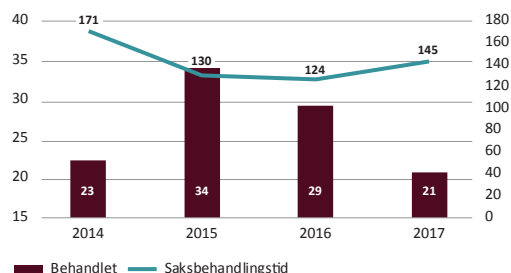
Meddomsrett - Begrenset anke

I disse sakene behandles ikke skyldspørsmålet, og ankene gjelder typisk straffutmålingen i saker med strafferamme over seks år, eller anker over saksbehandlingen eller rettsanvendelsen. Det ble henvist 18 slike saker i 2017, og vi behandlet 19 saker. Med en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 145 dager. Ved årsskiftet hadde vi kun 3 ubehandlede saker i restanse.

FAGDOMMERSAKER

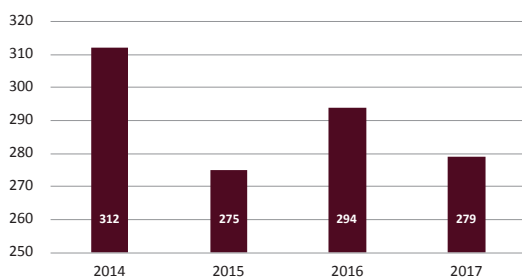
Fagdommer

Fagdommersakene utgjør i all hovedsak henviste anker over straffutmålingen i saker med straffeframme inntil 6 års fengsel. Antallet henviste fagdommersaker er gått noe ned fra 29 saker i 2016 til 19 saker i 2017. Vi behandlet 21 saker, men en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 145 dager. Restansen ved årsskiftet var 6 saker.

ANKER OVER KJENNELSER OG BESLUTNINGER I STRAFFESAKER

Anke over kjennelse - beslutning i straffesaker

Antallet anker over kjennelser og beslutninger i straffesaker kan variere mye fra år til år. I 2017 fikk vi inn 283 anker og behandlet 279 saker. Saksgruppen omfatter et vidt spekter av saker, fra anker over varetektsfengslinger til anker over førerkortbeslag, besøksforbud etc. Slike saker avgjøres raskt, og den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden var på 6 dager. Restansen var ved årsskiftet på 7 saker.

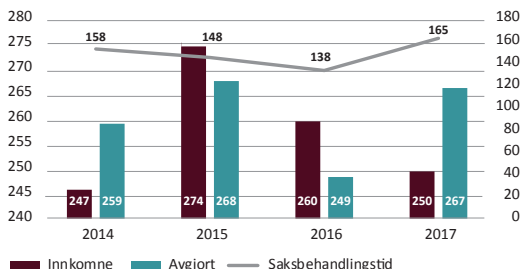
Sivile saker

ANKER OVER DOM

Saksinngangen i 2017 har vært på 250 saker, litt under det vi hadde i 2016 (260). Av dette er 160 saker anker over dom i sivile saker fra tingrettene. Vi har avvirket 267 saker, hvorav 103 saker har endt med dom. Vi har gjennomført 13 rettsmeklinger og oppnådde rettsforlik i 10 av

sakene. 22 saker endte med forlik under ankeforhandlingen, og 20 saker ble trukket som forlik før ankeforhandlingen. 9 anker over dom har blitt nektet fremmet etter skriftlig behandling.

Anke over dom

Antallet avsagte dommer i 2017 var på omtrent samme nivå som i 2016, hhv 103 og 110 saker. Likevel har vi sett en markant oppgang i ankeforhandlingstimer fra 2016 til 2017, fra 1298 timer til 1571 timer. Det betyr at vi satt klart mer i retten pr. sak i 2017 enn året før, hvilket er bekymringsfullt. Det er vanskelig å ha noen klar formening om hvorfor vi ser en slik utvikling, men dette vil vi følge nøye med på i 2018.

Vår saksbehandlingstid i de sivile ankesakene har gått noe opp, fra 138 dager i 2016 til 165 dager i 2017. Det er fremdeles godt innenfor Stortingets krav på 180 dager (seks måneder). Vi håper å kunne snu denne utviklingen i 2018, men dette beror i første rekke på om vi gjennom året får ha tilstrekkelig bemanning. Det fremstår pr. i dag som svært usikkert.

Vi har nedarbeidet våre restanser noe, fra 115 saker ved forrige årsskifte til 98 saker nå. Restansen av ordinære sivile ankesaker fra tingrettene er 78 saker. Restansesituasjonen må betraktes som tilfredsstillende. Vi har som målsetting å unngå at restansene øker i løpet av 2018.

Barnevernssakene utgjør en stadig større andel av lagmannsrettens saker, og er svært arbeidskrevende. Ankebehandling av slike saker er betinget av at lagmannsretten gir samtykke til dette. Vurderingen av om det skal gis samtykke til ankebehandling avgjøres av tre dommere, og en beslutning om ikke å gi samtykke skal begrunnes. Vi har sett en fortsatt økning i innkomsten av barnevernssaker, i 2017 kom det inn 65 saker, mot 56 i 2016. Vi behandlet 63 saker, og det ble gitt samtykke til ankebehandling i 12 saker. Samtykke ble gitt i 18,8% av sakene, en nedgang fra 20,0% i 2016. I de sakene hvor samtykke gis, skal saken behandles som en ordinær sivil ankesak med muntlig ankeforhandling. Ofte går sakene over flere dager. Restansene av barnevernssaker har holdt seg på samme nivå som ved utløpet av 2016 – 13 saker. Saksbehandlingstiden for barnevernssakene hvor det ble avsagt dom, lå i 2017 på 254 dager i gjennomsnitt, hvilket er noe for høyt.

FØRSTEINSTANSSAKER

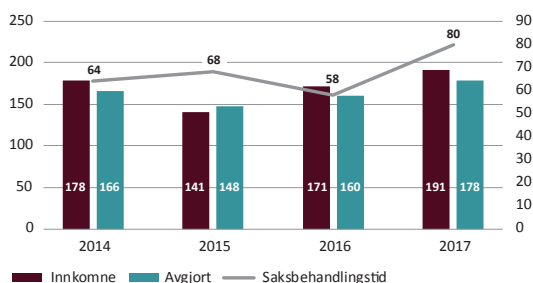
Vi hadde i 2017 en svært beskjeden inntakst av førsteinstanssaker (overprøving av avgjørelser fra Trygderetten), kun 9 saker, omtrent som i 2016. Vi behandlet bare 3 saker, og har ved årsskiftet en restanse på 9 saker. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var på 287 dager, hvilket også er noe for høyt. Dette er imidlertid saker av svært ulik art, og hvor utenforliggende årsaker ofte medvirker til lang saksbehandlingstid.

ANKE OVER SIVILE KJENNELSER OG BESLUTNINGER

Det har vært en merkbar økning i inntaksten av slike saker, fra 170 saker i 2016 til 191 saker i 2017. Vi har behandlet 178 saker med en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 80 dager, noe som er en markert oppgang fra 2016 (58). Dette

skyldes at vi har hatt en stor arbeidsbelastning gjennom hele året, noe som kan gi seg utslag i at denne type saker nedprioriteres.

Anke over kjennelse - beslutning i sivile saker

OVERSKJØNN

Det ble avhjemlet 13 overskjønn i 2017, tre mer enn i 2016. Inntaksten var på 14 saker, og ved årsskiftet har vi en svært beskjeden restanse på bare 5 saker. Saksbehandlingstiden gått litt opp fra 176 dager i 2016 til 198 dager i 2017. I skjønssakene er det oftest påkrevet med befaring (på bar mark), hvilket bidrar til at saksbehandlingstiden i disse sakene ofte er noe høyere enn for de ordinære sivile ankesakene.

ANKESAKER FRA JORDSKIFTERETTENE

Fra 1. januar 2016 har lagmannsretten ansvaret for behandling av alle anker fra jordskifterettene. Disse sakene omfatter anke over; jordskifteavgjørelse, skjønn, dom, kjennelse og beslutning. Det ble behandlet i alt 26 saker med anker fra jordskifterettene i 2017. Inntaksten av nye saker fra jordskifterettene i 2017 var på 21, noe som er en liten nedgang fra 2016, da det kom inn 29 nye saker. Restansen ved årsskiftet er på 9 saker. For sakstypen anke over jordskifteavgjørelse kom det inn 4 nye saker i 2017, mot 9 i 2016.

2017: Noen saker fra året som gikk

Svært mange saker i lagmannsrettens portefølje involverer barn. Sivilsaksporteføljen inneholder mange «barnefordelingssaker» og «barnevernssaker». I straffesaksporteføljen finner vi barn som fornærmet/offer for seksuelle overgrep. Straffesaksporteføljen preges for øvrig av alvorlige narkotikaforbrytelser, voldtekt og «familievold». Nedenfor gjengis et lite knippe sivile saker og straffesaker, som viser litt av spennvidden i sakene som behandles i lagmannsretten.

«OMO-saken»

En REMA 1000-franchisetaker (Kjøpmann) slo etter avslutningen av en kampanjeperiode inn 396 pakker OMO vaskepulver på kassen slik at han utløste en bonus på ca. 10 000 kroner fra leverandøren. Han betalte med egne penger og varene ble ikke tatt ut av butikken. Da forholdet ble oppdaget 7 måneder etter, bare noen dager før ny franchisekontrakt for 5 år skulle signeres, nektet REMA 1000 å inngå ny kontrakt. Kjøpmannen hevdet at det allerede var inngått muntlig bindende avtale om ny kontrakt, og at signeringen kun var en formalitet. Han fikk ikke medhold av lagmannsretten i dette.

«Utestengelse fra profesjonsstudiet i psykologi»

En tidligere psykologistudent brakte vedtak fra Felles klagenemnd (som hører under Felles studieadministrativt senter) om utestengelse av ham fra psykologistudiet i tre år inn for domstolene for rettslig prøving av gyldigheten av vedtaket. Felles klagenemnd hadde vurdert ham som uskikket for yrket som psykolog, og uskikket var ikke av forbigående art. Forholdene gjaldt i hovedsak manglende ferdigheter innen kommunikasjon og samspill. Lagmannsretten fant at vedtaket ikke var beheftet med faktiske feil, det hadde rettslig dekning, det var materielt holdbart og klagenemnda hadde ikke begått saksbehandlingsfeil. Vedtaket ble kjent gyldig.

«Stadig større biler, små parkeringsplasser»

I alt 49 seksjonseiere krevde at et utbyggings-selskap skulle utbedre tildelte parkeringsplasser, subsidiært at de skulle tilkjennes prisavslag. Lagmannsretten kom til at plassene gjennomgående var for smale med bakgrunn i de anbefalte minimumsløsninger fra Sintef Byggforsk som gjaldt da anlegget ble prosjektert (min. 2,30 m., med 25 cm. tillegg dersom plassen ligger mot vegg eller søyle samt tilstrekkelig plass til å manøvrere inn og ut av plassen). Det ble gitt prisavslag på 100 000 kroner for 9 plasser og 150 000 kroner for 29 plasser. For 12 plasser forelå det ikke grunnlag for prisavslag.

«Klar sannsynlighetsovervekt for forsikringsbedrageri»

En kvinne ble frifunnet for straff for forsikringsbedrageri. Tiltalen gikk ut på at hun hadde stiftet brann i egen bolig for å få utbetalt eiendommens forsikringsverdi. Forsikringsselskapet betalte ikke ut forsikringsbeløpet, men krevde erstattet sine utgifter med saken. Kvinnen ble frifunnet også for dette i tingretten. Denne delen av saken ble behandlet av lagmannsretten, som fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at kvinnen hadde fremkalt brannen. Hun hadde derved ikke krav på forsikringsutbetaling, og selskapets krav om tilbakebetaling av deres utgifter med saken samt erstatning, totalt ca. 228 000 kroner med tillegg av renter, ble tatt til følge. Hun ble også dømt til å betale selskapets sakskostnader på ca. 139 000 kroner i forbindelse med lagmannsrettens behandling.

«Liten skruer kan forårsake stor skade»

Snaue 5 år etter ferdigstilling av en idrettshall ble det oppdaget vannlekkasje fra vannrørene til gulvvarmen i hallen. Det viste seg at lekkasjen var forårsaket av fester til håndballmålene. Disse var festet med 25 mm skruer, som flere steder hadde blitt skrudd ned i rørene for den vannbårne varmen. Lekkasje oppsto da skruene begynte å ruste og vann fra rørene havnet i undergulvet. Grunnen til at skruene hadde truffet rørene var at spikerslagene for innfestingen var montert ca. 30 cm feil i forhold til der håndballmålene skulle stå. Entreprenøren med ansvar for den fysiske banemerkingen, i henhold til banemerkningsplanen, ble holdt erstatningsansvarlig for utbedringskostnadene på 3 668 169 kroner.

«Hvor skal sykehuset ligge?»

Kristiansund kommune anla søksmål mot Helse Midt-Norge Regionalt Helseforetak og hevdet at vedtak om å legge det nye sykehuset for Nord-

møre og Romsdal på Hjelset utenfor Molde måtte kjennes ugyldig. Helse Midt-Norge RHF ble frifunnet i tingretten. Kommunen anket dommen. Lagmannsretten kom til at verken anførselene om at vedtaket bygget på feil faktum eller at det forelå saksbehandlingsfeil kunne føre frem. De anførte saksbehandlingsfeilene var i følge kommunen at saken var for dårlig utredet, at det forelå ulovlig eierstyring fra departementet/Helse Midt-Norge RHF etter helseforetaksloven § 16 første ledd og at styremøtene i det regionale helseforetaket, helseforetaket og foretaksmøtet ble holdt tre påfølgende dager.

«Felling av naboens trær»

Utbygger fjernet to furutrær på naboens eiendom. Trærne sto slik at grener og røtter strakk seg inn på utbyggers eiendom, og det var enighet om at utbygger hadde anledning til å fjerne disse delene av trærne. Lagmannsrettens flertall konkluderte med at det ikke var noen risiko forbundet med å la trærne bli stående etter at disse delene var fjernet, slik utbygger hevdet.

RELIEFF: Inngangsdør til Trondheim tinghus.

Fjerningen var derfor urettmessig, og naboen ble tilkjent erstatning på 125 000 kroner for trærne. I forbindelse med tilknytning til offentlig ledningsnett fjernet utbyggeren også en del beplantning/stauder hos naboen. Erstatningen for dette ble satt til 112 500 kroner. Utbyggerselskapet måtte også betale naboen sakskostnader for tingretten og lagmannsretten, totalt 371 625 kroner.

«Avliving av katt»

En mann hadde mot betaling tatt på seg å avlive (skyte) en katt. Katten ble imidlertid bare skadeskutt under avlivingsforsøket. Den dukket opp blant folk 2 uker etter, med avskutt lårben og 13 hagl i bakkroppen. Lagmannsretten fant at han ikke hadde forsikret seg i tilstrekkelig grad om at katten døde som følge av skuddet. Han ble dømt til 30 dagers betinget fengsel for overtredelse av dyrevelferdslovens bestemmelser om avliving av hund og katt. Han ble også domfelt for grov uaktsom vold mot katten i forbindelse med avlivingsforsøket, jf. dyrevelferdsloven § 14.

«Promilleprogram forutsetter medvirkning fra domfelte»

En dame var dømt for tre promillekjøringer til 120 dager fengsel, som ble gjort betinget på vilkår av at hun gjennomførte program mot ruspåvirket kjøring (promilleprogram) i regi av frimorsorgen. Hun unnlot flere ganger å møte for gjennomføring av programmet, uten å ha gyldig forfall. Dette ble ansett som alvorlige og gjentatte brudd på vilkårene, og det ble avsagt dom på fullbyrding av fengselsstraffen.

«Vinningslovbrudd begått i psykotisk tilstand»

En mann var siden 1991 dømt 21 ganger for vinningsrelatert kriminalitet. Han hadde nå, fra januar 2015 – januar 2017 utvilsomt begått en lang rekke vinningslovbrudd, men han kunne ikke

straffes for disse da han var psykotisk (strafferettslig utilregnelig) på gjerningstidspunktene. Etter en lovendring, i kraft fra 1. oktober 2016, ble virkeområdet for de strafferettslige særreaksjonene utvidet slik at personer som er strafferettslig utilregnelige og som begår gjentatte lovbrudd av samfunnsskadelig eller særlig plagsom art, herunder gjentatt vinningskriminalitet, skal kunne idømmes overføring til tvungent psykisk helsevern. Domfelte hadde begått 20 tyverier, hvorav 16 grove tyverier fra 1. oktober 2016 til han ble pågrepet og fengslet 5. januar 2017. Han ble dømt til overføring til tvungent psykisk helsevern. Flere andre tiltak var prøvd og vist seg uhensiktsmessige for å forhindre videre kriminalitet.

«Seksuelle overgrep mot fosterdatter»

En fosterfar ble dømt til fengsel i 6 år og 6 måneder blant annet jevnlig å ha hatt seksuell omgang, herunder voldtekt, med fosterdatter fra hun var 12 til hun var 15 år, fotografering av hennes underliv mens hun sov samt skjulte filmopptak av fosterdatteren og to venninner under toalettbesøk og dusjing, fokusert på jentenes underliv. Han ble også dømt til å betale 250 000 kroner i oppreisningserstatning til fosterdatteren.

«Voldtekter av samboer»

En mann på 21 år ble dømt til fengsel i 4 år og 6 måneder for to voldtekter av sin samboer. Den ene voldtekten startet som et frivillig samleie, inntil samboeren pga. smerter i underlivet sa fra at han måtte slutte. Han etterkom ikke dette, men fortsatte i stedet ved hjelp av vold/makt til samleiet var fullbyrdet.

Digitale Frostating

Frostating lagmannsrett er en del av «Digitale domstoler», et prosjekt i regi av Domstoladministrasjonen om tar sikte på å gjøre domstolene papirløse innen 2023. Dette vil bli et stort hamskifte for domstolene. Papirpermene skal bort, og erstattes av digitale saksdokumenter og datafiler.

Vi har kommet godt i gang. Vi har fire saler som er utstyrt med skjermer og annet utstyr som gjør det mulig å vise dokumentene digitalt. Vi behandler stadig flere saker digitalt, særlig gjelder det på straffesaksiden. Der mottar vi nå en stor del av fengslings- og ankesilingssakene digitalt, og digital dokumentasjon (fremlegging av skriftlig bevismateriale) blir stadig vanligere i straffesakene. Vi har et meget godt samarbeid med påtalemyndigheten om utvikling av arbeidsformer og rutiner for å få dette til best mulig.

I de sivile sakene mottar vi også stadig flere digitale saker. I løpet av 2018 blir det sannsynligvis obligatorisk for advokater å bruke Aktørportalen, noe vi regner med vil føre til at digitaliseringen for alvor vil skyte fart innenfor også dette felt. Vi arbeider med våre interne rutiner parallelt med dette, og vi regner med at i løpet av 2018 så forsvinner papirutdragene i lagmannsretten. Da vil dokumentasjonen under ankeforhandlingen skje digitalt.

Vi er positive til denne utviklingen, og det legges nå ned et stort arbeid i lagmannsretten for å være forberedt på de endringer som kommer. Det skal ikke legges skjul på at dette oppleves som krevende for oss alle. Vi må lære oss å bruke den nye teknologien, og vi må investere i mye nytt utstyr. Vi er innstilt på å «skynde oss langsomt» for å sikre at «digitaliseringen» skjer i et tempo og på en måte som er forsvarlig. Selv om prosessen kan være utfordrende, så er det ingen vei utenom. I løpet av 2018 har lagmannsretten en ambisjon om at «digitaliseringen» skal videreutvikles på alle områder og at brukerne skal oppleve lagmannsretten som moderne og tidsriktig i sin kommunikasjon med både profesjonelle og private aktører. Vi har også en ambisjon om at dette skal skje uten at det går ut over kvaliteten verken på ankeforhandlingene eller på de avgjørelser vi treffer. Det er viktig ikke å miste av synet av digitaliseringen skal være et arbeidsredskap, ikke et mål i seg selv.

Service og sikkerhet

I vår tid er sikkerhet et aspekt ved å yte god service. For om lag tre år siden tok vi konsekvensen av dette og ansatte sikkerhetsbetjenter ved Trondheim tinghus.

*Service- og sikkerhetsavdelingen i Trondheim tinghus samlet ved den nye informasjonsskranken.
Foto Morten Værnes*

I dag har vi to sikkerhetsbetjenter, og staben utvides til tre fra 1. februar 2018. Sikkerhetsbetjentene utgjør sammen med rettsbetjentene og konsulentene i informasjonsskranken, tinghusets førstelinje i møte med publikum.

Sikkerhetsbetjentene er tilstede i tinghushallen hver morgen, og går i tillegg jevnlig rundt i hele huset. De deltar i praktisk sikring/tilrettelegging ved behov og gir ellers informasjon og service til publikum. Arbeidet er først og fremst av forebyggende karakter. En ny skranke i tinghushallen betjenes av sikkerhetsbetjentene fra årsskiftet 2017/2018.

Blant verdensarv, åser og slott i det skotske lavlandet

Dommere og saksbehandlere i Frostating lagmannsrett innledet oktober måned med en begivenhetsrik langhelg på internseminar i Skottlands hovedstad Edinburgh.

Av: Morten Værnes

Grytidlig torsdag 5. oktober 2017 møttes lagmannsretten på Værnes lufthavn. Etter ombordstigning, gikk turen via Gardermoen til Edinburgh lufthavn, 13 kilometer utenfor sentrum av

byen. Der ventet vår kontakt Kirsti Halvorsen-Brown med en buss - som tok oss til det som skulle bli det første av mange høydepunkt.

Dommere og saksbehandlere ved inngangen til Dalhousie Castle. Vertskap i kilt og toner fra sekkepipe ble opptakten til lagmannsrettens internseminar i Edinburgh. Foto Viggo Finset.

Innblikk i skotsk kultur

Midt i et imponerende parkanlegg med sirlig vedlikeholdte gressplener og åser som minnet smått om landskapet «Postman Pat» hadde sitt virke i, ble vi ønsket velkommen på det gjestfrie slottet Dalhousie Castle. Det hevdes på slottets hjemmeside at det har en 700 år gammel historie, og at det er det eldste bebodde slottet i Skottland.

Her ble vi møtt med en vert kledd i skotsk nasjonaldrakt og fikk en treretters tradisjonell lunsj. Tidvis var oppholdet også akkompagnert av sekkepipedemusikk, og det var ikke få som etter maten stimet nysgjerrige bort til en mengde rovfugler som sto på påler ved inngangen til slottsområdet. Da vi innså at uglene, falkene og ørnene var bundet fast til pålene, sank nok begeistringen for akkurat denne tradisjonen ganske mange hakk hos flere. Men stemningen i slottet og området rundt lovet godt for det videre oppholdet.

Lagmannsretten ble innkvartert på relativt enkle Motel One Edinburgh Royal, som viste seg meget sentralt plassert i forhold til både den gamle og nye delen av Edinburgh. Byen har vært Skottlands hovedstad siden 1437, og er nå sete for Skottlands parlament. Både The Old Town og The New Town ble tatt inn på UNESCOs Verdensarvliste i 1995.

Den første ettermiddagen og kvelden var satt av til å bli nærmere kjent med bymiljøet, blant annet gjennom en vandring, som gikk under navnet «Ghost Tour», med utgangspunkt i Merecat cross like ovenfor hotellet. Dette ble en byvandring av det litt eksotiske slaget, der sanne og mindre sanne historier tilsynelatende var blandet i hop som en skotsk «haggis».

Faglig seminar

Lørdag morgen startet det mer faglige programmet på årets internseminar, og både dommere og saksbehandlere samlet seg i konferansesalen på Radisson Blu Hotel.

Førstelagmannen ønsket velkommen. Vår første gjest var Deputy Director Susan Craig fra den skotske «Domstoladministrasjonen». Både likheter og ulikheter mellom norsk og skotsk retts-system ble synliggjort i denne seansen.

Vår neste gjest var Norges konsul David Windmill, som skulle gi oss en interessant innføring i et utstrakt samarbeid mellom norske og skotske interesser, i konsulatets rolle og oppgaver og et aldri så lite innblikk i interne politiske og andre samfunnsrelaterte forhold i landet.

Det neste punktet på programmet handlet om Frostating lagmannsretts satsing på digitalisering, denne gang med et særlig fokus på digitale rettsmøter. Både hvilket tempo arbeidet skal fortsette i og behovet for rutinemessige endringer ble diskutert.

Siste post på programmet denne dagen var for lagdommere og ledelse alene - og handlet om arbeidsbelastningen for dommerne.

Saksbehandlerne hadde derfor avtalt en samlet fottur til Arthur's Seat (251 m.o.h.) øst for bysentrum, hvor vi fikk et overblikk over byen, litt fysiske utfordringer og en hyggelig sosial tur. Som seg hør og bør, ble det også markert med noe musserende dråper at vi hadde nådd toppen! Turen ned gikk adskillig lettere en turen opp, og på veien møtte vi flere dommerkolleger, som etter å ha fullført sitt faglige program, også la turen «til fjells».

Børs og katedral

Lørdagen var også en begivenhetsrik dag for reisefølget. Noen valgte seg «børs», blant annet diverse kjøpesenter, suvenir-butikker, Greater Grass Market eller et besøk på Scotch Whisky Experience. Andre syntes det var spennende med «katedral» og tok for eksempel turen til Rosslyn Chapel 30 minutter utenfor byen.

Fellesnevneren var nok at også siste dag ga rike opplevelser og stor appetitt før vi på kvelden

samlet oss inne på Stramash bar. Dette var et ombygd kirkerom, som nå altså fungerte som bar og konsertlokale.

Maten vi fikk servert der var enkel, og det samme mente vel mange om kvaliteten på det som etter hvert ble fremført på scenen. Men at kvelden ble minneverdig sosialt sett - og et samtaleemne på veien hjem til Trondheim søndag formiddag – derom hersker det nok lite tvil!

SOSIAL TOPPTUR: Det blåste friskt på Arthur's Seat. Her har både administrasjonssjefen og saksbehandlerne nådd toppen. Foto Viggo Finset.

Leve uavhengigheten

Lagdommer Mats Stensrud intervjuer kretsmekler Mats Stensrud.

Mats Stensrud. Foto Morten Værnes.

Du brenner for sidegjøremål?

Det har jeg gjort siden jeg kom til lagmannsretten i 1990.

Skal ikke en dommer heller bruke tiden på sakene?

Alle bør ha hobbyer. Det er nødvendig å følge med i tiden. Og det er kjempeartig å delta i samfunnet utenfor tinghuset. Sidegjøremålene har gjort meg til en bedre dommer.

Du har syslet med mye?

Ja, men nå får dommere bare ha verv i det offentlige. Selv kontrollkomitéer har vi forbud mot.

Hvilket verv har du likt best?

Å være mekler. Uten tvil. Jeg har vært i Riksmeklerens «stall» i over 25 år.

Hva gjør du der, da?

Først og fremst er jeg kretsmekler med ansvar for saker som oppstår i Midt-Norge. Geografien er den samme som for lagmannsretten: Trøndelag og Møre og Romsdal.

Kan du beskrive en typisk sak?

Ja, det vanlige er fagorganiserte arbeidstakere som ikke oppnår tariffavtale med sin arbeidsgiver. De henvender seg til Riksmekleren. Han sender saken til meg, og så trommer jeg sammen til et møte her i tinghuset – med fagorganisasjonen og arbeidsgiver. Min oppgave er å skape god stemning og få partene til å snakke sammen. Til å forstå hverandre og finne en løsning.

Og hvis de ikke lykkes?

Da kan det bli streik. Det skjer annethvert år. En lokal streik kan være smertefull. Som oftest gir arbeidsgiver seg. Men det har også hendt at bedrifter er blitt nedlagt. Det er leit for alle parter.

Ellers?

Siden 2002 har det vært lokale forhandlinger om årlig lønnsregulering for mellomledere og fagpersonell i kommunene. Blir ikke partene enige, går saken til nemnd, og jeg blir spurt om å være nøytral leder.

Så dere fastsetter lønn?

Ja. Og jeg får vite så mye om hva som skjer «der ute». I meklingssakene gjelder det næringslivet, i nemndssakene handler det om hverdagen i kommune-Norge. Før var bildet av en kommunearbeider en som tok det med ro. Slik er det absolutt ikke lenger.

Vi ser deg av og til på skjermen, når du leder sentrale meklinger på vårparten.

Det stemmer. I Riksmeklerens «stall» er vi nærmere 15 likesinnede som oppnevnes for den enkelte, sentrale mekling. Flertallet er dommere.

Fortell om Riksmekleren!

Det er til enhver tid bare én riksmekler. Min første sjef var Reidar Webster. En av mine største ledestjerner. Også vi dommere trenger forbilder.

Hva lærte han deg?

Så mye. Først og fremst at ikke to meklinger er like. Du kan egentlig ikke planlegge en mekling. Nei, en må være spontan, for partene og problemene er alltid forskjellige. Særlig annethvert år når det er hovedoppgjør. Da gjelder det ikke bare kroner og ører, men også tekster. Noen kaller det «Vårens vakreste eventyr»!

De sentrale meklingene foregår i Oslo.

Ja, i Grensen 3. Der er det luftige og flotte lokaler på toppen. Det kribler i magen når en tar heisen dit. Ikke bare i *min* mage.

Mekler dere bare om natten?

Nei, men fristen – utløpet – er ved midnatt. Og nesten alltid blir det spørsmål om å fortsette på overtid.

Stress og tidspress?

Gjett om det er! Masse spenning. Du må være i god fysisk form, være kjapp i hodet og fange signaler. Hele tiden. Og konsentrere deg om det viktige. Stimulere partene. Holde humøret oppe. Man blir effektiv i Grensen 3.

Noen ganger skjærer det seg?

Ja. Webster trøstet alltid ferskingene: «Du er ikke en skikkelig mekler før du har hatt en streik.» Noen ganger har jeg, som andre meklere, fått «juling». Man blir vel mer hardhudet med årene. Jeg tåler en «trøkk». Men mislykkede meklinger sitter alltid lenger enn de vellykkede.

Jeg er en utålmodig sjel. Webster lærte meg å lytte. Han er klok og kreativ, et fint menneske med innlevelsesevne. Utgangspunktet er at man skal være like glad i begge parter. Og så må man hele tiden analysere. Analysere, analysere ...

Hvilken egenskap vil du fremheve hos deg selv?

Jeg elsker hoderegning. Det har jeg mye glede av.

Nå skal vi avrunde. Hva vil du si til slutt?

Meklervervet har styrket min uavhengighet. Man må jobbe for å oppnå tillit. Det er helt nødvendig, også for en dommer. Ekstra viktig i en tid der hverdagen blir stadig mer gjennomregulert.

Nye dommere i løpet av året

I 2017 har to nye lagdommere tiltrådt: Ragnhild Vada og Kjersti Risem-Johansen. Ingen faste medarbeidere gikk av i løpet av året.

*LAGDOMMERE: Ragnhild Vada og Kjersti Risem-Johansen.
Foto Klipp og Lim.*

Faguttrykk – ordliste

ANKE Rettsmiddel mot en domstolsavgjørelse.

FAGDOMMERSAK Saker hvor lagmannsretten under ankeforhandlingen er satt med tre fagdommere. Som regel dreier det seg om anke over straffeutmålingen i saker om lovbrudd med strafferamme på inntil seks års fengsel.

FAGKYNDIG MEDDOMMER I mange saker vil retten ha behov for særlig kyndighet på spesielle fagområder. Retten kan da settes med fagkyndige meddommere. Dette er personer som har spesiell kompetanse innenfor de aktuelle fagområder, slik som psykologi, økonomi, bygningsvesen etc.

FØRSTELAGMANN Dommer som er øverste leder for lagmannsretten.

JORDSKIFTE Samlebetegnelse for noen typer endringer i og fastsetting av eiendoms- og rettighetsforhold.

JURY Populært navn på lagretten, se dette.

LAGDOMMER Embetsmann som er dommer i lagmannsretten.

LAGDØMME Området lagmannsretten får sine saker fra. Utgjøres av et visst antall tingretter og deres respektive rettskretser/domssogn.

LAGMANN Ved de store lagmannsrettene som er avdelingsdelt, er det en lagmann som er avdelingsleder.

LAGMANNSRETT Domstol som behandler sivile saker og straffesaker etter anke, og i noen få tilfeller som første instans.

LAGRETTE Populært kalt jury. 10 lekdommere som avgjør skyldspørsmålet i de mer alvorlige straffesaker for lagmannsretten. Av de ti er fire også med på fastsettelse av straffen.

LEKDOMMER/LEGDOMMER Felles betegnelse på meddommere og lagrette medlemmer. Ikke juridisk utdannet person som deltar i pådømmelsen i en rettssak.

LUKKEDE DØRER Hovedregelen er at rettsmøter er offentlige. Når retten unntaksvis beslutter at publikum ikke får adgang til å følge rettsforhandlingene, sier man at retten går for lukkede dører. Lukking av dører er særlig aktuelt (domstoloven § 125) ved:

1. Fengslingsmøter hvor offentlighet vil skade etterforskningen
2. Saker som omhandler svært private forhold
3. Saker etter barneloven og ekteskapsloven og saker om administrative tvangsinngrep (barnevern, tvangsinngivelse i psykiatri).

MEDDOMMER Ikke juridisk utdannet person (lekdommer) som deltar i behandlingen av en rettssak sammen med de juridiske dommerne. De deltar på lik linje. I særskilte tilfeller kan det oppnevnes såkalte fagkyndige meddommere, se dette.

MEDDOMSRETT Når lagmannsretten settes med tre juridiske dommere og fire meddommere. Når tingretten settes med en juridisk dommer og to meddommere.

OVERSKJØNN Overprøving av tingrettens skjønn. Lagmannsretten settes med en fagdommer og 2 (4) skjønnsmedlemmer

SKJØNN Grovt sagt fastsettelse av erstatning for inngrep, f.eks. avståelse av grunn til veg. Omfatter også odelstakster.

TINGRETT Domstol som med få unntak behandler alle saker, både sivile saker og straffesaker i første instans.

Inngangspartiet til Trondheim tinghus fra Munkegata har to dobbeltdører med i alt 12 relieffer med motiver fra samfunnet som domstolene har sitt virke i,
– trøndersk næringsliv, kirkeliv, utdanningsinstitusjoner mm.

Står vi ute på fortauet, har vi en farverik forsamling foran oss, tre grupper i terrakotta på hver side og midt i står middelalderlagmannen i marmor, som leser loven på Frostatinget.

Det er rettsutviklingen og rettsutøvelsen i århundrenes løp som fremstilles gjennom historiske personer. Motivvalgene har professor Oluf Kolsrud stått for (han har også gitt utkast til Domkirkens glassmalerier og statuene på Vestfronten). Utformingen er billedhugger Nic. Schiølls verk (som også kan knyttes til Domkirken, og har laget to av de store kjempene, Styrke og Måtehold, utenfor Bergen tinghus).

Keramiker Jens von der Lippe har utført veggene.

www.frostating.no

Notat

Til: Kommunestyra på Sunnmøre
Frå: Folkevaltnettverket i regi av Demokratiprojektet til Sunnmøre Regionråd IKS
Dato: 7. mars 2018, Valldal, Norddal kommune
Tema: Referat frå gruppearbeid knytt til femte samling i Folkevaltnettverket.
Vedlegg: Foredraget til:

- Cecilie Campbell, Direktør i ALV Møre og Romsdal
- Tone Kirkhorn, rådgjevar i Sula kommune

Folkevaltnettverket i regi av Demokratiprojektet til Sunnmøre Regionråd IKS hadde sin femte samling ved Martin Linge huset i Norddal kommune. Representantar frå alle kommunar møtte, med unntak av Ørskog og Vestnes.

Det vart gjennomført to foredrag:

- Cecilie Campbell, Direktør i ALV Møre og Romsdal
- Tone Kirkhorn, rådgjevar i Sula kommune

Ordførar i Norddal kommune, Arne Sandnes ønska velkomen til eiga kommune.

Med utgangspunkt i dei to aktuelle foredraga vart det gjennomført to gruppearbeid, med gruppepresentasjonar.

Alle deltakarar er oppfordra til å gi eige kommunestyre ein muntleg rapport fra samlinga, og ordførar er oppfordra til å gi delegatane taletid til orienteringssaka.

Interkommunale grupper

Oppgåve:

Kva er dei største politiske utfordringane i å realisere helseinnovasjon i kommunene?

Tilbakemelding frå gruppene er lista opp nedanfor:

- Motstand i folket, tilsette, org.
- Mangel på forståing/kunnskap
- Felles forståing politisk-administrativt
- Manglande dokumentasjon på potensiell gevinst.
- Økonomi, investering før gevinst
- Mangel på digital kunnskap hjå brukarane.
- Det er ikkje faste arena mellom administrasjon og politikere til heilskapleg tenking. (Veit ikkje om kvarandre)
- Dårlig økonomi blir ofte brukt som argument for å ikkje starte med helseinnovasjon i eige kommune.
- Politikerane må ha eigarskp til innføring av helseinnovasjon.
- Utfordring med formidle kunnskap til andre politikarar.
- Gevinstfordeling må vere hovedfokus. Politikerane ynskjer ofte å hente ut dei økonomiske gevinsten på førehand.
- Økonomi
- Få dei som jobbar på de ulike områda med på tenkinga. Dei må vurdere behova og kome med forslag til løysingar.
- Kartlegge behova.
- Rette prioriteringar i rett rekkefølge.
- Infrastrukturen viktig. Kanskje må nokon av dei tilsette omplasserast.
- Omstillingangst på alle nivå.
- Organisatorisk treigheit i store system.
- Nok tid i kvardagen til å realisere prosessane.
- Få budsjettet i balanse.
- Samskaping med frivillige org., politikk, pårørande, innbyggjarar og næringsliv er viktig.
- Redd for forandringar og kulturendringar.
- Kva er behovet for teneste?
- Individuell tilpasning.
- Innovative politikarar og administrasjon tom tek tak.
- At behovet er tilstades for at vinninga skal bli «målbare» - bere «frukter» vidare.
- Forankra på flest mogeleg område i organisasjonen (Den raude tråden).
- Betre teneste – glade innbyggjarar.
- Forenkla regelverk for bruk av velferdsteknologi. Tvangsparagrafar ++
- Nytte ressursane/kompetansa der den best nyttast kan.
- Økonomisk vinning
- God informasjon og begrunning i forkant.
- På sikt lønnsomt i form av effektivitet.
- Overbevise brukar og pårørande at bruken av teknologi vil gi like god eller bedre tjenester.
- Utfordring å velge rett teknologi/leverandør.
- God nok beredskapsplan når teknologi svikter.
- Kompetanse – heve overføring av foredrag.
- Ressursar, økonomisk og personell
- Samle aktørane, (1) Brukar/tenestemottakar, (2) Tenesteyter,

(3) Administrasjon, (4) Politisk, og (5) Ulike områder.

- Finne gevinsten i «små steg». Kan tenesta bli betre? –auka kvalitet?
- Prosess!
- Motstand i organisasjonen.
- God plan
- Kan vere lettare å kopiere andre sine løysingar, vise til handlekraft.
- Identifisere behova.
- Søre for ein god prosess.
- Det starter med brukaren!
- Familjøet kommuniserer behovet til politikerne (konkret nytteverdi)
- Se hvordan andre kommuner løser behovet – samarbeid.
- Tørre å satse økonomisk, ved (1) personalressurser, (2) Vurdere alternative løysingar, (3) Synliggjøre økonomisk gevinst/andre effekter, (4) budsjett er ofte kortsiktige, (5) Lage egen plan for innovasjon, (6) Redsel for fordeling.

- Tidkrevende politisk/adm. prosesser. Starte i det små, ikkje vente på rullering av planer/strategier.
- Politikarane, Fagfolk og «Dei med kompetanse» må tre tilbake.
- Rammestyring. Fokus på det eksisterende, ikkje nytenking.
- Teknologipessimist
- TESA/Postulatet – (1) Privat sektor innovativ, og (2) Offentlig bakpå/held attende.
- Grunnleggande skepsis i organisasjonen.
- Kostnader.
- Få politikerne til å «forstå» kva helseinnovasjon er og kva det kan brukast til.
- Verdien i de varme hendene.
- Få brukere pårørende og ansatte på trua.
- Tilføre brukere digital kompetanse.
- Motvilje mot å lære av andre – «best practise».

Kommunale grupper

Formålet med gruppearbeid i eiga kommunal gruppe er at ein skal kunne diskutere korleis dagens innlegg er relevant for eiga kommune og eigen situasjon. Det er også gitt ei forventning til ordførar og deltakarar at det blir gitt eit muntleg referat frå samlinga til eige kommunestyre.

Oppgåve:

Kva for moment/kunnskap i dagens to foredrag er viktig å ta med heim til eige kommunestyre?

Tilbakemelding frå gruppene er lista opp nedanfor:

Volda/Hornindal

- Fokusere på behovet til brukaren.
- Kartlegge dagens ståstad
 - Kva har vi av digital teknologi
 - Kvar kan vi hauste størst utbytte av ei digitalisering?
 - Kva nyttar vi tida vår til, og kva får vi ut av tidsbruken?
 - Kva skulle vi hatt tid til?
- ALV?
- Samarbeid

Ulstein

- Dei som står nærast brukarane må vurdere kva som er mest nyttig.
- Skal ikkje treast ned over hovudet på dei/komme utanfrå at «dette er lurt» - utan eigarskap.
- I Norge: Brukt mykje pengar – og kommunene er flinke til å benyttes eg av dette.
- Viktig at Omsorgsetaten sjølv får denne inspirasjonen og kunnskapen.
- Halde politkarane oppdatert og informert.
- Forskjellen på helse- og velferdsteknologi.
- Politiske utfordringar + muligheiter.
- Etikken svært viktig!

Sande

- Få ein furgerande arena for samhandling mellom politkarar og administrasjonen.
- Skape eit politisk eigarskap – kunnskapsformidling.
- Identifisere behov
 - Sjå muligheiter
- Høyre med eigen adm.
 - Kvar er vi?
- Kva kan vi som politkarar gjere?

Hareid kommune

- Moment å ta med heim til eiga kommune
 - Ta behova/utfordringane på alvor.
 - Arbeide «nedanfrå og opp»
 - Dette er ei investering for gode tjenester.
 - Felles mål = raud tråd i organisasjonen.
 - Samarbeid for betre og meir positive mottakarar/brukarar
 - Framsnakke alternative løysingar
 - Mål som er i samsvar med det reelle behovet ☺ uavhengig av økonomiske vinning i 1. omgang.
 - Sjå og lære av andre

Sule/Giske kommuner

- Identifisering av behov, med brukerperspektiv. Kvar er viktig for brukaren?
- Utviklingsplan for implementering av digitale løysingar inn i tenestene.
- Interkommunalt samarbeid er avgjerande for å sikre gode og sikre løysingar, og gir meirverdi i driftsamanheng (ALV).
- Etikk og regelverk

Norddal, Stordal og Stranda kommuner

- Samhandling
- Kartlegge behov (brukar i fokus)
- Andre kommunar har lukkast om felles løysingar (19 kommuner)
- Helseteknologi (Framtidig næring i vår kommune)
- Større og tettere samarbeid mellom private lag og org. og kommunen.

Sykkylven kommune

- Sjå på behov (kartlegge) før ein kjem med ei løysing. Brukarperspektiv.
- Etisk refleksjon.
- Gevinstrealisering – fokus på kvalitet.
- Skape eit innovasjonsklima.
- Alltid evaluere tiltak/prosjekt o.l. Viktig for å justere/endre.
- Bygge kompetanse – dele kompetanse og erfaring.
- Jobbe meir tverrfagleg, samarbeid med akademisk, næringsliv og frivillige etc.
- Utfordre administrasjonen ift. kvar ein kan digitalisere.

Nye Ålesund kommune

- Digitalisering er allerede kommet godt i gang.
- Kartlegging av behov.
- Fokuserer på oppgåvene i større grad enn økonomi.
- Være positive til digitalisering
- Jobbe forebyggende.
- Gevinsten ved digitalisering ligger frem i tid. Må synliggjøres.
- Få frem budskapet om at digitalisering vil vere positivt for innbyggerne.

Ørsta kommune

- ALV – Arena for læring og velferdsteknologi.
- Erfaringsutveksling/utvikling
- Ørsta er medlem i ALV
- Samordning mellom teneste og produktutvikling
- Sterkare brukarmedverknad
- Medisinsk avstandsoppfølging/samarbeid legane for heimebesøk
 - Eks. Ørsta – Trondheim / Utkantane

Vanylven og Herøy kommuner

- Ta utgangspunkt i brukar sine behov.
- Etikk ift. digitalisering
- Spele på lag mellom kommunar
- Felles dig. løysingar, system.
- Kreve meir ift. leverandør (etter behov)
- Vi må jobbe innovativt
- Helseteknologi skal ha ein annan verdi enn økonomi
- Kunstig inntelligens gir fleire varmer hender.

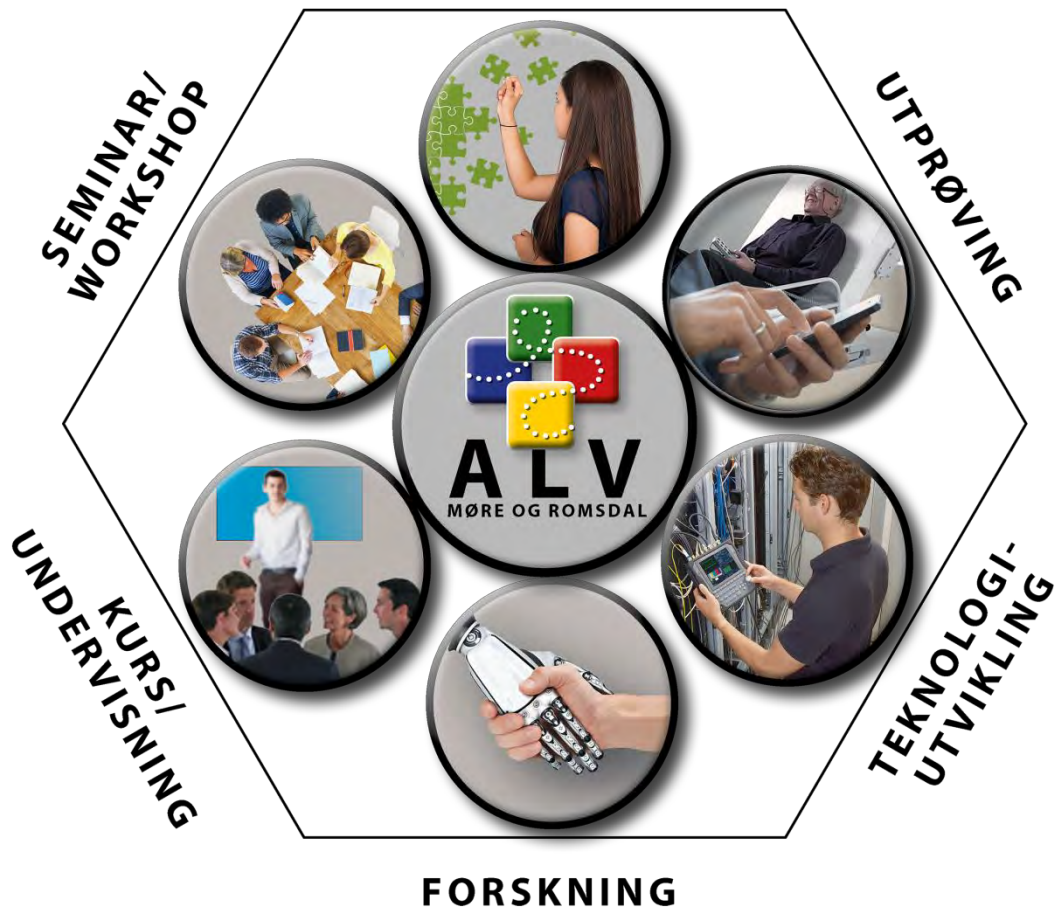

HELSETEKNOLOGI OG INNOVASJON; MULIGHETER OG UTFORDRINGER

Folkevalgtnettverket på Sunnmøre
Valldal, 2018

Cecilie Campbell, ALV

INNOVASJONS- STRATEGI OG PROSESSARBEID

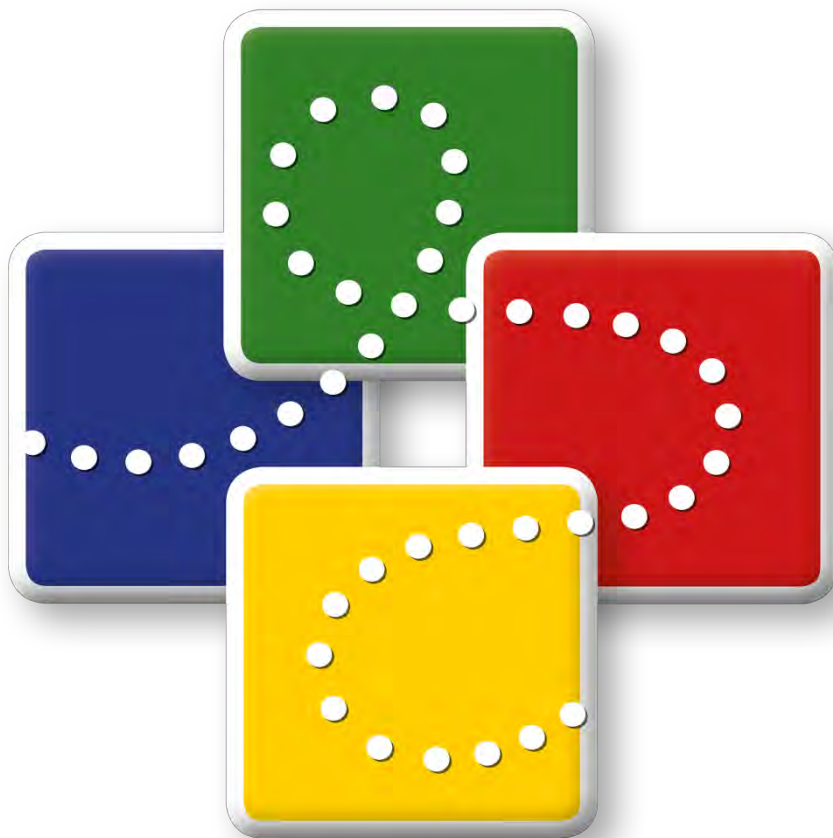

ALV

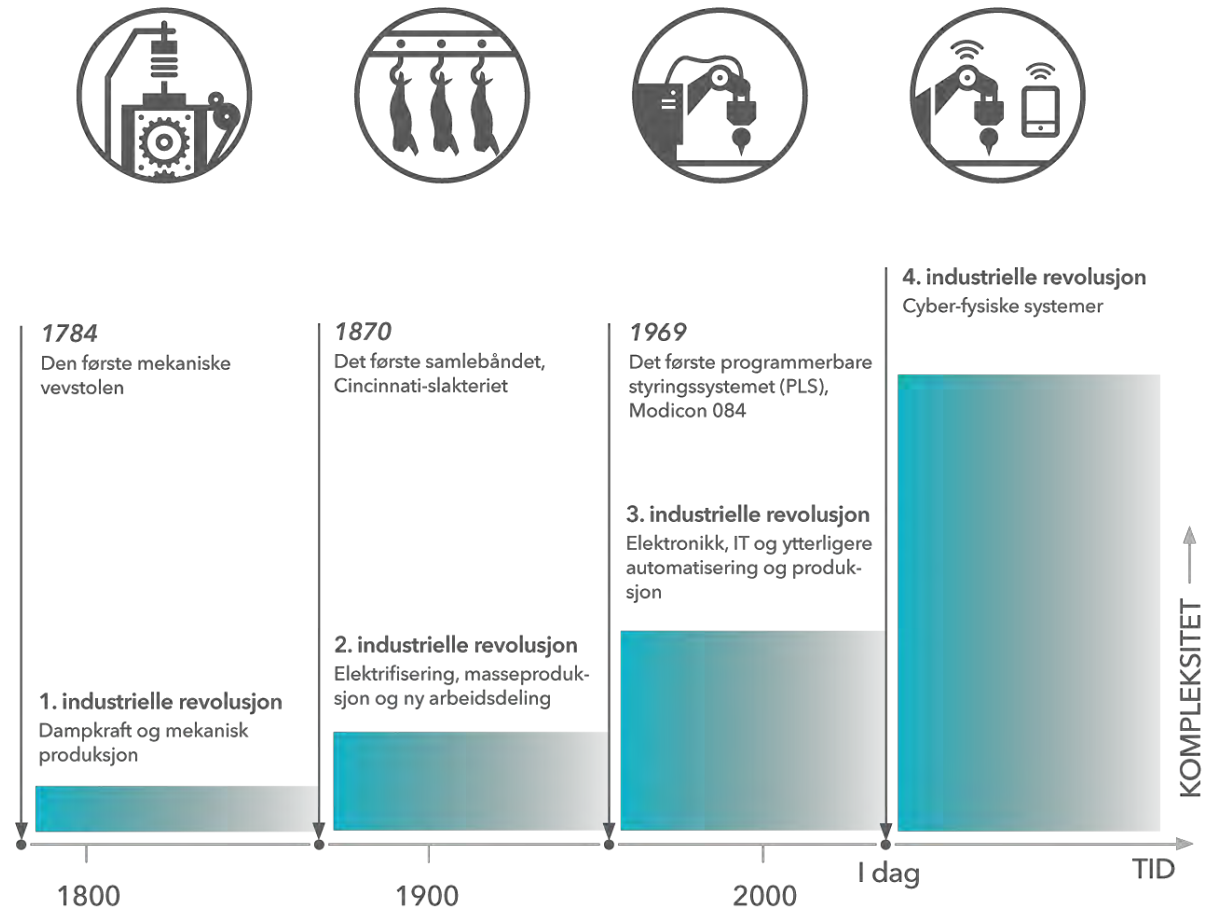
- Partnerskap mellom 19 kommuner og NTNU
- Dynamisk nettverksorganisasjon

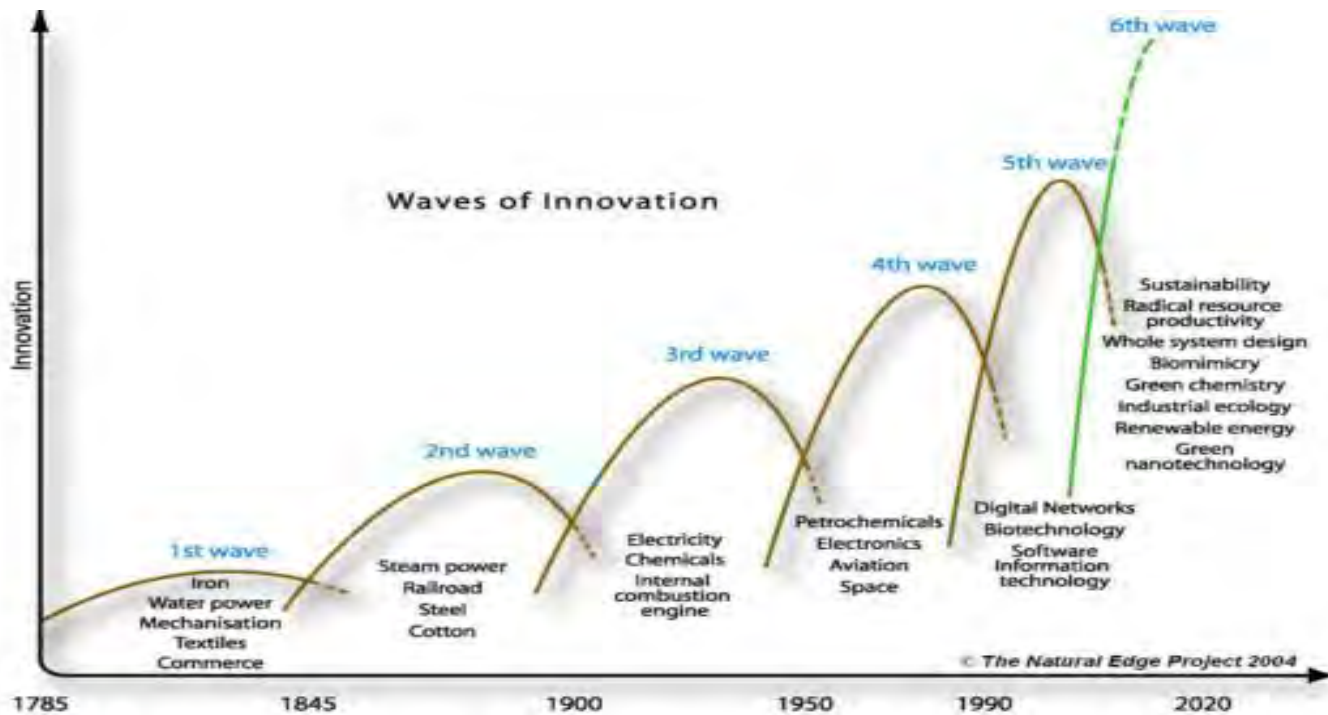
ALV MØRE OG ROMSDAL

UTVIKLING

INNOVASJON I BØLGER

DEN FJERDE INDISTRUELLE REVOLUSJON

- Digitalisering
- Nye forretningsmodeller
- Uforutsigbart
- Stort tempo (gradvis- plutselig)
- Menneskelig konseptforståelse, kreativitet, etikk

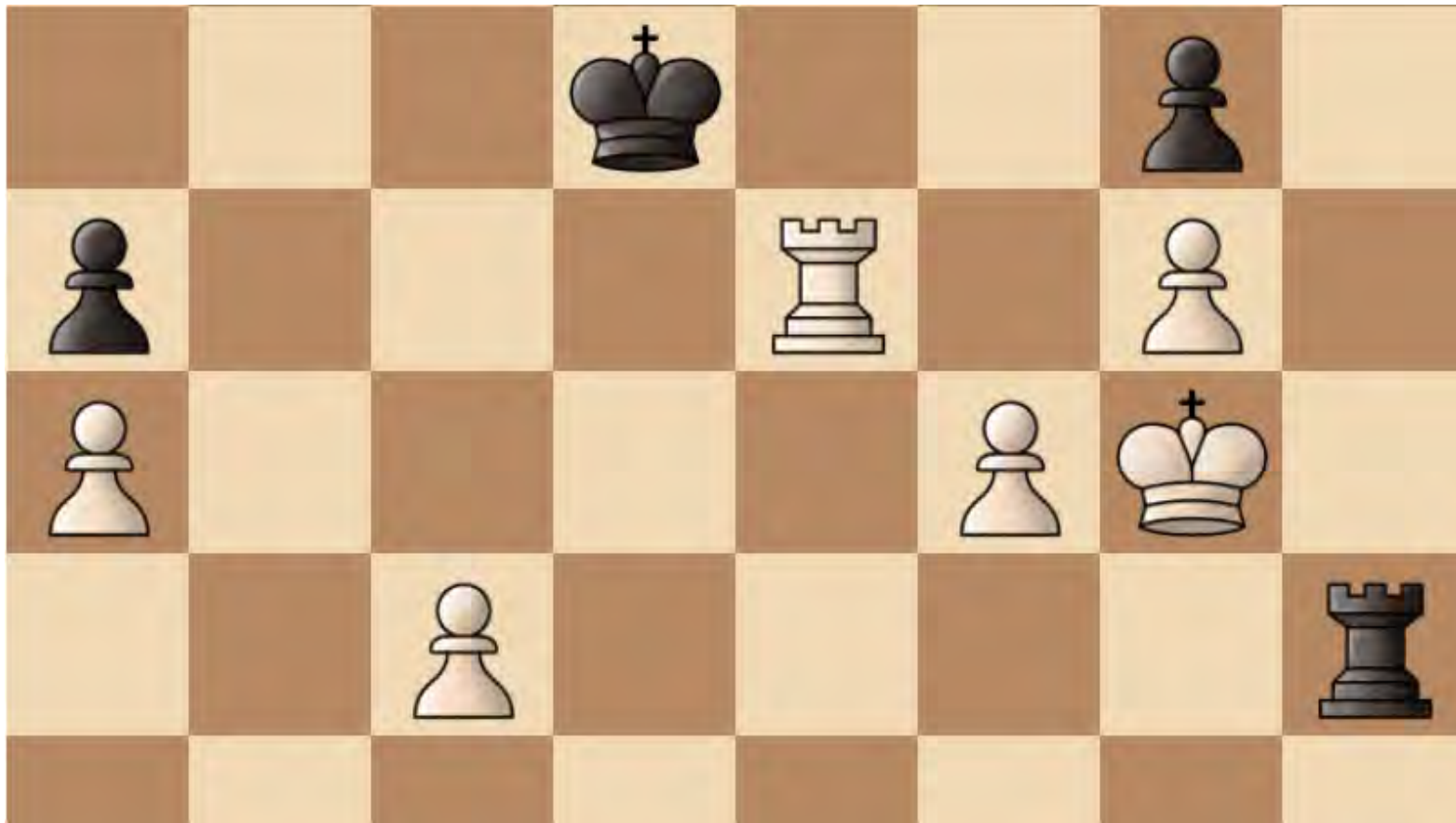

KUNSTIG INTELLIGENS

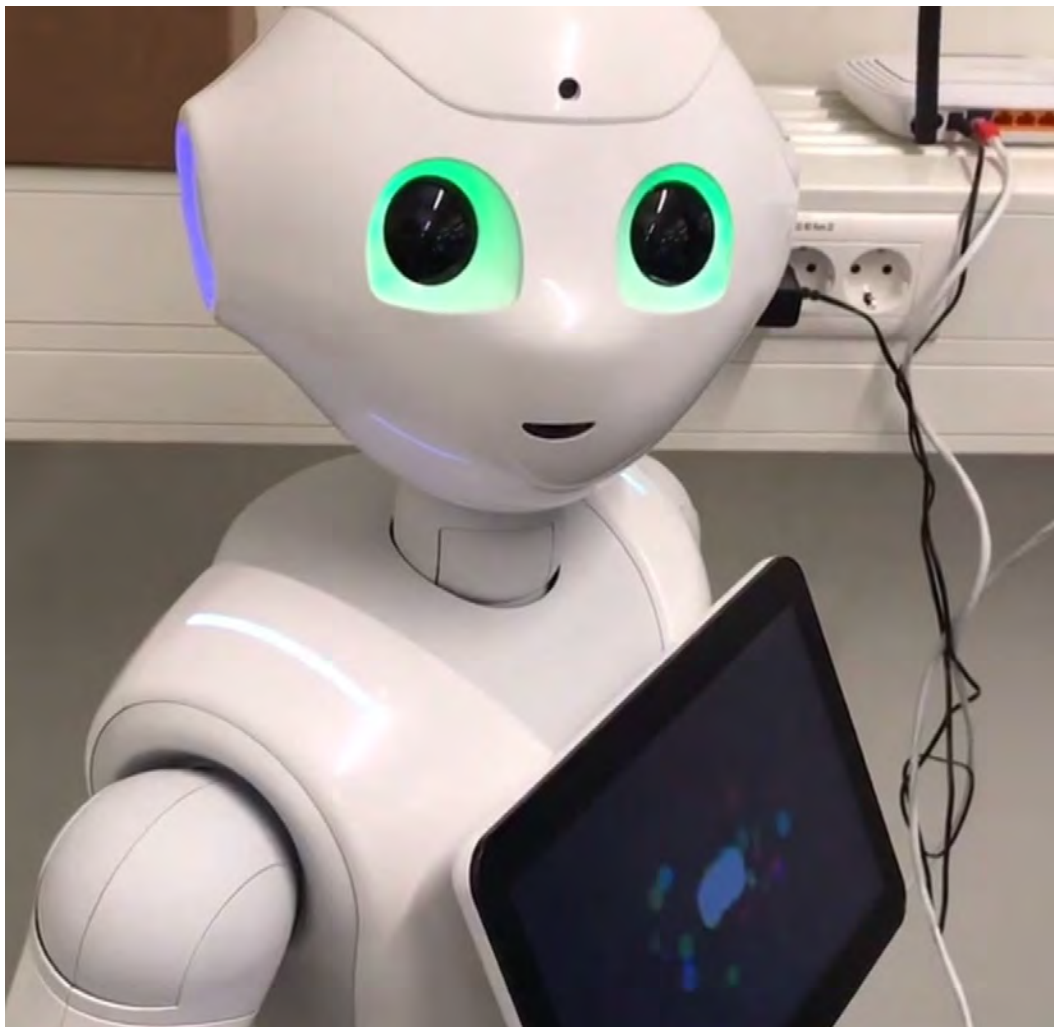
- Maskin læring, algoritmer og intelligente beslutninger basert på data
- Dyp læring (deep learning) lære ved prøving og feiling

ALPHA ZERO

ROBOTER I KJØMDA

UTTESTING AV ROBOTER

- Deep learning
- Chatbot
- Aniktsgjenkjenning
- Identifisering av smerte

EN BEGYNNELSE PÅ VEIEN

- Innovasjonssøknad fylkesmannen
- Forskningssøknad til RFF
- 3 PHD stillinger
- Studenter IKT, Helse og Innovasjon
- Kommunene/ Helseforetak

VELFERDSTEKNOLOGI- HELSETEKNOLOGI

- Helseteknologi blir regnet som en kategori under velferdsteknologi
- Helsedata
- Uttesting; nye krav til nettverk.
Legene må være med

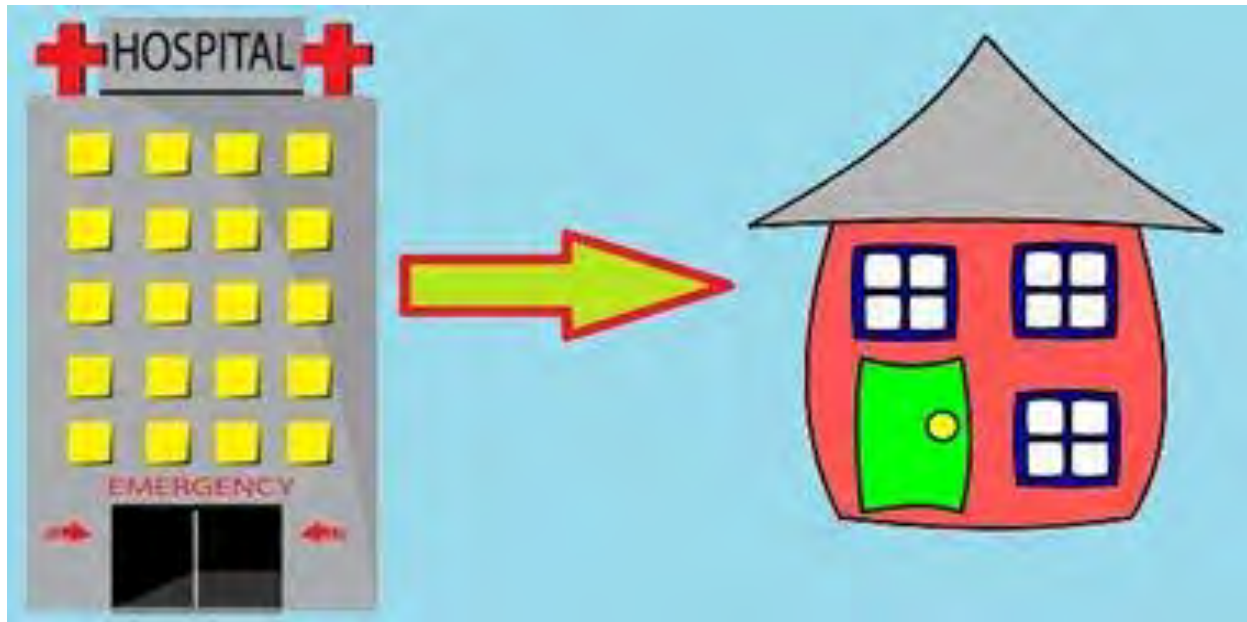

UTTESTING

- Norsk telemedisin, sensorer
- Hvordan blir fremtidens møbler?
- Hva blir et smart hus for fremtiden?
- Radarteknologi

HOSPITAL AT HOME, HJEMMESYKEHUS, MEDISINSK AVSTANDSOPPFØLGING

LOVVERK

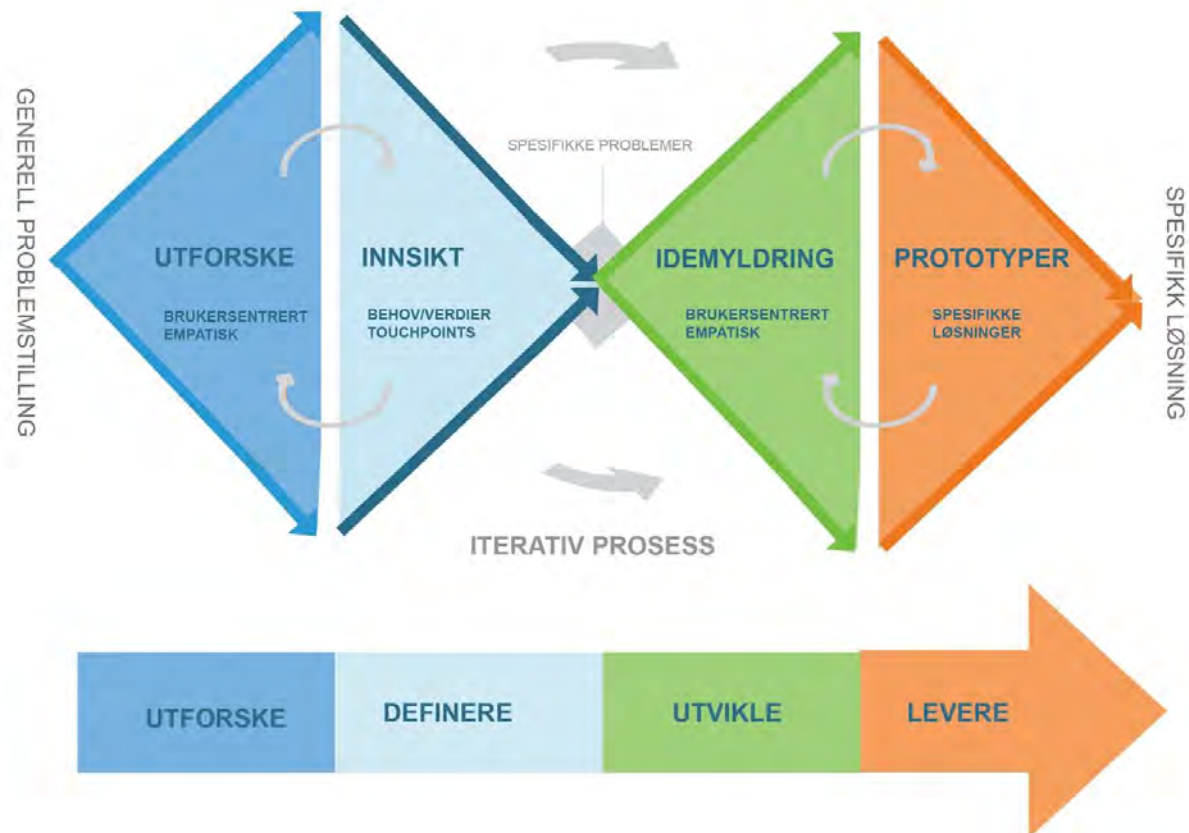

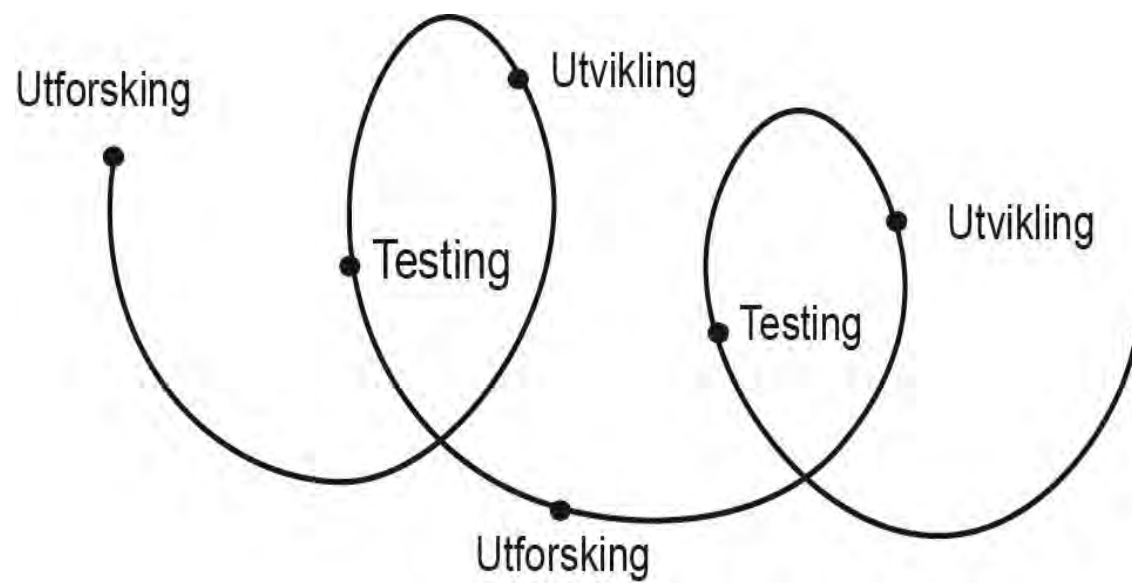
- Inngripende teknologi- helse og omsorgstjenesteloven, pasient og brukerrettighetsloven
- Datatilsynet, innebygd personvern og lagring av data

SLUTTBRUKEREN MÅ MED

Dobbel Diamant **DESIGN PROSESS**

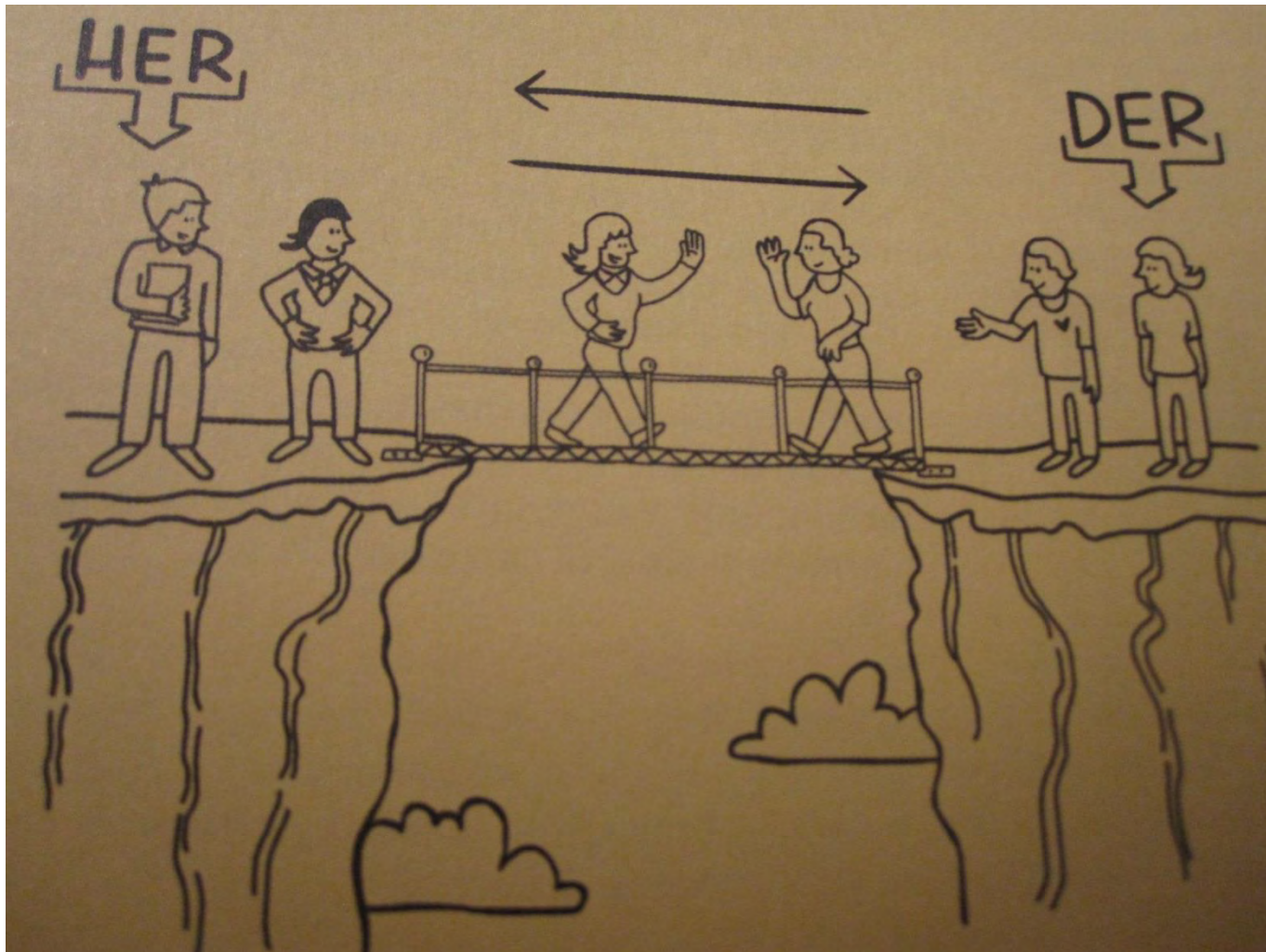

FRIHET; TRYGGHET; MESTRING

TJENESTEINNOVASJON

GEVINST

GEVINSTFORDELING

UTDANNING

- Er vi rustet for fremtiden?
- Helseteknologi?
- Innovasjonskompetanse

*“There's a way to do
it better - find it.”*

THOMAS EDISON

SULA KOMMUNE

Mitt SULA

Digitalisering - for meistring og tryggleik

Innføring av velferdsteknologi i Sula kommune.

Demokrati prosjektet, 7.mars 2018

Tone Kirkhorn

Rådgjevar, velferdsteknologi

Helse- og omsorgsplan 2015-2019

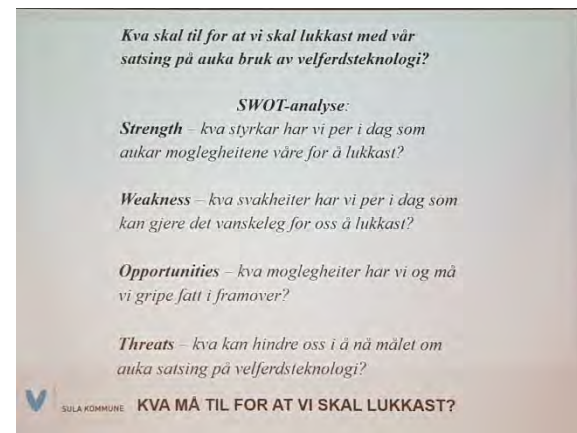
Meistring og tryggleik gjennom førebygging, rehabilitering og omsorg

Visjon:
Meistring og tryggleik for alle!

- Tydlegare fokus på **innovasjon og tenesteutvikling**.
- Vidare satsing på **heimtenesteorienterte tenester**.
- Tydlegare fokus på **førebygging og rehabilitering**.
- Brukaren skal ha styring i eige liv og vere «**herre i eige hus**»
- Utvikling av **kvardagsrehabilitering** som metode
- Utvikle og ta i bruk **digitale løysingar og velferdsteknologi**
- Auka fokus på **samarbeid med pårørende og brukaren sitt private nettverk**
- Brukarfokus i arbeidet med **heilskaplege pasientforløp** – samarbeid med 2.linetenesta
- **Etisk refleksjon**, gjennomgåande tema

TRE -TRINNS RAKETTEN

2011-2013

Utvikling gjennom kunnskap
Kompetansehevende prosjektet i palliasjon i Sula. Behov for systemkompetanse. ESAS, palliativ plan og etisk refleksjon viktige verktøy. Styringsgruppe og prosjektgruppe i Sula

2013-2016

Auka kompetanse og kvalitet ved bruk av palliativ plan og etisk refleksjon. Prosjekt i Sula der vi starta prosess med samarbeid med andre, delte av vår erfaringar med andre. Stor kartlegging som viste behov for et verktøy for å vere i forkant.
Overordna samhandlingsutval: Samhandlingsstrategi pkt 2.5
Styringsgruppe og ressursgruppe er den samme.

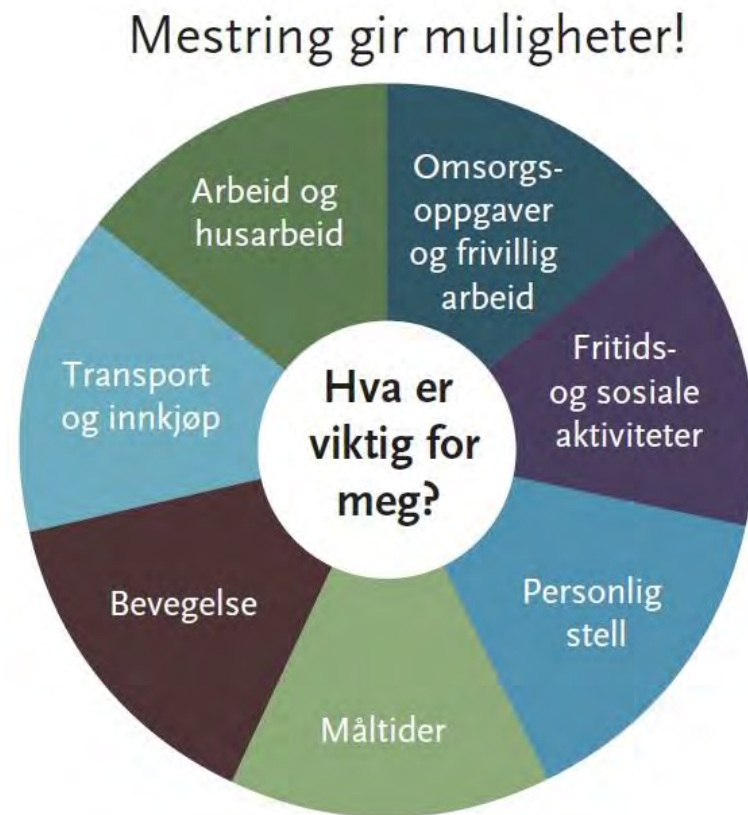
2017 - 2019

Innføring av palliativ plan i Møre og Romsdal
Nytt prosjekt med ny styringsgruppe og prosjektgruppe
Sula leiar prosjektet, men prosjektet er for heile fylket

Kvardagsrehabilitering – eit paradigmeskifte

FRÅ	• Kva er problemet du treng hjelp til? • Lengst mogleg i eigen heim
TIL	• Kva er viktige aktivitetar i livet ditt no? • Lengst mogleg aktiv i eige liv

- Forskingsprosjekt des. 2014 – des.2015
- Oppstart ytre sone sept. 2015, indre sone nov. 2015
- Implementert som ordinær del av tenestene, 2018

Kva er viktig for deg?

Leve heile livet

Livskvalitet

Meistring

Verdiar og haldningar

Tryggleik

Etisk refleksjon

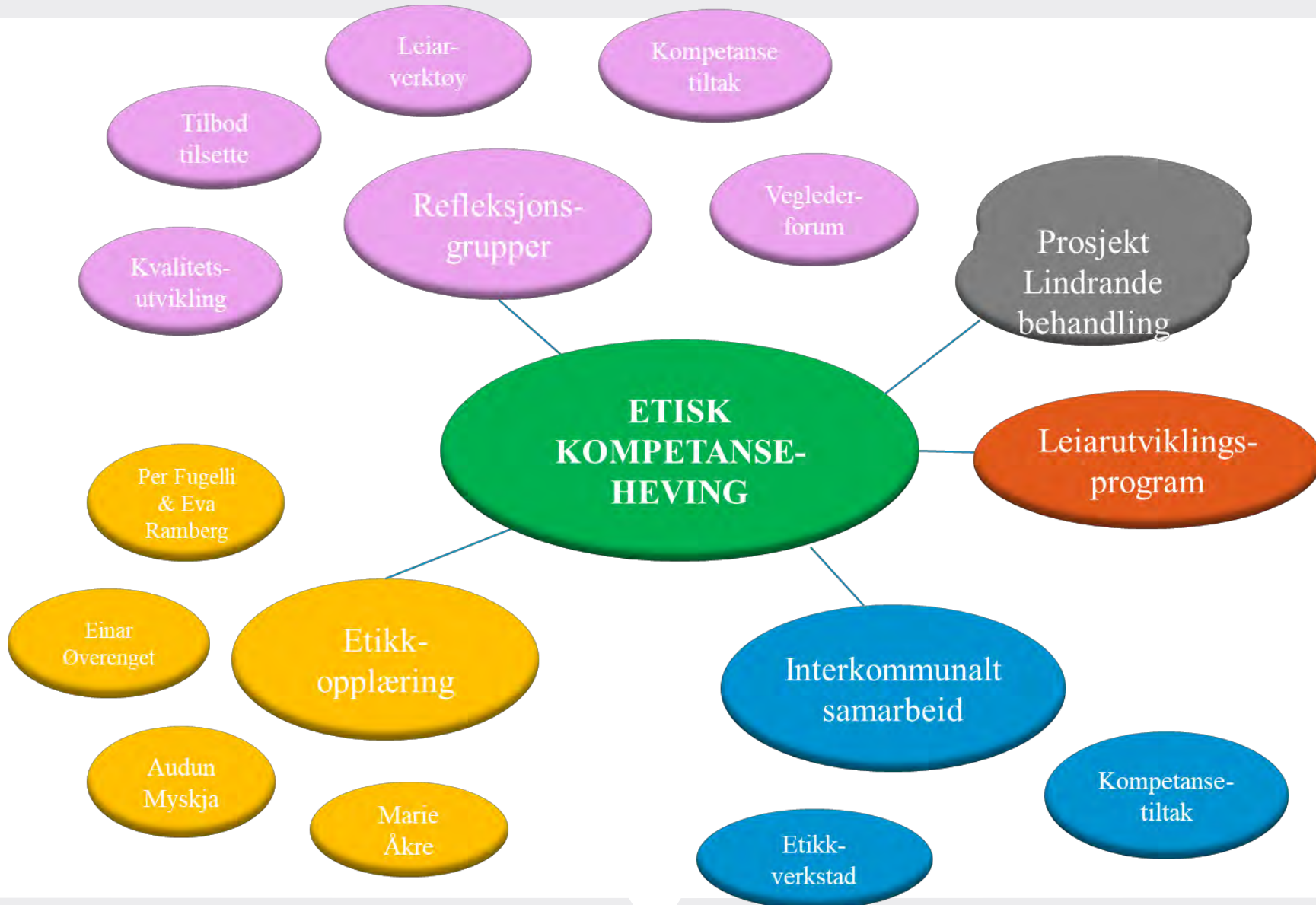
Nytenking
Innovasjon
kvalitetsarbeid

Systemkompetanse
Gode verktøy
Prosedyre
fagutvikling

SULA KOMMUNE

FELLESTREKK PROSJEKTARBEID I SULA

SULA KOMMUNE

SAMARBEID OM ETISK KOMPETANSEHEVING

Med velferdsteknologi menes først og fremst teknologisk assistanse som bidrar til økt trygghet, sikkerhet, sosial deltakelse, mobilitet og fysisk og kulturell aktivitet, og styrker den enkeltes evne til å klare seg selv i hverdagen til tross for sykdom og sosial, psykisk eller fysisk nedsatt funksjonsevne.

Velferdsteknologi kan også fungere som teknologisk støtte til pårørende og ellers bidra til å forbedre tilgjengelighet, ressursutnyttelse og kvalitet på tjenestetilbudet.

Velferdsteknologiske løsninger kan i mange tilfeller forebygge behov for tjenester eller innleggelse i institusjon.

NOU 2011: 11 Innovasjon i omsorg

SULA KOMMUNE

VELFERDSTEKNOLOGI

- Digitale tryggleiksalarmar
- Lokaliseringsteknologi (GPS)
- Elektronisk medisineringsstøtte
- Elektronisk dørlås
- Digitalt tilsyn
- Oppgraderte pasientvarslingssystem
- Logistikk-løsning for beregning av kjøreruter
- Responsteneste

SULA KOMMUNE

HELSEDIREKTORATET ANBEFALER

Eksempler:

Farsund, Grimstad, Risør, Tvedestrand og Meråker kommuner kan alle vise til unngått oppbemanning eller reduksjon i antall stillinger på natt i tjenester for psykisk utviklingshemmede (2016).

Bergen kommune har redusert antall hjemmebesøk med 38 % og total vedtakstid med 59 % for 18 hjemmeboende med elektronisk medisineringsstøtte (Bergen kommune, 2016).

I Lindås kommune svarer både ansatte, brukere og pårørende at sensorteknologi er mindre inngripende enn om personalet hadde vært til stede fysisk (Berge, 2016).

Estimert besparelse for 1.000 brukere med elektronisk nøkkelhåndtering tilsvarer 8 sykepleiestillinger, eller 5,6 mill. kroner per år (Fredrikstad kommune, 2016).

Kvalitative gevinster, oppsummert:

Stressmestring
Forutsigbarhet Tjenestekvalitet
Belastningsreduksjon
Helseforbedring Frihet Selvstendighet
Kunnskap Effektivitet
Oversikt
Arbeidsflyt
Mestring
Kontroll
Sykdomsinnsikt Trivsel
Trygghet
Verdighet

- Tryggjeleksalarm

- Hovudsak analoge

- Låsesystem

- Manuell nøkkelhandtering

- Digitalt tilsyn

- Passive sensorar (vandring)
- Visuelt tilsyn på utprøving

- Responssenter

- Utan helsefagleg kompetanse

- Pasientvarslingsanlegg

- Ulike løysingar
- Mange feil....
- Nyttar døralarm

- GPS

- I samarbeid med pårørnde

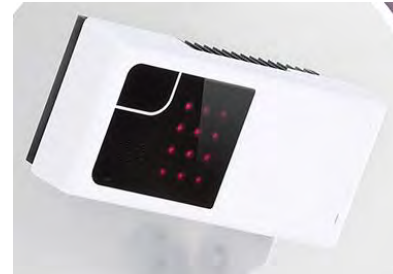
FRÅ LÆRINGSNETTVERK TIL FELLES ANSKAFFELSE AV «HELHETLIGE VELFERDSTEKNOLOGISKE LØSNINGER»

SULA KOMMUNE

INNOVATIV ANSKAFFELSE

1. Pasientvarslingsanlegg

2. Tryggleikspakke

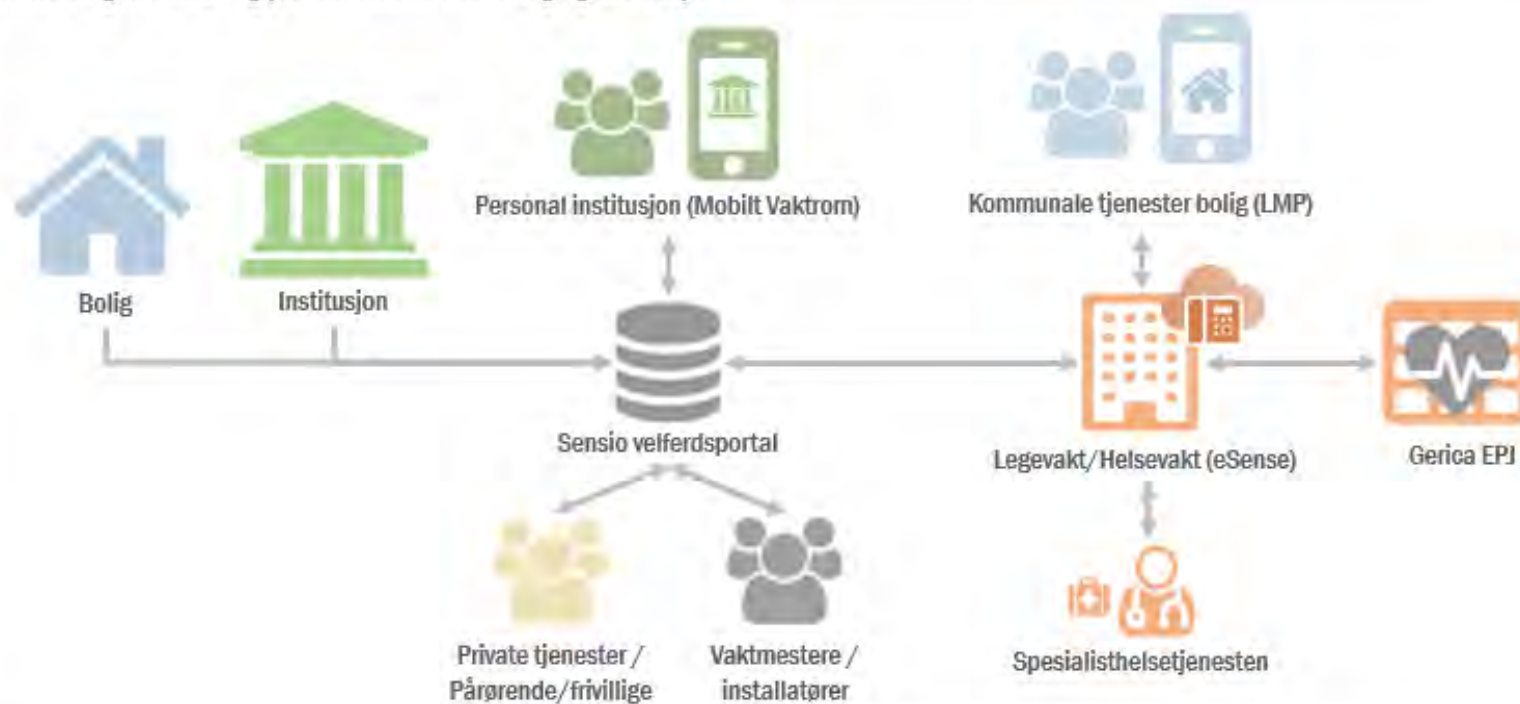
- Tryggleiksalarm
- Elektronisk dørlås
- Digitalt tilsyn
- Gps
- Elektronisk medisindispenser

3. Responsteneste

Håndtering av aktive og passive alarmer fra bolig og institusjon

SULA KOMMUNE

HEILHEITLEG LØYSING

Leiargruppa

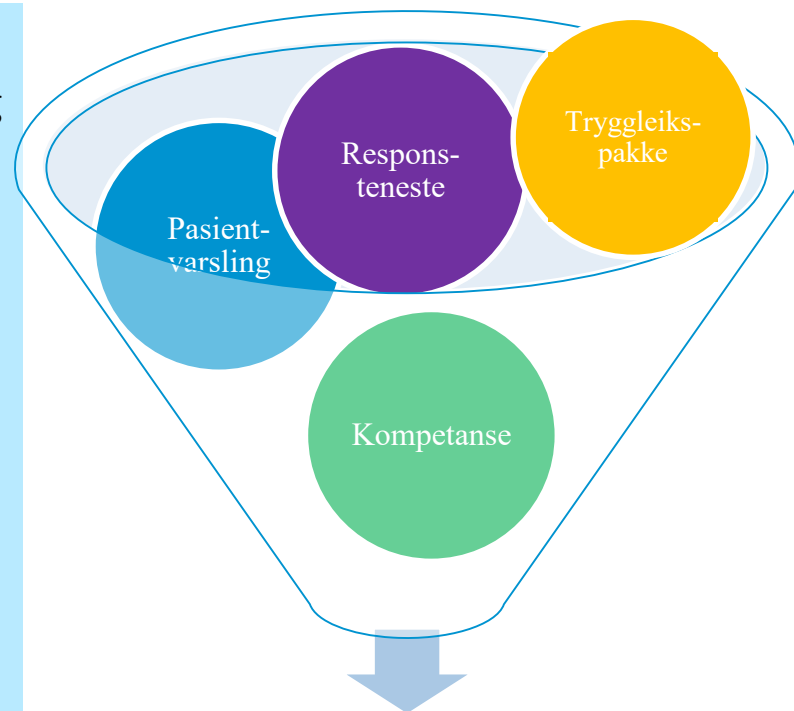
Ressursgruppe

Prosjektleder

- Heimetenesta
- Bu og aktivisering
- Bukollektiva
- Sulatunet
- Rehab. tenesta

- Eigedomsdrift
- Vaktmeister
- IT/eKommune

- Eldreråd
- Råd for likestilling av funksjonshemma

Meistring og tryggleik!

Leverandørar

Andre kommunar

ALV-Møre og Romsdal

USHT

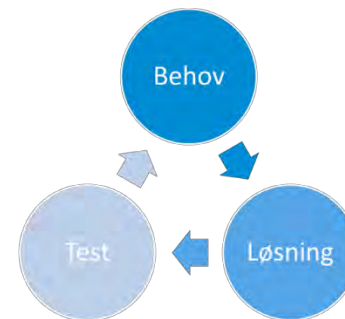
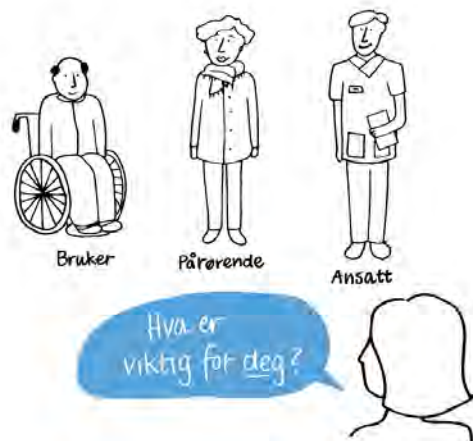

SULA KOMMUNE

INNFØRING AV VELFERDSTEKNOLOGI

1. Rammeavtale – innovativ anskaffelse
2. Prosjektere løysing og infrastruktur
 1. *Samordne med andre prosjekt*
3. Anskaffe infrastruktur
4. Montere
5. Programmere
6. Teste
7. Akseptere
8. Drift – evaluere – tilpasse – utvikle..

- A. Definere lokale behov
- B. Forankring
- C. Kunnskap
- D. Planlegge ny teneste
 - Kriterier
 - Prosedyrer
 - Drift
- E. ROS-analyser
- E. Opplæring
- F. Kartlegging og tilpassing
- G. Drift – evaluering – tilpasse...

STEG FOR INNBYGGERE

Knut

Berit

Hendelsesforløpet for brukere og pårørende i kronologisk rekkefølge.

ARTID 1

ARTID 2

ARTID 3

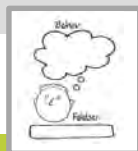
ARTID 4

ARTID 5

ARTID 6

Knut faller i trappen

Berit er bekymret for sin mann

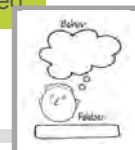
Berit kontakter Service-torget

Knut mottar søknad

Berit fyller ut søknad og sender den inn

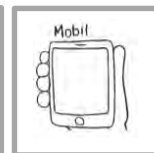
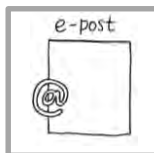
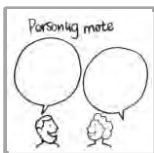
Knut får tlf om hjemme-besøk

Knut og Berit venter i en måned

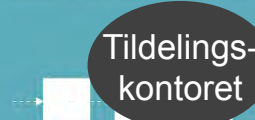
KONTAKTPUNKTER

Hvor foregår møtet mellom bruker / pårørende og tjenesten?

ARBEIDSPROSESS I KOMMUNEN

Hvilke oppgaver utføres? Hvem utfører oppgavene? (Roller)

ARTID 1

ARTID 2

ARTID 3

ARTID 4

ARTID 5

ARTID 6

Service-kontoret

Tildelings-kontoret

Setter over til Tildelings-kontoret

Snakker med Berit, registrerer samtalen i profil

Sender søknad

Mottar søknad og registrerer

Ringer for å sette opp hjemme-besøk

Fordeler søknaden, setter opp interne møter

Møte for å forberede hjemme-besøk

TEKNOLOGI

Hvordan understøtter teknologien arbeidsprosessene?

Profil

Profil

UTFORDRINGER/ MULIGHETER

Hvilke utfordringer finnes? Beskriv i tillegg muligheter og ideer.

Hvor henvende seg?

Berit føler at ingenting skjer

Sensio Rompanel – inne på beboerrom

- Markere til stede (avstille alarm)
- Kvitteringslyd for beboer ved anrop
- Eskalere alarmer
- Styre lys og persienner
- Endre standard lys-innstillinger for scenarioer

Sensio Mobilt Vaktrom

- Mottak av alarmer i prioritert rekkefølge
- Gi beskjed til andre om at du «er på vei»
- Ringe opp voldsalarm og/eller vaktelskap direkte fra app

Sensio Infopanel – utenfor beboerrom

- Navn og bilde til beboer
- Synliggjøre status på rom i korridor
- Melde fra om noen har besøk eller når noen ikke vil bli forstyrret

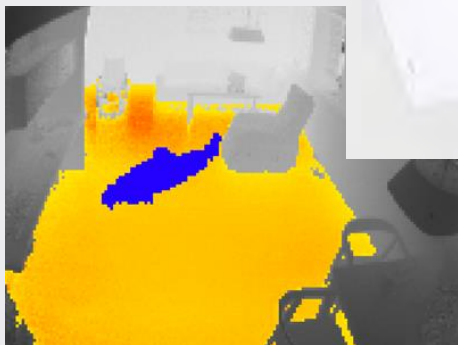
Sensio Alarmtavle

- Sentral alarmoversikt på vaktrom eller i fellesareal
- Gir økt robusthet i løsningen fordi den kommuniserer rett på gateway

SULA KOMMUNE

PANEL

RoomMate

Bevegelsessensor

Dørsensor

Lydsensor

Sengesensor

SULA KOMMUNE

PASSIV VARSLING

- Pasienten er samtykkekompetent og vil ta i bruk teknologien
- Pasienten er ikke samtykkekompetent, men motsetter seg ikke §4-6a
- Pasienten er ikke samtykkekompetent og motsetter seg §4A Tvang

Pasient- og brukerrettighetsloven kap. 4

- MINST MULIG INNGRIPEN!
- PERSONVERN

LÆRINGSNETTVERK VELFERDSTEKNOLOGIENS ABC

MÅL

- Gi en forståelse for hvilke utfordringer vi står overfor
- Hvorfor endringer bør skje nå
- Hvilke roller ansatte har i de ulike fasene av endringsprosessene

- A. Tjenesteinnovasjon og velferdsteknologi
- B. Fra brukarbehov til ny løsning
- C. Lovverk og etikk
- D. Utprøving og vurdering av bruk
- E. Overgang til drift

KOMPETANSELØFT

SULA KOMMUNE

Utviklingssenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Møre og Romsdal

UTVALT GRUPPE

- Superbrukarar / ressurspersonar
- Avdelingsleiarar
- Ergoterapeut
- Konsulent for funksjonshemma
- Tiltakskontoret
- Personvernombud
- Eldrerådet
- Råd for likestilling av funksjonshemma

MÅL

- Gi en forståelse for hvilke utfordringer vi står overfor
- Hvorfor endringer bør skje nå
- Hvilke roller ansatte har i de ulike fasene av endringsprosessene
- Ressurspersonar og leiar felles grunnlag, gjensidig støtte.
- Grunnlag før opplæring i valt teknologi (pasientvarsling, tryggleikspakke mv.)
- Kunnskap og kjennskap på tvers, nettverk
- Ansvar for tema i eiga avdeling

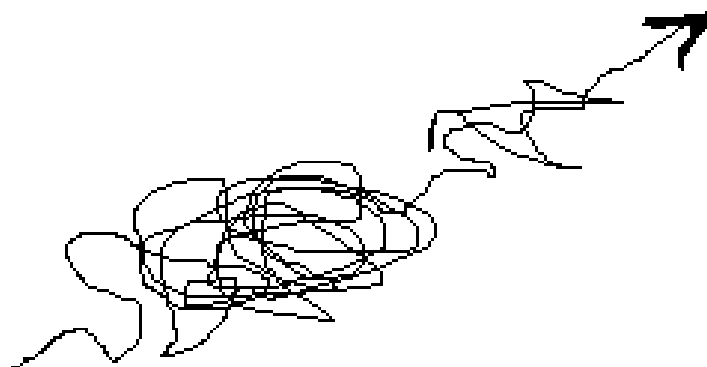

Suksess

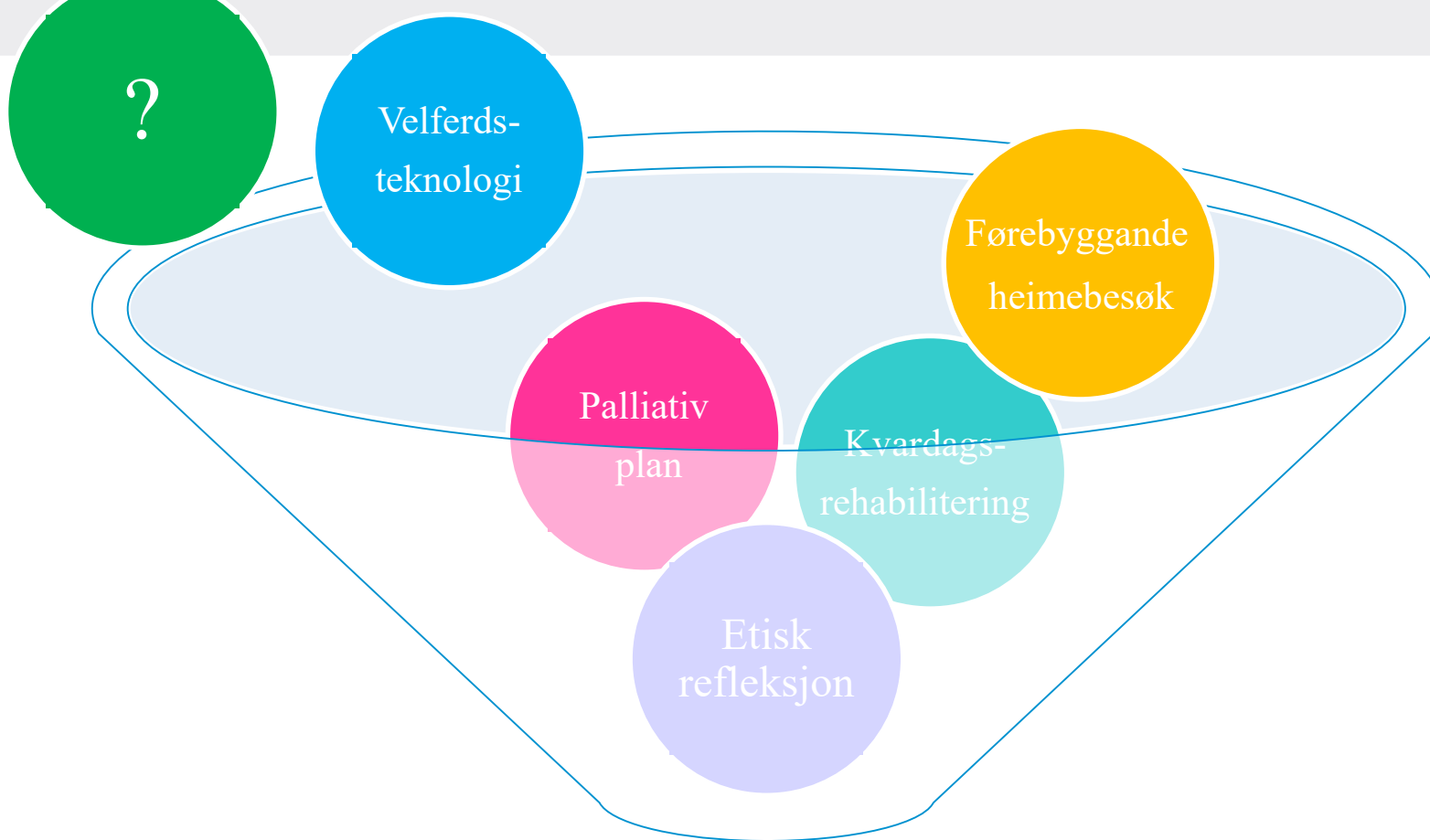
Hvordan mange tror
veien mot suksess er.

Suksess

Hvordan veien mot suksess virkelig
er.

MEISTRING OG TRYGGLEIK FOR ALLE!

SULA KOMMUNE

SEKRETARIAT

Herøy kommune
Pb. 274
6099 FOSNAVÅG

HO
Arlow

 HERØY KOMMUNE RÅDMANNEN	
Reg. nr.	Saksbeh.
- 2 FEB. 2018	
Ark. kode P	
Ark. kode S	
J. nr.	Dok. nr.
Kassasjon	

Vår ref.: 2017/5163 -29- 4243/2018
RSR

Dykkar ref.:

Dato: 29.01.2018

Signert avtale - Delavtale 4 - Samarbeid om døgntilbud for øyeblikkelig hjelp

Vedlagt oversendes signert delavtale 4 til samhandlingsavtalen.

Vennleg helsing

Randi Spjelkavik Ramnefjell
konsulent

Samarbeid om døgntilbud for øyeblikkelig hjelp

Kommunene har satt i verk døgntilbud for øyeblikkelig hjelp innen somatikk. Fra 01.01.2017 er tilbudet utvidet til også å omfatte pasienter med psykisk helse og rusmiddelproblemer. Det er Helsedirektoratet sin veileder, sist revidert 04/2016, som ligger til grunn for denne delavtalen.

1. Formål

Denne delavtalen er et overordnet virkemiddel for å bidra til samarbeid mellom kommunene i Møre og Romsdal og Helse Møre og Romsdal HF om etablering og drift av kommunalt tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold til personer med behov for øyeblikkelig hjelp. Tilbudet som etableres i kommunene skal være like godt eller bedre enn tilsvarende tilbud i spesialisthelsetjenesten. Dette tilbudet skal også bidra til å redusere antall øyeblikkelig hjelp innleggelser i spesialisthelsetjenesten og gi pasienten et godt faglig tilbud innenfor den kommunal helse- og omsorgstjeneste.

Partene skal samarbeide slik at pasientene får et fullverdig tjenestetilbud. Delavtalen skal sikre at det kommunale øyeblikkelig hjelp døgnoppholdstilbudet blir koordinert med tjenester og tiltak i den akuttmedisinske kjeden. Krav til forsvarlighet innebærer at spesialisthelsetjenesten ikke kan redusere sitt tilbud før tilsvarende tilbud i kommunene er etablert.

2. Virkeområde

Denne delavtalen omfatter partenes ansvar og oppgaver for etablering og drift av kommunalt øyeblikkelig hjelp døgnopphold.

Av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-5 tredje ledd framgår det:

Kommunen skal sørge for tilbud om døgnopphold for helse- og omsorgstjenester til pasienter og brukere med behov for øyeblikkelig hjelp. Plikten gjelder kun for de pasienter og brukere som kommunen har mulighet til å utrede, behandle eller yte omsorg til.

I Helsedirektoratets veileder om kommunens plikt til øyeblikkelig hjelp døgnopphold framgår det side 8:

Med døgnopphold for øyeblikkelig hjelp menes det i forarbeidene til loven: «innleggelse av pasienter med behov for hjelp som er påtrengende nødvendig, og hvor innleggelsen ikke er planlagt på forhånd.» Kommunens plikt gjelder bare pasienter og brukere som det er forsvarlig at kommunen gir øyeblikkelig hjelp til. Kommunen vil i praksis kunne påta seg ansvar for utredning, behandling og omsorg ved de mindre alvorlige tilfellene av øyeblikkelig hjelp, forutsatt at de har den

nødvendige infrastrukturen og kompetansen. Tilbudet skal være et supplement til kommunens øvrige tjenestetilbud og ikke erstatte allerede etablerte tilbud.

Kommunenes plikt til å tilby døgnopphold for øyeblikkelig hjelp skal kun gjelde de pasient- og brukergruppene som kommunen selv har mulighet til å utrede, behandle og/eller yte omsorg til.

Fastlege, legevakt samt lege i akuttmottaket og poliklinikk kan etter avtale med ansvarlig lege ved kommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud (ØHD), henvise pasienter dit. Der ansvarlig ØHD-lege ikke er tilgjengelig, skal avtale gjøres med den kommunale legevaktslegen/eller sykepleier som har fått delegert myndighet. Avtalen skal være inngått før transport til kommunal ØHD-plass blir startet. Adekvate innleggelsesopplysninger fra lege skal foreligge samtidig med pasienten ved innkommst. Kriterier for innleggelse i det kommunale øyeblikkelig hjelpstilbudet skal være oppfylt, jf. lokale avtaler med enkelte kommuner, helseforetak og Helsedirektoratets veileder.

Pasientene skal henvises til spesialisthelsetjenesten om de ikke kan få et forsvarlig tjenestetilbud i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Partene skal sikre at tilbudet om kommunal øyeblikkelig hjelp døgnopphold er koordinert med tjenester og tiltak i den akuttmedisinske kjeden.

3. Aktuelle pasientgrupper

3.1 Generelle inklusjonskriterier for ØHD-tilbud

Pasienter/pasientgrupper som kan være aktuelle for å benytte kommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud er pasienter som har behov for øyeblikkelig allmennmedisinsk behandling og oppfølging på døgnbasis i en kortere periode. Disse kriteriene gjelder både for somatikk og psykisk helse og rus med følgende spesifiseringer:

- a) Pasienter med nyoppstått sykdom, men som får avklart diagnose og funksjonsnivå hos fastlege, legevakt eller akuttmottak, hvor risikoen for akutt forverring under oppholdet er liten, eksempelvis infeksjoner uten vesentlig systemisk påvirkning
- b) Pasienter som har akutt forverring av kjent tilstand med avklart diagnose og behandling
- c) Pasienter som har kjent sykdom hvor det skal gjøres planlagte tiltak og hvor døgnopphold er fordelaktig; eksempelvis palliativ og terminal omsorg og medikamentjustering ved kronisk smerteproblematikk
- d) Pasienter med avklarte infeksjonssykdommer med behov for oppstart av intravenøs antibiotikabehandling
- e) Pasienter med andre avklarte tilstander der pasienten må ha medisinsk behandling og som har behov for oppfølging, observasjon, omsorg, struktur og støtte i en kortere periode
- f) Pasienter med tilstander som kan avklares av lege med det som er tilgjengelig av utstyr og prøver i kommunalt øyeblikkelig hjelp døgn tilbud og som trenger oppfølging og observasjon i en kortere periode

3.2 Pasientgrupper som ikke er aktuelle

- a) Pasienter med akutt forverring av en kjent kronisk sykdom, der en vurdering av alvorlighetsgrad, komorbiditet (flere tilleggs sykdommer til primær sykdom) og funksjonssvikt tilsier innleggelse i spesialisthelsetjeneste.
- b) Pasienter med kroniske sykdommer og akutt funksjonssvikt hvor det kan være vanskelig å finne årsaksforhold, og hvor det er fare for rask forverring
- c) Pasienter med traumer med uavklart alvorlighetsgrad
- d) Pasienter som ut fra definerte pasientforløp (for eksempel hjerneslag eller hjerteinfarkt) skal innlegges i sykehus
- e) Pasienter hvor det foreligger en mulighet for at behandlingen kan bli forringet, eller at pasienten blir påført vesentlig mer eller forlenget lidelse
- f) Psykotiske tilstander, deliriose tilstander, tilstander preget av svær angst, depresjon hvor det kommunale tilbudet ikke er forsvarlig.
- g) Pasienter med alvorlig utagering-/voldsproblematikk og/eller redusert impuls kontroll
- h) Pasienter mer stor uro, irritabilitet, og forvirringstilstander
- i) Pasienter med selvmordsproblematikk og alvorlig selvskading.
- j) Pasienter med akutt eller uavklart påvirkning eller forgiftning (intoksikasjon) av rusmidler og/eller legemidler.
- k) Pasienter der tvang er nødvendig
- l) Barn (0-18 år) skal som hovedregel ikke legges inn ved kommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud
- m) Pasienter for øvrig der det er tvil om det kommunale tilbudet er forsvarlig

4. Sentrale plikter, oppgaver og ansvar

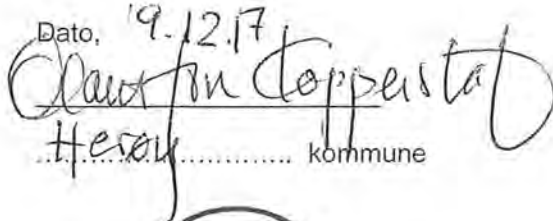
Døgntilbudet for øyeblikkelig hjelp skal etableres i samsvar med retningslinjene fra Helsedirektoratet. For det enkelte tilbud skal det lages retningslinjer og/eller særavtaler som blant annet beskriver innleggelseskriterier, faglige krav til virksomheten som f.eks. organisering av lege og sykepleiertjeneste, kontaktinformasjon, rutiner for digital samhandling (delavtale 9) og fremgangsmåte for innlegging og utskriving.

4.1. Helse Møre og Romsdal HF

1. Skal ved behov bistå kommunen ved utforming av retningslinjer for øyeblikkelig hjelp tilbudet
2. Skal ha anledning til å uttale seg om kommunen sine retningslinjer.
3. Skal bistå kommunen ved nødvendig kompetanseoppbygging for å ivareta øyeblikkelig hjelp funksjonen
4. Skal gjennom sine leger gi råd til kommunene ved behov om behandling av enkeltpasienter ved øyeblikkelig hjelp tilbudet. Supplerende opplysninger av betydning for behandling av pasienten skal gis av øvrig helsepersonell.

4.2. Kommunen

1. Skal etablere et øyeblikkelig hjelp døgntilbud i samsvar med krav fra Helsedirektoratet og Helse- og omsorgstjenesteloven.
2. Skal utarbeide retningslinjer for tilbudet som mellom annet omfatter kriterier for innleggelse, faglige krav til virksomheten som organisering av lege- og sykepleiertjeneste, kontaktinformasjon og fremgangsmåte ved innleggelse.
3. Skal gi helseforetaket anledning til å uttale seg om innholdet i retningslinjene.
4. Skal gjøre retningslinjene kjent for fastleger og legevaktleger i nedslagsfeltet og for helseforetaket ved samhandlingsavdelingen.
5. Skal sørge for nødvendig opplæring og vedlikehold av kompetanse hos egne medarbeidere

Dato, 19.12.17

Herøy..... kommune

Dato, 20.12.17

Helse Møre og Romsdal HF

Foto: Torill Aspholm

Brosundet i Ålesund

Årsmelding 2017

FORORD

Pasienter, brukere og pårørendes opplevelser i helse- og omsorgstjenestene er en viktig kilde til læring og forbedring av tjenestene. Utviklingen går i retning av at brukerne av helse- og omsorgstjenestene får stadig sterkere rettigheter og det forventes og kreves at de skal bli sett, hørt og tatt på alvor. De fleste som kontakter pasient- og brukerombudet har opplevd at deres forventninger på dette området ikke er tilstrekkelig imøtekommet. Denne årsmeldingen viser en oversikt over aktiviteten hos pasient- og brukerombudet i løpet av 2017.

Vi etterlyser at helse- og omsorgstjenestene i sterkere grad involverer pasienter, brukere og pårørende i utviklingen av tjenestene og bruker deres erfaringer for å utvikle «pasientens helsetjeneste». Ny forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenestene som trådte i kraft fra 2017 legger større vekt på at ledelsen skal *«sørge for å gjøre bruk av erfaringer fra pasienter, brukere og pårørende»*.

Det er betydelig fokus på å utvikle og forbedre eldreomsorgen og ta tak i de utfordringer som er på dette området. Vi har over flere år omtalt disse utfordringene i våre årsmeldinger der vi erfarer at mange kommuner ikke er godt nok rustet til å innfri de forventninger som overordnede myndigheter har til både omfang og kvalitet i disse tjenestene. Regjeringen har nå oppnevnt en Eldreminister og det planlegges å opprette et nasjonalt «eldreombud» i tilknytning til pasient- og brukerombudsordningen. Dette ønskes velkommen da det kan bidra til et sterkere trykk på at eldre får innfridd sine behov, interesser og rettigheter innen eldreomsorgen.

Kristiansund 28.02.2018

Runar Finvåg
pasient- og brukerombud

INNHold

1. Innledning	2
2. Arbeidsområde og virksomhetsbeskrivelse	2
2.1 Om Møre og Romsdal	2
2.2 Arbeidsområde	2
2.3 Arbeid med enkeltsaker og å bidra til økt kvalitet i tjenestene	2
3. Økonomi og drift	3
3.1 Resultat regnskap i forhold til budsjett	3
3.2 Personal- og kompetanseutvikling	3
3.3 Utadrettet informasjonsvirksomhet	3
4. Statistikk - nye henvendelser og problemstillinger 2017	4
4.1 Hvilke tjenester gjelder problemstillingene	4
4.2 Problemstillinger angående spesialisthelsetjenesten	5
4.3 Problemstillinger fordelt på tjenester i kommunene	5
5. Fokusområder i 2017	6
5.1 Omsorgen for våre eldre – leve hele livet?	6
5.2 Betydningen av en «Beklagelse»	7
5.3 Klageordninger som rettssikkerhetsgaranti	8
5.4 Kjernejournal	9

1. Innledning

Pasient- og brukerombudet skal arbeide for å ivareta pasientenes og brukernes behov, interesser og rettssikkerhet overfor den statlige spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og for å bedre kvaliteten i disse tjenestene. Helsedirektoratet administrerer ombudsordningen, men ombudene er faglig uavhengig og selvstendig. Det er i utgangspunktet et pasient- og brukerombud i hvert fylke.

2. Arbeidsområde og virksomhetsbeskrivelse

2.1 Om Møre og Romsdal

Møre og Romsdal fylke har:

- 36 kommuner
- 4 sykehus
- Ca. 266 000 innbyggere
- Areal på 15 099 km²

2.2 Arbeidsområde

Pasient- og brukerombudets arbeidsområde omfatter statlige spesialisthelsetjenester og kommunale helse- og omsorgstjenester. Selv om arbeidsområdet gjennom pasient- og brukerrettighetsloven er avgrenset til offentlige helse- og omsorgstjenester, så mottar ombudet også henvendelser på andre områder som for eksempel privat helsetjeneste, tannbehandling, NAV og vergemål.

2.3 Arbeid med enkeltsaker og å bidra til økt kvalitet i tjenestene

Ombudet er en viktig mottaker og formidler av pasient- og brukeropplevelser. Enhver kan henvende seg til ombudet. De som tar kontakt er pasienter, brukere, pårørende eller ansatte i helse- og omsorgstjenesten. Det er mulig å ta kontakt anonymt, og tjenesten er gratis.

Ombudet skal være et tilgjengelig lavterskeltilbud for de som har spørsmål, tilbakemeldinger eller klager til helse- og omsorgstjenestetilbudene. Bistanden går ofte ut på å lytte, stille spørsmål, gi informasjon om muligheter, hjelpe til å sortere og gi råd. Dersom det er grunnlag for å gå videre med saken, skjer det i samarbeid med pasienten. Alternativene vil ofte være ett eller flere av disse:

- ta opp saken direkte med tjenestestedet, gi tilbakemelding eller be om et dialogmøte
- klage til fylkesmannen
- søke erstatning fra Norsk pasientskadeerstatning

Ombudets videreformidling av pasienter, brukere og pårørendes erfaringer og opplevelser i helse- og omsorgstjenestene, kan bidra til økt kvalitet i tjenestene. Dette skjer i enkeltsaker, i dialog med helsepersonell, tjenestene og tilsynsmyndighetene, og ikke minst i gjennom årlig melding til Stortinget om kvalitet og pasientsikkerhet.

3. Økonomi og drift

Pasient- og brukerombudskontoret i Møre og Romsdal ligger i Kristiansund og har 4 årsverk: Pasient- og brukerombud Runar Finvåg, seniorrådgiver Marianne Glærum, rådgiver Reidun Helgheim Swan og rådgiver Torill Avnsnes Aspholm.

3.1 Resultat regnskap i forhold til budsjett

Budsjett og regnskap for de tre siste årene (tall i hele tusen):

	2015	2016	2017
Budsjett	2 930	2 949	3 309
Regnskap	3 086	2 903	3 270

Økonomistyringen gjennom året har vært god med et regnskapsresultat på 98,8 % i forhold til budsjett.

3.2 Personal- og kompetanseutvikling

Helse- og omsorgstjenestene er i stadig endring, både med hensyn til organisering, innhold og utforming av lover, forskrifter og veiledere. Dette stiller krav til ansatte om kontinuerlig å tilegne seg ny kunnskap og kompetanse på disse områdene. Ansatte har deltatt på ulike kurs og konferanser i løpet av året.

For at kontoret kan yte ombudstjenester effektivt og med god kvalitet, er det viktig med god personalforvaltning. Ombudskontoret er forholdsvis lite med fire medarbeidere og dermed sårbart med hensyn til sykefravær. Det er derfor kontinuerlig fokus på HMS-arbeid på kontoret.

3.3 Utadrettet informasjonsvirksomhet

At pasient- og brukerombudsordningen er kjent i befolkningen er en viktig forutsetning for at ombudsordningen skal bli benyttet av de som trenger den. Arbeidet med å gjøre ordningen kjent skjer i hovedsak gjennom kontakt med den enkelte pasient, bruker og pårørende og foredragsvirksomhet på konferanser, hos pasient- og brukerorganisasjoner og helsepersonell. I 2017 gjennomførte ansatte 17 foredrag i hele fylket.

Sosiale medier er blitt en viktig informasjons- og formidlingskanal i befolkningen. Pasient- og brukerombudet i Møre og Romsdal opprettet i 2016 en egen profil på Facebook. Siden formidler lokale og nasjonale nyheter innen helse- og omsorgstjenesten. I tillegg har Pasient- og brukerombudet egen nettside på <https://helsenorge.no/pasient-og-brukerombudet>

4. Statistikk - nye henvendelser og problemstillinger 2017

Alle henvendelser til pasient- og brukerombudene registreres og kodes for å analysere hvilke problemstillinger pasienter, brukere og pårørende opplever i ulike deler av tjenestene.

Nye henvendelser og problemstillinger for 2015, 2016 og 2017:

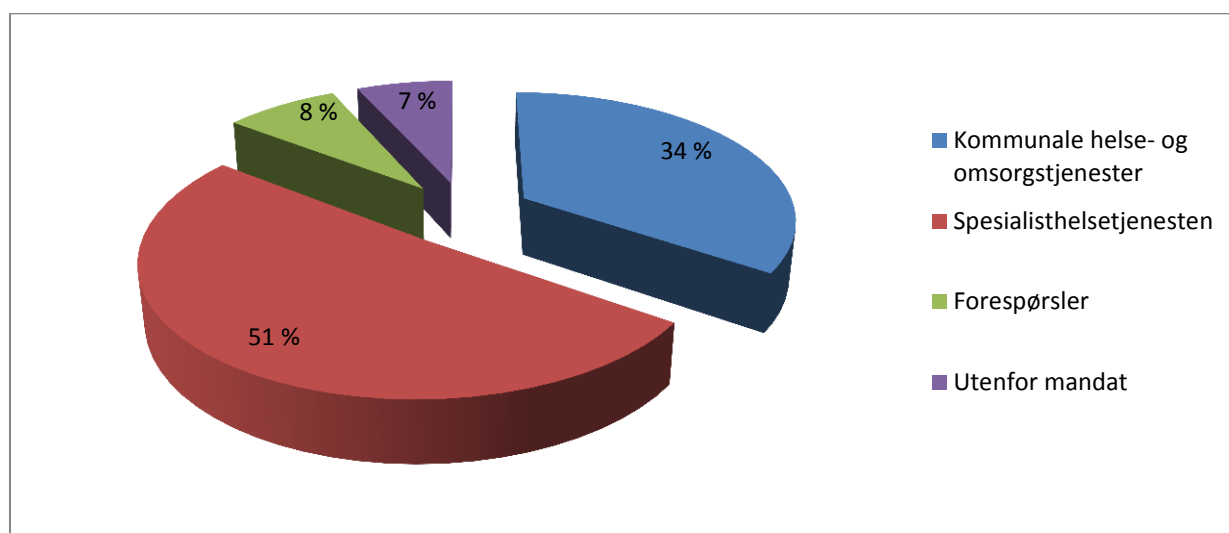
	2015	2016	2017
Nye henvendelser	601	635	581
Problemstillinger	862*	869*	786*

*Totalt antall problemstillinger registrert i henvendelser til ombudet.

Tabellen viser et stabilt tilfang av nye henvendelser til Pasient- og brukerombudet i Møre og Romsdal, men med en mindre nedgang i 2017.

4.1 Hvilke tjenester gjelder problemstillingene.

Figuren under viser fordeling av problemstillinger på hvilke tjenester i 2017 (i prosent).

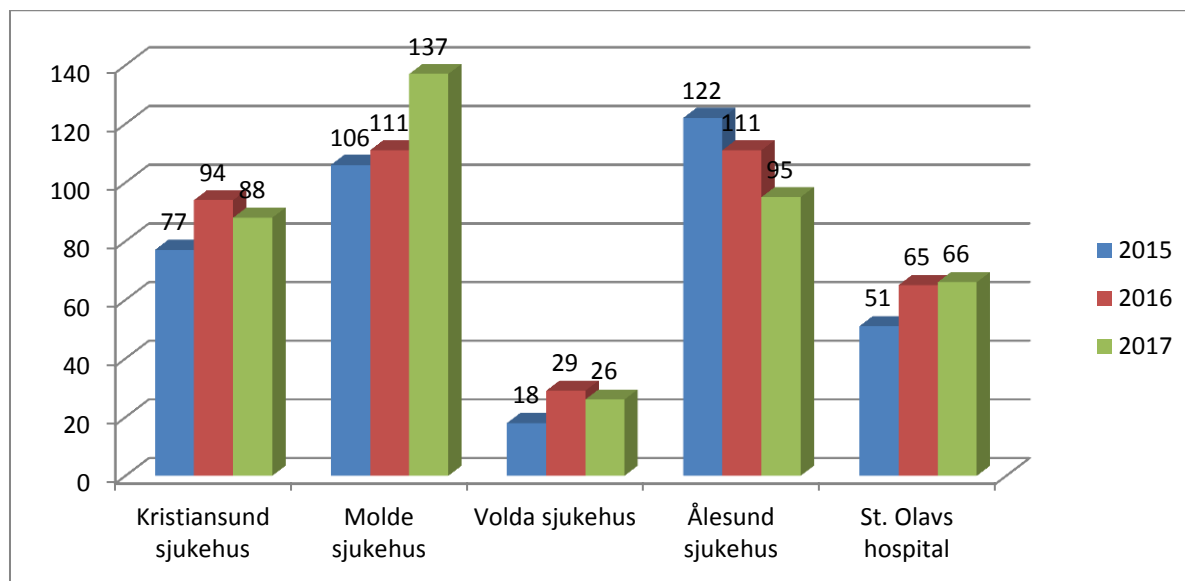

Oversikten viser at det er flest problemstillinger angående spesialisthelsetjenesten (51 %) og 34 % av problemstillingene gjaldt kommunale helse- og omsorgstjenester. Sakene som omhandler kommunale helse- og omsorgstjenester er ofte tids- og ressurskrevende der saksbehandler har mer omfattende kontakt og oppfølging med klager og tjenestested, enn saker som gjelder spesialisthelsetjenesten.

Kategorien «Forespørsler» på 8 % omhandler henvendelser om generelle spørsmål om rettigheter og klageordninger. Kategorien «Utenfor mandat» på 7 % omhandler henvendelser som ligger utenfor ombudets arbeidsområde, eksempelvis er dette spørsmål om NAV, privat helsetjeneste, vergemål og tannbehandling. En del pasienter og brukere har sammensatte utfordringer der de har behov for hjelp også fra NAV i tillegg til helse- og omsorgstjenestene. Vi ser fortsatt et behov for en ombudsordning som gjelder for brukere av NAV.

4.2 Problemstillinger angående spesialisthelsetjenesten

Diagrammet under viser fordeling av antall problemstillinger fordelt på sykehus 2015, 2016 og 2017.

Diagrammet viser antall problemstillinger fordelt på sykehusene de tre siste årene. Det er flest problemstillinger tilknyttet Molde sjukehus som har hatt en jevn økning de tre siste årene. Ålesund sjukehus har det vært en jevn nedgang av antall problemstillinger de tre siste årene, mens Kristiansund og Volda sjukehus har det vært forholdsvis stabilt tilgang av problemstillinger. St. Olavs hospital er både lokal- og universitetssykehus og mange pasienter fra fylket får der behandling.

Det er flest problemstillinger om kirurgiske inngrep (spesielt ortopedi) der det stilles spørsmål om mulig svikt og feilbehandling. Den nest største kategorien omhandler pasienter som opplever problemer i behandling av psykiske lidelser. Problemstillingene innen psykisk helsevern omhandler ofte mangel på informasjon og medvirkning, i tillegg til klage på tvang, medisiner og feil i journal.

Deretter følger kategoriene indremedisin, onkologi og nevrologi. Her er det ofte spørsmål om pasienten har vært utsatt for mulig forsinket eller feil diagnostisering, og problemstillinger angående venting på å få behandling. Spesielt innen kreftbehandling blir vi kontaktet av pasienter som opplever at de må vente lenge mellom utredning, diagnostisering og gjennomføring av ulike behandlingstiltak. En del av disse pasientene opplyser at de ikke har fått oppnevnt koordinator eller kontaktlege.

4.3 Problemstillinger fordelt på tjenester i kommunene

I 2017 var ble det registrert 319 (395 i 2016) nye problemstillinger fordelt på alle kommunene. Av disse omhandlet over 46 % de tre største bykommunene i fylket. Fordelingen av antall problemstillinger var Kristiansund kommune 76, Ålesund kommune 45 og Molde kommune 27. Det er grunn til å tro at det høye antallet for Kristiansund kommune kan forklares med at Pasient- og brukerombudet er lokalisert i Kristiansund og dermed bedre kjent i befolkningen i denne kommunen.

Fastlege

Når det gjelder henvendelser om kommunene er det flest henvendelser angående fastlege (44%). Pasienter tar opp problemer med manglende og forsinkede henvisninger, diagnostisering, medisiner, og uenighet om behandlingstiltak. Fastlegen er et viktig kontakt- og knutepunkt for pasienten i helsevesenet og dermed en viktig samarbeidsaktør for pasienten til å komme videre til andre behandlingstilbud ved behov.

Sykehjem og helsetjenester i hjemmet

Problemstillinger knyttet til korttids- og langtidsopphold i sykehjem og helsetjenester i hjemmet utgjør 27% (28% i 2016) av henvendelsene innen kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er i hovedsak pårørende som kontakter ombudet i disse sakene. Årsaken til kontakt omhandler i hovedsak manglende tildeling av tjenester, manglende medvirkning i utforming av tjenestetilbudet og klage på kvalitet i tjenestetilbudet. Noen opplever at verdighetsgarantien ikke oppfylles.

Legevakt

Problemstillinger knyttet til legevaktstjenesten (5%) omhandler i hovedsak at pasientene mener seg feildiagnostisert og ikke får riktig behandling og oppfølging. Det kan i enkelte tilfeller innebære betydelig risiko for pasientene hvis alvorlig sykdom ikke blir diagnostisert og fulgt opp innen kort tid. Det er viktig at helsepersonell setter av tilstrekkelig tid for å lytte til pasientens eller pårørendes beskrivelse av plagene fordi dette er et viktig bidrag til å stille riktig diagnose. Vi hører dessverre ganske ofte at pasienter som har oppsøkt legevakt opplever at legen har dårlig tid og dette kan innebære en risiko for at riktig diagnose og behandling ikke blir gitt.

Andre kommunale helse- og omsorgstjenester

Pasient- og brukerombudet får også noen henvendelser angående andre kommunale helse- og omsorgstjenester. Dette gjelder blant annet fysioterapi, støttekontakt, brukerstyrt personlig assistanse og avlastning. Problemstillinger knyttet til disse tjenestene omhandler i hovedsak at pasient/bruker ikke får tilstrekkelig omfang av tjenesten eller at kvaliteten i tjenesten ikke er god nok.

5. Fokusområder i 2017

Fokusområdene er av prinsipiell betydning og vi mener at våre erfaringer på disse områdene kan benyttes til læring og forbedring av kvaliteten i tjenestene.

5.1 Omsorgen for våre eldre – leve hele livet?

Kommunene har ansvaret for å gi kvalitativt gode tjenester og god og omsorgsfull hjelp til den enkelte. Mye fungerer bra, og vi vet at det i økende grad arbeides med kvalitetsforbedringer og økt fokus på pasientsikkerhet i kommunene. Men vi hører også om hjemmetjenesten som ikke kommer til avtalt tid, for korte besøk, stadig nye hjelpere, mangelfull kompetanse, mangelfull klinisk registrering, og feil i medikasjonen. Slike erfaringer skaper utrygghet og engstelse både hos brukeren og pårørende.

Tjenestene gis den enkelte avhengig av hvilket behov man har. En sykehjemsplass er kun aktuelt dersom helse- og omsorgshjelpen ikke tilfredsstillende kan gis i hjemmet. Sykehjemsplass vil i utgangspunktet først bli aktuelt når den enkelte har behov for en slik omfattende bistand. Vi erfarer ulik praktisering av når man tilbys eller innvilges sykehjemsplass. Noen kommuner har for få sykehjemsplasser, mens andre har så mange plasser at de leier ut plasser til andre kommuner. Vi erfarer at spesielt de store bykommunene i fylket har betydelige utfordringer med å ha tilstrekkelig antall sykehjemsplasser.

Når det gjelder tjenester til de eldre er det ofte pårørende som kontakter ombudene. Vi hører om pasienter som skrives ut fra sykehus og sendes rett hjem til egen bolig, til tross for at sykehuspersonalet klart har uttrykt et behov for rehabiliteringsplass. Pårørende spør seg hvorfor kommunen ikke følger de faglige råd som sykehuslegen gir om hva pasienten trenger etter utskrivning. Mange pårørende undrer seg over at tilbudet fra kommunen er mindre enn det sykehuslegen på faglig grunnlag har ment er det rette for pasienten. Systemet er slik at sykehuset ikke har

instruksjonsmyndighet overfor kommunen i forhold til hvilke tjenester pasienten skal tilbys. Sykehusets vurderinger skaper imidlertid klare forventninger hos pasienten, og mange opplever det som vanskelig å forstå at disse ikke forplikter kommunene.

Pårørende forteller også om innvilgede rehabiliteringsopphold, men hvor innholdet i rehabiliteringen synes svært sparsomt. En del etterlyser mer aktivitet, og gir beskrivelser av oppholdene som «oppbevaring».

Vi blir kontaktet av fortvilte pårørende som ikke får sykehjemsplass for sine nærmeste. Sykehjemsplass er fortsatt i mange kommuner et «knapphetsgode». Vi hører om varierende kvalitet, med variasjoner fra en avdeling til en annen. Det kan være manglende legetilsyn eller svikt i hjelpen til basale behov som spising og toalettbesøk. Viktige tiltak som individuell tilrettelegging av tjenestene og rehabilitering blir ikke gjennomført. Vi hører om fallskader, liggesår, uoppdagede brudd og feilmedisinering, og saker med mangelfull ernæring og dehydrering. Mangler i kvaliteten og kompetansen i den helsehjelpen som gis fører til unødvendige innleggelser og reinnleggelser på sykehuset, og det oppleves utrygt og belastende for pasienten. Dette bekymrer ombudet.

Vi mottar også historier om skrøpelige eldre som i sine sykdomsforløp har svært mange forflyttinger, fra hjemmet, via fastlege/legevakt, til sykehus eller til øyeblikkelig hjelp døgnet, hjem igjen, nytt sted ny seng – forflyttet i sin skrøpelige tilstand. Mange reagerer på de mange forflytningene.

Noen ganger kan det være vanskelig å forstå forskjellen på tilbudet i en sykehjemsplass og i en bemannet omsorgsbolig. Hvilke tjenester de eldre skal søke om forutsetter kunnskap om de ulike tilbudene, og hva som vurderes som best for den enkelte. Det er ulikt lovverk for sykehjemsplass i forhold til tjenester i omsorgsbolig. I en omsorgsbolig betaler man husleie for boligen og man må søke om helse- og omsorgstjenester. Ved behov for lege er det fastlegen som skal benyttes. Pasienter på sykehjem betaler for oppholdet. Betalingen avhenger av om man har korttidsplass eller langtidsplass. Som pasient på sykehjem er det sykehjemslegen som er ansvarlig for det medisinske tilsynet og oppfølgingen. Pasientene på et sykehjem har også rett til andre helsetjenester avhengig av behov. Dette skal ivaretas av sykehjemmet, og er ikke avhengig av at pasienten må søke særskilt om disse tjenestene – slik som pasienter i en omsorgsbolig må. Disse ulikhetene kommer ikke alltid like klart frem, og kan være vanskelig å forstå. Enkelte ganger er også tilbudene lokalisert samme sted, og hvor betegnelsene på tilbudene kan skape forvirring.

Kommunene har gjennomgående mange tilbud til de eldre. En økende andel tilbyr forebyggende hjemmebesøk. Vi er enig i at dette er et sentralt virkemiddel i kommunenes forebyggende arbeid. Slike samtaler kan gi informasjon om muligheter, skape trygghet, forebygge og sikre at rettigheter ivaretas. Ombudet mener at forebyggende hjemmebesøk bør være et tilbud til alle eldre over 80 år som ikke allerede mottar helse- og omsorgstjenester.

5.2 Betydningen av en «Beklagelse»

De fleste som tar kontakt med pasient- og brukerombudet har hatt dårlige opplevelser i kontakt med helse- og omsorgstjenestene. Mange vil klage eller gi en tilbakemelding til tjenestene fordi de håper å bidra til at slike hendelser ikke skal skje igjen, og at andre pasienter ikke skal bli utsatt for liknende hendelser. Pasient- og brukerombudet støtter denne tilnærmingen, og bistår mange med å klage eller gi tilbakemelding til tjenestene.

Mange pasienter, brukere og pårørende har før de har kontaktet ombudet, prøvd å gi en direkte tilbakemelding til tjenestene etter en dårlig opplevelse. Mange uttaler at hvis bare tjenestene hadde imøtekommet dem på en bedre måte, tatt seg bedre tid til å lytte til deres tilbakemelding og beklaget forholdet, så ville de ikke gått videre med saken. Dessverre opplever en del at dette ikke

imøtekommes, men derimot at tjenesten er mer i forsvarsposisjon når de får kritikk, i stedet for å imøtekomme og ta kritikken konstruktivt for å avdekke mulige feil og finne forbedringspunkter.

God kommunikasjon i kombinasjon med en beklagelse der dette er aktuelt, kan bidra til å gjenopprette pasientens tillit til helse- og omsorgstjenesten.

Pasienten kontaktet ombudet etter at hun hadde fått et urovekkende brev fra sykehuset. For et år siden hadde pasienten vært innlagt og tatt MR-røntgen av hodet og hadde da fått informasjon om at det ikke var gjort funn på bildene. Nå ett år senere står det i brevet fra sykehuset at hun har hatt et lite hjerneinfarkt og at hun burde ha startet med behandling. Vi bisto med en klage til sykehuset for å få avklart hva som hadde skjedd. I svaret fra sykehuset viste de til at de hadde hatt en grundig gjennomgang av saken. Det ble gitt en grundig redegjørelse med god informasjon om hva som har skjedd og at pasienten burde vært fulgt opp med utredninger og iverksatt nødvendige behandlingstiltak. Sykehuset beklaget hendelsen og avsluttet brevet: «Det er svært viktig for oss å få slike tilbakemeldinger fra pasienter, da dette også bidrar til at vi kan kontinuerlig forbedre våre rutiner til det beste for pasientene».

5.3 Klageordninger som rettssikkerhetsgaranti

Gode klageordninger er en rettssikkerhetsgaranti for pasienter og brukere. Innen helse- og omsorgstjenesten har vi et ganske omfattende og for mange ganske komplekse klageordninger.

Pasient- og brukerombudet bistår mange pasienter, brukere og pårørende med å fremme klage til helse- og omsorgstjenesten og tilsynsmyndighetene, og bistår dem med å søke om erstatning hos Norsk pasientskadeerstatning. I en del tilfeller når klager frem med sin klage eller sitt erstatningskrav, men i mange tilfeller når de ikke frem. Likevel mener vi det er viktig at pasient, bruker og pårørende fremmer sin klage og erstatningskrav fordi det gir en tilbakemelding til tjenesten om at klager ikke var fornøyd med kontakten med tjenesten. I mange tilfeller er disse tilbakemeldingene til tjenestene viktig for at de skal tilstrebe og utvikle stadig bedre tjenester.

Vi opplever at det er høy terskel for mange pasienter, brukere og pårørende til å klage på tjenester de har fått/eller ikke fått innen helse- og omsorgstjenesten. Årsakene til dette kan være mange. Noen uttrykker skepsis om at det ikke nytter å klage, mens andre er redd for at en klage skal medføre negative konsekvenser neste gang de som pasient eller pårørende skal i kontakt med tjenesten eller helsepersonellet de har klaget på. Noen uttrykker at de ikke vil klage fordi klagesaksbehandlingen tar altfor lang tid, og noen uttrykker mistillit til at de tror tilsynsmyndigheter er mer på parti med helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten enn pasient, bruker og pårørende.

Befolkningens tillit til at klageordningene fungerer godt og effektivt er svært viktig for at klageordningene skal bli brukt etter sine intensjoner. Saken som er omtalt i dette kapittelet er en spesiell sak, men illustrerer hvordan klageordningene våre ikke alltid fungerer like godt. Saken viser at det kan være vanskelig å nå frem med sin klage, og at for noen så krever det både langvarig innsats og stå-på vilje for å få prøvd sin klage i alle klageinstanser.

Pasienten tok kontakt med pasient- og brukerombudet etter at hun mente seg feilbehandlet etter at hun hadde hatt et hjerteinfarkt. Hun hadde en kjent hjertesykdom og hadde innsatt pacemaker. Hun var sykepleier og hadde kunnskaper både om sykdommen og behandling av denne. Hun hadde i januar 2013 blitt kjørt til sykehus av ambulanse med mistanke om hjerteinfarkt. På sykehuset hadde det gått for lang tid før oppstart av behandlingen av hjerteinfarkt slik at deler av hjertet hadde blitt veldig skadet. Dette medførte at hun i etterkant fikk transplantert inn nytt hjerte. Pasienten mente at sykehuset hadde gjort feil bl.a. i feildiagnostisering og feilbehandling av infarkt, og at dette fikk alvorlige konsekvenser for henne.

Det ble først sendt en klage til Fylkesmannen som konkluderte med at pasienten hadde fått adekvat behandling. Det ble sendt erstatningssøknad til Norsk pasientskadeerstatning (NPE) der pasienten ikke fikk medhold. Sakkyndige hadde konkludert med at behandlingen ikke avvek fra god praksis. Hun klaget saken til Pasientskadenemnda og fikk heller ikke medhold her. Nemnda hadde innhentet ny sakkyndigvurdering som igjen hadde vurdert at behandlingen ikke avvek i tilstrekkelig grad fra god praksis til at det ble gitt erstatning. Pasienten ga seg ikke og tok den økonomiske risikoen det er med å ta saken til retten. I tillegg hadde hun klaget saken inn til Statens helsetilsyn for å prøve saken der. Tingretten oppnevnte en ny sakkyndig som trakk motsatt konklusjon av det som tidligere sakkyndige hadde kommet frem til og mente pasienten var utsatt for feil behandling i flere ledd under behandlingen av hjerteinfarkt. Det ble inngått forlik mellom pasienten og Pasientskadenemnda og hun ble tilkjent erstatning. Statens helsetilsyn konkluderte i juni 2017 med at pasienten var utsatt for uforsvarlig behandling på sykehuset. Pasienten hadde etter nesten 5 års klagebehandling i ulike instanser nådd frem med sin klage.

I denne saken fikk klager til slutt medhold etter langvarig klagebehandling i flere klageordninger som til slutt endte i rettssystemet. Pasienten uttalte mange ganger at hun opplevde å måtte kjempe «mot» klageordningene. I og med at klageordningene skal bidra til at rettssikkerheten til pasientene skal bli ivaretatt, er det grunn til å stille spørsmål om ordningene fungerer godt nok når det går så mange år fra en klage fremmes til et endelig vedtak foreligger. Historien er gjengitt med tillatelse fra pasienten.

5.4 Kjernejournal

«Kjernejournal» er en elektronisk tjeneste som alle fastboende i Norge har fått, med unntak av de som har reservert seg mot dette. Kjernejournalen inneholder viktig helseinformasjon og er tilgjengelig på alle sykehus, kommuner og fylker i Norge. Dersom en blir akutt syk, har helsepersonell rask og sikker tilgang til opplysningene. Pasienten kan selv legge inn varsel slik at en får vite når andre har vært inne i kjernejournalen.

Pasient- og brukerombudet ble kontaktet av en nå voksen kvinne som i ungdomstiden gikk til konsultasjoner hos BUP (barn- og ungdoms psykiatrisk). Da hun sjekket sin kjernejournal var hun oppført med nesten 200 konsultasjoner, selv om det reelle tallet var ca. 50 besøk. Dette opplevde hun som belastende og det kunne oppfattes at hun hadde hatt et svært omfattende behandlingsforløp hos BUP. Det viste seg at alle henvendelser mottatt hos BUP på denne pasienten telte som en konsultasjon; hvis både mor og far ringte til BUP i løpet av en dag, da telte det som to «konsultasjoner». Hvis jenta selv hadde en samtale med behandler og deretter tok en test hos en annen på BUP, da telte dette også som to «besøk». Det var registrert opp til 4 «besøk» på en dag. POBO veiledet henne og ga informasjon om hvordan hun via Min Helse på nett kunne rette sin kjernejournal slik at den ble riktig i forhold til de reelle besøkene på BUP.

Pasient- og brukerombudet anbefaler alle å logge seg inn på «Min helse» på Helsenorge.no og sjekke hva som er registrert. Når en er innlogget får en tilgang til tjenester som hjelper en å følge opp egen helse. Der er oversikt over Egenandeler, Resepter, Pasientreiser, Bytte fastlege, Europeisk helsetrygdekort, Vaksiner og Velg behandlingssted. Det er også flere andre plattformer som er under utvikling. En kan i tillegg legge inn informasjon og endre det som allerede er registrert og dette gjøres enkelt og digitalt når en er innlogget fra portalen «Min helse».

Pasient- og brukerrettighetsloven kap. 8. Pasient- og brukerombud

§ 8-1. Formål

Pasient- og brukerombudet skal arbeide for å ivareta pasientens og brukerens behov, interesser og rettssikkerhet overfor den statlige spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og for å bedre kvaliteten i disse tjenestene.

§ 8-2. Arbeidsområde og ansvar for ordningen

Staten skal sørge for at det er et pasient- og brukerombud i hvert fylke. Pasient- og brukerombudets arbeidsområde omfatter statlige spesialisthelsetjenester og kommunale helse- og omsorgstjenester.

Ombudet skal utføre sin virksomhet selvstendig og uavhengig.

§ 8-3. Rett til å henvende seg til pasient- og brukerombudet

Pasient- og brukerombudet kan ta saker som gjelder forhold i den statlige spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten, opp til behandling enten på grunnlag av en muntlig eller skriftlig henvendelse eller av eget tiltak.

Enhver kan henvende seg til pasient- og brukerombudet og be om at en sak tas opp til behandling. Den som henvender seg til pasient- og brukerombudet, har rett til å være anonym.

§ 8-4. Behandling av henvendelser

Pasient- og brukerombudet avgjør selv om en henvendelse gir tilstrekkelig grunn til å ta en sak opp til behandling. Dersom pasient- og brukerombudet ikke tar saken opp til behandling, skal den som har henvendt seg gis underretning og en kort begrunnelse for dette.

§ 8-5. Pasient- og brukerombudets rett til å få opplysninger

Offentlige myndigheter og andre organer som utfører tjenester for forvaltningen, skal gi ombudet de opplysninger som trengs for å utføre ombudets oppgaver. Reglene i tvisteloven kapittel 22 får tilsvarende anvendelse for ombudets rett til å kreve opplysninger.

§ 8-6. Pasient- og brukerombudets adgang til helse- og omsorgstjenestens lokaler

Pasient- og brukerombudet skal ha fri adgang til alle lokaler hvor det ytes statlige spesialisthelsetjenester og kommunale helse- og omsorgstjenester.

§ 8-7. Pasient- og brukerombudets oppgaver

Pasient- og brukerombudet skal i rimelig utstrekning gi den som ber om det informasjon, råd og veiledning om forhold som hører under ombudets arbeidsområde.

Pasient- og brukerombudet skal gi den som har henvendt seg til ombudet, underretning om resultatet av sin behandling av en sak og en kort begrunnelse for resultatet.

Pasient- og brukerombudet har rett til å uttale sin mening om forhold som hører under ombudets arbeidsområde, og til å foreslå konkrete tiltak til forbedringer. Pasient- og brukerombudet bestemmer selv hvem uttalelsene skal rettes til. Uttalelsene er ikke bindende.

Pasient- og brukerombudet skal underrette tilsynsmyndighetene om tilstander som det er påkrevet at disse følger opp.

Pasient- og brukerombudet skal sørge for å gjøre ordningen kjent.

§ 8-8. Forskrifter

Departementet kan gi forskrifter til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene om pasient- og brukerombud.

Adresse: **Astrups gate 9**
6509 Kristiansund

Telefon: **715 70 900**

E-post: **mr@pobo.no**

Hjemmeside: **pasientogbrukerombudet.no**

Følg oss gjerne på Facebook

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Personal- og organisasjonsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	AKE	Arkivsaknr:	2016/138
		Arkiv:	441

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
11/18	Arbeidsmiljøutvalet	28.02.2018

SJUKEFRÅVÆR 3. TERTIAL 2017 OG HEILE 2017

Tilråding:

Arbeidsmiljøutvalet tek saka til vitande.

Særutskrift:
Kommunestyre
Rådmannen si leiargruppe
Arbeidstakarorganisasjonane
Hovudverneombodet

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Arbeidsmiljøutvalet - 28.02.2018

Arbeidsmiljøutvalet tek saka til vitande.

Arbeidsmiljøutvalet ber om at administrasjonen korrigerar Agresso sitt sjukefråværsoppsett i samsvar med faktisk organisering.

Vedlegg:

Tabell 1 nedanfor viser sjukefråvær for 1., 2., og 3. tertial 2017

Tertialvise fråvær i % Herøy kommune 1., 2, og 3. kvartal 2017									
L= Langtidsfråvær, K= Kortidsfråvær									
Avdeling	1. tertial	K	L	2. tertial	K	L	3. tertial	K	L
Personal og org. inkl. HT	5,81	1,99	3,81	3,15	2,23	0,93	4,12	2,91	1,21
Økonomi (>10)	2,77	1,36	1,41	4,86	3,26	1,6	4,1	4,1	0
Fellessekr. (<5)	12,71	0,64	12,07	0	0	0	0,47	0,47	0
Rådm./ass.rådm. (<5)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IKT (<5)	6,58	2,47	4,12	0	0	0	0	0	0
Servicetorget (<10)	5,49	4,66	0,82	6,26	0,65	5,62	20,25	5,02	15,23
Utviklingsavd. (<10)	17,76	0,82	16,94	3,33	0,72	2,61	9	0,81	8,19
Barnehageavd. (<40)	5,8	3,14	2,33	5,71	3,47	2,24	8,07	2,91	5,16
Grunnskuleavd. (<250)	6,68	1,94	4,75	4,65	0,68	3,97	7,19	1,19	6
Anl. og drift (<15)	2,01	2,01	0	4,57	0,63	3,95	5,26	0,85	4,4
Brannvern (<30)	8,98	3,66	5,32	21,35	0,02	21,33	14,76	0	14,76
Helse (<40)	4,72	1,17	3,55	3,13	0,4	2,73	1,6	0,33	1,27
Pleie og omsorg (<300)	9,76	2,33	7,43	7,79	1,67	6,12	9,98	2,34	7,64
Bu og hab. (<75)	19,09	3,39	15,7	10,52	2,1	8,82	13,71	2,67	11,04
Barnevern (<10)	18,89	3,92	14,97	14,28	1,09	13,19	14,52	0,23	14,29
Kultur (>10)	1,78	0,32	1,46	2,41	0,73	1,67	8,95	1,75	7,2
Eigedom (<40)	6,46	2,49	3,97	8,49	1,85	6,64	7,53	3,93	3,6
NAV kommune (10)	20,82	2,71	18,11	21,36	1,77	19,58	24,69	2,78	21,91
Totalt fråvær	9,05	2,26	6,79	6,83	1,4	5,43	9,32	1,91	7,41

Tabell 2 nedanfor viser det totale sjukefråværet i 2016 og 2017.

Avdeling	Heile 2016	K	L	Heile 2017	K	L
Personal og org. inkl. HTV, I	3,23	2,11	1,12	4,35	2,32	2,04
Økonomi (>10)	5,53	2,42	3,11	3,91	2,81	1,1
Fellessekr. (<5)	7,67	1,49	6,18	4,99	0,37	4,62
Rådm./ass.rådm. (<5)	0	0	0	0	0	0
IKT (<5)	5,53	2,42	3,11	2,34	0,88	1,46
Servicetorget (<10)	3,11	3,11	0	9,8	3,27	6,53
Utviklingsavd. (<10)	7,89	2,39	5,5	9	0,81	8,19
Barnehageavd. (<40)	7,15	2,29	4,85	8,07	2,92	5,16
Grunnskuleavd. (<250)	4,83	1,89	2,94	6,08	1,27	4,8
Anl. og drift (<15)	1,11	1,11	0	3,85	1,18	2,67
Brannvern (<30)	1,03	0,73	0,31	15,13	1,32	13,81
Helse (<40)	4,15	0,99	3,16	3,28	0,65	2,63
Pleie og omsorg (<300)	10,5	2,81	7,69	9,09	2,07	7
Bu og hab. (<75)	12,04	2,45	9,59	14,75	2,72	11,73
Barnevern (<10)	8,29	2,41	5,88	15,98	1,89	14,1
Kultur (>10)	3,08	1,63	1,45	3,97	0,86	3,11
Eigedom (<40)	12,5	2,63	9,88	7,52	2,64	4,88
NAV kommune (10)	16,65	3,86	12,79	22,15	2,39	19,76
Totalt fråvær	7,19	1,96	5,19	8,3	1,85	6,45

Tabell 3 viser sjukefråværet for 3. tertial 2016 og 2017

Tertialvisefråvær i % 3. tertial 2016 og 3. tertial 2017						
L=Langtidsfråvær og K=korttidsfråvær						
	2016			2017		
Avdeling	3. tertial 2016	K	L	3. tertial 2017	K	L
Personal og org. inkl. HTV, HVO d	2,26	2,15	0,11	4,12	2,91	1,21
Økonomi (>10)	2,13	2,13	0	4,1	4,1	0
Fellessekr. (<5)	10,99	1,22	9,77	0,47	0,47	0
Rådm./ass.rådm. (<5)	0	0	0	0	0	0
IKT (<5)	1,16	1,16	0	0	0	0
Servicetorget (<10)	4,85	4,85	0	20,25	5,02	15,23
Utviklingsavd. (<10)	10,84	2,73	8,12	9	0,81	8,19
Barnehageavd. (<40)	4,24	2,49	1,75	8,07	2,91	5,16
Grunnskuleavd. (<250)	3,77	1,57	2,2	7,19	1,19	6
Anl. og drift (<15)	0,86	0,86	0	5,26	0,85	4,4
Brannvern (<30)	0,66	0,2	0,46	14,76	0	14,76
Helse (<40)	5,54	1,27	4,27	1,6	0,33	1,27
Pleie og omsorg (<300)	10,42	2,59	7,83	9,98	2,34	7,64
Bu og hab. (<75)	13,19	2,28	10,91	13,71	2,67	11,04
Barnevern (<10)	11,01	2,13	8,88	14,52	0,23	14,29
Kultur (>10)	3,96	2,01	1,95	8,95	1,75	7,2
Eigedom (<40)	9,08	2,61	6,47	7,53	3,93	3,6
NAV kommune (10)	20,19	2,5	17,7	24,69	2,78	21,91
Totalt fråvær	7,39	2,11	5,28	9,32	1,91	7,41

Saksopplysningar:

Herøy kommune hadde eit samla sjukefråvær i 3. tertial på 9,32%, dette går fram av både tabell 1 og 2. Målet for nærvær er 92,5%, noko som inneber at vi ikkje har nådd målet i 3. tertial 2017. Dersom vi samanliknar 3. tertial 2016 og 3. tertial 2017 er det eit gap på nesten to prosentpoeng.

Om vi samanliknar det totale sjukefråværet for 2016 og 2017, er sjukefråværet vel ein prosent høgare i 2017 enn i 2016. Vi har gått frå eit sjukefråvær i 2016 på 7,19% til eit sjukefråvær på 8,3% i 2017. Samla sett har vi ikkje greidd målet om nærvær på 92,5%

Utviklinga gjennom 2017 viser at sjukefråværet har ein nedgang i 2. tertial, og at det er lite skilje mellom 1. og 3. tertial. Dette går også fram av diagrammet i under, tabell 4.

Ved å sjå på utviklinga i dei ulike avdelingar er det likevel fleire positive trekk, og det er særleg verd å merke seg at Eigedomsavdelinga har ein ytterlegare nedgang frå 3. tertial 2016 til 2017. Frå 2015 til 2016 hadde avdelinga meir enn halvert sjukefråvær frå 3. tertial 2015 til 3. tertial 2016. I 3. tertial 2017 hadde avdelinga eit fråvær på 7,53%. Helse og Fellessekretariatet (Dokumentsenteret) har og ein nedgang med høvesvis 3,94% og Dokumentsenteret på 10,52%.

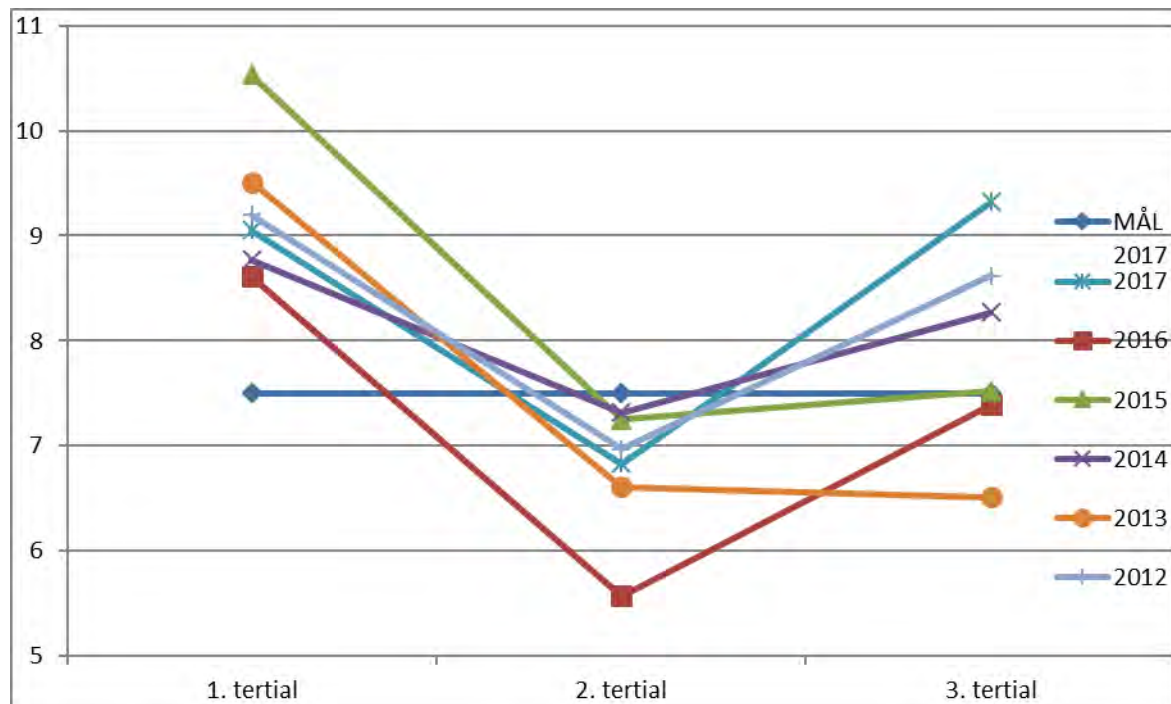
Fleire avdelingar har hatt ein auke i sjukefråværet, både for heile året og dersom vi samanliknar 3. kvartal i 2016 og 2017. Felles for dei fleste avdelingar er at dei har

ein nedgang i sjukefråværet for 2. tertial. Dette har vore gjennomgåande for dei åra vi har gjennomført målingar.

Dei prosentvise endringane skil seg til dels mykje frå avdeling til avdelinga, og dette skuldast mellom anna talet på tilsette, der det er få tilsette gir dette stort utslag på fráværsprosenten.

Ser vi på diagrammet under, syner dette korleis sjukefråværet varierer gjennom året. I tillegg ser vi at sjukefråværet for 2017 er relativt høgt samanlikna med tidlegare år, målt frå 2012.

Tabell 4 viser diagram over tertialvist frávær i perioden 2012-2017.

Over tid har avdelingane Pleie- og omsorg, Bu- og habilitering og Eigedom lege høgt, men for sistnemnde har sjukefråværet stupt dei to siste åra. Dei to andre avdelingane har lege stabilt høgt.

Seksjon for reinhald som ligg under Eigedomsavdelinga har jobba systematisk og målretta med HMS, og det kan tyde på at dette no gir resultat. Seksjonen har gjennomført tiltak både med organisering, ergonomi og sosiale aktivitetar for medarbeidarane.

Herøy kommune arbeider systematisk med sjukefråvær og sjukefráværsoppfølging, både på generelt og spesielt grunnlag. Sjukefråværet blir handsama i IA-utvalet og i AMU, medan oppfølging av den enkelte skjer ute i avdelingane, ofte i samarbeid med Personal- og organisasjonsavdelinga.

Tala for 2017 viser at vi har mykje å jobbe med, og målet for 2018 må vere at vi skal tilbake til nivået i 2016. Då når vi også det overordna målet om nærvær som Herøy kommune har sett seg.

Vurdering og konklusjon:

Konsekvensar for folkehelse:

Auka nærvær vil ha positive konsekvensar for folkehelsa.

Konsekvensar for beredskap:

Ingen konsekvens.

Konsekvensar for drift:

Lågt sjukefråvær har konsekvensar for drifta. Det vert mellom anna mindre arbeid med å følgje opp sjukmelde og leide inn vikarar.

Fosnavåg, 13.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Ann Kristin Eiken
Avd.leiar

Sakshandsamar: Ann Kristin Eiken

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@ssikt.no]
Sendt: 13.02.2018 12:58:02
Til: Lisbeth Moltu Espeseth
Tittel: Nettverkssamling i folkevaltnettverket 07.02.2018 i Hornindal

Fra: Erlend Krumsvik [<mailto:Erlend.Krumsvik@sunnmoreregionrad.no>]

Sendt: 9. februar 2018 18:54

Til: Anders Riise; Camilla Storøy; Dag Vaagen; eva.hove@stordal.kommune.no; geir.inge.lien@vestnes.kommune.no; Harry Valderhaug; Jan Ove Tryggestad; Knut Helge Harstad; Lena Landsverk Sande; odd.jostein.drotninghaug@sykkylven.kommune.no; Oddvar Myklebust; Knut Erik Engh; Stein Aam; Eva Mariann Vinje Aurdal; Dag Olav Tennfjord; Jim Arve Røssevoll; Jørgen Amdam; Arne Sandnes; Vebjørn Krogsæter; stig.olav.lodemel@hornindal.kommune.no

Kopi: Ragnhild Velsvik Berge; Olaus-Jon Kopperstad; Asle Giske; anne.berit.loset@stordal.kommune.no; tone.roaldsnes@vestnes.kommune.no; Marit Elisabeth Larssen; AseHol@stranda.kommune.no; Synnøve Vasstrand Synnes; Andreas Chr. Nørve; mhmg@sykkylven.kommune.no; Anny Sønderland; Verner Larsen; Wenche Solheim; Astrid Eidsvik; Bente Glomset Vikhagen; Leon Aurdal; Rune Sjurgard; Karl Andre Birkhol; Turid Hanken; ann.kristin.langeland@hornindal.kommune.no; Postmottak Hareid; Postmottak Herøy; Sande Kommune; postmottak@stordal.kommune.no; postmottak@vestnes.kommune.no; Post giske kommune; postmottak@stranda.kommune.no; Ørskog kommune; Postmottak Vanylven; postmottak@sykkylven.kommune.no; Servicetorg Sandøy; Ulstein Postmottak; Ørsta postmottak; Postmottak Ålesund; Postmottak Skodje kommune; Postmottak Sula; Postmottak Volda; Postmottak Norddal kommune; Haram Postmottak; post@hornindal.kommune.no

Emne: Referatsak til kommunestyret - Nettverkssamling i folkevaltnettverket 7. februar 2018 i Hornindal

Ordfører

Kopi: Rådmann og postmottak

Vedlagt dokument bør gå ut til kommunestyret som referatsak. Dette er frå nettverkssamling i Folkevaltnettverket si samling i Hornindal 7. februar 2018.

Delegatane frå dykkar kommune er oppfordra til å gi kommunestyret eit muntleg referat frå samlinga, når referatsaka er oppe til orientering i kommunestyremøtet. Eg oppfordrar ordfører om å ta med dette til dagsorden.

Dersom det er spørsmål til vedlagt dokument, ta kontakt med undertekna.

Med vennleg helsing

Erlend Krumsvik

Rådgjevar

Sunnmøre Regionråd IKS

«[Utvikling gjennom samarbeid!](#)»

Mob: 410 40 838

www.sunnmoreregionrad.no

Notat

Til: Kommunestyra på Sunnmøre
Frå: Folkevaltnettverket i regi av Demokratiprojektet til Sunnmøre Regionråd IKS
Dato: 7. februar 2018, Grodås, Hornindal kommune
Tema: Referat frå gruppearbeid knytt til fjerde samling i Folkevaltnettverket.
Vedlegg: Foredraget til:

- Marianne Andreassen, adm. dir i Lånekassen
- Rådmann Andreas Chr. Nørve, Vanylven kommune

Folkevaltnettverket i regi av Demokratiprojektet til Sunnmøre Regionråd IKS hadde sin fjerde samling ved Räftevoll Hotell i Vanylven kommune. Representantar frå alle kommunar møtte, med unntak av Ørskog og Vestnes.

Det vart gjennomført to foredrag:

- Marianne Andreassen, adm. dir i Lånekassen
- Rådmann Andreas Chr. Nørve, Vanylven kommune

Ordførar i Hornindal kommune, Stig Olav Lødemel ønska velkomen til eiga kommune.

Med utgangspunkt i dei to aktuelle foredraga vart det gjennomført to gruppearbeid, med gruppepresentasjonar.

Alle deltakarar er oppfordra til å gi eige kommunestyre ein muntleg rapport fra samlinga, og ordførar er oppfordra til å gi delegatane taletid til orienteringssaka.

Interkommunale grupper

Oppgåve:

Korleis kan de som folkevalte få til at digitalisering blir:

- ..ein naturleg arena for medvirkning, og
- ..ein naturleg del av kommunal organisasjonsutvikling.

Tilbakemelding frå gruppene er lista opp nedanfor:

..ein naturleg arena for medvirkning

- TV
- Fokusere på arbeidet som skal endrast, arbeidaren skal ikkje fjernast – nye oppgåver.
- Involvere arbeidarane det frå fyrste dag.
- Informere om evt. naudsynt skulering t.d. vaksarar som kan verte «overføldige» pga robotar – omskulering til andre oppgåver.
- Meir involvering og eigarskap.
- Kva arbeidsoppgåver er det du gjer som du kan digitalisere, og kva kan du ha lyst til å gjere i staden – Medbestemmelse – kan minske motstand? NB Unngå «Styringsretten».
- Eks. Apper
- Logisk oppbyggd
- Innbyggjarane kunne gi tilbakemelding på tenester.
- Han en kanalstrategi for medvirkning
- Vi som folkevalte må (vise vilje) være positive til forandring/utvikling
- Etterspørre kostnadseffektivitet i tenesteyting – eks. omfordeling av rutineprega oppgåver som kan digitaliserast.
- Etterspørre kvalitetsundersøkelser på servicenivå i forskjellige tenesteområder – utarbeide kvalitetsbegrep.
- Begynn med dei ienkle ting på ein gang (og maratonløp ☺)
- Spørr de ansatte om kva det er som kan innførast nå (enkelt)
- Lage veien mens vi går
- Facebook – info ut/chat
- Politiske møter – web m/chat
- Streaming av andre politiske møter, med mulighet for å gi innspel.
- Utvikling vi ikkje kan stoppe
- Snakke positivt om det (framsnaking)
- Opplæring
- Tas i bruk av politikere, digiale møtereistreringar/reiserekningar.
- Vi må skape digitale møteplassar, t.d. kommuneappen, Twitter, Facebook, Snapchat
- Rom for fleksibilitet
- Lytte til dei som skal yte/gjennomføre tenestene.
- Skjema må vere tenlege, ot t.d. stoppe viss ein ikkje har lagt inn nødvendige opplysninger.
- Trepartsamarbeid
- Forankring i det politiske systemet
- Samarbeid med frivilligheita

..ein naturleg del av kommunal organisasjonsutvikling

- Endre «kultur» og haldningar.
- God leiing
- Tydelige som politikarar
- Opplæring/vidareutdanning/kurs for tilsette.
- Kompetanse-oversikt over ansatte
- Tenke kvalitet i bestillinger og løysningar
- Samspel/samarbeid (leiing/adm/tilsette/tilittsvalte/politikarar)
- Strategimøte
- Haldningsendring, sjå fordelane, Vi – ikkje eg, Kollegialt
- Skape endringsvilje – vere meir dynamisk
- Positive politikarar
- Bestilling frå politikare med tidsfrist
- Steg for steg
- IT-kompetanse for å få ting til å fungere på tvers av alle fag
- Politikere må fokusere på at adm. holder seg oppdatert på aktuelle digitale løysingar, og legger til rette for opplæring.
- Tenke langsiktig
- Rom for prøving og feiling
- Bruk av sosiale medier
- Ryddige heimesider
- Dialog mellom ulike partar.
- Oppleve medeigarskap. Ein må ha rådmannen på lag.
- Bruke media
- Plan for kompetanseutvikling.
- Informering om kva som er gjort
- Effektivisering (kva for effektar har vi fått)
- Politikarar:bestille tiltak for digitalisering
- Bruk av Skype (mindre aktuelle saker)
- Kompetanse- og handlingsplan for digitalisering
- Forstå og kjenne ulike arb. prosessar
- Etablere gode 3.partssamarbeid
- Ta større del i utvikling av planar og løysningar (jfr. Skodje kommune)
- Bidra til innsalg av (endring) digitaliseirng som virkemiddel for å optimalisere og nå mål.

Kommunale grupper

Formålet med gruppearbeid i eiga kommunal gruppe er at ein skal kunne diskutere korleis dagens innlegg er relevant for eiga kommune og eigen situasjon. Det er også gitt ei forventning til ordførar og deltakarar at det blir gitt eit muntleg referat frå samlinga til eige kommunestyre.

Oppgåve:

Kva for moment/kunnskap i dagens to foredrag er viktig å ta med heim til eige kommunestyre?

For kvart einsild moment: Korleis kan de som politikarar implementere dette i politikk eller administrasjon?

Tilbakemelding frå gruppene er lista opp nedanfor:

Kva for moment/kunnskap i dagens to foredrag er viktig å ta med heim til eige kommunestyre?

- Fleire «kalde hender» gir fleire «varme hender» - t.d. helse og skule)
- Ikkje ta dei store spørreundersøkingane. Mindre for å få meir nyansert svar.
- Ikkje tenkje økonomi, men mål/resultat.
- Brukar/behov øverst – løysingar deretter.
- Definere brukarar som kundar
- Definer hovedkanalar for kontakt
- Bruke kampanjer for å stimulere til auka bruk
- Enkle og intuitive platfomer/grensesnitt (sjølvforklarande)
- Tenke oppgåver – prosess, ikkje nødvendigvis økonomi
- Starte med oppnåelige mål.
- Gjennom politiske vedtak kan vi (1) initiere prosessar i kommunen, (2) sørge for at tilsette får medeigarskap til prosessen gjennom kunnskapsformidling og behovskartlegging, (3) Vise kva muligheiter som finst no, for å vidareutvikle og tilpasse desse.
- Kompetanseplan
- Ansvarliggjere for iverksetting
- Få med alle tilsette og brukarar
- Største utfordring: Motstand mot endring
- Bestilling til rådmannen om å spørre ansatte om hvilke arbeidsoppgåver som kan digitaliseres (eks. reiserekning).
- Begynne med oss sjølv, som lokalpolitikere kan vi kanksje punche egne møter.
- Involvere ansatte, forsøk på «bottom up».
- Positive støttende politikere
- Poengtere at det handler om flere «kalde hender» for å få flere «varme hender».
- Kartlegge/status for kva som er digitaliserg.
- Sjå på kompetanse – kven set kompetensen for å drive digitalisering.
- Bruke rådmannen i Vanylven til gjesteforeleser.
- Små skritt gir endring.
- Konkrete prosjekt eks. reiserekningar.
- Utnytte samarbeidsmuligheiter
- Rettigheter uten skjønn trenger ikkje omsøkes.
- Lover og forskrifter kan endres.
- Kundefokus – også ved forbedringsarbeid.
- Rådmannen frå Vanylven kjem til Ørsta neste K-styremøte
- Lage oversikt over starttiltak.

- Kva kan digitalisering/kvar starte (Kneist/Kveik – Ørsta, partsamansett gruppe)
- Forankring, framsnaking.
- Innføringane er i små steg – langt opp og fram til store innsparringar.
- Ta i bruk teknologien ein alt har og vidareutvikle den.
- Lær opp folket til å nytte digitale hjelpemiddel (80kr ved personleg oppmøte, 40kr per telefon, 3kr per digital bruk).
- Reiserekning
-

Korleis kan de som politikarar implementere dette i politikk eller administrasjon?

- Bruk rette kompetanse for behovet innad i kommuna. Sjå kva ressursar ein har.
- Bedre intranett i kommuna.
- Vidareføre informasjon frå kommunestyra på video
- Sette dagsorden
- Tydelig kommunikasjon
- Styrke trepartsamarbeidet
- Vi må utnytte potensialet som ligg i samarbeid mellom kommunane betre – også mellom dei ulike etatane i eigen kommune.
- Vi må bli meir effektive i måten vi yter tenester til innbyggjarane på.
- Regelmessige folkemøte i krinsane for å få innspel på ulike planar.
- Digitalisering implementert i alle planar og prosessar.
- Ta det opp på politisk plan (låse alle skuffer).
- Tiltak må visast att i budsjettet.
- Vi må vere pådrivarar – passe på at det kjem inn i sakshandsaming.
- IKT – har kompetanse på huset og er med i planlegging.
- Mobilar til heimebassert, forenklar kvardagen.
- Cromebook til elevane
- Vil ha «Helsesys» - Helsesyster tilgjengelig

Innovasjon og tydelig kanalstrategi

Sunnmøre Regionråd IKS

Marianne Andreassen, adm. dir. Lånekassen

Felles utfordring: Nå brytes trendene

Vi må få til mer for mindre i offentlig sektor

Styring og ledelse under svake pressmekanismer

- Ikke «røde tall» eller tap av markedsandeler
- Ikke konkurranse, men vi utnytter likevel ikke samarbeidsmulighetene
- Ikke krise
- Svak kultur for ta ut gevinster som innebærer ubehagelige omstillinger
- Sterk kultur for å unngå feil, svakere kultur for å ta muligheter med risiko
- Svake strukturer for løsninger på tvers

Solid drift

Utvikling og
innovasjon

Mer samhandling
på tvers

Innenfor trangere økonomiske rammer

- ABE-reformen
- Områdegjennomganger
- Andre typer kutt

1 087 465 kunder

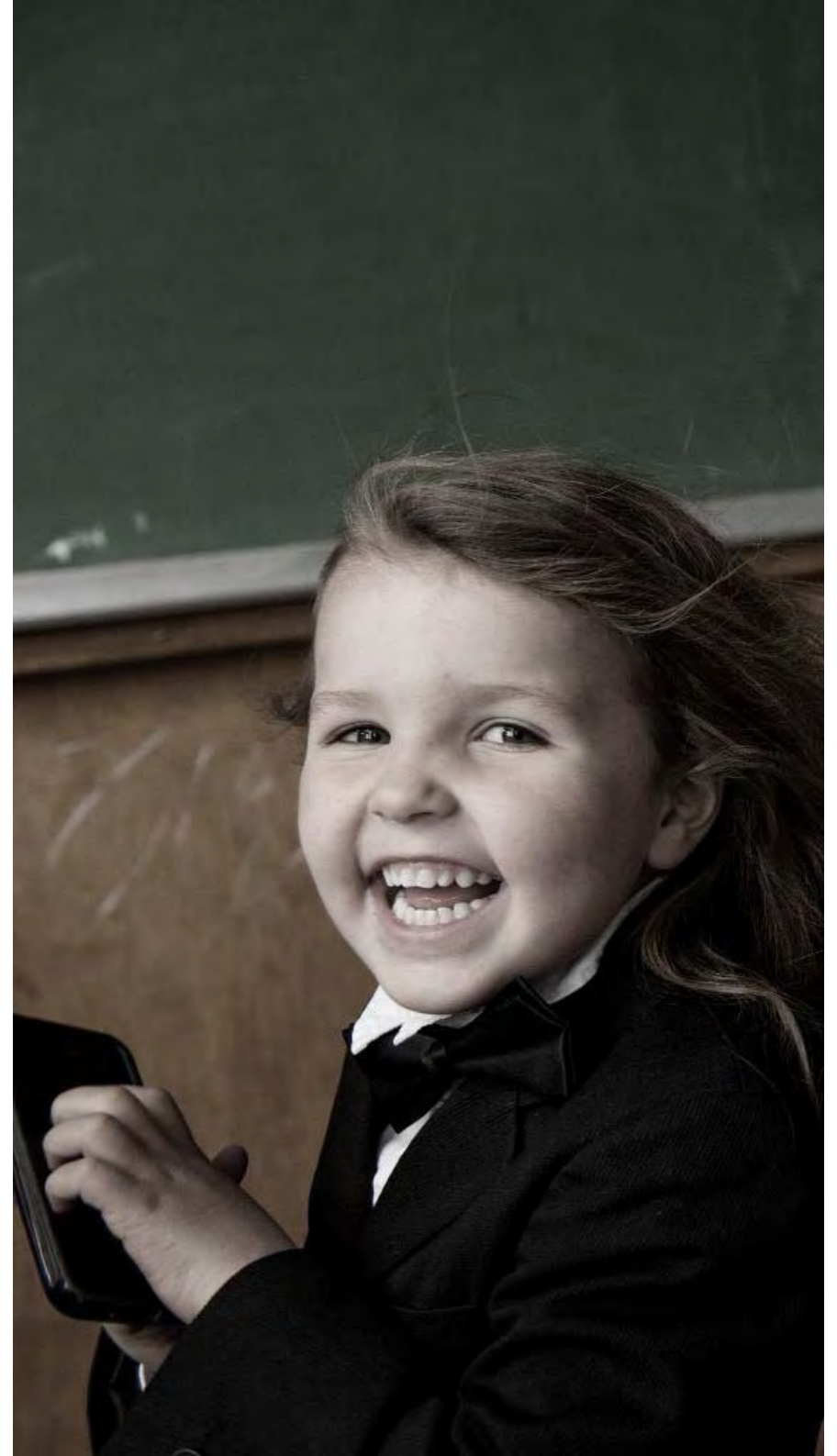
Visjon: Lånekassen skal bli oppfattet som Norges mest moderne offentlige virksomhet

Samfunnsansvar: Vi skal gi unge mennesker et godt møte med offentlige tjenester, og slik bidra til at de utvikler en god forståelse av rettigheter og plikter

Lånekassen

Tydelig kanalstrategi

**Lett å finne
Lett å forstå
Lett å få til**

Løsninger i digital kundefront

2006

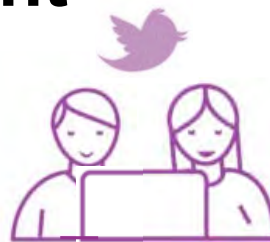
Elektronisk utbetaling
til konto

Postkasse på Dine sider

2008

Digital søknad
for elever på
videregående

2009

Digital søknad om
støtte for alle

Lånekassen på
Twitter

2011

Lånekassen på
Facebook

2013

Elektronisk
signering

Helårig avtale
om støtte

2014

Månedlig betaling
Fleksibel forfallsdato
Avtalegiro

2015

Nye Dine sider

2016

Elektronisk
signering for
foreldre til elever
under 18 år

2017

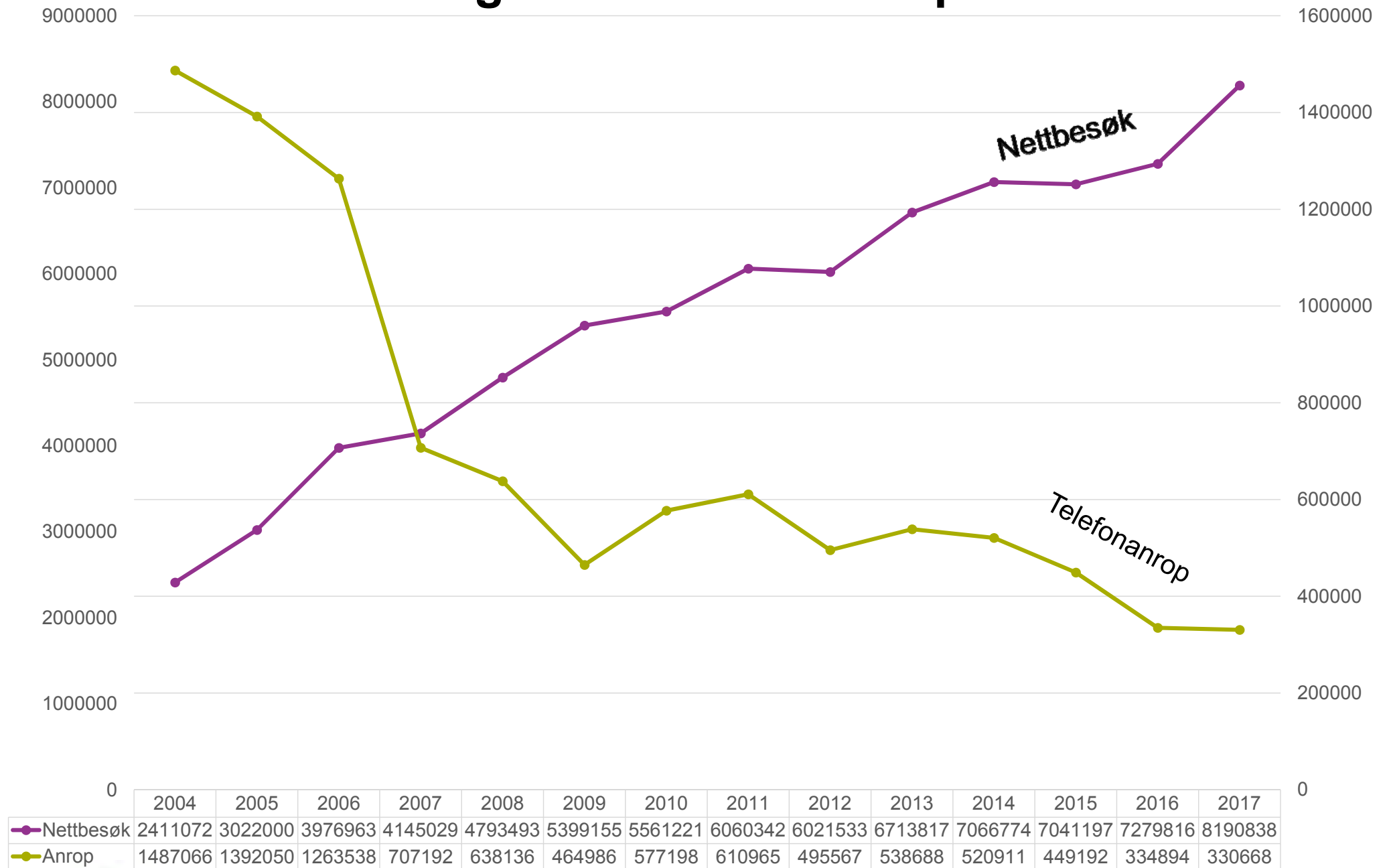
E-signering
med BankID
på mobil

Digitalt enevalg

99 % har digital dialog med oss
8,1 mill. besøk på lanekassen.no
3,5 mill. innlogginger til Dine sider

Nettbesøk og antall telefonanrop 2004-2017

Kundeinnsikt

Intern kunnskap og erfaring

- Kundesenteret
- Erfaring og summing i sosiale media
- Datavarehus

Analyser

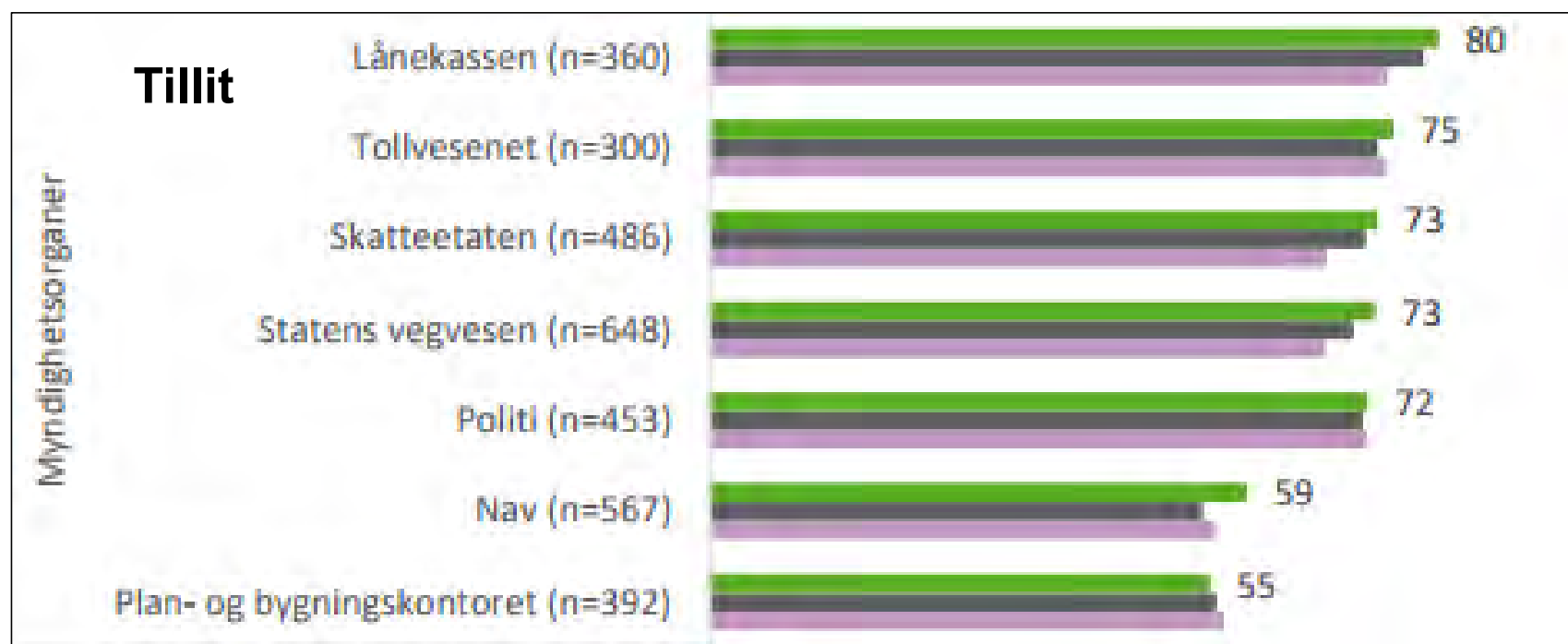
- Nettanalyse
- Henvendelseslogg
- Innbyggerundersøkelsen (Difi)

Direkte fra kunden

- Brukertesting
- Spørreundersøkelser
- Beta
- Kundereiser

Innbyggerundersøkelsen 2017

Faktorer som påvirker tilfredshet med Lånekassen

Smilefjesene indikerer hvor fornøyde brukerne er med de ulike faktorene.

Stor betydning

Forstå informasjon

Middels betydning

Digitale løsninger

Finne informasjon

Svært fornøyd

Fornøyd

Delvis fornøyd

Nøytral/misfornøyd

Lånekassen

Mest innovativ 2017: Lånekassen en av to offentlige virksomheter

Dette er Norges 25 mest innovative virksomheter

By INNOVAG Newsroom - 14. juni 2017

- Vi mener at dette er Norges desidert mest omfattende oversikt over hvem som faktisk ER innovative i motsetning til de som nøyer seg med å prate om innovasjon. ⭐ Vi

Inviterer Truls Bera, InnoMags ansvarlige redaktør

Klarspråkpris for 2017: formidling av et vanskelig budskap

Kunnskapsdepartementet
(Norge) ✓

@kunnskapsdepartementet

Home

About

Posts

Videos

Events

Notes

Photos

Community

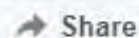
Create a Page

Like

Follow

Share

...

Kunnskapsdepartementet (Norge)

November 1 at 9:35am · 🌐

Lånekassen fyller 70 år i november. Kunnskapsminister Henrik Asheim forteller om betydningen av Lånekassen for det Norge vi lever i i dag.
#Lånekassen70år

21K Views

Like

Comment

Share

Marit B. Gjevik, Tonje Taylor and 122 others

Chronological ▾

70 Shares

View 3 more comments

Adrien Lenerand Simen Murud

Like · Reply · November 1 at 1:09pm

Utvikling og innovasjon

- Skape verdi for kundene og faglig merverdi for departementet
- Forbedre tjenester og arbeidsprosesser
- Aktiv gevinstrealisering
- Regelutvikling som understøtter tjenesteutvikling

Fremtidens kundeopplevelse - ett eksempel

I dag

I morgen

Digitale tjenester er åpne 24/7

«Alle» tjenester er tilgjengelige 24/7

Jeg må finne frem i fragmenterte prosesser

Jeg opplever sømløse prosesser

Jeg får informasjon

Jeg får tjenester

Jeg bruker den kanalen Lånekassen tilbyr

Jeg bruker den kanalen jeg ønsker

Jeg får samme informasjon som alle andre

Jeg får relevant informasjon i riktig kontekst

Jeg søker om ytelser jeg har krav på

Jeg trenger ikke søke på tjenester jeg har rett på

Jeg oppgir samme informasjon om meg selv til flere

Jeg oppgir samme informasjon om meg selv kun en gang

50 millioner brukere på verdensbasis:

75 years

35 years

13 years

4 years

3 years

1/2 year

35 days

Larnekassen

10 days

(Digital) transformasjon

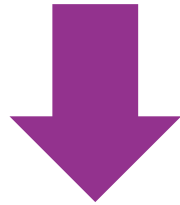
**Standardbrukeren svekkes
«masseindividualisering»**

**Tjenester i et
livshendelsesperspektiv**

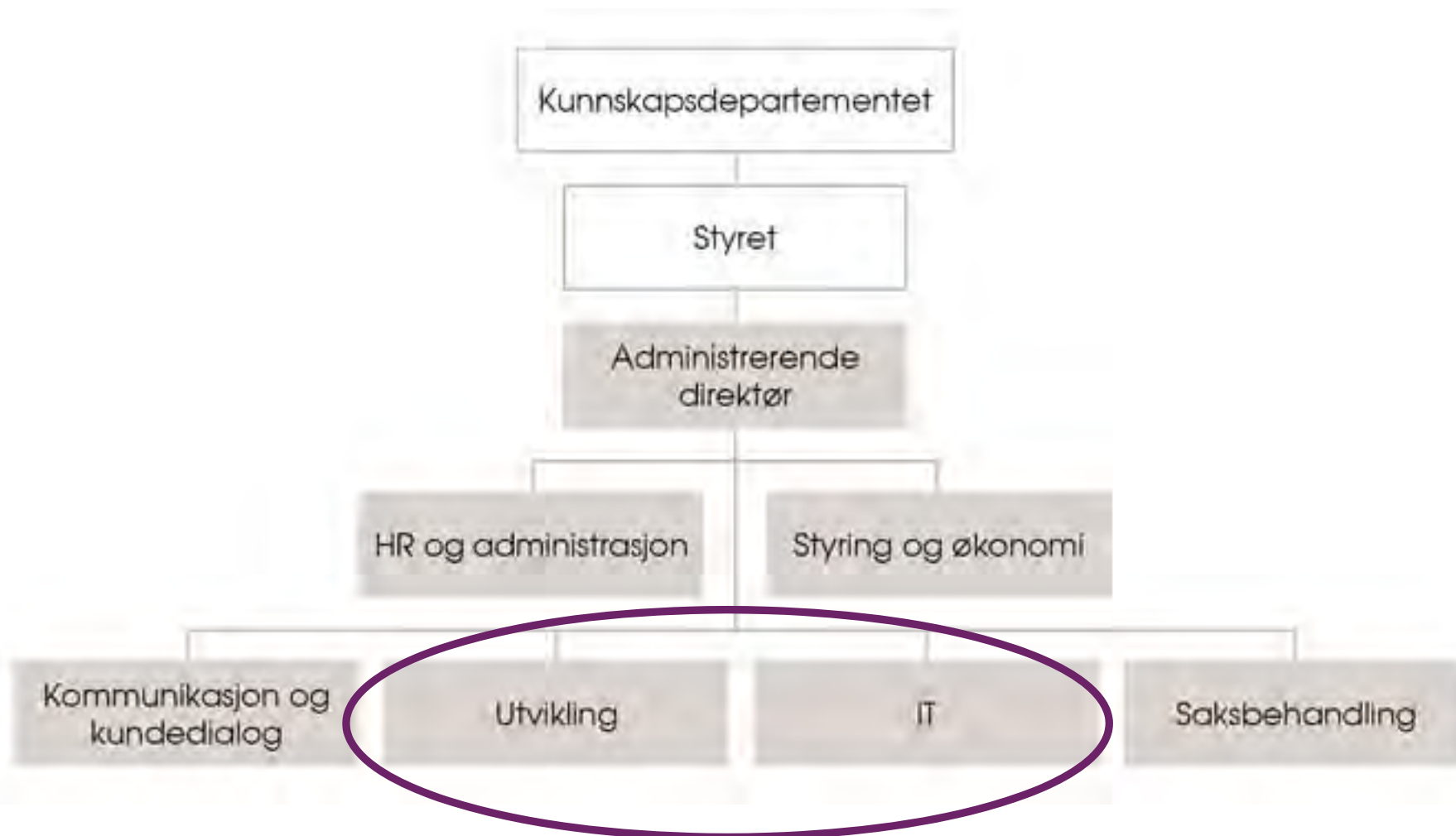
Forbedring, utvikling og innovasjon - organisering

- Drift
- Kontinuerlig forbedring
- Utvikling og innovasjon

Skaffe kompetanse utenfra og bruke kompetanse internt på tvers

**Tydelig ansvar og roller
i samspill med en fleksibel
arbeidsform med bruk av
kompetanse på tvers**

**Godt samarbeid med tillitsvalgte, men fremdrift
fremfor harmoni**

A word cloud on a purple background featuring various Norwegian terms related to workplace culture and networking. The words are arranged in a non-uniform, overlapping manner, with some being significantly larger than others. The colors of the text range from white to light purple.

Key terms include:

- Yammer
- una
- superbrukernetttverk
- erfaringsutveksling
- produktteam
- faglunsj
- avdelingsmøter
- mellomledersamling
- pluralsight
- kaffemaskinen
- meetups
- teamarbeid
- faggruppemøter
- kompetansenettverk
- mellomlederlunsj
- netttverk
- feeder
- medsitt
- internseminarer
- fagdag
- allmøterlunsj
- ledersamling
- google
- brukerråd
- td
- blogger
- scrummer
- delve
- servicenow
- plansesjon
- webinarer
- tech
- tb
- fagnettverk

Forbedring, utvikling og innovasjon: arbeide i ulike modus

Modus 1

Tenke maraton

Modus 2

Tenke sprinter

Innovasjon og utvikling

Kontinuerlig forbedring

Idéfase
Utprøving/testing
Forstudier
Prosjekter
Realisering

Løpende endringer
innenfor
eksisterende
løsninger - mange
små skritt

Investeringsplan: Ledergruppens prioriteringsverktøy

		2017		2018			
Type	Tiltak	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Kontinuerlig forbedring / produktutvikling							
Nytt TD/TB år og andre pålegg							
Helhetlig kundeopplevelse, effektive kundetjenester og -dialog	Målbilde og handlingsplan helhetlig kundeopplevelse						
	Nye lanekassen.no						
	Ny tildelingsprosess (dagens nettsøknad)						
	Kundeoppgaver						
	Fremtidige betalingsløsninger						
Analyse og informasjon, innsikt og kunnskap	Målbilde og handlingsplan BI / virksomhetsetterretning						
	Effektivisering vha kunstig intelligens						
	Grunnlag for «"Kun en gang"»						
	Enkelttiltak og utredning "åpne data"						
	Målbilde og handlingsplan LK som ekspertorgan						
	Satsingsforslag til KD						
	Kartlegging integrerte tjenestekjeder						
Tekniske forutsetninger og drift	Alternativer til P360 i Modulis						
	Digitalt førstevalg: Muligheter ved innføring av sikkerhetsnivå 4						
	Nye driftsavtaler						
	Anonymisering av testdata						

Konseptfase

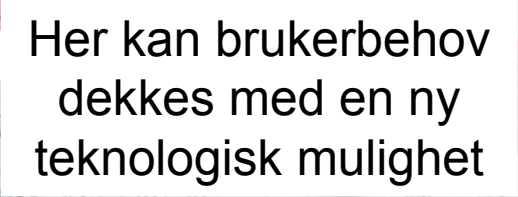
Planfase

Gjennomføringsfase

Autonome arb.grupper

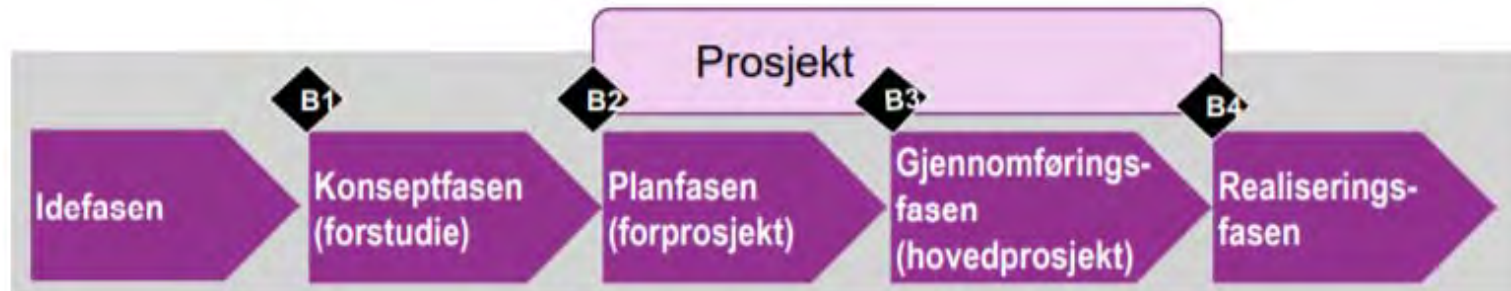
Skravert område = ikke besluttet

FØR
Før tjenesten blir tatt i bruk

Her oppstår et «smertepunkt»

Metoder i utviklings- og innovasjonsarbeidet

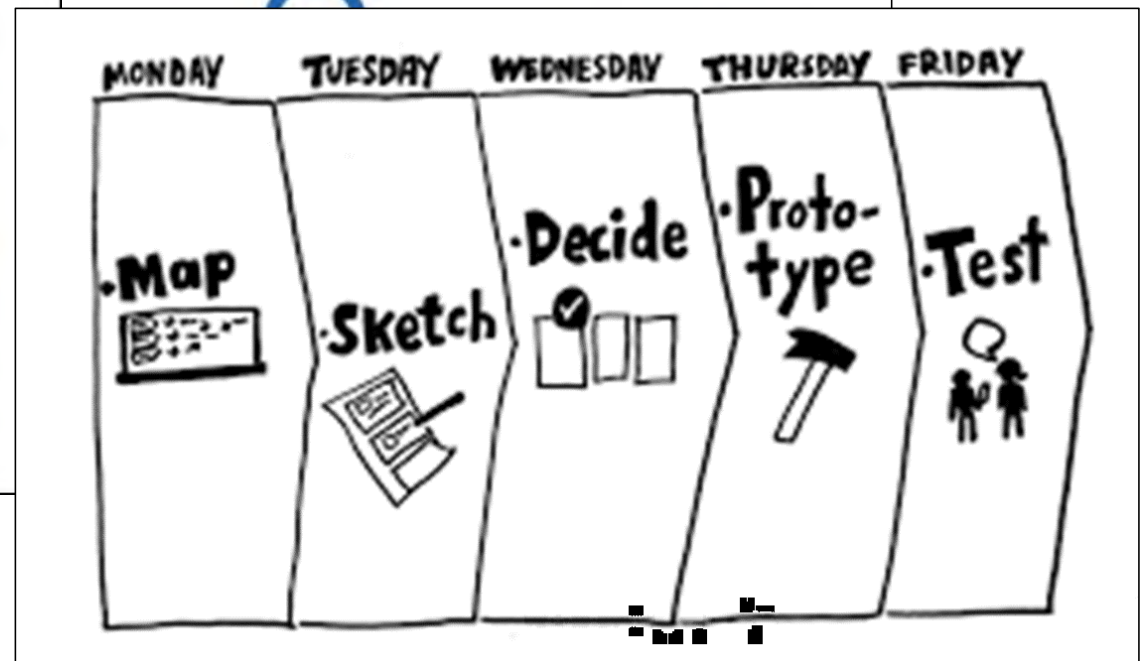
Utredningsinstruksens punkt 2-1

En utredning skal besvare følgende spørsmål:

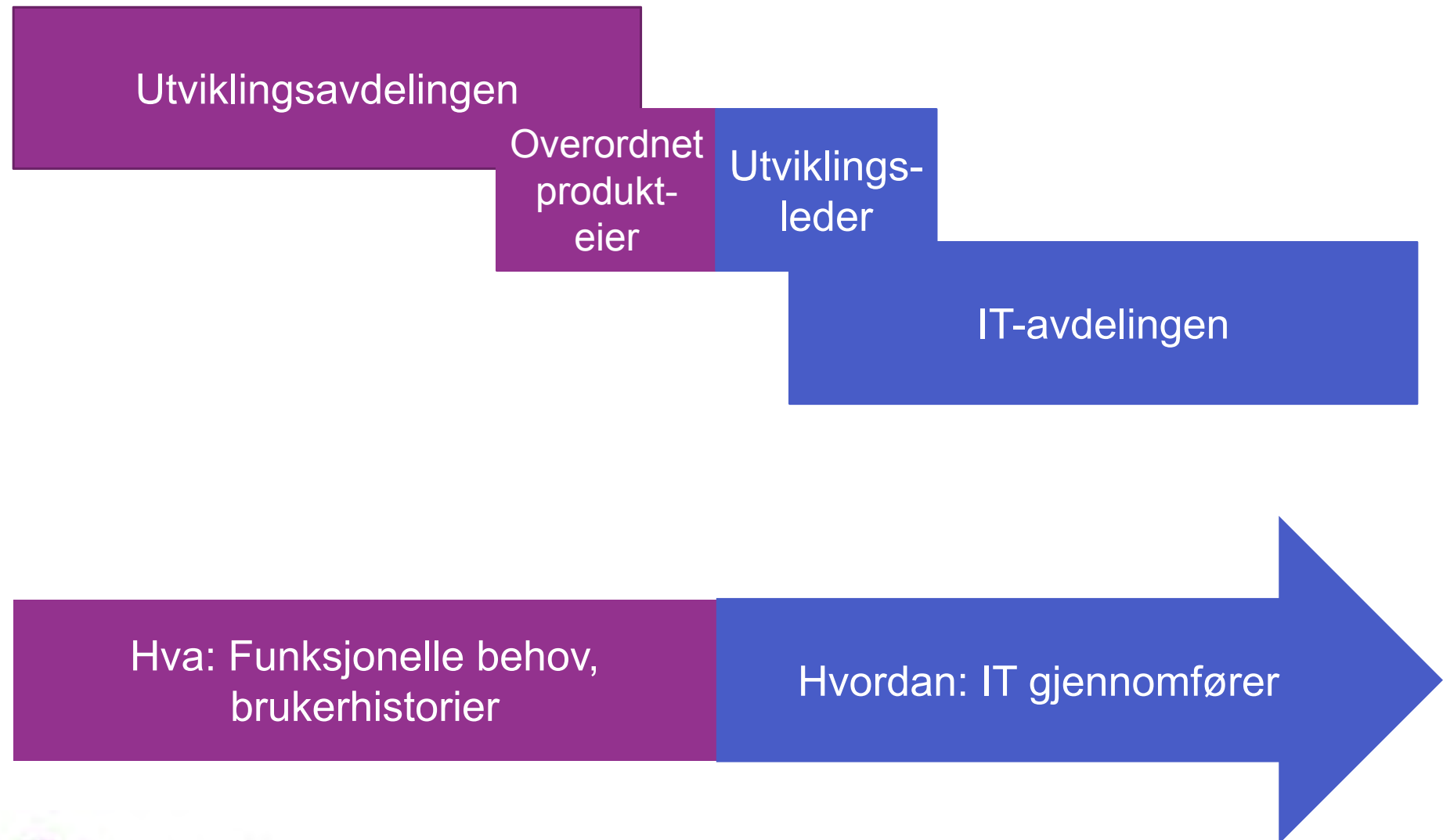
1. Hva er problemet, og hva vil vi oppnå
2. Hvilke tiltak er relevante?

Smidig utvikling

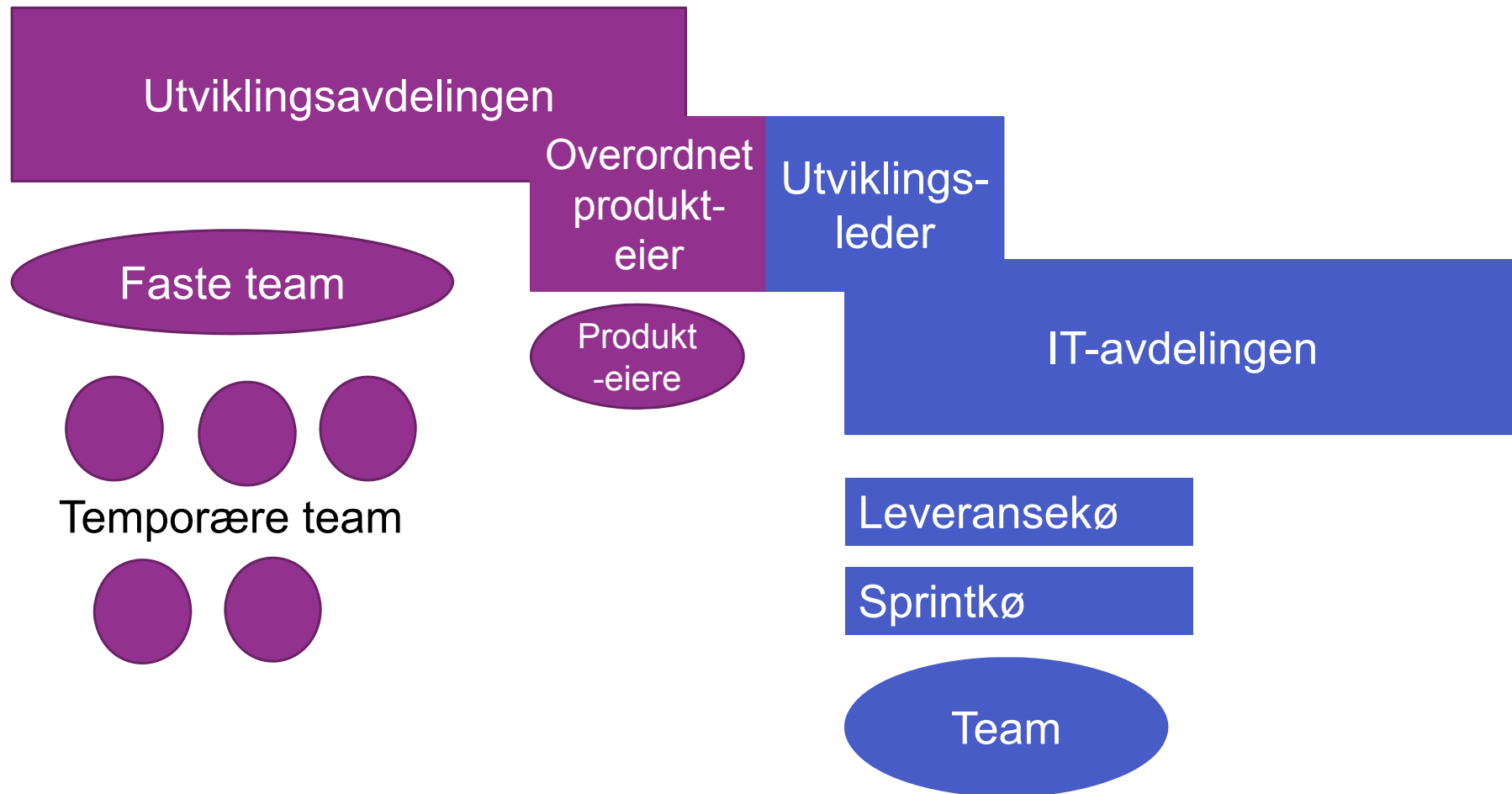
Daglig gjennomgang

Organisering - utviklingsavdelingen og IT-avdelingen styrer utviklingsprosessene

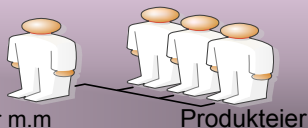
Organisering – utviklingsavdelingen og IT-avdelingen styrer utviklingsprosessene

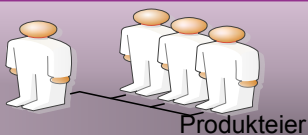
Funksjonell side med produktteam

TD/TB (2 prod.eiere)

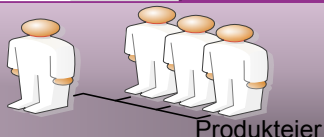
- Funksjonelle ressurser
- Saksbehandler
- Fagansvarlig
- Regelverksforvalter
- Brukerstøttemedarbeider m.m

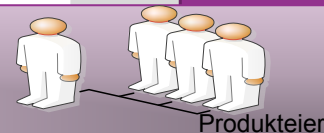
Lån

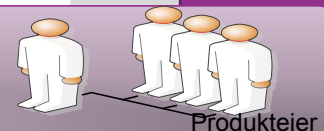
Lærested

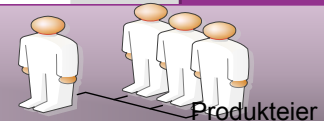
Kundefront

Nettsøknad og Kundeopplysninger

Datavarehus

Overordnet produkteier

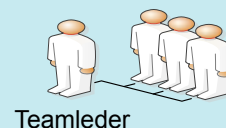

IT med utviklingsteam

Utviklingsleder

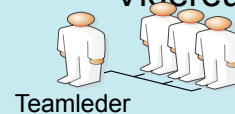

Forvaltningsteam

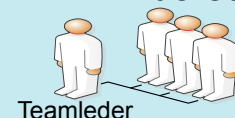

- Løsningsarkitekter
- Utviklere
- Stabiliseringstestere

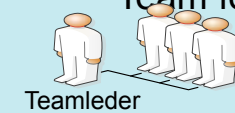
Videreutviklingsteam 1

Videreutviklingsteam 2

Team for tekniske tiltak

Utviklingsavdelingen

Faste team

Administrasjon

Forretnings-
utvikling

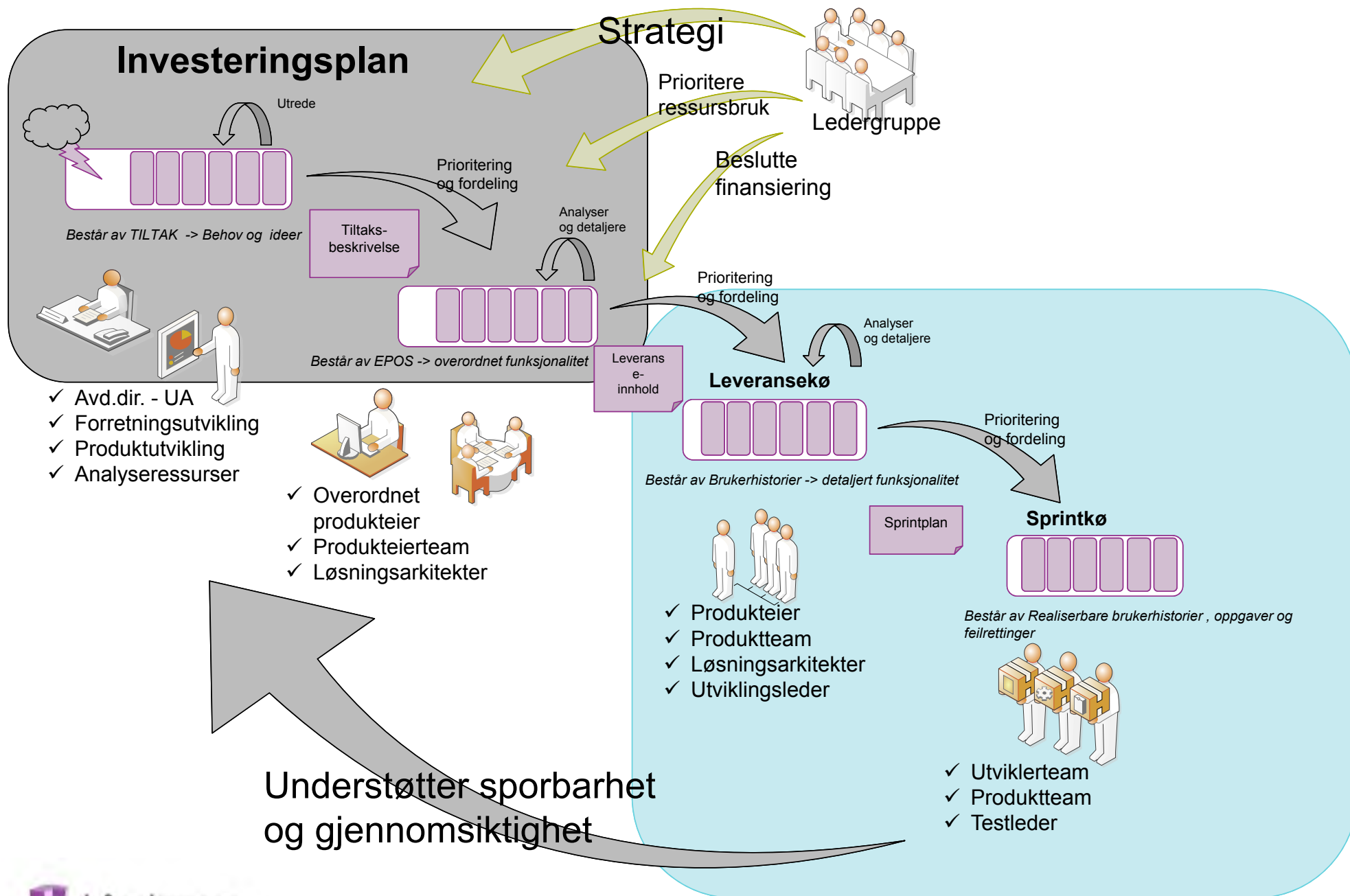
Produkt-
utvikling

Analyse og
kunnskap

Støtte-
budsjett og
utredning

Regel

Temporære team

Være i forkant: Involvere medarbeidere i utprøving

Lånekassen er
på «sky»

Funn og anbefalinger

Kommunene har i liten grad digitalisert sine tjenester

R. 2016

OSLO-BUDSJETTET 2017

Ny IT-plattform skal følge Oslo-innbyggerne fra vugge til grav

Kommunene i Troms velger Azure

Kommunene Gratangen, Lavangen og Sørreisa velger Microsoft Azure.

...gjøre sine tjenester tilgjengelige for innbyggerne. Kommunen er nøye på å holde kostnader til at den blir prioritert. ... og at de ikke arbeider systematisk med å realisere digitalisering.

drift til

Aktiv gevinstrealisering

Ta ut gevinster i forkant

Tre prognosegjennomganger
i året: manuelt arbeid skal ned

Årlig helhetlig effektivitetsgjennomgang

**Å være resultatvinnere for innbyggere
og samfunn er viktigere enn å være
budsjettvinnere**

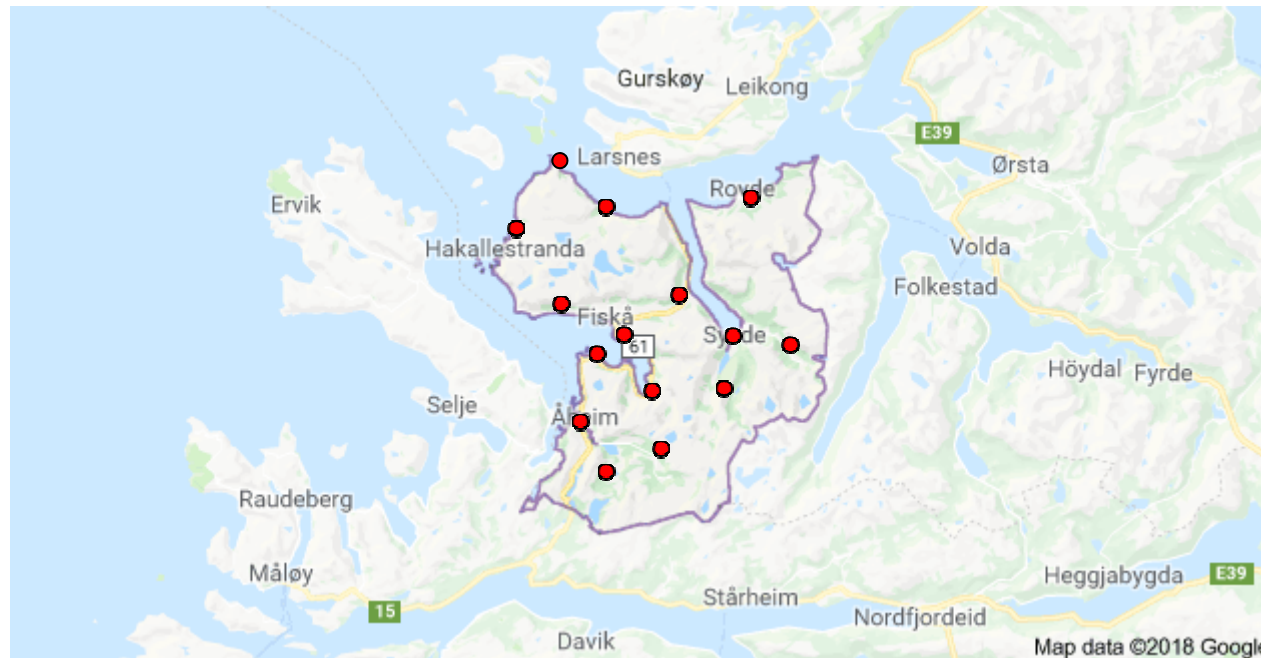

Digitalisering – korleis lykkast

Vanylven kommune – litt om meg

Vanylven kommune – ei øy i regionen?

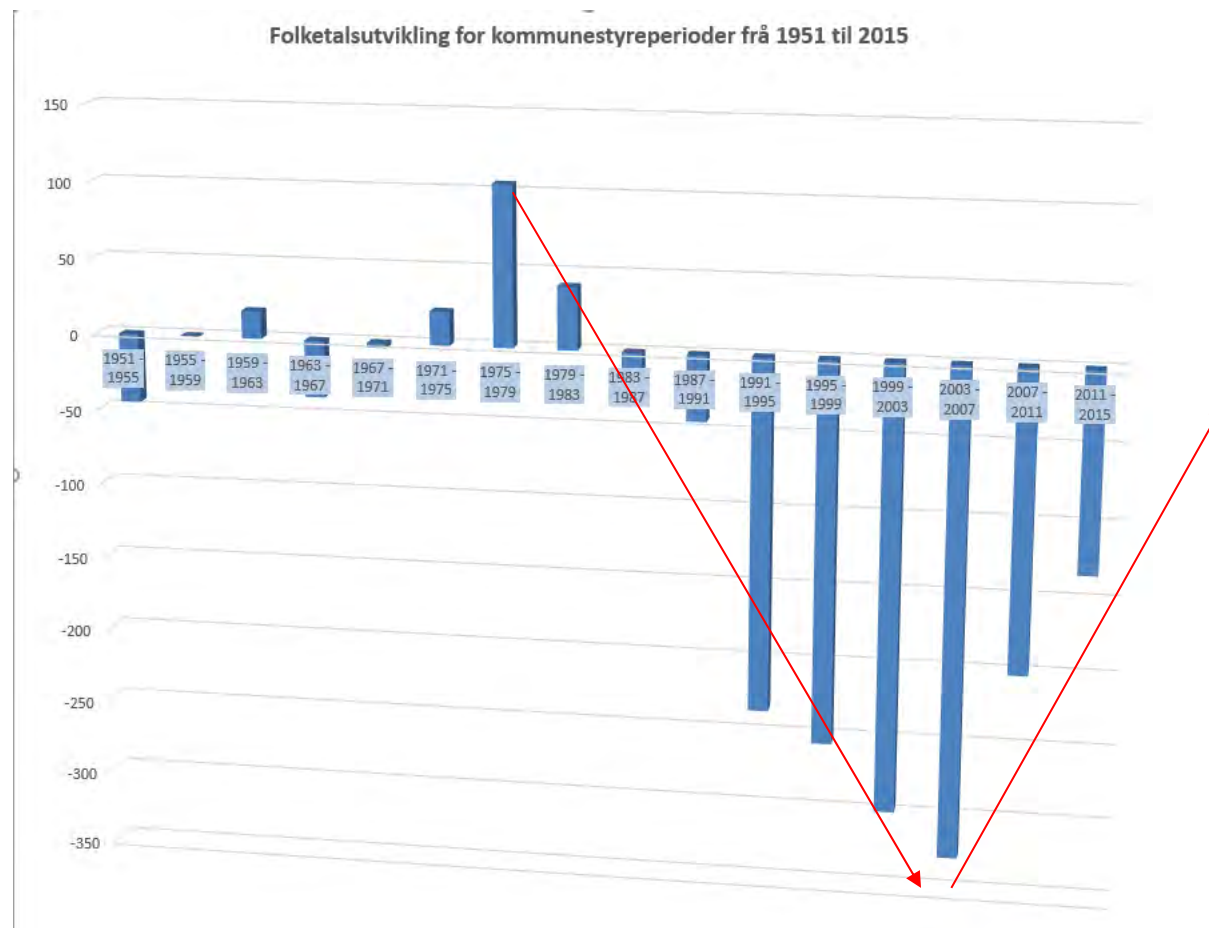
Vanylven – negativ folketalsutvikling

Folkemengde og endringer, etter region, statistikkvariabel og år

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vanylven – kan vi sjå noko anna i tala?

Digitalisering – korleis skal vi lykkast

 VANYLVEN
- ein grunn til å smile

Digitalisering – korleis skal vi lykkast?

- forankring hos dei tilsette
- kostnadsanalyse av arbeidsprosessane
- kompetanseplan for kommunen
- digitaliseringsstrategi med handlingsplan

Kvifor er det slik?

- det er berre ei oppskrift.

Digitalisering – forankring hos tilsette

Digitalisering – forankring hos tilsette

Det er vanskeleg å skulle forklare at arbeidsprosessar kan effektiviserast gjennom bruk av digitale verktøy.

Reis

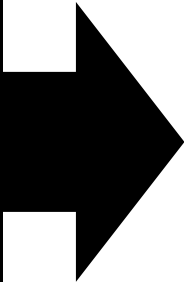
el

The image shows a yellow office tray with four compartments. The top compartment has a yellow label that says "Faktura-mottak". The second compartment has a label "HALLVARD TAKSET". The third compartment has a label "REISEREKNINGAR ELEKTRONISKE L" and contains some papers. The bottom compartment has a label "SIGRID MARIE". To the right of the tray is a screenshot of a Norwegian accounting software window. The window title is "56a94...". It shows a transaction for "LØNN" with the following details:

Periode	Val	Beleg
19.08.2015	82,00	82,00
	82,00	82,00

The window also shows a "Sign" button at the bottom.

100

Digitalisering – vurdering av reiserekningsmodul

Uttale frå ein arbeidstakar som har gått frå reisrekning på «papier» til reiserekning på «mobil»:

«Det går fortare å fylle ut reiserekning på papir» - Håvard Moe

KS KONSULENT

Digitalisering – vurdering av reiserekningsmodul

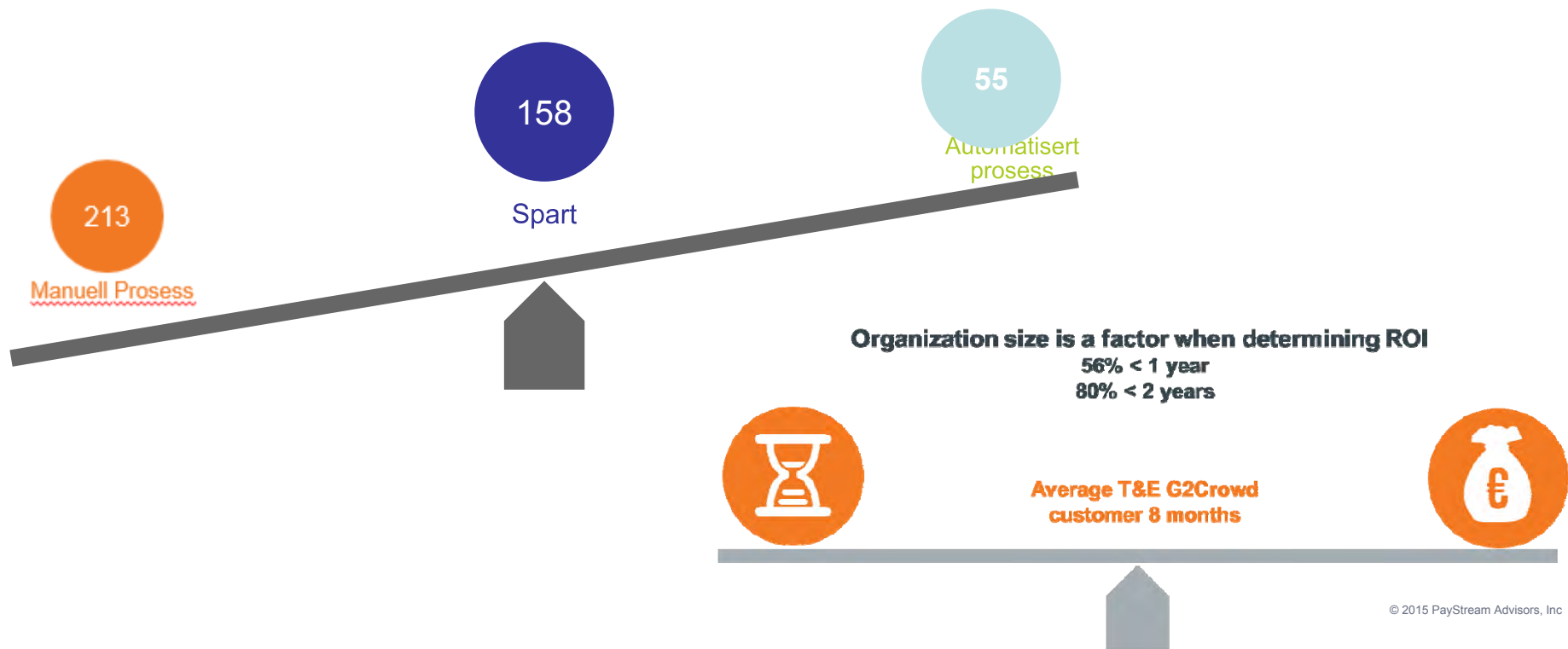
Er det riktig at det går like fort for Håvard Moe å fylle ut på papir, og korleis skal du eventuelt argumentere i mot dette?

Digitalisering – kostnadsanalyse

Dette kan kommunane gjere på to måtar:

1. Konkrete tidsmålingar av arbeidsprosessane
2. Finne tidsmålingar eller analysar gjort av andre

Kostnadsanalyse av reiserekninger i kroner

Kostnadsanalyse av reiserekningar

Kva betyr ei innsparing av kr 158 per reiserekning for den enkelte kommune.

Vanylven kommune har 550 reiser, og vi sparar kr 90 000 per år.

Kostnadsanalyse av reiserekningar

Det vil seie at ein kommune på 50 000 innbyggjarar vil spare kr 700 000 på å leggje om til dette systemet.

Men hugs. Mange tilsette vil likevel vise til at det går «like fort å fylle ut reiserekning på papir».

Kompetanseplan

Kva kompetanse må kommune sette fokus på for å lykkast med digitaliseringa:

- leiarutdanning
- medarbeidarskap
- leggje til rette for fagutdanningar

Kompetanseplan - leiarutdanning

Leiar i kommunal sektor møter ein kompleks kvardag med eksterne og interne utfordringar og krav.

Vi må ha fokus på s
kommunen å ha ku
endring, læring, sar
digitalisering og inn

Stad: Vanylven kommune

Omfang: 2 x 10 studiepoeng

Deltid over eitt år

Søknadsfrist: 14.12.17

er nyttige for ein leiar i
som til dømes leiing,
d, brukarmedverknad,

Vanylven kommune – leiarutdanning 2018-2020

Første modul:

Organisasjonsforståing, leiing og læring i kommunal sektor,
her lærer du om:

- skiftande og komplekse utfordringar for leiarar i kommunal sektor
- innsikt i typiske leiardilemma og korleis ulike krav og forventningar kan bli handtert
- teori som verktøy for å få innsikt i ulike aspekt av endringsprosessar
- læring gjennom praksis i organisasjonen, og korleis leiar kan legge til rette for individuelle og kollektive læringsprosessar

Vanylven kommune – leiarutdanning 2018-2020

Andre modul:

Samhandling, digitalisering, implementering og evaluering i kommunal sektor, her lærer du om:

- tverrfagleg og tverretatleg samarbeid og samhandling, samt brukarmedverknad og kva implikasjonar auka forventningar om dette har for leiing
- kva utfordringar og mulegheiter digitalisering gir, og korleis leie digitale endringsprosessar
- leiarrolla når nye idear og pålegg skal bli implementert, følgt opp og evaluert

Kompetanseplan – medarbeidarskap

Det hjelper lite om kommunen har gode leiarar, prosessar og system, dersom det forventta samspelet og dei riktige haldningane til medarbeidarane uteblir.

Medarbeidarskap handlar om kva for ei innstilling tilsette har til arbeidsgjevaren, arbeidsoppgåvene og kollegaene. Samspelet vert mest effektivt viss alle medarbeidarane forstår forventingar frå leiar og kollegaer. Man unngår misforståingar, konflikhtar og «støy» som bidreg til lågare produktivitet.

Medarbeidarskap handlar òg om å ta ansvar for eigne prestasjonar og korleis ein handterer relasjonar.

Kompetanseplan – andre viktige tankar

Kommer jobben din til å forsvinne?

Automatisering og robotisering truer ikke bare jobbene til ufaglærte, også advokater, journalister og leger får konkurranse.

Kompetanseplan – fagutdanningar

ELDREPLAN: Den nye regjering bør utarbeide en fem-årig handlingsplan for et kompetanseløft i eldreomsorgen

Vi er ikke forberedt på eldrebølgen

DEBATT: Norge mangler allerede flere tusen helsefagarbeidere og sykepleiere til eldreomsorg. Og langt verre vil det bli.

Digitaliseringsstrategi med handlingsplan

E24

-2,27%

OSLO 784,79

0,25%

OLJE 67,36

1,74%

S&P 2 695,14

0,02%

EURO 9,67

0,01%

DOLLAR 7,82

17,70%

BITCOIN 7 372,73

SPED

LOGG INN

MENY

Digitalisering handler minst av alt om teknologi

For å lykkes med digitalisering er det viktig å se på teknologi som et verktøy for å nå målet fremfor målet i seg selv.

DIGITALISERING: Digitalisering griper stadig om seg både innen privat og offentlig sektor. Her ser vi en mann i arbeid med en server.

FOTO: JAN HAAS NTB SCANPIX

Digitalisering – oppskrifta på å lykkast

- forankring hos dei tilsette
- kostnadsanalyse av arbeidsprosessane
- kompetanseplan for kommunen
- digitaliseringsstrategi med handlingsplan

Men kor skal vi begynne?

Vanylven kommune – kva har vi gjort

I 2010 så var det mange arbeidsprosessar som kunne effektiviserast, og få digitale løysingar.

Det var slik at uansett kva digital løysing du tok i bruk, så lykkast du.

I dag har vi fleire digitale løysingar enn det er utfordringar.

Kommunane må velje mellom i eit hav av løysingar, og kan gå lett velje feil.

Digitalisering – kva har Vanylven kommune gjort

Vi starta i 2011 med å lese inn filer frå datasystemet til helse og rett inn i økonomisystemet. Det vil seie fakturagrunnlaget som skulle fakturerast kvar månad.

Var det vanskeleg å få dette til?

- tilsette hadde optimalisert punchinga og kunne ikkje sjå ein gevinst
- leverandøren av helseprogrammet var ikkje spesielt interessert
- leverandøren av økonomisystemet var ikkje engasjert

Gav det innsparing. Ja, det gav ei innsparing på 0,5 årsverk for Vanylven kommune. Kontoret til vedkommande som gjorde denne jobben er i dag tomt.

Dei andre kommunane på Søre Sunnmøre tok dette i bruk først i 2017.

Digitalisering – kva har Vanylven kommune gjort

Vi starta i 2010 med å lese inn filer frå datasystemet til helse og rett inn i økonomisystemet. Det vil seie fakturagrunnlaget som skulle fakturerast kvar månad.

Var det vanskeleg å få dette til?

- tilsette hadde optimalisert punchinga og kunne ikkje sjå ein gevinst
- leverandøren av helseprogrammet var ikkje spesielt interessert
- leverandøren av økonomisystemet var ikkje engasjert

Gav det innsparing. Ja, det gav ei innsparing på 0,5 årsverk for Vanylven kommune. Kontoret til vedkommande som gjorde denne jobben er i dag tomt.

Dei andre kommunane i samarbeidet tok dette i bruk først i 2017.

Digitalisering – kva har Vanylven kommune gjort

Vi har gjort følgjande «digitaliseringstiltak» i perioden 2010 – 2018:

År	Tiltak	Årsverk
2010 -	fakturagrunnlag frå helsesystem til økonomisystem	0,4
2011 –	fakturagrunnlag frå skulesystem til økonomisystem	0,1
2012 –	digitale reiserekningar	0,1
2013 –	videokonferansesystem	0,1
2014 –	Innlesing av lønsdata frå helsesektor til økonomisystem	0,1
2015 –	SvarInn	0,1
2016 –	eFakturarabatt	0,1
2017 –	Innlesing av filer frå NAV inn i økonomisystemet	0,1
2018 -	Full elektroniske reiserekningar utan kontroll (feb 2018)	0,1
2018 -	Intelligent «chatbot» ved sentralbordet (jun 2018)	0,1
2018 -	Innlesing av lønsdata frå skulesektoren til økonomisystem	0,1

Digitalisering frigjør ressurser

København kommune har beregnet gjennomsnittlig kostnad for kommunen ved ulike former for kontakt med publikum. Beregningene tyder på at det er mulig å spare mye ved å styre kontakten med publikum over til den digitale kanalen der dette er egnet.

Disse beregningene tar kun med de løpende kostnadene for kommunen. De tar ikke hensyn til hvordan publikum opplever nytten ved ulike kanaler, og heller ikke eventuelle investeringskostnader knyttet til etablering av alternative kanaler.

Digitaliseringsprogrammet.

Digitalisering – eFaktura

VISMA

Nyheter Bilde & Video Kontaktpersoner Arkiv

Spasere 27 mrd. i året

«Dersom man legger til grunn en innsparing på 83 kroner per inngående faktura og 56 kroner per utgående faktura, anslår Visma et innsparingspotensiale på nærmere 27 milliarder per år ved full overgang til e-faktura.»

Vanylven kommune – korleis bør vi jobbe

Kva blir det snakka om no?

Det blir sagt at digitaliseringa er eit ”lappeteppe” og at vi må no må starte på nytt. Nytt sak- og arkivsystem er eit døme på ønske om å starte på nytt.

Eg trur ikkje dette er rett!

Dersom vi skal byggje grunnmuren, så må det vere infrastrukturen som ligg i grunn for digitaliseringa.

Vanylven kommune – korleis bør vi jobbe

Fokus på utvikling av arbeidsplassen, ikkje på resultat. Det vil seie at det må utarbeidast planar for:

- kompetanseheving
- brukarorientering
- medarbeidarskap

Dersom du lykkast med utviklingsarbeidet, så vil du oppnå resultat

Vanylven kommune – korleis bør vi jobbe

«Seier venter den, som har alt i orden – hell kaller man det.

Nederlag er en absolutt følge for den, som har forsømt å ta de nødvendige forholdsregler i tide – uhell kalles det.»

PROGRAM

FOLKEVALTNETTVERKET PÅ SUNNMØRE

Onsdag 7. februar 2018 – Raftevoll Hotel, Grodås i Hornindal kommune

11:00 til 11:45	Felles varm lunsj i matsalen på hotellet (møt presis).
12:00 til 12:15	Presentasjon av dagsorden og foredragshaldarar Prosjektleiar Erlend Krumsvik, Sunnmøre Regionråd IKS
12:15 til 12:30	Velkomen til Hornindal kommune v/ordførar Stig Olav Lødemel
12:30 til 13:15	Hovedforedrag: « Innovasjon og tydelig kanalstrategi for bedre brukeropplevelse » Administrerende direktør Marianne Andreassen, Lånekassen
13:15 til 14:00	Kommuneforedrag: « Digitalisering i eigen organisasjon – korleis lykkast? » Rådmann Andreas Christian Nørve, Vanylven kommune
14:00 til 14:30	Pause/Mingling/Mat
14:30 til 15:30	Gruppearbeid og gruppepresentasjonar
15:30 til 16:15	Kommunalt gruppearbeid og aktualisering av tema for eigen kommune
16:15 til 16:30	Oppsummering v/prosjektleiar

Folkevaltnettverket

Ein del av demokratiprojektet

Raftevoll hotell, Grodås

7. februar 2018

11:00 til 11:45	Felles varm lunsj i matsalen på hotellet (møt presis).
12:00 til 12:15	Presentasjon av dagsorden og foredragshaldarar Prosjektleiar Erlend Krumsvik, Sunnmøre Regionråd IKS
12:15 til 12:30	Velkomen til Hornindal kommune Ordførar Stig Olav Lødemel
12:30 til 13:15	Hovedforedrag: «Innovasjon og tydelig kanalstrategi for bedre brukeropplevelse», Marianne Andreassen, adm. dir i Lånekassen
13:15 til 14:00	Kommuneforedrag: ««Digitalisering i eigen organisasjon – korleis lykkast?»» Andreas Chr. Nørve, Rådmann i Vanylven kommune
14:00 til 14:30	Pause/Mingling/Mat
14:30 til 15:30	Gruppearbeid og gruppepresentasjonar
15:30 til 16:15	Kommunalt gruppearbeid og aktualisering av tema for eigen kommune
16:15 til 16:30	Oppsummering v/prosjektleiar

Prosjektets formål

1. Utvikle politikerrollen for «fritidspolitikeren»
2. La digitalisering bli;
 - ..ein naturleg arena for medvirkning, og
 - ..ein naturleg del av kommunal organisasjonsutvikling.
3. Legge til rette for betre innovasjonsklima i kommunene
4. Skape grunnlag for samskaping mellom kommuner og andre samfunnsaktørar
5. Auke tillit mellom offentleg sektor og samfunnet for øvrig.

Folkevaltnettverket

Møteplan V-18

- Februar (Hornindal)
 - Lånekassen
 - «Praktisk organisering av digitalisering»
- Mars (Norddal)
 - Helseinnovasjonssenteret
 - «Helseinnovasjon i kommunene»
- April
 - Møte med næringslivet

Lokale case

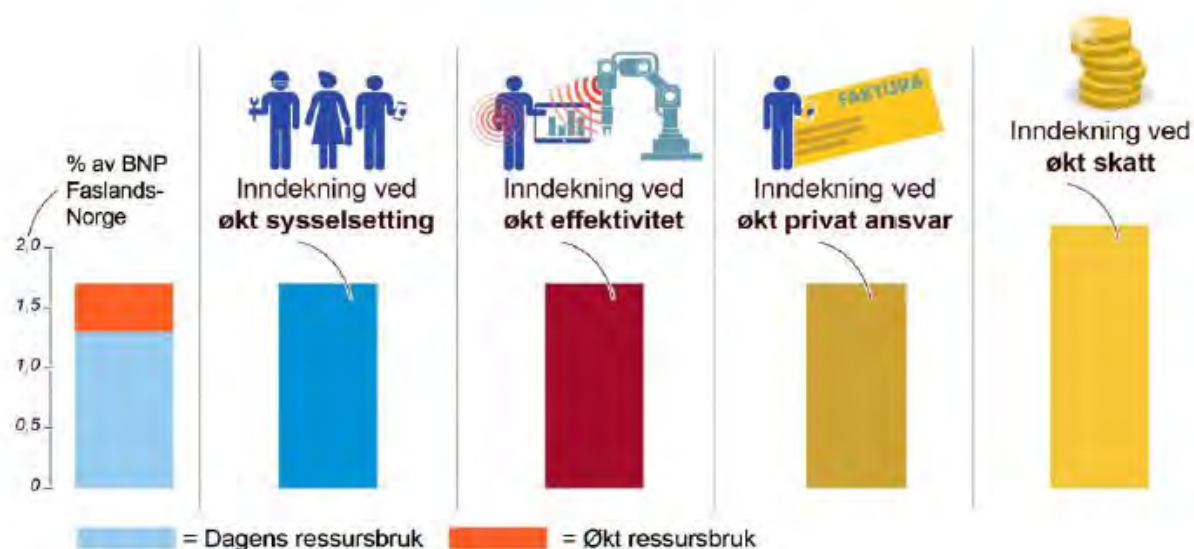
- I tillegg til foredrag frå relevante foredragshaldarar vil ein nytte lokale kommunale case i tillegg.
- Samlingane er ein kombinasjon av forelesing og gruppearbeid.

Kva er «Digitalisering»?

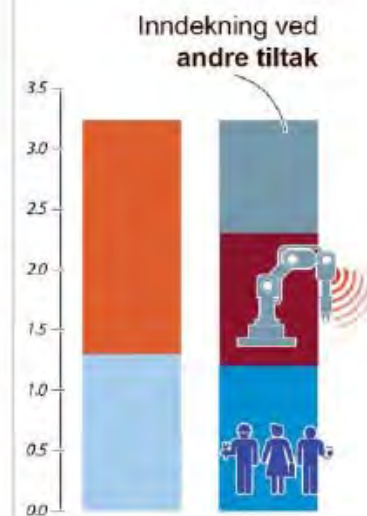
- Digitalisering en samlebetegnelse for overgangen fra **analoge**, **mekaniske** og **papirbaserte** løsninger, prosesser og systemer, til **elektroniske** og **digitale** løsninger.
- Begrepet digitalisering rommer derfor også etablering av nye IT-systemer som oppretholder rutiner som utføres manuelt, selv om noen av de største besparelsene ved digitalisering ofte kommer når rutiner ikke bare blir digitale, men også kan **automatiseres**.
- Slik begrepet blir brukt i dag, omfatter det dessuten også **oppgradering** av gamle og utdaterte løsninger, selv om gamle IT-systemer strengt tatt allerede er digitale.

Norge må jobbe mer, og mer effektivt

Litt mer enn dagens velferdstilbud

Styrket velferdstilbud

Finansdepartementet

nyhetsgrafikk.no

Interkommunale grupper

- Spørsmål til gruppearbeid:
 - Korleis kan de som folkevalte får til at digitalisering blir:
 - ..ein naturleg arena for medvirkning, og
 - ..ein naturleg del av kommunal organisasjonsutvikling.

Kommunale grupper

- Spørsmål til gruppearbeid:
 - Kva for moment/kunnskap i dagens to foredrag er viktig å ta med heim til eige kommunestyre?
 - For kvart einsild moment:
 - Korleis kan de som politikarar implementere dette i politikk eller administrasjon?

FYLKESMANNEN
I MØRE OG ROMSDAL

Saksbehandlar, innvalstelefon

Rådgivar Elfrid Sundqvist, 71 25 84 92

Handwritten signature

Vår dato

22.02.2018

Dykkar dato

Vår ref.

2017/6458/ELSU/323

Dykkar ref.

Herøy kommune
Postboks 274
6099 FOSNAVÅG

		HERØY KOMMUNE	
RÅDMANNEN			
Reg.nr.	2016/685	Saksbeh.	
27 FEB. 2018			
Ark.kode P			
Ark.kode S			
J.nr.		Dok.nr.	
Kassasjon			

Herøy kommune - Jensholmen nord - krav om lovlegheitskontroll

Fylkesmannen finn at klagen er fremma for seint. Saka vert ikkje tatt opp til handsaming etter koml. § 59.

Det vert vist til kommunen si oversending datert 15.9.2017.

Komité for næring, kultur og idrett vedtok i møte 6.2.2017, under KN-sak 5/17, å kome klage frå Jensholmen Nord delvis i møte. Vedtaket lyd slik:

«Det vert løyvd 2 millionar av RDA midlane i 2017, til delfinansiering av flytande molo, samt asfaltering av eksisterande molo, samt til å anleggje gjestebrygge med god kapasitet.

Eit vilkår for løyvinga er at Jensholmen Nord held anlegget med molo/flytandemolo ope for almenheita, slik at alle som ynskjer det kan nytte anlegget til fiske/rekreasjon. Det er også ein føresetnad at eksisterande molo vert asfaltert og utforma slik att alle kan nytte den. Vidare føreset ein at det vert gjestebrygge, med god kapasitet på anlegget og att den kan nyttast av alle, uavhengig av medlemskap i laget.»

Rådmannen gjorde ei administrativ vurdering av vedtaket etter kommunelova § 23 nr. 2 og saka vart sendt til kontrollutvalet for juridisk vurdering. Kontrollutvalet svara i brev av 22.5.2017 at det er opp til kommunestyret å få saka juridisk vurdert.

Tre representantar for kommunestyret, Solveig Båtsvik, Bjørn Otterlei og Sigurd Nygård, har i brev av 28.8.2017 kravd lovlegheitskontroll av vedtaket i sak 5/17.

Kravet om lovlegheitskontroll vart handsama i komite for næring, kultur og idrett den 6.9.2017 og dei vedtok å oppretthalde vedtaket i KN-sak 5/17. Saka er deretter oversendt fylkesmannen for klagehandsaming etter koml. § 59.

Fylkesmannens merknader:

Det følger av koml. § 59 at tre eller flere medlemmer av kommunestyret kan bringe avgjersler truffet av folkevalgt organ inn for fylkesmannen for lovlegheitskontroll.

Departementet har etter koml. § 59 heimel til å sette tidsfrist for når kravet om lovlegheitskontroll må være satt fram. Denne fristen har departementet satt til tre veker frå det tidspunkt avgjersla vert tatt, jf. forskrift om tidsfrist for krav om lovlegheitskontroll av 13.1.1993 §§ 1 og 2.

Vedtaket ein i denne saka ønskjer lovlegheitskontroll av vart fatta 6.2.2017. Klagen er datert 28.8.2017, noko som er langt over fristen som går fram av forskrifta. Som nemnt hadde rådmannen sendt spørsmål til kontrollutvalet som vedkom same spørsmål som ein ønskjer ei avklaring på no. Det kan soleis vere forståeleg at kommunestyret ikkje såg grunn til å agere med det same. Det er likevel slik at kontrollutvalet kom med ei tilbakemelding 22.5.2017 om at det var opp til kommunestyret å få saka juridisk vurdert. Kлага er likevel datert 3 månader etter datoen for kontrollutvalet si tilbakemelding. Fylkesmannen finn etter dette at klagen er fremma for seint. Dei formelle vilkåra for å ta ein sak opp til lovlegheitskontroll er etter dette ikkje oppfylt.

Fylkesmannen ser på denne bakgrunn ikkje grunnlag for å ta lovlegheitsklagen opp til handsaming.

Med helsing

Helge Mogstad (e.f.)
direktør

Elfrid Sundqvist

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.